

ਹਨੀਮਨਾਟਕ

ਕ੍ਰਿਤਕਵਿਹਰਦੇਗਮਜੀਕੀ

ਸਿਮਤਸੀਨਾਨਕਸਾਹੀ ੪੧੪

ਚਸਬਫੁਰਮਾਇਸਸਲਕਹੀਰਾਮਤੇ
ਮੁਸਤਫਾਈਮੇਬਹਤਮਾਮਾਹਮਦਯ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library has been created with the approval and personal blessings of Sri Satguru Uday Singh Ji. You can easily access the wealth of teaching, learning and research materials on Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library online, which until now have only been available to a handful of scholars and researchers.

This new Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library allows school children, students, researchers and armchair scholars anywhere in the world at any time to study and learn from the original documents.

As well as opening access to our historical pieces of world heritage, digitisation ensures the long-term protection and conservation of these fragile treasures. This is a significant milestone in the development of the Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library, but it is just a first step on a long road.

Please join with us in this remarkable transformation of the Library. You can share your books, magazines, pamphlets, photos, music, videos etc. This will ensure they are preserved for generations to come. Each item will be fully acknowledged.

To continue this work, we need your help

Your generous contribution and help will ensure that an ever-growing number of the Library's collections are conserved and digitised, and are made available to students, scholars, and readers the world over. The Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library collection is growing day by day and some rare and priceless books/magazines/manuscripts and other items have already been digitised.

We would like to thank all the contributors who have kindly provided items from their collections. This is appreciated by us now and many readers in the future.

Contact Details

For further information - please contact

Email: NamdhariElibrary@gmail.com

Surpal Singh Chahal

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

॥ ਅਬਹਨੁਮਾਨਨਾਟਕਕ੍ਰਿਤਕਵਿਹਿਰਦੇਗਮਕੀ॥
ਕਵਿੰਤੁ॥ ॥ ਤੀਨੇਲੋਕਪਤਿਪ੍ਰਾਨਪਤਿਪ੍ਰੀਤਿਹੀਸੇਰ
ਤਿਅਗਤਭਗਤਿਕੇਚਰਨਸਿਰਨਾਇਹੋ॥ ਸਦਾਸੀਲਪਤਿ
ਸਤਪਤਿਏਕਨਾਰੀਥਤਿਸਿਵਸੁਨਕਾਦਿਪਤਿਜਸਹਿਸੁਨ
ਹੋ॥ ਸਰਪਤਿਹੀਕੇਪਤਿਜਾਨਕੀਕੇਪਤਿਰਾਮਨੈਨਕੋਰਚਿਰਕ
ਬਠਿਤਪਯੋਗਾਇਹੋ॥ ਫੁਰੇਬਾਕਪਤਿਸੋਨੇਸਿਤਸਾਧਮਤਿਤਬ
ਐਸੇਰਪ੍ਰਪਤਿਕੇਕਛੁਕਗੁਨਗਾਇਹੋ॥ ੧॥ ਸਦੈਯਾ॥
ਕਹੁਨੇਸਾਰਸੁਤੀਬਰਪੂਰਨਕਹੁਕਹੈਸਿਵਸੇਬਰਦੈਯਾ॥ ਕ
ਹੁਕਹੈਚਤੁਰਾਨਲਕੇਬਰਕਉਗਜਾਨਨਾਅਸਬਸੈਯਾ॥ ਕਾ
ਨਸੁਨੇਪਹਿਚਾਨਨਕਾਹੁਸੋਸਾਚਕਹੈਕਵਿਗਮਕਹੈਯਾ॥
ਜਾਨਤਸੀਰਪ੍ਰਬੀਰਕੇਨਾਮਹਿਜਾਂਸੁਨਏਸਭੁਹੋਹਸਹੈਯਾ
॥ ੨॥ ਕਵਿੰਤੁ॥ ਸਜਾਮਘਨਦੇਹਸੋਮੈਚਕਿਕਜਐ
ਹਬਾਧੇਦੇਹਪੇਮਬੁੰਦਹੋਜਪਯਾਤਾਹੀਨਾਮਕੋ॥ ਚਰਨਸੇ
ਜਰਸਭਰੇਤਾਕੇਭਯੋਅਲਿਜਾਂਦਿਨਪਗਾਗੁਪਤਿਹੀਛਿ
ਨਕਾਮਕੋ॥ ਰਾਮਮੁਖਧੁਨਿਸੁਨਭਯੋਮਿੰਗਤਾਹੀਛਿਨਰੁ
ਪਸਿਧੁਮੀਨਰੁਰਹੈਨਕਲਪਾਮਕੋ॥ ਦੈਓਦਾਰਗਾਇਹੋਤਬ
ਤਿਭੀਖਮਾਗੇਦੈਤੋਰਾਮਚੰਦਚੰਦਮਾਚਕੇਰਮਨਵਾਮਕੋ॥
੩॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਸੈਵਕਹੈਸਿਵਯਾਰਪ੍ਰਬੀਰਹਿਬ੍ਰਮ
ਕਹੈਯਾਧੈਯਾਬੋਧਕਹੈਇਕਕਮਤਹੈਇਕਪ
ਰਾਮਸਹੈਯਾ॥ ਏਕੋ॥ ਏਕੋ॥ ਏਕੋ॥

ਏਕਕਹੈਪਟਪਾਨਬਸੈਯਾ॥ ਤੇਪੁਰਾਮਸੁਨੈਅਪੋਨੇਜਸੁਹੈਸ ३
 ਭਦੋਸਨਦੋਰਸੁਨੈਯਾ॥ ੪॥ ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ਕੋਸਲਤਨੈਯਾ
 ਤਨਕੁਸਲਧਾਨਪੁਤੁਕਲਮਲਮਬਨਸੁਸਾਧਨਕੇਪਾਨਹੈ॥
 ਕਰਨਕੀਖਾਨਪਯਾਨਜਕੀਦੀਨਨਸੇਮਾਨਲੇਤਜੀਕੀਸੁਭਹੈ॥
 ਕੋਜਾਵਧਾਨਹੈ॥ ਦੇਵਨਕੇਦੇਵਰੀਝੈਨੈਕਕੀਏਸੇਵਹੀਏਪਰਪੀਰ
 ਜਾਨਬੋਕੋਚਤਰਸੁਜਾਨਹੈ॥ ਬਾਰਦਸੇਸਾਮਅਭਿਰਾਮਕਾਮਹੁੰਕੇ
 ਕਾਮਮੇਸੇਰਾਮਰਾਮਕੇਹੋਏਬਿਰਾਜਮਾਨਹੈ॥ ੫॥ ਸਦੈਯਾ॥
 ਰਾਮਕੇਨਾਮਸੋਪੀਤਿਕੋਗੋਜਿਨਧਾਮਕੇਕਾਮਹੋਉਰਝਾਈ॥ ਜੋਨ
 ਬਨੈਤਉਏਕਘਟੀਸੁਨਲੈਗੁਨਕੋਤਜਆਰਸਤਾਈ॥ ਪੇਟਹੀ
 ਮੇਜਿਨਪੇਟਭਯੋਅਬਪੇਟਕੇਕਾਜਕਹਾਂਦੁਰਿਤਾਈ॥ ਲੈਸਿਖ
 ਆਵਰੇਆਵਚਲੀਜੈਸੈਪਾਨੀਮੈਨਉਮਲਾਹਚਲਾਈ॥ ੬॥
 ਸਦੈਯਾ॥ ਰਾਮਕੋਰੂਪਾਨਿਹਾਰਮਨੇਜਲਜਾਇਮਨੇਨਿਜਦੇ
 ਹਥਿਸਾਕੇ॥ ਮੰਜਨਕਾਜਕੀਉਵਦਰਤਨਤਹੀਕੋਲੈਨਤਰ
 ਚਉਭਯੋ॥ ਸੀਰਪੁਬੀਰਦੇਬਾਕਬਿਲਾਸਤੇਧਰਮਰਚੇਰਈ
 ਲੋਕਬਿਬਾਕੇ॥ ਨੈਨਕੀਕੋਰਤੇਨਕੀਚਿਧਿਧੀਲਕੀਛਾਹਤੇਸ
 ਲਸਵਾਕੇ॥ ੭॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਕੋਧਰਤੇਧਰਪੀਰਸਭੈਰ
 ਹੋਨਕਭੂਬਲਕਹੁਕੇਪੋਤੇ॥ ਛਾਂਡਿਅਸੈਵੁਤਕੇਕਰਕੀਤਨਨਤਦੇ
 ਕੋਭਿਗਨਿਦਨਸੋਤੇ॥ ਕੋਯਰਤੇਸੁਖਵਨਕੇਪਨਤੇਰਕਹੋਸਿਯ
 ਲਾਇਕੋਤੇ॥ ਜੋਰਪੁਬੀਸਸਿਰੇਖਟਿਭੁਤਲਗਾਜੀਵਲੋਚਨ
 ਮਨਹੋਤੇ॥ ੮॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਮੋਬਿਨਤੀਅਹਿਨਾਬਕਹੋਬਿ
 ਧਹੋਬਨਕਨਨਕਾਹੇਤੇਕੀਨੇ॥ ਹੋਰਪੁਜੋਸੁਨਬਾਤਫਾਨਿਦਰ
 ਗੋਸਿਰਨੈਕਫੁਟੈਪੁਰਤੀਨੇ॥ ਹੈਕਹੋਕੋਨਸੁਨੈਜਸਰਾਮਕੋਸੀਸ
 ਕੀਪਾਇਕੈਸਾਸਨਲੀਨੇ॥ ਮੈਸਮਕੈਤਈਲੋਕਰਚੇਤਹਿਮੇ
 ਸੇਈਜਾਨਤਹੀ॥ ਸਿਰਦੀਨੇ॥ ੯॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਸੀਰਪੁਬੀ

ਸਿਰੇਮਾਣਿ ਕੀਯਾਹੋ ਕੀਰਤਿ ਪੈ ਕੀਯੋ ਦੂਤੀ ਬਖਾਨੇ॥ ਆਨ
 ਵਈ ਕਸਿਲਾਹਾਰਿ ਕੀਯਾਹੋ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਸੁਰਲੈ ਕਛਰਾਨੇ॥ ਜਾ
 ਨਯਹੈ ਮੁਖਚਾਰਕੀਏ ਬਿਧ ਸਿਭੁ ਰਹੈ ਅਜਹੂੰ ਲਪਟਾਨੇ॥ ਸੋ
 ਸਹੰਸਕੀਏ ਚਖੈ ਚੀਕਿਛਹੂੰ ਮੁਖ ਬਜਹਾ ਕਿਯੋ ਨਸਯਾਨੇ॥ ੧੦
 ॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਭੰਗਾਹਿ ਛਾਡਨ ਜੇਗਾ ਕਰੈ ਕੋਊ ਮੇਸਿਵਲੈ
 ਸਿਵਲੈ ਕਨਿਹਾਯੋ॥ ਆਗਮ ਤੇਨ ਮਿਟੈ ਮਨ ਕੋਗਮ ਬੇਦਾਇ
 ਦਨਜਾਇ ਬਿਚਯੋ॥ ਮੇਨ ਤੇ ਕੋਨ ਸੁਭੇਟੀ ਰਹੈ ਬਿਨ ਬੇਲਖੁ ਲੈ
 ਪਰਕੇਨ ਕਿਵਾਰੋ॥ ਤਾਤੇਯਹੈ ਜਿਯਜਾਨਤਹੋ ਜਿਨਰਾਮ ਕਹੈ
 ਭਿਨਕਾਮ ਸਵਾਕੋ॥ ੧੧॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਹੈਨ ਕਹੂੰ ਕਵਿਅੰ
 ਤਸੁ ਸੁੰਦਰ ਸਿਤਸਮੁਹਤਉ ਸੁਖਪੈਰੈ॥ ਕਾਹੇਤੇਰਾਮ ਕੋਨਾਮ ਮਿ
 ਲੀਕਵਿਰਾਮਤੁ ਮੈਸਿਰਨਾਇ ਸੁਨੈ॥ ਖਾਰੇਊ ਨੀਰਨਵਾਇਗੁ
 ਬਿੰਦਹਿ ਜੋਬੋਕੋਊ ਚਰਨੇਦਕਦੈਰੈ॥ ਕੋਨ ਸੁਸਾਧਨਾ ਵਰਸੇ
 ਕਹਿਮੁਡਿਰਛਾਇਨ ਸੁਦਾਹਿਲੈਰੈ॥ ੧੨॥ ਸਵੈਯਾ॥
 ਹੋਮਤਿਹੀਨਇਹੈ ਕਵਿਤਾ ਸਿਰਜਾਨਤਹੋਉ ਪਹਾਸਧਰੈਗੀ॥
 ਰਾਮਮਈ ਸੁਖਦੈਸਭਕੋਮਨ ਕੇਦੁਖਦੇਖ ਸਿਠਾਪਹਰੈਗੀ॥
 ਜੇਮੇਬਨਭਿਲਕਰਾਂਤਕੀ ਆਗਮ ਬੇਲਪੁਦਾਰਤੇਜੋਤਜਰੈ
 ਤੋਕਹਿਹੋਮਸਮੁਹਨਕੇਯਹਕਾਟਕਲਿਕਨਦੂਰਕਰੈਗੀ॥ ੧੩॥
 ਸਵੈਯਾ॥ ਜੇਕਛੁਬਾਕਬਿਲਾਸਹੁਲਾਸਸੋਸਿ
 ਤਸੁਨੇਜਗਜਾਹਿਸੁਨਾਵੈ॥ ਫੂਲਸੁਗੰਧਸਬੈਕਹਿਮੁਡਿਲਫੂਲ
 ਚਢੈਤੁਮਸੇਆਲਿਪਾਵੈ॥ ਆਕਕੇਫੂਲਸਮਾਨਕਵੀਸੁਰਗਾ
 ਮਤੁਮੈਕਿਹਭਾਤਿਭਿਝਾਵੈ॥ ਚੈਤਚਰਚੈਚਿਤਰੈਪਮਲਿੰਦਕਿ
 ਪਾਕਰਕੈਸਭਹੀਫਿਰਾਵੈ॥ ੧੪॥ ਸਵੈਯਾ॥
 ਬਜਾਸਪਰਾਸੁਰਨਾਰਦਸੀਸੁਕਣੈਸਭਰਾਮਹਿਅਜਲੈ
 ਵੈ॥ ਸੇਸਸਹੰਸਧਰੇਮੁਖਯਹੀਤੇਵਾਰਪਰੇਗੁਨਪਾਰਨਪਾਵੈ॥

ਸ੍ਰੀਗਾਇਰੇਹਨੁਮਾਨਸਦਾਸੁਜਥਾਮਤਿਯੋਕਹਿਕਾਨਨਾਦੁ
 ਤਤੀਪ੍ਰਸਾਦਿਤੇਰਾਮਕਹੈਮਨਕੋਗਿਰਤੇਕਨਕੋਮੇਵਿਖਦੈ
 ॥੧੫॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਸੁਰਜਕੀਮਨਕੀਕਵਿਰਾਮਦਿ
 ਪਕੀਗਤਿਕਹਏਲੋਲਿਖਾਉ॥ ਸ੍ਰੀਰਪੁਕੇਅਜਕੇਜਸਕੀਸੁ
 ਕਥਨਕੇਅਤਿਕਹਏਲੋਲਿਖਾਉ॥ ਸ੍ਰੀਰਪੁਨਬਕੇਤਾਤਕੀਥਾ
 ਤਕਹੇਰੇਕਹੇਕਹਿਅਤਿਹਿਪਉ॥ ਤਾਤੇਸੁਨੇਰਪੁਬੀਰਕਥਾ
 ਤਮਸੋਕਹਿਕੈਤਨਤਾਪਸਿਯਰਾਉ॥੧੬॥ ਸਵੈਯਾ॥
 ਗਿਖਿਸੀਗਜਾਇਬੋਧਨੁਖਚਟਕਾਇਬੋਧਨਿਜਾਬਿਵਾਹਿ
 ਬੋਬਰੇਣੀਜਸਪਾਇਬੋਧਾਇਬੋਧਰਸਰਾਮਗੋਲਮੇਖਿਸ
 ਵਿਬੋਭਿਲਟਬਨਜਾਇਬੋਸੀਰਾਮਰਾਜਗਾਇਬੋਬਨਕੋਮਿ
 ਧਾਇਬੋਜਨਕਜਾਚੁਗਾਇਬੋਸਮੁੰਦਕੋਪਗਾਇਬੋਮੋਲਿਕਪ
 ਤਿਘਾਇਬੋਬੀਰਤੀਅਸਿਗਲੇਪਲੋਟਪਰਆਇਬੋਸੁ
 ਮੇਸੋਗਮਰੰਦਗੀਤਤੁਮਹਿਸੁਨਾਇਬੋ॥੧੭॥ ਦੇਹਰਾ॥
 ਖੰਜਨਲੋਚਨਕੰਜਮੁਖਨਿਤਖੰਡਨਪਰਪੀਰਾਅਰੰਗੀਭਨ
 ਫੀਜਨਪਨੁਖਭਵਰੰਜਨਰਪੁਬੀਰ॥੧੮॥ ਦੇਹਰਾ॥
 ਸੁਖਸਾਗਰਨਾਗਰਨਵਲਕਵਲਬਦਨਦੁਤਿਮੇਨਾਕਰੁਨਾ
 ਕਰਬਰਨਾਦਿਪਤਿਸਰਨਾਗਤਿਸੁਖਦੈਨ॥੧੯॥ ਬਿਸ੍ਵ
 ਮਿਤ੍ਰਉਦਭਾ॥੨੦॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਬੈਠਬਿਚਾਰਕੀਓਰਿਖਰਾਜਏ
 ਜਗਨਪੁਰਨਹੇਤੁਹਮਾਰੇਕੋਨਬਲੀਇਹਲਾਇਕਹੈਤਿਹੁਲੇ
 ਕਨਮੇਤਿਨਰਾਮਬਿਚਾਰੇਧਾਇਚਲਯੋਨਿਪਸੋਕਹਿਬਾਤਤ
 ਹੀਸਮਝਾਇਬਫੇਸੁਖਭਾਰੇਤੇਨਟਰੈਸਸਿਸੁਰਟਰੈਸੁਨਸਾਬ
 ਬਿਨਾਪੁਨਾਬਤਿਹਾਰੇ॥੨੦॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਸੋਭਦਨੇਨਿ
 ਪਕੇਜੀਯਮੇਕੁਲਪੁਜਾਹਿਪਾਇਨਲਾਗਮਨਦੈਏਕਨਿਨਾ
 ਰਪੁਬੀਰਹਿਤੀਨਹੁਲੈਨਿਜਸੀਗਰੁਸੁਖਪਦੈਏਤੇਰੇਪੁਤ੍ਰ

ਪੁਤਸਭੈਬਿਧਿਰਾਜਹਿਯੋਰਿਖਿਰਾਜਸੁਨਾਵੈ॥ ਰਾਜਨਜਮੁ
 ਖਰਾਮਕਯੋਅਬਤਾਮੁਖੋਰਕਯੋਨਹਿਭਾਵੈ॥ ੨੧॥
 ਕਬਿਤੁ॥ ਸਿਗਭਟਗੀਰਲੈਸਮੀਰਹੁਤੇਬੇਗਧਾਉਆਇਸ
 ਜੁਪਾਉਜਾਇਮਾਰੋਰਾਜਨੀਤਏਜੋਕਹੋਤੋਠੈਰਤੁਮੇਬਾਗ
 ਮੇਬਨਉਅੰਰਭੁਗੀਦੇਤਰਹੋਚਹੁਓਰਜੈਸੀਨੀਤਹੈ॥ ਦੁਤੀਆ
 ਕੇਚੰਦਜੈਨਦੇਖਨੈਨਾਰਾਮਚੰਦਤੁਮਹੁਬਿਚਰੋਰਿਖਿਕੈਸੀਇ
 ਪਗੀਤਹੈ॥ ਭੀਰਮਸੁਨਚਾਤੇਸੁਤੀਰਨਚਲਾਇਜਨੈਐਸੇਰ
 ਪੁਬੀਰਕਮੋਪਸਾਚਨਤੇਜੀਤਹੈ॥ ੨੨॥ ਕਬਿਤੁ॥
 ਬਾਲਕਅਯਨੇਹਠੀਅੰਰਕੀਨਮਾਨੇਬਾਤੁਬਿਨਾਦੀਏਮਾਤੁ
 ਬਭੋਜਨਨਪਾਇਏ॥ ਮਾਟੀਕੇਬਨਾਇਗਾਜਬਾਜੀਰਸਖੇਲ
 ਮਾਤੇਪਲਨਾਬਿਛੋਰੈਤਾਕੀਨੈਕੁਨਬਸਾਇਏ॥ ਹੋਤੇਪਨੁਬਲ
 ਸੁਨਪੋਰਖਪੁਮਾਨਤਾਕੋਹੋਹਿਟੁਕਹਾਥਮੇਸੁਕਾਕਥੇਸਖਾਇ
 ਏ॥ ਰਾਮਕੀਤੇਐਸੀਬਾਤਕੰਜਪਾਤਗਾਤਜਾਕੇਸਾਮਨੇਮਰੀਚ
 ਤਾਹਿਦੇਖਸਕੁਚਾਇਏ॥ ੨੩॥ ਸੁਏਯਾ॥ ਰਾਜਨਕਦੇ
 ਕੋਬਾਤਬਢਾਵਤਰਾਜਾਨਗਹਿਮਾਤਿਮੈਨਈਜਾਨੀ॥ ਪੁਤਸੋਨੇਹੁ
 ਬਢਾਵਤਹੋਪੁਨਮੋਹਿਦੁਖੇਬਸਹੈਰਾਜਧਾਨੀ॥ ਈਦੁਕੇਤਸਰ
 ਰੈਜੈਸੇਭੂਧਰਯੋਗਪਯੋਮੁਨਿਕੀਸੁਨਿਬਾਨੀ॥ ਰਾਮਕੇਰਾਖਏ
 ਕੀਬਾਤਿਆਨਿਪੋਕਟਕਹੀਰਿਖਿਏਕਨਮਾਨੀ॥ ੨੪॥ ਸ
 ਦੁਏਯਾ॥ ਕਾਂਪਉਠੈਮੁਨਿਤੇਅਜੈਨੰਦਨਜੋਜਲਬਾਜੁ
 ਭੂਲਾਵਤਾਇਏ॥ ਲੇਹੁਜੁਲੇਹੁਕੀਪਾਇਦੋਉਕਰਅੰਰਫੁਰੈਨਹਿ
 ਬਾਤਨਾਰਿਏ॥ ਰਾਮਚਲੇਹਸਕੈਮੁਨਿਸਿਗਪਰੇਪਿਤੁਪਾਇਏ
 ਵਾਇਫਾਨਿਏ॥ ਯੋਰਿਖਿਲੈਉਕਸੇਰਪੁਬੀਰਹਿਕੰਜਕੀਬਾਸੁ
 ਜੋਐਚਮਲਿਏ॥ ੨੫॥ ਸੁਏਯਾ॥ ਸਿਗਦਯੋਰਿਖਿਕੇ
 ਨਚਲੈਬਸਸੇਦੁਖਨੈਨਹੀਨਿਪਪੂਯੋ॥ ਭਾਦਿਨਤੇਨਸੁਹਾ

ਹਿਕਛੁ ਬੇਨਰਾਮਾ ਯੋ ਬਨ ਮੇਜ ਨਲੂਣੇ ॥ ਸਿਸਧੁ ਨੇ ਧੁ ॥ ੨
 ਬਾਤ ਕਹੈ ਗਵਿਕੇ ਕੁਲ ਤੇ ਸੁਖ ਜਾਨਤ ਛੁਣੇ ॥ ਨੈਨ ਚੁਚਾਤ
 ਰਹੈ ਨਿਸਬਾ ਸਰਜੈ ਸੇਰਿ ਸਾਤ ਰਹੈ ਘਟ ਛੁਣੇ ॥ ੨੬ ॥
 ਬਿਸਮਾ ਮਿਤ੍ਰ ਵਾਚੁ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਮ ਸੈ ਬਾਤ ਕਹੀਰਿ
 ਖਿਰਾਜਤ ਪੋ ਬਨ ਜੋਤੁ ਮਾਜਾ ਹੀ ਹੋਰੇ ॥ ਏਵੇ ਉਰੀਲ ਸੁਨੇ
 ਤਸੁੰਦਰ ਏਕ ਤੇ ਦੂਰ ਪੈ ਏਕ ਤੇ ਨੇਰੇ ॥ ਏਕ ਪਿਸਾਚ ਨੀ ਪੈ ਇ
 ਹ ਬੀਚ ਲੈ ਕਿਨਤਾ ਤ ਕਰੈ ਭਟ ਭੋਰੇ ॥ ਤਾਂ ਕੁਲ ਕਾਨ ਨ ਕੋਹ
 ਮਾਪਾ ਵਕਬੀਰ ਸਮੀਰ ਸਹਾਇ ਕਮੋਰੇ ॥ ੨੭ ॥ ਕਾਬਿਤੁ ॥
 ਰਾਜਗਿਰਿ ਜੋਗਾ ਮਿਸਲੈ ਚਲੇ ਜੋਲ ਵਾਇ ਸਿਗਰੀਲ ਹ
 ਮੇਤਾਰ ਕਾ ਕੇਪਾਨ ਪਧੰਗਾਇ ਹੈ ॥ ਪੈ ਹੈ ਜਗ ਪੂਰਨ ਪਰਮਾ
 ਨੰਦ ਪੂਰਨ ਏ ਪੂਰਨ ਨ ਤੇਈ ਜੇਵੈ ਰਾਮ ਬਿਸਰਾਇ ਹੈ ॥ ਸਿਕ
 ਟਹਰਨ ਹਾਰ ਵਸਰ ਥਕੇ ਕੁਮਾਰ ਜਾ ਕੀਲਾ ਜਛਾ ਹੋਏ ਗਾਚ
 ਰੇ ਜੁਗ ਗਾਇ ਹੈ ॥ ਆਏ ਬੀਰ ਬੀਰਤਾ ਪਿਸਾਚ ਨਿਕੇਤੀ ਰਦੇ
 ਏ ਅਜਗ ਪੁਬੀਰ ਪਦ ਸੁਰਨ ਕੋ ਪਾਇ ਹੈ ॥ ੨੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਤਾਂ ਹੀ ਦਿਨ ਨਿਰਖੈ ਸਬ ਹਿਬਰਨ ਬਿਰਚ ਸੁਰੇਸ
 ਮਨ ਹਰਖੇ ਬਿਲਖੇ ਬਹੁ ਛੁਟੀ ਕੁਬੇਰ ਮਹੇਸ ॥ ੨੯ ॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਪਿ ਮੁਕਤਿ ਪਿਸਾਚ ਨੀ ਕਰੀਵਾ ਮ
 ਬਲਵੰਡਾ ਜੋ ਪਾਵਸ ਛਟ ਘਟਾ ਗਵਿ ਪ੍ਰਗਟ ਤਾ ਕਿਰਨ ਪ੍ਰ
 ਚੰਡ ॥ ੩੦ ॥ ਇਤਿ ਤਾਰਕਾ ਬਧ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਚਲੇ
 ਰਾਮ ਕੋਵੇ ਉਬੀਰ ਪਾਠ ਪਾਇਨ ਕੁਲ ਪੁਜ ਕੇ ॥ ਪਰੈ ਪਨੁਖ ਮੁ
 ਖਤੀਰ ਤਬ ਹਿਧਨੈ ਰਿਖਿਰਾਜ ਕਹੀ ॥ ੩੧ ॥ ਦੇਖਤ ਪੋ
 ਨੁਕੋ ਬਨ ਸੀਰ ਘਬੀਰ ਸੁਬੀਰ ਬਡੇ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਤਲਤ ਮਾ
 ਲਾ ਬਿਸਾਲ ਕਵੈ ਬਨ ਕੀਜ ਸੋਰੇ ਵਰ ਭੋਰ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਕੋਕਿਲ
 ਕੀਰ ਕਪੋਤ ਸੁਖੀ ਪੁਨਿ ਹੀ ਸਚ ਕੋਰਨ ਯੋ ਵਰ ਸਾਯੋ ॥ ਮਨ

੧੨ ਭੁਹੀਮਨਫੀਕੋਗਾਮਅਖੰਡਲਸੋਤਿਨਮੋਧਬਿਰਜਤਹੈ
 ੧੫ ਸੁਲਏਜਸਟੀਕੋਦੇਖਸਰੂਪਸਬੈਬਲਜਾਹਿਕਹੈਸਬ
 ਸੋਸਿਯਕੋਬਰਨੀਕੋ॥੫੧॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ਜੋਲੋਰਘੁ
 ਕੁਲਕੋਤਿਲਕਤੀਨੋਲੋਕਪਾਤਿਐਚਤਨਤੋਲੋਸਭਠਕੈਰੁ
 ਜਬਾਮਤੇ॥ਪਾਗਪੇਚਖੇਚਦੇਲਪੇਟਪਟਫੇਟਬਾਪਐਰੁ
 ਐਡੇਆਵੈਪੈਨਟੁਟੈਗੀਮਡਾਮਤੇ॥ਰਾਜਰਿਖਿਆਰੋਰਪੁਖਿ
 ਰਦੇਖਰਾਜਾਜਿਤਠੀਕੋਸਭਲਗੀਜੈਸੇਈਪਰਵਸਮਤੇ॥ਅ
 ਬਰਬਨਵਤਸ੍ਰੀਬਰਕੇਰਾਜਾਜਿਤੇਕੀਬਰਸੇਦੈਗਏਪਟ
 ਬਰਸੇਗਮਤੇ॥੫੨॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਇਹਬਿਧਿਪਚ
 ਰੇਸਬੈਕਠਿਨਪਨੁਖਕੀਬਾਤਾਤਬਰਪੁਪਤਿਛਿਤਮਤਿਨ
 ਸੋਬੋਲੇਮੁਖਮੁਸਕਾਤਾ॥੫੩॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਆਨਜੁਰੇ
 ਸਬਦੇਸਨਦੇਸਤੇਆਜਨਰੇਸਕੁਲਾਹਲਭਾਰੀ॥ਰੇਸਿਦ
 ਕੋਪਨੁਕਮੋਨਉਠਾਵਤਆਵਤਹੋਢਿਗਤੇਬਲਿਹਾਰੀ॥ਸੁ
 ਰਪੁਬੀਰਕਹੀਸਭਸੋਭਈਬੀਗਬਿਨਾਛਿਤੋਗੇਇਪੁਕਾਰੀ
 ॥ਦੇਖਹੁਹਾਬਲਗਾਇਸਭੈਭਟਨਾਕਰਲੀਕਟਿਨਾਕਤਿ
 ਹਾਰੀ॥੫੪॥ ਲਛਮਨਉਛਾਰਾ॥ਸਵੈਯਾ॥ ਬੋਲੀ
 ਕੋਲਪੁਬੀਰਸੁਨੇਰਪੁਬੀਰਕਹੋਛਿਨਮਾਹਿਉਠਾਉ॥ਸੁ
 ਮੁਖਤੇਠਕਹੋਕਛੁਦਾਸਹਿਭੋਹਨਕੋਨੈਕੁਆਇਸਪਾਉ॥
 ਪਾਇਛੁਵੇਰਿਖਿਕੇਅਬਹੀਰਬੋਕੋਕਰਬਾਮਸੇਜਾਇਉਚ
 ਉ॥ਰਾਮਉਠਾਇਤੁਮੇਦਿਖਗਾਇਕੈਦੇਉਚਲਾਇਕਹੋਚਟ
 ਕਾਉ॥੫੫॥ ਸੀਤਉਵਾਰਾ॥ਵੇਹਰਾ॥ ਜਨਕਬ
 ਚਨਇਤਰਾਮਉਤਕਠਿਨਪਨੁਖਆਤਿਈਸ॥ਸਿਯਜਿਯ
 ਕੀਇਤੁਦੁਖਦੀਕੋਬਨਹੈਜਗਦੀਸ॥੫੬॥ ਸਵੈਯਾ
 ॥ਰੇਮਨਸ਼ੀਰਪੁਬੀਰਮਹਾਨਵਨੀਤਨਤੇਨਵਨੀਤਨ

ਭਾਈ ਹੋਸਿਵੇ ਕਧਨੁ ਬੋਲ ਸਮਾਨ ਸਮੀਰਵਿਤਾ ਸੁਭੇਨ ॥ ੧੩ ॥
 ਉਚਾਈ ਤਾਤੋ ਕੋ ਬੋਲ ਅਭੇਦ ਸਭੇ ਨਿਰਮੇਲ ਕਆਨ ਬਨੀ ॥
 ਦੁਰਿਤਾਈ ਜਾਨ ਕੀਆਨ ਕੀਆ ਸਤ ਜੀ ਕਿ ਬੋਰੇ ਇਹ ਕੇ
 ਕਿਮੋਰੇ ਬਿਖੁ ਖਾਈ ॥ ੫੦ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ਕਯੋਰ ਜਾਰਿ
 ਖਿਰਾਮ ਸੋ ਪੁਤ ਕੋ ਨ ਜ ਸੁਲੇਹਾ ਸਭ ਰਾਜ ਨ ਕੀਆ ਸੋ ਕੋ
 ਰਵਟੁ ਕਧਨੁ ਦੇਹਾ ॥ ੫੧ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ਤੇਜ ਪੁੰਜ ਦੇ ਉਭ
 ਈ ਰਾਜ ਗਿਖਿਆ ਰਾਜ ਪਾਈ ਉਠੇ ਰਘੁ ਰਾਈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਅਤ
 ਹਰਖੇ ॥ ਪਾਇ ਸੋ ਲਗਾਇ ਏਕ ਹਾਥ ਹੀ ਉਠਾਇ ਰਾਮ ਅੰਗ
 ਰਾਜ ਨ ਕੇ ਬਰਤੋ ਹੀ ਪਰੀ ਪਰਖੇ ॥ ਸੁਰਗ ਪਤਾਲ ਮਿਲੇ ਅਰ
 ਲਤ ਮਾਲ ਗਿਰੇ ਹਲ ਚਾਲ ਪਰੀ ਮਨ ਸਬ ਹੀ ਕੇ ਪਰਖੇ ॥ ਦੇਵ
 ਤਾ ਬਿਵਾਨ ਤੇ ਸੁਰੇ ਸਕੇ ਵਿਵਾਨ ਤੇ ਨਿਸੇ ਸਬ ਹਮ ਭਾਨ ਤੇ ਹਰਖ
 ਫੁਲ ਬਰਖੇ ॥ ੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਾਢੀ ਕਸੀ ਸਲਗੀ
 ਕਰ ਕੀ ਕਰ ਸੀ ॥ ਛੁਟ ਕੀ ਕਮ ਠੀ ਕਰ ਕੀ ॥ ਅਰ ਕੀ ਛੁਟਿ ਆਂਦ
 ਰ ਕੀ ਛੁਟ ਕੀ ॥ ਛੁਟੀ ਜੋ ਗਜੁ ਟੀ ਅਖੀਆ ॥ ਹਰ ਕੀ ॥ ਪਲ ਕੀ ਖਰ
 ਕੀ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ॥ ਨਿਧਿ ਛੀਰ ਧਰਾ ਧਰ ਕੀ ॥ ਅਹਿਉ ਪਰ ਕੀ ॥ ਭਈ
 ਚਾਪੁ ਨੀਸੁ ਮਹਾਂ ਭਰ ਕੀ ਭਰ ਕੀ ॥ ਭੀਰ ਸ੍ਰੀ ਬਰ ਕੀ ॥ ੬੦ ॥
 ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਵੰਗੁ ਕਿਯੋ ਬਿਬੇਖੰਡੁ ਮਹਾਂ ਬਰ ਬੰਡੁ ਪ੍ਰਚੰਡੁ
 ਭੁਜਾ ਬਲ ਤੇ ॥ ਭਰ ਪਯੋ ਬਹਮੰਡੁ ਚਕੋ ਨਵ ਖੰਡੁ ਅਖੰਡੁ ਲਮ
 ਰਲ ਭੂਤਲ ਤੇ ॥ ਚਪੁ ਬੀਰ ਘੋਸੰਡੁ ਕਿਯੋ ਨ ਖੰਡੁ ਚਲ ਜੋਤ ਜ
 ਜੋ ਮਛਲੀ ਜਲ ਤੇ ॥ ਪਛਤਾਤਾ ਖਿਸਾਤ ਰਲੇਈ ਪੇਜਾਤ ਭੁਜੇ
 ਗਜ ਜੋ ਬਿਰਲੇ ਦਲ ਤੇ ॥ ੬੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਾਪ ਕਯੋ
 ਬੰਡੇ ਪਾਪ ਕੇ ਹਾਥ ਰਯੋ ਸਿਵ ਆਪ ਨਿਕੰਦ ਨਜਾ ॥ ਪੁਨ ਮਾਇ
 ਕੋ ਮਚਤ ਸਿਕ ਕਰੀ ਨ ਨਿਸਿਕ ਛੁਯੋ ਭ੍ਰਿਗ ਨਿਵਨ ਸੁ ॥ ਜਿਯ ਜਾ
 ਨ ਇਹੋ ਰਘੁ ਨਾਥ ਕੇ ਹਾਥ ਰਯੋ ਤੋ ਪਤੀਰ ਬਮਦਿਨ ਜੁ ॥ ਮਨੇ

ਪਾਨਤਕੋਨਤਕੋਨਤੁਅਮੰਡਲਫਾਂਧਰਲੋਭਵਦੰਧਨਜੁ
੬੨॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਜਾਨਕੀਕੋਰਾਮਰਾਮਚੰਦਕੋਪਰ
ਸਰਾਮਤਾਕੋਅਭਿਸਾਨਦਿਜਮੰਡਲਅਸੀਸਕੋ॥ ਗਵਨਕੋ
ਕਾਮਕੋਧਕੁਹਠਕੁਪਤਦੂਤਰਾਮਸੁਰਲੋਗਰੁਕਲਬਾਸ
ਸੀਸਕੋ॥ ਬੈਲਓਮਾਨਹਕੋਅਲਲਓਕਦਹਕੋਔਦਖਸਿ
ਧੁਜੀਵਨਕੋਜਸੁਕਪਿਈਸਕੋ॥ ਖਪਰਕੋਜੋਗਨੀਸੁਭੇਗਲੀ
ਸੁਰੀਵਰਾਜਤੂਟਯੋਧਨਈਸਦੋਰਪਰੀਠੋਬੀਸਕੋ॥ ੬੩॥
ਕਬਿੱਤੁ॥ ਰਾਜਰਿਖਿਬਾਤਕਹੀਭਲੀਪਤਿਰਹੀ
ਰਾਜਾਰਾਜਾਦਸਰਬਜੁਕੋਬੇਗਹੀਬੁਲਾਈਏ॥ ਕੁਟਬਸਮੇ
ਤਔਰਬਲਕਲੇਸਿਗਦੋਊਨੇਨਸੇਪੁਤਨਕੋਬਜਾਹੁਦਿਖ
ਰਾਈਏ॥ ਮਾਨੀਸੋਈਕਰੀਦੂਤਬੋਲਯੋਤਿਹੀਪਰੀਬਿਦਾਰੀ
ਨੇਕਯੋਪੋਨਸਿਗਰੇਨਦਿਨਪਈਏ॥ ਸੀਰੀਭਈਭੁਤੀਪਾਈ
ਭਾਗਨਕੀਥਾਤੀਰਾਮਪਤੀਲਿਖਪਠਈਬਰਾਤੀਪੈਕੋਆਈ
ਏ॥ ੬੪॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਬਾਬੀਸੋਈਪਤੀਪੇਮਸੋਲਗਾ
ਏਛਾਤੀਰਾਮਅਜਜੁਕੇਨਾਤੀਭਯੋਜਾਤੀਚਿਤਹਰਖੋ॥ ਸੁੰਦ
ਰੀਬਜਾਇਕੁਲਪੁਜਨਕੋਪੁਜੇਪਾਇਦਾਨਅੇਸੋਦੀਨੋਮਾਨੋ
ਬਾਦਰਸੋਬਰਖੋ॥ ਕਟਕਚਲਯੋਅਪਾਰਸੁਝਤਨਥਾਥਾ
ਰਨੇਹੋਰੀਰਾਰਭੂਪਮੀਨਜਯੋਅਕੱਰਖੋ॥ ਓਟੇਰਹੋਮੁਰਪੁ
ਰਹੂਰਹੂਤੇਸੁਤਨੀਕੋਬਾਦਯੋਅਨੁਰਾਗਭਾਗਭਾਠਹੋਜੁਪਰ
ਖੋ॥ ੬੫॥ ਸਵੇਯਾ॥ ਰੂਪਗਹੇਰਿਖਿਰਾਜਕੋਪਾਂ
ਇਕਯੋਅਬਦੀਪਭਰੋਸਭਪੀਕੀ॥ ਧੀਦੈਸੁਸੁਨਿਏਰਹਿ
ਯੋਧਾਧੀਰੁ॥ ਮਨੋਨਿਜਾਨਦੀਕੋ॥ ਰੰਦਨਸੰਧਨਸਾਰ
ਮਿਲੇਪਸਰਾਮਮਿਲੇਸੁਮਹੁਰਤਨੀਕੋ॥ ਆਨਬਸਿੰਸੁੰਦਰ
ਓਅਪਨੇਕਫਲਾਫਲਮੇਕੇਸਰਲਾਲਭੋਟੀਕੋ॥ ੬੬॥

ਬ ਸੁਦੈ ਯਾ ॥ ਧੁਨ ਕੁ ਭੁਯੇ ਕੁਲ ਇੰਸ ਟ ਬ ਸਿੰਘ ਅੰ ॥
 ਸੁਟ ਰੇ ਪਰ ਕੋ ਨਿਪ ਧਾਏ ॥ ਲੇ ਸੁਤ ਰਾਗ ਵਿਦ ਹਤ ਹੀ ਪਰੀ ॥
 ਜਾਨ ਕੀਤਾ ਰੇ ਸਮੁਦਾਏ ॥ ਸੋ ਨ ਭਏ ਅਪ ਸੋ ਨ ਸ ਬੈ ਪਥਕਾ ॥
 ਪਉਠੇ ਜਿਯ ਮੇ ਦੁਖ ਪਾਏ ॥ ਅੰਕ ਨਿ ਸਿਕ ਲਿਖੋ ਬਿਧਿ ਜੇ ॥
 ਬਤੋ ਬਿਧਿ ਹੁਕ ਬਹੁ ਨ ਮਿਏ ॥ ੬੭ ॥ ਪਰ ਸਰ ਮਉਦਾ
 ਚਾ ਕ ਬਿੰਤੁ ॥ ਐ ਸੋ ਕੋ ਨ ਚਾਰ ਬਾਕ ਮਰੈ ਸੁਰ ਏ ਕੈ ਅਚ
 ਦੇਵ ਰਾਜ ਕੋ ਨ ਰਾਕ ਤੇ ਰੇ ਜੇ ਪਨ ਕੋ ਕੋ ਨ ਰਾਇ ਨ ਛੀਰ ਨਿਧਿ
 ਸੇਖ ਕੀ ਬਨੈ ਨ ਬਿਧਿ ਸੁਰਜ ਅਕਾਸ ਦਹਿ ਸੋ ਪੈ ਜੇ ਹੋ ਜ ਲਕ
 ॥ ਕਾਹੂ ਚੀਟੀ ਲਗੇ ਪਾਖ ਕਾਹਿ ਜਮੁ ਮਾਰੈ ਕਾਂਖ ਸੁ ਨ ਜੇ ਹੋ ਨ ਦੇ
 ਖੋ ਪੁਨ ਲਗੇ ਹੋ ਕ ਨ ਕੋ ਪ ਚ ਲੋਧਾਇ ਕ ਮ ਠੀ ਚ
 ਇਫੁਰ ਕਾਇਆ ਖ ਬਾਈ ਜਗ ਸਾਈ ਬਾਤ ਕਛੂ ਨ ਤ ਨ ਕ
 ਕੋ ॥ ੬੮ ॥ - ਕ ਬਿੰਤੁ ॥ ਜਾਨ ਕੀ ਬਿਦਾ ਹੀ ਗ ਮ ਰ ਦ
 ਹੀ ਦੁਹਾਈ ਫੇਰੀ ਰਹਿ ਜੇ ਸੋ ਚ ਕਰ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਰਿਨ ਛਿਨ ਜੋ ਸ
 ਸਰ ਬ ਆਯੋ ਬਲ ਬਹੁ ਤੇ ਜ ਨ ਯੋ ਹੈ ਅਨਿਤ ਫੂਲ ਚ ਲੋਧੇ
 ਬ ਸਿਤ ਕੈ ਸੇਵਿਨ ਜੋ ਦੋ ਕੋ ਤੇ ਹੀ ਠਾਵ ਤੇ ਸੁ ਆਨ ਡਰ ਪਾਏ
 ਥੈ ਸੇ ਪਾਏ ਪੈ ਸੁ ਦਾਰਿ ਦੀ ਕੋ ਰਿਨ ਜੋ ॥ ਕੀ ਬਿ ਬੁਰੇ ਕਾ ਮਤ ਕੋ
 ਲੀ ਜੈ ਫਲ ਗ ਮ ਤੇ ਤੇ ਗੀ ਲਹੀ ਮੇ ਪਾਈ ਸੁ ਪਤੋ ਕੋ ਤਾਨ ਤਿਨ
 ਜੋ ॥ ੬੯ ॥ ਸੁਦੈ ਯਾ ॥ ਭਲ ਨਿਹਾਰ ਕਹੈ ਫਿਰੁ ਨ ਦ
 ਨ ਚੁਕ ਪਰੀਤ ਬਯਾਹਿ ਨ ਮਾ ਕੋ ॥ ਜਨ ਤ ਹੋ ਨਿਜ ਬਾਨ ਭੁਰ
 ਰਫ ਲੋਧ ਰ ਮੁਲ ਸੁ ਮੁਲ ਉਖਾ ਕੋ ॥ ਜਾਨ ਸੁ ਭੁਲ ਬਿਚਾਰ
 ਚਿਤੈ ਪੂਰ ਯਾਹਿ ਪੁਲੈ ਜਲ ਬੋਰਨ ਭ ਕੋ ॥ ਏ ਨਿਯ ਮੇ ਇਹ
 ਭਾਤ ਬਿਚਾਰ ਤਗ ਮ ਕਛੂ ਚਿਤ ਅੰਗ ਬਿਚਾਰ ਕੋ ॥ ੭੦ ॥ ਦੇ
 ਹਰਾ ॥ ਬਿਸੁ ਮਿਤ ਬੁ ਮਿਸੁ ਰਿਖਿਨ ਵਗੁ ਹਜੁ ਭਾਨਿਜ
 ਠਾਇ ਸੀਯ ਜੀਯ ਸੁਖ ਯਕੁ ਪੁੰਨ ਲਹਿ ਪਕੈ ਕਰ ਮ ਕੇ ਪਾਇ ॥

੧੬
 ੧੭

੧੭੧) ਕਬਿਤੁ॥ ਏਕੋਰੁਰੁਈਸੈਨਾਸਿਮਟਸਟਪ
 ਟਾਇਕਪੈਸਯੋਜਾਇਤੇਜਐਸੋਜੋਅਰਕੋਕੋਕੋਨਧਰੇ
 ਧੀਗੀਪਗੀਪੀਗੀਮੁਖਕਾਸੀਰਾਮਕਪੈਕਰਦੰਡਖੁਨੀਨਿਰ
 ਖਜੇਖਲੁਕੋਕੋਲੋਕੇਸੁਤਸਾਬਜੇਰਹਾਬਇਤਿਰੂਪਘਟਿ
 ਭਾਖਜੇਵਹਿਮਾਨਤਨਜਕੀਆਪੁਜਕੋਕੋਕਠਨਕੁਠਾਰਕਰ
 ਧਰੇਜੇਰਾਵਗਦਿੰਜਾਯੋਬਿਕਗਲਜੈਤਵਾਰਚਾਰਚਕੋ
 ੧੭੨) ਪਰਸਗਮਉਵਾਚੁ॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਤੇਰਕਵੰਡਦ
 ਵੁਕਕਿਯੋਜਿਨਸੋਬਕਹਾਂਹਮਸੋਲਰਹੈ॥ ਭ੍ਰਿਗੁਨੰਦਕਹੈਯੋ
 ਜਾਨਤਤਾਹਿਸੁਅਤਿਕਵੰਤਨਸੋਪਰਹੈ॥ ਸਬਸੈਨਠਟੀਮੁਖ
 ਜਾਤਿਘਟੀਬਿਪਗੀਤਗਟੀਘਟਕੋਟਰਹੈ॥ ਪੁਨਤਾਹਿਮਤੀ
 ਗਤੇਭੈਨਕਛੁਜਿਨਕੇਸੀਗਰਾਮਸੁਕੇਹਰਹੈ॥ ੭੩) ਜੋ
 ਰਠਾ॥ ਵਸਰਬਸਕਲਸਮਾਜਸੁਤਤਿਯਬਧੁਬਿਭੂਤ
 ਸੀਗਾਯਯਾਤੋਗਜਰਾਜਨਦੀਨਾਉਬੋਰਨਚਲਯੋ॥ ੭੪) ਸਵੈਯਾ॥
 ਕੋਪਪ੍ਰਚੰਡਕਿਯੋਮੁਨਿਨੰਦਅਖੰਡਲਜ
 ਮੇਡਰਪੇਸਕੁਚਾਹੀ॥ ਕੋਨਗਨੇਕੁਅਮਡਿਲਕੇਨਿਪਹੈਬਲਵੀ
 ਰੁਸੁਤੇਘਰਮਾਹੀ॥ ਠੰਕਕਯੋਭੁਜਵੰਡਕਾਰਸਮੇਤਧਗਾਇ
 ਥੋਸੰਨਤਨਾਹੀ॥ ਗਾਮਬਿਚਾਰਨਕਾਮਕੀਯੋਤੁੰਨਜਾਨਤਮੇ
 ਹਿਬਯੋਧਰਛਾਹੀ॥ ੭੫) ਕਬਿਤੁ॥ ਕੋਨੈਸਿਖਦੀ
 ਨੀਤੇਹਿਤਕੇਤੁੰਬਚਾਇਮੇਹਿਓਠਨਚਬਾਇਓਰਦੇਖੇਰਾਮ
 ਚੰਦਕੀ॥ ਗਤੇਕਰਨੈਨਪੁਮਨਾਕਤੇਸੁਸੁਆਇਤਿਨਰੋਕੋਨਾਕ
 ਜਾਇਤਹਾਸੁਰਜੇਤਮੰਦਕੀ॥ ਰਾਜਾਪਛੁਤਾਇਦੇਖੋਕੈਸੋ
 ਦੁਖਪਕਯੋਆਇਤੋਰੋਗਜਚਾਹੈਬੇਲਾਨੰਦਕੇਕੰਦਕੀ॥
 ਲੋਪਸੁਖਭਯੋਪੈਪਦੀਨਬਿਦਕੋਪਗਧਕੋਪਦੇਖਓਪਮੁਖ
 ਘਟੀਅਜਨੰਦਕੀ॥ ੭੬) ਵਸਰਬਉਵਾਚੁ॥ ਦੋਹਰਾ॥

ਧਨੁਖਛੁਟਯੋਕਥਧਰਪਯੋਦਸਰਬਠੇਕਤਮਾਥਾਥਿਕ
 ਟਬਚਨਭਿਗੁਗਮਸੋਬੇਲੇਹਸਰਧੁਨਾਥਾ॥੭੭॥
 ਰਾਮਚੰਦਉਵਚੁਕਬਿਤੁ॥ ਲਾਗਜੇਯਹੈਦੋਖਜੁਮੇਰੋਖ
 ਹੈਧਨੁਖਤੇਕਯੋਜਯੋਰਪੁਰਨੋਹੈਮੇਜਾਨਗਯੋਕਾਮਸੋ॥
 ਸੋਤੋਐਸੀਹੋਨਹਾਰਗਵਰੋਕਹਾਂਬਿਚਾਰਮਾਕੋਚਹੈਮਚ
 ਬੇਰਹੈਨਕੰਜਪਾਮਕੋ॥ ਦੁਖਸੁਖਏਕਬਾਰਦਸਰਬਜੀ
 ਅਧਾਰਜੈਸੇਫਨਮਨੀਹਾਰਤੈਸੋਰਾਮਨਾਮਸੋ॥ ਕੈਸੇਹੈਹੈਦ
 ਈਸੇਰੇਅਨੰਦਕੀਜਈਨਈਭਈਗਾਮਰਾਮਾਜਨਈਗਾ
 ਮਰਾਮਸੋ॥੭੮॥ ^{ਜੋ} ਲਛਮਨਉਵਚੁਕਬਿਤੁ॥ ॥
 ਮਹਾਰਣਧੀਰਮਹਾਬੀਰਲਧੁਬੀਰਹਸਬੇਲੇਐਸੇਨੈਕੁਜ
 ਸਮਸਾਮੋਹਿਦੀਜੀਏ॥ ਕਹੋਬਾਧਡਾਰੋਕਹੋਦੇਸਤੇਨਿਕਰ
 ਕਹੋਬਾਧਧਿਉਤਾਰੋਕਹੋਜੂਰਾਕਾਟਲੀਇਏ॥ ਕਹੋਕਵਿਕ
 ਸੀਰਾਮਕੇਤਕਪਰਸਰਾਮਨਾਮਸੁਨਜਾਕੋਛੁਤਪਾਲਹੈਕੋਛੁ
 ਜੀਏ॥ ਮਾਰੇਮਹਾਪਾਪਛੀਨਲੈਹੋਨਚਾਪਾਪਦੇਖਿਏਤ
 ਮਾਸੋਪੈਨਸਾਸੋਕਛੁਕੀਜਿਏ॥੭੯॥ ਰਾਮਚੰਦਉ
 ਚੁਪਰਸਰਾਮਸੋ॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਮੇਨਜਾਨੇਤੋਰੋਬਲਤੇ
 ਸੋਤਕੇਲਾਰਜੇਫਲਕਠਿਨਕੁਠਾਰਧਾਰਕੰਠਪਰਹਰੀਏ॥
 ਇਤੈਪਰਔਰਕਛੁਬਾਤਾਵੈਤਾਤਹਾਥਕੀਜੈਸੋਈਭਾਵ
 ਤੀਪੈਰੋਖਕੋਨਕਰੀਏ॥ ਐਸੋਕਛੁਕਲਕੇਸੁਭਾਉਹੈਹਮਾਰੇ
 ਰਾਮਮਾਰੇਮਚਖਯੈਪੈਨਮਚੀਏਜੋਮਚੀਏ॥ ਬੇਰੀਸਰਨਾਉ
 ਔਰਸੁਨੇਮੁਨੀਗਾਇਗਾਇਬਾਮਨਸੋਲੁਗੀਏਤੋਪੈਰੋਕਾਕੋ
 ਪਰੀਏ॥੮੦॥ ਪਰਸਰਾਮਉਵਚੁਕਬਿਤੁ॥ ਦੇਖ
 ਨਜੋਪਾਉਤੋਪਠਾਉਜਮਲੋਕਹਾਥਦੁਜੋਨਲਗਾਉਵਾਰਕੋਰੇ
 ਏਕਕਰਕੋ॥ ਮੀਜਮਚੋਉਰਤੇਉਖਾਡੁਤੁਜਦੰਡਹਾਡੁਤੋਰਡਾਡੇ

੧੭
 ੧੮

ਬਰਾਮਾਦਿਲੋਕਰਪੁਬਰਕੋਗਾਂਸਿਰਾਮਾਦਿਨਕੋਰਿਸਾਤੁ
 ਹਰਾਤਰਾਮਾਤਿਬਰਾਤਗਾਤਯਾਗਤਹੰਧਰਕੋਸੀਤਾ
 ਕੋਸੀਤਾਪਮੇਟਪ੍ਰਗਟਪ੍ਰਤਾਪਕੀਨੋਕੋਪੈਵਹਿਆਪਚਾਂਪਤੋ
 ਕੋਜਿਹਹਰਕੋ॥੮੧॥ ਰਾਮਚੰਦਉਵਾਚੁ॥ਕਬਿੱਤੁ॥
 ਜੇਈਕਯੋਚਾਹਤਹੋਜੇਈਕਰੋਇਤਾਆਇਬੋਲਯੋਰਪੁਰਖੀ
 ਚਲਵਯਾਨੀਕੇਪਥਕੋ॥ਤੋਕੋਮੇਧਨੁਖਜਾਯਲਯਾਯੋਹੋਜ
 ਨਕਜਾਯਬੋਲਯੋਸੁਤਭੂਪਰੂਪਧਰੇਮਨਮੁਖਕੋ॥ਕਹੈਕਵਿਕ
 ਸੀਰਾਮਰਾਮਾਤਿਰਾਮਪ੍ਰਭੁਕਰਨਾਕੋਧਾਮਦੈਨਹਾਰਮੋਖਰ
 ਥਕੋ॥ਜਗਤਉਜਾਰੋਭੁਜਭਾਰੇਯਾਹਿਬਾਤਸੁਨਨਿਕਸਕੈਨਾ
 ਰੋਭੁਯੋਪਯਾਰੇਦਸਰਬਕੋ॥੮੨॥ ਪਰਸਰਾਮਉਵਾਚੁ॥
 ਕਬਿੱਤੁ॥ ਤਰੁਨਤੇਤਾਤੋਰਯੋਗਤੋਭੁਯੋਨਖਸਿਖਬਿਖਸੇ
 ਬਚਨਬੋਲੇਛਕੋਛਹਛਯੋਹੈ॥ਭੁਹੈਚਢੀਚਢੀਆਖੋਰਿਸ
 ਤੇਪਰਤਕਢੀਕਹੈਕਵਿਕਾਸੀਰਾਮਾਮੇਸੇਬੇਖਭੁਯੋਹੈ॥ਕਾਂਪਤ
 ਅਧਰਲਰਬੇਕੀਹਰਬੁਰਵਾਹਿਸੰਤਰਕੈਕਹਰਕੁਰਾਰਕਲ
 ਯੋਹੈ॥ਵੇਖਤਹੀਹਾਬਰਪੁਨਾਬਕੇਧਨੁਖਬਾਨਸਦਕਮੁ
 ਨੀਸਰਕੇਪਾਵਕਪੈਗਯੋਹੈ॥੮੩॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਜੀਵ
 ਤਨਦੈਹੋਜਾਨਆਨਮਹਾਰੁਦ੍ਰਜੁਕੀਕਰੋਗੋਨਿਦਾਨਸੁਨਯੋਗ
 ਯੋਜੋਊਅਬਹੀ॥ਰਿਖਿਕੋਸੁਪੁਤਪੁਰਹੂਤਹੂੰਕੋਬੇਧਧਰੇਕਾਸੀ
 ਰਾਮਬਚਬਾਰਬੋਲਤਗਰਬਹੀ॥ਆਖਤਰੇਆਨਤਨਾਐਰੋਭ
 ਟਜਾਨਤਹੈਮਾਨਤਨਉਛਰਉਛਰਆਵੈਤਬਹੀ॥ਭਯੋਦਵੇ
 ਦਯੋਤੇਸਿਭਾਰਮੋਸੋਰਾਰਾਮਰਪੁਬੀਸੀਨਾਤਰਹਥਯਾਰਭਾ
 ਰਅਬਹੀ॥੮੪॥ ਰਾਮਚੰਦਉਵਾਚੁ॥ਕਬਿੱਤੁ॥ ਤੁਮ
 ਸਭਹੀਕੇਗੁਰਮਾਨੀਅਤਪੁਰਿਪੁਰਿਭੂਤਲਕੇਸੁਰਤੁਮੈਦੀਜਿਸ
 ਤਿਵਾਰਹੈ॥ਕਾਸੀਰਾਮਪੁਜਾਕਰੈਹਾਬਜੋਰਪਾਪਰੈਤੁਮਸੋਹ

ਮਾਰੇ ਪੁਰੁ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਤ ਹੈ। ਬੈਰੀ ਅਨ ਮਾਰ ਨੇ ਹੋਹ ਮਤੁ ਮ ੧੯
 ਪਚਨੇ ਹੋ ਬੁਧਿ ਰਪੁ ਬੀਸ ਨ ਕੀਐ ਸੀ। ਦਿਨ ਰਾਤ ਹੈ। ਸੁਨੇ ੧੯
 ਦਿਨ ਬੀਰ ਰਪੁ ਬੀਰ ਕਹੈ ਹਮ ਪੇ ਅਸੀ ਸਕੇ ਦਿਵਯਾ ਕੋ ਕ
 ਸੀ ਸਕਰੀ ਜਾਤ ਹੈ। ੮੫॥ ਪਰ ਸਰਾਮ ਸੋ ਕਹਤ ਹੈ। ਕਾਬਿ
 ਤੁ। ਕਾਹੇ ਕੋ ਰੇ ਰਾਮ ਜਮ ਪਾਮ ਚਲੇ ਰਾਹਤ ਹੈ ਖਲ ਕਕੇ
 ਲਖਤ ਹੈ ਜੈ ਹੈ ਖਲੁ ਖਾਇ ਕੈ। ਭਿਕੁ ਟੀਰ ਢਾਇ ਅੰਗ ਅੰਗ
 ਉਪਜਾਇ ਕੋ ਪਠਾਏ ਭਯੋ ਭਟ ਆਗੇ ਸਬ ਹੀ ਦਬਾਇ ਕੈ। ਕਾ
 ਸੀ ਰਾਮ ਤਬ ਦਲ ਬਲ ਦਸ ਰਖ ਜੂ ਕੋ ਦਿਜ ਕੇ ਦਮਾ ਕ ਦੇਖ
 ਯੋ ਦਹਿਲਾਇ ਕੈ। ਐਸੀ ਬਾਤ ਸੁਨ ਸੀ ਸਧੁ ਨਿਮੁ ਨਿਪੁਤ
 ਬੋਲੋ ਬਰਬੰਡ ਪੁਰਹੁ ਤਜੋ ਰਿਸਾਇ ਕੈ। ੮੬॥ ਰਾਮ
 ਚੰਦ ਪਰ ਸਰਾਮ ਸੋ। ਕਾਬਿਤੁ। ਅੰਤ ਕੇ ਚਲੇ ਯਾ ਛਿਤ ਛ
 ਤ ਕੇ ਪਰ ਯਛੁ ਹੁਚਿਤ ਛਕੇ ਰਿਸ ਕਲਹ ਸੁਹਾਤ ਹੈ। ਕਾਸੀ ਰ
 ਮ ਰਾਮ ਰਣ ਧੀਰ ਹੈ ਕਹਤ ਕਰੈ ਕੈ ਸੇਹ ਮਤੋ ਰੇ ਗਾਤ ਕੀ ਜਕੈ
 ਸੋ ਪੁਰਾਤ ਹੈ। ਅੰਗ ਲਪਟਾਏ ਮਹਾਂ ਬੈਰ ਸੋ ਬਢਾਏ ਬਰਮੁਖ
 ਆਏ ਕਾਲ ਕੇ ਜਿਯ ਤੋ ਕੰਨ ਜਾਤ ਹੈ। ਨਿਗਮ ਕੇ ਭਾਡੇ ਕਤੋ ਬੋ
 ਲਤ ਬਰਨ ਬੂਡੇ ਕਚੇ ਕੋ ਰੇ ਪਾਡੇ ਗਾਡੇ ਹਾਥ ਨ ਸੋ ਖਾਤ ਹੈ। ੮੭
 ॥ ਪਰ ਸਰਾਮ। ਕਾਬਿਤੁ। ਸਹੁ ਸੂਧੀ ਮਥੇ ਮੈ ਸਹੁ
 ਬਾਹੁ ਮਹਾਂ ਬਲੀ ਨਰਨ ਕੋ ਨਾਹਿ ਦਾਹਿ ਤਉ ਨ ਸਿਰਾਤ ਹੈ। ਕੀਨੇ
 ਯੈ ਪੁਨਤ ਰਪਨ ਤੇ ਰੇ ਰਕਤ ਕੋ ਜੋ ਲੋਘ ਪੁਨਤੋ ਲੋ ਅਨਨ
 ਸੁਹਤ ਹੈ। ਕਾਸੀ ਰਾਮ ਰਾਮ ਸੋ ਪਰ ਸਰਾਮ ਐ ਸੇ ਕਯੋ ਗਹੈ
 ਜੋ ਹਥ ਚਸੇ ਈਹੋ ਤਪਾਤ ਪਾਤ ਹੈ। ਬਾਧ ਯੋ ਖਾਡੇ ਤੇ ਮੈ ਛਡੇ
 ਨਜੀ ਅਤੁ ਖਡੇ ਖਡੁ ਪਤਿ ਡਾਡੇ ਪਾਡੇ ਐ ਸੇ ਗਾਡੇ ਖਾਤ ਹੈ।
 ੮੮॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਉਦਾਹੁ। ਕਾਬਿਤੁ। ਛੜੀ ਛੜਈ ਸਨ ਕੇ
 ਅੰਗਿ ਜਗਦੀਸਨ ਕੇ ਕੋ ਪਕ ਕਯੋ ਮਨੈ ਮਾਹਿ ਬਾਹੈ ਉਦਾਇ

ਰੋਟੀ ਚੜ੍ਹਾਇ ਰਖੁ ਰਾਇ ਯੋਕ ਹਨ ਲਾਭੇ ਕਾਂਸੀ ਰਾਮ ਮੇ
 ਰੋਟੀ ਨ ਕਾਂਪੈ ਸਯੋਜਾਇ ਬੈਰੋਨ ਕਕੇ ਚੋਟ ਨੈਕੁ ਪੋਟਾ ਹੁੰਕੇ ਮ
 ਰੋਟੀ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੇ ਮੈਰੋ ਕਹੂੰ ਢੁਕੇ ਹੁਨ ਪਾਇ ਬੈਰੋ ਬਹੁਤ ਬਚੇ
 ਹੋਛੁ ਧਾਰੀ ਦਸ ਰਬ ਸੋਹ ਬਾਮਨ ਭਿਖਾਰੀ ਅਧਾਰੀ ਕਹ
 ਵਾਇ ਬੈਰੋ ॥ ੮੯ ॥ ਪਰਸਰਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦ ਸੋ ॥ ਕਾਬਿਤੁ ॥
 ਅੰਤ ਛੁਡਵਾਇ ਦੇਉ ਕਰਨੁ ਰਵਾਇ ਦੇਸੇ ਨਖ ਮੁਖ ਦਯਾਇ ਅ
 ਪਨੈ ਕੋ ਛਿਟ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਮੀਰਨ ਡਰਾਇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਸਤ ਰਾਇ
 ਆਜ ਦੇ ਗਯੋ ਸਿਪਾਹੀ ਮੈ ਸੋਤਾ ਹੀ ਕੋ ਭੁੰਜਾਯੋ ਹੈ ॥ ਕਹੈ ਕਾਂਸੀ
 ਰਾਮ ਤਬ ਰਾਮ ਸੋ ਪਰਸਰਾਮ ਸਿਖ ਬਾਮ ਦੇਵ ਜੁ ਕੇ ਨੀਕੇ ਕੈ ਜੁ
 ਨਾਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾ ਕੀ ਸੋ ਹੈ ਖਾਤ ਛੁਡ ਧਾਰੀ ਕਹਿ ਕਹ ਜਤਤ ਹੀ ਕੇ ਮੈ
 ਦਸ ਨਤਿ ਨੁਕਾ ਪਕਾਯੋ ਹੈ ॥ ੯੦ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਪਰਸਰਾਮ
 ਸੋ ॥ ਕਾਬਿਤੁ ॥ ਫਾਰਤੋ ਕਪੋਲ ਬੋਲ ਬੋਲ ਤਹੀ ਬਾਮਨ ਕੇ
 ਫਾਰਤੋ ਉਖਾਰ ਡਰਾ ਜਮੀ ਜੇ ਬਦਨ ਮੈ ॥ ਜੀਤ ਬੀਰ ਬੇਤ ਪਠੈ ਦੇ
 ਤਜ ਮਲੋ ਤੋ ਹਿਠੈ ਤੋ ਸਭ ਛੁਡਨ ਕੋ ਬੈਰੋ ਕਾਛਿ ਨ ਮੈ ॥ ਕਹਾ
 ਕਰੋਤ ਜਾਪੁ ਨ ਅਬ ਜੋ ਤਿਹ ਚੇਹੋ ਤੋ ਸੁਰੁਟ ਕਹਾਇ ਰਨ ਰਾਏ
 ਹੋਤ ਰਨ ਮੈ ॥ ਯਹੈ ਜਾਨਿ ਨ ਤੋ ਹੋ ਬਚੈ ਹੋਏ ਕਬਾ ਮਨ ਕੇ ਕਾਂਸੀ
 ਰਾਮ ਸਮਝ ਸਮਝ ਕਰ ਮਨ ਮੈ ॥ ੯੧ ॥ ਪਰਸਰਾਮ ਉਦ
 ਚੁ ॥ ਕਾਬਿਤੁ ॥ ਟੂਟ ਟਾਟੋ ਸਚਾਏ ਟੂਟ ਟਾਟੂ ਠਗਈ
 ਜੇਵਰਨ ਰਾਖ ਜੇਰੋ ਜੇਨ ਤਜ ਗਤ ਹੈ ॥ ਸੁਰ ਜੋ ਜਗਾਯੋ ਬਾ
 ਰਬੋਰ ਕੈ ਸਿਰਯੋ ਮਹਾ ਮੈ ਪਨ ਸਿਤਾਯੋ ਸਤਿ ਤਮੈ ਕਹਾ ਸਤ
 ਹੈ ॥ ਰੀਗ ਗਯੋ ਉਖਰ ਕੁਰੰਗ ਭਯੋ ਪਰੇ ਪਰੇ ਡਾਰੇ ਉਪਾਰੇ
 ਮਚੇ ਫੁਕ ਕੇ ਉਡਤ ਹੈ ॥ ਕਾਂਸੀ ਰਾਮ ਰਾਮ ਸੋ ਪਰਸਰਾਮ ਮੈ ਸੇ
 ਕਯੋ ਤੋਰ ਕੈ ਪਨੁ ਖੋ ॥ ਸੋ ਮੈ ਸੇ ਬਲ ਕਤ ਹੈ ॥ ੯੨ ॥ ਰਾ
 ਮ ਚੰਦ ਪਰਸਰਾਮ ਸੋ ॥ ਕਾਬਿਤੁ ॥ ਬਾਮਨ ਭਿਖਾਰੀ ਤਿ

ਨਧਾਰੀਤਿਨਤੂਲਤੁਵਤੁਪਨਕੇਤੁਖੇਮਹਾਤਸੇਕਹਾਬਹੀਏ ॥ ੨੯ ॥
 ਨਵੈਹਾਬਬਾਬੀਮੈਨਆਵੈਮੰਤ੍ਰਬੀਛਨਕੋਤਾਤੇਤੋਰੀਬਾਤੇ
 ਸੁਨਸੁਨਚਾਇਰਹੀਏ ॥ ਹਮਕੇਅਜਸਤੋਸੇਬਾਧੇਤਰਕਮ
 ਅਨਰਸਕਰੇਬਾਨਨਸੋਤਾਤੇਸਤੁਸਹੀਏ ॥ ਕਾਸੀਰਾਮ
 ਕਹੈਰਪੁਬੀਸਨਕੀਰੀਤਿਯਹੈਜਾਸੋਕੀਜੈਮੋਹਿਤਾਸੇਲੋ
 ਕੈਸੇਗਹੀਐ ॥ ੯੩ ॥ ਕਾਬਿੰਤੁ ॥ ਰਾਜਨਕੇਪੁਤਮ
 ਹਾਂਬਣੀਅਤਿਕੋਪਆਏਧਨੁਖਚਢਾਯੇਸਤੁਹਰੇਜੋਰਕ
 ਰਕੈ ॥ ਟਾਂਕਤੁਹਹਾਬਣੀਨੇਟੁਟਯੋਬਿਨਜੋਰਕੀਨੇਤਾਤੇਤੋ
 ਰਭਾਯੋਕੋਉਸਕਯੋਹੈਨਤੇਰਕੈ ॥ ਕ੍ਰੋਧਜੀਅਭਯੋਤੇਰੇਸੁਨ
 ਹੋਪਰਸਰਾਮਬਿਨਤੀਕਰਤਾਤੇਦੋਉਕਰਜੋਰਕੈ ॥ ਤੁਮਸੋ
 ਨਜੋਰਚੇਰਤੁਪਨਕੇਭੋਰਤੁਪਕਾਕਰੀਕੋਚੋਰਕਾਹੁਮਯੋ
 ਹੋਨਟੋਰਕੈ ॥ ੯੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਖਰਾਮਕੀਦੀਨਤਾ
 ਸਬਸਮਾਵਤਤਾਂਹਿ ॥ ਇਕਮੀਠੀਨਿਜਸੁਜਸਕੀਬਾਤੇ
 ਰਚੈਨਕਾਂਹਿ ॥ ੯੫ ॥ ਰਿਖਿਉਦਾਹੁ ॥ ਕਾਬਿੰਤੁ ॥ ਰਾ
 ਸਾਪਨਸਾਮਾਭਿਰਾਮਸੁਠਕਾਮਹੁਤੇਤਾਤੇਹੋਪਰਸਰਾ
 ਮਕੋਧਮਤਿਛੋਰੀਏ ॥ ਧਨੁਖਪੁਰਨੇਟੁਟਯੋਬਹਿਜਾਨਦੇ
 ਹਕੈਨੈਕਾਜਬੈਰਬਡਕੀਜੈਬਾਤਬੋਰੀਏ ॥ ਬਲਕਬਿਨੇਦ
 ਨਤੇਜੀਯਮੇਰਿਸਯੋਤਾਕੋਧਨੁਖਚਢਾਯੇਕੋਪੀਤਿਕਾਸੇਲੋ
 ਰੀਏ ॥ ਬਾਤਤੇਬਿਹਾਨੀਸੁਚਲਯੋਨਕਹਾਂਨੀਰਾਨੀਰਾਮਸੋਨ
 ਰਾਮਰਾਮਦਾਰਦਕੋਜੋਰੀਏ ॥ ੯੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਯੋ
 ਪਾਇਗਾਢੇਨਿਰਖਦੀਏਸੁਜਸੁਲੀਏਸਾਥਾ ॥ ਮੁਖਬੋਲਯੋ
 ਮਨਮੈਕਹਯੋਏਅਚੁਤਰਪੁਨਾਥ ॥ ੯੭ ॥ ਪਰਸਰਾਮ
 ਉਦਾਹੁ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਨਮੁਖਦੇਖਤਮੋਹਿਰਨਕੋਨਸੁਰ
 ਹਹਾਇਲੈਪਰਚੋਤਪਕੋਚਕੈ ॥ ਰੁਕਾਵਪੁਰਾਇ ॥ ੯੮ ॥

੨੨ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਐਕੋਹਰਬਾਰਬਾਰਯਹੀਤੇਨਿਸਾਰਪ
 ਨੁਰਾਜਨਚਢਾਯੋਹੋਜਚਬਾਰਪਾਇਦੈ ॥ ਤੋਕੋਰਹੀਏਨਬ
 ਲੁਤੇਰਤਨਲਾਗੀਪਲਤਾਂਤੇਅਭਿਮਾਨਰਾਮਕੋਸਕਚਲਾਇ
 ਦੈ ॥ ਤੋਹੋਛਾਡੁਜਉਤੋਹਿਸਾਰੀਕਹਿਬਾਤਮੇਹਿਰਾਮਅਵਤਾ
 ਰਹੋਹਿਮੋਕੋਬਤਾਇਦੈ ॥ ਤੋਰੋਤੇਜਮਨੇਸਹੀਜੋਤੁਕਰੈਮੇਕੀਕ
 ਹੀਮੋਰੋਈਧਨੁਖਲੇਕੈਪ੍ਰੋਕੋਚਢਾਇਦੈ ॥ ੮੯ ॥ ਭਲਛ
 ਮਨਉਦਾਰੁ ॥ ਰਾਮਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਤਸਹੀਯਕੀਸੁਬਾ
 ਕਿਤਕੁਵੰਡਾਭਿਗੁਵੰਸਾ ॥ ਅਬਲਛਮਨਬਿਨਤੀਕਰੈਰਾਮੁਕੁ
 ਲਮਾਨਸਹੀਸਾ ॥ ੧੦੦ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕਾਹੁਕੋਧਨੁਖਕਾਹੁ
 ਤੋਕੋਕਾਹੁਰਾਖੇਘਰਕੋਯਕੀਗਠਕੋਕਹਾਂਹੈਭਯੋਛੀਜੋਨੇ
 ॥ ਭਾਠਕੋਬਜਾਇਭੁਰਪਾਇਮਰੇਸਬੈਲੋਕਤਾਂਪਰਨਦੇਖੋਰ
 ਘੁਬੀਰਹੀਸੇਖੀਜੋਨੇ ॥ ਕਹੈਰਾਖੁਬੀਰਸੁਨਬੀਕੋਖਛਾਡੋਤੁਮ
 ਮੇਹਮਹਾਗਾਜੈਬਿਨਬਰਖੇਨਭੀਜੋਨੇ ॥ ਤਉਤੋਹੁਸਾਈਦੇਖੋਬ
 ਮਨਚਿਠਾਈਰਾਮਸੁਰਜਕੇਤੇਜਕੋਡਗਵੈਪਦਬੀਜੋਨੇ ॥ ੧੦੧ ॥
 ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕਹੋਤੋਰਡਾਰੋਕਹੋਵਹੀਠਿਰਮਾਰੋਜੋਕਹੋਤੋ
 ਨਛਾਇਐਚਰਾਖੋਸਾਭਦਿਨਮੇ ॥ ਜੋਕਹੋਤਿਯੋਰੋਬਲਪਾਇ
 ਬਾਏਹਾਬਨਾਥਅੰਗੁਰੀਸੇਮੇਰਮਲਡਾਰੋਯਹਿਕਿਨਮੇ ॥ ਛਮੁ
 ਖਮਹੋਸਗਲਏਸੂਸੇਸੁਰੇਸਅਲਿਕੇਸਹੂਜੋਬੈਲੈਬਲਦੇਖ
 ਤਨਤਿਨਮੇ ॥ ਕਾਇਸਥੁਕਉਨਿਜਕੋਧਮੇਜਰਾਉਧਨੁਆਇ
 ਸਜੋਪਾਉਤੋਰਢਾਉਰਾਮਛਿਨਮੇ ॥ ੧੦੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਧਕੋਨਦੁਜੇਧਨੁਖਸਰਸਰਨਗਾਤਿਨਹਿਦੀਨਾ ॥ ਸੁਰਪਤਿਹੂ
 ਜੋਰਾਪਤੀਲਟਮੁਖਬਾਤਕਹੀਨਾ ॥ ੧੦੩ ॥ ਸਵੇਯਾ ॥
 ਸੇਵਕਥਾਪਨਦੂਰਕੀਓਜਿਨਚੁਕਪਰੇਮੁਖਤੇਹਸਦੀਨੇ ॥ ਵ
 ਨਦੀਓਜਿਨਕੋਤਿਨਪਾਇਨਮਾਗਨਵੇ ॥ ਹੋਮਨਕੀਨੇ ॥ ਬੋ

ਲੁਕਯੋ ਸੁਕਯੋ ਨ ਟਿਕਯੋ ਅਰਸੀ ਸਥਿਤਾ ਹਿਕੈ ਬਜਾਹ ਨ ਕੀ ॥ ੧੦੩ ॥
 ਨੋ ॥ ਏਕਹਿ ਬਾਨਹ ਨੋ ਰਿਪ ਮੰਤ੍ਰ ਲਸੀਰ ਪੁ ਬੀਰ ਸਦਾ ਬੁਝੁ ॥
 ਨੋ ॥ ੧੦੪ ॥ ਰਾਮਚੰਦ ਉਦਾਚਾ ਕਾ ਬਿਤੁ ॥ ਬਾਨ ਭਰਛੁ
 ਇਛੋ ਹਕ ਨੋ ਕੋ ਲੁਗਾਇ ਜਿਹ ਜਿਹ ਪਕਰਾਇ ਲਾਗੈ ਕਰਨੀ
 ਵਾਨਸੇ ॥ ਦੇਖੋ ਬੀਰ ਦੇਖੋ ਬਾਪ ਅੰਧੇ ਪਰਤਾਪ ਜਾਨੋ ਚਾ
 ਪਚਿਰ ਗੋਨੇ ਅਰਗੋਨੇ ਅਸਮਾਨਸੇ ॥ ਕਾਸੀ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕੋ ਰਿ
 ਸਾਤੁ ਭਰਾ ਭਰਾ ਮਭੂਲੀ ਸੁਪਿਸਾਤੁ ਪਕਰੇ ਪਰਮ ਸਾਨਸੇ ॥ ਦੇ
 ਜ ਬਰਖੇ ਯੋਗਯੋ ਫਿਰਤੁ ਜਤੀਤੁ ਯੋਜੀ ਹੀ ਕਰ ਲਯੋ ਦੇਯੋ
 ਤੇ ਹੀ ਕਰ ਪਸਸੇ ॥ ੧੦੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਮਕਯੋ ਮੁ
 ਨਿਨੰਦ ਨੋ ਕਹਿ ਕਹਿ ਹੋਨੇ ਅਬ ਦੇਹੁ ਦਿਖਾਈ ॥ ਬੁਝੁ ਤੇਤਾ ਹਿ
 ਹਨੀ ਨ ਭਕੀ ਗਤਿ ਅੰਤੁ ਤੀ ਅਬ ਅੰਤ ਬਾਨਾਈ ॥ ਵੇਖਰ ਯੋ ਮੁ
 ਨਿਕੋ ਸੁਤ ਕੋ ਭਕ ਹੈ ਅਵਤਾਰ ਸਹੀਰ ਪੁਰਾਈ ॥ ਛੇਟਾ ਛੇਟਾ ਕਰਣ
 ਜੋ ਬਨ ਕੇ ਜਬਰਾ ਮਕਮਾਨ ਚਟਾ ਕਰਫਾਈ ॥ ੧੦੬ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥
 ਰਾਮ ਪਨ ਚਤੁਰ ਧਨੁ ਖਕੀ ਐ ਹੀ ਜਬ ਸੁਤਿ ਲਾਇ ॥ ਦੇਖ ਜ
 ਨ ਕਜਾਨਾ ਹਿਤ ਨ ਮਨ ਪਰੋਰੇ ਖਰਿਸਾਇ ॥ ੧੦੭ ॥ ਸੀਤ ਉਦ
 ਚਾ ਕਾ ਬਿਤੁ ॥ ਯਹੀ ਕੋ ਰੋ ਬੋਲ ਕਛੁ ਤੁਤ ਕੋ ਸੇ ਦੇਖ ਤੁਹੇ ਐ
 ਸੇ ਰੋ ਅਨੇਕ ਪੈਰੈ ਕਹਾਂ ਕਹਾਂ ਜਾਇ ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਬਜਾਹੀ ਨਈ ਹੈ ਤੋ
 ਮਹੂਨ ਗਈ ਰਾਮ ਅਜ ਹੁੰਤੋ ਮੇਰੇ ਸੀਸ ਸੀਤੋ ਕੋ ਬਸਾਇ ਹੈ ॥
 ਰਾਮ ਨ ਕੀਰੀ ਤਿਬਿ ਪਰੀਤ ਸਬ ਜਾਨੈ ਜਗਾ ਕਾਂ ਕੇ ਬਸਿਤੁਈ
 ਮੋਹਿ ਐ ਸੇਹੁ ਹਕਾਇ ਹੈ ॥ ਮਨ ਮੋ ਬਿਚਰੈ ਗਈ ਲਿਚਵੈ ਉਤਾ
 ਰੈ ਸਿਯੋ ਤੋ ਰਿਕੈ ਧਨੁ ਖਯਾ ਕੀ ਬੇਟੀ ਬਜਾਹ ਲਯਾਇ ਹੈ ॥ ੧੦੮
 ਸੋਰਠਾ ॥ ਇਤਲਛ ਮਨ ਸਿਗਰਾ ਮਪਦ ਸਤਾ ਮਬ
 ਲਪਰ ਹਯੋ ॥ ਪੀਤ ਕਰੀ ਬਿਸੁਗਾ ਮਾਮਰ ਭੁਯੋ ਮੁਸਿਦੇਹ
 ਧਰਾ ॥ ੧੦੯ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਯਹੀ ਪਕ ਕੋ ਹਕਾ ਮਸੇਖ

ਸਨੇਹਜਗਇਹੁਨਾ^੧ ਟਪੁਕੁਲਦੀਪਕਰਾਮਸਦਾ
ਦਤਦੇਉਰੈ॥੧੧੦॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਛਾਛੋਜੇਸਮਰਸੁ
ਭਉਪਰਸਰਾਮਮਨਤਪਧਕੇਰਾਮਉਤਾਯੋਚਉ
ਭਜੋਨਦੀਸਤਾਜਲੈ॥੧੧੧॥ ਕਬਿਤੁ।
ਜੈਸੇਅਹਿਮੋਰਤੇਨਿਸਲੋਚੋਰਭੋਰਤੇਕੁੰਗਸਿੰਘਸੇਰਤੇ
ਤੁਸਾਰਜੈਸੇਪਾਮਤੇ॥ਅਪਕਾਰਦੀਪਤੇਬਿਯੋਗੀਤੀਯ
ਸਮੀਪਤੇਜੋਕਾਰਕਕੇਮੇਪਨਰਜਾਤਸਰਧਾਮਤੇ॥੧੧੨॥
ਰਿਦਜੋਪਾਰਸਰੇਕਲਜੋਸੁਧਾਰਸਤੋਪਾਪਨਕੋਜਾ
ਲਜੈਸੇਏਕਹਰਿਨਾਮਤੇ॥ਜੈਸੇਏਕਲੋਭਤੇਅਨੇਕਗੁਨ
ਭਾਜੇਗਾਮਤੇਸੇਰਾਜਚਲੋਹੈਪਰਸਰਾਮਗਾਮਤੇ॥੧੧੩॥
॥ ਅਥਅਯੁਧਾਨਗਰਪਵੇਸਾਸਵੈਯਾ॥ ਸਬ
ਗਚਲੇਪਿਤਕੇਮੁਨਿਜੀਤਪਵੈਦਿਜਬੇਦਉਨਾਸਲਯੋ॥
ਮਨਤੇਹਰਖੋਅਜਨੰਦਨਜੁਕਹੈਆਜਹਮੋਬਿਧਿਰਾ
ਜਯੋ॥ਪੁਨਿਢੋਲਮਿੰਦੰਗਬਜਾਇਧਸੇਪੁਰਦੇਖਤਹ
ਦਬਜਾਰਛਯੋ॥ਸੁਕਰੈਬਕਸੀਸਟਕੇਦੁਖਦੰਦਅਨੰ
ਦਭਯੋਕ੍ਰਿਹੁਨੰਦਗਯੋ॥੧੧੪॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਬਚਨ
ਮਤਹੀਜਾਤਤੁੰਗਕਪੇਲਨਤੰਗੁਪੁਜਾਠਹਗਾਹੀ॥ਚਰ
ਨਬਿਸਉਚਾਰਨਕੇਨਿਜਬਾਹਉਠਾਇਕਬਿਭਪਢਹੀ॥
ਚਾਮਰਛੜਲਏਸਿਗਬੀਰਬਨੇਰਪੁਬੀਰਸਨੇਮਨਮਾਂਚ
ਦੇਖਸਰੂਪਪਿਯੈਨਲਦਾਰਸਭੈਪੁਰਨਾਨਿਕਹੈਬਲਿਜਹੀ
੧੧੫॥ ॥ਇਤਿਸ੍ਰੀਗਾਮਗੀਤੇਸੀਤਾਬਿਵਾਹਿ
ਬੋਨਾਮਪ੍ਰਥਮਅੰਕ॥੧॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਬੈਠਾਯੁ
ਧਾਸੁਖਕਿਯੋਅਤਿਸੁਰਦਸਰਥਸੁਤਾਅਰਿਜੀਤੇਜਸੁ
ਤਿਲਕਸੰਘਰੇਰਾਮਸਪੁਤਾ॥੨॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਅੰ

ਪਿਰਜਪਾਨੀਗਨ ਵਸਰਬਤੀਨਗਨੀਕੋਸਲਾਸੁਮਿਤਾ ॥ ੨੫ ॥
 ਐਰਕੇਕਈਸੁਨੀਤਹੈ ॥ ਬੇਦਸਮਬੁਢਪੁਤਬਰੇਵਾਮਸੇਸੁਪੁ ॥ ੨੬ ॥
 ਤਲਛਮਨਛਬਸੇਸਤਪਪਪੀਤਿਹੈ ॥ ਏਦੈਸਨਮਾਨ
 ਉਪਰਗਰਿਖਿਪਾਇਪਰਬਿਵਾਸਭਕੀਨੋਨਿਪਜੈਸੇਰਾਜ
 ਨੀਤਿਹੈ ॥ ਬਾਢੇਸੁਖਸਿਧੁਅਰਜੀਤੇਸੁਪਨੇਨਦੁਖਕਾਲ
 ਚਾਲਦੇਖੇਅਬੋਅੰਰੈਭਾਭੀਤਹੈ ॥ ੨੭ ॥ ਏਹਰਾ ॥
 ਸੁਨਦੁਸੀਤਮਨਦੈਸਬੈਇਹਈਲੋਸੁਖਸਤਾਅਬਹਕਥ
 ਕਪੁਬੀਰਕੀਚਲੀਅੰਰਹੀਭਾਤਿ ॥ ੨੮ ॥ ਸਦੈਯਾ ॥
 ਰਾਜਸਮਜਜੁਕਯੋਪੁਰਮੇਸਿਯਰਾਮਮਿਲੇਮਨਆਨੰਦਭ
 ਗੀ ॥ ਸਾਰਸੁਤੀਨਸਕੈਕਹਿਅੰਕਸਿੰਗਯਕਹੈਮਤਿਕੋਨਹਮ
 ਗੀ ॥ ਕਾਲਬਿਤੀਤਭਯੋਇਹਗੀਤਬਿਤੁਤਬਦੀਸਬਅੰਗ
 ਨਸਾਗੀ ॥ ਰਾਜਦੈਰਾਮਹਿਹੋਬਨਜਾਏਬਸਿਸੁਰਕਹੀਭ
 ਲੀਬਤਬਿਚਰੀ ॥ ੨੯ ॥ ਜੋਰਠਾ ॥ ਕਹਾਠੰਕਕਹਭੁ
 ਪਦੁਖਸੁਖਸਿੰਗਸਦਾਰੈ ॥ ਪਰਉਜਰਕੋਕਪਲਗੈਦੁਹੁ
 ਪਟਜੇਦਗੀ ॥ ੩੦ ॥ ਏਹਰਾ ॥ ਰਾਜਾਸਭਸੇਯੋਕਹੈਰ
 ਮਸੀਸਦੈਰਾਜਾਹੋਬਨਬਸਤਪਕੋਕਰੋਯਾਤੇਭਲੋਨਕਸ
 ੬ ॥ ਜੋਰਠਾ ॥ ਦੇਖਨਕੋਅਕੁਲਾਹਿਛਤਰਮਰਸਿ
 ਰਗਮਕੇ ॥ ਨੈਨਤਬੈਸਿੰਗਹਿਜਬਦੈਏਇਹਭਾਤਸੁਤਾ ॥
 ੭ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਜੋਰਕੁਲਪੁਜਪੁਜਪਾਇਸੀਸਨਾ
 ਇਅਭੁਖੇਕੋਕਰਾਇਤਬਕਰੋਦੁਜੇਕਾਮਕੋਲੋਚਨਸਿ
 ਗਾਹਿਛਤਰਮਰਬਿਜਨਤਕੇਮਾਥੇਫਹਰਾਹਿਅੰਸੇਦੈਏ
 ਪਨਸਾਮਕੇ ॥ ਜਾਨਕੀਕੋਪਟਰਾਨੀਸੋਪੈਰਾਜਪਾਨੀਸ
 ਭਕਾਸੁਨੇਆਪਨੇਹੋਰਾਜਾਜਵਾਮਕੋ ॥ ਰਾਜਾਦਸਭ
 ਮਾਮੋਰਬਲੋਸੁਖਪਾਯੋਤਾਤਕਹੀਬਾਤਪਾਰਏਹੋਰਾਜਰ

੨੫
 ੨੬
 ੨੭
 ੨੮
 ੨੯
 ੩੦
 ੩੧
 ੩੨
 ੩੩
 ੩੪
 ੩੫
 ੩੬
 ੩੭
 ੩੮
 ੩੯
 ੪੦
 ੪੧
 ੪੨
 ੪੩
 ੪੪
 ੪੫
 ੪੬
 ੪੭
 ੪੮
 ੪੯
 ੫੦
 ੫੧
 ੫੨
 ੫੩
 ੫੪
 ੫੫
 ੫੬
 ੫੭
 ੫੮
 ੫੯
 ੬੦
 ੬੧
 ੬੨
 ੬੩
 ੬੪
 ੬੫
 ੬੬
 ੬੭
 ੬੮
 ੬੯
 ੭੦
 ੭੧
 ੭੨
 ੭੩
 ੭੪
 ੭੫
 ੭੬
 ੭੭
 ੭੮
 ੭੯
 ੮੦
 ੮੧
 ੮੨
 ੮੩
 ੮੪
 ੮੫
 ੮੬
 ੮੭
 ੮੮
 ੮੯
 ੯੦
 ੯੧
 ੯੨
 ੯੩
 ੯੪
 ੯੫
 ੯੬
 ੯੭
 ੯੮
 ੯੯
 ੧੦੦

੩੮

ਸਦੈਯਾ॥ ਹੇਸੁਨਕੇਕਈਹੇਸੁਨਪਾਪਨਿਹੇਸੁਨਚਤਿ
 ਤਸੇਸੁਖਤਰੇ॥ ਬੋਲਤਬੋਲਨਬੋਲਥਕੋਮੁਖਫਾਟਹਿ
 ਯੋਨਹਿਜਤੁਤਿਹਾਰੇ॥ ਖਾਇਤਵਚਪੁਕੋਧਰਿਤੁਪਤਿਹਾ
 ਰਵਿਹਾਸਸਿਹਾਮੁਖਚੋਰੇ॥ ਫੇਰਸੋਕਚੋਕਪੁਨਨਿਕਾਰਤਸੁ
 ਧੋਹੀਜੀਉਕਿਨਲੇਰਹਮਾਰੇ॥ ੨੦॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਜਮੇ
 ਤਰਫੇਰਨਮੇਭਟਘਾਇਲਜੇਯੋਕਰਸਾਇਲਸਿਘਚਬੋਧੇ
 ਜਮੇਬਿਨੁਨੀਗਹਿਮੀਨਦਸਾਮਾਨਹੁਕਲਕਰਾਲਭੁਜੀ
 ਗਨਖਾਯੋਜਮੇਸਸਿਹਾਹੁਗਸਮੇਨਤਜਮੇਪੁਨਜਮੇਅ
 ਫਸਗਰੇਦੁਖਪਾਯੋ॥ ਪੈਨਚਲੇਗਵਿਜੇਜਲਮੇਲਿਪਕੇ
 ਕਈਕੇਬਰਥੇਤਰਫਾਯੋ॥ ੨੧॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਲੀਜੀਏ
 ਸਮਾਜਸਭਦੇਸਨਕੋਰਜਾਮਜਹੋਤਿਖਾਰੀਭਯੋਅਬਰਾ
 ਮਫੀਖਹੋਲਹੋ॥ ਜੋਕਹੋਤਿਹਾਰੇਗਾਉਭੀਖਮਾਗਮਯਾਖਾ
 ਉਜੋਪੈਰਾਮਸਿਗਤੇਅਨੇਕਦੁਖਮੇਸਹੋ॥ ਸੋਨਹੋਸੁਹਾਉਸੀ
 ਕਰਾਮਲੇਬਿਦੇਸਜਉਪਾਨਜਾਤਨਾਰਸੁਨਬਾਤੁਏਕੋਕੋ
 ਗਜਤੇਰੇਪੁਤਕੋਨਕੀਜਿਏਕੁਸੁਤਪੁਤਰਾਮਕੋਕਹਾਂਪਰਾਪ
 ਰਾਮਪਰਹੀਰਹੋ॥ ੨੨॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਕੋਦੁਖਪਾਦਤ
 ਹੋਬਰਦੇਤਸੁਮੋਹਿਕਹੇਪਭੁਤੇਅਬਦੇਈ॥ ਗਜਨਜੇਜਿਸ
 ਮਾਹਿਤੁਚੇਬਰਮਾਗਲਏਤੁਮਤੇਅਬਤੇਈ॥ ਜੇਨਰਬੋਲਨਿ
 ਬਾਹਤਗੀਸਿਰਾਅਪਰੀਪਰੀਸੋਵਹਿਖੋਈ॥ ਕੈਅਬਫੇ
 ਰਕਹੋਮੁਹਿਕੇਕਈਮੇਬਰਤੇਹਿਨਦੇਨਕਹੇਈ॥ ੨੩॥
 ਵਸਹੋਬੇਦਾ॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਜਨਤਹੋਜਿਯੋਮੇਸੁਨਕੇਕਈ
 ਤੁਖਨਹੋਨਪਟਬਰਲੇਹੋ॥ ਜਾਮੁਖਤੇਬਰਮਾਗਤਹੋਸੁਨਤ
 ਮੁਖਲੋਚਨਤੂੰਨਸਿਰੇਹੋ॥ ਜਾਂਦਿਨਗਾਮਬਸੈਬਨਤਾਇਨ
 ਮੋਕਹੁਸੁਪਾ॥ ੨੪॥ ਪੁਤਸੁਨੈਯਹਿਬਾਤਪਿ

ਜਚਨਿਗਉਮੇਪਉਨਦੈਹੈ॥੨੪॥ ਕੈਕਈਵਾਚੁ॥ਸ ੨੪
 ਏਯਾ॥ ਬੋਲਨਿਬਾਯਨਕੋਹਰਿਚੀਦਨਿਹਚਹੁਤੇਨਰ
 ਤੀਸੁਖਛੀਜੈ॥ਐਰਦਪੀਚਸੁਗਾਂਕਬਲੀਬੁਲਬਦਨ
 ਪਦਨਜੋਜਸਲੀਜੈ॥ਰਾਜਨਪੁਤਸਮਾਨਦੇਉਪੁਲੇ
 ਕਸੇਨੇਹਨਏਕਸੇਕੀਜੈ॥ਕੋਨਸਿਹਨਭਈਤੁਝਕੋਛਿਤ
 ਏਕਹਿਦੈਬੁਨਏਕਹਿਦੀਜੈ॥੨੫॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਪ੍ਰੰ
 ਚਹੈਪੁਨਲੇਨਿਦਾਨਜਿਨਕਰੈਬਰਦੇਨਕਹੇਸਾਚੁਪੈਤੁਝ
 ਰਤਸਮਾਜਕੋ॥ਦੇਖਾਰਿਖਿਰਾਜਕੁਲਪੁਜਬਾਲਮੀਕਾ
 ਸਬੋਲਨਗਏਹੈਰਾਮਚੰਦਜੁਕੋਰਾਜਕੋ॥ਭਲੇਪਗਧਰੋ
 ਪਾਇਆਇਸਸਿਧਾਰੇਬਨਭਰਬਬੁਲਾਈਏਜੀਰਾਜਚ
 ਜਸਾਜਕੋ॥ਸੋਯੋਬਿਕਰਲਕਾਲਬੁਲਖਯੋਲੋਟੈਧਰਦੇ
 ਬੋਕਵਿਰਾਮਹੈਬਗਉਮੈਸੀਲਾਜਕੋ॥੨੬॥ ਵੇਹਰਾ॥
 ਵਹਿਸਪਾਨਿਯਹਿਸਾਧੁਨਿਪਪਕੋਅਟਪਟੇਕਾਂਮ
 ਵਹਿਕਾਟੈਯਹਿਮਰਜੀਯੈਸੁਧਾਰਾਮਲੈਨਾਮ॥੨੭॥
 ਸੋਰਠਾ॥ ਇਕਤਿਯਉਅਨੁਚਰਸਬਹੀਜਗਕਛਿਰਾਮਕ
 ਹਿ॥ਪਾਭਿਹਤਪੁਤਨਿਕਾਰਾਨਿਦਕਰਜਿਯਜਲਪਿਝੈ॥
 ੨੮॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਸੋਚਰਯੋਮਨਮੇਤਬਭੁਪਤਿਕੋਕਈ
 ਏਬਰਕਾਹੇਤੇਮਾਰੋਕੋਨਸਮੇਜੁਗਬਜਪਰੇਯਹਿਧੈਨਭ
 ਤੀਸੁਬਿਚਚਨਲਗੋ॥ਆਇਗਈਫਿਰਕੈਮਨਮੇਰਿਖਿ
 ਸੁਪਾਇਯੋਸੋਈਆਵਤਾਮਾਰੋਯਾਹੀਤੇਰਾਮਬਿਯੋਗ
 ਏਤਨਜਾਨਤੇਹੋਪਰਤੇਸੁਖਭਗੋ॥੨੯॥ ਸਦੈਯਾ॥
 ਤੋਲਹੁਸਿਗਲਿਏਰਪੁਬੀਰਹਿਅਪਬਸਿੰਦੁਧਰੇਕਕਥਹ
 ਬੋਯਸੁਪੁਸਿਪਦੇਦਿਜਮਫੁਲਗਾਮਹਿਫੁਲਭਈਮਨਮਾਹੀ॥
 ਚੰਦਮੁਖੀਬਨਿਤਾਰਚਕੋਠਨਿਦੇਖਸਦੁਪਸਬੈਬਲਜਾਹੀ॥

੩੦ ਬਾਜਤਫੇਲਾਮਿਦਿਗਬਡੀਪੁਨਿਭੀਡਰਕੀਪੁਨਿਕੀਸੁਪਿਲ
 ਹੀ॥੩੦॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਦੁਰਕਲਾਹਲਭੈਨਸੁਨੇਤਬ
 ਕੇਕਈਰਾਜਹਿਯੋਜਮਥਾਵੈ॥ ਆਯੋਹੈਰਾਸਕੇਕਜਬਤੋਸੁ
 ਤਜਾਇਬਸੇਬਨਆਇਸਪਵੈ॥ ਵੈਦੇਉਹਾਬਕਪਲਹਿਮਾ
 ਰਤੋਭੈਹਨਸੇਕਯੋਜੋਤੁਪਭਾਵੈ॥ ਜੋਮੁਖਗਾਮਕੋਰਾਜਕੋਬੋਇ
 ਬਸੇਮੁਖਕੋਬਨਬਾਸਪਠਵੈ॥੩੧॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਯੋਕ
 ਹਿਮੇਲੁਜੀਅਜਨੰਦਨਕੋਕਈਰਾਜਰਮੁਜਸੀਪਾਈ॥ ਪੈਤ
 ਰਕਲਤਜੋਪਾਤਿਛੋਟਤਾਮਨੰਦਅਜਹਿਯੋਨਸਮਾਈ॥ ਦੋਰ
 ਕੈਪੀਰਿਮੇਬੋਲਬਾਸਿਸੁਹਿਰਾਮਚਿਤੈਯਹਬਤਸੁਨਾਈ॥ ਮੋਹ
 ਦਿਯੋਬਰਵੈਇਨਕੋਬਨਮੇਸੁਤਕੋਅਪਨੀਗੁਰਾਈ॥੩੨॥
 ਸਵੈਯਾ॥ ਬਾਤਸੁਨੇਭੁਲਪੁਜਰਹੈਚਕਸੁਸਭਯੋਮੁ
 ਖਗਾਮਨਿਹਾਰੀ॥ ਆਇਸਹੈਇਕਹੋਨਿਪਸੋਚਲਾਐਰਹੁਤੀ
 ਅਬਐਰਬਿਚਾਰੀ॥ ਬੋਲਉਠੀਮੁਖਸੋਤਬਕੇਕਈਸਾਚਕੋ
 ਮੁਹਿਸੋਹਤਿਹਾਰੀ॥ ਭੂਪਕਹੀਜਿਨਮੋਹਿਮਿਲੈਬਨਜਾਇਬ
 ਸੇਕਹੁਜਾਇਪੁਕਾਈ॥੩੩॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਸੋਰਿਸਕੀਗ
 ਈਭੀਤਰਭੈਨਸੁਰੋਬਨਭੁਪਤਿਜੋਨਮਿਲਾਏ॥ ਬੈਠਪੁਨਮ
 ਕੀਓਤਿਹਠਾਂਤਿਨਤਾਤਕੋਬੋਲਲੀਮਾਬਚਢਾਏ॥ ਸੋਕਭਰੇ
 ਰਿਖਲੋਗਨਸੋਕਹਿਰਾਜਰਹੈਬਨਬਾਸਪਠਵੈ॥ ਰਾਜਨ
 ਰਾਜਦਿਯੋਖਪੁਬੀਰਹਿਯੋਰਪੁਬੀਰਹਿਰੇਘਰਨਾਏ॥੩
 ੪॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਆਇਕੋਧਾਮਬੁਢਾਇਸਬੈਦਿਜਰ
 ਨਦਿਯੋਜੁਹੁਤੋਘਰਮਾਹੀ॥ ਸਿਯਸੋਬਾਤਕਹੀਸਬਰਾਮੁ
 ਨੇਦੁਪਸੋਦੋਏਨੈਨਬਹਾਹੀ॥ ਕਹੇਕੋਰੋਵਤਹੈਸੁਨਮਾਨਿਜੋਕ
 ਵੁਅਕਿਲਿਖੈਨਮਿਟਹੀ॥ ਸਾਸਕੀਸੇਵਤੁਲੇਕਰੀਓਅਠਹੋਰੀ
 ਤਲੇਕੋਰੋਕੋਤਹਾਂਹੀ॥੩੫॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਅੰਰਕਯੋ

ਫੇਰੇ ਮਨ ਤੋਂ ਤੇਜਾ ਦਿਪਿਤਾ ਪਵਾ ਅਨਪਛਾਤੀ ਜੋ ਸੁਖ ਤੇ ੩੧
 ਹਿਕਦੈ ਸੁਨ ਸੁਦਰਿਨੋ ਸੁਖਾ ਆਇਸ ਦੇਹਿ ਬਨਾਂ ਉਂ। ਹੋ ਬਸ ਕੈ
 ਬਨੁ ਪਤਿ ਕੋ ਸੁਨ ਕੇ ਕਈ ਕੇ ਰਿਨ ਤੇ ਛੁਟ ਕਾਉਂ। ਕਲਹੀਰਾ
 ਜੋ ਕੋ ਮਿਲ ਤੇ ਸੀ ਗਤ ਤੁਕੋ ਬੋਲ ਕਿਏ ਟਿਕਾ ਆਉਂ। ੩੬॥
 ਦੇਹਤਾ॥ ਬਿਦਾ ਭਏ ਬਨ ਕੇ ਸੁਗਲ ਪੁਤ ਕੇ ਕਈ ਹੇਤਾ॥
 ਪੁਬਰ ਭੁਜ ਠਕ ਕੈ ਬਿਦਾ ਜਾਇ ਲੋਕ ਦੇਤਾ॥ ੩੭॥ ਸਦੈ ਯਾ
 ॥ ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕੇ ਸਿਯ ਕੇ ਸੁਖ ਕੇ ਅਰ ਬਾਲੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨ
 ਹੀ ਕੋ। ਸਦਨ ਕੇ ਵਸ ਸੀ ਸਨ ਕੇ ਅਰਈ ਸਕੇ ਬੋਲ ਹਿ ਬੋਲ ਕੇ
 ਨੀ ਕੋ। ਮੀਰ ਮਰੀਚ ਮੁਨੀ ਸੁਰ ਕੇ ਜ ਸੁ ਬੋਲ ਬਿਭੀ ਖਲ ਕ ਪਤੀ
 ਕੋ। ਤਾਤ ਬਿਦਾ ਦਈ ਰਾਮ ਹਿ ਜੀ ਸਿਗਰਾ ਮਦਈ ਤਬ ਹੀ ਸਬ
 ਕੋ॥ ੩੮॥ ਦੇਹਤਾ॥ ਕਟਿ ਨਿਖੰਗ ਕ ਸਧਨੁ ਖਕਰ ਲ
 ਛ ਮਨ ਅਤਿ ਰਨ ਪੀਰ ਮ ਮੋਰਹੁ ਤੀ ਅਰੈ ਭਈ ਅਬ ਚਲੀ
 ਪੁਬੀਰਾ॥ ੩੯॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਕਹੀ ਬੀਰ ਸੋ ਬਾਤ ਨਿਕਟ ਬੋ
 ਲਰ ਪੁਬੀ ਸਮਾਇ। ਤੁਮ ਹਿ ਕਯੋ ਨ ਹਿ ਤਾਤ ਰਾਜ ਕੋ ਰੋ ਪਾਰ
 ਕੋ॥ ੪੦॥ ਸਦੈ ਯਾ॥ ਵਾਸ ਕਰੈ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਨਾ ਬਹ
 ਸਾ ਬਤ ਜੋ ਨ ਹਿ ਪਾਇ ਗਹੈ। ਤੁਮ ਰਾਜ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੁ ਸਹੀ ਅ
 ਬ ਫੇਰ ਕਹੈ ਤਬ ਦੇਹ ਨਹੀ॥ ਅਬ ਮੋਹਿ ਬਡੇ ਦੁਖ ਹੋ ਸਬ ਅੰਗ
 ਨੀ ਦੁਲੈ ਇਕ ਬਾਤ ਕਹੈ॥ ਬਨ ਕੇ ਚਲ ਤੇ ਬਨ ਡੀਲ ਕੀ ਛਾਹ
 ਰੇ ਤੁਰੈ ਪਾਰੈ ਨਹੀ॥ ੪੧॥ ਸਦੈ ਯਾ॥ ਸਾਰ ਸਬੈ
 ਤੁਏ ਬਨ ਕੇ ਦੁਖ ਬੀਰ ਸਹੈ ਪੁਬੀਰ ਕੀ ਦੇਹੀ। ਪਾਇਨ ਕੇ
 ਰਲ ਬੋਛਿ ਤਕ ਕਰਯਾ ਮਰਹੈ ਪਿਰ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲੇਹੀ। ਭਲ ਤਮ
 ਲਪਖਾਨ ਨ ਦੀਅਹਿ ਸਿਪਧ ਰਾਧ ਰਹੈ ਹਿ ਸਨੇਹੀ। ਤੂੰ ਸੁਕ
 ਮਾਰ ਸਬੈ ਅੰਗ ਤੇ ਮੁਖ ਦੇਖ ਸੁ ਮੋਹਿ ਬਡੇ ਦੁਖ ਦੇਹੀ॥ ੪੨॥
 ਸਦੈ ਯਾ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਸਬ ਕੇ ਜਿਯ ਕੀ ਪੁਰ ਸਿਤਾਤ ਜੇ ਮੁਖ

ਨਿਬੇਸੈ ਹੈ ॥ ਜੋ ਹਠਕੇ ਤਜਹ ਮੁਹਿ ਰਾਖਵ ਸੋ ਹਠਕੇ ਸਿਰਾਖੁ
 ਨ ਪਰੈ ਹੈ ॥ ਜੇ ਦੁਖ ਨਾ ਬਕਹੇ ਤੁਮਰੇ ਸਿਰਾਫੇ ਸੁਖ ਸੇਵਿ ਨ ਰੈਨ
 ਸਬੈ ਹੈ ॥ ਰਾਮਹਿ ਛਾਡੁ ਕਹੋ ਕਬਹੂੰ ਅਬ ਲੋਅਰਾ ਆਗੇ ਹੂੰ ਕ
 ਸੁਖ ਪੈ ਹੈ ॥ ੪੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਨ ਕੇ ਪੀਤਿ ਛਲੀ
 ਪੁਬੀਰ ਕਹੀ ਸੁਨ ਬੀਰ ਕਰੀ ਕਠਿ ਨਈ ॥ ਤੇ ਸਿਰਾਮੇ ਚਿਨ ਹੈ
 ਬਨ ਕੇ ਦੁਖ ਹੈ ਹਿਯੇ ਮੇਸਿਯ ਕੀ ਦੁਚਤਾਈ ॥ ਚੇਦ ਤੈਨ ਤੇ
 ਲਛਾਰਾ ਅਜੈ ਪਰਹੈ ਨ ਚਲੇ ਬਨ ਧਾਈ ॥ ਸੋ ਪਚਲੇ ਨਿਜਾ
 ਤ ਕੇ ਹਾਥ ਸੁਰਾਮ ਬਿਚਾਰਇ ਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥ ੪੪ ॥ ਦੋਹਰਾ
 ॥ ਸੁਨ ਸੀਤਾ ਬਿਲਖੀ ਬਦਨ ਸਿਰਾਛੁ ਛਾਵਤ ਮੇਹਿ ॥ ਸੇ
 ਖ ਅਸੇਖ ਪੁਰਾਧਰੀ ਕੋ ਜੇਠਾ ਵਤ ਹੈ ਤੇਹਿ ॥ ੪੫ ॥ ਸੀਤਾ
 ਵਚੁ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰਵਿ ਪਾਵ ਕਸੀਯ ਗਹਿ ਭੇਤ ਪਨਾ
 ਚੰਦਮਾ ॥ ਸਿੰਧ ਸੁਕਾਹਿ ਸੁਥਾਹਿ ਤੈਨ ਸਿਰਾਤ ਜ ਸਿਯ ਹੋ
 ੪੬ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਦੇਖੇ ਸੁਖ ਜੀਉ ਬਿਨ ਦੇਖੇ ॥ ਨਾਸਿ
 ਵੇਉ ਪਾਨੀ ਚਿਨ ਪੀਠਿ ਤਤਮਾਤ ਧਮਕੈ ਚਹੈ ॥ ਐਸੀ ਬਿਪਕ
 ਤਿ ਬਾਤ ਐਰਹੂੰ ਸੋ ਕਹੈ ਨਾ ਬਸਾ ਬਜੈ ਨ ਗੋਹ ਪਾਨ ਆਨ ਜਾਮੇ
 ਗਹੈ ॥ ਕੋਨ ਕਾਜ ਆਜ ਪੁਰਹੁ ਤਕੇ ਸਮਾਜ ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਪਰ
 ਹੀ ਸੋਈ ਰਾਜ ਨਾ ਗਯੋ ਦਹੈ ॥ ਜੋ ਗਥੀ ਜਗਤਿ ਮੇਰੇ ਆਜ
 ਤੇ ਜਾਨੀ ਰਾਨੀ ਕੋ ਸਲਾ ਕੇ ਪਾਸ ਪਯਾਨੀ ਹੋਇ ਜੋ ਰਹੈ ॥ ੪੭ ॥
 ਰਾਮ ਚੰਦੁ ਦਿਵਚੁ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਛੁਖ ਸਹੈ ਨਿਸਰੁਖ
 ਮੈਨ ਮਧੁ ਖਲਰੇ ਰਵਿ ਕੀ ਦੁਖ ਪਈ ॥ ਪਾਇ ਚਲੈ ਸਰਤ
 ਰਨ ਨ ਮੇਹ ਤੁਸਾਰ ਪਚੈ ਨ ਜਨਵੈ ॥ ਸਾਸੁ ਕੇ ਧਮਕੈ ਜਾਯੋ
 ਸੁੰਦਰਿ ਰਾਖ ਪਰੇਤੁ ਹੋ ਕੀਨੁ ਠੀਕੈ ॥ ਹੈ ਬਨ ਕੇ ਬਸ ਬੇਦੁਖ ਕੋ
 ਨ ਤੇ ਹਿਠਲੇ ਕਹ ਕੇ ਬਾਨਿ ਅਵੈ ॥ ੪੮ ॥ ਸੀਤਾ ਦਿਵਚੁ
 ਕਵਿਤੁ ॥ ਪਾਟਲ ਖਵੈ ਸਿੰਧ ਸਾਪ ਤੇ ਛੁਰਾਉ ਨਾਹੀ ਪ

ਛੇਨਿਨਕਾਉਕਨਾਟੀਸਭਜੀਸਹੰ॥ ਕਕੇਚਪਉਪਉਤੁ੩੩
 ਪਲਚੋਹਦੇਬਾਉਨਾਥਸਿਰਪਰੈਅਪਦਾਅਸੇਕਭਾਤਿਹੰ
 ਸਹੈਜੋਨਹੰਸੁਹਾਉਮੁਖਦੇਖੇਦੂਰਚਲੀਜਉਬਸੇਏਕਗ
 ਉਬਲੇਚੋਏਏਹੋਰਹੈਅਸੁਠਨਚਬਾਉਜੋਨਦੇਹਮਰਜਉ
 ਆਸਾਥਪੈਨਤਜੋਰਪੁਨਥਥਾਤੁਹੰਕਹੈ॥੪੯॥ ਲਖਮ
 ਸਦੈਦਾਦਾਸਦੈਯ॥ ਤਾਤਕਹੋਬਨਥਾਸਤੁਮੈਤੁਮਮੋਰਿ
 ਕੋਬਨਹੰਫਿਰਾਯਉ॥ ਕੇਤਕਥਾਤੁਮੈਰੇਸਥਹੰਭਹਨ
 ਕੋਨੰਥਾਯਉਸਪਉ॥ ਸੀਯਸੇਰਾਜਕਰੇਜੁਗਲੋਪਥਤੇਤ
 ਰਤੀਮਿਲਹੰਉਲਟਉ॥ ਸੁਭਮੋਰਿਕਿਕੋਰਪੁਭਥਾਜਤੋਅਪ
 ਸੇਮੁਖਅਨਾਦਿਖਾਉ॥੫੦॥ ਰਾਮਚੰਦਉਦਾਦਾਸਦੈਯ॥
 ਏਕਪਰੈਦੁਖਸੇਸਿਰਲੈਸਹਿਏਦੁਖਜਾਨਤਆਦਿਥ
 ਠੀਏਜਾਇਕੈਬਜਾਹੁਸੀਜਾਲਕਿਓਈਭਾਠਕੇਅਕਿਸਥ॥
 ਹਲੁਠੀਏ॥ ਸੀਰਪੁਬੀਰਕਹੇਦੁਖਕੀਉਰਮੈਚਹੂੰਓਰਨਤੇ
 ਜੁਠੀਏ॥ ਤਾਤਕੀਸੇਰਾਤਿਮਾਤਕੀਸੀਮਤਿਭਾਤਚਲੇਅਥ
 ਨਾਰਿਹਠੀਏ॥੫੧॥ ਸਦੈਯ॥ ਬੀਗਹਿਜੋਕਹੰਤੁਪ
 ਰਹੀਥਹਿਸੇਮੁਹਿਯੋਕਹਿਕੈਸਮਥਾਏ॥ ਹੋਬਨਸਾਉਰਹੈਰੁ
 ਮਹੀਘਰਤਾਂਤਨਦੇਖਬੋਦੁਖਪਦੈਜੋਸਿਯਸੋਫਿਰਬਾਤ
 ਕਹੰਘਰਆਪਰਹੈਸਿਰਪਾਨਪਠਏ॥ ਹੋਇਹਭਾਤਿਕੁਸੁ
 ਤਸਬੈਪੁਨਤਪਰਰਾਮਸੁਪੁਤਕਹਏ॥੫੨॥ ਵੇਹਰਾ
 ਲਛਮਨਾਸਿਯਬਿਨਤੀਕਰੀਸੁਨਹੰਪੁਵਰਨੁਪੀਰਾ॥
 ਦੁਖਅਪੋਰਕੋਛੈਸਕੈਕਰਦੀਪਕਰਪੁਬੀਰਾ॥੫੩॥
 ਸੋਰਠਾ॥ ਵੇਖੀਫਟਕਾਪਿਛੋਰਸਿਗੁਲਭਾਤਬੀਗਤਿਯ
 ਾਦੇਨਸੋਕਰਜੋਰਸੀਰਪੁਪਤਿਬਿਨਤੀਕਰੈ॥੫੪॥ ਸੁ
 ਦੈਯ॥ ਸੀਸਦਿਤਪਰਮੀਤਲਤਾਤੁਜਗਾਯਸਖੇਲਪੁਤ

ਕਛੁਪਾਉ। ਬੀਰਸਮੀਗਹਿਕੋਤਨਪੀਵਅਧਿਨੋਹੋਉਕੋਹੋ
ਨਕਹਾਉ। ਹੋਬਨਤੀਨਿਜਕਾਹਿਕਛੁਗਿਰਫੇਤਜਮਾਰਗਜ।
ਸਿਅਗਾਉ। ਜਾਨਕੀਸਿਗਕਹੈਚਲਬੈਅਬਕੋਮਲਹੋਹੁਪ
ਗਤਰਤਾਉ। ੫੫॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਜਾਹਿਨੈਕੁਭਈਸੁ
ਘੋਤੋਲਗੋਬਲਉਕੋਜਲਤੁਬਮੋਰੋ॥ ਅਬਕੈਦਿਨਛਾਡਚ
ਲੋਦਿਵਕੋਦੁਖਰਾਮਾਬਿਨਾਕਿਹਭਾਤਿਭੋਰੋ॥ ਸਬਜੇਪਰਮੇਹ
ਯਹੈਰਬਾਸਿਧੁਰਲੇਬਨਮੇਬਸਰਾਜਕੋਰੋ॥ ਭਾਈਕੋਕੋਉਅ
ਨਕਹੈਰਹੇਰਾਪਵਰਾਜਾਸਿੰਘਾਸਨਫੇਰਧੋਰੋ॥ ੫੬॥ ਸ
ਸਵੈਯਾ॥ ਤਾਤਦਿਯੋਰਬਤਾਚਚਸੀਰਪੁਬੀਰਸੁਮਾਤਕੇਮ
ਵਰਾਏ॥ ਸੀਗਲਿਯੇਲਪੁਬੀਰਸਿਯਾਨਰਹੇਪਰਤੇਬਹੁ
ਰੋਸਮਝਾਏ॥ ਧਾਇਕੇਪਾਇਗਹੇਕਹਿਬਾਤਸੁਨੀਤਿਨਰੋਇ
ਕੈਕੰਠਲਗਾਏ॥ ਦੇਖਹੁਕਾਲਭੁਜਗਡਸੋਜਗਮਾਨਸਕੋ
ਜਗਦੀਸਰੁਦਾਏ॥ ੫੭॥ ਕੋਸਲਜਾਵਦਾ॥ ਸਵੈਯਾ॥
ਪੁਤਰਹੋਬਲਜਾਉਪੀਓਜਲਬਾਤਸਭੈਸਮਝਾਇਕੋਹੋ॥ ਸੁਨ
ਮਾਤਬੁਲਾਇਕੈਰਜਕੋਮੋਹਿਕਯੋਬਹੁਰੋਬਨਬਾਸਗਹੋ॥ ਧ
ਰਿਸੀਸਲਈਸੁਕਰੀਅਬਹੀਤੁਮਦੇਹੁਬਿਦਾਨਬਿਲਿਬਚਹੋ
॥ ਸੁਭਚਿਦਨਅਛਤਭਾਲਲਗਾਇਕੈਦੇਹਿਅਸੀਸਖਵਾਇ
ਦੁਹੋ॥ ੫੮॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ਬੈਰੋਬਲਜਾਉਮਾਤਲੋਚਨਸਿ
ਰਾਤਗਾਤੁਛਮਨਸੀਤਾਸਿਗਰਾਪਵਸੁਹਾਏਹੋ॥ ਸੁਖੇਸੇਬ
ਦਨਤੁਮਤੀਨੋਕੁਮਲਾਨੇਰੂਲਕਹੋਕਾਦਿਭਰੀਤੁਮਕੋਨੋਬਿਲ
ਖਾਏਹੋ॥ ਰਾਜਕੇਬਚਨਬਨਬਾਸਅਜਤਜਾਗਰਾਜਬੋਲਸੁ
ਨਬੁਝਨਕੇਭਲੇਉਠਧਾਏਹੋ॥ ਖੇਲਰਸਮਾਤੇਤਬੋਲੇਹੀਨਾ
ਵਤਹੋਵਰਫੇਰਿਭਰੀਆਜਾਪਹੀਤੇਆਏਹੋ॥ ੫੯॥ ਕ
ਬਿਤੁ॥ ਤਬੋਤੀਨਦੇਖੇਜਬਤਾਨਰਿਤਿਸਿਗਿਰਾਮਲਛਮਨ

ਹੁਕਮੇ ਸਿਧਾਏ ਅਰਿਨਾ ਸੋਭੇ ਬਹੁਰ ਪਹਾਸਤਾ ਮਸਿੰਦਾ ਬਕਬਾ ॥
 ਦੁਖੈ ਤਰਸਤ ਰਹੈ ਨੈਨਾ ਕੀਨੋ ਬਿਧਿ ਤਾਸਕੋ ਰੋਵਤ ਪੁਕਾਰਾ ਮ
 ਕੀਠਲ ਪਟਾਇ ਮਥੇ ਚੂਮ ਜਾਨ ਕੀਕੇ ਲੋਤ ਉਰ ਪਉਸਾ ਸੋਕੇ ॥ ਸੁਦ
 ਰਸ ਪੁਡਮੇ ਰੇਬਨੇ ਸੁਤ ਮੇਨ ਦੇਖੇ ਭਰਭਰ ਨੈਨਾ ਜਾਤ ਚਲੇ ਬਨ ਬ
 ਸੋਕੇ ॥ ੬੦ ॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਕੇਕਈ ਕੇ ਬਸਿ ਪੈ ਬਿਖ ਕੇ ਪਾ
 ਟਪੀ ਨਿਬਕੇ ਕਿਧੈ ਪੀਵਤ ਹੈ ॥ ਕੀਯੋ ਤਾਹੀ ਕੋ ਬੋਲ ਲਗਾਏ
 ਭਨ ਗੋਸਿ ਕਾਟਿ ਗਯੋ ਕਿਧੈ ਪੀਵਤ ਹੈ ॥ ਜਿਯ ਜਾਨ ਤੋਹ ਬਹੁ ਮੇ
 ਭਈ ਗਤਿ ਜੋ ਬਿਨੁ ਤੇਲਾ ਹਿਦੀ ਪਾਤਿ ਹੈ ॥ ਸਖੀ ਕੈ ਸੇਕੈ ਰਾਮ ਹਿ
 ਜਾਨ ਕਯੋ ਬਨ ਦੇਹ ਛੁਟੀ ਕਿਧੈ ਜੀ ਦੁਤਿ ਹੈ ॥ ੬੧ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥
 ਰਸ ਮਲਗਾਇ ਗਾਤ ਚੰਦਨ ਉਤ ਚੇਰਾ ਤੁਛ ਲਉਤ ਚੇ ਮੁਦਿ ਬ
 ਨ ਪਹਿਰਾਇ ਦੋ ॥ ਜਟਾ ਉਸਦ ਚੋਕੇ ਸਗੋਰ ਖਕੋ ਕਰੇ ਸੁਜਾ
 ਲਖਨ ਕੋਹੋ ਕੰਥਾ ਉਸਦਾਇ ਦੋ ॥ ਖਪਰ ਲਿਹਾ ਬਭੀ ਖਹੈ ਹੁਮ
 ਗਾਮਾਨ ਦੇਉ ਦੇਖ ਮੁਖ ਜੀਉ ਨਹੀ ਪਾਨ ਨ ਬਹਾਇ ਦੋ ॥ ਇਤੀਸ
 ਬਕਰੇ ਪੈਨ ਨੈਨ ਤੇ ਟਰੇ ਰਾਮ ਹੋਤਾਹੀ ਬਾਰਾ ਮੇਜੁ ਦਾਰੇਈ ਬਨ
 ਇਦੋ ॥ ੬੨ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਜਾਨ ਕੀਤਿ ਹਰੇ ਸਿੰਗ ਜਾਨ ਤਨ
 ਏਕੋ ਦੁਖ ਮਕੇ ਸਬ ਲਾਗੁ ਬੇਟ ਬਨ ਹੀ ਮੇਸਹੀ ਰਿਪਾਇ ਨ ਕੋਚ
 ਬੋਜ ਹੋਲੋ ਪਾਪਿ ਚਲੇ ਜਾਇ ਮਾਰੇ ਜਿਨ ਜੋ ਮਕੇ ਸਿੰਗ ਨਿਰਬ
 ਹੀ ਰਿਲਭ ਮਨ ਜੋ ਕੀ ਮੁਖ ਭੁਖੇ ਨ ਰਹਨ ਦੀਜੇ ਅਵੇ ਕਉਇ ਤੋਤ
 ਦੇ ਸਨ ਕੋ ਕਹੀ ॥ ਉਤਰ ਤੋ ਜੋ ਕਾਹੁ ਗਾਏ ਨਿਕਰ ਮੇਰੇ ਪੁਤ ਬਨ
 ਸੀ ਮੇਰੀ ਸੁਪਾਇ ਹੋਰ ਹੀ ॥ ੬੩ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕੇਜੇ ਦੁਖ ਸ
 ਯੋਜਾਇ ਕੋਨ ਸੋ ਪੁਕਾਰੈ ਬੈਸੀ ਉਰ ਲਾਗੀ ਅਗਾ ਸੁਨਤ ਅਚਾਨ
 ਕੀ ਯਾਹੀ ਕੋ ਬੁਝਾਇ ਛੁਟੇ ਰਾਜ ਲੇ ਬੈਠਾਇ ਰਜਾ ਰਾਜ ਕੋ ਕੋਰ
 ਨੀਤਿ ਬੁਝੀ ਕੁਲ ਤਨਹੀ ॥ ਰਾਨੀ ਪਛੁਤਾਇ ਮਰਜਾਇ ਹਾਇ ਕਾਇ
 ਦੇਖੇ ਕੋ ਕਈ ਕੋ ਦੇਤ ਬਰਨੈ ਕੁਝ ਪਾਨ ਕੀ ॥ ਰੈਸੇ ਰਹੀ ਦੇਹ ਸਰਬੇ

੩੬ ਨਉ ਛਾਨੀ ਰਾਮ ਬਿਵਾਹੋ ਤਰਾਮ ਚੰਦ ਲਛਮ ਨ ਜਾਨ ਕੀ ॥੬੪॥
 ਏਕ ਰਾਮ ਕਰੇ ਮੇਰੇ ਦੁਖ ਕੇ ਜੁ ਹਰੇ ਰਾਮ ਤਾ ਤਾ ਤਾ ਆਇ ਸੇ ਮੇ
 ਭੇਦ ਹੁੰਨ ਕਹੈ ਹੈ ॥ ਛਾਤੇ ਸੀਯ ਸੀਗ ਬੀਰ ਲਛਮ ਨ ਏਕੀ ਪੁ
 ਰ ਮੇਰੇ ਧਾਮ ਰਹੇ ਯਾ ਮੇ ਮੀਤ ਪਨੁ ਕਹੈ ਹੈ ॥ ਹੋ ਹੁ ਸੁਖ ਪਾਉ ਤੇ ਮੇ
 ਕਾ ਪੁਨ ਦਿਖਾਉ ਤੁਮ ਦਸ ਰਬ ਜੁ ਕੇ ਜਾਨੇ ਬਡੇ ਬਨ ਕਹੈ ਹੈ ॥
 ਭੁਪੇ ਨ ਸੁਨਾਉ ਨ ਬੁਲਾਉ ਹੋ ਭਰ ਬਜੁ ਕੇ ਦੇਖੇ ਮੁਖ ਲੇਚਨ ਸਿਰ
 ਨ ਮਗਰਾਯੇ ਹੈ ॥੬੫॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਉਵਾਹਾ ਸਵੈਯਾ ॥
 ਮੇਧ ਚਿਕੈ ਸਭ ਸੀਸ ਲਈ ਬਤੀ ਆਤੁ ਮਰੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੇ ॥
 ਬਦੇਹਿ ਬਿਵਾਤੁ ਮਹੰਤ ਜੋ ਮੇਹਿ ਧਰੇ ਪਗ ਸੀਸ ਚਲੇ ਛੁਨ ਮੇ ॥
 ਰਬੈ ਠਰੇ ਸਬ ਲੋਕ ਕਹੈ ਅਜੁ ਹੀ ਮਨ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾ ਸਨ ਮੇ ॥
 ਨ ਸਾਰ ਕਹੈ ਤੁਮ ਸੋ ਜਨ ਨੀਤ ਨ ਤੇ ਦਿਗ ਹੈ ਮਨ ਧੈ ਬਨ ਮੇ ॥੬੬॥
 ॥ ਕੋ ਸਲਾਵਾਹਾ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਜ ਰਹੇ ਮੇਰੇ ਨੀਨ ਸਿਰਾ
 ਸ੍ਰਿਕ ਹੋ ਕਹਿ ਰੂਪ ਤਿਕੋ ਸਮਝਾਉ ॥ ਕਿ ਕਈ ਕੋਇ ਛਾਤਾ ਦਿਖੇ
 ਬਰ ਰਾਮ ਰਹੈ ਪਰ ਹੋ ਬਰ ਪਾਉ ॥ ਮੀਹਿ ਗਏ ਬਨ ਹੀ ਬਨ ਹੈ ਤੁਮ
 ਭੇਦ ਤਜੇ ਇਕ ਬਾਤ ਸੁਨਾਉ ॥ ਜੇ ਘਟ ਪਨ ਰਹੈ ਸੁਨ ਮਾਤ ਕੋ ਲ
 ਹੀ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਛੁਆਉ ॥੬੭॥ ਕਾ ਬਿਤੁ ॥ ਰਾਮ ਹੋ ਸੁ
 ਚਲੇ ਸੀਗ ਲਛਮ ਨ ਚਲੇ ਸੀਤਾ ਚਲੀ ਮੇਰੇ ਪਾਨ ਬੈਠ ਰਹੇ ਨ ਪ
 ਰਾਤ ਹੋ ॥ ਸੁਖ ਨ ਅੰਧੇਰੇ ਬਨ ਕੇ ਸੇਕੈ ਬਿਹੇ ਰੋ ਰਾਮ ਤੁਮ ਭੋਨ ਗਰ
 ਭੁਕੀ ਬੀਬੁ ਨ ਬੁਲਾਤ ਹੋ ॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਮਾਰ ਗਾ ਚਲੇ ਹੋ ਸੁਕੁ ਮਾਰ
 ਦੋਉ ਨੈਕ ਹੁੰ ਕੇ ਸੁਮੁ ਪਾਏ ਗਾਤੁ ਕੁਮਲਾਤ ਹੋ ॥ ਖਾਇ ਕੋਤ ਦੁਚਰ ਲੀ
 ਬੁਝੀ ਦੁਖ ਸਿੰਧੂ ਧਾਰ ਪਾਰ ਕੋ ਲਗਾਵੇ ਪੁਤ੍ਰ ਅੇ ਸੀਕੀ ਏ ਜਾਤ ਹੋ ॥੬੮॥
 ॥ ਕਾ ਬਿਤੁ ॥ ਸੁਰ ਜੋ ਸੁਮੇਭ ਕੋ ਨਿਹੰਤੁ ਪੁਦ ਟੇ ਕੋ ਜੋ ਪਚ
 ਦ ਪਟੇ ਰੋ ਕੋ ਜੋ ਸਾਗਰ ਮੁਖਿ ਕੋ ਕੋ ਸੈ ॥ ਹਰਾ ਸੋ ਕੁਮਰ ਕੀ ਜ
 ਬਾ ਸੋ ਕੋ ॥ ਚੀਤੀ ਆਪਾ ਸੋ ਕੋ ਜੋ ਬਣ ॥ ਚੀਤੀ ਕੋ ਕੋ ॥ ਰਾਪ ਸਰ

ਭਭਕੇਸੁਮੰਤੀਨਿਪਪਛਕੇਜੇਬੀਰਭਵਜਭਕੇਉਨੀਦੇਪ ੩੭
 ਰਜਕਕੋਕੋਟਸਮਝਾਏਮੋਨੇਛੁਟੇਸਿੰਘਧਏਤੈਸੇਰਸਾਕੇਪ ੩੮
 ਰਾਏਬਨਪਾਏਤਜਸਿਕਕੋ॥੬੯॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ਛੁਟੇਪਾਇ
 ਤੇਹੀਪਰੀਚਲੇਸੀਅਰੇਵੈਖਰੀਰਨੀਵਸੀਜਨਮੋਹਿਚਿਤਾ
 ਭਿਲਾਖੀਓ॥ਭਾਵਤੀਜੇਹੁਡੀਅਏਚਲੀਹੁਡੀਬਖਰਾਪਤੈ
 ਸੀਪੀਕਯੋਇਨੈਨੀਕੋਕਾਰਿਭਾਖੀਓ॥ਤਕੇਪਾਛੇਸਾਭਕਨਸੂ
 ਸੁਸੁਕਹੀਸਬੁਝੇਮੋਰਰੇਚਕੋਰਮੋਹਿਰੋਰਜਿਨਨਖੀਓ॥ਕੁਮ
 ਹੋਹਮਾਰੇਅਬਹੋਚਲੀਠਿਹਰੇਧਾਮਮੇਰੀਰਾਮਰਾਮਪਛੇਰ
 ਮਰਾਮਭਾਖੀਓ॥੭੦॥ ਸਵੈਧਾ॥ ਬੀਰਚਲੇਜੀਗਹੈਸੁ
 ਕੁਮਾਰਸੁਸੇਕਰਕੇਪਰਮਾਹਿਪਿਤਾਹੈ॥ਮਾਤਇਤੈਬਿਲਾਤ
 ਪਰੀਨਸੁਹਾਤਕਛੁਬਿਧਸੇਨਬਸਾਹੈ॥ਤਪਰਾਓਰਚਲੀਸਿੰਘ
 ਨਬਿਸੁਕੇਬਰਨੈਕਾਵਿਯਾਦੁਖਦਾਹੈ॥ਸੁਰਸਾਸੀਸਿਰਸਕਛੁਬਿ
 ਨਯਹਿਸਾਬਤਲੇਰਪੁਨਾਬਨਿਬਾਹੈ॥੭੧॥ ਕਬਿੰਤੁ॥
 ਰਵੈਤਾਤਡੇਹੀਫਿਰਰੇਵੈਮਾਤਾਚੀਪੋਰਰੇਵਤਚਲੇਹੈਦੇਉਰਾਜ
 ਰੇਭਿਲਾਨਕੀ॥ਆਏਅਬਮਿਲਨਸੁਮਿਤ੍ਰਜੁਕੋਰਾਮਰੇਦਸੇ
 ਈਰੇਇਉਠੀਬਾਤਸੁਨਤਅਚਾਨਕੀ॥ਪਾਇਪਰਕਯੋਭੁਮਏ
 ਦਸਿਨਕੋਰਮਾਤਤਾਡਕੋਨਦੇਸਬਾਤਬਿਧਕੇਬਿਧਸਕੀ॥ਤਾਂ
 ਹੀਛਿਨਸੀਸਨਇਠਾਵੇਤਯੋਲਛੁਮਨਰੇਇਕੈਸੁਧਇਪਾਇ
 ਅਇਰਹੇਜਨਕੀ॥੭੨॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ਬੈਠੇਭਛੁਮਨ
 ਹੋਏਸਾਡਮਾਤਜੰਧੀਪੁਤਨੀਕੋਕਰਸੇਵਾਕੀਜੋਰਪੁਕਤਭਾਨ
 ਕੀ॥ਇਨੈਨਖਿੰਝੇਯੋਰਲਸੇਜਕੋਬਿਛੁਯੋਪਛੇਜੁਕਤਕੋਖਯੋ
 ਬਾਤਇਹੈਹੈਸਾਨਕੀ॥ਯਾਂਕੇਅਪਰਾਧੀਯਛੁਮਾਹੁਕਯੋਰ
 ਯੁਥੈਰਹੈਕੁਪਲੁਜਨਹੇਤਕੋਕੋਕਨਕੀ॥ਦੇਈਬਨਕੋਕਯੋਰ
 ਤਸਿਗਰਾਮਡੇਰੇਰਖਹੈਨਵਖੀਤੋਹਿਮਾਡਾਤੇਰੀਜਤੀ॥੭੩॥

॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਫੁਟ ਜਾਹ ਨੈਨਾ ਬਿਨ ਦੇਖੇ ਰਾਖੀ ਦਮੁਖ ਜਾਨ
 ਨ ਦੇਖੈ ਨ ਛੋਨਾ ਲੱਛਮ ਨ ਕੋ ॥ ਰਾਜ ਕੋ ਕੁਬਚਨ ਬਹਾਉ ਨ ਦਿਖਾ
 ਉਮੁਖ ਚਲੇ ਸਿੰਗ ਚਲੇ ਭੀਖ ਮਾਗੋ ਕਨਕ ਨ ਕੋ ॥ ਰਾਜ ਜਥੇ ਰਨ
 ਤੇ ਪਟ ਬਰਨ ਫਾਰੇ ਮੇਥ ਕੰਥ ਹੋ ਉਜੇਗਾ ਨਿਬਿਯੋ ਗੀਕਰੋ ॥ ਨਕੋ ॥
 ਕਹਤ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਚੋ ਪਦਿਤ ਪੁਤ੍ਰ ਦੇ ਉਤ ਮੇਕੈ ਸੇਜਾਨ ਕਹੈ ਰਾਮ ਪਾ
 ਨ ਤੁਮੇ ਬਨ ਕੋ ॥ ੧੪ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਗਰਭੁ ਅਵਾਪਿ ਪੰਛਤੈ ਸੇ
 ਹੀ ਸੁਹਾਗਾ ਲਛਮ ਸਤ ਕੀ ਅਵਾਪਿ ਹਰਿ ਚੰਦ ਉਰਾ ਮਾਨਿਯੋ ਧਰਮ
 ਅਵਾਪਿ ^{ਰਤ} ਰਾਜ ਪੰਡਿਤ ਸੁਤ ਸੁਨੇ ਕਾਨ ਜਲ ਕੀ ਅਵਾਪਿ ਸਾਤ ਸੁਮਿਦ ਬ
 ਖਾਨਿਯੋ ॥ ਪਾਨ ਕੀ ਪਧੂਖ ਪਾਨ ਤੇ ਜਕੀ ਅਵਾਪਿ ਭਾਨ ਦੇਵ ਮਹਾ ਦੇ
 ਵ ਠਕੁ ਰਾਈ ਹਰਿ ਰਾਨੀਯੋ ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਬਿਛੋਰੇ ਤਾਤ ਮਾਤ ਦੁਖ ਪੋਰੇ
 ਜੈ ਸੇਤਾ ਦੁਖ ਕੀ ਅਵਾਪਿ ਨ ਅਜ ਕਛੁ ਜਾਨੀਯੋ ॥ ੧੫ ॥ ਸਵੈਯਾ
 ਆਜਹਿ ਤੇ ਸੁਖ ਰੁਖ ਕੋ ਗਾਟਿ ਮਹਾ ਦੁਖ ਬੇਲ ਪਗ ਪਰ ਬੋਈ
 ॥ ਕਾਹੁ ਕੋ ਦੋ ਸੁਨ ਹੀ ਕਵਿ ਰਾਮ ਲਿਖੇ ਬਿਧ ਅਤਿ ਬਰੈ ਅਬ ਸੋਈ
 ਸੁਰ ਫਿਰੈ ਸਿਵ ਖਾਇ ਧਲਾ ਹਲ ਜੋ ਬਿਧ ਨਾ ਬਲ ਵਾਨ ਹੋਈ
 ॥ ਤੁਕ ਹਿਕੇ ਕਈ ਕੇ ਬਸਿ ਪੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਸੇ ਪੁਤ ਨਿਕਾਰ ਤਕੋਈ
 ॥ ੧੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏ ਬਨ ਬਾਸ ਚਲੇ ਦੇ ਉਸੁਰ ਕੋ ਠਕ
 ਕੋ ਸਿਧ ਸਿੰਗ ਜੁਟੀ ਹੈ ॥ ਪਾਇਨ ਪਾਇਨ ਕੋ ਸਚ ਲੀ ਅਜਹੀ ਨਹ
 ਗਾਵ ਕੀ ਸੀ ਵਛੁਟੀ ਹੈ ॥ ਰਾਬ ਪਰੇ ਕਵਿ ਬੁਝਤ ਗਾਮ ਹਿਨ ਬਕ
 ਹੋ ਕਹਿ ਕੁਜ ਕੁਟੀ ਹੈ ॥ ਰੋਵਤ ਰਾਘਵ ਜੋ ਵਤ ਸੀ ਮੁਖ ਮਾਨਹੁ
 ਮੋਤ ਨ ਮਾਲੁ ਭੁਟੀ ਹੈ ॥ ੧੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਉਤ ਜੋ ਸੁਚ
 ਲੇਰ ਬਥੈ ਨਹੁ ਦੇ ਪੁਰਿ ਕੇ ਜਨ ਸਿੰਗਾ ਸਬੈ ਹੈ ॥ ਏ ਕਕ ਹੈ ਬਿਪਰੀਤ
 ਬਡੀ ਦੇ ਉਬੀਤ ਕਹਾ ਘਰ ਅਜਨ ਸੇ ਹੈ ॥ ਏ ਕਕ ਹੈ ਜਹਰਾ ਮਤ
 ਹੀ ਹਮ ਛੇ ਦੇ ॥ ਡਿਰ ਪਾਸ ਜੈ ਹੈ ॥ ਗਾਤ ਸਹੈ ਦੁਖ ਬਤ ਯਹੈ
 ਬਨ ਭੁਟਾਨ ॥ ਰਾਘਵ ਚ ਬੈ ਹੈ ॥ ੧੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰ

ਮਕਯੋਵਿਜਨਹੁਸਥੈ॥ ਭਵਾਜਦਿਵੇਦੇਸਹਮਾਰੇ॥ ਘੀ ੨੮
 ਰਧਰੇਨਭੁਰੇਜਲੈਨਨਪੈਸਭੁਸਾਦਸਨੇਯਤ੍ਰਿਹਾਰੇ॥ ਕੋਨਸੁਨੇਯ
 ਧਿਬਾਡਚੁਰਾਤਚਲੇਅਸੁਆਮਨਮੋਹਿਤਵਾਰੇ॥ ਗਾਵਉਜਾਰ
 ਭਯੋਹਟਤਾਰਚਲੇਰਵਿਰਾਮਭੁਯੋਅਧਿਆਰੇ॥ ੧੯॥ ਸ
 ਵੈਯਾ॥ ਰੈਨਬਸੀਤਿਹਠਾਜਿਯਜਾਨਏਆਵਤਜਾਤਸਥੈਪੁ
 ਰਲੇਈ॥ ਅਧਿਕਗਾਭਉਠੇਪੁਬੀਰਕਯੋਸੁਨਬੀਰਪੁਜਾਸ
 ਬਸੇਈ॥ ਸਾਰਬੀਸੋਸਮਸ਼ਾਇਕਯੋਰਬਲਿਘਾਰਿਜਚਜੁਸ
 ਰਨਹੋਈ॥ ਯੋਗਹਿਕੇਸਿਯਸਿਗਲਈਦੋਉਬੀਰਚਲੇਨਹਿਜਾ
 ਨਤੋਕੇਈ॥ ੨੦॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਭੋਰਭਏਸਭਲੋਕਕਪੈਰਪੁ
 ਬੀਰਕਯਾਮੁਖਜਾਇਨਿਹਾਰੇ॥ ਦੇਖਾਫਿਰੇਚਹੁਫਿਰਨਦੋਗਗਿਰੇ
 ਧਰਨੀਮਨੋਗਇਬਿਰਾਏ॥ ਗੈਲਗਹੀਤਬਕੀਸੁਚਲੇਸਬਲੀਕ
 ਫਿਰੀਪਰਜਾਇਸਤਰੇ॥ ਦੇਖਹਿਜੋਫਿਰਗਾਉਮੇਆਇਤੋਹ
 ਯਾਸਬੋਰਤਰਾਮਪੁਕਏ॥ ੨੧॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਜਸਮ
 ਜਉਤਾਗਸਬੀਰਪੁਰਾਜਕਹੀਅਬਹੈਸਬਟੀਕੋ॥ ਲੈਬੁਟਦੁਸ
 ਬਨਾਇਜਟਾਸਿਰਬੀਗਹਿਕੂਤਬਨਾਵਤਨੀਕੋ॥ ਦੇਖਚੁਕਲ
 ਬਲੀਕਵਿਰਾਮਛੁਡਾਇਸਿਘਾਸਨਸੈਜਪਤੀਕੋ॥ ਮਾਨਸਕੋਮੇ
 ਮਨਮੇਪਛੁਡਾਇਸੁਗਾਮਹਿਛੇਖਕਿਸੇਤਪਸੀਕੋ॥ ੨੨॥
 ਕਬਿੰਤਾ॥ ਰੇਵਤਪੁਰਖਨਗੀਜੋਗੀਜਤੀਬ੍ਰਹਮਚਚੀਰੋਵੈਰਿ
 ਰਰੁਖਅਚਜੇਹੋਟਵਹਾਰਕੇ॥ ਰੇਵੈਖਗੋਰੇਵੈਮ੍ਰਿਗਰੇਵਤਮਰਾਖ
 ਭਿਗਰੇਇਗੁਨਪਦਤਕਬਿਤਬੇਰਾਭਾਟਕੇ॥ ਗਾਮਕੋਬਿਛੋਰੇ
 ਵਖਾਮੇਸਭਿਤਿਪੇਰੇਸੋਤੋਰਥੇਨਠਤਪਰੇਪੰਚਸੋਕਪਾਟਕੇ॥ ਬ
 ਗਤਿਯਸੈਕਲੀਬਿਯੋਗੀਜੋਗੀਛੁਏਯਹਿਬਾਤਸੁਨਰੇਵਤਬੇਰੇ
 ਵਾਸਬਥਾਟਕੇ॥ ੨੩॥ ਮਾਤਉਵਚਾਕਬਿੰਤਾ॥ ਭੋਰਹੁਕੇ
 ਭੂਖੇਰੈਪਾਸਮੁਖਸੁਕੇਰੈਪਾਯਕਜਵੁਖੇਰੈਚਲੇਮਗਰ

ਤੁਕੋ ਸੂਰਕੀ ਕਿਰਨ ਲਾਗੇ ਚਲਤੁ ਮਾਣਸੀ ਦੇ
 ਟਨੇ ਸੁਰਾਪ ਟੇਪੈ ਹੋਵਾ ਤੁਕੇ ਏਰੀ ਅਲੀ ਪੈ ਕੀ ਸਾ
 ਹੂ ਬਨ ਮਾਥ ਹੁਈ ਹੋਨ ਬਾਝੀ ਏ ਕੋ ਨ ਠਾਟੇ ਤੁਕੇ
 ਰੋਨਾ ਕਾ ਧੂਖ ਨ ਕੀ ਛਾਯਾ ਤਰੇ ਸੇ ਦੇ ਪੈ ਪੈ ਨ ਪੇਇ
 ਪਾਤੁਕੇ ॥ ੮੪ ॥ ਭਾਬਿੰਤੁ ॥ ਰੋਵੈ ਸਬ ਗਾਇ
 ਨੀਰ ਨਵਾ ਸਦਾ ਸੀ ਦੇਹ ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਮਨੇ ਕਰੋ ਨਾਗ
 ਛੁਟੇ ਕੇ ਸਾਬਿਕ ਰਾਏ ਆਪ ਆਪ ਕੋ ਬਿਹਾਲ ਕਾਹਿ
 ਸਬ ਧੂਕੋਰ ਸਚੈ ਗਯੋ ॥ ਸਬ ਹੀ ਕੇ ਪਾਨ ਹਰਤਾ ਪਾ
 ਕਰ ਜਾਨ ਕੀ ਸਮੇ ਠਰਾਮ ਜੋ ਲੋਕੋ ਸਦੈ ਗਯੋ ॥ ਰੋ
 ਨਵ ਸਰਬ ਜੁ ਕੇਨੀ ਕੇ ਪਛੇਰਾ ਮਰਾਮ ਲੇਤ ਰਾਜਾ
 ਪੈ ਗਯੋ ॥ ੮੫ ॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਖਾਇਤ ਦਾ
 ਰਭੁ ਪਤਿ ਬੋਲ ਬਕੇ ਬਹੁ ਭਾਤੁ ਪੁਕਾਰੇ ਆਰਥ
 ਮਾਇਯੋਤ ਬਬਾਰ ਦੁਤੀ ਨ ਕੀ ਨ ਉਪਾਏ ਸਾਫੁ
 ਮਛੁਟੇ ਅਰਸੀ ਨ ਸਕੇ ਪਟੇ ਕਰਨਾ ਚੇ ਸੋਯੋ
 ਟੂਟ ਪਰੇ ਛਿਤ ਜੋਤ ਕਛੁ ਕਰ ਹੈ ਭੁਲ੍ਹਾ ਗਯੋ ॥ ੮੬ ॥
 ਦੈ ਮੁਹਿ ਪੀਠ ਚਲੇ ਰਾਪੁ ਨਾ ਬਉ ਸਾ ਸਭੁ ਕੋ ਨਿ
 ਬਿਧ ਕਿਉ ਅਜਨੀ ਦਨਾ ਜਨੀ ਯੋ ਪਦ ਬੀਤ ਪੈ
 ਬਿਨਾ ਤਬ ਰਾਮ ਹਿਰਾਮ ਪੁਕਾਰ ਪੁਕਾਰੇ ਰਾਮ
 ਦਸਿਨਾ ਜਿਨ ਕੇ ਸੁਤ ਰਾਮ ਸੇ ਬੇਖ ਪਰੇ ਛਈ ਨਾਜ
 ਜਾਇ ਬਿਨਾ ॥ ੮੭ ॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਆਉ ਬਢ
 ਨਰਾਮ ਹੋਤੇ ਮਸਤੇ ਬਰਨੇ ਅਧਿਕਾਈ ਰਾਮ ਕੇ ਕ
 ਪਤੀ ਛੁਨਾ ਆਪੇ ਕਾ ਜਨ ਨ ਛੁਨਾ ਛੁਨਾ ਏ ਤਰੇ ਸੇ
 ਜੇਈ ਜੇਈ ਪੁਤ ਸਹੀ ਸੁਸੀ ਸੇਈ ਛਾਈ ਰਾਮ ਬਿਧ
 ਬੇਸੁ ਰਹਿੰਦੇ ਛਾਤਿ ਆਜਿਨ ਦੇ ਧਰਾ ਛਾਈ ॥ ੮੮ ॥

ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਗੀਤੋ ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਿਯੋਗ ਦੁਤੀ ਅਭਿ ॥ ੨ ॥ ੪੧
 ਵੇਹਰਾ ॥ ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਰੂਪ ਤਿਵੇਹਤ ਜਸੁ ਰਾਪਤ ਭਵਨ ਪਾਯ
 ਨਾਨੇਹ ਨਿਬਾਹਨ ਕੋ ਪੁਰਖੁ ਦਸ ਰਬ ਤੇ ਨਹੀ ਆਨਾ ॥ ੧ ॥ ਸੋ ਕਥ
 ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਬਾ ਬਿਲਾਖਾ ਹਿਛੁਯੋ ਰਾਜ ਰਾਪੁ ਬੀਜ ਤੇ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ
 ਘਰਨਾ ਹਿਛੁਰ ਬਾਬਿ ਦੇਸੀ ਮਿਤ ਕਨਿ ਪਾ ॥ ੨ ॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਬੈ
 ਰ ਬਿਚਰ ਬਸਿ ਸ੍ਰਾਕਿਯੋ ਉਤਨੈ ਨਦੀ ॥ ਇਤ ਮੰਤ੍ਰ ਕਥੈ ॥ ਲਿਖ ਜੋ
 ਪੁਬੀਰ ਹਿ ਬੋਲਤ ਹੈ ਸੁਨ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾ ਸੁਨ ਪਾਇ ਧਰੈ ॥ ਅਬ ਜੋ
 ਇਹ ਭਾਤ ਕੀ ਬਾਤੁ ਸਬੈ ਭਰ ਬੈ ਲਿਖੀ ਸੋਈ ਬੀਰਾ ਮੰਤ੍ਰੈ ॥ ਕਹੈ
 ਨਹਿ ਪਾਇ ਕੋ ਰੋਜਿ ਹਤੇ ਘਰਨਾ ਜਰੈ ਦੁਖ ਰਾਮ ਹਰੈ ॥ ੩ ॥ ਸ
 ਵੈ ਯਾ ॥ ਆਇ ਗਈ ਸਬ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਭਰ ਬੈ ਲਿਖੀ ਇਹ ਭਾ
 ਤ ਪਠਾਏ ॥ ਸਿਰ ਪੁਬੀਰ ਰੂਪ ਰਾਜਾ ਬਿਚਰਤ ਰੂਪ ਤਿਨੈ ਨ
 ਸਿਰਾਏ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੋਗ ਬਿਸਰ ਸਬੈ ਸੁਖ ਆਵਹੁ ਪੁਤ ਬਿਭਿ
 ਨਲਾਏ ॥ ਤੋਹਿ ਕੋ ਗਾਥੇ ਪਾਇਨ ਸੋ ਪਿਥ ਸੋ ਬਨ ਮੇਤੁ ਮਹੁ ਸੁਖ
 ਏ ॥ ੪ ॥ ਕੋ ਬਿਤੁ ॥ ਰਾਜ ਬਿਨ ਭੁਏ ਰਾਜ ਸੁਯੋਤ ਰਾਜ
 ਬਾਕ ਇਹਾ ਕੋ ਕਸੂਤੁ ਫੇਰੈ ਕੈਲਾਸ ਨਾਇਬੈ ॥ ਸੋ ਤੋਤੋਹੀ ਆਪ
 ਪਨ ਤੇ ਬੁਝੈ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਨੀਕੇ ਸਬ ਹੀ ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਰਾਜ ਰਾ
 ਇਬੈ ॥ ਅਰਿ ਕੋ ਉਕ ਬਹੁ ਕਦਾਂ ਚਾਹਿ ਗਬੈ ਚਉਠੇ ਨਾਹੀ ਦੁਖ ਪ
 ਏ ਨੈਨ ਸੈਨ ਸਮਾਇਬੈ ॥ ਬੁਝਤ ਪੈਰਾਜ ਕੋ ਰਾਜ ਪੈਰਾਜ ਏ
 ਆਜਲਾ ਖਟੇਰ ਪੈਰਾ ਸੋ ਭਰ ਬਾਘ ਲਾਜਾਇਬੈ ॥ ੫ ॥ ਰੂਪ
 ਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਮੇਰਾ ਮੁਕਤ ਮਾਇ ਉਦਭਾ ਅਰ
 ਭੀ ਜਨ ਸ੍ਰੀ ਭਰ ਬਾਨ ਬਿਛੁਕ ਨ ਕਤ ਪਬਾ ਤੇਜ ਪੁੰਜ ਰਣ ਪੀ
 ਰ ਬਿਪਾਤਿ ਖੰਡਨ ਸਤ ਬਲ ਭੁਟਾ ਧਰਮ ਕਰ ਮੀ ਸਰ ਸਰ ਯੋਕ
 ਬਹੁੰਨਾ ਪਾਨਿ ਕਟਾ ਰਾਜ ਪਿਰਾਜ ਦਸ ਰਬ ਬਰਨ ਲਿਖ ਬ
 ਿਸਤ ਮਸੋ ਕਥਾ ॥ ਸੁਨ ਨਾਤ ਖਾਤ ਸੋ ਦਰ ਉਠਤ ਪਾਤੀ ਤੇ ਮਥ

੪੪

ਨਰੋਇਕਯੋਕਹੂਰਾਮਨਨੇਰੇ। ਲੋਕਰਬਾਰਨਬਜਪਦਭਰਦ
 ਜੋਤਜਦੇਸਟਿਕੋਨਹਿਠੇਰੇ। ਪਾਨਤੋਜੀਕਿਭਜੋਰਪੁਬੀਰਹਿ
 ਨੀਗਪਿਉਨਬਿਨਾਮੁਖਹੇਰੇ। ੧੭॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਤੋਝਗ
 ਸੀਰਪੁਬੀਰਪਖਨਸਿਲਾਕਹੁਤਾਚਪਸੇਬਨਮਾਹੀ॥ ਅਨਬ
 ਸੇਰੁਰਕੇਦਿਨਦੈ। ਪਤਕੀਗਤਿਕੋਲਭਈਪਛੁਤਾਹੀ॥ ਬਾਮਕਹੀ
 ਸੁਧਿਲੇਹਸਬੈਯਾਧਿਕੋਕਣੀਨਿਦਨਹੋਇ। ਕਿਨਾਹੀਅਛੋਤੁਯਾ
 ਸੀਰਾਰਜਸਮਯਸੁਪਾਇਨਆਵਤੁਪਗਾਬਿਨਹੀ॥ ੧੮॥
 ਵੇਹਰਾ॥ ਆਇਸਜਬਰਪੁਪਤਿਦਈਦੋਰੇਸਬਸਿਕਨਾਇ
 ਯਤਨਦੁਸੁਪਸਕਟਕਮੈਭਰਬਨਿਹਾਯੋਜਾਇ॥ ੧੯॥ ਜੋਰ
 ਰਾ॥ ਅਤਿਦੁਰਬਲਸਬਗਾਤਰਾਮਪੁਕਾਰਭਿਰਾਮਥਾਇ॥
 ਏਰਨਸਲਲੁਚਾਰਬੀਰਬਿਰਹਿਪੁਨਤਾਤਦੁਖਾ॥ ੨੦॥ ਸ
 ਦੈਯਾ॥ ਦੁਤਕਹੈਫਿਰਲੈਬੁਭਿਆਸਬੋਛੋਕਨਗਾਮਜੁਧੈਸ
 ਮਵਾਵੈ॥ ਰਾਜਕੀਬਾਤਖਰੀਬਿਪਗੀਤਿਭਲੇਮਨਕੋਕਣੀਨਿਦਨ
 ਆਵੈ॥ ਆਵਨਦੇਹੁਕਯੋਬਹੁਰੇਜਿਨਸੇਜਸਰਾਮਕੋਕਣਿਪਈ
 ਮਾਭਕੋਬੋਲਨਾਅੰਕੁਰਜੈ॥ ਜਿਸਬੀਰਲਰੈਸੁਰਲੋਗਬਸਾਵੈ॥ ੨
 ੧॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਜਿਹੋਠੋਰਤੇਰੀਪਛੇਰਪੁਬੀਰਪਦੇਧਰਤਾ
 ਹਿਰਹੀਸੁਧੀਨਾਹੀ॥ ਜਜੋਸਿਕਤਾਜਬਤੇਪਰੀਮੀਨਜਰੈਨਪਰੈ
 ਪਲਪਾਨਉਤਾਹੀ॥ ਚੇਤਉਰੇਸਮੁਹੇਭਟਜੋਮੁਖਰਾਮਕਹੈਦੋਰੁ
 ਨੀਨਚੁਰਾਹੀ॥ ਬੇਗਹੀਬੇਗਪਨਾਮਕਹੈਇਹਭਾਤਿਗਾਹੀਰਪੁ
 ਬੀਰਕੀਛੁਹੀ॥ ੨੨॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਵੇਖਕੈਰੂਪਕਯੋਨਪ
 ਰੈਅਬਰਾਟਤਹੈਦੁਖਸੋਛਤੀਆਂ॥ ਜਬਹੋਰਕੈਰਾਮਉਠਾਇਭੁ
 ਭਰਲੈਉਭਲਾਇਕਹੀਬੁਭਿਆ॥ ਸੁਤੈਕਾਹੋਕੋਬੋਯਕਿਯੋਇਹੁ
 ਤਿਸੁਜੀਟਤਹੀਰਪੁਕੇਨਤਿਆਂ॥ ਪਿਰਪਾਨਤਜੇਹਮਹੀਤਜਹੈ
 ਨਹਿਯਾਮਹੋਲੈਸਿਰਾਬੀਰਤਿਆਂ॥ ੨੩॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਜੋਰ

ਕਿਸੇ ਸੁਨ ਭੁਪਤਿ ਕੀ ਗਤਿ ਸੀ ਅਸ ਮੇ ਤਸ ਬੈ ਬਿਲ ਖਾਂਹੀ ਕਿ
 ਬਥੇ ਅਪਰਧ ਕਿਸੇ ਹਮ ਜਾ ਦੁਖ ਤੇ ਸੁਪਨੇ ਸੁਖ ਨਾਹੀ ॥ ੨੩ ॥
 ਕਲ ਭੁਯੇ ਹਮ ਰੇ ਦੁਖ ਸੇ ਹਮ ਹੂੰ ਬਨ ਮੇ ਬਿਲ ਲਾਹੀ ॥ ਅਨਰ
 ਟ ਬਗਾਹੀ ਬਿਪਦਾ ਅਬ ਜਾਇ ਗਹੇ ਕਿਸ ਕੀ ਪੂਰਛਾਹੀ ॥ ੨੪ ॥
 ॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਰੇ ਇਚ ਲੇਖਿ ਤੇ ਕੇਜਲ ਦੇ ਨਦਿਯੋ ਧਿਧਿਯੋ
 ਨ ਸੋਚ ਕਰੈ ॥ ਦੁਹ ਬੀਰਨ ਜਾਇ ਕੈ ਪਾਇ ਰਹੇ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਜਿ ਮੇ
 ਮਸ ਸੋਚਹੈ ॥ ਲਇਏ ਪਰ ਲੈ ਸਿਯ ਸਿਯਾ ਅਬੈ ਹਮ ਕੋਟ ਕਬ
 ਰਨ ਪਾਇ ਪਰੈ ॥ ਬਨ ਭੁਪ ਕਹੈ ਜੇ ਬਿਯੋ ਤੁ ਮਹੁ ਪੁਛੁ ਪਾ ਮਚਲੇ
 ਬਿਨ ਦਾਸ ਮਥੈ ॥ ੨੫ ॥ ॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਅਰਜੇ ਮਨ ਮੇ ਬਨ ਮੇ
 ਰਹਿ ਪੈ ਤਉ ਛੁਤੁ ਪੁਜਾ ਸਿਰ ਚੋਰ ਚੋਰ ॥ ਰਬ ਬੈਰ ਸਬੈ ਭੁਟ ਸਿਰਾਟਿ
 ਰੈ ਪੁਛੁ ਕੀਰਿ ਜੋ ਸੋਈ ਦਾਸ ਕਰੈ ॥ ਪਗ ਕੀਰਨ ਕੇ ਹਮ ਪੈ ਸਬ ਸੇ
 ਵ ਕਰ ਜਤੁ ਮੇ ਮੁਹਿ ਦੇਹਿ ਮਰੈ ॥ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਕਾਟ ਕੋ ਸਤੁ ਪੁਛੁ
 ਰਾਜਾ ਸਿਧਾ ਸਨਾਇ ਪਰੈ ॥ ੨੬ ॥ ਕਾਇਤੁ ॥ ਲੀਠੇ ਲਛਮ
 ਨ ਸਿਰ ਗੋਬਿ ਮੁਖ ਕੀ ਮੋੜਹੇ ਰਿਧੇ ਹੀਨ ਦਾਸ ਸੁਨ ਨਾਥ ਮੇਰੀ ਗਤਿ ਕੋ
 ॥ ਕਹਾ ਭੁਯੇ ਸੋਹਿ ਨਿਰਾਰ ਕਾ ਬਿਦੇ ਸਰਾਯੇ ਮੇ ਹਛਾ ਭੁਇਯੋ ਤੁ ਮ
 ਜਾਨੈ ਹੀਨ ਮਾਤਿ ਕੋ ॥ ਤੁ ਪਰ ਤੇ ਮੈ ਰਉਤ ਪਾਤ ਕੀ ਪੈ ਬਾਤੁ ਮਾਤਰਾ
 ਜ ਮੁਹਿ ਰਾਖੈ ਪਤਿ ਕੀ ਨੇਨ ਭੁਗਤਿ ਕੋ ॥ ਤੋਹਿ ਭਲੇ ਜੀਉ ਰਾਮ ਦੇਖੇ
 ਪਾਨੀ ਪੀਉ ਮੇਹਿ ਦੀਜੈ ਤੀਖ ਸਿਰ ਗੋਬਿ ਖਰੀਰਾ ਪੁਪਾਇ ਕੋ ॥ ੨੭ ॥
 ॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਖਤਿ ਕੋਹਤ ਕੇ ਕਈ ਰਾਜ ਲਿਯੋ ਸੁਤ ਕੇ ਯਹਿ ਬਾਤ
 ਸੁਨੀ ਸਬ ਹੀ ॥ ਤੁਭੁ ਪਤਿ ਦੇਹਤ ਜੀਉ ਨ ਮੇਰਾ ਪੁਬੀਰ ਗਵੇ ਬਨ
 ਕੇਜ ਬਾਹੀ ॥ ਅਬ ਜੇ ਸੁਰਾਸ ਕੇ ਰਾਜ ਮਿਲੈ ਸੋਈ ਕਾਮ ਨਾ ਦਤੈ
 ਕਬ ਹੀ ॥ ਮਨ ਲਾਜ ਮਰੇ ਰਾਖੁ ਰਾਜ ਸੁਨੈ ਸੋਈ ਰਾਜ ਜੇ ਰੋਸ ਹਰਾਮ
 ਨਹੀ ॥ ੨੮ ॥ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਿਨ ਤੀਕਰ ਭੁਰ ਬਰ
 ਹੋਚ ਰਨ ਲਪਟਾਇ ॥ ਛਿਮਾਕਰ ਹੁਇ ਰਾਖੁ ਰਚ ਲਹੁ ਸਿਯ ਲਛ

੪੬
੧੫

ਮਨਰਘੁਰਾਇ॥੨੯॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਜੋਨਰਘੁਰਾਅਸ
ਸੁਨਦੁਬਾਤਪੁਰੁਕਨਦੈ॥ ਜਾਤਬੀਸਤੇਰਾਜਤੁਮਬਨਮੈਹਮਪਿ
ਤਾਢਿਗਾ॥੩੦॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਬੋਲੇਰਘੁਬੀਰਸੁਨਬੀਰਮਨ
ਪੀਰਧਰਪੀਰਸੁਹੀਸੁਹੀਕਹਆਗੇਕੋਦਿਪਾਇਕੋ॥ ਜੀਵਤਹੀ
ਰਾਜਰਾਜਕਜਕੋਬੁਲਾਇਪਾਛੇਕਯੋਜਾਇਬਸੋਬਨਸੁਨੇਏਲ
ਮਾਇਕੋ॥ ਰਾਜਕੋਸਮਾਜਤੋਰੋਦੀਨੇਪੈਰੁਬਹੁਕੋਸੁਨਸੁਖਪਯੋ
ਬੋਲਕਯੋਸਤਭਾਇਕੋ॥ ਐਸੀਕਹਿਗਏਤਤਤੈਸੀਕੀਨੀਬੀਨੇ
ਤਾਅਇਸਕੋਮੇਟਸੁਤੋਆਗੇਧਰੋਪਾਇਕੋ॥੩੧॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਤੇ
ਗੀਪੀਤਿਜਾਨਿਤੈਨਪੀਘਪਰਪਾਨੀਅਗੇਮੇਬਿਨਾਬਹਾਈਰਾਜਧਾ
ਨੀਦੇਸਦੇਸਕੀ॥ ਮਾਇਕੋਨਪਾਇਲਾਗੇਤਤਕਾਜਕੀਯੇਤੁਗੇ
ਛਾਡਦੀਨੀਬਾਤਸੁਖਲਾਲਕੇਲੇਸਕੀ॥ ਵੇਖੋਲਛਮਨਜਭਰੋ
ਬਜੁਕੋਨੇਹਅਜਰਾਜਕੋਨਛਧੈਬਿਨਾਸਿਤਤਦਿਨੇਸਕੀ॥ ਸੁਨੇ
ਨਪੁਰਾਣੀਜਹਰਾਮਨਜਹਦੀ॥ ਜਨਾਨੀ॥ ਤੈਨਛਧੈਬਿਨਾਨੇ
ਤਦਿਨੇਸਕੀ॥ ਸੁਨੇਰਘੁਰਾਈਜਹਰਾਮਨਸਹਾਈਤਹਾਕੋਨੈਨ
ਜਰਾਈਠਕੁਰਾਈਅਮਰੇਸਕੀ॥੩੨॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਜਾਇਲ
ਛਮਨਜੁਕੇਪਾਇਗਹੇਤੇਹੀਛਿਨਬੀਰਸਮਸਾਇਲੇਲੁਦਇਰ
ਲਧਾਮਕੋ॥ ਤਤਬੋਲਕੀਨੇਤੁਮਬੋਡੇਜਸੁਲੀਨੇਬਨਾਏਫਲ
ਖਾਏਦੁਖਦੀਯੋਸਿਯਬਾਮਕੋ॥ ਜੋਕਹੋਤੋਜਾਇਘਰਕੇਕਈਨਿ
ਕਰੋਕਹੋਮਾਰੇਅਜਕਰੋਹੋਪਰਸਤਾਮਕਾਮਕੋ॥ ਐਹਿਬਨਛਾ
ਡੇਭਾਵੈਸੀਗਲੈਸਿਧਾਰਪਾਨਪਲਮੇਨਿਕਾਰੋਜੋਨਸੁਨੇਰਾਜਰਾਮ
ਕੋ॥੩੩॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਮੇਰੀਕਹੀਮਨਭਲੋਯਹੀਮਾਹਿਜਾ
ਨਬੀਰਰਾਜਤੋਲੋਕੋਰੋਜੋਲੋਮੇਰੇਬਨੈਆਇਬੋ॥ ਮਾਨੇਰਾਖਬਤ
ਰਾਜਾਅਜਜੁਕੇਨਾਤੀਕਛੁਐਸੋਈਕਪੋਰਜਾਤੇਮੋਹਿਬਨਜਾਇ
ਬੋ॥ ਸੁਨੇਪੁਰੁਮੇਰੇਕਹੋਪਾਇਛੁਵੇਤੇਰੇਮੇਤੇਰਾਜਕਾਜਰਾਮਬਿਨ

ਕਠਿਨਚਲਾਇਬੋ। ਤਤਦੁਖਮਾਤਦੁਖਬੋਰਪੁਨਾਥਦੁਖਏ ॥ ੩੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਨ
 ਕੋਲੁਤਰਥਪਰਪੋਰਪੋਰਖਾਇਬੋ ॥ ੩੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਨ
 ਭਿਪੀਤਿਸਹੀਰਪੁਬੀਰਸੁਬੀਰਕੋਲੇਮੁਖਨੀਰਪਖਾਰੇ ॥ ਪਾਗ
 ਬੀਪਾਇਸੀਬੋਧਕਿਯੋਏਈਪਾਵਰੀਲੈਕਰਗਾਜਹਮਾਰੇ ॥ ਕੇਕਏ
 ਨਿਵਨਸਾਰਕੋਹਤਹਿਪਾਨਸਮਾਨਕਰੇਅਬਨਾਰੇ ॥ ਬੋਰੇਈਦੇਸ
 ਨਆਨਮਿਲੇਸਬਸੋਜਸਸੋਰਹੀਓਉਜਯਾਰੇ ॥ ੩੫ ॥ ਰਾਮਚੰ
 ਦਸਿਦੇਸਮਾਤਨਕੋਕਥਿਤੁ ॥ ਸਬਹੀਕੋਕਹੀਓਸਬਮਾਇਨ
 ਕੇਪਾਇਲਾਗਾਕਹੀਓਸਿਦੇਸਸਬਨੀਕੋਰਪੁਨਾਥਕੀ ॥ ਛਾਹਮੇਰ
 ਲਤਾਫਿਗਗਾਉਕੋਰਹਤਜਾਤਦੈਸੀਏਈਗਾਹਜੈਸੀਘਰੰਮਾਤੁਹਾ ॥ ੩੬ ॥
 ਬਕੀ ॥ ਕਹੀਓਸੁਮਿਤ੍ਰਾਨੁਕੋਲਛਮਨਨੀਕੋਅਪੈਸਮਾਚਾਰਸੀਕੋ
 ਪਰਛਾਹੀਕਰੀਸਾਬਕੀ ॥ ਸੋਕਦਾਰਬੁਝੈਕੈਸੀਰਿਸੁਸੋਰਹਤਬੀਰ
 ਸੁਨੇਦੁਖਪੈਹੈਜਹਕਹੇਜਿਨਮਾਥਕੀ ॥ ੩੭ ॥ ਵੋਹਰਾ ॥ ਸੁ
 ਨਿਉਤਰਥਸਿਖਆਨਤੁਮਤੋਹਿਕਹੇਸਮਸ਼ਾਣਿ ॥ ਸਾਂਤੇਸੁਖਸਿਪ
 ਤਬਦੈਸੋਹੋਏਉਬਤਾਇ ॥ ੩੮ ॥ ਰਾਮਉਪਦੇਸਤੁਰਥਸੋ ॥
 ਸੋਰਠਾ ॥ ਜੋਸੁਖਚਾਹੇਰਾਜਲੋਕਸੁਖੀਪਰਲੋਕਗਾਤਿ ॥ ਤੋਰ
 ਤੋਰਅਜਸੁਨਹੁਰਥਰਪੁਨਾਥਕੀ ॥ ੩੯ ॥ ਕਥਿਤੁ ॥ ਤਾ
 ਤਮਾਰਸੇਵਬਡੇਤਾਕੀਭਗਤਿਪੁਰਾਤਉਠਕੀਜਿਯੋਭੋਜੇਹਰਿ
 ਨਾਮਕੋ ॥ ਬਾਮਨਕੋਦਾਨਸਬਹੀਕੋਸਨਮਾਨਸੁਨਬੇਦਕੈਪੁਰਯਨ
 ਜਾਓਕੀਜੈਨਰਬਾਮਨ ॥ ਰਾਜਮੀਸਲੀਜੇਦਖੀਜਨਕਛੁਅੰਰ
 ਦੀਜੋਸੁਖੀਦੇਖਭੋਨੇਜਿਨਕੋਏਕਦਮਕੋ ॥ ਅੰਮੇਸੀਭਾਤਿਜੀਜੋਸ
 ਬਹੀਕੋਸੁਖਦੀਜੋਬੀਰਮੇਰੇਆਰੇਪਾਂਛੇ ॥ ਬੋਲਥਾਪਗਾਠਰਾਮਕੋ
 ॥ ੪੦ ॥ ਕਥਿਤੁ ॥ ਨੀਚਸੇਨਪੀਤਿਕੀਜੋਕੁਲਕੋਕਛੁਪੁਦੀਜੋ
 ਬੀਰਸੁਨਲੋਭਾਜਿਨਕੋਪਰਨੀਰਕੋ ॥ ਆਨਤੀਅਮਾਤਸੁਨਬਾ
 ਰਪਰਬਾਏਪਨਏਤੋਨੀਚੇਹੁਜੋ ॥ ਬਦਯਪਰਪੀਰਕੋ ॥

ਏਕ ਨਕ ਸੁਰੂਰ ਮਨਿ ਨਿਰਾਰੀ ਜੋ ਪੀਜੋ ਨਾਪੁ ਯਦੁਖ ਪਏ
 ਦੂਜੇ ਚੀਰਕੇ। ਦਲ ਪੁਰਹੁ ਤੇ ਸੋਨ ਦੂਤ ਬਸਿ ਕੀਜੇ ਫੁਟੀ ਭਰਬ ਸੁਪੁ
 ਤਕ ਯੋ ਕੀਨੋ ਰਪੁ ਬੀਰਕੇ॥੪੦॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਜੈ ਸੇਜ ਤੀਸੀ
 ਤੇ ਸਮਤੀ ਜੀ ਮਨਿ ਰਤੇ ਸੋ ਪਾਪ ਨੀਰਗੀਰ। ਧਨ ਬਢੇ ਸੁਪਾ
 ਰਤੇ। ਸੋ ਕੁਲ ਕਪੂਰ ਤੇ ਜੋ ਦਾਰਦ ਸਪੁ ਤੇ ਜੋ ਬਾਅਨ ਕਪੂਰ
 ਬਿਨ ਪਦੇ ਚਟ ਸਾਰਤੇ। ਦੇਖੇ ਬਿਨਖੇ ਤੀਜੈ ਸੇ ਸਾਵਨ ਮੈ ਰੇਤੀ
 ਯੋਰ ਬਤੈ ਕਰਕੇ ਤੀਜੈ ਸੇ ਤਾਹ ਲੋਕੁ ਪਾਰਤੇ। ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਜੇ ਚਾਨਿ
 ਦੇਸ ਤੇ ਨਿਕਾਰ ਦੀ ਜੇ ਬੁਝ ਜੈ ਹੈਰਾਨ ਮੈ ਸੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਦੁਰਚਾਰਤੇ॥੪੧॥
 ਸਵੈਯਾ॥ ਪਾਇ ਫੁਟੇ ਸੁਨ ਸੀਖਿ ਸਬੈ ਪੁਤ੍ਰੇ ਨ ਬਿਸ
 ਰ ਚਲੇ ਕਬਹੀ। ਧਰ ਪਾਵਹੀ ਮੁੰਡ ਸੁਸਦਹੀ ਮੁਗਤਿ ਦੇਖ ਕਯੋ
 ਬਿਛੋਰੇ ਅਬਹੀ॥ ਅਬ ਜਾਹ ਪਕੌ ਸਿਹਾਬ ਤਬੈ ਪਰਾਅਇ
 ਸਸੀ ਸਚ ਲੋਕ ਬਹੀ। ਲੀਏ ਬੀਰ ਸਿਯਾ ਸਿਰਾ ਬੀਰ ਬਿਦਾ ਕਰ
 ਰਾਮ ਧਸੇ ਬਨ ਮੈ ਤਬਹੀ॥੪੨॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਬੀਰ ਹਿਛਾ
 ਛਰ ਲੋਧ ਪਰਕੋ ਪਰਾਅਇ ਸਸੀ ਸਨਜਾਇ ਮਿਟਯੋ। ਗਾਉ ਮੈ ਜਾ
 ਇਨ ਪਉਧ ਕੋ ਦਿਗਹੇ ਨ ਦਗਾਉ ਸੁਜਾਇ ਬਸਾਯੋ। ਮੁੰਡ ਜਹ
 ਪਰਭੇ ਸਤ ਪੋਧ ਨਹੇ ਸੁਖ ਭ੍ਰਿਤ ਸਮੁਦ ਬਹਯੋ। ਰਾਮ ਸਨੇਹ ਪਕੋ
 ਮਨ ਮੈ ਤਨ ਕੋ ਤਨ ਕੋ ਨ ਸਨੇਹ ਲਗਾਯੋ॥੪੩॥ ਕਬਿੱਤੁ॥
 ਵਹੈ ਜੁ ਸਿਧਾ ਸਨਹੇ ਅਪਦਾ ਬਿਨ ਸਨ ਕੋਤਹੀ ਪਰਪਾਵਹੀ ਲੈ
 ਰਾਖੀ ਸਿਰਨਾਯੋ। ਰਾਛ ਭਯੋ ਅਟਲ ਸੁਕਹੇ ਤੇ ਹੋ ਕਵਿ ਰਾਮ
 ਮਾ ਸਿਖ ਦੀ ਨੀਹੀ ਸੁਕੀ ਨੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ। ਤਹੀ ਕੇਵਿਯੋ ਗਭੇਰ
 ਛਾਡੇ ਨ ਸਿਭ ਯੋ ਨੈ ਕੁਜੈ ਸੇਤਾਰ ਕਾਚਰੀ ਨ ਛੋਟੀ ਫਿਰਾਯੋ।
 ਜੋਗੀ ਪੈਨਹ ਸੋ ਸੁਰ ਲੋਗ ਜਸੁ ਬਸੇ ਪਰਾਪਨੇ ਨ ਪਸੇ
 ਦੇਸ ਸੋ ਹੁਨੇ ਬਸਾਯੋ॥੪੪॥ ਦੇਹਰਾ॥ ਫਗਤਿ ਭਕਾਰ
 ਪਗਟ ਕੀਰ ਪੁਬਰ ਕ੍ਰਿਪਾਰ ਕਾਰ। ਤਰਕਤ ਕਾਰਨ ਸੁਖ ਦਈ

॥੪੫॥ ਦੇਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਰਤਸ
 ਵਾਂਗੋਂ ਸੋਰਕਾ ਮਾਪਾਤ ਸਿਭ ਰੋਗ ਜੋ ਰੋਗ ਤ ਸਿਭ ਰੋਗ ਮ
 ॥੪੬॥ ਜੋਰਠਾ ॥ ਭਰਤਸ ਦਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨ ਹੁਦ ਸਾਰ
 ਪ੍ਰਬੀਰ ਕੀ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਨ ਮੈ ਜਾਤ ਸੋਈ ਬਤਾਵਤ ਰਾਮ ਕਦ
 ॥੪੭॥ ਕਾਬਿਤੁ ॥ ਉਚੇ ਬਟਤ ਲਜਾ ਲਾਹੇ ਨਤ ਮਾਲਸ
 ਲਸਰ ਲਾਇਸਾ ਲਗਾਤਿ ਹੈ ਨਕ ਲਮ ਦਕੀ ॥ ਕਹੂ ਲਾਲ
 ਲਕਹੂੰ ਪ੍ਰਗਚੀ ਪ੍ਰਵਾਲ ਕਚਨਾ ਲਾਨਿ ਬਚੇ ਦਨ ਸੋ ਮਨ ਬਾਸ ਬੀ
 ਵਕੀ ॥ ਚੰਪਕਰ ਸਾਧਨ ਲਕੇ ਲਸੇ ਕਨੇ ਲਹੀ ਸੁਭਾਰੀ ਤਮ ਨੇ
 ਨਗਨੈ ਜਾਤੈ ਮੁਲ ਕੀ ਵਕੀ ॥ ਮਾਨੇ ਅਹਿ ਦੇ ਸਕਿ ਪੈ ਕਹੂੰ ਕਾਰੇ ਤੇ
 ਸੁਭੇ ਲੇ ਸੁਰ ਕੀ ਨਜੋਤ ਤਹਾਂ ਚਾਦਨੀ ਨ ਚੀ ਵਕੀ ॥੪੮॥ ਕਾਬਿ
 ਤੁ ॥ ਐਸੇ ਬਨ ਕਰੇ ਗੋਨ ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਿਨਾ ਕੋ ਨ ਚਲੇ ਜਬ ਪੈ
 ਉਚੇ ਪਾਤਖ ਰਕਤ ਹੈ ॥ ਸੇ ਮਰਖ ਜੁਰਜਾਇ ਪੁਰ ਰਹੀ ਸੁਰ ਮਗ
 ਰਾਹੀ ਕੇਤਰੀ ਗਤ ਹਾਂ ਦੇਖੇ ਰਬ ਕੋਤ ਹੈ ॥ ਦਲ ਫਲ ਰਾਤੇ ਮਾਨੇ
 ਤੀਜੇ ਭਵਾਰੇ ਕੇ ਉਤੋਰੇ ਕੇ ਉਛੁਏ ਤਾਤੇ ਮੈ ਸੇ ਲਕਤ ਹੈ ॥ ਤੂ ਨ ਪੈ
 ਨਜਨੇ ਕਾ ਵਰਾਮ ਰਾਵਿ ਪੈਰੇ ਮਾਨੇ ਰਾਤ ਪੈ ਲਚਕੀ ਫੁਹਾਰ ਚ
 ਲਕਤ ਹੈ ॥੪੯॥ ਕਾਬਿਤੁ ॥ ਉਥੈ ਨਹੀ ਲਜ ਦਾ ਸਿੰਘ ਨਕ
 ਸੇ ਲਬ ਨ ਜਾਰੇ ਕੇ ਮੇ ਬੈਲ ਮਾਨੇ ਬੈਲੋਂ ਕੋ ਗਤ ਸੇ ॥ ਮੈ ਰਸੇ ਕਹੀ
 ਕੁਭੰਗ ਆਪੇ ਅੰਗ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਹੈ ਸੁਰੰਗ ਭੂਮਿ ਕਹੂੰ ਦੇਖੇ ਬਿਲ ਲਾ
 ਤਸੇ ॥ ਮੈ ਰਨ ਕੇ ਸੋਰ ਸੁਨ ਹਨਿ ਮਨਿ ਭਾਰ ਮੁਤੀ ਆਸੇ ਬੁਝਾਇ
 ਚੇਖੈ ਅੰਧੇਰੀ ਗਤ ਸੇ ॥ ਗੀਪ ਨ ਕੀ ਮਾਲ ਕਹੂੰ ਜੀਬ ਕਕਰਾ ਲਕ
 ਹੂੰ ਨ ਚਤ ਬਿਤ ਲਈ ਕਪਾਲ ਜਲ ਜਾਤ ਸੇ ॥੫੦॥ ਕਾਬਿਤੁ ॥
 ਕਹੂੰ ਬਨ ਕੇ ਲਕਹੂੰ ਰੋਸੁ ਕੇ ਟੋਲ ਕਹੂੰ ਭੀ ਲਕ ਕੇ ਬੋਲ ਕਹੂੰ ਬਤ
 ਅਨੰਦ ਕੀ ॥ ਮਾਨਸ ਕੇ ਨਾਤੇ ਬਨ ਮਾਨਸ ਹਜਰ ਕਹੂੰ ਬਾਵ ਕਲੀਭੁ
 ਰਸ ਉਚਾਈ ਗਿਰਾ ॥ ਕਹੂੰ ਚੰਦ ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਨ ਕੀ ਹਾ ਕਹੂੰ

੫੨
੦੧

ਦਿਯੋਦਿਖਿਜਾਰਿਪੁਕੇਸਿਰਭੁਇਨਪਰੇਗੋ ॥੬੨॥ ਏਹੁੰਡੁਉਪਜੇ
ਲਮੇਕਹਿਸੇਤੁਮਤੇਕਿਹਭਾਤਿਡਰੇਗੋ ॥ਤਾਰਿਪੁਕੇਸਿਰਭੁਕੇਯਨ
ਬਨਸੁਨੇਪੁਰਜੁਇਹਭਾਤਹਰੇਗੋ ॥ਜਮੇਮਿਗਤੁਡਨਸੇਮਿਗ
ਰਾਜਭੁਜੰਗਨਸੇਖਗਰਾਜਲਰੇਗੋ ॥੬੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥
ਜਾਇਬਸੇਅਬਤਾਬਨਮੇਮਨੇਸਾਵਨਮੇਪਾਨਕੀਅਨੁਹਾਰੀ
ਆਪਨੇਹਾਬਬਨਾਇਕਟੀਸਿਯਸੋਮਿਲਬੀਰਹਾਐਰਸਵਟ
ਲੋਕਨਿਸਾਚਰਰਾਵਨਕੇਦਿਨਰੈਨਹੁਤੇਤਿਹਠਾਰਖਦਾਰੀ ॥੬੪॥
ਸੇਕੈਰਾਮਹਿਜਾਇਕਯੋਸੁਨਸੁਪਨਖਾਇਕਬਤਹਮਾਰੀ ॥
੬੫॥ ਜਾਂਬਨਕੇਹਮਹੈਪਿਤਪਲਕਤਾਬਨਮੇਤਪਸੀਦਿਕਾਅ
ਸਾਜਤਜਮੇਅਬਜੇਗਲੀਯੋਲਪੁਮੁਡਜਟਾਨਖਹੈਨਬਦ
ਰੁਪਅਨੁਪਮਹੈਦੋਉਬੀਰਨਲੈਕਡਰੇਬਹੁਤੇਡਰਪਾਏ ॥ਜੇਪਸੀ
ਲੇਡਰਰਾਵਨਕੇਇਕਭਾਜਗਾਏਇਕਦੂਰਬਸਾਏ ॥੬੫॥ ਕ
ਬਤਸੁਨਜਰੀਸਿਰਾਚਲੀਖੀਸੁਲਗੀਆਖੇਗਤੀਲੋਹੁਡਰੀਕ
ਚਫੇਨਖਸੁਪਕੇ ॥ਅਗਅਗਬਨੀਮਨੇਲਿਖੀਚਿਤਪਨ
ਗਟੀਮਨਹੀਮੇਗਨੀਅਜਬਰੇਕਾਮਭੂਪਕੇ ॥ਬੈਰੀਸਿਵਜਰੇ
ਤਾਕੇਤੈਸੇਪਾਛੇਲਾਚਯੋਜੈਸੇਪਾਰੇਜਾਇਕਾਗਸੇਦੇਖਸੁੰਦਰਸੁ
ਪਕੇ ॥ਲਾਂਬੀਡਗਭਗੀਰੋਰੋਰਗਿਗਪਰੀਰਾਮਦੇਕੇਜਿਹਪ
ਦੇਖਰਹੀਮੁਖਰੂਪਕੇ ॥੬੬॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਪਰੀਕਾਮਫੁ
ਤਾਕੀਸੁਸਾਜਾਕੇਮੁੰਡਵਸਕੀਨੇਹਉਭਾਉਚਿਤਚਉਦੇਕਬੀਰ
ਗਦੀਪਸੁਤਨੈਨਦੈਸੁਸੈਨਨਚਲਾਇਰਹੀਜਾਨਕੀਨਿਹਾਰਾ
ਰਹੀਨਅਨੰਦਸੇ ॥ਅਨੇਦੇਵਬਹੁਮੇਸੀਦੇਖੀਨਾਹਿਕਦੂਪ
ਯਨਨਤੇਜਗਾਇਗਾਹਿਪਾਇਬੈਨਮਦਿਸੋ ॥ਪਾਨਖਾਇਖਾ
ਮੁਸਕਾਇਮੁਸਕਾਇਪਾਇਪਰਕੈਨਸਾਚਰੀਸੁਬੇਲੀਰਾ
ਦਸੇ ॥੬੭॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕੰਨੈ ॥ ਰਾਜਤਜਤਸੀਕਿਉ

ਨਰੁਪਵੰਤੁਮਸੇਨਦੇਖੇਜੁਗਾਚਾਰਮੇ॥ ਹੈਜੁਨਾਰਿਸੀਗਸੇਵਿਰੁਪੁਰ
 ਨਕੀਤੁਮਾਰਕਹੋਪਰਹੀਤੇਲਜਾਏਹੋਕਿਪਣੀਹੈ॥ ਤੋਹਕਾਪੁ ੬੪
 ਰੀਅਬਜਾਹੁਲੀਕਰੀਹਮਰਾਜਾਹੈਕਿਰੰਕਹੈਕਹੁਤੇਪਾਈਨਤ
 ਮੇ॥ ਕਹੋਕਹਾਜਾਉਮੇਹੈਨਕਹੁੰਠਉਨਾਬਤੁਮੇਆਜਬਰਾ
 ਈਪਰਤੋਬਿਚਾਰਮੇ॥ ਬੋਲੇਤਚਕਚਰਛੁਨਛੁਮਛੁਕੇਤਨਾਰਿ
 ਬਿਧੋਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿਲੋਕਛੁਰੁਛਿਤਪਾਈਹੈ॥ ਕਿਧੋਰੰਬਾਉਰਬਸੀ
 ਮੇਨਕਾਸੁਕੇਸੀਕੋਉਤਿਨ੍ਹੇ॥ ਕਿਮਪਵਾਪਠਈਮੇਪੇਅਈਹੈ॥
 ਰੋਲਤਅਕੇਲੀਕੋਉਸਿਗਨਾਸਹੇਲੀਸਮਸ੍ਰਾਇਕਹਿਕੋਨਤੋਰਤ
 ਤਮਾਤਭਾਈਹੈ॥ ਸੀਤਾਤਬਬੋਲੀਤੁਮਰਾਨਪੋਥੀਖੇਲੀਯਹ
 ਕੋਉਬਨਅਪਵਾਭੁਲੀਲੇਮੁਹਿਲਾਈਹੈ॥ ੬੯॥ ਕਬਿਤੁ॥
 ਨਰੁਤੇਨਮਾਈਹੈਸੁਰੇਸਨਪਠਾਈਪੁਰੁਪਦੇਖਕਾਮਕੀਚਲਾ
 ਈਜਾਨਲੀਜੀਏ॥ ਰਾਜਨਕੇਰਾਜਾਨਉਰਾਵਨਸੁਭਾਈਮੇਰੇਤੁਮੇ
 ਨਸੁਨਾਯੋਕਾਹੁਜਕੇਜਾਏਜੀਜਿਏ॥ ਸਿਵਕੀਬਡਾਈਤੇਵਹਾ
 ਈਜਾਕੀਤੀਨਲੋਕਸੇਈਬਸੈਜਾਹਿਫੇਰਦੇਸਥਾਪਦੀਜੀਏ॥
 ਗੋਬਾਹਿਨਹਿਸੇਵੇਚਪੁਪਗਛਾਹਿਜੈਸੇਸੀਤਾਪਰਮਾਇਤ
 ਸੇਵਜੀਮੇਹਿਕੀਜਿਏ॥ ੭੦॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਸਮਾਚਰਜਾਨੇਮੁ
 ਸਕਨੇਕਯੋਬਾਤਸੁਨਤੈਨਪਹਰਾਨੇਹਮਬੈਠੇਜੋਗਛੇਸਮੇ॥ ਤੋ
 ਨਸੁਨੀਬਾਤਰਾਪੁਬੀਸਮੇਜੋਤੋਤਾਅਤਾਨਤਿਯਾਜੇਨਬੋਲਿਯ
 ਰਨਬਿਦੇਸਮੇ॥ ਤਾਮੇਏਕਕਾਮੇਰੇਛੁਹੋਲਜਾਉਗਾਰੀਤੁ॥ ੭੧
 ਮੇਰੇਭਾਈਵੇਰਤਾਹਬਰਨਾਈਛਹਿਜੋਪਰੇਕਛੇਸਮੇ॥ ੭੨
 ਕਬਿਤੁ॥ ਚਲੀਤਬਧਾਇਲਛਮਨਪਾਇਛੁਏਜਾਇਬੇ
 ਲੀਮੁਸਕਾਇਏਕਬਤੁਕੋਭੁਦਤੀ॥ ਬਰਬੇਕੇਕਜਗਮਤੁਮ
 ਪਠਾਈਹੈਗਜਾਨਨਮਨਾਇਆਈਤਾਹੈਉਤਲਾਵਤੀ॥ ਕਬਿ

੬੪

੭੨

ਸੋਈਕੀਜੋਨਪਤਨਾਹੁਜਾਹਬੁਲੀਜੇਰੂਪਬਸਿਭਈਨਾਹੀਤੁ
ਜੇਨਸਿਤਾਵਈਸਾਵਨਸੁਭਵੀਲਿਕਹੇਮਕੀਬਨਾਈਜਿਨਬ
ਨਹੀਮੇਅਈਲਿਥਿਏਰੋਜਿਨਅਵਤੀ॥੭੨॥ ਸਵੈਯਾ
ਤੇਹਿਕਹੇਸੁਨਬਤੁਨਿਸਾਚਿਗੀਤੁਜਨਨੀਮੇਰੀਹੋਤਬਹੀਤੇ॥ਕਮ
ਕੋਰਾਉਧਰੇਮਨਮੋਰਪੁਬੀਰਕੋਤੀਰਗਈਜਬਹੀਤੇ॥ਕੋਅਬਜ
ਹਤਹੀਪੁਰਪੇਚਲਾਅਸਤੋਜੇਹਮਰੀਅਬਹੀਤੇ॥ਜੇਚਲੈਪੁਰਬ
ਕੋਤੁਨੀਨਰਨੀਉਲਟੀਨਬਹੀਕਬਹੀਤੇ॥੭੩॥ ਸਵੈਯਾ
ਧਾਇਚਲੀਬਹੁਰੋਨਚਲੈਬਸਦੇਖਹਸੇਸਿਯੋਸਰਪੁਰਾਈ॥ਅ
ਇਕਯੋਨਬਰੈਬਲਿਜਾਉਜੁਆਗੇਹੂਕੀਤਿਨਅਸਚੁਕਾਈ॥ਅ
ਹਿਤਹੀਅਬਕੇਬਰਹੈਤਹਿਦੇਉਪਤੋਕਹੀਓਸਮਝਾਈ॥ਸੰਗਰਿਖ
ਸਰਕੇਬਨੋਮੇਤੁਮਤਰਕਾਮਾਰਪਤਾਰਪਾਈ॥੭੪॥ ਸਵੈਯਾ
ਆਇਕਹੀਸੋਈਬਾਤਸੁਨੀਸਬਸੇਨਬਰੈਤਿਨਔਰਬਤਾਈ
ਜਾਇਕਯੋਸਿਗਪਾਨਨਲੇਰਪੁਨਾਬਕਛੁਮੁਹਿਔਰਜਨਾਈ
ਬਾਰਛਿਸਤਾਟਿਗੀਇਤਤੇਉਤਰਾਮਭਲੀਉਪਮਾਜੀਅਅਈ
ਮਾਨਹੁਬੀਰਨਕੁਲੁਏਉਤਰੋਰਖਬਰੇਨਦਨਾਉਚਲਾਈ॥
੭੫॥ ਕਬਿਤਾ॥ ਤਿਨਹੁਬਿਚਾਰੀਏਨਦੇਉਬਿਚਾਰੀਪਤਿਰ
ਹੀਨਹਮਾਗੀਤਬਆਪਰੂਪਦੇਗਈ॥ਧਾਇਤੇਪਹਲਧਰਸੀ
ਸੀਸੋਤਅਕਾਸਕਰਦੇਕਏਕਬਹੋਕੇਸਰੋਦਫੇਫਲੋਗਈ॥ਬਧ
ਗੀਦਿਵਨੀਕਛੁਮੇਸੀਬੋਲੀਬਧੀਜਾਤੇਜਨਕੀਭਰਾਨੀਕਪੇਮ
ਨੇਜੁਗੀਦੇਗਈ॥ਰਾਮੇਲਪਾਨੀਜੇਸੇਸਿਕਰਭਵਨੀਕਯੋਨਾ
ਬਯਾਕੇਹਾਬਸੇਸੁਪੀਤਿਗੀਤਿਖੇਗਈ॥੭੬॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਹ
ਬਨਸੇਨਰਮੁਭਨੋਫਰਸੁਯਨਕੀਕੋਰੁਪਾਵਨਲਚੀ॥ਮੇਰੀ
ਚਿਕਫੇਰਤਬੈਅਜਹੁਦਖਸੋਛਿਨਏਕਨਦਾਗੀ॥ਰਾਮਸੇਬਤ
ਕਹੀਨਦੇਜਿਨਯਾਹਬੈਅਜਹੁਅਨੁਗਾਗੀ॥ਸੋਤਿਸਗੋਸਿਰ

ਪਾਇਰਹੋਅਗੀਤੁਯਹਿਰੂਪਤਜੈਨਾਸਭਗੀ॥੧੧॥ ਸਵੈਯਾ॥ ੫੫
 ਰਮਹਸੇਸਿਯਕੋਰੁਖਦੇਖਹਮੇਨਕਛੁਧਹਿਬਾਤਨਈਹੈ॥
 ਤੁਨਹੁਤੀਰਿਖਿਕੇਸਿਗਮੇਤੁਨਮੇਇਕਯੋਸੀਏਮਾਰਲਈਹੈ॥੧੨॥
 ਹਿਬਪੋਜਿਨਸੀਰਪੁਬੀਰਸੇਯੋਬਨੈ॥ਕੋਊਜੋਨਗਈਹੈ॥ਨਾ
 ਕਾਛਿਨਾਇਕਤਿਕਚਛਾਇਸੁਏਕਾਨਿਸਿਕਚਲਾਇਦਈਹੈ॥
 ੮॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਕਟਯੋਪੈਨਕਸੇਕੁਜਬਨਾਇਸਹੀਰਪੁਰ
 ਇਏਬਾਤਗੁਸਾਕੀ॥ਲੋਪੁਰਚਾਤਗਈਢਿਗਰਾਵਨਜਾਇਪ
 ਗੀਜੈਸੇਭੀਤੁਤਸਾਕੀ॥ਬਾਤਸੁਨੇਤਨਮਾਗਉਠੀਢਿਗਨਾਰਿਕ
 ਹੇਤਜਬਾਤਗੁਸਾਕੀ॥ਰਾਮਸੋਕੋਪਕੀਏਬੁਕਹਾਤੁਮਜੇਰਤਕ
 ਨਹਿਨਕਸੁਸਾਕੀ॥੯॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਏਕਨਿਸਾਚਰਹਸ
 ਪਰੇਕੁਲੀਕਰੀਰਪੁਰਾਇ॥ਨਕਕਾਦੋਗੀਹੁਤੀਆਈਨਾਕ
 ਕਟਾਇ॥੧੦॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਏਕਕਹੈਤੁਮਹਸੇਜਿਨਕਹੇਬ
 ਤਸਮਝਾਇ॥ਬੁਢਿਆਮੁਏਨਰੇਈਏਪੀਜਮਗੀਧੋਜਾਇ॥੧੧॥
 ਸੋਰਠਾ॥ ਨੈਕਨਨੈਨਸਿਗਾਹਿਯੋਤਲਫੈਲੀਕਾਪਤੀ
 ਜਯੋਬੋਰੇਜਲਮਾਹਿਜੇਠਮੀਨਦਵਰਬਸੈ॥੧੨॥ ਕਬਿਤੁ
 ਕਾਜਓਕਹਬਰੋਆਗੇਜੇਰਦੈਜੋਗਸਿਪੁਸਬਬਾਹਿ
 ਕੈਸੇਬੁਝਮੋਰੇਜਾਇਕੈ॥ਬੁਝੀਅਬਬਤੁਸਤਹੀਨਦੇਖੇਜਹ
 ਮਾਨਸਜਨਦੈਜੋਰਜੇਗੀਬਨੇਆਇਕੈ॥ਕਾਲਹੀਪਛਚੋਸੇ
 ਖਨਾਗਹੁਕੋਮੋਗਛਿਤਲੈਪਤਾਛਤਰੋਕਿਹੈਮੋਰੀਬਿਖਖਾਇ
 ਕੈ॥ਕੈਸੇਜੀਓਅਜਮੋਹਿਕੈਸੇਭਵੈਰਜਨੋਲੋਤਾਪਸੀਬਿਛੋਰ
 ਬੀਯਲਜਾਊਨਚੁਰਾਇਕੈ॥੧੩॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਐਸੇਸੋਰਕ
 ਕ੍ਰੋਭਰੈਮਨਹੀਮੈਮਰੈਤਬਮੇਘਨਦਆਦਿਬਾਤਕਹੀਹੈਉਖਦਿ
 ਕੀ॥ਬੋਲੇਖਰਦੁਖਨਾਤਿਮੁਰੀਸੀਗਦੀਨੇਤੁੰਡਕਹੇਜਾਇਮਚੋਸ
 ਈਬਾਤਕਿਨੋਜਾਇਕੀ॥ਪਾਏਨਯੋਰਬੋਕੋਕਾਪਚਹਰੇਸਝ

ਕਿਸੇਜੁਰੇਰਾਮਬਾਤਕਹੇਸਤੁਤਾਇਕੀ॥ਅਵੈਜੋਪਿਨਾਕੀਤਉਰੁ
 ਰੈਨਤਾਂਕੀਦਸਮੁੰਡਤੇਨਹੋਇਯਹਿਕਦੀਰਘੁਰਾਇਕੀ॥੮੪॥
 ਕਬਿਤ॥ ਆਨਢਿਗਗਜੇਕੇਈਛੁਤਨਬਜਾਇਬਜੇਬਰਦੁ
 ਖਰਾਇਰਾਮ॥ਏਦੇਖਕੋਹਸੇ॥ਇਨਹੀਸੋਲਰਬੇਕੇਕਾਜਹ॥
 ਅਏਰੁਏਰਾਜਨਕੇਰਾਜਾਤੁਮਰਾਵਨਭਏਰੁਸੇ॥ਬਜਰਬਬਾ
 ਰਨਪਦਾਤਕੋਉਨਾਹੀਏਉਬੈਠੇਜੇਗਭੇਸਮੁਸਕਾਇਬਨਮੇਧਸੇ
 ॥ਏਕਬਾਨਕਸੇਹਰਿਓਕਏਕਬਸੇਏਕਜੇਨਿਸਿਕਨਸੇਲਿਕਬ
 ਸੇਤੇਨਪਰਬਸੇ॥੮੫॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਬਾਤਸੁਨੀਸਬਕੋ
 ਬਠੇਭਟਅੰਤਉਪਾਇਕੋਹੇਸੁਕਰੇ॥ਉਨਲਾਖਨਮੇਨਹਿਏਕ
 ਏਕੋਦਖਹੈਛੁਤਿਆਂਕਿਯਛੁਤਿਭੁਰੇ॥ਜੁਗੀਆਇਹਲਿਕਮ
 ਗੀਬਸੇਸੇਈਦ੍ਰਿਮਿਗਸੇਬਨਜਾਇਚੇਰੇ॥ਕਰਭੇਸਤਪੋਧਨ
 ਕੋਕਨਮਾਗਬੇਸੀਅਹਿਕੋਇਹਭਾਤਿਹੋਰੇ॥੮੬॥ ਵੇਹਰਾ॥
 ਭਲੀਭਲੀਕਹਿਕਹਿਉਠੇਮਨਮੇਸਬਪਛੁਤਹਿ॥ਰਾਜਰਾਕੋ
 ਗੀਬਨੇਤਾਪਰਰੁਪਕਨਾਹਿ॥੮੭॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਲਈਧਰ
 ਮਕੀਬਾਤਜਹਾਤਪੋਧਨਪਸੁਕਿਯੋ॥ਕਾਹੇਕੀਕੁਸਰਾਤਮਸਪਾ
 ਪਤਿਨੁਤਾਪਸੀ॥੮੮॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਸੁਨਬਿਰਚਮਦਿਦਰ
 ਬੋਝੀਬਰਨਹਿਸਾਤ॥ਖਰਦੁਖਨਪਲਮੈਹਤੇਤਹਾਨਾਹਿਕੋਜਾਤ
 ॥੮੯॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਏਕਪਧੀਦਸਕੀਧਗਈਲਪਧੀਪਧਿ
 ਸਰਾਫਪਧੀ॥ਹਛਿਧੁਰਿਜਟੀਕਮਠੀਪਧੀਸਮਤੋਰਰੀਜ
 ਨਬਾਚਕਟੀ॥ਨਠਟੀਰਤਿਨਬਛੁਟੀ॥ਤੇਨਕੇਸ੍ਰਿਤਨਚਤਮੁਸਕ
 ਸੁਹਟੀ॥ਸੁਨਕੋਕਗੀਛਗਨੀਨਕਟੀਸੇਈਰਾਮਾਬਿਰਾਜਤਪਰ
 ਬਟੀ॥੯੦॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਹਾਬਨੋਰਨਿਏਇਸਿਰੋਧਕਸਥ
 ਸੁਨੇਤੇਕਹੋਇਕਬਾਤੋ॥ਰਾਜਨਕੇਮੁਕਟਾਮਨਿਭਾਵਨਪਾਵਨ
 ਰਾਮਸੇਕੋਨਸੇਨਤੋ॥ਵੇਦੁਰੇਨਬਿਰਾਰਭੁਜਸੁਸਦੈ

ਹਿਲੋਕਰੁ ਰੈਦਿਨਰਾਤੋ॥ ਬਾਤੁਪੁਰਾਤੁਨਯੋਜੁਨਿਏਘਟਕੇਹਰ ५१
 ਸੋਨਕਰੈਗਜਮਾਤੋ॥ ੯੧॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਮੁਰਖਨਾਰਿ ੦੮
 ਦਸੋਸਿਰਸੋਸਖਿਨਾਨਤੋਹੋਦਿਨਅਵਘਟੇਹੈ॥ ਲੋਚਨਬੀਸਮ
 ਸੁਭਤਨਾਹਿਨਹਾਥਨਬੀਚਹਥਯਾਰਜੁਟੇਹੈ॥ ਪੁਤਸਪੁਤਤੁ
 ਜੋਮਘਵਾਜਿਤਸਿਭੁਸੋਕੋਨਸੇਦਾਨਬਟੇਹੈ॥ ਸੁੰਦਰੈਤੁਜਨੈਸਕ
 ਸੋਤਨਯਾਹੀਤੇਜਾਨਤਗਾਮਲਟੇਹੈ॥ ੯੨॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਬੁ
 ਧਅਪਾਵਨਰਾਵਨਨੀਚਮਰੀਚਸੋਬਾਤੁਕਹੀਸਮਝਾਈ॥ ਯੈਦੋ
 ਉਬੀਰਸਰੋਵਰਤੀਰਕੁਟੀਰਟਿਤੇਜੁਤਹਾਨਸਮਾਈ॥ ਨਾਰਿਅ
 ਨੁਪਮਹੈਤਿਹਸਿਗਭੁਰਵਹੁਆਇਸਸੀਸਚਛਾਈ॥ ਛਾਤੁਸਮ
 ਨਪਜਲਕਰੋਜਿਨਪਾਨਤੁਜੈਤਜਪਾਨਪਜਾਈ॥ ੯੩॥ ਸ
 ਦੈਯਾ॥ ਜਲਕੇਬਾਤਮਰੀਚਮਹਾਮੁਨੀਦੇਹਤੇਬਾਸਛੁਟੇ
 ਬਜੀਕੋ॥ ਰਾਮਸੋਬੈਰਕੀਏਸੁਖਹੈਨਲਿਯੇਦਸਕੀਧਕਲਿਕਕੋ
 ਟੀਕੋ॥ ਉਰਦੇਤਉਤਰਹੈਸਿਰਯੋਤਰਟੈਜਸਮੀਨਬਲੀਕੋ॥ ਸ
 ਨੇਕੀਦੇਹਤੁਈਤੋਕਹਾਂਸੁਤਉਮ੍ਰਿਗਮੋਦਕਸਿੰਘਬਲੀਕੋ॥ ੯੪॥
 ਸਦੈਯਾ॥ ਜਾਣਬੈਨਰਿਸਾਤੁਬਨੈਠਹਿਰਤੁਬਨੈਨਹਿਹੈ
 ਚਿਤਾਈ॥ ਯੈਉਤਪਾਤੁਕੀਬਾਤੁਸਹੀਜੋਪੈਰਵਨਗਾਮਤੇਪ੍ਰਲਉਤ
 ਈ॥ ਤੋਮਲਕੋਪਛੁਤਤੁਅਬੈਤਨਲਿਕਪਤੀਗਹੁਗਾਮਕੋਪਾਈ
 ॥ ਠਢੇਰਯੋਮ੍ਰਿਗਸ੍ਰਗਾਇਯੋਤਿਨਕੁਦਤਫਾਧਤਰਲਦਿਖਈ
 ॥ ੯੫॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਫਿਰਬੋਲੀਮੰਦੋਦਰੀਭੁਮਲਾਨੀਸਬਰ
 ॥ ਜਮੋਰੋਵੈਤਮਰਾਤੁਕੋਜਾਨਤਰਦਿਕੀਬਾਤੁ॥ ੯੬॥ ਸੋਰਠਾ॥
 ਕੁੰਭਕਰਨਬਸਸੈਨਤੁਮਰਾਜਬਸਮੋਹਿਯੇਦਰਕਟੁਕੋਸਲਿ
 ਕਪਕਿਗਹਿਰੇਗਾਡੀ॥ ੯੭॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਅਜਹੁਚੇਤਸਿਭੁ
 ਪਿਯਤਿਯਬੈਨਨਮਨਧਰੇ॥ ਪਾਪਬੀਜਜਿਨਤੁਚਛਾਯਵਹੈਲੀ
 ਵੈਸਸੀ॥ ੯੮॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਬੋਲਗਯੋਸਿਵਕੋਸੁਨਰੋਪਤਿ

ਤਾਹੀਕੇਸਿਗਸੁਹਾਗਮਾਰੇ। ਭੂਤਲਬਾਸਰਯੋਕਲਕੋਅਬੋਤਰੁ
ਮਤੇਜੜਮੂਲਉਖਰੇ। ਛੀਨਭਯੋਤਪਤੋਹਿਨਸੁਸ਼ਤਜੇਤਰ
ਉਪਰਤੇਮੀਧਿਆਰੇ। ਰੇਸਠਕੰਤਰਹੋਹਟਕੇਨਭੁਲੇਘਰਤੇਪਟ
ਰਾਮੁਬਿਸਾਰੇ॥੮੮॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ਰਾਮਸੋਨਬੈਰਕਰਪਾਪ
ਜਿਯਮੇਨਧਰਮੁਨਿਸੋਨਅਰਬਾਤਕੀਜੈਨਨਿਦਾਨਕੀ॥ ਅਜ
ਉਲੋਕੁਸੁਗਤਭੁਗਨੀਕੀਥੇਰੀਬਾਭੁਨਕਕਾਟੀਕਟੀਏਕਪੈਗਈ
ਅਚਾਨਕੀ॥ ਕੇਤੇਬਲੀਮਾਰੇਖਰਦੁਖਨਪਛਾਰੇਅਬਤੂੰਦੈਚਲੋ
ਜੇਗੀਅਧਿਬਾਡਨਸਜਾਨਕੀ॥ ਜਾਹਿਜੋਨਮਸੈਕੰਤਕਹੁਕੀਬਲ
ਇਜਾਨੈਅੰਰਸਬਕੀਜੇਏਕਹੋਰੇਜਿਨਜਾਨਕੀ॥੧੦੦॥ ਕ
ਬਿੰਤੁ॥ ਨਾਰਿਕੀਨਮਾਨੀਬਾਤਦਿਨੀਸੋਕਹੋਰਾਤਬਰੋਉਤਪ
ਤੋਨਹਾਰਚਲਯੋਧਾਇਕੈ॥ ਆਪਬਨੇਜੇਗੀਆਕੋਕੀਜੇਏ
ਰੀਚਮੁਨਿਦੇਖੋਕਦਿਰਾਮਮਿਗਸੋਨੇਕੋਬਨਾਇਕੈ॥ ਕਹੁਪਤੁਖ
ਤਕਹੁਉਚੇਤੁਕੁਗਤਲੰਗਰਾਤਕਹੁਕਹੁਆਰੇਨੀਚੇਸੋਹੇਆਇ
ਕੈ॥ ਕਹੁਚਲੇਦੋਰਬੈਰਪਤੁਨਕੀਓਰਕਹੁਜਾਨਕੀ॥ ਨਿਦਾਚੁਪ
ਹੀਹੋਲੁਭਾਇਕੈ॥੧੦੧॥ ਦੇਹਰਾ॥ ਜਨਕਸੁਤਾਮਨਮੇਕ
ਹੈਕੋਮਿਗਪਕਯੋਜਾਇ॥ ਕਠਿਨਕਠਨਈਕੋਟਰੈਬਿਨਰਾਮੁ
ਬੀਰਸਹਾਇ॥੧੦੨॥ ਜੋਰਠਾ॥ ਕੰਚਨਮਿਗਕੇਏਤੁਹੋਜ
ਚੋਰਪੁਨਾਬਕੋਜੇਬਨਬਸਸੁਖਦੇਤਾਅਰਜਾਨਤਪਰਪੀਰਕੋ
॥੧੦੩॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ਕੀਨੋਸੋਈਕਾਮਾਗੋਆਪਪੀਛੋਰ
ਮਬਲਜਾਇਕਦਿਰਾਮਮੇਸੋਹੁਪਦੇਖਜੀਜਿਯੋ॥ ਛੀਨੀਗਹ
ਬਾਹਿਪੁਤੁਤੰਡੀਮੁਸਕਾਹਿਸੀਤਾਕਹਚਲੇਜਾਹਿਯਾਬੈਰੁਕ
ਯੋਕੀਜਿਯੋ॥ ਕੰਜਨਕੀਓਟਪਾਤਹਾਬਨਸੋਰੇਕਕੀਬਤਮਿ
ਗਕੰਚਨਕੋਨੀਕੇਦੇਖਣੀਜਿਯੋ॥ ਪੀਨੇਬਲਹੋਨਤੁਮਕੋਹਰਕੋ
ਉਨਾਯਾਹਿਸਾਫੀਕੋਕੋ॥ ਜਖਿਲੋਨਾਕਰਦੀਜਿਯੋ॥੧੦੪॥

ਕਬਿਤੁ॥ ਕੁਧੋਚਿਤੁਗਮਿਗਮਿਗਸਬਦਾਪਿਰਮਜੈ ॥ ੫੯ ॥
 ਸੇਸਿਟੁਸੀਗਮਨੇਦੁਸਰੇਅਨੰਗਹੈ॥ ਮਗੋਬਿਨਅਨਦੀਨੋਪ
 ਨਖਨਿਖੰਗਤੋਚੇਰੰਗਨਪਛੁਨੈਜਸੀਹਠਹੀਮੇਰੰਗਹੈ॥ ਕਾ
 ਰਪੁਬੀਰਤੂਸੁਰੰਗਦੇਖਭੁਲੇਜਿਨਭਜੈਸੁਖਆਜਤੋਤੁਰੰਗਪ
 ਠਤੰਗਹੈ॥ ਕੀਨੋਦੁਖਪਗਿਸੁਨਜਾਨਕੀਭਰੰਗਨੇਨੀਹੋਇਨੁ
 ਰੰਗਸਹਿਬਤੋਈਕੁਰੰਗਹੈ॥ ੧੦੫॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਸੋਚਬ
 ਦੋਜੋਜਿਯਮੇਤਬਯੋਮ੍ਰਿਗਕੀਚਨਕੋਨਰਦੋਜਗਸਾਈ॥ ਜੋ
 ਨਬਧੋਸਿਧਪ੍ਰਾਨਤਜੈਅਰਮੇਅਬਤੋਕਬਹੁਨਰਸਾਈ॥ ਬੀਰ
 ਹਿਬੋਲਕਯੋਸੁਖਸੇਵਿਠਕਾਟਹੈਬਨਮੇਅਬਤਈ॥ ਜਾਨ
 ਕੀਆਨਕੀਦੇਖਤੋਹੋਤਉਛਾਤੁਤੋਹੋਤਮਰੀਸਰਨਾਈ॥ ੧੦੬॥
 ਸਵੈਯਾ॥ ਆਇਸਨੈਕਸੁਨਪ੍ਰਭੁਕੋਜਸਿਕੇਰਬਕੀਮ੍ਰਿਗਜ
 ਇਉਖਰੋ॥ ਕਹੇਕੋਨਬਕਰੇਸੁਮਕੋਤੁਮਯਹਿਕੋਛਿਨਹੀ
 ਮਹਿਮਾਰੋ॥ ਜੋਛਲਮੋਹਿਛਲਾਇਚਲੈਬਿਨਵਾਹਿਹਿਰੇਨਹਿ
 ਹੋਪਗਧਰੋ॥ ਬੀਰਸਹੀਸਿਯਮੋਹਿਕਹੀਅਬਹੋਤੁਮਕੋਕਿਹ
 ਭਾਤੁਪਚਰੋ॥ ੧੦੭॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਬੀਚਨਕੋਮ੍ਰਿਗਤੋਅਬਤੋ
 ਨਬਿਰਚਿਰਦੋਦੁਖਕੋਛੁਲੁਹੈ॥ ਕਿਕਲਿਕਬੋਰਪੁਬੋਕਲਕ
 ਕਿਨਿਸਚਰਕੋਬਨਮੇਛਲਹੈ॥ ਕਿਧੋਰਾਵਨਤੇਜਬਛੋਜਸਮੁਪ
 ਛਕਰਾਹਿਸਮਾਪਤਿਕੋਜਲੁਹੈ॥ ਕਹਿਰਾਮਚਲੇਸਿਯਛਾਡਕੁਟ
 ਪਿਯਕੋਨਕਛੁਤਿਯਕੋਬਲੁਹੈ॥ ੧੦੮॥ ਇਤਿਸੀਰਾਮਗੀ
 ਤੋਕਪਟਮ੍ਰਿਗਆਇਬੋਨਾਮਤ੍ਰਿਤੀਅੰਕ॥ ੩॥੩੧॥ ਸ
 ਵੈਯਾ॥ ਏਕਰਤੀਰਸਰਾਸਨਸੀਰਪੁਬੀਰਚਲੇਸਿਯਬੋਲ
 ਅਰੇਧੈ॥ ਛਾਧਤਖੇਲਤਲੇਨਿਕਸੋਤਿਨਹੁਮੁਨਿਏਕਬਿਨੋਦ
 ਕਰੇਹੈ॥ ਧੋਨਮਿਠੈਤਬਏਕਹਿਬਨਗਿਗਾਇਲਿਯੋਬਿਨਪ੍ਰਾਨ
 ਪਛੇਹੈ॥ ਜਸਕੀਤਮ੍ਰਿਗਹੋਤਹਰੇਤ੍ਰਿਨਤੋਰਪੁਖਾਡਬਨਾਇਧਰੇਹੈ॥

੫੦

੧੧੧) ਕਾਇਤੁ) ਗਿਕੋਕਹਿਗਮਨਾਮਲਛਮਨਕੋਪੁ
ਕਾਰਲੀਨੇਬਾਰਬਾਰਮੁਖਸੁਨੇਸੋਅਚਾਨਕੀ)ਮਿਰਾਹੀਕੋਕੇ
ਤਮਨਨੈਨਕਾਨਏਕਤਾਨਸਾਵਧਾਨਠਾਢੀਉਤਕੈਕੈਧਜਾਨਜਾਨ
ਕੀ)ਬੋਢਉਤਪਾਤੁਰਾਮਗਾਤਕੀਨਕੁਸਗਤਤਾਕੋਟਲਲਾਗਾ
ਯੋਬਾਤਕਰੀਨਸਜਾਨਕੀ)ਏਟੈਧਰਮੀਜੈਕਰਤਾਤਬਿਧਪੀਰ
ਰਪਾਨਕੋਨਲੇਤਦੇਹਲਾਗਤਗਿਲਾਨਕੀ)੨) ਕਾਇਤੁ
੧) ਬੋਲਲਛਮਨਜੁਸੋਕਹੀਸਬਬਾਤਸਿਯਜਾਹੁਅਬਬੀ
ਰਸੁਪਲੇਹਬੀਰਪੀਰਕੀ)ਸੋਕਰਜਮਾਭਮੇਸੋਕੋਨਤੀਲਏਕ
ਮਾਹਿਟੇਢੀਕਰਭੋਹਚਿਦੇਖੇਰਘੁਬੀਰਕੀ)ਸੋਕਸਿਵਸੇਖ
ਸਿਧੁਚੰਦ੍ਰਮਾਬਿਰਚਿਜਮਨਰਪਤਿਸੇਵੈਰਜਜਾਕੇਪਗਤੀਰ
ਕੀ)ਮਾਰਮਿਰਾਕਚਿਨਕੋਮੇਹੀਮਿਰਾਜਰਾਮਕਾਹੋਕੋਪੈਹੋ
ਸਫਰੀਬਿਨਾਹੀਨੀਰਕੀ)੩) ਸਦੈਯਾ) ਘਾਤਕੋਰ
ਘੁਨਾਬਾਬਿਨਾਤਨੁਤੁਮੁਹਿਬਾਤਨਹੀਸਮਝਾਵੈ)ਵੈਪਦਕੀ
ਬਿਨਾਨਿਰਖੇਘਰੀਚਾਰਭਈਕਹਕੋਬਨਅਵੈ)ਹੈਦ੍ਰਿਪ
ਤਿਸਹੀਪਭੁਸੋਸੁਨਤਾਹਿਤੇਜਲਕੀਤੇਹਿਪਠਾਵੈ)ਲੈਕਰਬਾਨ
ਨਿਖੰਗਕਸੋਕਦਿਵਰਹਿਤੇਪਗਕੋਸਿਰਨਵੈ)੪) ਸਦੈਯਾ
੧) ਏਕਾਬਿਚਾਰਕਿਯੋਮਨਮੇਸਿਯਕੋਹਠਤੇਪਭੁਪੇਅਬਧਉ
ਹੈਬਨਮਾਹਿਨਿਸਾਰਕੋਛਲੁਮਾਤਕੋਬੋਲਨਕੋਉਲਹਉ
ਰੇਖਕਰੀਚਉਰਕੋਯੋਸੁਨਯਤੁਜਪਉਨਦੇਹਿਅਗਾਊਜੋ
ਬਿਧਿਲੋਇਹਬੀਚਪਰੇਜਰਛਾਰਉਭੈਤਨਕੀਤੁਰਤਾਉ)੫)
ਸਦੈਯਾ) ਯੋਕਹਿਕੈਸੋਈਜਾਤੁਭਯੋਬਨਭੁਫਤਰਾਮਘਰੀ
ਲਪਾਯੋ)ਤੋਲਗਾਗਦੁਨਦੈਜੁਗੀ)ਅਸਿਯਕੋਢਿਗਗੋਕਪਨਾਯ
ਗਾਯੋ)ਜਾਨਾਮਤੀਤੁਭਰੇਕਰਤੈਲੁਰੇਖਤੇਬਹਰਪਾਉਨਪਾਯੋ)
ਹੈਦ੍ਰਿਪਖਰਲਯੋਕੋਦਾਨਬਯੋ)ਕੋਲੋਨਹਿਖਯੋ)

੬॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਰਾਜਕਰਤੁ ਮਭੁਖਲਗੋਹਮਖਪਰਾਓ ੬
 ਕੇਅਚੋਧਰੈਗੋ॥ ਭੁਮਨਭੀਖਬਧੀਕਿਹਕਮਸੁਤੋਹਿਤਜੇਅ
 ਜਹੁਨਮਰੈਗੋ॥ ਜਾਨਤੋਹਿਜਿਯਮੇਸੁਨਸੁਦਬਿਰੋਸਿਗਰਾਮਨ
 ਆਇਲਰੈਗੋ॥ ਯੇਸੁਨਹੈਕੋਊਭੀਖਬਿਨਾਗਯੋਰਾਂਦਿਨੁਜੇ
 ਨਹੁਨਕਰੈਗੋ॥ ੭॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਯੇਤੁਰਪਾਇਪਿਸਚਕ
 ਧੈਬਿਧਜਾਨਤੁਮੁੰਡਕਲਿਕਦਿਯੋ॥ ਰਪੁਬੀਰਹਿਜਾਚਰਥੇ
 ਤਜਤਿਦੁਲਤਾਦਿਨਹੈਕਿਹਕਮਜਿਯੋ॥ ਅਬਯੋਚਲਹੈਸ
 ਗਮੇਯਾਹਿਬਾਤੁਨਹੈਘਰਰਾਮਨਬੀਰਬਿਯੋ॥ ਤਬਪੀਅਇ
 ਨਸਿਯਏਕਮਭੀਤਹਿਭੀਖਦਈਨਸਿਬੋਧਕਿਯੋ॥ ੮॥ ਕ
 ਬਿਤੁ॥ ਰੇਖਛਾਤੁਸਉਤੋਤਗਉਲਛਮਨਜੀਤੇਭੀਖਬਿਨ
 ਦੀਨੇਭੀਖਮੀਰਹੈਨਪਾਵਤੀ॥ ਕੋਊਮੰਦਰਬਾਹੀਯਹਰਾਮਕੇਸ
 ਆਗੋਆਯੋਦਰਸਨਪਾਵਤਹੈਦੇਤਨਸੀਕਾਵਤੀ॥ ਭੀਡਮੇਟ
 ਦੇਉਫੇਰਤੀਰੁਹੀਮਿਲਾਇਲੇਉਵੈਦੈਬਾਤਸੇਈਭਗਵੰਤਜੁ
 ਕੋਭਾਵਤੀ॥ ਦੇਖੋਕਵਿਰਾਮਕੋਨਜਾਨਕੀਸੋਕਹੈਯਾਹਿਤੀਰੁਹੀ
 ਮੈਬੋਲਕੈਜਿਜਾਨਚੁਕਾਵਤੀ॥ ੯॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਤੋਹੀਭੀਅ
 ਇਸਬੋਲਉਯੋਤੁਮਾਇਸਦੇਹਕਛੁਨਹਮਾਰੇ॥ ਹੋਊਰਸਉ
 ਕਹਾਬਸਹੈਉਪਜੀਨਦਯਾਜਿਯਮਾਹਿਤਿਹਾਰੇ॥ ਭੀਡਮਿਟਾ
 ਵਤਹੀਉਨਸੁੰਦਰਸੁਰਸਸਿਗਿਰਹੈਨਕੁਤਰੇ॥ ਯੇਨਹਿਜਾਨ
 ਤਸੋਸਠਰਾਵਨਮਯਾਤੁਭੀਖਕਿਮੀਰਪੁਕਾਰੇ॥ ੧੦॥ ਸਦੈਯਾ॥
 ਰਾਹੀਕੇਹੇਤਲਈਕਰਭੀਖਦਈਤਜਦੁਲਨਕੀਨਵਲੂਸੀ
 ਬੋਲਕਯੋਅਬਬੀਰਤੋਪੋਧਨਯੇਜਬੋਲਨਹਿਰਾਮਬਿਲਾਸ
 ਆਇਕਯੋਦਿਗਹੀਕਪਟੀਜਿਯਮਸਹੁਲਕਨੇਰਪ
 ਲਾਸੀ॥ ਭੀਡਮਿਟੀਪਗਸੇਜਬਹੀਤਬਰਦੁਗਾਮੀਮਨੇਚੰਦ
 ਕਲਾਸੀ॥ ੧੧॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਭੀਡਕਟੀਕਿਯੋਆਉਦਸ

੬੨ ਨਨਕੈਸਿਵ ਬੋਲਨੀਰਿਟੀ॥ ਕਵਿਗਾਮਕਿਪੋਕਹਿਠਾ॥
 ੫੧ ਘਕੇਸੁਖਕੇਸਰਕੀਜਨਮੈਲਟੁਟੀ॥ ਕਿਧੇਦੇਵਨਕੇਦੁਖਠਾ
 ਸਿਹੁਤੀਸਿਯਕੇਪਗਲਾਗਤਰਾਕਟੁਟੀ॥ ਮਨੋਰਾਵਨਗਾਹੁ
 ਮਸੀਕਕਲਾਕਟਪੁਰਨਮੇਪਰਦਝਪਟੀ॥ ੧੨॥ ਇਉਂ
 ਸੀਰਾਮਗੀਤਿਸੀਤਾਹਰਨਨਾਮਚਤਰਬੇਅੰਕ॥ ੪॥ ੩੨੨॥
 ਕਬਿੱਤੁ॥ ਚਾਬਗਹਿਲੀਨੋਨਜੁਬੀਖਕੇਸੁਠਰਦੀਯੋਐ
 ਸੋਕਾਮੰਕੀਨੋਜੋਸੋਕੋਓਨਕਰਤਹੈ॥ ਗਾਇਰਪੁਬੀਰਰਨਪੀਰ
 ਪਰਪੀਰਹਰਿਅਜਤੋਬਿਗਹਿਮੁਠੁਠੁਮਮੇਪਰਤਹੈ॥ ਚਾਇ
 ਲਛਮਨਮੇਰੇਚਿਗਤੇਕੋਨਾਇਹਾਇਹਾਇਕਰਜਾਨਕੀਪੁ
 ਕਚਜੇਜਰਤਹੈ॥ ਭੀਠਤੇਬਿਛੋਰੀਰਾਮਛਾਡੇਮਿਗਬਾਤਬ
 ਰੀਜੁਗੀਆਅਘੋਗੀਮੋਹਿਬ੍ਰੇਗੀਮੇਪਰਤਹੈ॥ ੧॥ ਕਬਿੱਤੁ
 ॥ ਚਾਸੁਰੇਸਹਾਬਿਰਚਛੇਮੁਖਸਸੀਗਨੇਸਜਾਨਤਦਿਨੇਸ
 ਯੁਕੋਬੋਛੋਕਛੁਪੋਤਹੈ॥ ਸਚਕਯੇਜਾਨਕੀਸੁਕਾਹੋਕੋਛੁਡੇ
 ਦੇਵਰਾਮਕਵਿਕਾਮਅਜਉਨਹੀਕੋਹੋਤਹੈ॥ ਲੋਊਯੋਲੋਕੇਸ
 ਤਜਤਾਪਸੀਕੋਭੇਖਜੁਜਬੀਸਦਸਸੀਸਕਰਬੋਛੋਕਲਗੋ
 ਤਹੈ॥ ਬਿਦਭੁਯੋਭਾਗਾਐਮਦੇਰੀਸੁਹਾਗਕਯੋਰਾਮਰਾਮ
 ਰਾਜਅਬਤੇਰੋਨਉਦੋਤਹੈ॥ ੨॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਇਹਬਿਧਿ
 ਸਿਯਰਾਵਨਹਰੀਰਾਮਹਰੇਮਿਗਪਾਨਾਬਹੁਤਸੁਖੀਅਤਿ
 ॥ ਇਕਦੁਖੀਕਥਾਆਨਕੀਅਸਾ॥ ੩॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਯੋਜਾਨ
 ਤਸਬਕੇਇਯਹਿਮਗਤੁਜਸੁਰਮਗਰਯੋਜਨੁਕਸੁਤਾਨ
 ਹਿਹੋਇਮਨਹਮੀਚਲੈਲੁਭਉਭੀ॥ ੪॥ ਸਦੇਯਾ॥ ਉਤਮ
 ਰਭੁਰੀਗਹਿਰਾਮਫਿਰੇਬਨਤੇਘਰਕੇਸੀਗਬੀਰਲਏ॥ ਇਤ
 ਰਾਵਨਆਨਕੁਰੀਗਕਿਯੋਘਰੀਚਚਭੁਈਸਿਯੋਚੋਰੀਗਏ॥
 ਸੋਈਦੁਰਹਿਤੇਨਹਿਭੀਠਪਰੀਜਹਿਜੇਵਤਹੀਮਨਨੈਨਦਏ॥

ਤਹਿਨਾਇਕੋਪਵੁਤਾਇਦੇਉਜਹਿਰੇਖਕਟੀਪਗਸੋਹਰਏ॥੫॥ ੬੩
 ॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਜਾਨਕੀਪਈਗੇਇਉਠੇਰਪੁਰਾਣੀਕਹਿਬੀਰ ੫੪
 ਹਿਸੁਨਾਈਆਈਬਾਰਪਾਨਅੰਤਕੀ॥ ਖਾਇਕੰਤਵਾਰਸੁਖਮਾ
 ਰਕਰੇਬਾਰਬਾਰਟੁਲੀਬੇਲੇਬੋਹਿਗਜਲੇਗਾਜੋਬੰਸਿਤਕੀ॥ ਦੇਖ
 ਬਨਹਾਰਪਰੇਕੋਸਕਪੁਕਾਰਇਰੇਮਾਨੋਮਾਨਿਗਈਟੁਨਬਸਰ
 ਅਨੰਤਕੀ॥ ਦੇਖਜੋਤੀਨਰਿਧਾਮਪਾਛੇਬੋਲਉਠੇਰਮਚਬੀਰ
 ਰਦੇਖੀਭਾਵੈਦੇਹਸਿਧਕੰਤਕੀ॥ ੬॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਬੇਨਸੇਖ
 ਨਾਗਮੁਖਰੋਹਨੀਸੁਹਾਰਦੇਉਲੋਚਨਕੁਰੰਗਭੋਹਕੁੰਗਦੁਖ
 ਵੈਗਏ॥ ਕਿਕਲਾਸੇਬੈਨਅਰਚਾਲਗਜਗਜਮਿਗਗਜਕਟਿ
 ਆਜਕਰਕਸਿਨਮੈਰੇਗਏ॥ ਕਦਲੀਸੁਜੰਗਅੰਗਜੋਤਕੇਮ
 ਨਿਗਹਿਸਪਾਇਨਕੋਪਾਇਮੇਰੇਪਾਛੇਕਰਜੈਗਏ॥ ਕਹੀਰਪੁ
 ਰਾਈਛਬਜਾਨਕੀਚੁਰਾਈਸੇਈਜਾਨਕੀਕੋਮਾਰਗੁਈਤੇਈਬ
 ਯਲੇਗਏ॥ ੭॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਵੈਗਏਨਿਰਾਸਆਸਗਈ
 ਸਿਧਪਚਤੁਜਪਾਤਕੇਅਵਾਸਦੁਖਸੁਨਦੇਉਬੀਰਕੇ॥ ਚਕਵਾ
 ਚਕੋਰਨਕੁਰੰਗਸਿਧਸੋਰਨਕੋਬੁਝੈਸਿਧਸੋਪਬੁਝੈਰੂਪਪੀ
 ਭੀਰਕੇ॥ ਛੁਏਜਲਜਾਤੁਜਲਜਾਤੁਨਾਤਨੀਰਗਾਤਿਲਚੀਬਾਤ
 ਮੈਸੇਤਾਭੇਤਕਨੀਰਕੇ॥ ਲੋਚਨਚੁਰਾਤੁਨਾਹੀਸੁਧਾਨਅਥ
 ਮਾਹੀਅੰਗਨਾਬਿਹੀਨਮੈਸੇਅੰਗਰਪੁਬੀਰਕੇ॥ ੮॥ ਸ
 ਵੈਯਾ॥ ਘਸਲਾਇਲਗਾਇਨਚੰਦਨਕੋਤਰੁਤੇਨਛਰ
 ਇਰਲੀਮਨਕੇ॥ ਅਰਬੀਰਉਸੀਗਹਿਦੁਰਕਰੇਨਬੁਝੈਦੁਖਪ
 ਵਕਕੋਕਨਕੇ॥ ਨਲਨੀਵਲਪਾਤਸੇਬਾਤਕੀਏਉਤਪਤਬਰ
 ਭੁਜੀਮਨਕੇ॥ ਸੁਨਆਗਬਡੀਉਪਜੀਨਬੁਝੈਤ੍ਰਿਦਾਰਏ
 ਸਮੀਰਨਕੇ॥ ੯॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਸੀਰਪੁਬੀਰਅਧੀਰਤਿ
 ਆਬਿਨਨੀਰਭਰੈਅੰਜਰੀਜੋਰਵੈ॥ ਬੀਰਦਈਬਹੁਭਾਤਨ

੬੪
੫੮

ਪੀਰਨਪੀਰਘਟੈਪੁਹਮੀਤਨਜੇਵੈ॥ ਕੈਪਹਿਠੇਰੋਗਨਨਿ
ਯੋਗਸੁਵੈਕੁਰਬੀਚਨਹਾਰਸਮੇਵੈ॥ ਕੋਅਬਪਰਨਿਆਇ
ਨਸੀਪਤਿਟਰਸਿਆਪਤਿਸੀਬਿਨਸੇਵੈ॥੧੦॥ ਸਵੈਯ
ਅਬਿਬੇਕਸੁਗਾਨਕਿਯੋਨਬਿਬੇਕਬਿਦਰਪੁਨਾਥਦਿ
ਤਤੁਦੀਆ॥ ਤਜਸੀਪਤਿਦੈਪਤਿਦੇਕਹਿਬਾਰਅਵਾਸਤਜੇ
ਬਿਨਬਾਸਥਿਆ॥ ਜਿਨਕੇਨਿਸਬਾਸਰਕੇਮਿਲਬੇਹਿਤ
ਗਾਯੋਹੁਤੇਬਿਨਯਾਰਹਿਆ॥ ਇਹਭੁਤਬਿਯੋਗਦਿਯੋਬਿ
ਧਿਆਪਸੁਵਾਗਸਿਆਪਤਿਪਾਗਸਿਯਾ॥੧੧॥ ਸਵੈਯ
ਬਾਕੁਲਡੋਲਤਹਿਬਨਬੀਬਨਬੁਝਤਲੇਗਨਗਮਸਿਦੇ
ਸੋਚੀਪਕਚੰਦਨਤਾਲਤਮਾਲਨਬਾਲਨਸੋਗਿਰਬੁਝਤਜੇ
ਸੋ॥ ਕੁੰਜਰਕੰਜਕਦੰਬਕੁੰਗਨਕੁੰਗਨਕੋਕਲਕੁੰਡਭਰੇਸੋ॥
ਜਨਕਿਹਥਲਾਗਤਗਮਕੇਹਾਥਸੋਹਾਥਮਰੇਰਤਕੇਸੋ॥੧
੨॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ਦੇਖਮ੍ਰਿਗਕਹੈਮ੍ਰਿਗਨੈਨੀਸੀਅਕਹ
ਚੰਦਮੁਖੀਚੰਦਕਹੈਦੇਖਮਾਨੋਮਤਿਬਾਵਰੀ॥ ਗਾਏਬਨਗੀ
ਕਰਪੁਪਛਾਹਿਪੋਨਪੁਛਧਾਇਧਾਇਪੁਛੈਗਿਰਕੁਪਸਰਬੁਝ
ਗੀ॥ ਸਦਾਸੀਲਵੰਤਹੈਅਨੰਤਭਗਵੰਤਮਨਕੀਨੈਹੈਕੁੰਗਦੁਖ
ਕੇਹਰਕੀਬਾਵਰੀ॥ ਕੋਰੋਵਹਿਰਜਕੋਸਮਾਜਰਘੁਰਾਜਟਬ
ਦੈਸੀਬਾਓਹੁਤੀਅਬਮੇਸੀਬਹੀਬਾਵਰੀ॥੧੩॥ ਕਬਿੰ
ਤੁ॥ ਏਹੋਲਛਮਨਤੋਹਿਬੁਝਤਹੋਬਾਰਬਾਰਦੇਖਸੀ॥
ਗਈਕੈਸੀਬਾਤੁਭਈਜਨਕੀ॥ ਆਹੁਟਨਪਯੋਪਗਥੇਸਨ
ਚਲਾਯੋਹਮਭਾਰੀਭੂਲਗਾਏਅਬਕੋਮਿਲਾਵੈਜਾਨਕੀ॥
ਕੋਨੈਹਰਲੀਨੀਮਾਰਭਾਕੀਕਹਾਂਕੀਨੀਕਾਦੁਬਾਤਮੇਸੀਕੀ
ਹੈਅਜਨਕੀਕਿਜਾਨਕੀ॥ ਕਾਸੇਦੁਖਕਹੈਗਹੈਕੋਨਕੀਸਰ
ਅਜਭੁਲੋਹੈਮਰਨਬਾਤਜੀਯਤੇਜਾਨਕੀ॥੧੪॥

ਕਥਿਤੁ। ਬਿਰਥੀ ਬਿਹਲਾਮਨਜਨਕਸੁਤਕੇਦੁਖਤਨ ੬੫

ਕੋਨਨੀਦਪਕੈਜਗੇਚਓਜਾਮਕੇ। ਤੇਜਨਬਿਸਰਜੀਅ ੫੦

ਜਪਕੈਕੋਨਮਸੀਯਤੁਰਹਦੇਹਮੋਨਦੁਖੀਬੁਝੇਘਾਮਕੇ।

ਜਾਹਿਨਿਜਕਾਤਿ। ਸੋਏਖਪਤਜਾਤਿਸਰਬਤਕਹੈਕੋਨ

ਐਸੇਹਬਥਾਗੇਕਾਮਕੇ। ਸੇਖੁਬਟਉਆਪਰੇਦੁਖੁਆਉ

ਤਹਾਜਰੇਘਾਸਸਾਉਜਹਾਂਪਰੈਪਾਇਗਾਮਕੇ॥੧੫॥ ਸਦੈਯ

ਜਾਨਕੀਕੋਹਰਿਕੁਲਦੇਰਗਏਸਰਤੀਗਤਿਖਜਲਕੀ॥

ਕਹਿਕੈਕਨੈਨਕੁਏਦ੍ਰਿਗਸੀਤਲਸਿਪਤਦੇਖਰਤੇਪਲਕੀ ੫੧

ਅਲਿਕੇਸਗਏਅਥਏਦਿਨਨਾਥਨਈਛਬਤੋਨਲੀਦਲ

ਕੀ॥ ਮੋਨੇਸਾਈਬਿਓਗਧਰੇਮੁਰਛਾਇਡਲੀਮੁਖਮੇਲਹਲ

ਹਲਕੀ॥੧੬॥ ਵੀਪਬਿਧੀਨਪਰੇਦੁਖਸੇਜਕਹੁਕੁਨਸੀ ੫੨

ਤਪਟਾਘਨਕਾਰੇ। ਦੇਹਛੁਟੇਨਦਿਨਦ੍ਰਿਗਦੈਨਛੁਟੇਨਿਸਈ

ਸਗਾਛਾਘਨਾਰੇ। ਨਾਗਿਬਿਯੋਗਤਹਾਤਮਭੁਪਕੇਐਸੇਮੇਰ

ਰਤਕਮਤਦਾਰੇ। ਮੁਦੇਈਲੋਚਨਜਾਨਕੀਕੋਮੁਖਦੀਸਤਮੋਹਿ

ਮਯੀਕਉਜਾਰੇ॥੧੭॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਰੇਵਤਨੈਨਨੀਰ

ਐਘਟਮੋਰਸਮੀਰਉਸਾਸਨਲੇਤੇ॥ ਮਾਸਕੁਮਾਸਨਮਾਸਕ

ਤੇਸਬਤੇਜਗਯੋਸਿਸਕੇਬਿਛੁਰੇਤੇ॥ ਜਾਨਕੀਨਾਮਪੁਕਾਰੁਖ

ਰਤੇਬੋਲਬਕੇਸੁਨਿਐਨਕਹੇਤੇ॥ ਸੋਗਘੁਬੀਰਹਿਓਸੁਨਬੀਰ

ਬਡੇਭੁਮਕਿਭਯੋਬਯੋਏਤੇ॥੧੮॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਕੰਚਨ

ਮਿਗਏਦਪੁਰਲਲਿਖਯੋਨਕਹੈਨਬਿਰਓਸਵਾਛੇ॥ ਤਾਹੀ

ਕੇਹੇਤਚਲਯੋਤਜਨਾਚਿਸੁਮੈਮਾਤਿਹੀਨਕਛਨਬਿਚਾਰਯੋਯਦ

ਤੇਕੋਕਈ॥ ਮਾਇਕਕੀਸੁਨੀਤਿਸੋਹੋਘਰਤੇਬਨਟਾਛੇ॥ ਰਜਕ

ਲਾਇਕਹੈਨਮਰਜਤੁਯੋਕਹਿਕੈਰਘੁਨਾਥਪੁਕਛੇ॥੧੯॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਮੋਹਨਤਪਨਬਸਕਰਨਉਨਮਾਦਨਉਚਦਾਖ

ਰਬਨਮਨਮਬਨਕੋਬਿਰਗਨਤਨਗਏਕਾਟ)੨੦॥ ਸਵੈਯੰ
 ਕਮਚਲਾਇਦਿਏਸਰਪਾਰਸੁਪਖਨਲੋਤਨਮਾਹਿਗਏ
 ਗੇ॥ਤੇਸਿਯਕੋਬਿਰਗਗਨਿਮੈਜਰੇਸੋਮਨਸੋਸਭੁਅਯੁਧਤੇਰੇ
 ॥ਹੈਬਿਪਕੀਤਿਭਈਬਿਨਬਾਨਨਰੇਬਿਰਹਾਅਬਜਾਹਿਨਪ੍ਰੇ
 ਐਰਸੁਖੀਜਗਹੋਇਬਡੇਜਸਮੁਤਮਨੋਚਦੁਖੀਇਕਮੇਰੇ॥੨
 ॥੧॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਜਾਨਕੀਬਿਰਹਿਅਧਾਰਹੁਓਰਉਠੀਜਾ
 ਗਕਹਜਾਉਭਾਗਜੀਅਬਡੀਦੁਬਿਤਾਈਹੈ॥ਤਪਰਸੁਰਹਿ
 ਐਰਫੁਕਨਿਰਵਏਕੋਨਪਉਨਾਸੀਦੇਸਜਲਯਹੈਕਠਿਨਈ
 ॥ਵੇਹਜਗੀਜਾਤਅਬਜੀਵਤਹੋਕੋਉਪਰੀਏਤੇਪਰਬਾਨਸੋ
 ਕਮਾਨਤੈਚਰਾਈਹੈ॥ਕਯੇਰਪੁਰਾਈਦੁਖਦਾਈਰਤਿਰਾਈ
 ਕੁਰਮਾਰੇਪਰਮਾਰਬੋਨਸੁਰਕੀਬਡਾਈਹੈ॥੨੨॥ ਸਵੈਯੰ
 ਜਾਂਦਿਨਸਿਧਮਬੋਨਿਕਸਜੇਸਠਤਾਂਦਿਨਤੇਕੁਪਰੀਰ
 ਹਿਕੋਹੀ॥ਰਹਗਿਲਜੇਉਗਲਜੇਫਿਰਬਾਦਕਓਕਮਿਭਾਚ
 ਜਰਾਦਤਮੇਹੀ॥ਅਜਕੁਵੰਡਚਢਾਇਕਰੇਸਤਖੰਡਸਸੀਫਿ
 ਨਮੈਅਵਤੋਹੀ॥ਪੈਨਕਛੁਬਸਿਰਾਮਕਯੋਜੋਤੀਜਾਨਕੀਕੀਪ
 ਰਛਾਹਨਹੋਹੀ॥ ਸੈਯਾ॥ ਚੰਦਨਸੇਲਪਟਾਇਰਹੀਅਹਿ
 ਮਾਲਕੀਜਲਾਨਿਸਿਕਦਯੋਹੈ॥ਪੈਨਪਛੰਡਨੀਉਰਤੇਜਬ
 ਪੈਨਿਕਸਜੇਤੁਬਗੈਲਗਯੋਹੈ॥ਚਾਟਸੁਪਭੁਮਤਾਤਿਨਦੇਇ
 ਖਬਾਰਭੁਜੰਗਮਦੇਸਰਯੋਹੈ॥ਬੀਰਪਟੀਰਸਮੀਰਉਸੀਕੀ
 ਸੀਤਲਕੋਲਯੋਹੈ॥ ॥੨੩॥ ਦਾਹਕਰੈਨਕੁਮੇਪੁਜੈ
 ਨਟੈਜਮਸੋਰਕਿਯੇਮੁਖਦੇਖੇ॥ਐਕਦੋਕਰਅਗਿਯਦੁਰੀਜਿ
 ਯਸੀਤਲਜਾਨਸੁਕੋਨਕੇਲੇਖੇ॥ਮਾਨਹੁਤੋਕੀਪਛਿਬਕੀਲ
 ਨਬੁਭੁਤਏਜਲਯਾਹਿਪਰੇਖੇ॥ਨਾਉਪਕਰਲੋਗਕਹੈਕ
 ਵਿਰਾਮਕਹੈਤੁਮਕੋਨਕੇਪੇਖੇ॥੨੪॥ ਸਵੈਯੰ॥ ਸਿਧ

ਮਥੇਜਤ੍ਰਤੀਨਿਕਸਮੇਬਤ੍ਰਵਨਲਦਾਹਕੇਵਲਪਰਯੋਏ ੬੭
ਵਕਠਹਲਾਹਲਹੈਤਿਨੀਚਸੁਧਸਮਆਪਬੁਨਯੋਸ਼ੀਰ
ਪੁਬੀਰਕਯੋਸੁਨਬੀਰਤ੍ਰਬੁਧਸਸੀਕਿਧੋਰਦੁਰਯੋਪਨਾ
ਉਸੁਧਧਰਹੈਬਿਖਕੇਪਰਨਜਾਇਬਿਰਚਕਲੋਕਲਗਯੋ
੨੬) ਸਵੈਯਾ) ਏਬਿਲਲਾਤਪਦੈਇਹਤ੍ਰਤਿਸੁਹਤਨ
ਕਛੁਖਾਨਪਾਨੀਪਰਦੁਨਕੇਸਿਗਜਤਉਤੈਅਤਿਜਾਨਕੀਰਮ
ਕਹੈਬਿਲਖਾਨੀਸੋਦਹਿਨਾਮਸੁਨੋਖਗਰਜਜਹਯਉਏ
ਜਿਯਮੇਇਹਆਨੀਮਾਰਠਿਰੋਕਿਕਰੇਪੁਛਕਕਜਕੇਜਸ
ਭੈਵਉਦੇਹਪੁਰਾਨੀ)੨੭) ਸਵੈਯਾ)ਦੁਰਹਿਤੇਦਸਕੋਧਕ
ਹੈਯਹਿਕੋਨਬਡੇਹਠਠਾਨਤਹੈ)ਹਰਿਬੁਧਨਿਹੈਸਿਦਕੋਸੁਤ
ਉਸੁਨਹੈਇਸੁਮੇਹਿਪਛਾਨਤਹੈ)ਗਰਜਨਪੈਕਨਿਕਾ
ਲਹੈਬਿਧਿਭੈਬਲਕੇਜਗਜਾਨਤਹੈ)ਅਖਮੇਹਿਕਛੁਸਮਧ
ਮੇਨਪਰੈਭਾਈਕਾਹੇਕੋਕਾਭਪਲਾਨਤਹੈ)੨੮) ਸਵੈਯਾ)
ਭੰਗਲੋਆਇਸੁਨਾਇਕਯੋਧਿਗਤੋਤਨਕੋਮਨਕੋਪਗਿਆਕ
ਪਰਮੇਹਿਜਗਵਤਹੈਅਹਿਅਖਦਿਖਾਇਜਗਾਇਦਿਆ
ਹੋਗਰਨਾਸਨਰਾਮਕੇਸੇਵਕਰੇਛਲਕੋਕੋਭੈਲੇਤਹਿਅਚੇ
ਤਜਦੇਹਿਕੋਰਾਖਸਨੇਹਕਿਤ੍ਰੰਨਮਾਤ੍ਰਕਿਛੁਭੂਸਿਯਕੋ)
੨੯) ਜੋਲਗਾਵਨਬਾਤਕਹੈਫਿਰਤੋਨਗਰੋਧਹਿਏਲ
ਨੋਭੋਰਪੁਜਾਰਥਕੀਪੁਬਮੇਅਖਰੇਕਸੇਭੈਬੁਧਲਾਪਯੋ
ਅਚਹੋਦਸਸੀਸਕਹੀਯਹਿਚਹਤ੍ਰਤਿਸੁਹਤਪੁਰਾਨੇਪੈ
ਤਲੀਅਤਿਜਾਹਿਰਹੀਪਤਿਸਿਧਪੁਜਾਕਯਾਤਲਜਨੇ
੩੦) ਚੋਰਯੋਟਨਰਾਵਨਕੋਅਗਿਪਾਇਨਕੋਨਪਾਇਨ
ਹੋਅੰਠਕਹੀਮੁਖਕੀਬਹੁਤੈਸੁਨਾਚਲਦੈਸੁਖਸੀਪਤਿ
ਹੋ)ਹਾਥਪਰੀਗਹਿਛਾਗਯੋਸੁਤੋਆਪਹਿਯੋਟਿਪਕੇ

ਮੁਖ ਬਰਨ ਸੁਰੇਸ ਨਾਗਿ ਵਿਯੋਗੀ ਬਨ ਫਿਰਤਾ ॥੪੩॥
 ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਸੁਰਜ ਤੇਰ ਘੁਬੀ ਸਕ ਹੈ ਜਗਤ ਕੁਲ ਮੋ ਪੁਰਿ
 ਐਧਰ ਹਾਹੀ ॥੪੪॥ ਮਹੇਨਾ ਮਾਪਿਤਾ ਪਠਏ ਬਨ ਰਾਜ ਧਰੇ
 ਲਘੁ ਬੀਰ ਕੀ ਬਾ ॥ ਕਾਨਨ ਮੇਤਿ ਯਸੀ ਗਹੁਤੀ ਸੁਹਰੀ ਕੀ
 ਹੁੰਹ ਮਯੋ ਬਿਲਖ ਹੀ ॥ ਬਾਹੁਤੀ ਸੁਕਹੀਤੁ ਮਸੇ ਅਰ ਮੇਹਿ
 ਕਛੁ ਕਰਹੀ ਸੁਧਨਾ ਹੀ ॥੪੫॥ ਕਾਬਿੰਤੁ ॥ ਪਾਛੇ ਲਛ
 ਮਨ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸਮਝਾਇ ਸਬ ਏਈ ਰਾਮ ਸਿਵ ਸਨ ਕਾਇ
 ਮਿਲ ਗਏ ਹੈ ॥ ਏਈ ਰਾਮ ਨਾ ਬਤੀ ਨੇ ਲੋਕਨ ਕੇ ਨਾਥ ਕਾ ਪਿ
 ਛੀਰ ਨਿਪਿਜ ਚੇ ਬਿਪਿਤਾ ਤੇ ਛਿਤ ਆਏ ਹੈ ॥ ਸੁਰਨ ਕੇ ਸੁਰ
 ਏਉ ਪੁਰਨ ਹੈ ਰਾਮ ਚੰਦ ਮਚੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਰਿ ਕੰਦਰਾ ਪਠਾਏ
 ਹੈ ॥ ਤਾਰ ਕਾਨ ਪਾਤੀ ਖਰਦੂਪ ਨ ਕੇ ਪਾਤੀ ਅਬਰਾਵਨ ਕੀ ਛਾ
 ਤੀ ਕੋਰ ਕੋਨ ਰਪ ਲਾਏ ਹੈ ॥੪੬॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਹਮ ਤੇ ਅਪ
 ਨੀ ਸਬ ਬਾਤ ਕਹੀਤੁ ਮਸੇ ਤੁਮ ਹੁੰਹ ਮਸੇ ਨ ਕਹੋ ॥ ਕਾਪਿ ਕਮੇ ਸਕੁ
 ਵਾਤ ਭਗਤ ਸੇ ਹੋ ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਰਹੇ ॥ ਮੇਰੇ ਨਾਉ ਯੁ
 ਕਾਪਿ ਰਾਜ ਸੁਰੀ ਦਹਿ ਆਨ ਮਿਲਾਉ ਜੇ ਬਾਹਗੋ ॥ ਨਿਯਤ
 ਰਛਿ ਨਾਇ ਲਈ ਤਿਯ ਰਾਜ ਗਰੀਬ ਨ ਵਾਜ ਹੋਲ ਜਬ ਹੋ ॥
 ੪੭॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਸੀਰ ਘੁਬੀਰ ਕੇ ਰੂਪ ਕੀ ਕਛੁ
 ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਨੀ ਜੇ ਅਯੋ ਸੀ ॥ ਪੰਕਜ ਛੋਰਨ ਜਿਯੋ ਘਨ ਮੇਰਨ ਚੰਦ
 ਚੋ ਕਰਨ ਪੂਨ ਹਿਵੈ ਸੀ ॥ ਕਾਮ ਬਸਿਰ ਹਿਭੂ ਮਿਅਨ੍ਹਿਤ ਹਿਕਤ
 ਹਿਨਾ ਰਪ ਤਿਬ੍ਰਤ ਤੇ ਸੀ ॥ ਪਾਇਗ ਹੋ ਘੁਗਾਇ ਕੇ ਧਇਉਰ
 ਇਕੇ ਅਕਭਰੇ ਬਿਧਿ ਜੇ ਸੀ ॥੪੮॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਆਪ
 ਮਿਥੇ ਭਾਇ ਭਾਤ ਹਨੂੰ ਪੁਨਰਾ ਅਧਿ ਮਲ ਸੁਖੀ ਵਿਮਿਲਾਏ ॥
 ਨਾਗਿ ਵਿਯੋਗ ਬੋਝੇ ਦੁਹਿਰ ਕੰਦੈ ਸੁਨ ਕੈ ਬਹੁਤੇ ਮਛੁਤਾਏ ॥੪੯॥
 ਲੀਕੀ ਮੀਰ ॥ ਹੀਰ ਘੁਬੀਰ ਹਿਛੇ ਵਨ ਕੋ ਰਹੁ ਸਾਤ ਬਤਾਏ ॥੫੦॥

ਲਗਯੋ ਅਪਨੇ ਦੁਖ ਤਾ ਛਿਨ ਬਨ ਰਕੇ ਦੁਖ ਨੈ ਨ ਬਹਾਏ ॥ ੪੯ ॥
 ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਸੀਰਪੁ ਬੀਰ ਕਹੇ ਸਰੁ ਸੇ ਹਮ ਸੀਰ
 ਕੋ ਸੋਧ ਕਹਿਨ ਹਿ ਪਾਯੋ ਯੁਗ ਟਿਗੇ ਗਿਰ ਕਨ ਬੇਹਰਤਾ ਦ
 ਖਰੇ ਜਨ ਹੀ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ੪੯ ॥ ਯਜਣ ਉਕਹੀ ਬਿਨ ਬੇਨ ਨ ਮੈ
 ਨ ਸੋ ਨ ਭਉਰ ਬਤਾਯੋ ॥ ਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਹਨੁ ਮਾਨੁ ਉਠੈ ਕਰ ਜੇਰੁ
 ਉਸਿ ਨ ਨਾ ਸੁਸਾਯੋ ॥ ੪੯ ॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਏਕਨਈ ਸ੍ਰੀ
 ਨਾਗਿ ਕਿਵਚ ਬਡੀ ਸੁਕੁ ਮੂਰ ਉਸਾ ਸਦੁ ਖਰੀ ॥ ਸੀਗਨਿ ਸਾਦ
 ਰ ਕੇ ਅੰਗਯੋ ਮੁਖ ਰਾਹੁ ਮਨੇ ਸਸਕੀ ਉਜਾਗੀ ॥ ਭੁਖਨ ਭੁਖ
 ਤਰਾ ਮਪੁਕਾਰ ਤਿ ਆਰਤ ਮਾਗਾ ਬਿਦਾਗ ਤਿ ਭਾਗੀ ॥ ਏਬ ਤਿ
 ਆਸੁਨ ਕੈ ਕਪਕੀਰ ਪੁਨਾ ਬਕਹੀ ਸੋਈ ਨ ਲਿਹ ਮਾਗੀ ॥ ੫੦ ॥
 ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਕੰਕਨ ਕੁੰਡਲ ਟੀਕਾ ਸੁਬੇ ਸਰ ਕੰਠ ਸਿਰੀ ਮ
 ਕੰਚਨ ਭੁਨੇ ॥ ਸੋ ਦੁਲਹੀ ਸਿਰ ਦੁਲ ਬਗਾ ਕਟਿ ਕਿੰਕਨ ਨੁਪ
 ਰਾ ਸੁਨ ਟੀਕੇ ॥ ਪਾਇਲੁ ਭਾਗ ॥ ੫੦ ॥ ਕੁੰਡ ਜੇ ਹਨੁ ਮ
 ਸਕੈ ਤ ਬਈਨੇ ॥ ਭੁਤਲ ਰਾਹ ਚਲੀ ਸਿਯ ਜੇ ਮਹਿ ਭੁਖਨ
 ਕੋ ਤੇਈ ਭੁਖ ਨੈ ਨੇ ॥ ੫੧ ॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਏਖ ਬਿਖਾ ਦੁਰਿ
 ਯੋਰ ਪੁਬੀਰ ਲਗਾਇ ਲਿਏ ਛੁਓ ਅਦੁਖ ਪਾਹੀ ॥ ਬਾਰਿ ਭੁ
 ਵਰਾਯੋ ਛਾਬਿਓ ਮਨੇ ਮੀਨ ਸਰੋਵਰ ਮੇਲੁ ਕਾਹੀ ॥ ਜਾਨ
 ਅੰਗ ॥ ਤੇ ਬਿਛੁਰੇ ਮਨੇ ਮੁਕੁ ਭਏ ਕਹਿਓ ਬਿਲਖਾਹੀ ॥ ਬੀ
 ਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰੇ ਤੁਮਹੀ ਸਿਯ ਕੇ ਵੇਈ ਭੁਖਨ ਹੋਹਿ ਕਿਨਾਹੀ ॥
 ੫੨ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਜਾਨ ਕੀਕੋ ਮੁਖ ਨ ਬਿਲੋਕੈ ਤੇ ਕੁੰਡ
 ਲ ਨ ਜਾਨਤ ਛੁਬੀਰ ਪਾਇ ਛੁਟੇ ਰਾਗਾਇ ਕੇ ॥ ਹਾਥ ਜੇ ਨਿਰ
 ਰੇ ਨੈ ਨ ਟਪੀਯੋ ਹਮਾਰੇ ਤੇ ਕੰਕਨ ਨ ਦੇਖੇ ਬੋਲ ਕਹੇ ਸਤੁ ਭਾ
 ਕੇ ॥ ਪਾਇਨ ਕੇ ਪਰ ਬੇਕੋ ਜਤੇ ਦਾਸ ਲਖ ਮਨ ਯਤੇ ਪਹਿਰ
 ਨ ਤੇ ਭੁਖਨ ਜੇ ਪਾਇ ਕੇ ॥ ਬਿਛੁ ਆਹੈ ਏਈ ਔਰ ਬਾਝੁ ਰਹੈ

੨੨
੬੫

ਈਹੁਗੁਨੁਪਰਹੋਤੇਈਰਾਮਜਨਨੁਗਇਕੇ॥੫੨॥
 ਵੇਹਰੇ॥ ਨਾਗਿਬਿਰਹਿਦੋਉਦੁਖੀਉਤਕਪਿਇਤਰਪੁਖ
 ਗਾਬਿਨਉਪਾਇਦੁਖਕੋਟਰੈਅਗਮਚਨਰਨਪੀਰਾ॥੫੩॥
 ਜੋਰਠਾ॥ ਫੁਤਲਬਾਲਪਛਾਰਸਪਤਤਾਲਭੇਦਨਕਯ
 ॥ਕਪਿਪਤਿਮਿਲਦਹੁਨਾਰਿਹਨੂੰਮਾਨਸਾਚੀਕਰੇ॥੫੪॥
 ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ਦੀਨੇਦੁਖਬੁਝੇਇਹਬਾਲਮਝਰੇਸੁਭ
 ਅਤਿਬਿਸੰਘਾਰੇਹਾਥਲਾਗੇਗਿਖਿਸਾਪਕੇ॥ਰਾਜਛੀਨਲੀ
 ਨੇਬਿਨਨਾਰਿਕਪਿਰਾਜਕੀਨੇਚਾ॥ਕੇਥਲਾਏਦਾਮਬਿਨਤੋਲ
 ਨਾਪਕੇ॥ਜੋਈਕਾਮਕੀਜੇਤਾਹਿਮਾਰਸੁਖਦੀਜੈਬਲਜੋਯੈ
 ਜਸਲਜੈਅਬਚਰਨਪਤਾਪਕੇ॥ਅਦਤੁਰੇਸੋਪਤੁਕਹਾ
 ਪਸੈਤੋਸੋਹਨੂੰਮਾਨਕਹੈਜਾਨਤੋਬੀਤੇਦਿਨਾਪਕੇ॥੫੫॥
 ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ਪਾਛੇਸਿਯਸੋਧਕੇਪਠਯੋਹਨਵੰਤਨਲਨ
 ਠਜਾਮਵੰਤਬੋਲਕੀਨੇਨਛੁਦਮਕੇ॥ਯਹਿਜੁਸੁਗੀਵਹਿਗ
 ਪਾਇਨਕੇਰਝੇਰਾਮਰਾਜਹੁਤੇਬਾਨਰਾਮਰਾਹਿਪਦਮਕੇ॥
 ਏਕਾਬਿਨਬਾਲੀਯਾਕੋਜੀਤੈਨਕਪਾਲੀਯਹਿਅਸੀਅਸੀ
 ਲੀਕੋਦਲੋਯਾਇਦੁਜਮਕੇ॥ਜੋਈਮਾਰਲੀਜੈਯਕੋਰਾਜ
 ਯਾਰਦੀਜੈਅਜਰਾਵਰੇਭੋਰੇਸੋਤਕੋਕਹੈਏਕਘਮਕੇ॥੫੬॥
 ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ਪ੍ਰੇਮਏਕੁਪਾਲਸੁਨੇਬਚਨਰਿਸਾਲਚ
 ਲੇਸਾਤਤਲਭੇਦਨਸੁਗੀਵਹਿਲਵਾਇਕੇ॥ਕਪਿਹੀਬਿ
 ਰੀਕਪਿਮਚਲਾਉਠਾਗੀਕਿਧੋਜੁਸੁਮਰੇਰਾਮਾਭੇਘਨੇ
 ਪਾਉਪਾਇਕੇ॥ਕਯੋਰਪੁਬੀਰਤੁਮਦੋਉਕਪਿਏਕੁਪਕੇ
 ਸੇਪਹਿਚਲੇਕੋਕੇਸੇਮਾਰੇਧਾਇਕੇ॥ਟੀਕੋਕੀਨੇਠਾਲਗ
 ਰੇਲਾਸੁਠਲਮਾਲਕਯੋਜੀਤਅਹਿਪੋਵਪਾਛੇਪਲਕਾਬਿ
 ਛਾਇਕੇ॥੫੭॥੫੮॥ ਕਹੀਲਛਮਨਬਤਸਾਤਨ

ਸੁਨਬੀਰਧੋਧੋਕਛੁਨਾਹੀਰਪੁਬੀਰਜੂਕੇਬਲਮੇ। ਏਕਹੀਜੋ
ਬਾਨਏਕੈਬਾਰਸਾਤਤਰਬੇਧੈਨੈਰਜੂਕਗਏਤੇਈਮਾਰੈਤਾਹਿ
ਓਮੇ। ਰਾਮਮੁਸਕਨੇਸਮਚਰਮੇਲਜਾਨੇਅਬਬਚਨਬਿਕਾ
ਨੇਜਗਜੀਬੋਈਸਹਲਮੇ। ਤੀਰਕਦਤਬਹੀਧਨੁਖਮੁਖਈ
ਤਹਾਂਜਾਇਨਿਜਕਨੇਰਾਲਪਗੀਬਲਦਲਮੇ। ੫੯॥ ਸ
ਏਯਾ॥ ਜੇਗੀਖਰਾਨਕੇਪਾਇਸੋਮਨਪਕਿਜਭੋਰਕੀਗੀਤ
ਬਸਯੋ। ਸੀਅਬਿਲਸੁਪਨੇਪਰਨਾਹਿਜੋਅਪਨੇਮੁਖਮੇਲ
ਖਯੋ। ਅੰਰਸਹੀਭ੍ਰਿਗੁਨੰਦਨਕੋਫਿਕਜੋਨਹਿਰੋਖਕੁਬੋਲਸੁ
ਨਯੋ। ਤੋਯਾਦਿਬਾਨਪਤਲਯਮੇਇਨਤਾਲਨਭੇਦਸਖੇਚਰਕ
ਮੇ॥ ੬੦॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਸਾਤੋਸਿੰਧਸਾਤੋਲੋਕਸਾਤੋਗਿਖਿਯੋ
ਸੋਕਸਾਤੋਗਦਿਘੋਰੇਬੋਰੇਖੇਲਗਤਮੇ॥ ਸਾਤੋਦੀਪਸਾਤੋਈਤਕ
ਪਜੇਈਕਰਠਕਿਧੋਸਾਤੋਮਤਗਤੁਦਿਨਪ੍ਰਨਦੈਨਗਤਮੇ॥ ਸਾਤੋ
ਚਿਰੀਜੀਵਬਰਕਾਇਉਠੇਬਰਬਾਕਸਾਤੋਸੁਰਹਾਇਯਾਇਹੋਗਦਿ
ਨਗਤਮੇ॥ ਸਾਤੁਪੁੰਡਲਕਲਸਬਦਕਰਾਲਗਮਭੇਦੇਸਾਤੁ
ਲਚਾਲਪਗੀਸਾਤਸਤਮੇ॥ ੬੧॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਟੂਲੇਕਪਿ
ਇਉਰਮਾਨੰਦਨਮਾਇਕਪੁਰਾਇਪਾਇਛੁਵੇਕਰਜੋਰਮਿਕਸ
ਹੈ॥ ਬੋਲੋਹਨੁਮਾਨਏਈਬਾਲੀਕੋਨੰਦਾਨਕਦਜਾਨਤਸੁਗੀਟ
ਰਾਜਅਜਹੀਤੇਪਯੋਹੈ॥ ਚੰਕੋਉਤਬਾਝੀਅਸਮਾਲੀਕਿਕਪ
ਲੀਕਉਲੋਕਪਈਗੁਮਿਰਨਦੇਖਬੋਕੋਅਯੋਹੈ॥ ਸੁਤਕਹੀਬਾਤ
ਜਟਮੁਛਛਾਭਗਤਮੇਸੇਬੀਰਜੂਗਸੀਰਜੋਕਬੀਰਹਿਜਨਯੋ
॥ ੬੨॥ ਸਏਯਾ॥ ਤਾਲਛਿਦੇਮਨਚਾਲਪਗੀਅਬਜਾਨਤਕ
ਲਕੀਬਾਤਨਜੀਕੀ॥ ਅੰਰਜਿਤੇਤਟੁੰਡਪਨੇਸਬਕੇ॥ ਅਕੀਛ
ਬਿਦੇਖਤਫੀਕੀ॥ ਭੇਦਚਲੇਸੁਤਭੋਨਤੀਡਚਹਿਦੇਖਤਹੀਛਜਸ
ਯਪਤੀਕੀ॥ ਬਾਲਿਕੀਅਬਕੇਰਨਮੇਅਪਨੀਕਛੁਬਾਤਨਦਿਨ

ਤਨੀਕੀ॥੬੩॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਅਨਗਯੋਨਿਜਬੀਰਬਲੀ
 ਸਜਾਹੁਕਹਾਅਬਤੋਹਿਪਛਾਰੇ॥ਤੂੰਇਨਕੈਬਲਕੁਦਤਪੈਏ॥
 ਆਇਲਰੇਇਨਤੇਨਹਿਹਾਰੇ॥ਬੀਰਜੁਰੇਰਘੁਬੀਰਕਹੀਅਬ
 ਮਾਰਸੁਗੀਵੇਤੋਹਿਪਚਾਰੇ॥ਹੀਨਭਯੋਬਲਬਲਉਠੈਅ
 ਬਹੋਦੁਹਭਾਤਿਨਰਾਮਸੀਭਾਰੇ॥੬੪॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਦੁਰੂ
 ਤੇਦੋਊਬੀਰਨਕੋਰਨਦੇਖਤਬੀਰਸੁਗੀਵਕੀਦਾਰਾ॥ਸੀਰ
 ਘੁਬੀਰਕੋਸਾਥਨਿਹਾਰਕੇਵਾਰਤਕੰਕਨਕੁੰਡਲਹਾਰਾ॥
 ਅਜਸਿਤੇਪਾਤਿਸੋਗਾਤਿਹੀਇਤਤੇਉਤਫੁਲਤਡੋਲਤਤਾ
 ਰਾਜੋਸਖਿਬਾਲਿਕੀਜੀਤਸੁਨੇਨਿਜਪ੍ਰਾਨਕਰੋਤਬਾਗਕੋ
 ਪਾਰਾ॥੬੫॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਬੀਰਹਿਨਿਕਾਰਦੀਨੋਮੋਹਿਛੀ
 ਨਲੀਨੋਇਨਨੀਤਿਗੀਤਿਛਾਡੁਸਭਕਰੀਜੋਅਸੀਤਿਪੈ॥ਮੁੰਡ
 ਤੇਬਿਸਾਰਰਾਮਤਪੈਜੈਸੇਜੈਠਘਾਮਕੀਨੋਅਭਿਮਾਨਬੰਦਬੂ
 ਤੇਐਸੀਬੀਤਿਪੈ॥ਡੋਰਹੀਧਰਮਬਾਤਬਡੋਉਤਪਾਤਅਜ
 ਪਾਪੀਬਾਲੀਜੀਤੈਸਖੀਬਡੀਬਿਪਰੀਤਪੈ॥ਦੇਖੋਹਾਇਹਾਇ
 ਰਘੁਰਾਇਸੇਸਹਾਇਪਾਤਿਅਜਜੈਨਜੀਤਪੈਤੋਕਬਹੂੰਨਜੀਤ
 ਪੈ॥੬੬॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਤੋਲਗਸੀਰਘੁਬੀਰਸੁਗੀਵਕੋ
 ਪੱਛਕਕੋਪਾਤਿਪੱਛਸੀਭਾਕੋ॥ਜਐਛਤਿਆਚਫੁਕਦਤੋ
 ਸੋਈਏਕਹੀਬਾਨਧਰਾਪਰਨਾਕੋ॥ਪੈਨਚਲੇਜਐਪੁਚਕੁ
 ਛੋਕਦਲੀਤਰੁਫੁਲਸੁਮੁਲਉਘਾਕੋ॥ਜੀਤਉਤਾਇਲਸੋਇ
 ਕਬਾਨਰਏਕਪਰਜੋਰਨਘਾਇਲਹਾਕੋ॥੬੭॥ ਸੋਰਠਾ
 ਇਹਬਿਧਿਜੀਤਸੁਕੀਵਰਘੁਪਾਤਿਚਰਨਪ੍ਰਤਾਪਤੋ॥ਕ
 ਟੀਪਰਮਦੁਖਸੀਵਰਾਮਰਜਬਸਸੁਖਲਯੋ॥੬੮॥ ਸੋ
 ਰਠਾ॥ ਕਪਿਪਾਤਿਕਾਮਸਵਾਰਬਾਲੀਅਧਸਸਕਤਪਰ
 ਛੇਤਾਹੀਕੀਨਾਰਿਰਘੁਪਾਤਿਸੋਇਨਤੀਕਵੈ॥੬੯॥ ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਬਾਲਬੋਬਲਵਤਬੁਲਲੋਮਾਰਕਰੀਮਕ
 ਤਾਹੁਲੁਲੇਹੀ॥ ਮਾਸਕਿਕਾਜਮਵਾਸਮਿਗਵਲਿਘੇਰਹਨੀ
 ਮਿਲਮਾਰਤੁਜੇਹੀ॥ ਕੇਹਰਸੇਹਤਤੋਲਭੁਜਾਬਲਿਰਾਜਅਨੀ
 ਤਿਬਡੀਅਬਏਹੀ॥ ਬਾਨਗਬਿਧਤਿਹੀਗਿਨਤੀਬਿਨਤੀਕਰੇ
 ਬਲਿਕੀਬਾਲਸਨੇਯੀ॥ ੧੦॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਜੋਯਾਹਿਕਾ
 ਮਹੁਤੇਸੁਨਰਾਘਵਚਾਹੁਤੇਰੂਮਰਾਵਨਮਾਕੋ॥ ਆਭੇਹੀਕ
 ਜੇਨਕਹੀਸਮਝਾਇਤੈਬਾਲਿਸੇਬਾਨਰਬਾਦਬਿਦਾਕੋ॥ ਦੇਖ
 ਲਿਯੋਨਭੁਜਾਬਲਨਾਹਿਕੋਨੈਕਬਲੀਤੁਮਹੁਲਪਚਾਕੋ॥
 ਤਾਹੀਕੇਜੀਠਬੋਕੋਹਨੁਬਲਕਐਰਸੁਗੀਵਸੋਤੀਗਬਿਚਾਕੋ
 ॥ ੧੧॥ ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ਜਾਨਕੀਕੋਲਜਾਇਪੁਭੁਪਾਇਨਮਿਲ
 ਇਲਿਕਰਾਇਸੋਤਿਹਾਰੇਹੇਤਨੈਕਹੁਨਤੋਰਤੋ॥ ਆਪਨਜਜੇਤੁ
 ਸਿੰਘਸਮਝਸੋਨਨਤੋਜੈਸੇਬਾਤਸੁਨੇਤੁਮੇਭੇਟਭੇਟਦੈਨਿਹੇਕਤੋ
 ॥ ਐਰਜੋਤਿਹਾਰੇਜਿਯਮਾਰਬੇਕੀਹੁਤੀਰਿਸਏਕਹਾਬਦੈਸੁਜ
 ਲਨਿਧਿਮਾਹਿਬੋਰਤੋ॥ ਬੀਸਅਸਿਮਾਲੀਗਾਮਪੀਤਕੋਨਪਲ
 ਨਾਹਬਲੀਤਕੇਮਾਰਬੇਕੋਸੈਨਾਹੁਨਜੋਰਤੋ॥ ੧੨॥ ਕਾਬਿੰਤੁ॥
 ਦਾਰਦਉਡਾਇਬੇਕੋਪਰਸਪਗਟਜੈਸੇਪਾਰਦਕੇਮਾਰਬੇਕੋ
 ਸਿੰਘਬਲੀਬਾਹਕੇ॥ ਜੈਸੇਅਹਿਰਾਜਨਕੋਅਜਖਗਰਾਸਰ
 ਜਰਾਨਕੋਕੁਰੰਗਰਾਜਬੈਰਗਵਿਛਾਹਕੇ॥ ਸਿੰਘਕੇਕਸੁਤਜੈਸੇ
 ਘਟਪੁਤਤੈਸੋਹੁਤੇਕੈਸੇਸਮਝਾਉਲੇਤੋਮਰਮਹਾਹੁਕੇ॥ ਕਰੇਨ
 ਸਰਾਈਰਾਮਰਾਵਗੀਦੁਹਾਈਤਿਸੇਰਾਵਨਕੇਮਚਬੇਕੋਹਾਥਹੁਤੇ
 ਨਾਹਕੇ॥ ੧੩॥ ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ਨਾਰਿਕੋਛਿਨਏਨਾਰਿਨੈਛਨਮਿ
 ਵਈਨਬਇਨਕੀਖਿਸੀਕੇਵੇਸਦੇਸਰੇਈਅੰਤਹੈ॥ ਭਾਜਭਜ
 ਗਯੋਕਨਸਾਮੁਹੇਨਭਯੋਮਨੋਲਾਜਬੇਚਖਾਈਅਰਜੀਬੋਜੋਈ
 ਅੰਤਹੈ॥ ਤੁਮਜਬਪਾਏਤਬਹੀਚਵਾਇਲਾਏਰਾਮਨਜਾਉਨੈ

ਕੁਕੀਜੇਈਰਯੋਬਿਗੋਈਅੰਤੁਪੈ। ਭੁਲੀਨਤੁਮੇਕੀਬਾਤਏਕਰ
ਹੋਸੋਕੀਬੁਗੀਭਯਾਹੁਸੇਜੋਕੀਤਾਕੀਚੋਕੀਸੋਈਅੰਤੁਪੈ॥੧੪॥
ਸਦੈਯਾ॥ ਕਾਹੇਕੋਛਾਡਦਿਯੋਤਬਰਾਵਨਰੇਪਤਿਕੋਤ
ਬਹੀਨਬਿਰਾਯੋ। ਨਤੁਦਿਕੋਲੀਏਸਾਤੁਸਮੁੰਦਨਭੂਲਗਯੋ
ਪਰਾਇਸੀਭਾਯੋ। ਅੰਗਦਕੇਪਲਨਾਸੁਭਾਕਰੁਬਾਧਕ
ਈਦਿਨਲਾਤਨਮਾਯੋ। ਭਾਹੀਕੇਹੇਤਛਲੇਰਪੁਬੀਰਬਿਸਾਖ
ਪੁਰਧਹਿਬਾਲਸਿਧਯੋ॥੧੫॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਜੀਵਤਹੋ
ਸਗਮੇਜਸਸੋਬਲਸੋਪਤਿਪੋਰਖਪੁਰਰਯੋਹੋ। ਹਾਰੁਈ
ਨਕਹੁਕਸਮੇਭੁਜਕੈਨਹਿਅੰਰਕੇਸਿਗਗਯੋਹੋ। ਨਾਰਿਨਬੰਦ
ਕਰੀਕੁਬਹੀਗਿਕਿਨਨਰਾਜਸਦਾਨਿਬਯੋਹੋ। ਜੀਬਿਧਿ
ਲੋਸੁਖਤੋਹਿਦਿਖੇਤੈਸੇਰਾਮਕੇਹਾਥਤੇਕਾਲਕਯੋਹੋ॥੧੬॥
ਸਦੈਯਾ॥ ਜੀਵਤਹੋਇਹਲੋਕਸੁਖੀਭਨਜੁਝਅਬੈਸੁਰ
ਭੋਕਗਏ। ਪਾਤਿਦੇਹਿਛੁਟੈਨਰਹੈਬਿਧਿਲੋਪੁਨਲਾਭੁਭੋ
ਤੁਮਰਾਮਹਿਏ। ਬਿਪਰੀਤਬਡੀਹਮਕੇਸੁਨਨਾਇਕੇਪਾਇ
ਨਸਿਗਨਪ੍ਰਾਨਦਏ। ਅਬਅੰਗਦਪੁਤਸਮੇਤਸੁਨਾਹਿਕੀਛੁਪ
ਬਿਨਪਰਧੀਨਭਏ॥੧੭॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਅਬਹੋਚਲੋ
ਕਸਪ੍ਰਾਨਕਹੈਕਪਿਰਾਜਸੋ। ਛਾਡੋਜਸਤੁਮਪਾਸਪ੍ਰਾਨਤੋ
ਖਿਝਕਪਿਕਹੈ॥੧੮॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਨਾਰਿਛਿਨਾਇਦਿਯੋ
ਵਖਮੇਹਿਤੁੰਬਾਨਰਕੋਤਬਹੀਨਬਿਰਾਯੋ। ਬਾਲੀਸੋਪ੍ਰਾਨਰ
ਯੋਕਹਿਬਾਤਮਿਲਯੋਨਹਿਰਾਮਹਿਹੋਨਉਬਾਯੋ। ਜਾਹਿਨ
ਹੀਮਾਹਿਅੰਰਬਡੇਦੁਖਦੇਖਹੁਰਾਘਵਨਾਉਸਿਭਾਯੋ। ਬ
ਰਹੁਤੇਹਨੁਮਾਨਹੁਤੇਨਲਨੀਲਹੁਤੇਘਟਮੇਹਿਨਿਹਾਯੋ॥੧੯॥
ਸਦੈਯਾ॥ ਬਾਲਸਿਧਾਰਬਲੀਅਸੁਗਰਛਾਇਦੈਨ
ਰਿਦਈਕਪਿਰਾਜੇ। ਅਨਸਬੈਤਟਪਾਇਪਰੇਤਿਨਮੋਧਸਿਧ

ਸਨਰਾਮਬਿਰਾਜੈ॥ ਅੰਗਦਕੋਟਿਰਥਪਤ੍ਰ ਬਨਰਾਜਾਦਿ
 ਸੋਭਰਨੈਨਨਲਾਜੈ॥ ਬੈਰਛੁਡਾਇਮਿਲਾਇਸੁਗੀਵਹਿਬੋਲ
 ਉਠੇਰਪੁਬੀਰਸਦਾਜੈ॥੮੦॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਅੰਧਕਹ
 ਜਦੇਸਨਰੇਸਕਹਾਪੁਕੁਬਨਬਾਸਪਠਵੈ॥ ਕੋਦਸਸੀਸ
 ਕੈਸਿਯਕੋਕਹਿਕੰਚਨਕੋਮਿਰਾਵੈਮੁਨਿਯਾਵੈ॥ ਕੋਸੁਤਪੈ
 ਸੰਪ੍ਰੀਤਿਬਨੈਰਪੁਬੀਰਕੋਪਾਇਸੁਗੀਵਮਿਲਾਵੈ॥ ਬਾਇਮ
 ਰੋਕਪਿਰਾਜਕਰੈਅਸਰਾਮਾਬਿਨਾਬਿਧਕੋਨਬਨਾਵੈ॥੮੧॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਇਤਿਗਾਮਸੁਗੀਵਸਮੀਰਕੋਪੁਤਹਿਮੇਚ
 ਬਛੋਨਿਤਨੇਹੁਨਯੋ॥ ਉਤਲੈਪਹੁਚੋਸਿਯਕੋਦਸਕੰਧਯਾ
 ਜੇਗਵਲਿਕਨਿਸੀਕਰੁਯੋ॥ ਰਿਖਿਗੋਤਮਕੋਪਕਰੁਯੋਪਹਿਲੇ
 ਤਿਨਰਾਵਨਕੋਇਕਸਾਪਦਯੋ॥ ਬਲਸੋਪਰਨਾਰਿਭਜੈਜਬ
 ਹੀਤਨਛਰਉਛੈਕਹਕੈਸੁਗਯੋ॥੮੨॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਸੋ
 ਈਤਾਡਰਤੇਡਰਪੈਜਿਯਮੈਨਸਕੈਛੁਇਸੋਬਲਸੋਕਬਹੀ॥
 ਜਬਕਮਕੋਭਾਉਧਰੈਮਨਮੈਤਬਅੰਗਜਰੈਤਿਨਜੈਤਬ
 ॥ ਸਿਯਰਾਮਾਬਿਨਾਸਿਦਸੋਕੁਨਪੁਜਤਸੋਜਗਜਨਤਹੈਸਬ
 ਹੀਅਸਰੇਸਾਰਲੀਪਸਪੁਰਬਕੋਠਿਕਪਛਮਕੋਨਬਹੀਕ
 ਬਹੀ॥੮੩॥ ਰਾਜਸਮਾਜਦਿਖਾਇਸਬੈਸਿਯਰਾਵਨਤੇ
 ਬਹੁਤਾਤਿਨਿਹੋਗੀ॥ ਭੁਖਨਭੋਨਭਠਿਕਨਲੋਪਰਪਾਇਰਯੋ
 ਤਿਨਤੀਠਨਜੋਗੀ॥ ਜੋਅਪਨੇਪਿਯਰੁਪਰਬੀਕਵਿਰਾਮਤਿਨੋ
 ਰਦਿਕੀਛੁਬਿਬੋਗੀ॥ ਛਾਡੁਸਸੀਕਬਹੁਨਹਸੀਕਪੁਦੀਸਰਸੀ
 ਪਰਸੀਨਚਕੋਗੀ॥੮੪॥ ਕੁੰਭਿਤੁ॥ ਸੁਰਹੁਨਹੋਗੀਮੇ
 ਸੀਰਾਨੀਸਬਮੇਗੀਸੁਨਤੇਤੋਤੇਗੀਚੋਗੀਸਬਅਸਹੀਕਰਤੋਹ
 ਅਦੇਵਨਕੀਬੇਧੀਪਰਹੁਪਹੁਲਪੇਟੀਰਤਿਲੇਟੀਸਿਨੈਵੇਖਮ
 ਥੇਤਿਨਕੋਧਰਤੋਹ॥ ਜਾਨਕੀਸਜਾਨੀਤੋਤੋਮਹਿਮਾਨਜਾਨੀਕ

१८ ॥ ਛੁਆਪਨੀ ਬਿਗਨੀ ਤਾਤੇ ਅਧਿਕੈ ਜਰਤ ਹੋ ॥ ਈਸ ਸੀਸ ਦੇ
 ਪੁਨਛੈ ਅਸੀਸ ਬਰੇ ਦੇਖਤੇ ਈਸ ਸੀਸ ਨੇ ਪਾਇਨ ਪਰੋਤ
 ਰੋ ॥ ੮੫ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ਜੈਸੇ ਅੰਧਰੂਪ ਬਿਨਗਾਠ ਪਨਜੁ
 ਪਕੀਜੇ ਹੀ ਨਗਨਾ ਅਸਪੈ ਨਰੂਪ ਜਲ ਪਾਨ ਕੀ ॥ ਮੁਕਜੇ
 ਸੇਗਨ ਬਿਨਹਾ ਬਰਾਪ ਬਾਨ ਬਿਨਕਾਨ ਬਹਰੇ ਕੋ ਅਸਪੈ ਨ
 ਗਤ ਨ ਕੀ ॥ ਚਾੜ੍ਹੇ ਕਜੇ ਕਤ ਕੇ ਕੇ ਘੋਟੇ ਨਿਗਾਸ ਹੋਤ ਜਾਚ
 ਕਤ ਜਤਾ ਮਾਸ ਰਿਪਨ ਕੇ ਦਾਨ ਕੀ ॥ ਕੋਲੈ ਸਮਝਾਉ ਤੇ ਹਿਕ
 ਹਾਏ ਬਤਾਉ ਅੇਸੀ ਛਾਡੁ ਰਾਮ ਅਸਰਾ ਜਾਨ ਕਕੀ ਜਾਨ ਕ
 ੮੬ ॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਤੰਗ ਦਲਿ ਕਬਜੀ ਸੁਨ ਜਾਨ ਕੀ ਜਾ
 ਹਿਨਿ ਸੀਕਰੈ ਦੇਵਨ ਦੇਖੇ ॥ ਮੇਰ ਤੇ ਰੁਪੈ ਸੁਰਾਜ ਨ ਸੇਵ
 ਤਨੈ ਨ ਲਗਾਇਨ ਮੇਖੇ ॥ ਸੁਰਸ ਸੀਜ ਮਔਰ ਸਮੀਰਨ ਪ
 ਵਤ ਨੀਗ ਬਿਨਾ ਪਗ ਪੇਖੇ ॥ ਸੇਵਤ ਪੋਗ ਸਬੈ ਜਬ ਏਤ ਬਰਾਮ
 ਕ ਹੋਤ ਪਸੀ ਕਿਹ ਲੇਖੇ ॥ ੮੭ ॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਅੰਗ ਅਨੰ
 ਗ ਗਹੈ ਤੁਗਹੈ ਅਰਪ ਛਮ ਗੀ ਗਵੀ ਜਿਯਾ ਆਵੈ ॥ ਸੀਤ
 ਆਗ ਕਹੈ ਕੋਊ ਸਾਵਗਹੈ ਮਿਗ ਗੇਵ ਲੇਸਿ ਘਖਿਲਾਵੈ ॥
 ਮੇਰ ਚਲੈ ਧੂ ਅਸੈ ਸੁਨ ਸੁੰਦਰ ਅੰਰ ਬਸੀਤ ਸਮੀਰ ਜਗਾਵੈ ॥
 ਹੋਇ ਬਡੀ ਬਿਪਰੀਤਿ ਸਬੈ ਪਰਸੀਤ ਹਿਰਾਮਨ ਦੇਖਨ ਪਾਵੈ
 ੮੮ ॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਸੇਫਿ ਰਊਤਰ ਦੇਤਨੈ ਫੁਦਸਨ ਨ ਕੋ
 ਅਤਿ ਸੋਚ ਭਯੋ ॥ ਮਨ ਮੇਕ ਹਿਕੋ ਬਿਨ ਪੀਤਨ ਧੀ ਬਨ ਮੇਕ
 ਹਿ ਆਇ ਸਕੋ ਪਦ ਯੋ ॥ ਤਹਿ ਗਖ ਸਨ ਰਿਅ ਪਾਵਨ ਤਾਡਰ
 ਪਾਵਨ ਕੋ ਤਹਿ ਸਿਗਲ ਯੋ ॥ ਸੋ ਅਸੋ ਕਬਨੀ ਮਹਿਲਿ ਕਧਨੀ
 ਸੀਯ ਮਾਨਹੁ ਸੋ ਕਕੋ ਬੀਜ ਬੁਯੋ ॥ ੮੯ ॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਦਾ
 ਤਨ ਕਾਢ ਬੁਗੀ ਸਭਤਾ ਤਡਰਾਵਨ ਕੋ ਕੀਏ ਕਮ ਤੇਰੀ ॥ ਯਾ
 ਹਿ ਚਬਾਹਿ ਬਿਲਿ ਬਕਹਾਇਨ ਲਿਕ ਪਤੀ ਸਿਗਡੀ ਨ ਜੋਗੀ ॥

ਏਬਾਤਿਆਸੁਨਕੈਦਰਕੈਛੁਤਿਆਪਛੁਤਾਇਕਹੋਵਿਗਏ ॥ ੧੮ ॥
 ਗੀਰੈਨਦਿਨਾਪਿਯਗਮਾਬਿਨਾਨਿਯਸਾਚਕਿਨਾਸਿਯਕੇ
 ਸਬਬੇਗੀ ॥ ੧੯ ॥ ਸਦੈਯਾ ॥ ਜੀਤਸੁਰੇਸਮਹੇਸਕੋਪੁਤ
 ਕਨੇਸਕੇਦੇਤਉਪਾਗਉਯੋ ॥ ਜਮਕੋਬਸਿਕੈਪੁਨਬਾਹਨ
 ਕੋਸਨਤੋਰਕੁਵੰਡੁਬਿਖਾਨਕਿਯੋ ॥ ਸਸਮੁੰਡਨਸੋਜਿਨਦਨ
 ਵਿਯੋਸਿਵਲੀਛਿਨਮਾਹਿਰਿਬਾਇਲਿਯੋ ॥ ਸੋਈਰਾਵਨ
 ਪਾਇਰਯੋਗਹਤੈਨਉਠਾਇਦੁਹੁਕਰਮਾਨਦਿਯੋ ॥ ੨੦ ॥
 ਸਦੈਯਾ ॥ ਸੋਰਪਾਇਰਹੀਬਹੁਤਾਤਨਅੰਗਬਿਭੂਤਿਰਿਖ
 ਇਰਹੀ ॥ ਸਿਯਮੇਬਬਜਾਨਤਿਯੈਠਕੁਰਾਇਤਦੀਪਸਮੀ
 ਜੈਸੇਹੋਤਗਹੀ ॥ ਯਹਿਪੂਰਬਪਛਮਉਤਰਯੈਦਿਸਦਛਨ
 ਬਾਤਸੁਨੀਸਬਗੀ ॥ ਬਾਦਿਗਮਾਬਿਨਾਕਹੁਏਕਛਿਨਾਨਲਨ
 ਦਲਫੁਲਤਹੈਕਬਹੀ ॥ ੨੧ ॥ ਸਦੈਯਾ ॥ ਨਾਹਿਬਿਨ
 ਸਿਯਜੀਵਖਪਾਵਤਸੇਪੁਛਸੀਯਬਿਨਾਦਖਪਾਵੈ ॥ ਹੇਤੁ
 ਬਡੇਦੁਹੀਰਨਯੋਸੋਈਨੇਹਤੇਮੈਕਵਿਗਮਸੁਨਾਵੈ ॥ ਜੋਯੋਛ
 ਬਿਛੀਨਸਮੀ ॥ ਬਿਨਰੈਨਬਿਭਾਵਰੀਸਾਵਰੀਦੇਹਬਨਾਵੈ ॥
 ਕਾਲਬਿਤੀਤਭਯੋਇਹਕੀਤਿਸੁਕੋਪਸੁਗੀਵਹਗਮਬੁਝਦੈ
 ॥ ੨੨ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਸੰਤਸੁਨਹਮਨਲਾਇਜੁਕਛੁਕਬਾ
 ਆਗੇਭਈ ॥ ਪਰਸਰਾਮਕੋਪਾਇਹੁਮਾਨਲੀਕਗਯੋ ॥ ੨੩ ॥
 ਇਤਿਸੀਰਾਮਗੀਤੇਬਾਲੀਬਧ ॥ ਪੰਚਮੇਅੰਕ ॥ ੫
 ॥ ੨੪ ॥ ਕਬਿੰਤੁ ॥ ਦੁਤਦੋਰਜਾਇਸਮਝਾਇਲੇਲ
 ਦਾਇਕਲਾਇਤਬੀਤੀਤਬਆਗੇਕੋਊਪਾਇਕੋ ॥ ਰਾਜਤਮ
 ਪਾਇਯੋਬਾਲੀਸੁਰਗਪਠਾਯੋਤਮੈਬਾਤਭੁਲਗਈਸੁਧਸੀ
 ਤਜੀਕੋਜਾਇਕੋ ॥ ਆਪਨਹੀਆਯੋਕੋਊਤਰਪਠਾਯੋਨਹ
 ਲਾਯੋਹੈਬਿਲਬਬੇਲਕੀਜੋਸਤਭਾਇਕੋ ॥ ਸੋਏਸੁਖਜਾਮਨ

੨੦ ਮਿਲੇ ਜੋ ਘਨਾਮਨੀ ਹੋ ਕਾਮਨੀ ਕੋ ਪਾਇ ਕਾਮ ਭੂਲੇ ਰਹੁ
 ਗਇ ਕੋ ॥ ੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਕਾ ਪਿਗਾਨ ਰਹੇ ਚਰ
 ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਲਿਖੇ ਸੇਗ ਅਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਮੁਸਕਾਇ ਵਿ
 ਯੋ ਪਛੁਦੈ ਰਕੈ ਪਾਇ ਨ ਸੀ ਸਫੁ ਹਾਯੋ ॥ ਸਿਗਾ ਲਿਖੇ ਨ ਲੀਲ
 ਹਨੁ ਕਾ ਪਿਕੋਟ ਨ ਕੋਟ ਕਵੰਡ ਮਿਲਾਯੋ ॥ ਛਾਡ ਬਿਲਿ ਬਕਯੋ ॥
 ਬਹੀ ਸਿਯ ਸੋਧ ਜਟਾ ਉਕਹਾ ਹ ਬਤਾਯੋ ॥ ੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥
 ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਬੀਰ ਕਹੀ ਭੁਜਦੰਡ ਉਠਾਇ ਮੁਖ ਭੂਲ ਜੋ ਬਲ ਸੇ
 ॥ ਤੁਮ ਮੇ ਬਲਵੰਤ ਪੁਰੰਦਰ ਮਹਾ ਕਾ ਪਿਕੋਟ ਨਿਸਿ ਕਦੈ ਲਿਕਯੋ
 ॥ ੩ ॥ ਕਬਿੰਤਾ ॥ ਹਨੁ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਵਕ ਨ ਤਨੈ ਨਾ ਬਯਾਹਿ
 ਅਜਿ ਨੀਕੋ ਪੁਤ ਪੇਸ ਪੁਤ ਮਨੁ ਪੁਤ ਕੀ ॥ ਚਰੇ ਰਨ ਰੇਖ ਪਕੇ
 ਤੁੰਡ ਸੋਗਿ ਗਾਵੈ ਅਰਏ ਕਏ ਬੇਰ ਬਾਗਾਇ ਗਏ ਪੁਰ ਹੁਤ
 ਕੀ ॥ ਪਰੇ ਦੁਖ ਪਾਰ ਕਰੈ ਬੀਰ ਨ ਕੇਕਾ ਮਰ ਪੁਬੀਰ ਕੇ ਸਹਾਇ
 ਕਰ ਬੇਕੇ ਬਡ ਕੋਤ ਕੀ ॥ ਸੀਤਾ ਸੋਧ ਲਯਾਇ ਬੇਕੇ ਸਿੰਧੂ ਟਾਪਿ
 ਜਾਇ ਬੇਕੇ ਪਾਇ ਕੇ ਸੇਗਾ ਮਾਹਿ ਲਾਇ ਕੇ ਦੁਤ ਕੀ ॥ ੪ ॥
 ਕਬਿੰਤਾ ॥ ਔਰਚ ਹੁੰਦੇ ਕੋ ਪਠਾਉ ਕਾ ਪਿਛੁ ਬਸੀ ਅਸੇਧ
 ਕੋ ਮੰਗਾਉ ਤ ਬਕੰਠਾ ਨੀਧ ਸਹੈ ॥ ਕੋਲ ਵਿਭਚੀ ਸੁਨ ਰਾਮ ਕ
 ਮ ਬੈਠ ਰਹੈ ਅਪਨੇ ਈਹਾ ਬਕਾਟਿ ਆਪਨੀ ਨਕ ਸਿਹੈ ॥ ਕਰ
 ਰਾਮ ਬੀਰ ਸੁਨ ਬੀਰ ਸੁਤੇ ਤੇਰੇ ਹਾਥ ਤੇਰੇ ਏਛਰੇ ਸੇ ਮੀਰ ਗਵਨ
 ਕੋ ਗੁਸਿਹੈ ॥ ਲੀਕ ਗਵਨੈ ਬੇਕੋ ਨਿਸਿ ਕਲਿਕ ਬਾਧ ਮੁਕਲਿਕ
 ਬਲ ਜਾ ਕੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਏਕ ਬਸਿਹੈ ॥ ੫ ॥ ਕਬਿੰਤਾ ॥
 ਏਕ ਕਾ ਪਿਪੂਰ ਬਪਛਾ ਹਏ ਕਾ ਸਿਧ ਮਾਹਿ ਉਤਰ ਕੀ ਛਾਹ ਏਕ
 ਪਠ ਏ ਬਿਰਚ ਕੀ ॥ ਤੇਉ ਤੋਨ ਵਾਇ ਸੀ ਸਚ ਲੇਜ ਗਵੀ ਸਜੁ

੫੪

ਕੋ

ਬ:

ਬੀਸਨਕੇਤ੍ਰਿਓਏਕਏਕਲੇਪਚਾਰਕੇ ॥ ਦਛਨਭੁਜਾਕੋਰੋਕੇ ॥ ੮੧ ॥
 ਛਨਸਮੀਰਸੁਤਦਛਨਕੇਜੈਬੋਕੋਜਗਾਯੋਕਿਲਕਾਰਕੇ ॥ ੮੨ ॥
 ਕਕਸਪੁਤਾਮਕਲੀਕਜਨਕੀਕੋਸੇਧਲੀਕਧਸਾਇਦੈਨਿ
 ਸੀਕਮਰਿਮਾਰਦੈ ॥ ੮੩ ॥ ਸਦੈਯਾ ॥ ਦੇਖਹਨੁਗਦਲੀ
 ਕਾਬਿਨਾਤੁਹਿਸਾਚਕਹੋਗਯਾਔਰਜੁਹੋਈ ॥ ਤਾਂਕਹੁਔਰਅ
 ਨੇਕਖਰੇਕਪਿਜਾਹਿਕਯੋਕਰਕਾਰਜਸੋਈ ॥ ਰਾਪਦਰਾਵ
 ਨਮਾਰਬੋਕੋਸਿਯਸੋਧਕੋਤੁਸੁਰਚੇਬਿਧਿਦੇਈ ॥ ਕੂਰਕਹੋਨ
 ਹਿਰਾਮਹਜੁਕਹੋਤੋਸਮਸੁਰਨਦੇਖਤਕੋਈ ॥ ੮੪ ॥ ਸਦੈਯਾ
 ਰਾਮਹਿਰਾਜਦਿਯੋਹਮਕੋਅਰੁਬਾਣੀਕੀਬਿਧਤੇਨਾਰਿ
 ਛੁਰਦੈ ॥ ਐਸੀਏਪੀਰਸਹੈਗਘੁਬੀਰਪੈਧੀਰਬਡੇਮੁਖ
 ਤੇਨਜਨਾਦੈ ॥ ਬਾਵਜਨੇਜਨਨੀਜਗਤੇਦੁਖਮੈਪਭੁਮੀਤਕੇ
 ਕਾਮਨਾਦੈ ॥ ਔਰਹਯੋਉਪਚਾਰਧਯੋਸੁਨਗਾਮਥੇਕਾ
 ਮਕੋਕੋਨਨਧਾਦੈ ॥ ੮੫ ॥ ਸਦੈਯਾ ॥ ਜਾਛਿਨਸਾਹਿਬ
 ਕਾਮਕੋਸੇਵਕਜਾਨਤਤਾਛਿਨਕੀਬਲਜੰਧੈ ॥ ਬਾਤਬਿਚਰ
 ਕਹੈਹਸਕੈਬਿਨਦਾਮਨਤਾਹੀਕੇਹਾਬਬਿਕਯੈ ॥ ਹੋਇਹਤੁ
 ਤਕੀਬਾਤਚਹੁੰਜਗਤਾਪਰਰਾਮਸੋਠਾਕੁਰਪਯੈ ॥ ਨਜਾਇ
 ਹਨੁਸਤਕਾਮਕਰੈਭਟਲਾਖਨਮੈਜਬਏਕਬੁਲਯੈ ॥ ੮੬ ॥
 ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਰੋਮਰੋਮਫੂਲਗਯੋਠੋਕਭੁਜਾਠਾਢੇਭਯੋਰ
 ਮਮੁਸਕਾਨੇਦੇਖਰੂਪਹਨੁਮਾਨਕੋ ॥ ਸੀਤਜੁਕੋਸੋਧਹਮਅ
 ਜਹੀਤੇਪਾਯੋਮਾਨੇਦੇਖਤੋਹਡੀਲਯਾਕੋਸਿਧੁਫਾਧਿਜਾਨਕੋ
 ਜੋਲੋਰਪੁਬੀਰਮਾਲਿਬੀਰਸੋਬਿਚਰੈਤੋਲੋਭਯੋਕਾਪਿਛੁ
 ਯਾਸੁਛਵਯਾਅਸਮਾਨਕੋ ॥ ਹਾਥਜੋਰਕਹੈਲੀਕਬਾਰਧਕ
 ਪਾਰਅਬਕੀਜੈਨਅਦਚਦੀਜੈਆਇਸਨਿਦਾਨਕੋ ॥ ੮੭ ॥
 ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਜੋਕਹੋਤੋਰਤੋਸਿਧੁਕਰੋਜੈਸੇਕੀਓਮੁਨਿਅ

੨੨ ਰਜੇ ਕਹੋ ਤੇ ਬੀਦੁ ਪਾਨੀ ਗਾਖੋ ਨਾ ਮੋਕਾ ਕਹੋ ਜਾਇ ਲੋਕ ਮੋਰੇ
 ਭੀਤ ਨ ਸੋਭੀਤ ਕਹੋ ਰਾਵਨ ਸਮੇਤ ਪਰਸਾਉ ਪਗ ਬਾਮਕੋ ॥
 ਦੇਖ ਕੈ ਅਨੀਤਾ ਮੋਰੇ ਮਰਤਨ ਪੀਤਾ ਜੋਈ ਕਹੋ ਸੋਈ ਕਰੋ ਨਾ
 ਬਨੈ ਕੁ ਰੁਰੋ ਹਾਮਕੋ ॥ ਸੁਨੋ ਮੇਰੇ ਮੀਤਾ ਸੁਖ ਸੋਈ ਏ
 ਨਚੀਤ ਕਹੋ ਸੀਤਾ ਸੋਧ ਲਿਆਓ ਕਹੋ ਸੀਯਾ ਮਿਲਾਓ ਹਾਮ
 ਕੋ ॥ ੧੧ ॥ ਕਾਬਿਤੁ ॥ ਖੇਦ ਮੋਰੇ ਖੇਦ ਬਿਨ ਖੇਦ ਜਿਨ
 ਕਹੋ ਨਾ ਬਸੀਤਾ ਲੋਕੋ ਸਾਤ ਏ ਪਤਾਲ ਹੁੰ ਜੇ ਜਾਇਗੇ ॥ ਛੁਟ
 ਤਤਿ ਹਾਰੇ ਪਾਇਕ ਹਾਲੇ ਪਗਾਇ ਮੇਤੇ ਤੋ ਕਹਾ ਬਸਾਇਅ
 ਏ ਮੀਸ ਪਗ ਨਾਇਗੇ ॥ ਕੁਪ ਸੁਰਲੇ ਕਸਿਧੁ ਅਚਲ ਸੁਮੇ
 ਗ ਬਿਧਿ ਰਾਵਨ ਪਰੇਦਾ ਹਨੁ ਬਾਜ ਜਮੇ ਓਰਾਇਗੇ ॥ ਨਾਇਮ
 ੨੧ ਥੋ ਕਹੋ ਨਾ ਬਕ ਯਤਾ ਕੇ ਪਾਛੈ ਰਘੁ ਨਾ ਬਸੇ ਰੇ ਹਾਥ ਕੀ ਸੁਭਾ
 ਸਾਰ ਥਾਇਗੇ ॥ ੧੨ ॥ ਕਾਬਿਤੁ ॥ ਕਯੋ ਹਨੁ ਮਾਝਾ
 ਕੋ ਕਹੋ ਪ੍ਰਮਾਨ ਪੁਰੁਸ਼ਾਨਿ ਏ ਸੁਵਨ ਦੇਹੋ ਤੁਮਾਹਿ ਬਤਾਇਦੋ
 ਜਰਤੋ ਕਮਠ ਭਾਲ ਸਾਤੋ ਸਿਧੁ ਮਾਲ ਬਲ ਦੇ ਸਾਓ ਬਿਦੇਸ
 ਭਾਲ ਚਢ ਕੈ ਨਿਵਾਇਦੋ ॥ ਪਾਤੁ ਮੇਘ ਸੇਤ ਕਾਰੇ ਫੁਲ ਜੇਅ
 ਕਾਸਤਾ ਰੇ ਭਾਰੇ ਫਲ ਸੁਰਸ ਸਿਤੇ ਓਤੋ ਬੁਕਾਇਦੋ ॥ ਹੋਤੋ ਸਾ
 ਥਾ ਮਿਗਾ ਮਿਗਾ ਜਰ ਪੁਰਾ ਜਾਏ ਸੇ ਬੁਝ ਮਤ ਰੁਤੇ ਤੁਹਾਗੀ
 ੩ ਭਾ ਮੇਲਾ ਜਾਇਦੋ ॥ ੧੩ ॥ ਕਾਬਿਤੁ ॥ ਕਹੋ ਸੀਯ ਲਾ
 ਉ ਕਹੋ ਤਾਹੀ ਕੋ ਸੇ ਦੇਸ ਕਹੋ ਰਾਵਨ ਸਮੇਤ ਲਾਓ ਬੇਗਾ ਸਿਖ
 ਦੀ ਜਿਯੋ ॥ ਕਹੋ ਤਾਹੀ ਛੁਵ ਕੋ ਕੁਟ ਬਲੇ ਸਮੁਵੈ ਬੋਰੇ ਲੈਅ ਓ
 ਮਦੇ ਦਰੀ ਕੋ ਜਾਨਿਯੋ ਸੁਕੀ ਜਿਯੋ ॥ ਕਹੋ ਦਸ ਸੀਸ ਭੁਜ ਬੀਸ
 ਨਬ ਖੇਰੇ ਆਗੇ ਕਹੋ ਜਾਇ ਪੈਰੇ ਗਾਢ ਬਿਨਤੀ ਪਤਿ ਜਿਯੋ ॥
 ਕਹਨੁ ਮਾਨ ਕੋ ਨਿਥੀ ਕਪਾਨ ਦੀ ਜੈ ਗਾਮ ਕਹੋ ਤੋ ਓਠਾਇ ਗਢ ਲਾ
 ਉਛੁ ਛਲਿ ਜਿਯੋ ॥ ੧੪ ॥ ਸਵੇਯਾ ॥ ਦੇਖ ਹਨੁ ਕਪਿਰੁ

ਪਸਿਯਾਗੁਪੁਬੀਰਕੈ, ਜਿਯਮੇਡੁਰਪੇਰੇ, ਮਾਨਸਕੀਕਦਿ ॥
 ਤੋਪਰੀਜਬਦੁਤਕਿਯੇਕਪਿਰੀਛਲਜੇਰੇ, ਦੇਵਨਕੇਮਗ
 ਹੈਨਜਹਾਗਫਲਿਕਸੁਏਕਹਿਕੋਸੁਬੁਝੈ, ਹੋਪਰਬੀਨਤ
 ਉਸਿਕੋਬਿਨਰੀਨਦਿਏਪਰਤੀਤਿਨਮੇਰੇ ॥੧੫॥ ਸਦੈਯਾ
 ਭੁਖਲਗੇਬਨਕੇਫਲਤੇਰਤਯਾਹਿਭੁਲਿਮੁਖਮੇਧਰਲੀ
 ਜਾਏਕਨਿਦਾਨਕੀਏਬਿਨਹੋਕੀਪਸੀਅੰਬਿਨਖਰਤੀਤਨ
 ਕੀਜੇ, ਏਮਨਕੇਗੁਨਗੁਨਗੁਬਤਜੇਪਹਿਚਾਨਤਜਾਨਕੀਅ
 ਰਨਬੀਜੇ, ਕੈਬਨਮੇਕਿਗਿਰਾਨਦਰੀਜਹਿਹੋਸੁੰਦਰੀਮੁੰਦ
 ਹੀਤਹੋਵੀਜੇ ॥੧੬॥ ਸਦੈਯਾ, ਏਕਕੋਰਬਿਨਤੀਤਮ
 ਸੋਸੁਨਕੈਰਪੁਨਬਬੁਰੇਜਿਨਮਾਨੇ, ਏਕਫਲਿਗਕੋਰਤਜਸਿ
 ਕਨਿਸੇਕਸੁਲਿਕਪਸੇਮੁਹਿਜਾਨੇ, ਹੋਹਨੁਮਾਨਅਜਾਨਨਹੀ
 ਪੁਛਦੇਖਨਕੋਸਭੁਠੋਗਸਿਯਾਨੇ, ਮਜੁਲੁਵੈਪਦਕੰਯਕਹੋਕਿ
 ਨਹੀਸਿਯਕੋਕਿਹਭਾਤਿਪਛਾਨੇ ॥੧੭॥ ਸਦੈਯਾ, ਸਾਦ
 ਹੀਇਨਬਾਤਤਉਸਿਯਕੀਦੁਤਿਹੀਕਿਹਭਾਤਿਸੁਨਾਊ, ਜੇਉ
 ਮਾਕਦਿਦੇਤਸਬੈਤੇਈਫੇਰਕਹੋਤਬਅੰਗਲਜਾਊ, ਹੋਕੀਪ
 ਫੁੰਡਰਯੋਜਗਮੇਛਬਿਅੰਗਨਕੀਸਮਕੋਨਹਿਪਾਊ, ਮੇਦੁ
 ਖਤੋਜਿਹਭਾਤਿਸਿਯਾਸੋਈਰੀਨਹਨੁਸਭੁਤੋਹਿਬਤਾਊ ॥੧੮॥
 ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਜਹਾਂਨਹੁਲਾਸਤਤੇਸ੍ਵਾਸਨਅਵਾਸਤਹਾਂ
 ਨਿਕੇਬੀਰਬਾਤਸੁਨਲੀਜੀਏਨਿਦਾਨਕੀ, ਜਾਕੇਦਾਰਕਯਰ
 ਸੋਮਿਲੀਪੰਕਠਿਕਮਾਹਿਤਹਾਕਹੂੰਦੋਖਿਓਨਿਸੇਕਬਧੂਕ
 ਲਭਾਨਕੀ, ਜਾਕੇਨਿਸਧਾਮਮੁਖਦੀਪਹੀਕੋਦੀਪਾਬਿਨ
 ਫੁਲਅੰਗਬਾਸਤਹਾਨੀਹਨੁਮਜਾਨਕੀ, ਜਹਾਮੁਖਸੁਕ
 ਰਾਮਗਮਹੀਕੀਕੁਕਜਹਾਸੋਵੇਸੁਖਧੂਪਤਹਾਹੈਅਚੁਕਜ
 ਨਕੀ ॥੧੯॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਜਾਕੇਬਧੇਕੇ, ਤਨਤਾਪਸੀ

ਕੇਭੇਸਸੁਨਬਾਨਰਨਰੇਸਵਿਗ ਨੀਬਉਰਧੇਵਤੀ। ਭੁਖਨ
 ਮਲੀਨਪੀਯਹੀਨਸੁਖਛੀਨਜਾਗੀਪੈਰੈਦਸਾਦੀਨਨਿਸ
 ਨੀਦਹੀਨਸੋਵਤੀ। ਅਗਨਰੁਖਾਈਫੁਲਸੇਜਨਰੁਸਾਈਜਾ
 ਕੀਤਾਕੇਜਾਨਲੀਜੋਨਾਰਿਨੀਕੇਮੁਖੰਜੈਵਤੀ। ਹਨੂੰਸੁਨਮੀ
 ਤਸੀਯਪਾਇਬੇਕੀਗੀਤਿਲੋਕਜਾਕੀਭੀਤਛੀਰਗਮਰਾਮ
 ਕਹਿਰੇਵਤੀ॥੨੦॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਗਵਨਪਾਪਕੋਜਾਲ
 ਰਚੋਬਿਧਿਤਾਮਹਪਾਉਸਿਭਾਰਕੈਦੀਜੇ॥ ਬਾਤਬਿਨਾਮੀ
 ਰਜਾਦਕਰੇਜਿਨਕੋਪਕਰੇਤੁਕਰੇਸੁਨਲੀਜੇ॥ ਦੇਖਫੁਲਜੇ
 ਬਨਦੇਖਰਯੋਜਿਨਾਮੀਮ੍ਰਤਜੋਜਸਾਮੀਮ੍ਰਤਪੀਜੇ॥ ਕ
 ਫਲੇਸੁਲਾਨਿਹਾਲਕਰੇਮੁਹਿਅੰਮ੍ਰਿਤਜਿਯੋਜਸਾਮੀਮ੍ਰਤ
 ਪੀਜੇ॥੨੧॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਪਾਨਲਿਏਦੋਓਪਾਨਧਰੇਸਿ
 ਰਪਾਇਛੁਏਰਪੁਨੰਦਨਜੁਕੇ॥ ਅੰਰਕਰੀਬਿਨਤੀਸੁਨਨ
 ਥਹੋਦੇਹਬਛੀਪ੍ਰਭੁਪਾਇਕਨੁਕੇ॥ ਆਪਨਜਾਨਧਰੇਰਹਿ
 ਯੋਜਿਯਹੋਕਪਿਸਤ੍ਰਕੋਰੇਤੁਹਿਕੁਕੇ॥ ਨਿਤਕਰੇਸੁਪਿਚਿਤ
 ਕੇਸਾਥਸੁਚਿਤਚਲੇਸਿਗਾਮਿਤਹਨੁਕੇ॥੨੨॥ ਸਵੈਯਾ॥
 ॥ ਭਾਫੁਚਲੇਸੁਮਹੇਸਕੋਅੰਗਗਨੇਸਮਨਾਇਚਲੇ
 ਵਿਕੁਰੇ॥ ਭੁਜਪੀਠਸੇਠੋਕਨਿਹਾਰਹਨੁਮੁਖਲੋਚਨਪਾਰਚਲ
 ਜੇਜਲਦੇ॥ ਮੁਦੀਕਰਸੇਪਿਕਹੇਮੁਖਬੈਨਸੁਦੇਹਬਿਨਕ
 ਪਿਪਾਨਨਦੇ॥ ਸਬਲੋਮਮਦੇਹਉਛੈਨਦੇਖੇਹਤ੍ਵਾਨਦੇਸੋਧ
 ਸਿਯਾਪਗਛੈ॥੨੩॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਬਾਧਿਮੁਠੀਬਿਬਾ
 ਵਿਲਗਾਇਸੁਬੀਰਬਡੇਰਪੁਬੀਰਕੀਪਾਕੇ॥ ਪੁਛਉਗਾ
 ਇਹਿਉ॥ ਇਦਈਕਰਲੋਚਨਮੁਦਨੀਰਹਿਤਕੇ॥ ਗਮਕੇ
 ਮਲਿਯੋਮੁਖਤੇਜਿਯਮੇਧਰਧੋਰਖਤਾਂਹਿਕ੍ਰਿਪਕੇ॥ ਬਾਰ
 ਭਗੀਨਹਿਪਿਨਕੇਪੁਤਪਿਧਭੁਯੇਓਪਬਾਰਧਬਕੇ॥੨੪

ਸਦੈਯਾ॥ १॥ ਗਾਮਕੋਕਾਮਕਰਜੋਜਿਯਤੇਇਹਤੇਸੁਰੁਕ
 ਨਸੀਅੰਧਪਗੀ॥ ਛਬਿਬਚੈਪਬਾਰਦਏਕਹਿਸੇਕਾਬਿਰਾਮ
 ਤਹਾਂਤੁਬੁਰੀਨਤਰੀ॥ ਨਿਧਿਨੀਰਿਕੇਪਾਰਪਕਸੋਪਲਮੇਪਗਕ
 ਅੰਗੁਰੀਜਲਮੇਨਪਗੀ॥ ਕਪਨਉਹਨੀਜਿਨਕੋਤਿਨਤੋਪੁ
 ਬੀਰਕੇਨਾਉਕੀਨਉਕਰੀ॥ ੨੫॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਸਿੰਧੁਕੇ
 ਧਬੇਕੋਸੁਰਪਤਿਠਨੀਪਤਿਹੁੰਮਨਤੋਨਹਿਕੀਨੋਲੈਰਤਨ
 ਵਰਪੋਠਰਹੇਕਦਿਰਾਮਗੁਸਿੰਦਹਿਅਤਨਲੀਨੋਸੋਹਨਮਾ
 ਨਕਛਨਗਨੈਬਲਤੇਕਰਜੋਸੁਰਜੋਪੁਰਤੀਨੋਜਾਨਤਹੋਜਦ
 ਈਮੁੰਦਰੀਪਫਰਾਮਕਛਜਨਟਾਮਨਕੀਨੋ॥ ੨੬॥ ਕਬਿਤ
 ॥ ਸਿੰਧੁਕੇਕਰਾਰਨਿਜਪੋਖਸੰਭਾਰਕਿਲਕਾਰਮੇਸੋਓ
 ਕੋਨਭਮੰਡਲਡਗਯੋਹੈ॥ ਕਮਠਕੇਭਲਪਰਠਨਿਸਨਮਾਏ
 ਧਰਦੇਸਦੇਸਦੇਸਚਾਭੂਮਚਾਲਸੋਜਨਯੋਹੈ॥ ਮਹਿਮਾ
 ਅਪਾਰਪਯੋਪਾਰਦਾਪਾਰਉਰਖਸਿਕੋਮਚਪੁਰਿਰਾਖ
 ਸਕੇਆਯੋਹੈ॥ ਕੀਨੀਮਨਸਿਕਯਹਿਕੰਚਨਕੀਤਿਕਯਹਿ
 ਦੈਨਿਸਿਕਯਸੋਰੂਪਬਾਮਸੋਬਨਯੋਹੈ॥ ੨੭॥ ਸਦੈਯਾ
 ਕੰਚਨਕੋਗਦਓਕਭਯੋਪੁਰਿਰਾਮਸੋਬੈਰਕਓਕਯੋਹੈ॥
 ਦੇਖਾਏਕੋਸਭਕੇਪਰਭੀਤਰਿਸੀਤਹਿਸੋਧਕਹੂੰਨਲਹੈਹੈ॥
 ਜੇਰਪੁਬੀਰਕਹੈ॥ ਮਹਿਚੀਨਸੁਏਕਨਹੀਹਨੁਮਾਨਕਹੈਹੈ॥
 ਬਾਰਨਮੇਕਿਪਹਾਰਨਮੇਕਿਧੋਰਦਨਕੋਕਹਬੀਰਰਹੈਹੈ॥ ੨੮॥
 ਕਬਿਤ॥ ਏਕਜੀਘਾਇਪੁਨਸਾਰਦਾਸਹਾਇਨਹੀਰਦੁ
 ਕੇਨਗਰਕੀਕੋਸੇਛਾਇਗਾਈਏ॥ ਫੁਲੀਫੁਲੀਡਾਰਤਰੁਬੈਰੇ
 ਲਮਾਲਾਮਸ਼ੀਵਰਕਿਲਾਲਤਲਪਲਸੋਰਿਝਾਈਏ॥ ਬੈ
 ਪੀਕੁਪਛੰਡਨਮੇਗੁਨਨਦੇਝੰਡਬੈਰੇਕੀਨੇਦੁਖਰੁੰਮੁਰਹੋਇਤੇਜ
 ਈਏ॥ ਬਾਰਨਤੁਰੰਗਦਕੰਚਨਕੇਧਮਪਰਕੋਨਸੀਬਿਭੁਤਿਛ

६॥ ਤੇਕੋਨਸੀਬਤਾਈਏ॥੨੮॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ਜਾਹੀਏਜਾਇ
 ਤਹਾਕੋਤਕਲੁਭਾਇਤੁਲਾਅਵਜਾਮਿਦਿਗਬੀਨਬਜਤਸੁਹਾਦ
 ਨੇ॥ਸੁਰਸਸਿਬਰਨਬਿਰਿਚਸੁਰਗਜਾਅਜਕੋਨਇਹਲਾਇਕ
 ਜੁਪਦੈਇਹਾਅਵਨੇ॥ਐਰਕਛੁਰੁਪਕਰਅਜਿਨੀਕੋਪੁਤਜਾਇ
 ਪਹੁਚੇਤਹਾਲੇਜਰਾਖਾਸਗੀਦਿਛਾਵਨੇ॥ਦੇਵਨਕੀਬੇਟੀਦੇਖ
 ਸਿਗਤਿਸਲੇਟੀਤਹਾਸੀਤਾਕੇਭਰਮਹਨੁਲਾਗੋਪਛੁਤਾਵਨੇ॥੩
 ॥ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮਤਜੈਕਹਿਪਾਪਭਜੈਗਤਿਰੁਪਨਿਹਾ
 ਰਛਈਦੁਰਿਤਾਈ॥ਕੈਤਨਛਾਤੁਗਈਨਭੁਕੇਕੀਇਹੈਸਿਸਹੈ
 ਕਪਿਯੋਠਹਿਗਈ॥ਦੇਖਮਦੇਦਰਿਕੀਛਬਿਕੇਮੁਰਝਾਇਗ
 ਜੇਮਨੇਮੋਠਿਗਆਈ॥ਲੇਕਪਤੀਪਰਜੀਕਪਕਸੇਸੋਊਏਕਲਾ
 ਕਕਰੈਨਦਿਗਈ॥੩੧॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਕਾਹੁਕਹੀਸਿਯਕੀਕ
 ਹਿਬਾਤਕਿਆਨਅਸੋਕਬਨੀਮਹਿਰਾਖੀ॥ਦੈਤਬਪੀਠਕਯੋ
 ਧਿਗਰਾਜਬਿਭੂਤਸਬੈਸਸਿਸੁਰਜਸਾਖੀ॥ਹੈਜਸਰਾਮਕੋ
 ਦੁਪਮਨੇਜਮਕਾਢਪਰੈਯਹਿਰਵਨਮਾਖੀ॥ਫੁਲਗਯੋਸੁਨ
 ਕੇਹਨੁਮਾਨਭਯੋਪਗਦੇਖਨਕੋਅਭਿਲਾਖੀ॥੩੨॥ ਸਵੈਯਾ
 ਸੀਰਘੁਬੀਰਕੋਸੀਸਨਿਦਾਇਗਯੋਕਪਿਰਾਇਜਹਾਸੁਧ
 ਪਾਈ॥ਚੰਪਕਮੇਲਾਸਿਰੀਬਟਤਾਲੂਦੇਗਲਤਾਕਚਨਾਲ
 ਸੁਹਾਈ॥ਕੰਜਕਦੰਬਜੁਹੀਕਦਲੀਸੁਰਦਾਰਮਬੇਲਇਲਾਅ
 ਬਰਾਈ॥ਕੇਤਕੀਹਾਰਸਿੰਗਾਰਗੁਲਾਲਸਰੋਬਕੂਪਮਹਾ
 ਸੁਖਦਈ॥੩੩॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਮੋਰਚਕੋਰਕਪੋਤਕਹੀਸੁ
 ਕਸਾਰਸਚਾਰਿਕਹੀਸਲਭਾਨੇ॥ਧੰਜਨਚੱਕ੍ਰਸਿਲੀਬਕਬ
 ਨਰਨੀਰਕਪਿਜਿਲਾਐਰਬਖਾਨੇ॥ਅਗਿਕੁਰੰਗਸਦਾਪੁਨਿ
 ਸੇਸਬਸੇਵਤਤਾਬਨਕੋਲਪਟਾਨੇ॥ਦੇਸੁਖਜਾਨਕੀਗਾਮਬਿ
 ਨਾਕਦਿਗਮਨਸੇਵਤਜਾਗਤੁਜਾਨੇ॥੩੪॥ ਸਵੈਯਾ॥

ਦੇਖਹੁ ਨੀਚੇ ਤੋਰੇ ਕਰਯੋ ਧਾਰਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਪਾਤਿ ਕੋ ਬਨ ਹੈ ॥ ਕਿ ੮੧
 ਧੋਓ ਜਲ ਨੀਲਾ ਸਿਲਾ ਗਿਰ ਹੈ ਕਿਧੋ ਸਾਵਨ ਕੋ ਉਮਤੋ ਘ
 ਨਹੈ ॥ ਅਹੋ ਕੋ ਨਿਜ ਪਾਵ ਸੋ ਕੇ ਯਹਿ ਰੂਪ ਕਿਰਾਮ ਅਮਾਵਸ
 ਕੋ ਮਨ ਹੈ ॥ ਅਬ ਮੇਹਿ ਕੁਛੁ ਸਮਝੈ ਨ ਪਰੈ ਕਿ ਇਹੈ ਕਮਲਾ
 ਪਤਿ ਕੋ ਤਨੁ ਹੈ ॥ ੩੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਬਨ ਮੇਕ ਪ੍ਰੇਰ
 ਗਯੋ ਬਿਗਸੈ ਜਬ ਜਲ ਕੀ ਦੁਤ ਪਾਈ ॥ ਰੂਖ ਅਸੋ ਕਤਰ
 ਮਸੋ ਕਮਨੇ ਇਹ ਤੇ ਉਪਜੀ ਦੁਰਿਤਾਈ ॥ ਨਾਰਿ ਨਿਵਾਇ ਰ
 ਹੀ ਜਗ ਜੀਘਖਨੈ ਨਖ ਸੋ ਪੁਰ ਮੀਜਿ ਯਾ ਆਈ ॥ ਰਾਮ ਵਿਸੇ
 ਗਕ ਹੈ ਜਨ ਸੁੰਦਰ ਬੈਠ ਪਰਾਜਨ ਨੀਦੁ ਖਚਈ ॥ ੩੬ ॥
 ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਹਿ ਮੁਹੀ ਗੁਹਿ ਉਪਰ ਬੈਠ ਸੁਕ ਦਲਈ
 ਵਰੀ ਮੁਖਤੇ ॥ ਸੋਈ ਤਾਰ ਦਈ ਹਰਣੇ ਕਹਿ ਬਾਤ ਸਿਯਾ ਬਰਮ
 ਤਮ ਹਟੁ ਖਤੇ ॥ ਤਬ ਦੇਖ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਚਿਤੋਰੇ ਪਜੀ ਚਿਤ ਜੀ
 ਓ ਅਬ ਯਾ ਸੁਖਤੇ ॥ ਸਾਖਿ ਰਾਮ ਮਿਲ ਪਕੀ ਅਸੁ ਭਈ ਯਹ
 ਅਲਪ ਗੀ ਕਤਰੇ ਰੁਖਤੇ ॥ ੩੭ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ਪਾਨ ਨ ਕੇ
 ਢਬੇ ਕੋ ਕਰ ਕੀ ਕਿਧੋ ਹੈ ਕਰ ਕੀਵੈ ਸੋਈ ਲਗੇ ਹੈ ਨਗਵੈ ਸੋਈ ਹੈ
 ਸੁੰਦਰੀ ॥ ਬਨ ਕੋ ਨ ਪਥ ਬਨ ਪਥ ਮਹਾ ਛਾਤ ਕੋ ਪਿਨ ਨੀ ਬਨ
 ਪਤਨ ਕੀ ਚੁੰਦਰੀ ॥ ਘੁਰੁ ਹੈ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹੈ ਪੁਤੁ ਆਪਕ
 ਨਧੋ ਪਹਾਗਨ ਮੇਛਾ ਭਾਈ ਤੁੰਦਰੀ ॥ ਪੁਤੁ ਹੈ ਸਮੁੰਦਰੀ
 ਸਮੁੰਦਰੀ ਹੈ ਪੁਤੁ ਹੈ ਪਹਾਗਨ ਮੇਛਾ ਭਾਈ ਤੁੰਦਰੀ
 ॥ ਸੋਰੇ ਮਨ ਉਤਰੀ ਤੁੰਦਰੀ ਸੋਰੇ ਉਤਰੀ ਹੈ ਸੁੰਦਰੀ ਤੁੰਦਰੀ
 ਉਤਰੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ॥ ੩੮ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ਬਿਨਾ ਕਹੇ ਪੋਨ ਕੋ
 ਨਗੀ ਨ ਯਾਨ ਗਬੀ ਚੋ ਕੋਨ ਸਕੇ ਇਹਾ ਆਇ ਗਾਹ ਪਾਤਨਾ
 ਬਕੀ ॥ ਜੀ ਅਮੇ ਨਰ ਹੀ ਭਈ ਨਰ ਕੀ ਕਹਾ ਕਰੈ ਬਿਧਿ ਬਿਰਹੀ
 ਨ ਕੋ ਕੀ ਬਿਧਿ ਕੋ ਅਕ ਬਕੀ ॥ ਮੁਕਰੈ ਦਇ ਹੈ ਜੀ ਅਜਾਨੀ ਮਸ

੨੨
ਅ

ਸਾਬੰਕੀ ਦੇਖਿਨੈ ਨਹਾਬਕੀਨ ਸੁਧਾਇਹਾਬਕੀ ਸੁਰਧੁਨ
 ਬਹਾਬਕੀਨਿ ਸਾਨੀਜ ਬਹਾਬੰਕੀ॥੩੯॥ ਸਦੈਯਾ ਦੇ
 ਖਹੀਚਹੁ ਓਰਨਤਾਹਿ ਸੁਕੋਉਨ ਮਾਨਸ ਦੇਤਾਇਖਾਈ॥ ਸੋ
 ਰਬਿਚਰਕਿਏ ਬਹੁਤਾਨ ਹੀ ਮੁੰਦਰੀਨ ਭੁਤੇਉ ਭੁਆਈ॥
 ਤੋਹੀਏ ਬੋਲਉ ਕੇਕਾਪਿਯੋ ਮਹਿਗਾਮਦਈ ਸੁਤਮੈ ਪੁਰ
 ਈ॥ ਦੂਤਹਨੂੰ ਮੇਰੇਨਾਉ ਹੈ ਮਾਤੁ ਪਰੋਪਗਜੀ ਨਕਰੇਦੁਰੇਤ
 ॥੪੦॥ ਵੇਹਗਾ॥ ਤਬਜੀਸਮੈ ਸਿਯਸੁਖ ਕਿਯੋਗਾਮਦੁਤ
 ਯਹਿਆਹਿ॥ ਮਾਨਸਕੀਕਹਿਤੋਹੀ ਮਿਲਨਕਯੋਹੈਗਾਹੀ॥
 ੪੧॥ ਸੋਰਗਾ॥ ਬਹੁਰੇਕਿਓਬਿਚਰਾਪਸਨਬਅਤਿਚ
 ਤੁਰਹੈ॥ ਕੀਨੋਕਾਪਿਪਤਿਹਾਰਮਾਨਸਕੋਰਾਖਸਭਖੈ॥੪੨॥
 ਕਬਿਤੁ॥ ਦੁਜੇਭਲੀਕਰੀਮੇਰੇਜੀਕੀਸੁਲਹਗੀਪੁਰਮਾਨਸ
 ਜੋਹੋਤੋਤਾਸੇਕੈਸੇਮੁਖਜੋਰਤੀ॥ ਗਾਮਦੁਤਸੁਨੇਤੋਹੀਘਰੀਮਾਰੁ
 ਕੋਹੁਤੋਤਾਹੀਕੋਜਿਦਾਇਬੇਕੋਕੋਨਕੋਨਿਹੋਰਤੀ॥ ਮੇਸੇਕਹਿਪ
 ਛੇਮੁੰਦਰੀਕੋਛਾਤੀਲਾਇਰਹੀਮਨੋਮਿਲੇਪਾਨਾਬਨੈਕਨਾਇ
 ਛੋਰਤੀ॥ ਕਬਹੁਉਘਾਏ ਚਾਪੇਨਿਧੋਨੀਕੇਪਸਕੀਜੇ
 ਨੈਨਨਕੋਨੀਰਉਰਆਰਗਨਿਚੋਰਤੀ॥੪੩॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਬੁ
 ਝਤਹੈਤਾਹੀਕੋਸਿਦੇਸੇਸਿਯਬਾਰਬਾਰਮੇਰੇਪੁਰਪਾਨਨਾਤਸੁਖ
 ਸੋਰਹਤਹੈ॥ ਲਛਮਨੀਕੇਕਹਾਂਛਾਛੇਕਹਾਕਯੋਤੋਸੋਮੇਰੀਸੁਪਿ
 ਸੈਬੇਕੋਕਬਹੁਉਮਚਹੈ॥ ਕਿਧੋਮੇਰੇਔਗਨਬਿਰਾਏਹੈਬਿਸਰ
 ਦੀਨੀ॥ ਕਿਧੋਮੇਰੇਨਾਮਲੇਉਸਾਸਨਭਰਤਹੈ॥ ਬੋਲੇਹਨੂੰਮਾਨਮੇ
 ਮੁੰਦਰੀਨਕਹੀਝਾਤਤੇਰੇਪਾਛੇਯਾਸੋਗਾਮਕੀਕਯਹਤਹੈ॥੪੪॥
 ਵੇਹਗਾ॥ ਭੁਜਾਭਈਆਤਿਦੁਬਾਰੀਕੀਕਨਕੀਨੀਛਾਪਾਰਨਮਾ
 ਨਸਾਦੀਕਹੈਕੋਨਾਮਾਰੇਪਾਪ॥੪੫॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਤੇਰੇਪਾਛੇਤੇ
 ਰੇਯਤੇਰੇਜਪੇਨਾਮਮੁਖਦੁਜਰੀ॥ ਕਿਯੋਕੋਉਦੇਹਨਿਬਰਤਹੈ॥

ਸੁਨੀਏਨਤੇਗੀਬਤਤਾਹੀਕੋਅਟਪਟਾਤਲਫਤਗਾਤਬੀਜੁਰੀਸਿ ੮੯
 ਰਮਕਤਹੈ। ਕੀਕਨਕਰੀਹੈਛਾਪਸੋਓਹੈਢਿਲਾਢਿਲਾਤਪਨ
 ਬਹੁਕੋਚਿਤਗਾਹੇਈਰਹਤਹੈ। ਛੀਨਰਪੁਗਾਈਸੁਨਸੀਯਮੇ
 ਗੀਮਾਈਜੈਸੇਪਨ੍ਹਾਪਨ੍ਹਾਯਤੈਸੇਬਿਧਉਲਹਤਹੈ॥੪੬॥ ਵੋਹ
 ਰਾ॥ ਤਬਬੋਲੀਭਿਲੀਸੁਮਤਿਸੁਨਜਸਕੀਅਚੇਤਾ। ਤੁੰਜਨਾ
 ਮਸੀਗਉਠਚਲੀਘਰਤਜਬਨਕਿਯਰੇਤਾ॥੪੭॥ ਕਬਿਤਾ
 ਤੁੰਨਸੀਗਹਤੀਤਬਇਤੀਓਨਹਤੀਕਹਾਂਤੋਬਿਨਾਅਕੇਲੇਘਮ
 ਓਦਕਛੂਤਰਤੇ। ਤਾਪਰਮਨਾਇਰਹੇਰਾਖਬੋਕੋਪਾਇਗਾਹੇਪਾ
 ਛੇਸਤਮਦਿਰਕੇਲੋਰਸੋਲਰਤੇ। ਕਹੂੰਬਨਜਾਇਕਹੂੰਕੰਦਮੂਲ
 ਆਇਸੀਗਲੇਕੇਲਛਮਨਸੁਖੀਦੁਖੀਦਿਨਭਰਤੇ। ਕਾਹੇਕੀਭ
 ਲਾਈਜਬਨਾਰਿਮੁਹਿਲਾਈਆਜਤੇਰੇਦੁਖਕਾਹੇਕੋਹਨੀਸੇਮੇਸੇ
 ਮਰਤੇ॥੪੮॥ ਕਬਿਤਾ। ਸੁਨਹੇਨਿਰੁਭਾਅਜਰਹੀਤੀਜੋ
 ਘਟਨਾਰੀਭੀਤਰਤੇਪਕਰਨਿਸਾਰਕਨਲੁਜਾਵਤੇ॥ਬਿਛੁਰੇਤੇਪੀ
 ਯਕਹੋਕੋਨਸੀਮਰੀਹੈਤਿਯਤੁਮਸੁਖੀਹੋਤੇਰਪੁਬੀਰਸੁਖਪਾਵ
 ਤੇ। ਜਨਤੀਹੋਤਬਾਦਿਗਮੇਸੀਜੋਨਹੋਤੀਤੇਰੇਅੰਰਹਨੁਮਾਨਬਿਨ
 ਲੀਕੋਕੋਨਆਵਤੇ। ਰੇਗੀਓਪਾਧਿਜੋਤੀਸੀਗਹੀਨਹੋਤੀਤਬਕ
 ਵਲਪੈਜੋਗੀਗਮਚਿਦਕੋਚੁਰਾਵਤੇ॥੪੯॥ ਵੋਹਰਾ। ਸੁਨ
 ਵਿਜਟੀਸੀਤਕਹੈਮੂਰਮੁਨਜਨੇਕੋਇਪੀਅਦੁਖੀਬਨਮੇਰ
 ਹੇਸਿਯਸੁਖੀਘਰਹੋਇ॥੫੦॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਔਰਕਹੋਇਕਸ
 ਤਜਾਹਿਸਮਝਹੋਘਰਚਲੀ। ਸੁਨਹੁਧਰਮਕੀਭਾਤਵਿਜਟੀਸ
 ਬਤੇਸੋਕਹੋ॥੫੧॥ ਕਬਿਤਾ। ਮੁਤੁਤੇਪਿਤਾਬਚਨਭਾਰਹੇ
 ਉਠਾਯੋਰਾਮਦੁਸਰੇਜਟਕੋਰਖਯਾਤੇਅਕਲਾਇਗੋ। ਕੀਰਪੁਰ
 ਕਚਕਰਧਨੁਖਖਰੇਈਭਾਰਕਟਿਸੋਨੀਖਗਾਮੀਗਾਮੀਕਮੁਰਦੁ
 ਾਇਗੋ। ਮੇਰੇਘਰਹੇਕੋਨਿਪਛਤੀਭਾਰਦੇਹੋਇਹੋਮੇਵਿਦਾਰੀ

ੴ ਇਨ ਪੈਨ ਸਯੋਜਾਇ ਗੋ ॥ ਭੁਖ ਹੈ ਫਿਰ ਖ ਹੈ ਕਿਨਿਆਇ ਮੁਖ
 ੧ ਇਹੈ ਸੁਖ ਤੇ ਸਿੰਗ ਚਲੀ ਧਰਿ ਭਾ ਚੋਨ ਸਾਇ ਗੋ ॥ ੫੨੫ ॥
 ੫੨੬ ॥ ਤ ਬਾਤਿ ਜਟਿ ਪਇ ਸਭਾ ਚਿਤੁ ਸਾਨੀ ॥ ਭਾਇ ਸੇ
 ਕ ਸੇਕ ਪਿਛਾ ਭੇ ਪੁਨ ਸੀ ਧੁ ਧੁ ਧੁ ਤਾਹਿ ॥ ੫੨੭ ॥ ਸੁਖ ਸੁਖ
 ਜਿਨ ਸੇ ਬਹੁਤ ਸਨ ਰਾਮ ਭਰਮ ਭਰਮ ਕਰਹਿ ॥ ਤਿਨ ਚੀਜ
 ਏਹੁ ਸੁਖ ਦਿ ਰਾਮ ਸਿੰਗ ਭਜ ਕਹੈ ॥ ੫੨੮ ॥ ਰਾਮ ਸਿੰ
 ਸੁਖ ਭਨਾਏ ਕਰਤ ਭਨ ਰਖਹਿ ਪੀਕਾ ਭੈ ਪਸਤਾ ਦੁਖ
 ਤੁਰਦ ਨ ਕੇ ਮਿਸ ਪੈ ਗੁਣ ਨਹਿ ਸਿੰਗ ਭਈ ॥ ਪੁਨ ਮਿਥਾ
 ਮਮਿ ਚਗਮੇ ॥ ੫੨੯ ॥ ਮੁੰਦਰੀ ਬਿਪਰੀਤਿ ਨਈ ॥ ਹਮ ਭੀ ਨਹੁ
 ਭੁਧਾਤਿ ਬੁਤ ਕੀਤੁ ਨਹੈ ॥ ੫੩੦ ॥ ਤਿਹੁ ਲੋਕ ਸਚ ਪਰਤੀਕੁ ਗ
 ਰ ਬਿੰਤੁ ॥ ਪਹਿਲੇ ਰਤੁ ਮੇਸਾ ਮੇਰੀ ਪੁਬੀ ॥ ਪੁਬੀ
 ਚੁਕੀ ॥ ਰਤਿ ਹੋ ਨੀਕ ਕੈ ਨਿਹ ਬਤੀ ॥ ਪਸਤਾ ਦੁਖ ਭੀ
 ਨਿਸਰ ਪਸਤਾ ਭੀ ਹੋ ਕਿਵੇ ਹੋ ਕੈ ਰਤੁ ਰਹਿ ਮਾਰਤੀ ॥ ੫੩੧ ॥
 ਰਹੀ ਸੋ ਰਤੀ ਅਮੇਰੇ ਧਨਾ ਨਹੁ ਤੇ ਪਿਛਾ ਸੇ ਸੋ ਰੇ ਚੇ ਮੇਰਾ
 ਸੁਨ ਕੇ ਚਰਤੀ ॥ ਦੈ ਕ ਪੋਲਾ ਬਰਹੀ ਸਾ ਬਕਹਿ ਸੁਖ ਭੀ
 ਬੋਲਿਖੇ ਅਕਿਨ ਬਿਧਾਤੁ ਮਨਿ ਦਰਸੀ ॥ ੫੩੨ ॥ ਰਾਮ ਭੀ
 ਬੋਲ ਜੇ ਕਨੀ ਮਾਨ ਮਾਭ ਜਾਨ ਕੀ ਨਿਵਾ ਕੇ ਕਜਾਹਿ ਦਿਨਾ
 ਤੇਰੇ ਸੋ ਧਾਹਿ ਸੁਨਾਇਹੈ ॥ ਗਵਨ ਕੇ ਮਾਭ ਬੋ ਕੇ ਭਾਤੁ ਕਯੋ
 ਮਨ ਤਾਹੀ ਦਿਨ ਸਭ ਨ ਚਢਾਇਓ ॥ ਆਇਹੈ ਭੀ ਜੇ ਕਦੇ
 ਬੋਲੁ ਭੇ ਕੈ ਗੋਗਾ ਮਸੀਤ ਚੋਲੈ ਆਉ ਭੀ ਭੀ ਮੈ ਭੀ
 ਰੇ ਪੁਰਖ ॥ ਦਿਓ ਆਇਹੈ ਸੁਤਹਿ ਪਹੁ ਗਇਓ ਮਾਭੀ ਬ
 ਤਾਨੀ ਰਾਮੁ ਦਿਨਾਇਹੈ ॥ ੫੩੩ ॥ ਰਾਮ ਭੀ ॥ ਮੇਰੇ
 ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ ਭੀ ਨਹੁ ਤੇ ਹਿਓ ਕੀ ਕੇ ਲੋਗਾ ਕੈ ਕਤਿ ਰੇ ਪੁ
 ਕੇ ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ ਪੁਰਿਤ ਲੀਤਾ ਤਿਨ ਰੇ ਰੇ ਮੇਰੇ ਰੇ ਰੇ

ਜਗਮਬਲੁਪਾਇਕੈ ॥ ਐਰਸੋਕਹੈਤੋਗਫਕੰਚਨਕੋਮੁਲ
 ਤੇਏਓਪਾਰਚਲੇਨਰਮਿਲਉਤਪਾਇਕੈ ॥ ਡਾਪਰਸੋਮੋਸੋਰ
 ਭੀਰਹੁਖਿਐਗੇਤਬੁਝੀਚਪਰਮਾਤਮਾਮਿਥੀਜੋਬਖਸਾ
 ਕੈ ॥ ੫੫ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਚਾਦਿਨੁਤੋਕਪੁਟੀਏਐਐ
 ਸੁਮਾਤਿਤਾਇਨਤੇਜਾਓਓਰਨਗਈਓਲਸਕੈ ॥ ਏਕੁ
 ਇਨਚਰਕੀਏਸੇਪੁਰਖਪਾਯਕੋਕੋਸੋਜੋਸਮਾਸੁ ॥ ਏਕੁ
 ਲਾਸਹੈ ॥ ਪੁਆਏਮੋਧੋਲਹਾਓਮਟੇਈਸੇਏਖੀਖਰਤੁਪ
 ਮੈਦਕਪਛੇਰਦਿਕੋਪਸਾਸਹੈ ॥ ਸਮਕੀਬਨੋਕੀ ॥ ਸੁਨਹੁਏ
 ਸਰੋਗੀਰਪੁਬੀਰਕੋਪਸਿਘਮਿਗਾਰਹਨਹਿਰਸਮਹੈ ॥
 ੫੬ ॥ ਵੇਰਹਾ ॥ ਸੁਖਪਯੋਜਿਯਜਾਨਕੀਭਲੇਤੁਤਲਹਿ
 ਮਹਿਸੁਫੇਸਰਜਨਮੇਘਕਪਿਬਰਖੁਜਿਘਏਤੁ ॥ ੫੭ ॥
 ਸੋਰਠਾ ॥ ਸੁਨਹੁਬੀਰਹਨਵੀਤਤੋਰੇਸੁਲਘਰੇਸਥੀਰਖ
 ਰੰਦਬਲਦੀਤਕਯੋਤੋਮਸੋਕੀਜਿਯੈ ॥ ੫੮ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥
 ਸੁਰਸਸਿਮੇਘਪੰਨਾਇਦੁਜਮਸਿਧੁਰੇਨਅਇਸਕੋਮੈਏਮੇ
 ਸੋਕੋਨਤੀਨਮੈਰਹੈ ॥ ਜੋਕਦਾਰਮੇਟੇਕੋਉਤਾਗੀਆਉਮੈਟੇਥਿ
 ਓਕਕਹੈਪਾਪੀਪਰਲੋਕਦੁਖਮੇਪਰੈ ॥ ਤਾਰੇਬੇਗਜਾਹਿਓ
 ਕਲੇਗਲਪਤੁਤਹੁਜਿਨਪਾਪਫਲਕਪਟਨਏਕਇਨਤੇਬਰੈ
 ਮਇਨਤੇਮਲੇਤੇਹੋਹੁਪੈਗਈਕਠੇਰਯਾਤੇਮੇਰੇਪਨਰਹੇਸੁਨ
 ਰਮਦੁਖਨਾਤਹੈ ॥ ੫੯ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਨਬਪਰਪੀਰਕੋ
 ਘਬਤੇਬਿਸਾਹੀਕਪਿਬੀਰਪੁਬੀਰਪਦਕੋਲੋਲਿਕਾਇਏ ॥
 ਰੁਫਾਅਸਲਯੋਕਫਾਅਫਲਸੁਪਬਜਾਗੇਪਛੇਤੋਪਤੁਯੋਪ
 ਮੇਗੇਨਪੁਓਆਇਏ ॥ ਬਾਸੀਹੈਨਿਕਟਕੋਓਦਾਸੀਜੋਤੋਨ
 ਥਿਮੋਸੋਦਾਸੀਸੀਅਕੋਸੀਟੇਸੇਬੁਹਰੇਨਪਾਇਏ ॥ ਬਾਤਕੋਹੋਗੋ
 ਰਿਧੋਕਕੀਹੋਇਨੋਕੀਰਮਪੁਲਨਕੀਚੋਕੀਮੋਪਕਬਲੋਦਿਵਇ

ੴ ਹੈ॥ ੬੩॥ ਕਬਿੱਤ॥ ਬਿਰਹਿਕੀਸਾਲਮੇਨਜਾਤੁ
 ਰਮੇਰੇਤਨਨੈਨਕੇਨੀਭੂਮੇਬੂਤਨਮਰਤਹੈ॥ ਰਾਵਨਕੇ
 ਰਾਸਨਓਸਾਸਨਨਪੁਲਜਾਤਦੇਹਛਾਡਛਾਡਜੀਸੋਨਿ
 ਹੀਲਰਤਹੈ॥ ਛਤੀਆਕੀਥਤੀਆਕਹਲੋਕਹੋਪੁਨਸ
 ਰਾਮਬਿਨਨੈਕਹੋਨਕਹੋਬਿਦਰਤਹੈ॥ ਇਹੀਮੇਲਭੇਸਮੇਦੇਰ
 ਓਸਦੇਸਕਾਪਿਆਸਬਸਪਰੀਤਤੇਜੀਬੋਈਕਰਤਹੈ॥ ੬੪॥
 ਸਵੈਯਾ॥ ਕੰਚਨਕੇਮਿਗਕਾਜਹਨੁਮਹਾਰਜਾ
 ਜੋਤਬਹੋਨਪਚਾਰੇ॥ ਕਹੇਕਹੋਇਇਤੀਬਿਪਰੀਤਜੋਰੇ
 ਮਿਟਾਇਕੇਪਓਨਧਾਰੇ॥ ਏਏਮੇਅਪਗਾਧਕਰੇਛਮੇ
 ਪੁਬੀਰਨਟੇਰਪਚਾਰੇ॥ ਸੋਅਬਲੋਦੁਖਪਾਵਤਿਹੋਜਬ
 ਇਨਦੇਖਤੋਪੁਨਾਨਿਕਾਰੇ॥ ੬੫॥ ਕਬਿੱਤ॥ ਚੰਦਦੇ
 ਚਕਈਮਿਲਾਨਸਰਫਲੇਅਸੇਬਿਪਰੀਤਿਕਾਲਹੈਸੁਦੇ
 ਕਹੀਅੰਤਹੈ॥ ਬਾਤੀਸੰਬਾਤੀਪੁਨਸਾਫਨੀਰਚੰਦਨਸੇਬ
 ਰਲੀਜਿਅਤਨੁਅਨਲਚਹੀਅੰਤਹੈ॥ ਸਿਗਕੇਦੁਕੁਲਦੇਖ
 ਜਨਕੇਟੂਲਦੇਖਰੁਖਨਕੇਮੂਲਦੇਖਸੁਲਾਸਹੀਅੰਤਹੈ॥
 ਪਲਾਭਾਹੀਰਾਮਪਲੈਨਸੰਭਚੰਕਪਿਅੰਸੇਗਫਲਿਕਾਮੇਸੀਤ
 ਤਿਰਹੀਅੰਤਹੈ॥ ੬੬॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਹਨੁਮਾਨਦੁਖਪਾਇ
 ਤਲੋਚਨਜਲਨਰਹਾਇ॥ ਰਾਮਚੰਦਾਬਿਨਸੀਯਦੁਖੀਸਿ
 ਬਿਨਉਤਰਘੁਗਾਇ॥ ੬੭॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਤੁਮਹਿਗੁਈਪ
 ਰਤੀਤਜਬਮੁਦਗੀਤੋਕਦਈ॥ ਵੂਤਹਿਦੈਬਿਪਰੀਤਇਕਪਾ
 ਤੀਅਰਪੁਬੋਬਿਨੁ॥ ੬੮॥ ਕਬਿੱਤ॥ ਜਾਨਕੀਜਜੀਅ
 ਆਨਯੋਭੁਲੋਹੈਸਯੋਨੇਕਪਿਯਾਹੀਤੇਪਠਾਯੋਰਾਮਜਨੈਜਾਹੀ
 ਮਾਠਿਕੋ॥ ਚੋਈਮੇਲਪੇਟੀਏਕਮਨਹੀਸੁਕਦਦੀਨੀਦੀਜੋ
 ਰਾਮਹਾਥਜੋਬੰਦਯਾਤੇਹੀਰਤਿਕੋ॥ ਦੁਸਰੇਦਿਸੈਓਤਕੁਦੁ

ਮੇਰੇ ਹਿਤ ਕਾਨੇ ਕੀ ਓਕਾ ਕਸੀ ਕੋ ਬਾਲੇ ਸੁਗਭਿ ਕੋ ॥ ਤਲਕ ੯੩
 ਨਾਯੋ ਨਿਜਾ ਬਮੇਰੇ ਮਾਥੇ ਕਪਿਤੀ ਨੋ ਪਤੇ ਵੀਨੇ ਤਿਨ ਤੀਜੇ ॥ ੧੧
 ਪਤਿ ਕੋ ॥ ੬੯ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਨੀ ਅਥਿਛਾ ਭੁਖਿ
 ਰਲੇ ਤਿਨ ਦੁਰਹੁ ਤੇ ਸਿਕਾਯੋ ॥ ਆਇਗਈ ਫਿਰਕੇ ਮਨੇ
 ਛੁਪਾ ਅਪਨੋ ਬਲ ਮੇਲ ਜਾਯੋ ॥ ਓਕਾਰ ਲਏ ਜਗਮੇ
 ਹੁਬਾਤੁ ਕਿਰਾਮ ਕੇ ਦੁਰਕੋ ਕੁਪਿ ਆਯੋ ॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਜਬਜ ॥
 ਹੀਮ ਲੋਤ ਬਕਯੋ ਮਿਟੈ ਮਨ ਕੋ ਪਛੁਤਾਯੋ ॥ ੧੨ ॥ ਸੋਰਠਾ
 ਯਚਿਰ ਲਜਾਤ ਸੁਭਾ ਉਹਨੁ ਮਾਨ ਚਿਤਯੋ ਧਰੇ ॥ ਸੁਰਸ
 ਸਤਭਾਉ ਕਾਇਰ ਬਕਮੁਖੀ ਹੋਯੋ ॥ ੧੩ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥
 ਖਿਝੈ ਰਾਪੁ ਬੀਸ ਮਾਇਯਾ ਤੇ ਜਸ ਲੇਜਾਉ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਰਹੈ
 ਜਿਸ ਰਹੈ ਵੇ ਮੇਏ ਕਕਮਾਉ ॥ ੧੪ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ਬਾਗਤ
 ਖਾਇ ਬਲ ਅਪਨੇ ਜਨਾਇਤ ਚੇਏ ਕਪੁਤਾ ਪਾਇਤ ਬਸਿ
 ਪਾਰਜਾਇਹੋ ॥ ਲੋਕ ਹਿਜਰਾਇ ਕੋ ਕਲਿ ਕਹਿ ਰਚਾਇ ਬਡੇ
 ਪ੍ਰੇਮ ਮਚਾਇ ਦੁਤਰਾ ਮੋਕ ਕਯਾਇਹੋ ॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਸਾਵਨ ਕੇ
 ਮੇਧ ਜੋ ਰੁਵਾਇਗਾ ਮਚਿ ਦਹਿ ਸੁਨਾਇ ਬਡੇ ਬਾਰ ਕਕਮਾਇ
 ॥ ਅੰਗੇਜ ਕਹੈ ਗੋਬਿਨ ਕਹੈ ਕਿਉ ਕਰੀ ਰੇਤ ਬਮੇਰੋ ਕਹਾਯੋ
 ॥ ਨਾਮ ਸੀਤਾ ਕੋ ਬਤਾਇਹੋ ॥ ੧੫ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ਜੋਤਿ
 ਮੋਕੇ ਬਿਚਾਰ ਜਾਨ ਕੀ ਸੋਕੈ ਅਬੁਰ ਹੀ ਮਰੈ ਗੀਵਹਿਜ
 ਤਨ ਬਲਕੇ ॥ ਆਇਸ ਬਿਨਾ ਜੋ ਕਰੇ ਵੇਖਨ ਤੇ ਰੇਤ ਬਕਯੋ
 ਲੁਮਾਸ ਹੋ ਕਰੇ ਤੇਏ ਕਛੁ ਲਕੇ ॥ ਫੀਲੇ ਫੀਲੇ ਪਾਇਨ ਸੇਸੀਤਾ
 ਸੋਕਯੋ ਜਾਇ ਰੁਖ ਲਗੀ ਬਿਨਾ ਕਹੈ ਬਾਗ ਮੋਕੇ ਫਲ
 ਲੀਸੀ ਅਜੇ ਸੇਤਰੇ ਜੀਅ ਕੋ ਨਜੇ ਖੋਹੈ ਇਤੈ ਸੋਤ ਰਖਾਹਿ
 ਉਏ ਕਮਾਧ ਫਲਕੇ ॥ ੧੬ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਸਿਧ ਸੁਧੀ
 ਤੁਭਾਗ ਕਪਿ ਪਤਿਛੁਲੁ ਸਮਝੈ ਨਹੀ ॥ ਚਕਮਕੀ ਸੋਮਾ

੬੪
੧੧

੩੬

ਸਤਗੁਰ

੬੬

ਗਹਨੁਮਨਮਾਗਜਾਲਈ॥੧॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਇਕਚਿ
ਕਪਿਜਾਤਾਅਤਿਅਇਸਕਿਯੋਸਹਾਇ॥ਪਟਕਪੁਛਰੇ
ਭਯੋਗਮਤ੍ਰਿਜਸੁਲਗਾਇ॥੧੬॥ ਕਬਿਤਾ॥ ਪੈਰੇ
ਤੇਹੀਖਿਨਮਨਕੀਨਹੋਸਗਾਖੀਮਾਰੇਰਖਵਾਰੇਸਭਉਚੇਕਿ
ਕਾਰਕੀ॥ਭਾਗੇਏਕਡਾਟੇਰੁਖਮੂਲਤੇਉਪਾਟੇਫਲਤੇਰੇਮੀ
ਟੇਹਰੀਠਹੀਸੁਛਾਰਕੀ॥ਆਨਪੁਰਹੁਤਨਿਜਹਾਬਨਸ
ਵੀਅੇਸੀਰਾਵਨਕੀਬਾਗੀਪਾਤਪਾਤਡਾਰਡਾਰਕੀ॥ਦੁਤਕ
ਬਾਤਮਹਾਰਾਜਉਤ॥ਪਾਤਭਯੋਆਯੋਕੀਪਏਕਤਿਨਮ
ਹਮਹਾਰਕੀ॥੧੭॥ ਕਬਿਤਾ॥ ਹਰੇਹਰੇਆਯੋਪੈਡਾ
ਈਹਰਾਯੋਏਕਰਾਕੇਮਾਰਥੇਕੋਹਮਬਡੀਹਾਲਹੂਲਕੀ॥
ਛੇਉਲਪੈਛਸੋਫਿਗਾਇਸਰੁਮਾਰਡੇਭਾਗੇਹਮਆਏਬਾ
ਭਈਅੇਸੇਸੁਲਕੀ॥ਜਾਕੀਛਬਦੇਖੇਬਨਨੰਦਨਸੇਮੀ
ਖਸੀਰੇਮੇਘਮਾਲੀਸੋਈਬਾਗੀਨਿਰਮੂਲਕੀ॥ਹਮਤੋ
ਹੀਹੋਬਾਤਬਚਮੇਨਰਾਜੇਪਾਤਾਸਾਜਿਨਕਰੇਮਹਾਰਾ
ਫਲਫੂਲਕੀ॥੧੮॥ ਕਬਿਤਾ॥ਜੋਗਦਰਪਰੇਪੈਡੁਖਦੇ
ਬਰਗਾਏਬਿਟਪਾਬਰਬਰਅੰਬਰਛੁਟੇਤਿਹੈ॥ਕੋਰੀਮੇਨ
ਵੈਜਿਨੇਬਉਨਹਲਵੈਬਲਵਨਨਸੁਲਾਵੈਤੇਤੇਮਾਨਡਿਓ
ਹੈ॥ਸਿਰੋਮਨਬਾਗਨਬਰੀਚਨਬਨਲਬੀਚਹੁਤੇਰਖਵਾਰੇ
ਹਾਪਛੀਕੀਨਗਾਤਿਹੈ॥ਚਫਤਦੁਖਾਰੇਹਨੁਮਾਨਕੋਉਖਾਰੇ
ਸੇਰੁਖਉਖਰਤਜੈਸੇਉਖਉਖਰਤਹੈ॥੧੯॥ ਕਬਿਤਾ॥ ਕੋ
ਕਪਿਅਯੋਜਿਨਹੂਧਮਮਚਾਯੋਅੇਸੇਜਾਇਮੇਘਨਦਜੀ
ਮਾਰੇਬਾਧਲਿਆਈਚਾਕਕੇਕਹੇਕੀਨੋਉਤਪਾਤਵਾਦਿਭੂ
ਤਤੈਟੇਕਧੁਰਾਧੁਮੁਹਰਿਖਹਾਈਚਾਅੰਰਜੋਕਦਾਚਕਾ
ਵੇਟਤੋਕਹੋਇਛਲਤੇਤੇਤਾਹੀਨੀਕੇਬਹਮਫਾਸਸੇਫਸਾ

ਮਾਕੋਜਿਨਅਛੁਮਤਿਵਹੈਬਲੀਹੈਇਤਾਸੇਸਾਵਧਨਹੈਕੈ ੮੫
 ਬੇਟਾਜੀਤੇਪਰਆਈਭਾ॥੮੦॥ ਕਬਿਤਾ॥ ਚਲੇਤ
 ਬਧਾਇਨਦਬਾਜੇਸਰਸਾਜੇਸਰਜਾਇਦਿਗਦੇਖੋਕਛਮੇ
 ਸੋਬਨਾਯੋਹੈ॥ਪਰਹੈਦੈਕਲਰੇਏਈਮਸੇਉਤਕੋਨਮਰੇਹਥਾ
 ਰੇਬ੍ਰਹਮਮਤ੍ਰਿਪਦਕੋਚਲਾਯੋਹੈ॥ਮਾਨੀਬ੍ਰਹਮਮਾਨਬੋਲੇ
 ਕਾਪਦੈਜਾਨਕਪਿਯੋਨਜਨੇਮੁਢਬਪੁਆਪਤੇਬੰਧਾਯੋਹੈ
 ਯਾਕੋਫਲਆਗੇਪਰਲਾਗੇਜਾਨਜੋਹੈਸਰਬਾਧਹਨੀਮਸ
 ਕੋਸੁਮੇਘਨਾਦਲਾਯੋਹੈ॥੮੧॥ ਵੋਹਰਾ॥ ਪੁਰਜਨ
 ਸੁਰਜਨਮਨਹਰਖਦੇਖਹਨੀਮੁਸਕਾਹਿ॥ਇਹਬਿਪਿਬਾ
 ਧੋਕਪਿਸਹਤਰਾਵਨਕੀਢਿਗਜਾਇ॥੮੨॥ ਸੋਰਠਾ॥
 ਗਡਲੀਕਾਸਿਰਮੌਰਦੇਖਹਨੀਤਨਸੈਕਹੈ॥ਜਾਹਿਚਿਤਕੀ
 ਫੋਗਮਨਜਾਨੈਮੁਖਤੇਹਸੈ॥੮੩॥ ਕਬਿਤਾ॥ ਕੋਲਸੈਕ
 ਪਿਹੈਕੋਨਕਪਿਹਨੀਮਾਨਕਾਕੇਸੁਤੁਬੁਝਨੀਕੇਅਜਨੀਕੋਪੁ
 ਤੋਹੈ॥ਕੋਨਕਾਜਬਾਗਤੋਰਹਾਕੋਜੇਮੋਰੁਖਲਾਰੀਤੇਕੋਕਿ ੮੪
 ਧੋਮਾਰਬੇਕੋਰੁਤੋਹੈ॥ਮੇਰੇਆਗੇਸੁਰਹੈਕਹਾਵਤੁਕਹਾਏਕ
 ਜੋਨਤੇਸੋਗਿਰਤੋਰਬੇਕੋਬਜਪਹੁਤੋਹੈ॥ਕੋਹੈਲੋਕਆਯੋਰ
 ਪੁਬੀਰਹੈਪਠਾਯੋਕਛੁਲਾਗਤੋਹੈਸੇਵਕੋਹੈਦੁਤਨਸੇਦੁਤੋਹੈ॥
 ੮੫॥ ਕਬਿਤਾ॥ ਜਾਨਕੀਲੈਜਾਤੇਤੇਤੇਨੈਕਨਸੈਕਤੇਮੁਦ
 ਆਪਲੋਹੈਤਨੁਆਪਕਾਹੈਕੋਬੰਧਾਵਤੋ॥ਕੋਸੇਮੇਘਨਾਦਿਆਇ
 ਜੀਸੋਛਾਡਦੇਤੇਅਰਲਰਬੇਕੋਤੇਸੋਸੁਰਅਜਕਹਾਪਵਤੋ॥ਕੋ
 ਸੋਕਹੋਜਾਇਜੇਸੀਮਲਕੀਸਮਾਇਮਨਹਾਇਹਾਇਨੀਕੋਰ
 ਨੋਕੋਤਕਾਦਿਖਾਵਤੋ॥੮੫॥ ਕਬਿਤਾ॥ ਬਰੁਬਕਰਲਾਪ
 ਹਿਸੁਬੁਤਨਕਾਲਨਿਜਕਹੋਤੇਬਿਚਾਰਯਾਹਿਕੋਸੁਤੁਮਾਰੀ
 ਏ॥ਏਕਹੈਬੰਦਕੀਜੈਏਕਹੈਦੀਜੈਬਿਖਜੀਜੈਤਬੋਏਉ

ਮੇਰੀਸਥਾਨਹੈਨਾਗਨਦੇਤੇਨੈਕਰਮਦਵਜੁਦੀ
 ਮਾਹਿਸਜਪਾਵੇ

੯੬ ਵਿਨੇਸੀਸੀਤਾਤਾਭਿਯੋਬੋਲੀਯੁਮਾਨੋਹੋਸੇਸੇਨਮਰੇ
 ੧੫ ਜੈਸੇ ਤੁਮਹੁਕਹਤਮੇਰੇਬਚਨਭਿਚਾਰਿਏ।ਪਤਿ
 ਸੁਗਈਅਬਹੋਹੁਮਕੋਚਾਹਤਹੋਤੁਲਤੇਲੋਲਪੇਟਦੇਹ
 ਮੇਰੀਜਾਰਿਏ॥੮੬॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਐਰਭਾਤਕੇਹੁਜ
 ਬਮਚੋਨਮਰਤਤਬਤੈਸੇਈਬਿਚਾਯੋਜੈਸੇਯੁਮਾਨਕ
 ਯੋਹੈ।ਤੁਲਸਨਤੇਲਸੇਲਯਾਏਮੇਲਪਿਤੁਬਾਕੀਖਾਸ
 ਗਿਫਲੇਲਪਟਆਨਜੋਯਹਿਰਯੋਹੈ।ਏਥੇਕਵਿਗਮਕਫੁ
 ਭਈਸੋਚਲਤਨ।ਹਿਜਾਤੇਪਰਜਾਏਨਜੋਈਬੋਤੁਗੁਹ
 ਯੋਹੈ।ਪੈਨਪੁਤਤੋਜੋਕੋਗਮਪੁਰਹੁਤਮੇਰੇਦੂਤਸੇਈਕੀਪ
 ਭਿਨਜਾਇਲੋਕਦਯੋਹੈ॥੮੭॥ ਕਬਿਤੁ ਬ੍ਰਹਮਠਾਸਫੇ
 ਰਦੀਨੀਆਗੇਕੀਪਗਭਿਉ।ਭਿਆਪਟਕਲੀਨੀਕਯੋਰਦੁ
 ਨਗਵਾਫਕੋ।ਜੈਸੇਇੰਦੁਬਰਨਕਥੇਰਜਮਜੀਤੋਤੈਸੇਮੇਰੁ
 ਜੀਤੋਚਾਹਤਹੋਰੁਦਾਅਵਤਾਰਕੋ।ਬਾਗਤੇਕੋਤੈਰੋਪੁਤਮ
 ਕੋਬੁਧਿਦੇਖੀਤੇਗੀਰਾਮਹਿਕੈਸੇਜੀਤਹੈਨਜੀਤੋਪਤਿਹ
 ਰਕੋ।ਏਖਾਮਬਰਕਲੀਕਜਾਹਤਨਿਸੀਕਤੇਗੀਤਉਨਬੁਝੈ
 ਗੀਜੋਲੋਆਇਹੋਕਪਾਫਕੋ॥੮੮॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਐਸੀ
 ਰਿਸਆਦਤੁਪੈਤੋਹੀਕੋਜਗਾਇਜਉਜਾਨਕੀਲੋਜਾਉਅਬਯ
 ਯਹੈਹੋਸਰਗੀਹੈ।ਕਹਕਰੇਗਮਚਿਦਅੰਗਦਸੁਗੀਦਜਾਮਦੀ
 ਤਨਲਨੀਲਜਾਰਿਏਕਬਾਤਕਹੀਹੈ।ਸੀਤਸੇਧਲਜਾਇਜਾਧ
 ਰਵਨਪਚਰਮਾਰੋਬਜਭੁਜਦੰਡਸੇਪਕਰਮਾਰੋਮਹੀਹੈ।ਐ
 ਸੀਜੋਨਹੋਤੀਤੇਰੋਛਾਡੁਤੇਨਗੋਤੀਕੋਉਹੈਨਬਿਸਵਾਸੋਗਮ
 ਰਾਜਗਹੋਗੁਹੀਹੈ॥੮੯॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਰਾਮਬਲਪਿਦ
 ਮਰਨੇਸਕੋਮਨਾਇਚਲਯੋਜਾਤਹੀਤੋਕਲਸਜਗਾਏਅ
 ਰਧਮਕੋ।ਸਿਘਪੋਰਜਾਗੀਉਚੈਚੈਪਖਾਅਟਗੀਕਲੀਕ

ਜਾਤਿ

ਕਾਏ

ਗੀਰਾਮਦੂਤਇਨਹੂੰਚਲਾਏਚਾਮਕੇ॥ ਰਾਵਨਨਿਹਾਰਕਰ
 ਭਾਮੇਪੁਕਾਰਕਹੋਬਡੇਦਿਨਮੇਲੇਇਨਏਕਦੂਤਗਾਮਕੇ॥ ੫੫॥
 ਨਧਸੂਰਤਿਨਸੂਰਨਕੋਕੋਨਗਨੈਜਾਕੇਪਤਿਹਾਰਕਮਿਏਤੇਬੋ
 ਕਾਮਕੇ॥ ੫੬॥ ਕਬਿਤਾ॥ ਪਾਛੇਕਹੋਲੋਕਪਤਿਸੁਨੇ
 ਨੁਮਾਨਕਪਰਾਮਰਿਦਹੀਕੋਏਕੋਤਹੀਖਾਯੋਲੋਨਹੈ॥ ਸਾਚੀ
 ਚਿਜੋਤੀਅਵਤਾਰਹੈਉਸਾਪਤਿਕੋਤੋਤੋਭਗਾਉਤੋਸੋਨਾਤੋਪਾਨ
 ਪੈਨਹੈ॥ ਜੀਅਮੈਨਕੋਧਕਰਜਾਹਿਅਬਕੋਰੁਦਨਗਰਜ
 ਰਵੇਜਿਨਸਾਧੇਹਮਮੋਨਹੈ॥ ਬੋਲਯੋਤਬਸੀ॥ ਸਿਵਕਯੋਤ
 ਕਹਾਏਗਯੋਗਾਮਕੋਪਆਗੇਛੁੜਮੂਹਛੁੜਕੋਨਹੈ॥ ੫੭॥
 ਕਬਿਤਾ॥ ਜਾਨੀਜਬਬਾਤਤਬਰਾਜਾਬਿਲਲਾਤਤੋਲੇਮੋਤੇ
 ਪਰਧੰਭਯੋਤਕੋਫਲਪਾਖਿਯੋ॥ ਸਿਕਰਾਇਗਾਦਸਮੇਦਸੇ
 ਸਕਾਟਪੁਜੇਤਤੇਰਯੋਏਕਕਾਸੇਅਭਿਖੇਖਿਯੋ॥ ਰਾਤੇਲੋਕ
 ਗੀਸੇਦਾਮਾਨੀਨਹਮਾਗੀਅਗਾਅਗੇਉਕਸਲਜਬਏਹੋਤਬੋ
 ਖਿਯੋ॥ ਜਾਨਤਹੋਮੇਰੇਪ੍ਰਭਮੋਹਿਸਮਝਾਵਤਹੈਰੁਦਨਕੇਉਤ
 ਨਮੈਛੁਏਕੋਨਦੇਖਿਯੋ॥ ੫੮॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਇਹਬਿਧਿਪਿਰ
 ਵਨਲੋਕਪਤਿਮਨਹਿਰਯੋਮੁਰਝਾਇ॥ ਜਾਹਿਜਹਿਕਪਿਜਾ
 ਰਤਫਿਰੇਤਹੀਨਿਰਖਮਰਜਾਇ॥ ੫੯॥ ਕਬਿਤਾ॥ ਪੁੰਨ
 ਪਰਜਾਭੇਤੇਬਿਰਾਜਖਾਨਹਨੁਮਾਨਮਾਨੇਬਡਾਅਨਲਾਸਿ
 ਪੁਅਕਲਾਤਹੈ॥ ਕਿਧੋਮੇਘਸਿਗਕੇਟਬੀਜੁਗੀਕੇਪੁਜਕਿਧੋਤ
 ਜੇਨੈਨਸੋਤਿਨਨੈਨਮਿਓਤਪਾਤਹੈ॥ ਕਿਧੋਹੋਮਗਿਰਨਭਮ
 ਲਸੋਤੋਲੀਕਿਧੋਸੁਰਜਸੋਖਿਲਯੋਇਧਨਖਸੁਹਤਹੈ॥
 ਅੰਗਛਾਬਿਰਾਮਕਵਿਮਾਨੇਗਾਮਚੰਦਰਰਾਵਨਪਚੰਦਕੋ
 ਤਪਭੁਜੇਜਾਤਹੈ॥ ੬੦॥ ਕਬਿਤਾ॥ ਛਾਡਛਾਡਛੋਰ
 ਰਨਭੋਯਰਨਸੋਜਤੁਰਛਪਿਜਲੋਜੋਹਨੁਤਾਸਨਕੇਤੁਅਖੇ

੬੮
੧੧

੨

ਜੰਤੁ ਨ ਬੁਝਾਈ ਛਿਨ ਹੀ ਛਿਨ ਪੈਸਾਈ ਲਾਈ ਹਨੀਮਨ
ਕੀਨ ਬੁਝੈ ਪੁਸਪ ਸਤੋ ॥ ਸੇਨੇ ਕੀ ਅਟਾਗੀ ਚਿਤ ਸਾਰੀ ਪਰ
ਜਾਈ ਸੇ ਸੰਘ ਸਕੀ ਅਟਾਗੀ ਜਗ ਗਈ ਫਿਰ ਬਾਸਤੋ ॥ ੬੯ ॥
ਨਚ ਬਾਇਹਾਇ ਹੰਪ ਕ ਕਯੋ ਨ ਜਾਇ ਭਜ ਗਈ ਰਾਨੀ ਸ
ਭਰਾਵਨ ਕੇ ਪਾਸਤੋ ॥ ੭੦ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਠਾਗੀ ਚਿਤੁ
ਕਾ ਅਕਸੁ ਤੇ ਸਬ ਚਿਠੇ ਜਾਗ ਛੁਤੇ ਕਹੁ ਕੇ ਨ ਪਾਏ ਕਥ ਲੇਖ
ਤਹੈ ਚੁੜੇ ਪੈਰ ਹੋਰੈ ਤੇ ਅਛੁਤੇ ਨ ਕਹਨ ਪਾਏ ਹਨੀਮਨ ਜੀਤੋ ਗ
ਯੋ ਦਤਨ ਸੇ ਪਾਤੁ ਹੈ ॥ ਕੀ ਨੋ ਜਿਨ ਗਵਨ ਪੁਤੇ ਜਮ ਹੁਤੇ
ਜਮ ਕਤੇ ਖੇਤ ਮੁਠਿ ਅਜ ਹੁਤੇ ਨ ਸਿਧਾ ਤਹੈ ॥ ਪਰੀ ਦਿਨ ਹੁਤੇ
ਰੋਹ ਪੈ ਗਏ ਕੁਪੁਤ ਸਬ ਗਾਮ ਚਿਦ੍ਰੁ ਤੇ ਇਦ੍ਰੁ ਤੇ ਨਰਾਤਹੈ
੬੬ ॥ ਸਦੇ ॥ ਜਾਛਿਨ ਗਾਮ ਸੇ ਬੈਰ ਕੀ ਚਿਸਤਾ ਦਿ
ਨ ਤੇ ਮਤ ਪੈ ਗਈ ਕਾਰੇ ॥ ਏਕ ਪਤੀ ਗਯੋ ਸਿਧਾ ਅਨੁਸੇ
ਬਰਤ ਰਦੁ ਕਿ ਕਨਾਰੇ ॥ ਪੂਛ ਸੋ ਲਾਇ ਜਗਾਇ ਦਏ ਹਨੁ ਮ
ਨੁ ਨ ਚਕੇ ਦਰਤ ਸਚੇ ॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਪਰ ਪਚਿਨ ਤੇ ਜਰੇ ਕੰਚਨ
ਭੇਰਿ ਹਰਿ ਚਨ ਬਾਢੇ ॥ ਟੁਲਗਯੋ ਅਮਰੇ ਸਾਦਿ ਨੇ ਸਖ ਗੇ
ਜਲੇ ਸਸ ਸੀਸ ਬਹੀਤੋ ॥ ਸੂਰਜ ਬੀਸ ਸਿਰੇ ਮਾਇ ਹੀ ਸੁਨ ਸ
ਰਪੁ ਬੀਬੁ ਏਜ ਬਹੀਤੋ ॥ ਜੀ ਮਾਇ ਕੋ ਫਟਿ ਰਾਜ ਨਿਹਾਤੁ
ਰੇਨ ਰਤੀਤ ਮਰੂਪ ਮਹੀਤੋ ॥ ਜਾਰ ਕੈ ਏਕ ਨਿਸੀ ਕਥੁ ਯੋ ਕਪਿ
ਵਨ ਛਿਤ ਯੋਤ ਬਹੀਤੋ ॥ ੭੧ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਖਾਸੀ ਚਿਤੁ
ਸਾਗੀ ਚਿਤੁ ਹੀਰਨ ਸਵਰੀ ਪਾਇ ਤੇ ਈਤੋ ਜਗਾਈ ਜਗ ਗਈ
ਏਤ ਸਾਸਤੋ ॥ ਲੋਕ ਭਾਰੇ ਜਾਤ ਪਾਛੇ ਚਨਾ ਜਰਤ ਜਾਤ ਕੇ
ਸੇ ਸੁਖ ਪਯੋ ਬਿਨਾ ਲਿਕਾ ਪੁਤਿਨਾ ਸਤੋ ॥ ਚੋਟਾ ਬਜਾ ਰਜ
ਰੇ ਬੀਬੀ ਚਟ ਸਾਚ ਜਰੇ ਪੈਰਾ ਹਥਿਆ ਰਜ ਰੇ ਕਪਿ ਕੇ ਬਿਬ
ਸਤੋ ॥ ਜਾਗੀ ਹਨੀਮਨ ਪਰ ਜਾਗੀ ਸੀਤ ॥ ਕੇਸਤ ਛਾਰ ਪੈਨਾ

ਵੀਸੁਵਿਭੀਖਨਕੇਬਾਸੁਤੇ॥੮੮॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ਪਵਨਪ
 ਵਨਪੁਤਵੁਤਰਪੁਬੀਸੁਕਤੀਰਦਸਕੰਪਰੇਨਨੈਕਸਕੁਚਤ
 ਹੈ॥ ਰਾਮਬਲਚੀਰਨੈਕਨੀਚੇਨਕਰਤਰੀਰਬੇਲੇਹਨਮਾਨ
 ਨਪਟਕਤਪਤਹੈ॥ ਸਬੈਸਹਰਹੇਟੇਰਉਤਰਨਕਹੈ॥ ੮੯॥
 ਕਮੇਦੁਜਾਇਬੇਲੇਦੋਰਫਰਖਤਹੈ॥ ਮਨਮਨਸੀਕਜਾਕੇਐ
 ਸੋਗਦਬੀਕਾਐਸੀਲਿਕਾਜਾਚੇਬੀਰਜਸਡੀਕਦੀਏਜਤਹੈ
 ੯੦॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ਐਸੀਭਾਤਜਾਗੀਲਿਕਸਮੁੰਦਪਖਾ
 ਰੀਪੁਛਸਮਾਧਾਨਹੋਤਜਨਕੀਕੋਸਿਰਨਯੋਹੈ॥ ਬਾਗਮੈਉਖ
 ਰੇਦੋਕੇਬੇਟਾਏਕਮਾਏਮਾਤਾਗਾਉਪਰਜਾਕੇਐਸੇਬੁਧ
 ਸੁਨਯੋਹੈ॥ ਰਾਮਕਾਮਕੀਲੋਐਗਮੇਹੋਜਸਤੀਨਿਰਪੁਬੀਤੋਤ
 ਨਦੀਨੋਸੋਪਹੁਰਾਯੋਹੈ॥ ਮੁਖਮੋਦਿਖਾਇਕੇਦਾਤੋਕਮਨ
 ਤਬਹਨੁਮਲਫਧਸੀਪੁਰਾਮਾਦਿਗਾਯੋਹੈ॥ ੯੧॥ ਕ
 ਬਿੰਤੁ॥ ਵੁਰਹੀਤੇਦੇਖਰਪੁਬੀਰਸੁਖਪਯੋਕਯੋਦੇਖੋਹੁ
 ਮਨਮਾਯੇਲਾਗਤਸੁਯਦੋਨ॥ ਬੇਤਨਉਪਕਤਹੈਬੇਲੇਤਾਹਿ
 ਮਾਰਤਹੈਜਨਤੋਸੀਤਸੋਧਆਜਹਮੇਪਵਨੋ॥ ਮਾਬੋਚਰ
 ਨਗਬਿੰਦਉਪਰਲੁਠਾਇਰਪੁਬੀਰਸੁਉਠਾਇਕਿਯੋਛਤੀਸੋ
 ਲਗਾਵਨੋ॥ ਬੇਲੇਪੰਨਪੁਤਮੇਸਪੁਤਕੰਨਕਰੀਨਬਪਾਇਨਤੇ
 ਘਰੀਦੈਕਮਹਿਨਉਠਾਵਨੋ॥ ੯੨॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ਪਰਿਨਸ
 ਮੁੰਦਬਚਿਲੀਕਨਕਰੀਉਜਾਰਜਨਕੀਨਲਯਯੋਕੰਨਕਜਾਕਿ
 ਯੋਜਾਇਕੋ॥ ਤਤੇਮੇਰੇਅੰਗਕੈਸੇਸੀਅੰਗਸੇਮਿਲੈਰਾਮਰਾ
 ਵਨਕੇਸੀਸਨਬੁਖੈਰਾਗੇਆਇਕੋ॥ ਕਹਭੁਯੋਸਿਉਫਧ
 ਗਯੋਸੀਯਦੇਖਾਯੋਮਾਯੋਅੰਛਲਿਕਗਾਵਦੀਚਿੰਨਗਾਇ
 ਕੋ॥ ਸੀਤਾਕੋਰਤਨਦੀਨਪਨਕੋਪਤਨਰਾਖੋਭੁਭਤਸਿਦੇਸੇ
 ਫਪੁਨਾਬਮਸਕਾਇਕੋ॥ ੯੩॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ਐਹੋਹਨੁ

ਕਹੈ ਸੀਰਪੁ ਬੀਰ ਕਛੁ ਸੁਪਿਹੈ ਸਿਧ ਕੀ ਛਿਤ ਮਾਹੀ॥ ਪੈ
 ਪੁਰੁ ਲੋਕ ਕਣਿ ਕਥਿਨ ਸੁਬ ਸੈਤਹ ਰਾਵਨ ਬਾਗ ਕੀ ਛੁਹ
 ਜੀਵਤਿ ਹੋ ਕਹ ਬੇਈ ਕੋ ਨ ਬਸੁ ਕੋ ਨ ਮਈ ਹਮ ਤੇ ਬਿਛੁਰਾ
 ਪਾਨ ਬਸੈ ਪਦ ਪਿਕ ਜਮੇ ਜਮਾ ਆਵਤੁ ਪਰ ਪਵਤਾ ਹੀ॥ ੧੦੪॥
 ਸਵੈਯਾ॥ ਫਾਪਿ ਗਯੋ ਸਤ ਜੋ ਜਨ ਸਿੰਧੁ ਪਕੋਈ
 ਪਬਾਰਿ ਗੁਨ ਤਨ ਹੋਰੇ॥ ਫਾਸੁ ਪਰੇ ਦੁਖ ਆਚਲੁ ਗੀਨ ਹਿਛੁਕ
 ਕੋ ਲੋਕ ਨਿਸੰਕਾਨਿ ਬੋਰੇ॥ ਖਈ ਰਿਕੰਠ ਮਿਲ ਲਜੇ ਹੋ ਗੀਜ
 ਸੀਰਪੁ ਬੀਰ ਛੁਵੇ ਤਨ ਤੋਰੇ॥ ਜੈ ਸੋ ਕਛੁ ਸਿਧ ਨੈਨ ਕੋ ਨੀਰ ਪਰ
 ਜੋ ਨਿਧਿ ਤੀਰ ਗਯੋ ਬਲ ਮੇਰੇ॥ ੧੦੫॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਸੋ
 ਪੁਤੁ ਆਨ ਸੁਜਨ ਮਹਾਂ ਰਪੁ ਬੀਰ ਸੁਨੋ ਨੁਮਾਨ ਸੁਨਾਵੈ॥ ਤੋ
 ਲਗਤਾਲ ਤਮਾਲਾ ਬਿਸਲ ਪਖਾਨ ਨਸੋ ਨਿਧ ਨੀਰ ਪਾਵੈ॥
 ਜੋ ਲਗ ਜਾਨ ਕੀ ਨੈਨ ਸਮੁਦ੍ਰਿਕੋ ਸੀਰਾ ਸੁਆਸੁ ਨਹੋ ਨਲ ਪਾਵੈ॥
 ਰੁਦਕ ਹੋ ਕਪਿਲੁ ਬਨ ਸੋ ਬਹੁ ਰੋਇ ਪਿਛਾ ਪਾਕਿਆ ਪਬੀ ਪਾਵੈ॥
 ੧੦੬॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਜੁਗਲ ਸਿੰਧੁ ਕੀ ਕਹਿ ਕਥਾ ਪਿਤ
 ਜੋ ਸੁਖ ਦਾਇ॥ ਤਬ ਸੀਤਾ ਕੇ ਅੰਗ ਕੀ ਕਹਤ ਹੁਨਿ ਸਿਧ ਨਾਇ
 ੧੦੭॥ ਕਥਿਤੁ॥ ਦੁਬੰਧੀ ਤੇ ਅੰਮੀ ਦੇਖੀ ਸੁਨੋ ਰਪੁ ਗਾਇ
 ਜਥੇ ਆਗੇ ਦੁਜ ਸਾਸਿ ਕੀ ਕਲਾ ਤੇ ਅਤਿ ਪੀਨਹੈ॥ ਪੀਰੀ ਇਹ
 ਭਾਤ ਜਾਤੇ ਹਰ ਦੀ ਕਸੁ ਭੰਗ ਆਸੁ ਨਫੇ ਆਗੇ ਮੇਹ ਸਦਨ ਕੇ
 ਹੀਨਹੈ॥ ਬਿਰਹ ਕੇ ਸੁਾਸਨ ਕੇ ਆਗੇ ਅੰਕ ਮੇਸੇ ਜੈ ਸੇ ਮਹਾਨ
 ਮੁਬੇਲ ਮੁਖ ਸੁਾਸਨ ਅਪੀਨਹੈ॥ ਜਲ ਕਸੁ ਤਾ ਕੋ ਦੇ ਕਪਤਿ ਬੁ
 ਤਿ ਸੀਲ ਸੁਨ ਅੰਰ ਦੇਖ ਦੇਖ ਮੈ ਤੋਵਾਰੇ ਪੁਰਿਤੀ ਨਹੈ॥ ੧੦੮॥
 ਵੇਹਰਾ॥ ਹਸ ਬੋਲੇ ਰਪੁ ਬੀਰ ਸਮਾਇ ਪਵਨ ਪੁਤ ਪਬੀ
 ਨਾ ਬੁਝਤ ਤੋ ਕੋ ਲਛਮ ਨਹਿ ਕਥਾ ਕਹੇ ਅਬ ਤੀਨ॥ ੧੦੯॥
 ਸੋਰਠਾ॥ ਰਵਨ ਨਗਰ ਸਮੇਤ ਅਰਜ ਲਾਨਿ ਪਿਕ

ਤਰਗਯੋ ਅਗਨਿ ਇਕੋ ਦੇ ਤਲਿ ਕਾ ਪਤਿ ਚਪਕੀ ਕਰੀ ॥ ੧੧੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਨਤੋ ਹਸਤੋ ਕਪਿ ਚੰਦ ਭੁਖਨ
 ਕੇ ਫਲੁ ਕੇ ਅਨੁਗਾਹੀ ॥ ਔਰ ਬਡੇ ਇਹ ਪੰਥ ਹੈ ਇਹ ਡਾਕੇਰੁ
 ਰਪਰੇਤ ਭੁਲਾਈ ॥ ਸੀਰਪੁ ਬੀਰ ਕੇ ਨਾਮ ਹਿਲੇ ਭਵ ਪਾਰੁ
 ਭੇਜ ਗਏ ਬਡਾ ਗੀ ॥ ਤਾਹਿ ਕੇ ਪੁਨ ਕਿਯੋ ਮਨ ਮੇ ਮੁਹਿ ਬਾਰ
 ਧਨ ਖਤ ਬਾਕਲਾ ਗੀ ॥ ੧੧੧ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ਕਹਤ ਦਸ
 ਈਆ ਪਟੀ ਹਨੁ ਮਾਨਸ ਭੁਚਤਾ ॥ ਸਿੰਧੁ ਕਸ਼ਕ ਹਿਲੇ ਕੀਕ
 ਹਤਰਾ ਮੋਬਤਾ ॥ ੧੧੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੇ ਪਛੋਤ ਹਿ ਪਟਕੇ
 ਪੁਛ ਕੰਝਨ ਕੇ ਗਏ ਮੋ ਜਲਾਯੋ ॥ ਸੀਰਪੁ ਬੀਰ ਦਿਯੋ ਗਏ
 ਰੇ ਪੁਨ ਜਾਨ ਕੀ ਸੁਸਨ ਪੈਨ ਪੁਜਾਯੋ ॥ ਤੇਲ ਸੇਤੁ ਲੁਭਿ ਜੈ ਪਿ
 ਤ ਸੇ ਪਟਤਾ ਹੀ ਕੇ ਉਪਰੋਧਰਾ ਯੋ ॥ ਦੇਖ ਹੁਨ ਬਬਰੇ ਸਾ
 ਕੋ ਤਕਲੇ ਕਰ ਪੈਨੁ ਮਾਨ ਜਗਯੋ ॥ ੧੧੩ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥
 ਅਬ ਰਾਵਨ ਕੇ ਨਗਰ ਕੀ ਕਥਾ ਕਹਤ ਹਨੁ ਮਾਨ ॥ ਸੁਨਤ ਹਮ
 ਚਿਤ ਚੋ ਪੁਸੈਤ ਸੁਨਾ ਦੇਵਨਾ ॥ ੧੧੪ ॥ ਕਥਿਤਾ ॥ ਕਥਾ
 ਨਿਯੰਨ ਕੀ ਨਰਦ ਸੁਨ ਮਾਨ ਕੀ ਨਬਾਨ ਨਕ ਮਾਨ ਕੀ ਨਕਥਾ
 ਰਾਗ ਰਾਨ ਕੀ ॥ ਰਹੀ ਨਗੁ ਮਾਨ ਕੀ ਨਕ ਹੁੰਚ ਚ ਜਾਨ ਕੀ ਸੋ
 ਰਖ ਪੁ ਮਾਨ ਕੀ ਨਕਥਾ ਮਾਨ ਪਾਨ ਕੀ ॥ ਬੇਦਨ ਪੁਰਾਨ ਕੀ ਨ
 ਸੁਨਿਏ ਸਯਾਨ ਕੀ ਹੋ ਸੁਰ ਜੋ ਕਹੇ ਤੋ ਸੋ ਹਰ ਪੁਕਲ ਭਾਨ ਕੀ ॥
 ਗਾਮ ਭਰਾਵਨ ਕੇ ਨਗਰ ਦਗਰ ਪਰ ਬਗਰ ਬਜਰਾ ਅਜ ਕਥਾ
 ਭਾਜ ਜਸ ਕੀ ॥ ੧੧੫ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਤੁ ਸਖ
 ਸੇਬ ਚਨ ਸੁਨੇਗਾ ਪਰ ਬੀਨਾ ॥ ਹਨੁ ਮਾਨ ਸੋ ਸੋ ਕਥੇ ਸੋ ਪੈਦੈ
 ਜੇ ਤੀਨਾ ॥ ੧੧੬ ॥ ਇਤਿ ਸੀਰਾ ਮਗੀ ਤੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਲੋਕਾ
 ਗਾਇ ਬੋਲ ਮਛਰ ਮੋ ਅੰਕਾ ॥ ੬ ॥ ਪ੨੬ ॥ ਕਥਿਤਾ ॥ ਚੰ
 ਦ ਮਾਚ ਕੇ ਰਜੈ ਸੇ ਗੁਣੀ ॥ ਬਸੰਤ ਧਨ ਪੈਰ ਸੋ ਮੋਰ ਦੇਵ

੧੦੨
੧੧

ਪਉਖਪਨਸੇ। ਜੈਸੇਉਖਪੁਖਪਨਟੁਲਜਲਤੁਖਤੁਪਦੇ
 ਕਦੁਜਸ। ਜਨੇਬਮਨਕੇਦਾਨਸੇ। ਜੈਸੇਬੇਦਗਜਾਨਨਿਕ
 ਖਸਨਮਾਨਜੈਸੇਕਾਨਨਕੇਤਾ। ਜਨੇਸੇਭੇਜਭੇਰਭਾਨਸੇ। ਜੈ
 ਸੇਬੀਰਬੀਰਸੇਜਪੇਬਾਰਪਕੇਤੀਰਸੇ। ਜੈਸੇਸੀਪੀਤਲਗ
 ਰਪੁਬੀਰਹਨੁਮਾਨਸੇ॥੧॥ ਏਹਾ॥ ਤਪਾਛੇਕਪਿਕ
 ਟਿਕਕੀਅਟਕਛੁਟੀਕਵਿਰਾਮ। ਸੀਰਪੁਪਤਿਪੁਖਪਕੇ
 ਅਬਥਿਤਿਬਕਿਕਾਮ॥੨॥ ਸੋਹਣਾ॥ ਸਭੈਚਲੇਰਪਿ
 ਨਾਬਸੁਭਾਦਿਨਪਗੀਨਿਛੜਬਲਾਚਾਮਲਖਨਪੁਨਸਾਥ
 ਦਸਮੀਥਿਜੈਪੁਸਿਪਦਿਨ॥੩॥ ਸੋਹਣਾ॥ ਨਿਰਖਕੂਟ
 ਕਭੁਟਤੀਰਪਟਕਪੁਛਚਿਤਹਰਖਸੇ। ਚਲੁਪੁਪਤਿਕੇਤੀ
 ਰਹਨੁਮਾਨਬਿਨਤੀਕਰੇ॥੪॥ ਸਦੇਯਾ॥ ਨਾਬਚਲੇਉ
 ਮਤੇਕਪਿਰਾਇਸੁਲਾਇਕਪੈਸਭਜੁਧਮਨੀਕੀ। ਹਲਤਨਾ
 ਉਚਦੇਗਸਕੇਤਸਦੇਖਤੋਹਗਤਿਯਾਂਧਰਨੀਕੀ। ਰੂਤਲਬੇ
 ਮਪਤੀਜਨਗਤਗਈਦਬਿਧੁਪਪਭਤਮਨੀਕੀ। ਭੁਚਤੇਕੋ
 ਪਕੇਸਿਰਉਪਰਫੇਲਰਹੀਫਾਨਿਮਾਲਫਨੀਕੀ॥੫॥ ਕਥਿ
 ਤਾ। ਕਥੈਰਪੁਬੀਰਸੁਨਬੀਰਹਨੁਮਾਨਕਪਿਜੁਬਇਨਬ
 ਤਕੋਲਾਗਤਸੁਹਾਵਨੇ। ਭੁਮਿਭਾਰਦੀਬੇਕੋਕਿਸੁਰਦਾਪਲੀ
 ਬੇਕੋਸਮੁਦ੍ਰਿਕੀਚਕੀਬੇਕੋਕਿਪਾਨਕੈਸੁਕਦੇ। ਕੁਰੂਮੁਕਲੇਸ
 ਕੋਕਿਸੇਰਦੇਸਦੇਸਕੋਕਿਹਾਲੁਲਾਅਗੇਕਰਉਧਮਮਰਦ
 ਨੇ। ਭੇਰੇਭੁਜਦੀਕੇਪਤਾਪਕੇਭੇਰੇਸੇਮੇਹਿਰਵਨਕੇਮਾਰਜਸੁ
 ਦਰੀਬਜਦੇਨੇ॥੬॥ ਏਹਾ॥ ਕਰੀਦਰੁਈਦਾਸਰੀਅ
 ਪਨਸੀਰਪੁਬੀਰ। ਬਨਪੁਰਪਟਨਗਰਤਜਨਿਜਕਨੇਨਿਪ
 ਨੀਰਾ॥੭॥ ਸੋਹਣਾ॥ ਦੇਖਗਏਕੀਨਚਿਜਿਮਨਸੇਸੇ
 ਯੋਥੀ। ਬਜਸਮਾਜਬਿਸਾਰਚਲੇਲਹਨਦੈਤਾਪਸੀ॥੮॥

ਸੋਰਠਾ ॥ ਫੇਕੀਖਰਹੈਬਿਬੇਕਤੁਮਪਤਾਪਨਤਨਹੀ ॥ ੧੦੩ ॥
 ਜੋਰਘੁਪਤਿਹੈਏਕਅਰਕੁਲਬਨਦਵਾਨਤਾ ॥ ੧੦੪ ॥
 ਬਿੱਤੁ ॥ ਕਹਾਤੁਯੋਜੋਨਸਿਬਬਕਨਤੁਰੰਬਰਾਮਰੁਜਾ
 ਨਛਤਰਾਖੀਕਰਪਾਲਕੀਮਾਬਨਕਮਾਨਕਦਿਬਨਰਨਾ
 ਲਾਨਹੀਕਹੂਕੇਤ੍ਰਿਸੁਲਹੈਨਦੇਖੀਛਤ੍ਰਿਛਲਕੀਹੀਛੁਕਾ
 ਸਿਰਫ਼ੀਤੁਰਾਸਾਕੇਜਟਹੈਮੁੰਡਰਾਵਨਸੇਬੈਲੁਸਿਪੁਬਾਧੇਸੇ
 ਸਾਲਕੀ ॥ ਤਉਏਕਰਾਮਹੀਤੇਪੁਕਾਹੈਕਾਮਸਬਕਵੈਗੇਰਸੇ
 ਈਅਰਸੈਨਾਮਹਾਂਕਲਕੀ ॥ ੧੦੫ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਐਸੀਛਾ
 ਤਸਿਗਕਪਿਰਾਜਾਜਮਦੰਤਨਲਨੀਲਬਾਲਿਪੁਤਪੋਨਖੁਛੇ
 ਸੁਹਾਯੋਹੈ ॥ ਏਕਨਕੋਰਾਬਗਹਿਏਕਨਸੇਬਤਕਹਿਏਕਨਕੇ
 ਆਗੇਅਗਏਕਨਨਚਾਯੋਹੈ ॥ ਜੀਯੇਮੇਤੋਜਨੈਪੀਰਬੁਝੇਸੀ
 ਨਮੇਪੀਰਬੀਰਕਪੁਬੀਰਤੀਰਬਰਾਧਕੇਅਯੋਹੈ ॥ ਕਹੈਲੁਖਣ
 ਮਨਯਾਕੇਦੇਖਿਯੇਦਿਨਾਈਸਾਮਚੰਦਜੁਕੇਅਗੋਲਿਧੁਕਰ
 ਬਜਲਯੋਹੈ ॥ ੧੦੬ ॥ ਲਛਮੀਦਵਾਰਾਕਬਿੱਤੁ ॥ ਅਛੇ
 ਮਿਲਨਾਅਯੋਭੇਪਮਦਿਹੁਨਲਜਯੇਸੀਸਾਮਨਚਛਲਕਮ
 ਲਨਛਹਯੋਹੈ ॥ ਘਰੋਤੇਰਾਸਾਈਯਹਿਬਾਏਦੀਏਕੈਸੇਬਨੇਜ
 ਲੋਅੰਸੋਮੁਰਖਨਨੀਕੇਸਮਝਯੋਹੈ ॥ ਆਇਸਜੋਪਉਯਮੇ
 ਛਚਹੀਉਛਾਉਰਾਮਤੋਲੋਅਗਬਾਨਲੈਕਮਨਸੇਚਫਾਯੋਹੈ
 ਬਾਮਨਕੇਰੁਪਕਰਾਮਚੰਦਜੁਕੇਤਰਕਾਪਤਾਸੀਸਦੈਕੈਬ
 ਚਕਸੁਨਯੋਹੈ ॥ ੧੦੭ ॥ ਸਾਭੋਦਵਾਰਾਕਬਿੱਤੁ ॥ ਫਤੇਕਸਾਧ
 ਰਤੋਮੇਤੀਰਮੇਸਹਇਹੋਤੇਮੋਤੇਕਹਾਚੁਕਪਰੀਕ੍ਰਿਪਾਕੈਸੁਨਾਈ
 ਆਸੀਤਾਦਸਕੰਧਰੀਕੋਲਜਨੀਕਹਾਂਧਰੀਛਪਹਿਇਮੇਮੇਤਬ
 ਤੁਮਕੋਬਤਾਈਏ ॥ ਘੋਸਕਜਾਉਸੈਨਉਤੇਰੇਬਿਨਾਹੀਨਉਕਹੈ
 ਏਕਬੋਰੋਨੈਕਾਇਸਜੋਪਈਏ ॥ ਕਾਣਕਕਨਹੋਤੇਸਾਹਸ

ਸਰਨਾਯੋਲਾਗਤਚਰਨਮੋਹਿਕਹਿਕੇਜਾਇਏ॥੧੩॥
 ਮਚੰਦਉਦਾਚਾਕਬਿੰਤੁ॥ ਤੇਰੇਈਤੇਉਪਰੇਪੈਲੈਕਯੋਸੀ
 ਆਕੋਪਪੀਤੋਸੇਜਾਇਆਗੇਲਰਾਗਰਛੁਡਾਵਤੋ॥ ਅੰਗ
 ਤਮੇਨਕੁਬੋਛਕਫਪਕੋਰਹੁਤੇਮਛਬਛਵਾਗਾਨਿਹੋਤਾਹਿਕ
 ਪਠਾਵਤੋ॥ ਪਥਤਸਪਛਹੈਭੁਜੀਗਨਕੇਲਛਹੈਮਿਸੁਇਏਕ
 ਠੰਗਨਭੁਜਾਮੁਹੈਉਡਾਵਤੋ॥ ਅੰਗਸਭਰਹੀਤੇਗੀਮਾਨਤੇਤੇਕੀ
 ਸਿਧੁਸੀਤਜੁਕੇਕਸਜਾਇਸੀਪਤਿਜਗਾਵਰੇ॥੧੪॥
 ਜੋਰੇਰੇਜਾਉਤਬਤਮਤੇਡਰਉਨਾਬਏਕਹਾਥਚਦੇਮੇਰੇਪੈ
 ਉਤਪਤਹੈ॥ ਅੰਗਇਨਮਛਕਛਉਗੁਰੁਤਾਸਨਤੇਸੁਨਬਲ
 ਜਾਉਲਿਕਪਤਿਜੀਤੋਜਾਤਹੈ॥ ਏਕਛਿਰਸਹੀਹੈਸਪਛਤਾ
 ਕੇਛਛਨਕੇਕਟਸੋਕੋਇਦੁਬਜੁਲੀਏਅਕੁਲਾਤਹੈ॥ ਸੀਪਤਿ
 ਬਤਾਵਤੋਮੋਹਿਬਹਕਵਤਹੈਮੇਸੋਤੇਅਬਛਾਵਰੇਈਗਤ
 ਹੈ॥੧੫॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਇਹਬਿਧਿਬਿਨਤੀਛਿਰਉਦੁਪਰੇ
 ਛਰਨਲਪਹਾਇ॥ ਕਹਿਲਛਮਨਕਹਿਕੀਨੀਏਪੁਛਲੀਜਿ
 ਯੇਉਠਾਇ॥੧੬॥ ਰਾਮਚੰਦਉਦਾਚਾਸੋਰਠਾ॥ ਮੁਸਕਾਨੇ
 ਰਾਮੁਬੀਰਬਡੇਚਤੁਰਸਰਤਾਪਤੀ॥ ਬਹਿਹੋਇਨਿਧਿਨੀਕੇ
 ਮਾਨੀਪਤਿਜੋਖਸਬ॥੧੭॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ਅਜਤੇਉਹਾਕੇਕੁਲ
 ਬਸੈਯਹਿਦੁਖਮੂਲਸੇਈਸੁਲਕੀਬੋਪੈਰਾਤਪੀਬਨਾਇਬੋ॥
 ਬਾਤਹੈਨਾਅਰਸਕੀਰੀਤਨਸਪਰਸਕੀਲਾਖਟੇਰਏਕਬਰਪ
 ਰਤੇਰੇਜਾਇਬੋ॥ ਕਹਿਲਛਮਨਤੇਸੋਰਾਮਹੈਕਹਤਸਿਧੁਆ
 ਜਜਸਲੇਹਮੇਸੋਸਮੇਕਬਿਪਾਇਬੋ॥ ਨਤੇਗਜਾਸਗਛਕੀ
 ਸਿਤਤਕੇਜਾਨਤੇਹੋਬਿਨਾਸੁਮਖਦੈਵੈਸੇਤਰਤਪਹਾਇਬੋ॥੧੮॥
 ॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ਮਾਨੀਬਤਸੀਸਪਰਛਲੇਹੋਪਨਾਮੁਕਰਸੁਨ
 ਹਨੁਮਾਨਰਾਮੇ॥ ਸੇਠਹਰਾਈਹੈ॥ ਕਹੀਬੁਗਭਈਬਤਪਰਖ

ਕੀਰਾਈ ਸਭੁ ਜਾਇ ਜਾਮਦਿ ਤਨ ਲਨੀ ਇਸੇ ਜਨਾਈ ਹੈ ॥ ੧੦੫ ॥
 ਗਮੇਰ ਲੇਗੀ ਬਾਤ ਸੈਨ ਕਪਿਰਾ ਜਨ ਕੀਰਾ ਮਧੁ ਸੁਸਿਧੁ
 ਬਾਹ ਪੈ ਕੈ ਪਹੁਰਾਈ ਹੈ ॥ ੧੦੬ ॥ ਕੈ ਬਾਹੁ ਲਕਨ ਮੇਰਿ ਕਛੁ ਤਲ
 ਕਪੇ ਦੇਖੇ ਤਾਤੁ ਮਹੁ ਕੈ ਸੀਲਾ ਪੁਤਾਈ ਹੈ ॥ ੧੦੭ ॥ ਕਬਿ
 ਤੁ ॥ ਸਬੈ ਦੇਕ ਜਾਤੁ ਮੁਖ ਰਾਤੇ ਮਾਨੈ ਹੈ ਰਿਸਾਤੁ ਤਾਪ ਰਸੁ
 ਈ ਬਾਤੁ ਹਨੁ ਮਾਨ ਕੋ ਪਕੀ ॥ ਅਗਵ ਸੁਗੀਵ ਏਉ ਦੇਨੇ ਗਏ
 ਰਾਮ ਚਿਗ ਸੁਨੇ ਮਹਾ ਜਾ ਸਿਧੁ ਕਰੀ ਬਾਤ ਪੋ ਪਕੀ ॥ ਨਬ
 ਹਮ ਸਾਗਰ ਕੀ ਠੀਲ ਕੈ ਸੇਰ ਲੈ ਅਰਤੁ ਮਹੁ ਬਿਚਾਰੇ ਯਾ
 ਮੈ ਕੋ ਨ ਬਾਤ ਚ ਪਕੀ ॥ ਕਿਧੋ ਯਾ ਕੇ ਬਾਧ ਬੈ ਕੋ ਹੈ ਨ ਬਲਵ
 ਤਹ ਮੈ ਕਿਧੋ ਹਨੁ ਮਾਨੁ ਕੇ ਆਗੇ ਪਤਿ ਲੇ ਪਕੀ ॥ ੧੦੮ ॥
 ਕਬਿਤੁ ॥ ਦੇਖੀ ਮੈ ਸੀਭਾਤ ਸਬੁ ਰਾਮ ਚੰਦ ਬੋਲੇ ਤਖੈ ਹੁ
 ਤੇ ਕਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸੁਗੀਵ ਉਰਾ ਮਾਨ ਹੈ ॥ ਮੇਰਿ ਤੇ ਤਿਹ ਰੇ ਸੁਖ ਸੁਖ
 ਹੈ ਸਦਾਈ ਸੁਧੇ ਸਾਗਰ ਬੈ ਪਵੇ ਕਾਲ ਯਾ ਕੀ ਕਹਾਂ ਕਨ ਹੈ ॥ ਮੇ
 ਰੇ ਜੀ ਅਹੁਤੀ ਯਾਹਿ ਕਹੈ ਕੋ ਬੈ ਪਉ ਅਪਰਾਪ ਹੈ ਨ ਯਾ ਕੋ ਦਯ
 ਕੀ ਸੀ ਮੇਰੀ ਝਾਨ ਹੈ ॥ ਯਾ ਕੀ ਤੇ ਸਹਲ ਆਗੇ ਰਾਵਨ ਕੇ ਬਾਧ
 ਬੈ ਕੀ ਕਯੋ ਲੋਛ ਮਨ ਨਾ ਬਦ ਯਾ ਕੋ ਨ ਮਾਨ ਹੈ ॥ ੧੦੯ ॥ ਦੇ
 ਹਰਾ ॥ ਸੀਤਾ ਬਿਛਰਨ ਦੁਖ ਉਦਧ ਪੈ ਟੁਟ ਗਏ ਨ ਪਾਨਾ ॥
 ਕੋ ਪਾਰ ਤੋ ਕੋ ਨ ਸੁਖ ਸਤੁ ਜੋ ਜਨ ਪਰਸਯਾ ॥ ੧੧੦ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥
 ਰਾਪੁ ਪਤਿ ਕਯੋ ਸੁਨਾਇ ਉਤ ਸਾਗਰ ਇਤ ਸੁਤ ਰਸ ਬਾਵੁ ਮ
 ਨ ਪਖ ਯਨ ਛਾਇ ਬਾਧ ਹੁ ਸੇਤ ਬਿਲਿ ਬਤ ਜਾ ॥ ੧੧੧ ॥ ਕਬਿ
 ਤੁ ॥ ਚਲੇ ਕਪਿਜੁ ਬਮਨ ਆਨਿ ਦੇਸੇ ਗੁਥ ਅਤਿ ਸਿਧੁ ਬਾਤੁ ਮ
 ਨੀ ਅਬ ਕਰੀ ਏਉ ਪਾਇ ਕੋ ॥ ਅਸੇ ਸੇਤੀ ਨ ਲੋਕ ਮਹਿ ਰਾਮ ਕਵ
 ਦੇਖੇ ਸੁਨੇ ਦੇਵਨ ਰਚੈ ਆਜ ਆਇ ਸਾਮਿ ਰਾਇ ਕੋ ॥ ਸਿਧੁ
 ਦੁਖ ਸਯੋ ਬੋਲਾਇ ਨਹੀ ਕੋ ਤਯੋ ਗੁਣੀ ਭੁਯੋ ਨਿਰਾਧ ਬਧ ਸਿ

੧੦੬
੧੫

ਬੋਲਰਪੁਰਾਇਕੋਹਨੁਮਾਨਜਾਨਨੀਅਬਤੁਪਰਮਾਨੁਯ
ਥਾਰਧਪਟਏਬਿਨਾਅਜਪਾਕਾਇਕੋ॥੨੪॥ ਸੋਰਠਾ
ਸੋਰਠਾ॥ ਬਿਦਭਏਨਿਪਿਨੀਰਭੋਰਜਗਾਵਤਰਾਮਕਹ
ਸੁਖਸੋਏਰਪੁਬੀਰਕਪਿਭੁਟਿਅਤਿਫੁਲਤਚਲੇ॥੨੫
॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਚਿਰਈਚੁਹਚੁਹਾਨੀਪਾਚੀਪੀਅਰਬੀਅਤ
ਆਪਬਟਚਕਵਐਰਕਈਮਿਲਾਤਹੈ॥ਅਮਲਅਕਾਸ
ਭਯੋਕਮਲਫੁਲਨਲਾਗੇਜੁਮਲਭਵਰਸਮਾਤੇਅਕੁਲ
ਤਹੈ॥ਤਮੀਪਤਿਜੋਤਿਕੁਮਲਾਨੀਤਮਚਰਬੋਲੇਚੋਰਬਾਦਤ
ਗੇਸੁਖਸਬਦਸੁਹਾਤਹੈ॥ਜਾਗੇਰਾਮਕਾਮਕੀਕਮਾਨਤੁਧੀ
ਫੁਟੇਬਲਲਟੀਸੀਤਰਧਬੀਚਤੇਉਛਪਿਜਾਤਹੈ॥੨੬॥
ਕਬਿਤੁ॥ ਕੋਤਕਕੇਕਾਜਰਪੁਰਾਜਬੈਠੇਸਿਧਭੁਲਜ
ਹਲਲਨੀਲਲੈਲੈਅਵਤਪਹਾਰਕੋ॥ਏਕਵਮਡਾਰੈਕੁਖਮੁ
ਲਤੇਉਪਾਰੈਏਕਵਾਰਏਕਪਾਰਏਕਪਾਟੇਮਾਧਾਰਕੋ॥ਤੁਮੇ
ਤੁਮੇਸਕੁਚਾਹਿਅਪਰਾਧਸਗਰਕੋਨਹਿਕਰਨਕ੍ਰਿਪਾਲੁਰਾ
ਮਯੋਂਕਰੋਟਿਚਾਰਕੋ॥ਰੋਲੋਜੁਰਾਇਕਪਿਰਾਇਕਹਸੀਸ
ਨਾਇਬਚਨਸੁਨਾਵੈਐਸੇਗਾਪਫੁਕਮਾਰਕੋ॥੨੭॥ ਸਵੈ
ਯਾ॥ ਬਾਧਤਮੇਤੁਜਹਾਰਪੁਨਥਲਜੋਹੇਸੇਨੈਨਕਿਯੇਪਛੁਤ
ਹੀ॥ਬਾਤਸੁਨੀਬਰਬਨਰਬੀਰਨਪੀਰਤਜੀਪੁਪੈਚਲਜਾਹੀ
ਨੈਨਨਕੀਕਰਨਬਪੁਬੀਸਸਿਰੋਮਾਦਿਜੋਨਹਿਦੂਰਕਰਾਹੀ॥
ਤੋਕਰਨਾਕੇਕਿਯੇਕਰਨਾਨਿਧਿਪਾਥਰਪਾਂਡਾਪਥਿਮਿਲਾਹੀ॥
੨੮॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਬਨਰਾਪਾਰਲੈਲੈਅਵਤਪਹਾਰਕਿ
ਲਕਾਰਰਪੁਬੀਕਸੇਸੁਨਾਇਕਹੈਬਤਿਆਡਾਹੀਕੋਬੁਲਾਇ
ਰਪੁਰਾਇਪੀਠੋਕਕਹੈਜਾਹੁਜਾਹੁਲਲੇਹਸਕਾਢਕਾਢਦਿ
ਯਾ॥ਰਾਜਾਕੇਕੁਮਾਰਮਡਾਨਤਹੈਸਿਧਧਾਰਵੇਖੀਰਿਹੁਸ

ਈਏਈਰਵਨਕੀਛਤਿਆਸਮੁਦਿਕੁਸੁਤਨਕੀਸਾਖਾਮਿ
 ਗਪੁਤਨਕੀਲਿਕਾਪਤਿਵਤਨਪਠਾਈਲਿਖਪਤਿਆ॥੨੯॥
 ਕਾਬਿਤੁ॥ ਏਕਕਪਿਦਰਏਕਪਾਠਏਕਸਿੰਧੁਧਾਰਧਾਰ
 ਰਕਿਏਮਿਲਪਾਟੈਨਿਧਿਨੀਰਕੇ॥ਏਕਵੁਮਰੁਏਕਰੁਰਤ
 ਪਹਾਰਏਕਭਾਰੇਭੁਪਾਵੈਨਜਨਾਵੈਨਿਜਪੀਰਕੇ॥ਏਕਜੇਉ
 ਦਾਰਭਰਛਾਰਏਉਹਬਯਹਿਰਵਨਲਿਲਾਰਯੋਸੁਨਾਵੈ
 ਰਪੁਬੀਰਕੇ॥ਏਕਕਿਲਕਾਰਕਿਲਕਾਰਉਠੈਬਾਰਬਾਰਏ
 ਕਸਮਦੇਹਕੇਸੁਨਾਵੈਭੁਭੀਰਕੇ॥੩੦॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ਮੇਲੇ
 ਛੀਰਨਿਧਿਮੇਰਿਸਾਨੇਰਮਾਜੀਸੋਪਤਿਤਤੋਬੀਚਤਿਤਕਰ
 ਆਪੈਬਾਟਲੀਜਿਏ॥ਕਿਧੈਸਿਗਚਲਬੇਕੇਦੇਹਕਟਿਯਾਪੁ
 ਤਹੈਕਿਧੈਜਗਮੇਪਨਕੇਉਰਨਕੇਪੀਜਿਯੇ॥ਕਿਧੈਨਭਭੁਟ
 ਕਿਧੈਛੂਟਜੋਬਿਦਾਦਿਗਜਕਕਹੈਸੇਖਨਾਗਸਮੇਰੈਤੋਸੋਨ
 ਕੀਜਿਏ॥ਕਿਧੈਤੁਟਗਸੋਪਹਿਰਵਤਨਨੇਉਯਾਹਿਬਧੇਹੁਤੇ
 ਸਾਤਛਬਿਕਹੈਕਉਨਈਜਿਏ॥੩੧॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ਦੋਹਰੇ
 ਰਆਇਰਪੁਰਾਇਨੀਸੇਕਹੈਕਪਿਏਕਕੀਕਹਾਹੈਕਹੈਸਾਤੋ
 ਬਾਧੋਛਿਨਮੇਚਰਨਪੁਤਾਪਾਜਤੇਉਤੇਪਹਾਰਲਸਾਵੈਬੁ
 ਫੇਖੰਜਵੁਬੁਰੇਜੇਰੇਗੀਹੁਤੇਬਨਮੇ॥ਚਲਿਏਗੁਸਾਈਅਬਲਿ
 ਕਗਛਤੋਰਭਾਰੈਰਵਨਕੇਮਿਲੇਹਰਿਜੈਰੈਰੈਸਮਨਮੇ॥ਬੇ
 ਲੇਰਪੁਬੀਰਬੀਰਪੁਲਹਿਬਢਾਏਜਾਹੁਕੈਸੇਸੇਸੇਜ਼ਿਪਨ
 ਫਵੈਧਨਧਮੇ॥੩੨॥ ਜੋਹਰਾ॥ ਸੇਤਸਕਲਪੁਰਨ
 ਭਯੋਚਲੇਰਾਮਬਠਵਿਡਾਇਕਪੁਲਪਰਪੁਲਕਤਰਲੇਇ
 ਕਨਭਮਗਪਚੰਡ॥੩੩॥ ਜੋਹਰਾ॥ ਲੈਅਛੂਤਫਲਏ
 ਕਰਾਮਸਮਰਪਸੇਸਿੰਧੁਕੇਏਖਹੁਰਜਬਿਬੇਕਬਾਧਤਾਏ
 ਰਪੁਜਤਪੁਗਟਾ॥੩੪॥ ਇਤਿਸ੍ਰੀਰਾਮਗੀਤੇਸਿੰਧੁਸੇਤ

ਕਥਿਤੁ ॥ ੧ ॥ ੫੬੦ ॥ ਕਥਿਤੁ ॥ ਸਿਉ
 ਪਚਪਰੇਸਭਾਨਦਸੇਭਰੇਕਪਿਗਾਜੇਸਿਖਬਾਜੇਅਬਭੀ
 ਕਾਪਰਧਾਵਨੀ ॥ ਵਡੇਵਡੇਸੁਚਜੇਲੀਗੁਰਤੇਹਜੁਰਾਅਵੈਏ
 ਕਕਹੈਰਾਵਨਕੀਬਨੈਮਤਿਆਵਨੀ ॥ ਤਹੀਕੋਨਗਰਜਾ
 ਇਬੋਲੈਤਾਹਿਫਾਰਖਾਇਖਾਸਗੀਰਸੇਈਏਕਵਾਰਤੋਲੁ
 ਦਾਵਨੀ ॥ ਬੋਲੇਹਸਰਾਮਤੁਮਭੂਖੇਹੋਰਹਤਨਾਥਫਸਲਕੋ
 ਟਪਾਰਿਸੁਠਾਨੁਪਾਵਨੀ ॥ ੧ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ਇਤਿਕਪਿ
 ਭਟਉਤਰੈਉਧਵਕੁਸਲਛੇਸਸਬਗਾਤਾਉਤਰਾਵਨਸੋਜੇ
 ਕਕਰਕਹਤਬਿਭੀਖਨਬਾਤਾ ॥ ੨ ॥ ਬਿਭੀਖਨਉਦੁਆਰੇ
 ਰਹਾ ॥ ਜੋਕਰਹੁਰਿਸਨਬਤੇਸੇਵਕਾਬਿਨਤੀਕਰੈ ॥ ਧੋਸੇ
 ਰਨਪੁਰਮਾਬਗਾਮਬੈਰਕੁਲਛੇਕਰਨਾ ॥ ੩ ॥ ਕਥਿਤੁ ॥
 ਸੀਤਜੀਕੀਬਾਤਤਕੇਏਤੋਉਤਪਾਤਕੀਜੈਮੇਵੇਪਾਛੇਨਾਥੇ
 ਗੀਬਾਤਨਬਿਚਾਰੀਯਾਨਗਾਰਕੇਬਾਸਾਨਿਕੋਸੋਹਵੈਏਭੂਭੁ
 ਮਕੋਉਯੋਕਹਤਹੈਜਰਾਮਚੰਦਹਾਰੀਯਾਤੀਨੋਵੇਕਸੀਪਰ
 ਸਮਾਜਰਾਜਤੇਰੇਘਰਸੇਈਯੋਕਹਤਹੈਜਮੁਲਤੋਚੇਪਚੀਓ
 ॥ ਕਹੈਹੋਰੁਜਉਸਿਯਲੇਕੇਰਾਮਛੋਰੁਜਪੈਮਿਲੈਮਾਰਾ
 ਰਹੈਤੋਸੋਹਮਚਰਾਰਿਯਾ ॥ ੪ ॥ ਕਥਿਤੁ ॥ ਗੋਲੀਨਲਨ
 ਲਜਾਮਵੰਤਹਨੁਵੰਤਭੋਹਅਗਦਸੁਯਾਵਗੀਵਡੇਰਕੋਲ
 ਕਕੀ ॥ ਜੋਲੋਰਪੁਬੀਰਜਕੇਕਪਨਅਹਾਇਯਮੇਗੀ
 ਬਡਾਈਜੋਪੈਭਈਹੈਨਟੈਕੁਛੀ ॥ ਜੋਲੋਰਨਜੋਗਨੀਨਗੀਧ
 ਨੀਮਪਾਈਜੋਲੋਟਿਹੀਨਦਹਾਈਠਕੁਰਾਈਕਲਰਕਕੀ ॥
 ਛੇਹੈਉਪਾਇਜਾਇਗਹੋਸਰਨਾਇਜੋਵੇਗੀਛਕਪਿਭਾਗੀ
 ਨਬਿਚਾਰੀਛਬਲਿਕਕੀ ॥ ੫ ॥ ਕਥਿਤੁ ॥ ਜੋਲੋਰਪੁਨ
 ਕਜੁਕੇਹਾਬਤੇਨਛੁਟੈਬਾਨਾਨਦਸਸੀ ॥ ਨਕੀਰਾਵਨਨਾ

ਕੀ॥ ਸੁਨਲੈ ਨਿਫੇਟ ਟਬਨ ਕੀਨ ਬਚੈ ਕੋਊ ਲਾਗੈ ਭੇਦ ਚੇਟ ਸ॥ ੧੦॥
 ਟਪਨ ਨ ਅਚਾਨਕੀ॥ ਜਾਇਗਾ ਹਿਪਾਇ ਸਿਰਨਾਇ ਹਾਥ ਜੇ
 ਰਕਰ ਚੁਕ ਪਗੀ ਪਗੀ ਅਬ ਲੀਜੈ ਸਾਬਨ ਨਕੀ॥ ਮੇਰੇ ਕਹੈ ਮੇ
 ਨ ਕਰਹਾਨ ਹੀ ਕੀਹਾਨ ਜਾਹਿ ਲੀਨੇ ਸੀ॥ ਅਸਿਗ ਪੈਨ ਹਾਜਰ
 ਜਮਾਨਕੀ॥ ਸਦੈ ਯਾ॥ ਓਟਕਹਾ ਭੁਟ ਮੇਰੇ ਹਰੈ ਰਨ ਚੇ
 ਟਪਰੇ ਦਿਗ ਬੈਠਾ ਹੋਗੇ॥ ਵੇਸ ਬਬਾਨ ਸਮੀਰ ਸਮਾਨ
 ਏਘਨ ਜਮੇ ਚਲਦੇ ਸਗਾ ਹੋਗੇ॥ ਏਪਰ ਧਾਨ ਮਹਾਕਪਟੀ
 ਮਸੇ ਨਹਿ ਬਾਤ ਦੁਖਾਇ ਕਹੈਗੇ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਸਿਵ ਕੇ ਬਲੁ ਹੈ
 ਜੇਊਰਾ ਮਕੇ ਕਪਨ ਲਾਜ ਬਹੈਗੇ॥ ੧॥ ਗਵਨੇ ਦੁਹਾ
 ਦੇਹਰਾ॥ ਤਬ ਬੋਲੇ ਹਾਦਨ ਕੁਮਤਿ ਨਿਰਖ ਭੁਜਾ ਪਚਿਤ
 ਮੈਨ ਜਤਨ ਜਹੇ ਤੇ ਨਹੀ ਰੋਕ ਰਤੇ ਸਤਖੰਡ॥ ੨॥ ਸੋਹਰਾ
 ਸੁਨ ਮੁਖ ਮਮਕੁ ਤਲਿ ਕਾਪਤਿ ਤੇ ਸੋਕਹੈ॥ ਕਹੈ ਪੁਰਾਤਨ
 ਬਾਤ ਪਰਨ ਕਰਤ ਛੁਡਤ ਨਹੀ॥ ੩॥ ਸਦੈ ਯਾ॥ ਸਿਧੁ
 ਗਹੈ ਬਡ ਵਾਨ ਲਕੇ ਜਲ ਛਾਰ ਭਯੋ ਨਹਿ ਛੁਡਦੇ ਧੋਏ॥ ਸੇ
 ਖਾਅ ਸੇਖ ਧਰੀ ਬਸੁਧਾ ਸਿਵ ਯੋਨ ਕਹੈ ਸਿਰਭਾਰ ਭਯੋ ਹੈ॥
 ਕੰਠ ਹਲਤ ਹਲਤ ਹੈ ਸਿਵ ਕੇ ਅਜਹੂੰ ਸਾਸਿ ਮੇਮਿ ਗਾਅ ਕਛੁ ਯੋ
 ਏ ਜਬ ਯੋ ਪਨ ਕੋ ਨਿਬਹੈ ਤਬ ਵਨ ਕੇ ਬਲੁ ਤੁਰਗ ਯੋ ਹੈ
 ॥ ੧੦॥ ਸਦੈ ਯਾ॥ ਜਾਨਤ ਜਾਨਕੀ ਹੈ ਜਨਨੀ ਜਗਾਅ
 ਰਜੇ ਮਨ ਕੋ ਨਹਿ ਭਵੈ॥ ਸੇਸ ਕੋਈ ਸਮੁਹੇ ਸੋਕੇ ਰੁਕਾ ਹੋਰ ਪੁ
 ਬੀਰ ਇਹੈ ਜਿਯਾ ਆਵੈ॥ ਤਾਹ ਕੇ ਹਾਥ ਮਰੈ ਦਸ ਕੰਧਰੇ ਅੰਧ
 ਤੇ ਮੇਹਿ ਕਹਾ ਸਮਝਾਵੈ॥ ਐਸੀ ਕਛੁ ਜਿਯਾ ਮਾਹਿ ਪਰੀ ਨਿਕਤ
 ਸਿਗਰਾ ਵਨ ਪਾਨ ਪਰਾਵੈ॥ ੧੧॥ ਬਿਭੀ ਖੋਨੇ ਦਾਹੈ ਸਦੈ
 ਯਾ॥ ਬਾਤੁ ਕਹੈ ਕਛੁ ਚਾਹਤ ਹੋ ਸੋਈ ਸਾਧ ਬਿਭੀ ਪਨ ਲ
 ਰਨ ਮਾਚੇ॥ ਏਰ ਕੋਈ ਬਾਤ ਕਹੈ ਪੁਰੁ ਹੋਸਹਤੋ ਸੁਭ ਕੇ ਪਤਿ

੧੧੦

॥

ਫੇ। ਹੋਏ ਮੇਰ ਪੁਬੀਰ ਕੀ ਠੋਹ ਨੀ ਸੋਈ ਤੇ ਕੁਲ ਤੇ ਸੁਖ
 ਕੇ। ਯੋਕ ਕੈ ਓਠ ਠਾਢੇ ਭਯੋ ਤਬ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਨ ਕੋ ਪਾਪ
 ਕੇ। ੧੨॥ ਦੇਹ ਰਾਮ। ਵਖ ਪਾਏ ਪੈਰ ਖਨ ਹੀ ਲੇਚਨ ਜ
 ਲਨ ਰਹਾਇ। ਪੁਰੁ ਛੋਡੇ ਬਨ ਕੇ ਚਲੇ ਅਬ ਰਾਮ ਪੁਬੀਰ
 ਸਹਾਇ। ੧੩॥ ਸੋਰਠਾ। ਜਾ ਕੇ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ਠਾਠਾ
 ਤਸੁ ਤਸ ਜਨ ਜਨ। ਤਾ ਕੇ ਪਰ ਬਨ ਮਾਹਿਰ ਪੁਪਤਿ ਚਰ
 ਪਤਾ ਪਤੇ। ੧੪॥ ਸਦੈ ਯਾ। ਦੁਰ ਤੇ ਦੇਖ ਕਯੋ ਕਪਿ
 ਮੰਡਲ ਕੋ ਗਿਖਨਾ ਰਵ ਕੇ ਗਵਿਜੋ ਤੀ। ਕੋਧ ਰਵੇ ਹੁਤਾ ਸ
 ਆਵਤ ਸੁਰੁ ਕਿਧੋ ਛਾਬਿ ਹੋ ਸੀ ਗਓ ਤੀ। ਜੀ ਸਿਯ ਦੁਤ ਕਹੋ ਤੇ
 ਸਹੀ ਪਰ ਠਾਕਾਹਿ ਮਾਨਸ ਦੇਹ ਨਹੋ ਤੀ। ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਲਾ
 ਰਾਜੋਈ ਚਾਹਤ ਗਵਨ ਹੋ ਕਿਧੋ ਗਵਨ ਗੋ ਤੀ। ੧੫॥ ਸ
 ਦੈ ਯਾਰ। ਗਵਨ ਕੇ ਰੁਛਾ ਭੁਚ ਲਯੋ ਗਢ ਮੇਰ ਤਜੋ ਜਨ
 ਜਾਤ ਜਤੀ ਸੋ। ਜਾਇ ਬਿਭੀ ਖਨ ਪਾਇ ਗਹੇ ਸਿਰ ਨਾਇ ਰਤ
 ਬਿਨ ਹੋ ਨਹ ਤੀ ਸੋ। ਲੇਤ ਉਸਾ ਸਚ ਲਯੋ ਪੁਰੁ ਪਾਸ ਸੁਪਾਸ
 ਗਹੇ ਤਿਨ ਦੰਤ ਬਤੀ ਸੋ। ਬਾਪ ਕਿਓ ਰਾਮ ਪੁਬੀਰ ਸਿਰੇ ਮਾਇ
 ਨੈਨ ਕੀ ਸੈਨ ਲੀਕ ਪਤੀ ਸੋ। ੧੬॥ ਸਦੈ ਯਾ। ਗਦ
 ਜੋ ਦਸ ਸੀ ਸਓਤ ਰਵ ਤੇ ਸਮ ਸੋ ਸਿਧ ਤੇ ਪਦ ਲੀਨੇ। ਜੀ
 ਯੋ ਸੁਰਗ ਜੋ ਰੋਗ ਜਸੁ ਦੇਵ ਨ ਕੇ ਨਹ ਤੀ ਡਰ ਕੀਨੇ। ਬਾਸੁਰ
 ਹੋ ਨ ਡਰੇ ਚਤੁਰ ਨਨ ਸੇਵ ਤਪ ਗਮਿ ਲੇ ਪੁਰਤੀਨੇ। ਪਾਇ ਗਹੇ
 ਜਬ ਹੀਰਾ ਪੁਰਾਇ ਲਜਾਇ ਬਿਭੀ ਖਨ ਕੇ ਸੋਈ ਵੀਨੇ। ੧੭
 ॥ ਮਦਿ ਵਰੀ ਟਾਹਾ। ਦੇਹ ਰਾਮ। ਯਹਿ ਸੁਨ ਕੈ ਮਦਿ ਵਰੀ ਤ
 ਲਛੈ ਬਿਨ ਜਲ ਮੀਨ। ਰਾਮ ਬਚਨ ਸੁਣੇ ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਪੁਰ
 ਤੀਨ। ੧੮॥ ਸੋਰਠਾ। ਨਿਪਟੈ ਕੀਤ ਅਜਾਨ ਸਿਧ ਕੇ ਬ
 ਲਹੁ ਦਤ ਫਿਰੇ। ਪੁਰਾਟ ਸਹਸ ਕਛੁ ਲਦੀ ਪਕਟਨ ਜੋ ਕ

३॥१६॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਗਹੀਸਰਨਾਈਜਾਇਗਾਖੀਨਬ ॥੧੧॥
 ਭਾਈਨੈਕਬੀਰਦੁਖਦਾਈਤਿਨਲੈਕਹੂਨਸਿਕਕੀ॥ਤੇਰੀਪੁ
 ਭਾਈਖਰੇਸਮੁੰਦਬਭਾਈਕੁਲਲਜਬੇਚਖਾਈਭੁਰਸਾਧ
 ਰਜੰਕਕੀ॥ਚਾਸੇਰਪੁਰਾਈਪ੍ਰੀਤਿਬਹੁਤੇਜਨਾਈਰਹੇਫੁਰੀ
 ਸੋਲਗਾਈਸੈਬੁਦਾਈਪਤਿਰੰਕਕੀ॥ਯੇਕਏਲੁਗਾਈਤੇ
 ਸੇਕਾਹੂਨਸੁਨਾਈਕਤਿਸੁਨੀਨਕਾਈਤੇਰੇਭਾਈਪਾਈਲੋ
 ਕੀ॥੧੭॥ ਭੁਗੀਵਉਦਾਚੁਸਦੈਯਾ॥ ਸੀਰਪੁਬੀ
 ਰਕੇਤੀਰਤਬੈਕਪਿਰਜਕਹੈਇਕਬਾਤਕਹੈ॥ਤੁਮਲੀਕਬਿ
 ਭੀਖਨਕੇਬਖਸੀਅਬਹੀਮਿਲਤੇਕਹੈਹੋਨਰਹੈਜੇਪੇਰ
 ਵਨਅਸਨਮਿਲੇਸੀਗਜਨਕੀਦੇਹਕਹਾਪੁਰੁਪਾਇਗਹੈ॥
 ਅਬਮੇਹੁਬਿਰਾਧਧੀਜਿਯਮੇਵਹਅੰਧਬਸੀਸਿਯਸੇਬ
 ਨਹੈ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਰਹੋਬਿਭੀਖਨਪਾਇਗਹਿ
 ਲੋਮਿਲਯੋਕਪਿਰਾਜਾਸੀਰਪੁਪਤਿਲੀਕਾਦਈਭਰਭਰੇ
 ਨਨਲਜਾ॥੧੯॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਜੇਪ੍ਰਸਿਨਰਪੁਰਾਇਕਿ
 ਤਕਲੀਕਗਦੁਬਾਪੁਰੇ॥ਅਗੇਅਗਿਦਜਾਇਦਸਮੁਖਕੇ
 ਸਮੁਝਾਇਹੈ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਰਾਮਚੰਦਲਛਮਨ
 ਸਹਤਕਪਿਪਤਿਲਿਯੋਬੁਲਾਇ॥ਕੈਤੂਟੈਲੀਕਾਪਤਿਕੈਤੂ
 ਸਤੁਭਾਇ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਸਭਕਪਿਕਟਕਉਦਪ
 ਇਤਰੋਕਕਰਸਕੈਬਖਨ॥ਕਪਿਪਤਿਅਗਿਦਨੀਲਨਲ
 ਜਾਮਦਿਤਹਨੁਮਾਨ॥੨੨॥ ਰਾਮਚੰਦਉਦਾਚੁਸੋਰਠਾ
 ॥ ਅਗਿਦਲਿਯੋਬੁਲਾਇਕਹੀਬਾਤਰਪੁਬੀਸਮਦਿ
 ਜਾਇਸਜਹੁੰਸਮਝਾਇਆਇਮਿਲੇਲੀਕਾਪਤਿ॥੨੩॥
 ਸੋਰਠਾ॥ ਭਈਸੁਗਈਬਿਯਾਇਅਗਿਦਤ੍ਰਿਸਮਝਾਇ
 ਕਹਾਅਬਯੋਕਹਰਪੁਰਾਣਦੁਤਪਠਾਯੋਬਾਲਸੁਤਾ॥੨੪॥

॥ ਕਥਿਤੁ॥ ਮੇਰੇ ਪਛੇ ਹੀ ਕਿਤੇ ਬਿਨਾ ਜਾਨੇ ਕੀ ਮੇਰੇ
ਸਿਧੁ ਕੇ ਰੋਸੇ ਕਿਧੇ ਰਾਜ ਅਭਿਮਾਨ ਤੇ॥ ਕਿਧੇ ਰੰਗ ਕਾਨ ਮੇ
ਘਨਾਇਆ ਦਿਨੀ ਨੀ ਮਤਿ ਕਿਧੇ ਸਿਵ ਜੇ ਰਾਜਾ ਕਿਧੇ ਮਰ
ਪਾਨ ਤੇ॥ ਤੋ ਕੇ ਛਮਾ ਕੀ ਨੀ ਸਬ ਜਾਨ ਕੀ ਲੇ॥ ਮਿਲੇ ਅਬ ਜਾਇ
ਕਹੇ ਬੀਰ ਕਾ ਲੇਹੁ ਗੋਸਾਨ ਤੇ॥ ਨਾ ਤੇ ਸੁਨ ਬਾਣੀ ਲੇ ਛਮਾ ਕੀ
ਚਢਾਈ ਹੋਤ ਲੇ ਕਾਹਿ ਲਪੇਟ ਲੇ ਹੈ॥ ਪੰਚੇ ਜੇ ਕੁਝ ਨਾ ਤੇ॥ ੧੧॥
ਅਗ ਦੋਵਾਚਾ ਕਥਿਤੁ॥ ਚਲੇ ਸਤੁ ਬਾਇਰਾ ਘੁਗਾਇ ਪ
ਇਛੁ ਏਕ ਯੋਨ ਬਯਾਹ ਬਾਤ ਕੇ ਹੋਤ ਰੇਤ ਆਇ ਦੋ॥ ਜੇ
ਕਵਾਚ ਮੇ ਸੋ ਬੁਰੇ ਬੇਲੇ ਦਸ ਕੀ ਪਤਾ ਕੇ ਦਸੇ ਸੁਭ ਜੇ ਕਹੇ ਤੇਤ
ਮਪੈ ਚਲਾਇ ਦੋ॥ ਜੇ ਕਹੇ ਤੇ ਸੀਸੇ ਗਾਹਿ ਲਾਓ ਦਿਖਰ
ਉਪਾਇ ਤਾ ਕੇ ਪਰਵਾਹ ਮਾਹ ਸਮੁਦ ਬਾਹਾਇ ਦੋ॥ ਜੇ ਕ
ਹੇ ਤੇ ਜਾਗੀ ਸਮੇਤ ਬੁਨ ਲਾਓ ਤੁਮੇ ਜੇ ਕਹੇ ਤੇ ਰਾਵਨ ਸਮੇਤ
ਕਲਾ ਜਾਇ ਦੋ॥ ੨੮॥ ਫਾਮਰੇ ਦੋਵਾਚਾ ਕਥਿਤੁ॥ ਬੀ
ਦ ਸੁਨ ਬਾਤ ਜਿਨ ਕੋ ਰੇ ਕਾਹੁ ਪਾਤੁ ਬਾਬੀ ਸਬਾ ਤੇ ਕਹੇ ਹਮ ਉ
ਨਹੀ ਮੇ ਕਾਜ ਹੈ॥ ਕਯੇ ਤੇ ਰੇ ਮਨੇ ਸੀਆ ਆਨੇ ਹਮ ਜਾਹਿ ਫਿ
ਰ ਅਜਾਹੁ ਲੇਹੁ ਕਿਤੇ ਰੇ ਬੀਰ ਹੁਕਮਾ ਜਾਹੈ॥ ਆਰ ਕਛੁ ਸਮਾਓ
ਕੁਝੁ ਮੇ ਜੇ ਹਮਾਹੀ ਤੇ ਹਿਨੀ ਕੁਸਮ ਮੁਝੇ ਪਰੇ ਵਾਕੇ ਸਬਾ ਜੀ
ਆਵੀ ਜੀ ਓਵ ਭਾਈ ਅੰਸੋ ਕਯੇ ਕਾਹੁ ਪੁਗਾਈ ਕਛੁ ਮਿਲ ਬੇ ਕੇ
ਸਾਜ ਕਿਲਰਾਈ ਕੇ ਸਮਾਜ ਹੈ॥ ੩੦॥ ਸਦੈ ਯਾ॥ ਨਾਇ
ਚਲੇ ਸਿਰ ਅੰਗ ਦਬੀਰ ਮਨਾਇ ਗਨੇ ਸਹਿ ਬਾ ਲਟਟੇ ਨਾ॥
ਕੁਵਤ ਭਾਧਤ ਲਿਕ ਨਿਹਾਰ ਨਿਸਿਕ ਭੁਯੇ ਮਨ ਰੰਗ ਕਛੁ ਨਾ॥ ਆ
ਇਗਾਈ ਸੁਧਤਾ ਦਿਨ ਕੀ ਜਬ ਬਾਪ ਕੇ ਜੀ ਦਤ ਹੋਤ ਜੇ ਛੇ ਨਾ॥
ਤਾਹਿ ਪੇ ਆਜੁ ਚਲੇ ਬਿਧਿ ਯੋ ਪਛਾ ਪਰ ਬਾਧ ਕੇ ਯੋ ਜੁਖਿਓ
ਨਾ ੩੧॥ ਕਥਿ॥ ਅੰਗ ਦਨਿ ਹਾਰ ਲੇ ਕਪਟੀ ਹੋ ਪੁਕਾਰ

993
417

੧੧੬
੧੧੭

ਤਿਤਪ੍ਰਬੀਨਕਵਿਬਜੀਰਬਾਇੰਦੁਮਹੱਖਮਲਸਾਟੰਗ
ਲਰਤਹੈ॥ ਅੰਸੋਈਸਮਜਕੋਨਕਾਜਰਾਜਾਮਾਥਿਨੁਰਮ
ਰਾਮਰਵਨਸੋਸੋਗਈਮਰਤਹੈ॥ ੩੧॥ ਦਰਵਨੇਵਚੁ
ਕਬਿਤੁ॥ ਤੁਰਪਜੋਨਿਵਾਇਨਾਰਹਾਬਜੇਰਛਰੀਦਰਬ
ਜਨਕੇਰਾਜਾਬਾਤਕਹੋਸਤਤਾਇਸੋ॥ ਬਾਂਦਰਕੋਰੁਪਏਰ
ਨ ਦਰੇਠਾਫੋਨਾਬਤਮਜੇਕਹੋਤੋਜਾਇਕਹੋਆਇਸੋਪੁਲਿ
ਸੀਤਪਾਤਿਹੀਕੋਦੁਰਜਾਨੀਅਤਮਰਾਜਸਤੁਕੋਨਿਹ
ਰਬੇਕੋਤੁਕੋਚਿਤਚਾਇਸੋ॥ ਹੁਨਮਾਨੁਤੋਚਉਨੋਜੇਸੇਸਮਿ
ਚੋਬਪੁਨੇਦੋਰਬਾਤਕਹੀਦਰਵਾਨਲਿਕਗਾਇਸੋ॥ ੩੨॥
ਰਾਵਨੇਵਚੁਕਬਿਤੁ॥ ਰਾਵਨਬਿਚਾਰੀਹਮਬਾਤਹੀਥਿ
ਸਾਰੀਗਾਮਦਹੈਕਪਿਲਿਕਗਦਬਹੁਰੇਪਠਾਯੇਹੈ॥ ਕਿਧੋਮੇਰੇ
ਲੋਗਾਜਹਿਚਹੂਓਰੋਕਤਹੈਤਤੇਦੁਖਪਾਇਪਰਵਾਨਗੀਕੋ
ਆਯੇਹੈ॥ ਵੇਖੋਇਨਫੀਠਡੀਠਬੀਦਸੋਇਖਾਯੇਤਬਾਪ
ਤੇਨਜਕੋਮੇਰੇਨਗਰਜਠਾਯੇਹੈ॥ ਕਯੋਏਲਲੇਹੁਆਇਕ
ਯੋਕਯੋਕਯੋਰੇਸਰਦੂਸਰੇਉਪਾਇਮਰਬੇਕੋਰਾਦਕਜਾਏ
ਹੈ॥ ੩੩॥ ਅੰਗਦਪਠਾਯੇਰਾਮਜਾਤੇਫੂਰੇਲਿਕਗਾਮ
ਜਾਕੋਨਾਮਸੁਰਨਮੇਪ੍ਰਿਥਮੇਸੁਨੀਜਿਯੋ॥ ਮਿਤ੍ਰਪੀਰਹਰਿ
ਰਿਪਚੀਰਚਨਪੀਰਬੀਮਾਰੇਜਾਕੇਮਾਰਿਯੇਜਾਏਜਾਕੇਜੀ
ਜਿਯੋ॥ ਹਨੁਜਾਕੇਰੋਮਸਾਨੀਬਡੇਅਭਿਮਾਨੀਰਾਜਾਨੀਕਹਾ
ਲੋਕਹਾਨੀਯਾਕੇਬਲਕੀਕਹੀਜਿਯੋ॥ ਰਾਵਨਸੀਕਾਨੇਮ
ਯੇਵਹੈਕਪਿਜਾਨੇਜੇਸੇਦੁਪਕੇਜਰੇਤੇਛਾਛਫੂਕਫੂਕਪੀ
ਜਿਯੋ॥ ੩੪॥ ਅੰਗਦੇਵਚੁਕਬਿਤੁ॥ ਸੀਤਾਜਬ
ਹਰੀਬ੍ਰਹੇਕੀਨੇਤ੍ਰਿਹਘਰੀਅੰਸੀਕਬਹੁਨਕਾਹੂਕਰੀਜੇ
ਸੀਕਰਸੋਇਗੋ॥ ਤਾਪਰਨਕੁਸਰਾਤੋਅੰਗਸੁਨੇਉਪਾਤ

ਹਨੁਮਾਨ ਅਯੋਧਿ ਸਮਸ਼ਾਇ ਰੋਇਗੋ ॥ ਹੋਕੋਉ ਪਾਇਦੁ ॥ ੧੧੫ ॥
 ਕੋਰੋਲੀ ਕਰਾਇਤਾ ਹਿਰੇਹੁ ਦਿਖਾਇਦੁ ਖਕਲੁ ਜਾਇਓਇ ॥ ੧੧੬ ॥
 ਗੋਸਟੇਖੇਹਾਇਤਾਇਤਾ ਕੀਕੇਸੀ ਪਤਿਜਾਇਤਾਈਗਮਨਾ
 ਮਦੀਪਕਪਤੰਗਪਰੋਹੇਇਗੋ ॥ ੪੧ ॥ ਰਵਨੇਵਚੁਸਾ
 ਏਥਾ ॥ ਜਾਦਿਨਤੇਗਰਫਸਿਪਰੀਕਪਿਤਾਦਿਨਤੇਮੁਖ
 ਆਜਾਦਿਖਾਏ ॥ ਜਾਹਨੁਪਤਿਰਾਖਤੋਅਬਲੋਹਿਯ
 ਰੇਖਨਗੀਉਪਜਾਏ ॥ ਰਾਮਹਿਯੋਧਕਯੋਸੀਯਕਅਰੁ
 ਪਬਫਾਇਸੇਜਾਇਬਫਾਏ ॥ ਜੈਬਲਤੋਨਬਿਓਬਕਰੇਸੁ
 ਨਦੰਭੁਬਿਨਾਰਨਖਰਿਗਫਾਏ ॥ ੪੨ ॥ ਅੰਗਦੇਵਾਚੁ
 ਕਬਿੰਤੁ ॥ ਅੰਗਦਬਿਹਸਕਹੀਬਾਤਸੁਨਗਾਜਾਮੀਰ
 ਆਪਨੀਬਤਾਈਉਨਤੈਸੇਫਲਪਾਯੋਹੈ ॥ ਬ੍ਰਮਫਾਸਪਰੀ
 ਮਾਰਖਾਈਪੰਛਜਗੀਯਾਹਿਬਾਤਸੁਨਬਾਦਰਨਮੁਹਨਲ
 ਗਾਏਹੈ ॥ ਵਾਕੇਪਰਪੰਚਪਰਚਰਕਤੋਹਸੇਗਮਲਾਜਗ
 ਤਪਰੀਫਿਰਸੁਰਾਮੈਨਾਏਹੈ ॥ ਏਕਸਿਕਮੰਛਅੰਛਬ ॥ ੪੩ ॥
 ਗਸਾਗਤੇਯੋਜੀਨਹਨੁਵਹਿਓਰਯਾਹਿਓਰਕਪਿਅਯ
 ਹੋ ॥ ੪੩ ॥ ਕਬਿੰਤੁ ॥ ਏਕਦੁਤਾਅਯੋਕਯੋਸੁਨੇਰੋਪਯੋ
 ਰਾਮਲਿਕਜਾਰਗਯੋਤਤੇਕਪਿਨਖਿਯਾਏਹੈ ॥ ਫੁਲਤਾਸੇਕੀ
 ਜੈਭੁਜਬਲਨਬਸਾਇਰੰਕਕਹਾਂਲਿਕਪਤਿਜਾਸੋਪਾਖੰਡਰ
 ਯਾਏਹੈ ॥ ਵਾਕੀਮੈਸੀਗਤਿਜਾਕੇਰੁਰਤੁਮੈਏਨਮਾਤਿਹਨੁ
 ਮਨਲੈਲੈਨਾਮਮੈਹੁਕੇਬੁਲਾਏਹੈ ॥ ਜੀਅਮੈਵਿਚਾਰਮੈਹ
 ਨੀਕੇਕੋਨਿਹਾਰਬੁਝਾਅੰਗਦਤੁਰਾਮਚੰਦਕਾਹੇਕੋਪਠਾਏਹੈ
 ॥ ੪੪ ॥ ਰਵਨਵਾਚਾਵਿਹਗਾ ॥ ਰਵਨਜਿਯਸਮ
 ਜੀਤਏਸਬਚੰਦਲਕਪਿਜਾਤਾ ॥ ਪੈਯਾਂਕੀਕਫੁਬਾਤਤੇਫ
 ਤਿਆਅਪਿਕਸਿਗਤਾ ॥ ੪੫ ॥ ਸੋਹਣਾ ॥ ਫਾਡੋਕੇਪ

੧੧੫
੧੧੬

੪੩
੪੩

੪੩

੧੧੬ ਸੁਭਾਉ ਬੈਠਾ ਕੋਤ ਬਸਤਾ ਮੇ॥ ਕਹਿ ਮੇਸੇ ਸਤੁ ਭਾਉ ਰਾਮ
 ੧੧੫ ਚੰਦ ਲਛਮ ਨ ਕਹਾਂ॥੬॥ ਅਗੋਵੇਦਾ ਚਾ ਸੋਰਠਾ॥ ਸੁ
 ਨਤ ਹਿ ਕਿਓ ਪੁਨਾ ਮਰਾ ਜਾਤੇ ਮੁਖ ਧੀਨ ਹੈ॥ ਜਾਤੇ ਲਛਮ ਨ
 ਰਾਮ ਨਿਕ ਸਤੋ ਚੰਦ ਹਿ ਲੋਕ ਪਾਤਿ॥੭॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਗੰ
 ਨ ਕਥਾ ਬਿਸਤਾ ਬਜਲ ਬਲ ਪਟ ਘਟ ਗਾਮ ਹੈ॥ ਉਤ
 ਰੇ ਜਲਾ ਨਿਧਿ ਵਾਰ ਅਰਤੁ ਮੇਸੇ ਹਸੈ ਕਹੀ॥੮॥
 ਕਬਿਤੁ॥ ਅਗਦ ਪ੍ਰਾਨਿ ਬੁਧਿ ਪੈਰ ਖਨੀ ਨ ਭਖ ਮੇਰੇ
 ਪਾਛੇ ਹਰੀ ਵਹਿ ਕਬਿਤੁ ਸੁਨਾਯੋ ਹੈ॥ ਪਾਛੇ ਕਹੀ ਬਾਤੁ
 ਜਾ ਬਡੇ ਉਤ ਪਾਤੁ ਕੀ ਨਿਰਾਮ ਚੰਦ ਜੁ ਸੋ ਬੈਰਾਮ ਨ ਤੇ ਬੁਢਾ
 ਹੈ॥ ਯਾਹੀ ਮੇਸੇ ਮਝ ਤੇ ਤੋਰੇ ਖਨੀ ਮਿਟਾਇ ਸਕੀ ਤਾ ਕੋ ਦੇ ਕਦੁ
 ਤਫਾ ਪਨੀਰ ਨਿਧਿ ਅਯੋ ਹੈ॥ ਅਰ ਜੋ ਕਦਾ ਚਰਦੁ ਹੁਕਾ
 ਭਿਅਲੇ ਤੋਰਦੁ ਹੁਕੇ ਬੁਝਦੁ ਕੋਨ ਕੋ ਬੁਝਾਯੋ ਹੈ॥੯॥
 ਰਾਵਨੇ ਵਾਰ॥ ਲਿਕ ਪਾਤਿ ਜਿਯ ਮੇਰੇ ਹੈ ਰਿਸ ਕੀ ਨੇ ਉਤ
 ਪਾਤੁ॥ ਬਿਨ ਬੇਲੇ ਛਤਿ ਆਜ ਰੇ ਉਰਗ ਚਛੁ ਪਰ ਬਾਤੁ॥
 ੫੦॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਤਬ ਬੇਲੇ ਲੋਕੇ ਸੋ ਜੋ ਪੁਬੀਰ ਮ
 ਹਾ ਬੁਲੀ॥ ਅਸਤ ਕਰੇ ਕਾ ਪਿਛੇ ਸਬਿਨਾ ਨੁਪਸੀਤਾ ਨੀ
 ॥੫੧॥ ਚਾੜਕ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਬਾਨ ਰਪਠਾ ਵਤ ਹੈ ਮੇਰੀ
 ਜਨਕੀ ਕੋਏ ਈ ਅਬ ਤੇ ਲਾਇ ਗੋ॥ ਜਨ ਤੇ ਸਭ ਨ ਕੋ ਕ
 ਲਾਨਿ ਜਕਸ਼ੁ ਜੇ ਇਤ ਤਬ ਹੀ ਰਹੇ॥ ਗੋਜ ਬਕਲੀ ਮਾਰਖ
 ਇਗੋ॥ ਮਾਤੇ ਕਾਜ ਰਾਜ ਨ ਕੇ ਕੁੰਭ ਨ ਬਿਦਾਰ ਜੇ ਦੇ ਲੋਕੁ ਸੋ
 ਮਿਲਾਇ ਮੇਤੀ ਕੇ ਹਰ ਚ ਬਾਇਗੋ॥ ਤਿਨੀ ਕੀ ਦਫਨ
 ਕੋ ਮਾਸੁ ਲਿਯੇ ਚਾਹੈ ਕਾ ਪਮੇ ਸੋਰਾਮ ਚੰਦ ਆਇ ਲੋਕ ਪ
 ਤਾਇਗੋ॥੫੨॥ ਅਗੋਵੇਦਾ ਚਾ ਕਬਿਤੁ॥ ਕੋਨੇ ਸਿ
 ਪਦੀ ਨੀ ਤੇਰੀ ਦੇਖੀ ਮਤਿ ਹੀ॥ ਜਾਤੇ ਮੇਸੇ ਬਾਤ ਕੀ ਨੀ ਭ

ਰੀਤੁਖਕੀਤੋਹਲਕੀ। ਸੁਰਸਸਿਸੇਵੈਪੈਰਆਵਤਬਿਰੰ ॥੧੧॥
 ਦੋਰਅੰਰਪੁਰਦੁਤਕੇਲਹੀਬਾਤਮਨਕੀ। ਦੇਖਤਸਸਜ ॥੧੨॥
 ਮੇਸੋਜਾਜਹੁਨਕਾਲਮੁਤਅਜੇਚੇਤਰੁਲਬਾਤਮਹੈਹੈਸੁ
 ਨਕੀ। ਜਾਨਕੀਨਬਾਤਤੈਸੀਜਾਨਕੀਨਲਹੀਹਾਬਜਾਨਕੀ
 ਲੇਅਯੋਸੇਈਜਾਨੀਬਾਤਜਾਨਕੀ॥੧੩॥ ਰਾਵਨੇਵਚੁਕ
 ਬਿਤੁ॥ ਅਗਦਤੁਕਾਕੇਸੁਤਨੀਕੇਸਮਸਾਇਮੋਹਿਬਲੀ
 ਬਲਵੰਤਜੀਕੋਏਕਲੋਤੋਤਾਤਹੈ। ਕੋਨਬਾਲੀਕੋਹੋਕੋਨਕੋ
 ਸੋਤੋਕੋਪਰਤੋਸੋਕਹੇਤਚੇਗੁਨਓਲਟੇਲਜਾਤਹੈ। ਸਾਚਕੇਲ
 ਜਾਨੋਕਯੋਜਾਨਯੋਵਹਿਜੀਵਤਚੈਕੈਸੇਜੀਅੇਰਾਮਕੋਪਕੋਨਕੋ
 ਨਪਾਤਹੈ। ਤੈਨਬੈਰਲੀਓਆਨਮਿਲੇਈਤੇਜੀਓਅਗੇਤੇਰੋਬੈ
 ਰਮੇਪਨਾਦਲਿਏਨਪਗਤਹੈ॥੧੪॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਬਾਲੀ
 ਕੀਦੇਯਬੁਢਾਨੀਦੁਤੀਅਰਤਾਪਰਗਮਕਿਓਛਲਮਯੋਜੈ॥
 ਹੋਬਲਵੰਤਬਡੇਜਗਮੇਬਿਪਗੀਤਿਬਡੀਵਹਿਕਾਰੇਤੇਹਯ
 ਯੋ। ਕੋਵਹਿਸੁਠਕੈਮੇਰੇਈਲੋਗਨਮੇਸੋਪੁਰਾਤਨਬੈਰੁਛਿਤਾਕੈ
 ਜਾਨੀਨਜਾਏਕਛੁਸਿਵਕੀਗਾਤਿਕੰਟਕੋਹੋਸੁਖਸੀਬਿਧਟਯੋ
 ੫੫॥ ਅੰਗਦੋਵਾਚੁ॥ ਰਾਮਹੀਕੋਕੋਪਹਰਨਾਕਸਕੀਘ
 ਟੀਓਪਾਓਰਹਰਨਾਛੁੰਕੀਦਯੋਜਰਤੇਲਹੈ। ਰਾਮਹੀਕੋਕੋਪ
 ਮਧੁਕੋਟਰਸੀਘਾਰੇਅਕਤਾਹੀਤੇਬਿਗੁਚੇਬਲਰਾਮਸੋਨਮੇਲ
 ਹੈ। ਰਾਮਹੀਕੋਕੋਪਮਿਗਮਾਕੋਨਕਕਾਟੀਅਰਖਰਦੁਖ
 ਰਾਇਕੇਲਗਾਯੋਛਾਤੀਸੇਲਹੈ। ਤਾਹੀਗਨਤੀਮੇਮਿਗਰਾਜ
 ਸਾਖਾਮਿਗਮਾਕੋਰਾਮਕੋਪਮੇਰੇਜਾਨੇਤੋਕੋਹਸੀਖੇਲਹੈ॥
 ੫੬॥ ਰਾਵਨੇਵਾਚੁ। ਕਬਿਤੁ॥ ਜਾਨੋਹਮਨਿਰਾਧਾਅੰਗਦ
 ਤੁਹੀਬਿਰਾਭਬਾਪਨਿਲਮਾਯੋਤਕੀਯੋਬਡਾਈਕੀਜਿਯੋ॥ ਅੰ
 ਪੁਰਦੁਤਕੇਕੋਕੀਨੋਹੈਬੁਸੁਤਜਿਨਸੁਸ਼ਰੇਕਪੁਤਤਕੇਵਤੀਕੈਜ

ਕੋ। ਦਾਨਸਨਮਾਨਤੁਜਪੋਰਖਪ੍ਰਮਾਨਸੁਰਐਰਬਭਕੋਨਗਨੈਤੇਰੇ
 ਵਡੇਰਾਤਕੋ। ਰਾਖਸਸਹਾਇਕਹੋਸਭੈਸੁਰਨਾਇਕੋਰੇਵਨਬਿ
 ਗਾਰੇਤੋਸੇਮਾਨਸਕੀਜਾਤਕੋ। ਰਾਵਨਪ੍ਰਬੀਨਪਰਏਕਮਾਤਿਹੀ
 ਨਤੇਰੋਰਾਜਰਾਮਚੰਦ੍ਰਬਿਨਜੈਸੇਚੰਦਪਾਤਕੋ॥੬॥ ਰਵਨੈ
 ਵਾਚੁ। ਸਵੈਯਾ॥ ਵੇਵਨਕੋਪਤਿਤਾਹੀਕੋਰੋਪਤਿਬੈਗੀਅਪੇ
 ਰਨਕੋਦੇਨਸੇ। ਕਾਪਤ੍ਰਿਜੁਕਿਏਮੁਹਿਭਾਰਤਹੈਲੁਧੁਮਾਨਤੋ
 ਜਿਯਮੇਤਿਨਸੇ। ਅਬਜੈਲਗਤੋਹਿਨਮਾਰਤੁਹੋਤਬਲੋਛ
 ਤਿਆਪਰਹੈਰਿਨਸੇ। ਸਠਰਾਮਕੇਦੂਤਨਯੋਰਿਸਆਵਤਮਾਰ
 ਪੁਲੇਕਰੰਜੀਬਿਨਸੇ॥੬੮॥ ਅੰਗਦੋਵਾਚੁ। ਕਬਿੰਤੁ। ਜ
 ਨਕੀਲੈਚਲਹੋਤੋਸਦਾਫੂਲਫੂਲਹੋਰੋਹਾਬਤਿਰੋਗਹਿਕਧੁ
 ਨਾਬਸੋਮਿਲਾਇਹੋ। ਪਾਇਨਲਗਾਇਅਪਿਰਧਹੁੰਛਮਾ
 ਇਅੰਰਸੀਤਾਪੈਕਹਾਇਗਫਲਿਕਹੁੰਦਿਵਾਇਹੋ। ਜੋਪੈਰਨਬ
 ਤੋਨਦੇਖੋਕੁਸਰਾਤਤੋਰੇਕਰੰਮਾਬਿਨਮਾਸਗੀਧਨਖਵਾਇ
 ਹੋ। ਸੁਨੇਬੀਸਡੀਠਤੋਹਿਦੂਹੁਭਾਇਡੀਠਹੋਹੀਅਗਿਵਬਸੀਠ
 ਭੂਮਿਪੀਠਹਿਛੁਠਾਇਹੋ॥੬੯॥ ਰਵਨੋਵਾਚੁ। ਸਵੈਯਾ॥
 ਸੀਸਗਏਕਪਿਸੀਨਕਰੋਅਰਏਕਗਏਊਕਲਿਕਸਹੋਰੇ। ਰਾ
 ਉਜਰੋਅਬਹੀਉਜਰੋਅਰਠਾਮਾਬਿਭੂਤਹਿਆਨਗਹੋਰੇ। ਬੀ
 ਰਬਭੀਖਨਕੋਬਖਸੀਸੇਈਬੋਲਸੁਨਾਇਕੈਲੋਗਦਹੋਰੇ। ਅੰ
 ਗਦਪੈਅਬਜਾਨਕੀਲੈਪ੍ਰਭੂਰੂਪਗੀਮੁਖਜੋਨਕੋਰੇ॥੭੦॥
 ਸਵਯਾ॥ ਰਾਮਕੇਦੇਖਤਜੈਸਿਯਕੀਪਰਛਾਹੀਕੋਲੈਰਸ
 ਤਬਲਤੋਰੇ। ਜੋਛਲਕੈਨਹਿਰੇਖਾਮਿਦਵਤਤੇਹਮਜਾਨਤੋਤੇ
 ਨਬੈਰੇ। ਦੇਤਅੰਬੀਚਿਤਮੇ। ਸਠਰਾਵਨਪਾਵਨਰਾਮਕ੍ਰਿਪਲ
 ਅਜੋਰੇਦੇਮਹਿਏਕਕਰੇਸਿਧਧਰੋਤੋਕੀਸਿਯਦੇਹਕੈਸੀਸਰੋ
 ॥੭੧॥ ਰਾਵਨੋਵਾਚੁ। ਕਬਿੰਤੁ। ਬਾਹਨਸਮੇਤਬੀਸਬਾਰ

ਨਸਮੇਤਬੀਸਏਤੋਈਸਬਾਹਨਦੁਬਾਹਨਸਮਾਨਕੀ। ੧੨
 ਗਬਾਨਰੋਪੇਸੇਰੇਸੀਗਬਾਨਰੋਪੇਬਾਨਰਕੀਚਮੁਸਬਕੋਰੇਏਕਬਾ ੧੩
 ਨਕੀ। ੧੪ ਕੇਸੀਗਲਛਮਨਮੇਰੇਕੋਲਛਮਨਤੀਨਲੋਕਕਾਨ
 ਕੀਨਕਾਨਕੋਰੇਆਨਕੀ। ੧੫ ਦੇਹਦੇਉਜਾਨਕੀਐਗੇਹਦੇਉਜਾਨ
 ਕੀਕੋਮੇਰੀਮਤੁਜਾਨਕੀ। ਜਾਨਦੇਉਜਾਨਕੀ। ੧੬॥ ਭਾਵੁਨੇ
 ਵਚਾ। ਹਨੁਮਾਨਆਯੋਤਿਨਮੇਸੇਨਖਿਸ੍ਰਯੋਮੋਹਿਬਾਦਰ
 ਕੇਮਾਰੇਮੇਰੇਪੁਰਤਹੈ। ਏਕਾਵਿਨਜਾਥੀਯਹਿਛਤੀਕੋਜਗਾਵ
 ਤਦੀਕੋਪਕੀਏਕੁਪਸੀਰਿਭਏਸੀਅਭਾਤੁਹੈ। ਸੀਤਾਤੁਮਤ੍ਰੀਖਸੀ
 ਨੁਮਾਗਤਹੋਬਾਰਬਾਰਮੇਹੁਤ੍ਰੀਖਪਾਈਰੰਕਰੰਕਕੇਨਜਾਤਹੈ॥
 ਬਲਹੈਤੋਆਜਕਰੈਸੁਪੇਰਨਆਇਲਰੇਕਾਇਰਜੇਰਾਮਤੇਰ
 ਕਾਹੇਬਿਲਲਾਤਹੈ॥ ੧੭॥ ਅੰਗਦੇਵਾਚਾਕਬਿੰਤੁ। ਅ
 ਕੇਲਿਕਪਾਰਿਮੂਝਮਤਿਬਿਨਾਰਤੀਅਬਸਤੀਕੇਸੇਛੂਰੂਸੁਤ੍ਰੀਕਾਹੇ
 ਕੋਕਰਤਹੈ। ਪਰਬੈਠੇਅਯੋਗਾਮਸਿਧਦੈਸਵਾਰਕਾਮਾਬਿਨਾ
 ਈਲੈਬੁਗਾਈਕਾਹੇਕੋਮਰਤਹੈ। ਪਪਕਕੁਰਾਹੇਪਾਛੇਸਮਸ੍ਰਸੀ
 ਰਾਹੇਪੁਰੁਤੇਤੋਸਭੁਤਾਹੇਕਯੋਕਾਨਨਪਰਤਹੈ। ਕੋਤਕਾਦਿਖਾਉਚੁ
 ਪਾਬਰਪਯੋਨਿਧਮੇਪਾਬਰਤਰਤਾਅਜਤ੍ਰੀਕੋਨਤਰਤਹੈ॥ ੧੮
 ਕਬਿੰਤੁ। ਪਰੇਰਨਗਾਦੇਰੁਦ੍ਰਹੇਇਗੋਨਆਛੇਜੇਤ੍ਰੀਛਾਦੇਰੁਦ੍ਰ
 ਜਾਇਦੋਲਲਾਖਕਪੁਕਾਰਕੇ। ਬਿੰਨਾਜਨੇਤ੍ਰੀਤੋਰਾਮਦਿਸੋਬਿਰ
 ਗੀਅਬਜਾਇਮਿਲੇਰਾਮਦਿਤੋਸੋਨਬਿਗਾਰਹੈ। ਬਾਣੀਕੇਸੀ
 ਰੇਹੋਚਰਨਜਾਇਲਚਯੇਦੀਨੋਗਜਮੋਹਿਕਯੋਰਾਮਮਿਲੇਈ
 ਤੇਹਾਰਹੈ। ਹਨੂਬਿਨਮੋਬਿਨਜੇਮੇਹੇਕੋਉਐਰਕਪਿਪੁਰੁਕੇਬਿ
 ਨਈਕਹੇਤੋਹਿਮਾਰਭੁਚਹੈ॥ ੧੯॥ ਕਬਿੰਤੁ। ਜੋਲੋਰਾਪੁ
 ਨਾਬਜੁਕੇਨੀਕੇਨਬਿਲੋਕਜੇਮੁਖਤੋਹੀਲੋਨਪਾਇਨਸੋਪੀਤਿਜੇ
 ਰੀਅੰਤਿਹੈ। ਕੋਟਸਮਿਕੋਟਰਵਿਕੋਟਮੇਘਰਾਮਕਵਿਕੋਟਕਾਮਛ

ਬਿਦੁਕੀਮੈਵੇਹੀਅੰਤਹੈ। ਸਦਾਈਹਸੋਹੰਨੈਨਲਿਪਦੈਲਜੋਹ
ਮਨਮੈਹੋਭੋਹੋਭਿਗਪਾਤਮਨੋਭੋਗੀਅੰਤਿਹੈ। ਦੇਖਰੂਪਾਪ
ਨੇਤ੍ਰਮਨਕੋਕਹੈਗੋਪਿਰਦੈਸੀਸੀਅੰਮੈਪੀਯਯੋਬਿਛੋਗੀ
ਤਿਹੈ॥੧੬॥ ਗਵਨੇਵਾਹੁ। ਕਬਿੱਤੁ। ਮੇਸੋਭੋਹੋਮਹੀਤੋਅ
ਇਗਵਲਿਕਬਸੈਹਸੈਖੇਲੈਬੈਰੁਤਜੈਹੋਹੁਨਲਰੰਤੋਹੈ। ਮੇਤ੍ਰੇਸਿ
ਨਤ੍ਰੇਏਕਦੀਪਦੇਉਰਾਜਕਰੇਸੀਤਾਬਿਨਤਕੇਬਸਾਹਬੀਸਕ
ਕਰੰਤੋਹੈ। ਮੇਪਰਪਲਾਨਤਹੈਬਲਬੇਨਜਨਤਹੈ। ਅਗਿਹਬਿਨ
ਹੀਆਗਯਾਹੀਤੋਜਰੰਤੋਹੈ। ਰਵਪਰਵਚਸੇਪਹਾਰਕਉਚ
ਇਬਾਰਬਾਰਭੂਮਤੇਉਠਾਇਠੇਰਭੂਮਹੀਧਰੰਤੋਹੈ॥੧੭॥ ਅੰ
ਗਦੇਵਾਹੁ। ਸਦੈਯਾ। ਰਵਨਰਾਜਸਮਾਜਰਹੈਪਰਸੀਰ
ਪੁਬੀਰਹਿਸੀਅਦਿਯੋਤੇ। ਔਰਬਡੇਜਸਹੈਅਬਲੈਬਿਪਰੀ
ਤਿਵਡੀਸਿਰਬੈਰਲੀਏਤੇ। ਜਨਤਹੋਜਬਸੈਫਿਗਹੀਸੁਰਲੇ
ਬਸਮੋਪਿਤਬੈਰਕੀਏਤੇ। ਜੋਜਗਮੈਅਪਕੀਰਤਹੈਸਠਮੀਚਤ
ਲੀਇਹਭਾਤਿਜੀਏਤੇ॥੧੮॥ ਗਵਨੇਵਾਹੁ। ਕਬਿੱਤੁ।
ਤੇਰਪੁਛੁਲਿਕਜੋਨੀਸਿਕਚਲੇਆਵਤਹੈਕੋਨਕਾਜਅਧੀਕਿ
ਧੋਕਾਹੁਕਛੁਹਕਯੋਹੈ। ਸਿੰਧੁਕੋਪਟਾਵਤਹੈਬਾਨਰਪਠਾਵਤਹੈ
ਸੋਤੋਕਪਬਾਲਕਨਖੇਲਖੇਕੋਕਯੋਹੈ। ਮੇਰੋਨਉਜਾਨਤਕੇ
ਨਹੀਕਪਿਕਯੋਜਾਨਤਕੇਵਤੋਜੈਨਾਉਤੋਪਕਯੋ
ਹੈ। ਲਿਖਪਤੀਰਵਨਕਹਤਕਯੋਧੋਭੂਠਾਬਤੀਨੋਲੋਕਮੈਬਿ
ਥੀਖਨਕੋਧਕਯੋ॥੧੯॥ ਅੰਗਦੇਵਾਹੁ। ਸਦੈਯਾ। ਲੇਚਲ
ਜਨਕੀਹੋਹੋਚਲੋਸੀਗਰਵਨਾਜਲੋਰੰਗਰਯੋਹੈਸਾਤਰ
ਮੁੰਡਗਿਰੇਈਸੇਦੇਖਤਮੁੰਡਨਸੋਕਹਾਬੈਰਪਕਯੋਹੈ। ਰਾਮਕੋਵਤੋ
ਤੋਹੁਕੋਚਾਹਤਸੋਈਮੈਮੁੰਡਕਲਿਕਸਯੋਹੈ। ਮੇਰੇਪਿਤਾਕੋਤੂਹੈ
ਜਸਜੀਵਤਤਾਤੇਮੇਤੋਸੋਪਕਾਰਕਯੋਹੈ॥੨੦॥ ਗਵਨੇਵਾਹੁ

ਕਬਿਤੁ॥ ਮੇਰੇ ਬਲਮਾਹਿਕੁ ਫੁਤੇ ਹਿਕੋ ਹੈਰੁ ਮਸੁਨ ਬਾਨਰਾ
 ਧਮਸੁ ਮੇਰੇ ਈਅਧੀਨ ਹੈ॥ ਕਾਲਜਗ ਬਾਲ ਬੰਦ ਸਾਲਨ ਬ
 ਯਾਲ ਬਤ ਸੂਰਜ ਤਪਤ ਮੰਦ ਮੰਦ ਬਲ ਫੁਨੀ ਨਹੀ॥ ਅਠ ਲੋਕ ਪਾ
 ਲਨ ਕੀ ਸਦਾਈ ਮੁਕਤ ਪਾਲ ਔਰ ਦੇਖ ਦੇਖ ਮੇਰੇ ਦੋਹੇ ਪੁਰਿਤੀ ਨੇ
 ਲਾਜ ਬੇਰਖਾਈ ਦੇਤ ਬਾਝ ਪਠਾਈ ਦਾਕੀ ਅਸੀਸ ਦੁਤਈ ਕਾਪ
 ਲੇਖੇ ਪਰਬੀ ਨਹੀ॥ ੮੧॥ ਅਗੇ ਦੋਹਾ ਦੋਹਰਾ॥ ਕਹਤ ਕੁ
 ਈਅਪਨੀ ਤੇਰੇ ਖੁਸ਼ੀ ਲਾਲਾ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਹਿਕੋ ਰਵਨ
 ਉਲਟੀ ਜਾਨ॥ ੮੨॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਅਗੇ ਦਿਜਿ ਯਸਿ ਸਮਾਰ ਬਹੁ
 ਤ ਕਹੀ ਭੀ ਕਾਪੁਤੀ॥ ਬਹੁ ਦੋਹਾ ਮਸਿਤੁ ਰਕੋ ਪਨੈ ਨਹ ਸੋਯੋ ਕਯੋ॥
 ਰਾਮ ਕੋ ਤੋਰ ਯੋ ਬਲ ਲੋਭ ਮਨ ਹੁਕੇ ਦਲੁ ਏਕ ਪੁਤੁ ਬਾਨ ਕੋ ਸੁਰਾਉ
 ਮੇਰੇ ਪਯੋਹੈ॥ ਤਾਰ ਕਨ ਪਤੀ ਤਰੇ ਸੇਵਤ ਮੇਰਾ ਇਠੀ ਨੇ ਮਾਧੁ
 ਮਿਰਾ ਕੀਰਨ ਕੋ ਮਨੋ ਜਪੁ ਕਯੋਹੈ॥ ਸੁਪਨ ਬਾਨ ਕਕਟ ਕੀ ਨੇ ਅ
 ਪੋਸਲ ਮਾਰ ਬਹੁ ਖਨ ਅਪਾਇ ਪੇਟੁ ਕਯੋਹੈ॥ ਆਰਮਾਨ ਸਿੰਧੂ
 ਸੇਤ ਪਵਿ ਕੋ ਨੀਰ ਲੇਤ ਕਹਤ ਮੰਦਿ ਵਹੀ ਕੋ ਨੈਨ ਨ ਮੇਧ ਕਯੋਹੈ॥
 ੮੪॥ ਰਾਵਨੇ ਦੋਹਾ ਕਬਿਤੁ॥ ਰਾਵਨ ਕਹਤ ਸੁਨ ਕੰਟਕ ਅ
 ਲਾਪੀ ਤੋਹਿ ਦੂਤ ਜਾਨ ਛੂਤੁ ਹੋ ਮਾਰ ਬੇਨ ਕਯੋਹੈ॥ ਸਾਭੋ ਭੁਜ ਦੰਡ
 ਬਲ ਬੰਡੁ ਖੰਡੁ ਕੀ ਨੇ ਹੁਤੇ ਜਾਹਿ ਪਾਨ ਲੈ ਕੈ ਅਜ ਧੁਲੀ ਭੰਗ ਕਯੋਹੈ॥
 ਅਗੇ ਦੁਠਾਯੋ ਮੇਰੇ ਮਾਰ ਬੇ ਕੋ ਰਾਜਾਨ ਕਾ ਦਯੋ ਸੀਤਾ ਕੋ ਹਰਤੈ
 ਕਰਾਜਾਨ ਕੋ ਨਗ ਕਯੋਹੈ॥ ਬੈਠੇ ਘਰ ਗਾਜਤ ਹੈ ਬੋਲ ਭਨ ਲਾਜਤ
 ਰਾਮ ਕੋ ਪਾਅ ਗੋ ਕੋ ਨ ਕਾਲ ਧਰ ਬਯੋਹੈ॥ ੮੫॥ ਅਗੇ ਦੋਹਾ
 ਕਬਿਤੁ॥ ਜਲ ਮੇਸ ਮਰ ਰਚ ਮਹਾਘਮ ਸਾਨ ਕੀ ਨੇ ਮਾਰ ਮਧ ਕੋ
 ਟੁਕ ਸੇਖੇ ਹੋ ਮੇਰੇ ਲਾਏਹੈ॥ ਬਹੁ ਗੋ ਕਿਲਾ ਲਪੈ ਠਮ ਕਯੋ ਜਿਨ ਸੀਖ
 ਸੁਰ ਚੇ ਬੇਟ ਆਨ ਕੇ ਬਿਧਾਤਾ ਕੋ ਦਿਵਾਏਹੈ॥ ਜਾਇ ਕੈ ਪਤ ਲਾਜਿ
 ਨ ਮੁਰ ਸੇ ਮਰੇ ਰਾਮਾਰੇ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੁਰ ਗੀਨ ਮਜਗ ਮੇ ਕਹਾਏਹੈ॥

ਨਖਨਸੋਫਾਹੇਹਰਨਾਖਸਸੇਤੈਨਸੁਨੈਮੈਸੇਬਲੀਮਾਰਕਲਧ
ਰਮੇਬਹਾਏਹੈ॥੮੬॥ ਰਾਵਨੇਵਾਚਾਕਬਿੱਤੁ॥ ਤੇਰੇਬਨਬਾ
ਸੀਰਾਮਕਹਾਂਹੈਕਰਤਕਾਮਬੈਰਨਕੋਮਾਰਤਹੈਸਦਾਯਹਿਬਨਪੈ
ਕੋਨਮਾਰੇਤੈਨਸੁਨੈਸਾਖਾਮਿਗਰਾਜਬਾਲੀ॥ ਕੋਨਜਾਨੈਕੀਪ
ਨਕੋਕਾਕੀਪਹਿਚਾਨਹੈ॥ ਅੰਗਦਕਹਤਰਾਜਾਬਾਲਬਲੀਅੰਸ
ਜਬਤੁਨਜਾਨੈਬਲਬਲਅੰਗਕੋਨਜਾਨਹੈ॥ ਹੋਤੈਤੈਨਮੈਰੇ
ਕੀਓਹੀਖਲੋਨਾਜਿਨਤਕੋਬਿਸਯਯੋਤੈਹਿਨੈਕੁਨਗਿਣਨਹੈ॥
੮੭॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਅੰਗਦਸੁਨਾਇਮੋਹਿਪਿਤਾਈਕੀਸੋਹਤੈ
ਹਿਰਾਮਚੰਦਕੇਤੇਕਪਿਕੀਨੇਏਕਠੋਰਹੈ॥ ਤਾਮੈਕੇਤੇਬੁਢੇਕੇਤੇਬ
ਲਕਤਰਨਕੇਤੇਤਾਮੈਸੁਰਕੇਤੇਤਾਮੈਕੇਤੇਸਿਰਮੋਰਹੈ॥ ਤਾਮੈਕੇਤੇ
ਸਿੰਧਕੇਫਧੱਯਕੇਤੇਹੋਤਰਯਾਤਾਮੈਕੇਤੇਰਨਕੁਮਦੇਖਜੁਧਦ
ਰਹੈ॥ ਕਹੋਅਨਮਾਨਇਹਾਅਯੋਹਨੁਮਾਨਸੁਤਵੈਸੋਵਹੈਅਪੈ
ਕਿਯੋਪਾਚਸਾਤਅੰਗਹੈ॥੮੮॥ ਅੰਗਦੇਵਾਚਾਕਬਿੱਤੁ॥
ਜੇਹੀਹਨੁਮਾਨਬਨਤੋਰੁਤਰੁਵਾਸੋਕਿਯੋਮਾਰਬੁਕਸੋਕਲੀਕਕੀ
ਕੀਸੀਨਗਰੀ॥ ਜੇਹੀਹਨੁਮਾਨਅੰਫਮਾਰਸੁਰਕੇਸਪੋਛਲੋਛ
ਲੋਛਰੁਛਨਕੇਛਰਗਿਰਦਗਰੀ॥ ਸੋਈਹਨੁਮਾਨਸੁਤਰਾਕੇਕ
ਟਕਮਾਹਿਛਟਨਗਨਤੋਕੋਊਕਪਿਸੈਨਸਗਰੀ॥ ਰਾਮਕੀਰਜਾ
ਇਸਤੇਪਾਇਸਪਰਮਪਦਬੁਧੋਪਤਿਹਰਜਸਚਫੇਲੇਕਮਰ
ਗੀ॥੮੯॥ ਰਾਵਨੇਵਾਚਾਕਬਿੱਤੁ॥ ਏਕਬਾਰਕੇਏਤੇਰੇਰ
ਮਤੁਕੋਪਉਕਪਿਨੀਕੇਸਮਝਾਉਬਾਤਬੈਰਕੀਨਦਗੀਹੈ॥ ਸਮੁੰ
ਦਪਟਵਤਹੈਬਜਰਪਠਾਵਤਹੈਸੋਰਹੀਮਚਵਤਹੈਕੋਨਬਾਰਫੁਰ
ਹੈ॥ ਅੰਗਦਹਮਾਰੀਪੀਤਿਮਾਨਸੋਸੋਅੰਸੀਜੈਸੀਕਾਕਰੀਕੋਸਾਨ
ਬਿਨਪੇਨੀਧਾਛੁਰੀਹੈ॥ ਤੁਤੇਮੇਰੇਬਚਨਸੁਨਾਇਭਯਾਇਕਰ
ਸੀਤਾਕੀਸਹਲਧੁਨਿਰਾਵਨਕੀਬੁਰੀਹੈ॥੯੦॥ ਅੰਗਦੇਵ

ਚੁਕਾਕਿਤੁ॥ ਰਾਮਚੰਦਜੀਸੇਸੇਸੇਮਾਨਸਕਹਤਤੈਸੇਗੰਗਾਕੇ
 ਕਹੈਗੰਗਾਦੀਰੰਗਾਤਿਯਜਾਨਹੈ॥ ਜੈਸੇਸੇਐਰਾਪਤੁਕੋਬਾਰਨਕਹੈ
 ਗੰਗਾਮੇਰੇਜਨੇਸਦੇਸਦੇਸਨਮੇਮਾਨਹੈ॥ ਕਲਕੀਕਹੈਗੰਗਾ
 ਮੇਰਭੂਪਰਹੈਐਰਾਸਕਭੂਜੀਗੰਗਾਪੁਅਤਾਰਾਕਰਠਾਨਿਹੈ॥ ਬਿੰਦੁ
 ਬਿਨਬੁਝੈਤ੍ਰਿਪਨੀਤਰਕਹੈਗੰਗੇਸੇਤੈਸੇਹਰਿਲੋਕਸਾਤਲੋਕਮੇਥ
 ਖਾਨਹੈ॥ ੮੧॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਜੇਨਿਜਬੁਤਤੈਸਬਦੇਸਨ
 ਅੰਗੁਏਤਿਨਸਿਗਰੂਬਾਹੀ॥ ਤੇਈਤੋਪਾਥਗਸਿੰਧੁਤਰੇਤਿਨਉ
 ਪਰਕੋਟਨਕੋਟਤਰਾਹੀ॥ ਮੂਰੁਪਖਾਨਸਿਲਾਸਰਤਾਪਤਿਬਾਨਰ
 ਹਾਥਨਕੋਗੁਨਲਾਹੀ॥ ਬੇਦਸਕੰਧਨਸੂਝਤੋਹਿਯਹੈਰਾਘੁਨਾਥ
 ਪਤਾਪਕੀਛਾਹੀ॥ ੮੨॥ ਰਾਵਨੇਦਚੁਕਾਕਿਤੁ॥ ਸੀਤਾਕੇ
 ਬਿਛੋਰੇਰਤੀਰਾਮੇਨਰਹੈਬਲਦੂਜੇਲਛਮਨਮੇਘਨਾਦਤੇ
 ਕਮੇਜੀਤਹੈ॥ ਕਪਿਲਕੋਰਾਜਾਏਕਸੁਅਮੇਸੁਗੀਦਸੁਤੇਬਾਲੀ
 ਮੇਸੇਮਾਕੋਜੁਕਾਏਤੋਅਨੀਤਹੈ॥ ਗਾਯੇਜੁਬਿਭੀਖਨਸੁਕੋਟ
 ਗਨਤੀਮੇਨਲਨੀਲਰਨਪੌਰਖਕੀਕੋਨਪਡੀਤਿਹੈ॥ ਹਨੁਮ
 ਨਬਾਧੇਮਾਕੋਅਗਿਦਨਿਹਾਰਿਓਨੀਕੇਮੇਹੁਕੋਨਮਾਰਹੈਸੁ
 ਤੀਬਿਪਗੀਤਿਹੈ॥ ੮੩॥ ਅਗਿਦੇਦਚੁਕਾਕਿਤੁ॥ ਅਜਹੁ
 ਲੋਭੋਧਤਜਪੁਕੇਚਰਨਭੁਜਯਾਹੀਮੇਸਮਸ੍ਰਤੇਰੇਬੀਸਬੇਲਛ
 ਲੀਹੈ॥ ਰਾਵਨਾਬਿਤੁਤਿਕੇਭੁਰੇਸੇਜਿਨਭੂਲੋਅਜਯਹੈਛਲਜਾ
 ਤਹੈਨਕਾਹੁਯਹਿਛਲੀਹੈ॥ ਤੂਤੋਹੀਬਕਤਮੇਸੇਮੇਹਿਕੋਨਮਾਰਸ
 ਕੋਕੋਹੈਰੇਅਮਰਅਰਾਮਾਈਸੁਧਭੁਲੀਹੈ॥ ਅੰਧੇਸਕੋਜੁਤੇਤੇਹੈ
 ਰਾਮਕੀਬਲਾਇਮਾਰੈਤੇਰੇਮਚਬੇਕੋਤੇਰੇਪਾਪਮਹਾਬਲੀਹੈ॥
 ੮੪॥ ਰਾਵਨੇਦਚੁਕਾਕਿਤੁ॥ ਰਾਵਨਕਹਤਮੈਤੋਰਾਮਬਲ
 ਜਾਨੈਏਕਜਨਰੋਪੁਰਸੇਸਿਵਪਨੁਖਚਢਾਯੇਹੈ॥ ਦੂਸਰੇਸਪਤ
 ਤਲਛੇਦੇਹੈਕਰਮਕਾਲਕੋਹੁਬਨਗਈਛੁਡੇਮਾਖਾਸਿਠਾਪਯੇ

੨੫
 ੧੮

111

126

ਹੈ॥ ਲਾਖ ਕਾਨਿ ਹੋਵੇ ਕਰਤੇ ਰੇ ਮੇਰੇ ਪਾਂਇ ਪਲੈ ਲੈ ਕਾ ਪਿਰੀਛੁ ਨਿ
 ਠ ਬਰਧ ਪਹਾਯੋ ਹੈ॥ ਅੰਗ ਦਬਿ ਕਲਵਾ ਕੇ ਏਈ ਚਾਰੇ ਬਲਤਾ
 ਕੇ॥ ਏਲਿ ਕੋਰੇ ਹੋਨ ਰਵਾਉ ਤੇਰਲਾਯੋ ਹੈ॥ ੮੫॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ਮੇ
 ਰੇ ਕਪੇ ਰੇ ਰਲੀ ਜਤੀ ਤਰਕਨ ਪਾਤੀ ਤਕੇ ਮਾਰੇ ਸੁਰਨ ਕੇ ਵੇਰੋ ਉਪ
 ਥਾਸੇ॥ ਕੀਚਨ ਕੇ ਲੋਗ ਮਿਰਕੀਚਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ਮੁਲੀ ਜਪੈ ਕਛੁ ਮੇਰ
 ਕਾ ਪਿਪੋਰ ਪਬਿ ਸੁਆਸੇ॥ ਮੇਰੇ ਭੁਜ ਦੰਡ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੇ ਨ ਜਾਨੈ ਗ
 ਮ ਇੰਦ੍ਰ ਜਮ ਬਰਨ ਕੁਬੇਰ ਮਾਨੈ ਤਾਸੇ॥ ਤਾਪ ਰਤੇ ਲੋਕ ਕੋ ਨੀਰ
 ਬਲੁ ਮੇਰਾ ਵਤ ਪਾਨ ਤੇ ਉਹ ਸਪੇਨ ਸੀਤ ਤੇ ਉਹ ਸੇਹੇ॥ ੮੬॥
 ਅੰਗ ਦੇਵਾਰਾ ਕਾਬਿਤੁ॥ ਕੋਨ ਬਕ ਬਾਦ ਕਰੇ ਗਵਨ ਮਾਰੇ ਜੇ
 ਮਰੈ ਤੇ ਕਹੈ ਅੰਗ ਦਤੁ ਸਾਵਧਾਨ ਹੁਜਿ॥ ਭਾਮ ਕੇ ਵਚਨ ਤੇ ਤੇ
 ਨੈ ਕਨ ਵਿਚਾਰੇ ਮਨ ਕੋ ਲੋਸ ਮਸ਼ਾਉ ਹੋਨ ਮੇਰੇ ਬਾਰਦੁ ਨਿਓ॥ ਜਾਤ
 ਰੋ ਪੁਕਾਰੇ ਤੇ ਤੇ ਸੋਸੀ ਸਹਾਰੇ ਅਬਤੀ ਨੈ ਲੋਕ ਜੋ ਰਭੁ ਕੋਟਿ
 ਪੂਜੀਓ॥ ਆਨੰਦ ਤਿਲੋ ਕਛੁ ਜੇ ਤੋ ਕਪਲ ਕੁਛੁ ਜੇਈ ਗਪ
 ਕਾਬਿਨ ਅੰਨ ਕਛੁ ਜੀਓ॥ ੮੭॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਅੰਗ ਦ
 ਮਨ ਮੇ ਕਹੈ ਕਰੇ ਏ ਕਬਲ ਆਜਾ॥ ਇਤ ਦਾਨ ਵਦਲ ਪਰਹੇ
 ਉਤਪਸੀਨ ਰਪੁ ਗਜਾ॥ ੮੮॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਤਬ ਕਪਿ ਰੋਪੇ
 ਪਾਉ ਪਗਟ ਸਭਾ ਮੇਯੋ ਕਯੋ॥ ਸੁਨ ਲਿਕਾ ਕੇ ਗਉਧੈ ਸੁਉਰਾ ਦੇ ਸੁਰ
 ਮਾ॥ ੮੯॥ ਗਵਨੇ ਵਾਰਾ ਸੋਰਠਾ॥ ਕਹੈ ਨਿਸਾ ਛੋਕੇ ਪਪ
 ਕਰ ਉਪਾਰੇ ਦਰਨ ਕੇ॥ ਆਜ ਪਹਾਵੇ ਚਪ ਜਾਇ ਕਹੈ ਰਪੁ ਨਾਥ ਕੇ
 ॥ ੯੦॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਤਬ ਲਾਗੇ ਦਸ ਬੀਸ ਕਨਕ ਬਿਰੀਧਿ ਮ
 ਨੈ॥ ਲਿਕਾ ਪਤਿਧਾਨਿ ਸੀਸ ਕਹੈ ਬਹੁਤ ਲਓ ਸੁਭਟਾ॥ ੯੧॥
 ਸੋਰਠਾ॥ ਤਬ ਪਗਮੇ ਇਤ ਗਤ ਅਬਸ ਬਲ ਫੀਕੇ ਪਕੇ॥
 ਮਨੇ ਬੇਲ ਸੇਪ ਤੁਯੋ ਕਾਪੋ ਨਿਸਰ ਸਬੈ॥ ੯੨॥ ਸੋਰਠਾ॥
 ਅਤੇ ਸੁਭਟਾ ਬਿਸਾਲ ਬਚੇ ਨਕੋ ਉਲੀਕੇ ਮੇ॥ ਜੇ ਸੁਮੇਰ ਉਤਮ

ਲਾਇਰਤਰਹੀਦਿਸਅਚਲੋਸੇ॥੧੦੩॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਜੇਅਵ
 ਤੇਐਰਤਰੁਨੋਠਕਸਭਸੁਰਮਾ॥ ਤੇਰੇਮਨਦਬਜਤਜੇਪੀਖੀ
 ਗਿਰਪਰਬਸੇ॥੧੦੪॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਲਗੋਚਰਨਸਬਸੁਰਧੁ
 ਪਤਿਚਰਨਪਤਾਪਤੇ॥ ਸਾਵਨਮਰੈਬਿਸੁਰਹਨੀਮਾਨਪਸੰਗ
 ਹੀ॥੧੦੫॥ ਅਗਿਦਵਾਰਾਸੋਰਠਾ॥ ਤਬਬੈਲੋਸੁਤਬਾ
 ਲਬਲੁਦੇਖੇਕਛੁਦੁਤਕੇ॥ ਅਜਹੂੰਮੂਢਸੀਤਚਲਯਸਰਨ
 ਤਿਨਦੰਤਧਰਾ॥੧੦੬॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਗਰੇਕੁਹਾਗੀਬਾਪਜਨਕ
 ਸੁਤਾਆਗੇਕਰਹਾ॥ ਬੈਰਕਾਮਸੋਨਾਪੁਜਬਸੇਵਕਤੇਜੀਤਿਐ
 ॥੧੦੭॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਕਾਗਦਚਰਨਸਮਾਨਅਖਰਸਭਦਾਨੇ
 ਲਗੇ॥ ਕਹੇਉਠੈਅਸਮਾਨਕਹੇਪਦਾਰੇਸਿੰਧੁਮੇ॥੧੦੮॥ ਸੋਰ
 ਠਾ॥ ਤਿਨਸੋਕੈਸੀਗੀਸਜੇਪਤਿਚੋਦਹਲੇਕਕੇ॥ ਤੇਰਪੁਪਤਿਨ
 ਗਦੀਸਤੁਪਤਾਪਜਾਨੈਨਹੀ॥੧੦੯॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਰਹੇਐਕ
 ਤੇਬਾਸਜਿਯਰਾਵਨਨਿਸਰੈਕਰਹਾ॥ ਰਪੁਪਤਿਬਚਨਬਿਸਲਮੀ
 ਰਖਗੋਹੇਪਰਲੋਕਕੇ॥੧੧੦॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਅਬਹਉਠਾਵਤਪ
 ਉਸੁਭਟਸਭੈਤਰਹਗਕਿਯੇ॥ ਦੂਰਕਰਹੁਚਿਤਚਾਉਚਿਤਚਾਉਮ
 ਨਮੇਧਰਹਾ॥੧੧੧॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਤਬਬੈਲੋਸੁਫਰਾਜਮਮਚ
 ਰਨਨਕਿਮਰਾਹਤਹੈ॥ ਸਰਨਗਹੋਰਪੁਰਾਜਜੋਰਾਹਤਸੁਖਬੀ
 ਕੇ॥੧੧੨॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਅਗਿਦਚਰਨਉਠਾਇਰਮਕਚਲੋਰ
 ਪੁਨਾਥਕੇ॥ ਡੁਰਪਲਿਕਕੇਗਉਸਭਾਉਠੀਮੰਦਰਧਸੋਯੇ॥੧੧੩
 ਸਵੈਯਾ॥ ਬਾਲਕੋਪੁਤਸਪੁਤਬਤੋਤਜਲਕਿਬਲੀਰਪੁਬੀਰੇ
 ਅਯੋ॥ ਪਾਇਛੁਏਪੁਲਕੇਸਬਗਾਤਕਹੀਬਤਿਆਉਤਸਹ
 ਬਚਾਯੋ॥ ਨਾਥਗਿਯੋਨਿਜਪਾਮਤੇਰਾਵਨਬ੍ਰਹਮਾਸਰਪਬਡੇਦੁਖ
 ਪਾਯੋ॥ ਡੁਰਦਿਯੋਤੁਮਹੀਤਬਰਾਵਨਾਪਨਾਨਕੁਲੇਪਹੁਰਹੇ
 ॥੧੧੪॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਤਬਅਗਿਦਰਨਸੀਰਾਹਠੇਗਬਿਨਤੀਕਰ

੧੨੭
 ੧੮

ਸੋਕਰੀਅਹੁਰਪੁਬੀਰਜੋਰਾਵਨਪਛੇਕਰੀ॥ ੧੧੫॥ ਵੇਹਰਾ॥
 ਯਹਿਬਿਨਤੀਰਦਨਕਰੀਸੋਮੈਕਹਤਸੁਨਾਇ॥ ਸੁਨਤਰਾਮਏ
 ਚਨਭੁਰੇਅੰਗਦਕੰਠਲਗਾਇ॥ ੧੧੬॥ ਕਬਿਤਾ॥ ਸੀਸਨ
 ਨਿਦਾਇਹੋਨਰੁਦੁਬਿਸਰਾਇਹੋਘਨੇਈਸੁਰਘਾਇਹੋਨਬੈਰੀ
 ਬਲਗਾਇਹੋ॥ ਆਇਹੋਨਤੁਮਪੈਨਜਾਨਕੀਪਠਾਇਹੋ॥ ਜੁਬਾ
 ਸੀਕਨਮਾਡੁਬਿੰਦਬਾਦਰਨਚਾਇਹੋ॥ ਤੁਮਹਿਬੁਲਾਇਏਕਏਕ
 ਬਿਚਲਾਇਕੋਜੀਮੀਚਾਇਹਭਾਤਹੋਨਤਉਮਰਜਾਇਹੋ॥ ਜੇਤੇਰ
 ਫਾਏਘਰਏਕੋਨਪਠਾਏਹੋਤੋਤਹੀਦਿਨਮਹਾਰਾਜਰਾਵਨਕਹ
 ਏਹੋ॥ ੧੧੭॥ ਕਬਿਤਾ॥ ਸੀਸਦਸਜਾਤਹੋਜੋਜਾਹੁਏਹੁਕਾ
 ਲਬਾਸਿਅੰਗਦਯੋਜਾਇਕਹਿਕੋਧਨਘਟਾਇਹੋ॥ ਆਜਹੀਬਿ
 ਭੀਖਨੋਕੇਦੇਹਜੀਤਲੋਕਸੋਜੁਆਇਬਸੈਮੈਸੈਉਕਲਿਕਨਲਜਾ
 ਏਹੋ॥ ਸਿਵਜੋਸਯਾਇਕਰੈਭਲੋਨਹੀਖਰੋਭਲੋਲੋਉਬੋਲਾਅ
 ਪਨੋਨਦੇਤੁਦੁਖਪਾਇਹੋ॥ ਰਾਮਚਦਾਨਾਇਤਬਡਕੋਸੀਯਹੀ
 ਨੀਕਪਿਤਾਹੀਕੀਸਭਾਮੈਮੈਸੋਨਉਨਧਗਾਇਹੋ॥ ੧੧੮॥ ਜੋ
 ਰਠਾ॥ ਤਿਯਫਰਹੈਪਰਬੋਧਅਰਮੀਤੀਸਿਖਦੇਹਗੋ॥ ਸਬ
 ਕੇਬਚਨਾਨਿਰੋਧਰਾਵਨਕਛੁਮਾਨੈਨਹੀ॥ ੧੧੯॥ ਇਤਿ
 ਸੀਰਾਮਗੀਤੇਅੰਗਦਰਾਵਨਸਿਬਾਦਅਸਟਮੋਅੰਕ॥ ੮॥ ੬੮
 ॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਇਤਰਪੁਪਤਿਕਪਿਕਰਕਲੈਲੀਕਾਕੋਸਮੁ
 ਫਾਉਤਰਾਵਨਾਰਿਸਉਮਰੁਮਕੰਪਤਥਰਥਰਗਾਤਾ॥ ੧॥
 ਰਾਵਨੋਵਾਚਾਸੋਰਠਾ॥ ਦੇਖਹੁਕਾਲਪਮਾਨਾਮਸੁਰਦੇਵਸੇ
 ਵਤਰਰਨਾਅਬਾਅੰਗਦਯਨੁਮਨਮੋਹਿਰੁਰਾਵਤਰਾਮਤੇ॥
 ਕਬਿਤਾ॥ ਏਕਦੋਰਕੋਰੋਰੋਮੈਲੋਭੁਰੋਕੋਰਕਪਏਕਬਾਗੀ
 ਧੁਧਾਕਸੁਬਕੋਕੇਬਹਾਇਦੋ॥ ਅੰਗਜੀਤੀਭੂਮਿਬੇਚਪਕੋ
 ਵਰੋਏਕੋਰੋਰੋਰੋਏਕਬਾਨਤੀਤੀਭੂਮਹਿਉਏਦੋ॥ ਅੰ

ਵੇਨੀਆ ਆਵਤ ਹੈ ਲੋਗਨ ਸਮੇਤ ਗਢ ਲੀਕ ਕੋਢੇ ਪਥਰ ਤੇ
 ਪਥਰ ਕਾਇਦੋ ਫੋਰ ਬੰਦ ਸਾਲ ਤੇ ਨਿਹਾਲ ਕਰਤਾ ਤਕ
 ਲਾਏ ਮਨ ਮੇਸੀ ਦਾ ਲਾਇ ਪਥਰ ਕਾਇਦੋ ॥੩॥ ਕਬਿੰਤੁ
 ਰਿਸ ਮੇਜ ਕੋਈ ਜਾਤ ਚਿਨ ਰਬ ਰਬ ਤਚ ਚੋਰ ਨਵਾਸ
 ਕੋਜੁ ਹਾਰ ਸਭਾ ਚਲੀ ਹੈ ਏਵ ਗਏ ਦੇਵ ਲੋਕ ਦਾ ਨਵ ਭਏ ਸੁਸੇ
 ਕਾਮਾ ਜਮ ਹਾਰ ਜਕੀ ਨਵੇ ਖੀਤੁ ਚਲੀ ਹੈ ਏਕ ਕੋਢੇ ਮਤੇ ਪੁ
 ਕਾਰ ਸਿਰ ਮਾਰ ਰਹੇ ਕਾਹੇ ਕੀਤੁ ਲਾਈ ਲੋਕ ਕੀਚ ਨਕੀਜ ਲਈ
 ਸੁਨੇ ਹਮ ਅੰਗ ਦੁਕਾਰ ਕਯੋ ਗਵਨ ਸੇ ਤੇ ਹਛ ਲਜੈ ਹੈ ਮੁ
 ਢੇਰੇ ॥ ਸਿੰਨ ਛਲੀ ਹੈ ॥੪॥ ਕਬਿੰਤੁ ॥ ਏਕ ਹਾਥ ਪੈ
 ਦੇ ਸੋ ਕੋ ਪਹਿਜ ਨਵ ਤੇ ਏਕ ਡੀਅਰਾ ਪਰ ਠੇਕੇ ਏਕ ਭਾਉ
 ਦੇ ਸੋ ਸਿਵ ਬੰਦ ਦੇ ਮਰੇ ਰਾ ਅੰਗ ਰਾਇ ਜੁਗ ਏਕ ਕੋਢੇ ਠਾਇ ਕਯੋ
 ਮਰੇ ਰਿਸ ਕਾਲ ਸੇ ਏਕ ਮਾਨ ਬਾਨ ਤੀਨ ਸੇ ਤਿਲੋਕ ਡਾਟੇ ਕ
 ਮੁਛ ਨ ਕੋਤਾ ਉਦੇਤ ਲਾਗੇ ਏਕ ਦਾਲ ਸੇ ਠੇਰ ਠੇਰ ਮੁਕਵ ਬਿਸੇ
 ਸੀ ਭਾਤ ਕਛੁ ਨਿਜ ਮੰਦਰ ਕੋਚ ਲਯੋ ਬਾਕੀ ਏਕ ਅਛੁ ਮਾਲ ਸੇ
 ५॥ ਕਬਿੰਤੁ ॥ ਅੰਗ ਦਖਿ ਯੋ ਬਕ ਬਾਦ ਕੀਨ ਕੋ ਹਸ ਕੇ ਦੇ
 ਵਬ ਪੂਰ ਹੀ ਚਕਰਾ ਮਗ ਸਹਤ ਹੈ ਏਕ ਟੁਲਾ ਲਾਹਾ ਬਏ ਕੇ
 ਗੁਲਾ ਲਾਹਾ ਬਾਹੁ ਦੇਤ ਨਾ ਬਾਬ ਮਾਨ ਬਾਰੋ ਅਵਿਤ ਹੈ ਸੱਛ
 ਛਾਕਿਨ ਰਭੁ ਜੰਗਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਸਬ ਹੇਰੀ ਮਤੁ ਭਈ ਅਪਾ ਆਪ ਕੋਚ
 ਕਿਤੋ ਚਢੇ ਗਢ ਕਹੇ ਗਨੀ ਨੀਕੇ ਕੀ ਨਹਾਰ ਚਲੇ ਬਾਦ ਹੋ ਆਵ
 ਤਕਿ ਬਾਦ ਰਾਮਿ ਤੁ ਹੈ ॥੬॥ ਦੇਤ ਕਿਲਕ ਗੀਸ ਬਹਿਤੇ ਤੀ ਬੁਭ
 ਗੀਯ ਹਿਹਾ ਬਕੋ ਉਠੈ ਤੋਨ ਵਰੇ ਸਮਿਭਾਨੈ ਭਾਤੇ ਬਿਕਰਾ ਲੈ
 ਨਕੋ ਪਮਾਨੇ ਐਨੈ ਨ ਅੰਗ ਕੀ ਕੋਰ ਤੇ ਕੋਮ ਲਪ ਖਾਨ ਹੈ ਆ
 ਹੀ ਕੋਤੇ ਅੰਗ ਦਕ ਹੋਨ ਰਾਮ ਦਿਗ ਪੁਰ ਏਕ ਹਾਤੇ ਗਲੁ ਪਕੇ
 ਦਾਨੈ ਆ ਕੋ ਪਹਾਨ ਤੇ ਏਕ ਜਾਗੀ ਜਾਨ ਤੇ ਅੰਜਨੀ ਦੇ ਪੁਤ

੧੨

ਨ
ਮਥੇ

ਭੀ ਬਨਾਧਨੁ ਮਾਨਹੈ ਦੇਖ ਰਾਜਿ ਤੇ ਪਾਵੈ ਆਵਤ ਜਗਤ
 ਆਛੇ ਕਪੇ ਕਯੋ ਜਾਇ ਯਾ ਕੇ ਬਲ ਕੋ ਨ ਪਾਰਹੈ ਏਕ ਬਾਰ
 ਮੇਰੇ ਹਾਥ ਲਾਗੇ ਹੋ ਮੇਛਾ ਭੁਇਯੋ ਤੋ ਕੋ ਪਾਜਾਨੇ ਜਿਨ ਇੰਦ੍ਰ
 ਅਵਤਾਰਹੈ ਭਾਈ ਵਰਕੀਨੇ ਜਿਨ ਦੇ ਸਰਜ ਲੀਨੇ ਸਬ ਨੈ ਕਈ
 ਰਕੀਯੋ ਯਾ ਕੇ ਬੈਰਨ ਉਧਾਰਹੈ ਨਉ ਕਾਪਿ ਬਾਣੀ ਜੋ ਨ ਕਾਲ ਬ
 ਸਭ ਯੋ ਜੋ ਤੋ ਭਯੋ ਤੋ ਤੋ ਕੋ ਪੂਤ ਅੰਗ ਦਕੁ ਮਾਰਹੈ ॥ ੮ ॥ ਕਬਿ
 ॥ ਸਬੈ ਅੰਗ ਬਡੇ ਕੇ ਸਦੇ ਖੀਯਤ ਗੰਢੁ ਭੇਸ ਯਾ ਸੋ ਲਰ ਬੈ
 ਨਾਇਨੇ ਸਨ ਅਨੰਤ ਹੈ ਯਾ ਕੇ ਕੋ ਪਰਾਨੀ ਰਨ ਭੂਮਿ ਕੇ ਬਦਾਵੈ
 ਚਪ ਅੰਸੇ ਅਗਿ ਮਾਰੈ ਮਾਨੇ ਖੇਲਤ ਬਸਿਤ ਹੈ ਸੁਰਨ ਕੀ ਭੀ ਗ
 ਤੇ ਉਧਮ ਮਚਾਵਤ ਹੈ ਦੇਖ ਨਕੇ ਮੇਸੇ ਮਾਨੇ ਕੋ ਉਬੜੇ ਸਤਿ ਹੈ ਵਾ
 ਕੋ ਬਲਵੀਤ ਜਾ ਕੇ ਪਾਈਏ ਨਾ ਅੰਤ ਚਤੁਰਨ ਨਕੇ ਅਸਿ ਜਸਵੀਤ ਜ
 ਮਵਤ ਹੈ ॥ ੯ ॥ ਕਬਿ ॥ ਐਰ ਕਾਪਿ ਜੁ ਬਨ ਮੇਵੈ ਜੋ ਚਲੇ ਅ
 ਵਤ ਹੈ ਬੈਰੀ ਬਨ ਦਹ ਕੇ ਦਵਾਨ ਲਪ ਬਲ ਹੈ ਐਰਨ ਤੇ ਸੁਨੇ ਹੈ
 ਸੁਤੇ ਸੇਹੀ ਮੇਵੇ ਖੇ ਆਜ ਬਡੇ ਡੀਲ ਨਾਇਰਨ ਭੂਮਿ ਕੇ ਅਚਲ ਹੈ
 ਦੇਖੋ ਚਹੂੰ ਫਿਰਨ ਤੇ ਐਰ ਜੇ ਤੇ ਆਵੈ ਕਾਪਿ ਮਾਨੇ ਕਾਵਿਰਾਮ ਭਾਵੇ ਬਾ
 ਦਲ ਕੇ ਦਲ ਹੈ ਹੋਨ ਪਹਿਰਾਨ ਤੋ ਹੈ ਐਸੇ ਅਨਮਲ ਤੋ ਹੈ ਅੰਗ ਦ
 ਕਹੈ ਹੈ ਮੇਸੇ ਏਈ ਨੀਲ ਨਲ ਹੈ ॥ ੧੦ ॥ ਕਬਿ ॥ ਬਡੇ ਸਨਮਾ
 ਨ ਯਾ ਕੀ ਕਰੈ ਸੁਭ ਕਾਨ ਅਰੁ ਸਭੈ ਕਾਪਿ ਮੰਡਲ ਕੇ ਦੇਖੀ ਅਤ ਜੀਉ
 ਹੈ ਯਾ ਕੀ ਦੁਤਿ ਆਗੇ ਛਾਬਿ ਐਰਨ ਕੀ ਫੀਕੀ ਲਾਗੇ ਦੇਖੇ ਕਵਿਰਾਮ
 ਮਲੇ ਪੋਰ ਖਕੀ ਸੀਉ ਹੈ ਯਾ ਹੀ ਕੇ ਨਿਹੇ ਸੂਠੇ ਸਾਰੇ ਰਾਮ ਮਾਰੇ ਬ
 ਣੀ ਲੋਚ ਯੋ ਕਹੰਤੀ ਅਠੈ ਦਈ ਸੁਕੀਉ ਹੈ ਸੁਨੇ ਯੋ ਕੋ ਨ ਉਮ
 ਰੇ ਦੇ ਸਦੇ ਸਗਾਉ ਸਭ ਸਾਖਾ ਮਿਗਰ ਉਗਵਿ ਮੁਗਤਿ ਮੁਗੀਉ ਹੈ
 ॥ ੧੧ ॥ ਫੁਪਯਾ ਸਰਵ ਕਮਲ ਲੋਚਨਾ ਬਿਸਲ ਅਲਿ
 ਮਾਲ ਅਲਿ ਕਜਨਾ ਸਜਲ ਸਘਨ ਘਨ ਦੁਤਿ ਸਰਬ ਕਮ

ਲਇਵਧਨਾ ਕਿਟਮਦਨਛਾਬਿਗਵਿਪ੍ਰਕਸਥਾਵਨਸੁਭਗ
 ਤਨਾ ਭੂਅਮਿਡੁਲਾਅਵਤੈਸਚਰਨਸੇਵਤਸੁਰਮੁਨਿਜਨਾਅ
 ਜਾਨਬਾਹੁਸਾਰੰਗਪਰਅਧਮਉਧਰਨਬਿਪਦਹਰਾਕਵਿਰ
 ਮਪ੍ਰਗਟਰਘੁਬੀਸਮਣਇਹਸੀਤਾਪਤਿਰਾਮਬਗਾ ॥੧੨॥
 ਛਪਯਾ ॥ ਤਰੁਨਬੀਸਤੁਜਦੰਤਪ੍ਰਗਟਪੋਰਖਪ੍ਰਚੰਤਅਤਿ
 ਾਵਿਤਮਤਿਲਬੰਹਮਤਿਰਕਤਨਦਖੰਡਸੁਚੀਪਤਿਕੋਧਅ
 ਲਪਰਜੁਲਿਤਪ੍ਰਬਲਜਮਦਗਨਸੁਭਟਸੁਖਾਕਰਕੁਦੰਤ
 ਤਖੰਡਉਮਡਘਨਬਰਖਸੁਮਤਿਭੂਆਅਤਿਉਤਮੰਡਕਰ
 ਨਨਿਪਤਕਰਭਸ੍ਰਿਤਕਰਵਰਹਰਨਾਕਵਿਰਾਮਕਾਮਪੁਰਨ
 ਕਲੋਸੁਈਸੋਈਸੋਈਰਘੁਕੁਲਭਰਨਾ ॥੧੩॥ ਛਪਯਾ
 ਕਾਨਿਕਬਰਨਛਾਬਿਮੇਨਨੈਨਬਿਸ੍ਰੀਅੰਰੁਜਨਸਾਇਕਾਕਮ
 ਲਬਦਨਸੁਖਸੰਦਨਰਵੰਨਦੁਤਿਰੰਦਪਲਾਯਕਾਕੁਕੁਟੁਮ
 ਰਚੰਚਲਕਪੋਲਮ੍ਰਿਦੁਬੋਲਅੰਮਿਤਸਮਾਸੁਪਟਗੀਵਰਸ
 ਸੀਵਕੰਠਮੁਕਤਾਬਿਘਟਤਤਮਾਜੋਜੋਪਵੀਤਕੋਟਿਪਾਟਿਕੁ
 ਤਰਘੁਪਤਿਅਤਿਸੇਵਾਨਿਪੁਨਸੋਈਜਾਨਸੁਮਿਤਾਸੁਤਪ੍ਰਗਟ
 ਸੁਕਾਵਿਰਾਮਪ੍ਰਭੁਲੋਛਮਨਾ ॥੧੪॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਮੋਲੋਕਾਨੀ
 ਕਾਚਲਸੋਨੀਲਾਗਿਰਚਲੋਜਤਕਿਧੋਘਨਘਟਛਟਦਾਮਨ
 ਪ੍ਰਕਾਸਹੈ ॥ ਕਿਧੋਯਹਿਪਾਵੈਸਕੀਮਾਵਸਮੈਪੁਨੇਤਨਕਿਧੋਰੀ
 ਗਜਮੁਨਤਰੰਗਕੋਬਿਲਾਸਹੈ ॥ ਕਿਧੋਦਿਨਦੇਨਅਚੋਪਾਛੇਰ
 ਲੇਅਵਤਹੈਕਿਧੋਭ੍ਰਿਗਪੁਜਕੰਜਮਾਲਜੇਸੁਬਾਸਹੈ ॥ ਕਿਧੋ
 ਰੁਣਨਲਸਮੁੰਦਇਕਠੰਰਮੇਸੇਰਾਮਚੰਦਲਛਮਨੋਸਿਭਕੇ
 ਵਾਸਹੈ ॥੧੫॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਏਤੋਤੋਕਹੇਵਿਚਾਰਾਏਕਪ
 ਬੇਸੁਮਚਪੋਰਖਅਪਾਰਛਹਾਲੋਹਨਾਉਅੰਗਕੇਦੁਨੋਕੋਜਨ
 ਦੇਸੋਰਸੈਗੁਨਮਚਾਵੈਸੁਤੋਸਿਵਕੀਦੁਹਾਈਸਬਮੇਰੀਏਕੋਰ

੧੩੨
 ੧੨

ਮਤਿ
 ਭਾਨਾ
 ਸਮੇ

ਕੋ ਭੀ ਰਕੇ ਪਰੇ ਤੇ ਕੁਝ ਕਨਹਿ ਜਗੈ ਹੋ ਜਾਇ ਜਾ ਕੇ ਭਛ ਬਾਨ
ਗਪੁਟੋ ਰਕੇ ਰਕੇ ਰਕੇ ਤਾਹੁ ਪਰ ਮੇਰੇ ਭੁਜਦੀ ਰੁਕੀ ਪਚਿਤੁ ਚੋਟਲ
ਗੋਟੁ ਟਲੈ ਹੈ ਜੈ ਸੇ ਬਾਸ ਨ ਬਿਲੋ ਕੇ ॥੧੬॥ ਕਾਬਿਤੁ ॥
ਕੈਨੋ ਕਾ ਪਰ ਜਨਾ ਰਿਗਈ ਤੇ ਨ ਰਹੀ ਲਾਜ ਤਾ ਕੇ ਸੁ ਸਤ੍ਰਾਸ
ਕੈ ਉਸਾਸ ਨ ਉਠਾਇ ਹੈ ॥ ਕਹਾਂ ਰੀ ਕਨੀ ਲਨ ਲਮਾ ਰਤਨ ਏਕੋ
ਪਲਹ ਨੁ ਮਾਨ ਬਾਯੇ ਤੈ ਸੇ ਬਹੁ ਰੇ ਬੀਧਾਇ ਹੈ ॥ ਏਕ ਨ ਕੋ ਸਿ
ਧ ਬੋਰ ਏਕ ਨ ਕੀਲਾ ਰਿਤੇ ਏਕ ਨ ਮਰੇ ਰਮੁ ਡੋਕੇ ਟਲੈ ਬਨਾਇ ਹੈ
ਫੋਰ ਜਿਨ ਏਕ ਦਾ ਮਕੋ ਨਗਨ ਤੀ ਮੇਰਾ ਮਤੋ ਕੋ ਭਾਈ ਭਾਈ ਸੋ ਮਿ
ਲਾਇ ਖਾਇ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੭॥ ਕਾਬਿਤੁ ॥ ਚਹੁ ਓਰ ਫੇਕ ਫੇ
ਕ ਮਾਰੇ ਗਨ ਏਕ ਏਕ ਬਚ ਹੈ ਨ ਕੋ ਉਤ ਬੋਕੋ ਨ ਕੋ ਕੋ ਰੋਇ ਹੈ ॥ ਸੋ
ਲੁਤੇ ਮੇਰੇ ਲੀਭਾ ਤਥੈ ਫਨ ਦਾ ਉਜੁ ਬਜੇ ਗਾਨੀ ਅਧਾਇ ਕੀ ਪਸ
ਰਾਇ ਸੋਇ ਹੈ ॥ ਮੇਰੇ ਬਲ ਅਗੋ ਕੋ ਨ ਕੋ ਨ ਕੀਨ ਗਈ ਪਾਇ
ਰਚੈ ਦੂਸਰੇ ਕੋ ਨ ਕੀਨ ਕੀਨ ਪੋਇ ਹੈ ॥ ਏਤੇ ਪਰ ਰਾਮ ਕਰ ਹੈ ਸੁ
ਰੈ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਸਾਹੀ ਭਲੇ ਭਲੇ ਸਿਵ ਜੀ ਕਰੈ ਗੋਸੇਈ ਹੋਇ ਹੈ ॥੧੮॥
ਕਬੀਰ ਦਾ ਸੋ ਰਠਾ ॥ ਯਹਿ ਹੀ ਕਾਰ ਪਤਾ ਪਾਤਿ ਰਮੇ
ਭੇਰਾ ਮਸੋ ॥ ਕੋ ਨ ਕਰੈ ਤੁਪੁ ਜਾਪੁ ਨਾ ਮੁਲੇ ਤਲੋ ਜਾਮਰੈ ॥੧੯॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਕੋ ਉਤੁ ਮਸੋ ਯੋ ਕੋ ਬਿਨ ਬੁਝੈ ਜਹਿ ਬਾਤੁ ॥ ਰਾ
ਵਨ ਜਭੋ ਕੋ ਬਲੁ ਕਹੈ ਕੋ ਨ ਹੋਤੁ ਸੁਕਰਾਤੁ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥
ਬੈਰੀ ਕੋ ਬਲੁ ਕਹੈ ਤੇ ਸਬੈ ਸੁਰਤਾ ਜਾਤਾ ॥ ਅਬ ਰਾਵਨ ਲਿਕ
ਪਤੀ ਕਾਇ ਹੋ ਜੋ ਬਿਲ ਲਾਤਾ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਿਰ
ਪ ਛੋ ਨਿਵੇਲੁ ਬੈਬਹੁ ਰਕਹਾ ਯਹ ਹੋਤਾ ॥ ਕੈਰੁ ਰਪੈ ਕੈਲਰਤ
ਹੈ ਕਿਧੈ ਜਾਸ ਕੀ ਦੇਤਾ ॥੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾਕਹੁ ਦਿਰਸਮ
ਸੁਈ ਅਹੁ ਸੁਨਤੁ ਸਿਤ ਮਨ ਏਇ ॥ ਭੁਲੀ ਪਸਨਤੁ ਮੁਹਿ ਕਰੀ
ਉਤਰ ਸੁਨਹੁ ਅਧਾਇ ॥੨੩॥ ਸੋ ਰਠਾ ॥ ਕੀਨੋ ਸਾਪ ਬਿ

ਨਾਮ ਅਸਰ ਜੋ ਨਿਰਵਨ ਪਵੇ ॥ ਹੁਣੇ ਪੁਰਾਤਨ ਦਾਸ ਭਗਤਿ ॥ ੧੪੩ ॥
 ਰਾਉ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ੨੪ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਜੋ ਅਪਨੇ ਨਹਿ ਹੋਇ ॥
 ਤਾਇ ਗਪੁ ਆਵੈ ਨਹੀ ॥ ਅਪੇ ਖੇਲਤ ਮੇਗੀ ॥ ਇਥੁ ਕਰਾਏ ॥
 ਖੇਰਤ ਫਿਰੇ ॥ ੨੫ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਅਪੁਰੁ ਰਨ ਪੁਤਾ ਪੁ ॥
 ਰਸ ਨਹੀ ਮਨ ਟਿਰ ਗਏ ॥ ਸੁਕੇ ਸਿਛਾਏ ॥ ਅਪ ਜਲ ਤਰੇ ॥
 ਜਲਾ ਬਿਬਰਾਏ ॥ ੨੬ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਸਿਸਰ ਹੋਤ ਪਤਿ ॥
 ਗਾਇ ਬਕਟ ਹਲਾਏ ਕਸੇ ॥ ਰਾਮ ਬਸਿ ਭਨਿਹਾ ਜਗ ਜਾਨੈ ॥
 ਰਤ ਪੁਗਾਏ ॥ ੨੭ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਲਗੀ ਸਮਾ ਅਚੇਖ ॥
 ਨਸਾਨੇ ਮੁਖ ਸਿਸਰ ਦੇ ਕੇ ॥ ਬਹੁ ਆਰਸੀ ਦੇਖ ਰਹਿ ਰਿਖੈ ॥
 ਸਤਰੇ ॥ ੨੮ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਅੰਜਨ ਕਤ ਸੁਨ ਕੇ ਹੁਤੁ ਮੇਸੁ ॥
 ਨਾਵ ਭਿਰਾਮ ਕਵਿ ॥ ਕੈ ਫਿਰ ਉਤਰੇ ਹੋ ਕੇ ਸਮਝੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥
 ੨੯ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਗਮੇ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰਨੁ ਮਨ ਅੰਗ ਦਕ ॥
 ॥ ਤਬ ਰਵਨ ਕਿਸ ਮਾਰਗ ਮਚੈ ਦਮਨ ਮੇਧਰੇ ॥ ੩੦ ॥ ਸੋ ॥
 ਰਠਾ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਸਾਨੀ ਬਿਧੀ ਤਮਨ ਮੇਧਰਾ ਦਨ ਕਹੈ ॥ ਘਰ ॥
 ਪਕੀ ਗੀਤ ਜਬ ਲਗਾਹੋ ਜਾਯੇ ਮੇਧਰੇ ॥ ੩੧ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥
 ਦੇਖਤ ਹੀਰ ਪੁਰਾਇ ਸਾਸਿ ਦੇਖੇ ਜੋ ਮਨਿ ਵਧੈ ॥ ਸੁਤ ਹਨ ਕੇ ॥
 ਹੁਨ ਗਾਇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰਾਮ ਹਿਮਿ ਕਯੋ ॥ ੩੨ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥
 ਜਮੇ ਕੋ ਕਿਲਾ ਸੁਜਾਨ ਕਰ ਬੀਸ ਬਾਸੋ ਕਿਯੋ ॥ ਬੋਲਤ ਰੁਲਾ ॥
 ਹਿਰਦ ਮਨ ਮੇਧਰੇ ਗਯੋ ॥ ੩੩ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤਬ ਲਗ ॥
 ਰਮਕ ਤਰੇ ਤਦਿ ਨ ਕਰ ਕਿਰਨ ਪਤਾ ਪਰੇ ॥ ਜਾਬ ਅਪਨੇ ਬਲ ॥
 ਭੇਤ ਬਹੁ ਰਪੁਰ ਕੀ ਪੁਰ ਹੀ ॥ ੩੪ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤਾਪ ਭੇਦ ॥
 ਸਕੀ ਪਰਿਸ ਬਾਢੀ ਤੁ ਜਬ ਲਗੈ ॥ ਭੁਜੇ ਅਪੁਰੇ ਅਪੁਰਾ ਹੀ ॥
 ਹੋ ਨਿਦਾ ਕਰੈ ॥ ੩੫ ॥ ਮੇਧਰੇ ਕੀ ਰਾਗ ਚੋਧਾ ॥ ਤਬ ॥
 ਭੀ ਮੇਧਰੇ ਰਨ ਲਗਾਇ ਮਾਥਾ ॥ ਦਨ ਬਾਢ ਮੇਧ

੧੪੩

ਚੋਧਾ

ਹੋਸੁਨੇਲਿਫਕੇਨਾਥ॥੩੬॥ ਸਿਰਠਾ॥ ਬਿਨਸਤਨਸੇ
ਹੋਇਜੁਕਛੁਤਾਗਾਬਿਧਨਲਿਖਿਯੋ॥ਐਸੇਰਾਜਨਖੇਇਸੁ
ਰਨਰਮੁਨਿਬੰਦਤਰਰਨਾ॥੩੭॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਕੰਚਨਕੋ
ਉਤਿਹੁਲੇਗਨਮੇਨਉਸਦਾਸੁਖਹੁੰਕੀਛਾਉਪੈਨਬੋਲਪ
ਪਚਕੇ॥ਹੁੰਦੁਸੋਭੇਐਸੀਰਤਿਜਨੇਸੁਰਲੋਕਪਤਿਖੀਜੇਸੁ
ਜਾਤਬੈਠੇਅਨਿਦਭੁਮਿਰਕੇਐਘਨਦਾਅਦਿਦੈਸਹਾਇ
ਹੈਸਭੈਸੁਰਪੁਰਨਭੰਡਾਰਮਸੀਮਾਨੋਗਿਰਕੰਚਕੇ॥ਅਜਨੇ
ਭੂਤਿਪੁਰਮਾਹਿਤੇਰੇਐਸੀਜੈਸੀਇਵਨਕੁਬੇਰਕੇਨਬਰਨੇ
ਰੰਚਕੇ॥੩੮॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਚਹੁਓਰਸੇਨਦੀਨਅੰਰਨਰਿ
ਦੁਰਕੀਨਨਾਰਿਕੋਨਿਵਾਇਕਹੈਬਿਨਤੀਕਰੋਤਹੈ॥ਏਕਬਾ
ਤਮੋਹਿਮਾਗੀਦੀਜੈਨਬਿਲਿਬਕੀਜੈਕਉਦਿਠਜੀਜੈਜਾਤੇਤ
ਹੀਕੇਅਰੋਤਹੈ॥ਐਸੀਕਿੰਨਬਾਤਤਾਕੇਬੇਗਕਯੋਨਮਾਗੇਗਨ
ਮਾਰੋਜੋਨਦੇਹੁਤਾਤੇਮਚਾਤਰੋਤਹੈ॥ਰਾਜਕਮੇਨਕਰੋਕਰੀ
ਏਹੈਅਨੁਸਰੋਸਿਰਜਾਨਕੀਨਦੈਹੈਦੇਹੁਪਾਇਨਪਰੋਤਹੈ॥
੩੯॥ ਗਵਨੇਦਾਰਾ॥ਸਵੈਯਾ॥ ਜੋਸਿਯਹੈਸਿਕਕੇਸੀ
ਗਸੁੰਦਰਗਵਨਅੰਰਘੁਨਾਥਜਤੀਕੇ॥ਦੇਖਸਿਘਾਰਜਤ
ਰਤੋਕਪਜੁਬਰਤੀਬਿਨਏਕਰਤੀਕੇ॥ਰਾਮਕੇਜੀਤਤਮੋਹ
ਜਹੈਜੈਸੈਕੋਤਕਦੇਖਨਾਹਸਤੀਕੇ॥ਅਪਉਮਾਪਤਿਬਾਧ
ਵਿਯੋਸਬਪੰਕਖਦੇਖਹੁਲਿਕਪਤੀਕੇ॥੪੦॥ ਮਦੋਦਗੀਟ
ਚਾ॥ਸਵੈਯਾ॥ ਸੰਸਯਹੈਸੁਭਬਾਤਸਹੀਪਰਸਚਕਹੈ
ਹਤੇਦਰਿਤਾਈ॥ਸਕਹੁਬੇਦਪੁਰਨਕਹੈਸੇਈਜੋਯਹਿਰਾਮ
ਤੇਹੈਨਭਲਾਈ॥ਜਾਨਤੋਹੋਸੁਨਨਰਿਭੁਲੀਬਿਧਿਕਾਹੁਕਿ
ਰਾਮਨਹੈਰੁਹਕਾਈ॥ਏਸਬਵੰਤੂਕੁਥਾਦਈਜੋਰਕਯੋਯ
ਤੋਸੋਕਾਹੁਕਮਾਈ॥੪੧॥ ਗਵਨੇਦਾਰਾ॥ਕਬਿੱਤੁ॥

ਚਾਰੇਜੁਗਜਹੀਤਹੀਤੀਨਰਾਮਸੁਨੇਸਹੀਅੇਸੋਕੇਜੁਤੀਨੇਸੁ ॥੧॥
 ਮੇਰੇਬਲੁਟੇਕਹੈਏਕਤੋਪਰਸਰਾਮਦੁਜੇਬਲਰਾਮਏਕਅ
 ਰਸੁਨੇਕੋਉਅਯੋਘਨੇਘਾਉਸੇਕਹੈਮੇਸੋਸੁਨਪੁਰਾਣਿ
 ਰਿਚਕਯੋਈਸਬਾਰਤੇਰੀਚਿਰਤੀਨਲੋਕਮਾਹਿਕੋਨਦੇਖਹੈ॥
 ਏਕਰਾਮਬੀਤੋਏਕਪੈਏਕਛੇਕਤੋਰਕਾਖੇਪੁਨਬਲੈਸੁਤੋਰ
 ਵਨਹੀਛੇਕਹੈ॥੪੩॥ ਮਦੋਦਗੀਵਾਚਾਸਵੈਯਾ॥ ਸੋ
 ਰੁੱਪੀਜਬਬਤਸੁਨੀਬਿਸਿਅਨਬਨੀਬਿਧਤੁਤਹਕਾਯੋ॥
 ਦੇਵਨਕੇਪਰਪੁਚਵਡੇਜੁਛਲਜੋਤਿਹਰੰਗਕਹੀਨਹਿਧਯੋ
 ਜੋਇਹਰਾਮਹਿਛੇਕਤੋਪਤੁਤਾਹੀਕੇਹਾਬਨਕੋਨਛੇਕਸੇ
 ਅਤਕੇਚਉਬੇਤੀਕਾਰੋਮੇਰਿਸਛੇਕਹੈਰਾਵਨਕੇਯਹਿਅਯੋ
 ॥੪੩॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਸੋਈਯਹਿਰਾਮਤੇਰੇਕਾਮਛਾਤੁਅ
 ਯੋਧਾਮਜਾਕੇਬਲਲੋਕਪਾਲਨਿਰਭੈਰਹੱਤਹੈ॥ਸੋਈਰ
 ਮਛੀਰਸਿਧਕੇਜਗਾਏਜਾਏਬਿਧਿਤੁਮਸੋਨਕਹੈਦੇਵਤੁਮ
 ਤੇਡਰੱਤਹੈ॥ਇਨਹੀਕੇਮਾਰੇਮਧੁਕੇਟਭਸਿਘਾਰੇਅਜਤੁ
 ਲੋਤੀਯਨੈਨਤੇਬਰਨਾਸੁਰੱਤਹੈ॥ਅੰਰਏਕਬਡੇਸੁਭਉ
 ਕਜਾਇਖਿਲੋਐਗੁਨਹੋਤਤਮੇਸੋਗੁਨਫਰਤਹੈ॥੪੪॥
 ਰਾਵਨੇਵਚਾਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮਕੇਵਤੁਤੋਬਾਤਕਹੀਸੁਸਹੀ
 ਅਬਅਗੋਤੇਮੇਨਗਹੈ॥ਤਿਯਹੈਬਿਪਰੀਤਕੀਬਾਤਸਹੀਤ
 ਬਲਿਕਦਹੀਅਬਮੇਹਿਦਹੈ॥ਰਾਵਅਨਬਿਭੀਖਨਰਾਜਕਰੇ
 ਰਪੁਬੀਰਕੇਬਨਨਦੇਹਸਹੈ॥ਤੁਨਰਾਜਦਿਯੋਨਹਿਸੀਯਦ
 ਈਇਹਰਾਵਨਕੇਯਹਿਬੋਲਰਹੈ॥੪੫॥ ਮਦੋਦਗੀਵਾਚੁ
 ਸਵੈਯਾ॥ ਆਪਨੇਹਾਬਨਆਪਨੇਸੀਸਉਤਾਰਉਮਾਪਤ
 ਰੁੱਦ੍ਰਰਿਝਾਏ॥ਤੇਪੁਨਆਪਨਹਾਬਸੁਧਾਰਜਧਾਰਸਸਨਕ
 ਬਿਧਬਨਾਏ॥ਬਾਤਕਹੈਬਿਨਕੋਬਨਹੈਸੁਨਮੁਚੁਜੇਰਾਮਕੇ

੧੩੬

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਬਾਨਗਿਰਾਏ। ਹੁੰਦੁਕਹੁ ਸੁਨ ਛੁੰਦੁ ਤੇ ਮੁੰਡਨੁ ਦੁਕੇ ਬਪੈ ਜਾਇ
 ਲਗਾਏ॥੪੬॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਕੈ ਮਿਲਕਰ ਮੇਰੇ ਕਹੈ ਕੈ ਕ
 ਰ ਮੇਰੇ ਘਾਤ॥ ਪਾਛੇ ਬਰਨ ਸੀਤਾ ਗੀਅਹੁ ਕਹੈ ਨਿਟੈ ਰਕ ਬਾਤ॥
 ੪੭॥ ਸੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਹੀ ਲੋ ਤੋ ਕਾਨਜ ਬਲ ਕਜੀ ਸੁਨੇ ਬੇ
 ਹੀ॥ ਟਿਕ ਕੇ ਸੇ ਪਹਿਚਾਨ ਆਇ ਬਨੈ ਜੋ ਪਾਨਸੀ॥ ੪੮॥ ਵੇ
 ਹਰਾ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿਮਤਿ ਸਬੈ ਬੋਲ ਤਬ ਚਲਨ ਸਲ॥
 ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਨਰ ਤੇ ਬਲੇ ਸੁਕਹ ਸੁਨ ਸੀਤਾ ਲਾ॥ ੪੯॥ ਸੁ
 ਰਾ॥ ਮੋਰ ਕਹੈ ਇਕ ਬਾਤੁ ਗਾਏ ਸਬ ਹੋਹਿ ਗੀ॥ ਜੋ ਪੈ
 ਤਿਉ ਫੁਨ ਨਾਤ ਰਾਮ ਤੇ ਜਤੀ ਛਨ ਲਗੇ॥ ੫੦॥ ਸਵੈਯੰ
 ਤੂੰ ਤੋ ਬਯੋਚਤੁ ਗਾਨ ਨ ਕੇ ਕਲ ਪੰਖ ਮੋਨ ਕਹੂੰ ਛੁੰਤਿ ਹੈ॥
 ਸਿਯ ਦੇਹ ਸੁਖੀ ਕਰ ਬੀਸ ਬਸੈ ਜੋ ਸਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਪਦ ਸੋਹੰਤਿ ਹੈ
 ਸੁਨ ਨਾਤ ਕੇ ਉਤ ਪਤ ਬੋਝੇ ਮੋਹਿ ਸਾਨ ਤੇ ਹੋਇ ਯਕੀਮ ਭਿਯੈ॥
 ਸਠ ਸੋਧ ਨੀ ਸੁਰ ਨੀ ਸਰ ਨੀ ਗਾਢ ਕੀ ਸੁਬਾ ਪਤਿ ਹੈ॥ ੫੧॥
 ॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ਬਾਤ ਤੇ ਬਨੀ ਪੈਠ ਲੀਅ ਜਲੈ ਗਈ ਹੈਰ
 ਲੀਰਾ ਮੇਰੇ ਬੇਰ ਯਹਿ ਬਾਤ ਜਾਨੀ ਹਾਨ ਕੀ॥ ਸੁਕੀ ਬੋਲ ਕਾ
 ਲਕੀ ਜੇ ਫੁਲੀ ਲਗੀ ਕ ਲੀ ਸੁਤੇ ਸਾਹਿ ਨ ਤੇ ਲੰਕ ਜਗੀ ਬਾਤੁ
 ਪਮਾਨ ਕੀ॥ ਤੋ ਕੋ ਨਿਜ ਲੋਕ ਦੇ ਕੈ ਆਪਨੇ ਕੁ ਬੋਲ ਲੈ ਕੈ ਜਾ
 ਨ ਤੇ ਬਾਤ ਕ ਫੁ ਸਿਵ ਕੇ ਮਾਨ ਕੀ॥ ਚੀਗ ਕੇ ਤਰੀਗ ਸੇ॥ ਨੀ
 ਯਹਿ ਪਹੁੰਦੁ ਤੇ ਰੋ ਸੋਈ ਹੈ ਸਮੁੰਦ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੈ ਹੈ ਜਾਨ ਕੀ॥
 ੫੨॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ਬਾਨ ਰਕੇ ਪੁਤ ਮਿਲ ਵਡੇ ਅਵਤੁਤ
 ਦੇ ਪਾਛੇ ਨ ਮੇਰੇ ਸੁਤ ਕਰਤਾ ਕਹੈ ਸਮੁੰਦ ਕੇ॥ ਹਨੁ ਮਾਨਾ
 ਯੋ ਤਿਨੋ ਕੋ ਸਗੋਂ ਜੇ ਪੁਰ ਵਾਕੇ ਕਹੈ ਅਗਦ ਕੀ ਅਪੈ ਕਾਮ
 ਫੁਵ ਕੇ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜਸੇ ਸਬ ਹੀ ਕੋ ਬਲ ਫੀਕੇ ਜੋ ਸੇ ਬਾਅਨ
 ਕੇ ਅਗੇ ਬੇਦ ਕੇ ਨ ਸੁਨੈ ਸੁਦ ਰਕੇ॥ ਤੇਰੇ ਜੀਅ ਮੇਰੇ ਹੈ ਪ੍ਰਗ

ਟਪੁਰਾਨਕਪੈਸੈਸੋਪੁਤੁਤੋਰੋਵੁਤੈਸੋਰਾਮਭੁਵਕੋ॥੫੩॥ ਕ
 ਥਿਤੁ॥ ਜੈਸੇਰੁਮਟਾਰਕੋਮਿਲੀਬੇਬੇਕਬਾਨੀਤਮਤੀਨਲੋ
 ਕਮਾਹਿਚਿਦਚਾਦਨੀਨਅਨਕੀ॥ਅਰਕੁਮਲਾਨੀਕੁਮਦੀ
 ਫੁਬਿਪਾਇਸਸਿਸੋਕਕੋਨਿਦਾਤਿਠਲਜਾਤਹੈਅਚਾਨਕੀ॥
 ਜੈਸੇਵਡੇਪਾਪਕੋਪਛਰਦੋਰਬੇਦਾਖਿਪਿਜਾਇਮਿਲੈਤਾਪ
 ਜੀਕੋਜੋਗਜਗਦਾਨਕੀ॥ਤੈਸੇਤੋਕੋਕਟਿਬਸਮੇਤਪੀਸਤੁਰੇ
 ਕੰਗਮਚੰਦਜੁਸੋਮਿਲਜੈਹੈਯਾਹਿਜਾਨਕੀ॥੫੪॥ ਕ
 ਥਿਤੁ॥ ਜੈਸੋਪਉਨਪਲੀਮਿਲਜਾਤਦਾਨਦਾਨੀਅੰਸੀ
 ਬਨੀਕੋਤੋਸਦਾਤਿਨੋਕਪਬੀਨਤੇਕਹੈ॥ਜੈਸੇਪਟਪੁਰਨਮੇ
 ਪਚੋਪੁਤਿਬਿਬਰਵਿਠੁਦੇਪਟਮਾਹਸਰਸੁਰਨਅਨੇਕਹੈ
 ਜੈਸੇਗਗਤਾਨਮਿਲੇਬੇਦਕੋਪੁਰਾਨਪਦੇਸੁਕਤਸੇਦਾਨਤੋਤੁ
 ਰੰਗਜਲਤੇਕਹੈ॥ਤੈਸੇਪੀਅਜਾਨਕੀਕੋਨਾਬਰਪੁਨਾਬੁਰੇਰੇਰੇ
 ਦੋਲਪਾਰਬਤੀਨਾਬਨਾਬਏਕਹੈ॥੫੫॥ ਕਥਿਤੁ॥
 ਕੋਲੋਸਮਸਾਵੇਕੋਉਬੇਏਖਿਨਮਾਹਿਦੋਉਲੋਕਪਰਲੋਕ
 ਗਯੋਗਯੋਸਿਰਹੈਕਹੂੰ॥ਮੇਹੂੰਸੁਨੀਗੀਗੀਵਹਿਪੈਗਈਚੋ
 ਗੀਰਾਮਚੰਦਬਿਨਤੇਗੀਓਰਦੇਖਤਨਨੈਕਹੂੰ॥ਅਏਰਪੁਬੀ
 ਰਮੋਹਿਯਹੀਬਡੀਪੀਰਰਣਤੋਸੋਕੈਸੇਜੀਤਹੈਨਜੀਤੀਸੀ॥
 ਤੇਕਹੂੰ॥ਮੇਰੇਕਯੋਮਾਨਬਾਤਯਹੈਸਾਚੀਜਾਨਮੁਢੋਜੋਨਮ
 ਨਹੈਤੋਦੁਖਪਾਇਹੈਅਨੇਕਹੂੰ॥੫੬॥ ਕਥਿਤੁ॥ ਏ
 ਯੋਰਗਾਇਸੀਅਧਯੋਰਤੋਨਜੀਅਰਾਮਚੰਦਜੁਸੋਮੈਸੋਦ
 ਖਦੀਜੀਅਤਹੈ॥ਰਾਪੰਗਨਿਸਿਕਪਰਜੰਕਪਵੇਲੋਕਪਤ
 ਲੋਕਲੋਕਮੁਤਏਕੋਦਿਨਜੀਜੀਅੰਤੁਹੈ॥ਅਜਹੂੰਹਮਾਰ
 ਮਤਿਜਾਨਕੀਦੇਗਾਖਪਤਿਨਰਿਹੂੰਕੋਕਯੋਕਹੁਮਾਨਤੀ
 ਜਿਅੰਤੁਹੈ॥ਯੂਮੀਦੇਖਤੇਗੀਹਮੀਸਿਕਰਨਤੁਰੇਅਜਬੇ

੧੩੭
 ੧੫੬

੧੩੮
੧੫੧

ਰੇਬਾਮੀਕਾਮੀਅੰਸੋਕਾਮਕੀਜਿਅੰਤੁਪੈ॥੫੮॥ ਕਬਿੱਤੁ
ਰਨਕੀਟਕੋਰਗਾਜੇਦੁਦਤੀਮੇਮਾਹੂਬਾਜੇਤੇਰੋਜੀਅੰਮੇਸੀ
ਉਦਮੇਰੀਓਰਲਰੈਗੋ॥ਜੈਸੇਤੁਮਦਾਨਵਭੁਏਹੋਏਕਓਰਸਾ
ਭੈਸੇਦੇਵਏਕੋਹਤਬੀਚਕੋਨਪਰੈਗੋ॥ਬੋਲੁਨਗਏਤੇਸਿਦ
ਕਹੇਗੋਤੁਬਡੇਪਾਪੀਗਾਮਤੇਨਰੁਕੇਤੇਤੁਮੇਤੇਕਹਾਡਰੈਗੋ॥
ਦੂਰਜਾਹਿਨਾਰਨਾਗੀਬੋਲਕੀਤੇਪੀਠਲਾਗੀਬੋਟਸੁਰਕ
ਰਾਹੀਅੰਸੋਕਾਖਟੇਰਕਰੈਗੋ॥੫੯॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਭੂਠੇਦੇ
ਤਨੰਦੋਨਿਧਿਭੂਠੇਈਮੁਕਤਿਬਿਧਿਅੰਸੋਕਰਨਕੀਨਿਪੁਕੇ
ਹੈਕਹਾਪਾਈਏ॥ਭੂਠੇਸਬਤੋਰੋਹਠਦੇਵਬਿਨਜੈਹੈਸਰ
ਸੇਈਰਪੁਬੀਰਨੀਲਕੰਠਕੰਠਗਾਈਏ॥ਸਿਮਰੈਜੁਏਕਾ
ਰਤਕੋਰਾਮਬਾਰਬਾਰਬਿਸਰੈਬਿਸਰੈਨਾਹੀਸੋਕਾਬਿਸ
ਰਾਈਏ॥ਰਪੁਕੁਲਤਿਲਕਾਮਲਕਬਲਜਾਕੀਤਕੀਰਿ
ਲਕਕਿਲਕਕੈਸਰਨਕੋਨਜਾਈਏ॥੬੦॥ ਵੇਹਰਾ॥
ਪੁਨਬੋਲੀਮੰਦਿਦਰੀਸੁਨਲੇਬਾਤਨਿਟੋਟਾਸੀਰਪੁਪਤਿ
ਸੁਸੋਕਹੈਜਾਕੋਰਸਨਾਕੋਟਾ॥੬੧॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਮੇਮੁਖਰਾ
ਨਏਕਚੁਨਗਾਹਤਿਸੁਮਤਿਬਕੇ॥ਰਪੁਪਤਿਚਰਤਾਮਨੇ
ਤਕੋਸਾਖਭੁਜੰਗਪਤਿ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਜੇਖਗੁਗਨਉਡ
ਨਬਿਨਾਅੰਤਿਗਿਰਭੁਇਪਰਹਾ॥ਤੈਸੇਮਤਿਅਨੁਮਾਨਰਾ
ਪਤਿਜਸੁਬਰਨਤਸਬੈ॥੬੨॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਤੋਹਿਨਦੁਪ
ਜਤਰਾਜਾਨਗਾਜਾਮੋਹਿਪਤਾਪਤੋ॥ਅਬਾਨਿਸਚੈਜਿਯਜਾ
ਰਾਖਬਿਮੁਖਸੁਖਤੇਰਹੈ॥੬੩॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਮਹਾਮਾਹਿ
ਅਪਾਰਜੇਪਟਮੰਦਰਭਰਰਹੇ॥ਪਰੇਗੀਰਾਕੀਧਾਰਸਿਵਾ
ਜਹੂਹੈਧਾਨਮੇ॥੬੪॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਕਹਏਕੋਵੈਲਿਲਬਿਨ
ਅਤਮਾਵਾਸਜਾ॥ਤੈਸੀਤਾਕੋਸੀਲਸਾ॥ਤੈਕਉਪਰਸਾ

ਸਿਸਦ

ਸਿਸ

॥६५॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਨਕੀਕੇਸਤਤੇਧਰਸੇਸਰਯੋਵਿ
 ਤਕੇਸਿਰਭਾਰਨਲਾਗੇ ਜਾਨਕੀਕੇਸਤਤੇਸਸਿਸੁਰਫਿ
 ਭੇਕਨੁਕਾਚਲੁਸੇਅਨੁਗਾਰੇ ਜਾਨਕੀਕੇਸਤਤੇਸਿਵਸਥਾਸ
 ਮਾਧਿਰਹੇਅਜਹੂੰਨਹਿਜਾਗੇ ਤਾਸਤਈਪਕੀਜੇਤਨਿਹਾਰ
 ਕੇਰਾਵਨਰੰਗਪਤੰਗਜੋਪਾਗੇ ॥६६॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੇਰ
 ਲੇਪੁਵਸੇਛਿਤਖੰਡਲਨੀਰਬਜਾਰਬਹੈਪਜਰੈਰੋਜੋਸਿਧਰ
 ਸਧਰੈਜਿਯਮੇਛਿਰਕੋਭ੍ਰਿਕਵੀਤਬਕਾਲਮਰੈਰੋ ਜਾਨਕੀਸੀਲ
 ਪਤਿਬਤਕੇਸਿਵਸੱਕਰਬਿਰੰਚਲੇਪਾਇਪਰੈਰੋ ਤੋਹਿਜੁਸ੍ਰਾਪ
 ਦੇਤਮੁਨੰਗਧੁਗਾਇਕੇਪਾਇਨਤੇਰੁਪੇਰੇ ॥६७॥ ਕਬਿੰਤੁ
 ਪੁਤ੍ਰਤੇਬਡੇਸੁਸੀਲਤਤੇਕਲਕੀਨਫੀਲਤੇਰੋਡੀਲਦੇਖਬੋਕੋ
 ਕੋਤਕਸੇਗਮਹੈਪਲਫਮਨਕੋਧਕਰੈਸੋਈਛੋਹਦੇਖਡੇਰੁਵ
 ਆਨਬੀਚਪਰੈਤਕੋਕੋਨਕਾਮਹੈ ਤੇਰੋਅਪਰਾਧਸੀਅਮਾਨ
 ਹੁਨਲੀਨੇਜਾਂਤੇਰੁਸਮਨਕੀਨੇਤਤੇਬਾਭੁਜੇਕੋਧਧਾਮਹੈ ਤਾ
 ਕੋਸਾਪਦੀਜਤਹੈਜਾਕੋਨਾਮਲੀਜਤਹੈਰਾਮਤਜਨੀਚਕੋਲੇ
 ਤਤੇਰੋਨਾਮਹੈ ॥६੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੈਯੇਬਚਨਬਿਚਰਪ
 ਤਿਕੈਬੁਝੇਪਰਧਾਨੁ ਬਿਨੁਆਈਮਰਜਾਇਬੇਕਹਯੋਕੋਨਾ
 ਯਾਨ ॥६੯॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਸੁਨਦੇਵਨਕੀਠੀਤਿਭੀਰਪਰੇਸੇਵ
 ਤਚਰਨਾਜਬਦੇਖਤਬਿਪ੍ਰੀਤਫਿਰਮਾਰਤਸਭਸਿਮਕੈ ॥
 ੭॥ ਦੇਵਨਵਚਾਕਬਿੰਤੁ ॥ ਜੋਜੋਯੋਐਸੀਬਾਤਨਮਦੇਦ
 ਹੀਸੀਬੋਧੈਤੋਯੋਦੇਵਦੁਖਪਾਵੈਕਹੈਕੈਸੇਸਮਝਾਈਏ ॥ਯਰੋ
 ਬਾਤਮਾਨੈਸੀਯਲੇਕੈਜਾਇਮਿਲੈਯਹਮੈਗੁਨਨਹਤਯਕੋ
 ਗੁਨਬਫਾਈਏ ॥ਲਾਖਪੇਚਨਸੇਕੋਹੂੰਬੋਗਹੈਬਨਯੋਬਿਧਿਹੈ
 ਤਹੈਸੁਹੇਨਦੇਹੁਫੇਰਹੁਰਸਾਈਕੋਭਯਾਹਿਜਾਇਸਮਝਾਵੈਰਾ
 ਰੁਮੈਨਭਜ ਤੋਹੋਰਗਵਨਕਿਯੋਹੈਸੁਨਾਈਏ ॥੭੧॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਮਤਿ ਮਾਨੋ ਯਾਨਾ ਰਿਕੀ ਦੇਵ ਮਨਾ ਵਤ ਦੇਵਾਸੀ
 ਤਾ ਸਰਤੇ ਜਾਇ ਗੋਰਾ ਵਨ ਕੋ ਅਹੀ ਮੇਵਾ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ॥
 ਨਿਕਲ ਮਹਲ ਤੇ ਆਇ ਸਭਾ ਮਾਹਿ ਬੈਠਤ ਛਯੋ॥ ਮਤੀ
 ਚਾਰ ਬੁਲਾਇ ਕੰਨ ਕੰਨ ਕਵਿਰਾਮ ਕਹਿ॥੧੩॥ ਜੋਰਠਾ
 ਬਿਯਸ ਮਝਾਯੋ ਗੋਇ ਸਮਝ ਗਿਯੋ ਰਾਵਨ ਬਿਮੁਖਾਸ
 ਮਕੈ ਸੋਹੈ ਇਕਹਾਂ ਰਿਕਹਛ ਝਪਤਿ॥੧੪॥ ਗਵਨੇਵ
 ਚਾਕ ਬਿੱਤੁ॥ ਏਕ ਸੁਕਤ ਭੇਤੁ ਮਥਾ ਸਸੁਤ ਜਾਨੇ ਜਿਨ
 ਵੈਕੈ ਬੋਝੇ ਅਵਰ ਮਹੇਦਰ ਬੁਲਾਯੋ ਹੈ॥ ਔਗ ਬਿਰੂਪਾਛੁ ਜ
 ਕੀ ਸਾਛ ਦੀਜੈ ਦੇਵ ਗੁਰਤਾ ਕੀ ਭੁਜ ਗਹਿਕੈ ਬਰਾਬਰ ਬਠਾਯੋ
 ਹੈ॥ ਚੋਬੈ ਏਕ ਸਾਰਣ ਸੁਮਤਿ ਕੋ ਪਬੀਨ ਕਯੋ ਸਭ ਕੇ ਸੁਨਾਇ
 ਯਾਹਿਕੋ ਨਕਾਲ ਆਯੋ ਹੈ॥ ਕੋਊ ਕਪੋਰਾ ਮਭਜੈ ਕੋਊ ਕਪੋਰੀ ਸੀਤ
 ਤਜਤੁ ਮਹੁੰਕਹੋ ਤੇ ਕਹਾ ਕਰੈ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ਹੈ॥੧੫॥ ਮਤੀ ਚਿਵ
 ਚਾਕ ਬਿੱਤੁ॥ ਚਾਰੇ ਹਾਥ ਜੋਰ ਫਿਰਤਾ ਸੇਕ ਹੈ ਬਾਤ ਉਠ ਜੋਰ
 ਹੋਤੈ ਗਜਾ ਮਤਿ ਏਕ ਹੀ ਢਿਠਾਈਏ॥ ਔਰ ਜੋਤਿ ਹਾਰੇ ਮਨੁ ਚੈ
 ਨ ਯਾਰੇ ਨ ਚੈ ਕੈ ਜੋਈ ਭਲੇ ਹੋਈ ਮਤਿ ਜੋਈ ਪੈਪ ਕਾਈਏ ਏ
 ਕ ਬਾਤੋ ਤੇ ਸੋਹ ਮਸਬੈ ਕਹ ਲੇਤ ਬੈਗਿ ਛੋਟੇ ਕਰ ਜਾਨੇ ਤੇ ਨ ਜੀਤ
 ਪਰ ਆਈਏ॥ ਕੈ ਸੇਜੈ ਸੇਮਹਾਂ ਹੁੰਦ ਬੈਰੀ ਸਭ ਕੀ ਨੇਛੁੰਦੁ ਭੁ
 ਸਾਵਧਾਨ ਸਦਾ ਕਹੇ ਤੇ ਸੁਨਾਈ॥੧੬॥ ਗਵਨੇਵ ਚਾਕ ਦੇਹ
 ਰਾ॥ ਤਬ ਰਾਵਨ ਫਿਰਯੋ ਕਯੋ ਕਹੇ ਹੁੰਦ ਕੀ ਬਾਤਾ ਜਾ ਸੁਨੈ
 ਮੇਰੇ ਸਦਾ ਲੇਚਨ ਸਦਨ ਸੁਹਾਤਾ॥੧੭॥ ਮਤੀ ਚਿਵ ਚਾਕ
 ਰਠਾ॥ ਭੋਊ ਨਨੈ ਕਵਿ ਸਾਰ ਸਿਵ ਅਜਹੂੰ ਦੁਚਿਤੈ ਰਹੈ ਚਿਯੋ
 ਕਹਤਾ ਵਿਚਾਰ ਅਰਨੀ ਕੇ ਕਰ ਜੀਤੀਏ॥੧੮॥ ਜੋਰਠਾ॥ ਪ
 ਏਕਾਲ ਕੋਹੇ ਤੁਬ੍ਹਹ ਮਹੁੰਦੁ ਮਹਿ ਛੋਵਨ ਹਿ॥ ਸੇਤ ਪਪੁਨ ਹਿ ਨਿਕੋ
 ਅਰਦਾਤਾਰੀ ਸੁਤ ਸਦਾ॥੧੯॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਦੇਸਨ ਕੋਰ ਜਨ

ਹੀਰਾਜੋਕਸਮਜਨਹੀਖਾਤਸੀਕਲਜਨਹੀਬਜਾਜੁਨਹੀ॥੧੪॥
 ਵਤੋਕੋਉਬੋਭੋਬਪਨਹੀਮੰਤਨਕੋਜਪਸਹੀਹਾਬਬਾਨਚਾ
 ਪਨਹੀਖੇਪਨਚਲਾਵਤੋ॥ਬਲੰਕੀਪ੍ਰਤੀਤਿਹੈਜੁਠੈਰਠੈਰਜੀ
 ਤਤਉਬੋਰੀਤੋਨਿਚੀਤਦੈਨਆਖਨੀਮਲਾਵਤੋ॥ਤਿਨਹੀਕੋਕ
 ਜਮਹੁਜਸੁਨਤੋਸੋਕਹੈਜੈਸੈਸੈਸੈਬੋਤਠਕੋਰੁਵਹੈਬੁਨਵਤੋ॥
 ੮੦॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਜੋਪਰਮਾਹਿਸਮਾਜਸੋਸਭਹਮਤੁਮਸੋ
 ਕਹੈ॥ਅਰਜਨਤਮਹਾਰਾਜਕ੍ਰਿਪਾਦਾਨਸੇਵਾਨਿਪੁਨ॥੮੧॥
 ੧॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਰਾਖਹੀਕੋਫੇਰਦੇਤਅੰਗਨਕੋਲਾਖਤਾਕੀਸ
 ਖਕੋਪੁਰਾਨਬੇਦਆਜਦੀਜੀਅੰਤਹੈ॥ਆਕਪਾਤਖਾਤਬਿਖ
 ਭਾਗਸੋਅਪਾਤੁਦੇਤਫਲਸਿੰਧੁਤਰੁਭਿਛਿਅਮਾਗਲੀ
 ਜੀਅੰਤਹੈ॥ਬਾਰਨਕੀਖਿਲਗਾਰੇਰੰਡਨਕੀਮਾਲਨੈਕੁਗਲ
 ਕੇਬਜਾਏਹਲਤਾਲਰੀਥਿਅੰਤਹੈ॥ਬੈਲੁਪਨੁਬੈਨਾਘਰਪਾ
 ਤਰੇਨਦੋਲਜਹਾਂਪੈਨਕੋਛੋਨਕੋਬਿਛੋਨਾਕੀਜਿਅੰਤਹੈ॥
 ੮੨॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਰੰਡਨਕੀਮਾਲਸਾਸਿਭਾਲਲੋਚਨਕਰ
 ਲੋਡੁਰੂਮਿਗਛਾਲਕਟਿਕੇਹਰਕੀਖਾਲਹੈ॥ਨੈਕਹੀਬਜਾਏ
 ਗਾਲਰੀਸੁਜਾਤਤਾਤਕਲਬਿਸ੍ਰਪਿਤਪਾਲਪੁਨਕਲਤੀਕੋ
 ਕਾਲਹੈ॥ਰਾਮਸੋਅਭੰਜਨਨਿਰੰਜਨਪ੍ਰਸਿਨਮੁਖਗੰਜਨਾਮਨ
 ਗਾਮੀਧਰੀਸੋਕੋਦਯਾਲੁਹੈ॥ਤੀਨੈਲੋਕਨਾਬਭੋਲਾਨਾਬਸੁਰਸੁਰ
 ਮਥਪਾਰਬਤੀਪਲਨਾਬਸਭਕੋਕ੍ਰਿਪਾਲੁਹੈ॥੮੩॥ ਕਬਿੱਤੁ॥
 ਕਾਹੂਕੋਨਕੋਰੋਜਪਤਾਕੋਕੋਉਮਾਨਬਾਪਦਾਤਾਤੋਵਰਸਰਾਪ
 ਸਦਾਸੁਭਅੰਤਿਹੈ॥ਨੈਕਹੂਕੋਰੀਸ਼ੇਰਾਮਨਦੋਨਿਧਿਦੇਤੁਰੇਮਨ
 ਕੋਬਿਚਢੇਤੇਪੁਕਾਧਹੁਦਤਹੈ॥ਰੁਸਮਚਵਏਬਾਏਹਾਬਸੇਤੁਰ
 ਏਬੈਲਵਰਸਨਾਏਤਾਕੋਗਤਿਹੀਕੀਗਤਿਹੈ॥ਮੁੰਡੀਗਾਧਰਮ
 ਥੇਚੰਦ੍ਰਮਾਤ੍ਰਿਨੈਨਧਰਕੰਠਕਿਖਧਾਰਿਅੰਸੋਪਾਰਬਤੀਪਤਿਹੈ॥

੧੪੪ ਵਿਦਾਏਦਸਨਾਇਤੇਰਾਗੇਬਾਵਪਤਿਕੀਨੋਮਨਹੈ॥੧੦੦॥
 ੧੦੧॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਕਹਿਯੋਮਹਿਦਰਹਲਤਮਨਮੇਫਲਤਕੁਰਾ॥
 ਜਬਹਿਜਬਚਬਕਹੋਗੋਤਬਕਰਹੋਚਕਚੁਰਾ॥੧੦੧॥ ਜੋ
 ਰਠਾ॥ ਹਮਯਾਕੇਆਧਿਨਸੀਰਪੁਪਤਿਜਲਤਸਬੈਸ
 ਯੇਲਕੁਟੀਕੇਦੀਨਕਪਿਨਚੈਬੈਠੈਠੈ॥੧੦੨॥ ਕਬਿੱਤੁ॥
 ਰਾਜਾਤੂੰਬਡੋਰਸਰਗੁਸਕੀਨੇਤੈਅਨੇਕਜੰਗਤਾਕੇਫਲਲਾਗ
 ਜੇਜੁਤੰਜਾਨਕੀਲੈਆਯੋਹੈ॥ਰਾਮਕੇਸੁਭਾਉਸਭਲੇਗਾਨੇਮੇ
 ਸੋਪਕਾਅੰਰਕਹੋਕਹੂੰਕਾਹੁਯਾਤੇਦੁਖਪਾਯੋਹੈ॥ਅੰਰਜੋਤਿ
 ਲੇਕੀਰਚੋਰਾਹੈਤੂਤੂਰਚੈਅਰੁਤੋਹੀਲੋਨਰਚੈਜੋਲੀਜੀਯਮੇ
 ਆਯੋਹੈ॥ਕਾਹੇਤੇਮਹਿਦਰਨਕਹੈਮੇਸੋਐਸੀਬਾਤਮੰਤ੍ਰੀਹੈਪੁਰ
 ਨੇਅਰੁਮੇਰੋਈਬਢਾਯੋਹੈ॥੧੦੩॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਬਿਰੁਪਛ
 ਮਨਮੇਕਹੈਨਿਰਖਰਾਜਕੀਓਗਾਰੁਰਸੁਹਾਤੀਬਿਨਕਹੈਮੇ
 ਪਰਪਰੈਨਚੋਗ॥੧੦੪॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਕੇਦਿਕਸਹੈਅਕਜ
 ਅੰਰਅਬਹਿਸਿਰਕਾਟੀਓਤਾਕੀਜਨਨੀਲਾਜਰਪੁਪਤਿ
 ਤਜਾਐਰੋਭਜੈ॥੧੦੫॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਐਸੇਤੁਮਬਲੀਭਏ
 ਸਾਤੇਲੋਕਛੁਦਗਾਏਬਹੁਰੇਫਿਰੇਤੇਅੰਤਭੂਮਹਿਅਧਾਰਹੈ॥
 ਹਲਹਮਰਾਮਬਲਚੁਪੈਜੈਸੇਤੁਲਾਆਗਪਰਾਟਭਏਤੇਕਛੁ
 ਪਾਛੋਕੇਵਿਚਾਰਹੈ॥ਬੋਲੇਤਾਸਕੋਪਕਰਕਮੇਰੇਬਿਰੁਪਛਅ
 ਜਮੇਰੇਜਾਨੇਤੁਤੇਬੂਦਬਾਦਰੋਗਦਰਹੈ॥ਏਨੁਯੋਕਹਤੁਇਨੈ
 ਸਹੁਦੇਕੋਬੂਝੈਗਾਜਾਅੰਰਕਛੁਮੰਤ੍ਰਹੈਕਿਯਹੈਮੰਤ੍ਰਸਾਹੁਰੈ॥
 ੧੦੬॥ ਗਵਨੇਵਾਚੁਦੋਹਰਾ॥ ਤਬਬੋਲੇਸਬਸੋਭਿ
 ਟਮਰੇਕਛੁਵਿਚਾਰਾ॥ਬਿਰੁਪਛਯੋਕਹਤਹੈਅਬਹਕਹੈਨਿ
 ਰਧਾਰਾ॥੧੦੭॥ ਮੰਤ੍ਰੀਉਵਾਚੁਦੋਹਰਾ॥ ਖੁਨਬੋਲੇਤਾਸ
 ਸਬੈਹਾਬਜੇਰਸਿਰਨਇਅਮਹਾਰਾਜੇ॥ਹੀਹੀਦੋਉਕੀਉ

ਨਾਇ ॥ ੧੦੮ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤੁਮਸਬਕੇਸਿਰਮੋਰਏਕਪਛ
 ਬਿਨੁਹੀਕਵੈ ॥ ਏਕਮੰਤ੍ਰਹੈਐਰਆਇਸਾਬਿਨਕੋਕਹਸਕੈ
 ੧੦੯ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਬੈਧਕਲਕੀਪੋਰਜੀਸਮੇਤਬਗਵਨਕਹੈ
 ਕੋਨਬੋਜਕੀਚੋਰਮੰਤ੍ਰੀਸੁਰਪਾਤਿਮਾਰੈ ॥ ੧੧੦ ॥ ਗਵਨੇਵਾ
 ਚਾਸੋਰਠਾ ॥ ਜੋਕਹਿਹੈਸਿਸਦੇਹੁਤੋਹੋਕਯੋਨਮਾਨਹੈ ॥ ਸੁ
 ਧਸਾਮੁਹੇਲੇਹੁਤੋਏਬਰਨਪਮਾਨਹੈ ॥ ੧੧੧ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥
 ਤਬਬੋਲੇਲਿਕਾਪੰਤੀਕੋਦੁਸਰੀਬਾਤਾਤੁਮਮੰਤ੍ਰੀਸੇਰੇਸਬੀ
 ਰਪੁਪਾਤਿਤੇਨਫਰਾਤਾ ॥ ੧੧੨ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀਚਿਵਾਚਾਸੋਰਠਾ ॥
 ਗਵਨਕੇਯਾਹਿਹੇਤੁਯਾਹੀਤੇਪਭੁਤਾਕਹੈ ॥ ਯੋਨਹਿਜਾਨਤਪੈ
 ਤਮਿਗਧੈਤਾਕੈਸਿਘਕੋ ॥ ੧੧੩ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ਤਬਸਬੋਕੋ
 ਲਤਭਏਸਭਕੇਆਗੇਧਾਇਯੋਤਬਤੈਪਭੁਤਾਕਹੀਤੇਮੇਅ
 ਬਸਾਚਸੁਨਾਇ ॥ ੧੧੪ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ਤਬਸਾਰਨਕੇਸੁਕਕ
 ਹੀਸੁਨਮੰਤ੍ਰਨਕੇਗਾਇ ॥ ਬਾਰਨਲੇਤੁਮਘਰਗਏਮੇਕਉਦੇਤੁ
 ਕਾਇ ॥ ੧੧੫ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ਪੁਨਸੁਕਮਨਸਮਝੇਤਬਹਿਜ
 ਭਾਦਿਵਸਤੁਹਰਾਤਾ ॥ ਧਰਮਕਰਤਜੋਮਾਰਹੈਯਭੇਭਲੀਨਬਾਤਾ ॥
 ੧੧੬ ॥ ਕਬਿੰਤੁ ॥ ਰਾਜਾਸੁਨਠਕਰਸੁਹਾਤੀਹਮਸਬੈਕਹੀ
 ਬਤੁਮੇਬਰਨਜਥਾਬਸੁਨਾਈਏ ॥ ਰਾਮਕੋਪਗੀਟੀਐਐਬਿਰਚ
 ਕੋਨਬਚੈਕੋਊਐਗਇਨਬੀਚਪਾਨਕਹਾਲੇਬਚਾਈਏ ॥ ਐਗਇ
 ਪਗੀਤਅਪਰਧਾਬਿਨਤਾਕੀਤੀਯਸੁਨੇਘਰਜਾਇਛਲਬਲੇ
 ਚੁਰਾਈਏ ॥ ਭਵੈਮਾਰਫਾਏਮਹਾਰਾਜਗਜਗਜਸੁਨਮਦਕੇਭਏ
 ਤੇਕਹਾਕੇਹਰਜਗਾਈਏ ॥ ੧੧੭ ॥ ਗਵਨੇਵਾਚਾ ॥ ਕਬਿੰਤੁ ॥
 ਬੋਲੋਤਬਲਿਕਪਤਿਕੋਰੇਕੀਟਮੁਫਮਤਿਰਾਮਬਲਕਹੈਅ
 ਤਿਛਤੀਆਦਹਤਹੈ ॥ ਬੀਸਭੁਜਸੀਸਦਸਮੁਰਾਸੁਰਸਬੈਬਸਿ
 ਉਮਾਪਤਿਬਸਮੇਰੇਪੀਤਿਕੋਬਹਤਹੈ ॥ ਦੇਖਸਬਾਕਿਏਕਮੀ

੧੪੫
 ੧੫੦

ਚੀਕੋਹੋਇਰਸੋਤੋਕਾਲਬਜਾਲਪਾਟਬਾਧੇਈਰਹੰਤਹੈ। ਸੁ
 ਕਹੇਤੇਗਜਾਐਸੋਦੁਖਲਾਗਤਹੈਸੁਕਤੋਕਹੈਐਅਬਸਾ
 ਕਹੰਤਹੈ॥੧੧੮॥ ਮੰਤ੍ਰੀਫਿਦਾਚਾਕਬਿੰਤੁ॥ ਨੀਤਕੀਸੁ
 ਤਬਾਡਕਾਹੋਕੋਰਿਸਾਤਪੁਤ੍ਰਮੰਤ੍ਰਸੁਨਏਤੇਕੋਧਮਨਮੈਨਪਰ
 ਐਰਸਬਬਤਨਕੋਪਾਇਨਅਧੀਨਰਹੈਮੰਤ੍ਰਜਬਬੁਝੇਤ
 ਹਮੇਅਨੁਸਰੀਏ। ਸੁਰਕੇਸੁਤੁਉਬਿਨਜੁਪਨਕਰੈਬਖਾ
 ਨਇਰਜੇਕਹਾਪਰਬੈਠੇਸੋਚਕਰੀਏ। ਸੋਲੋਸੀਅਪਰਮੇ
 ਬਰਾਜਮਾਨਮਹਾਰਾਜਤੋਲੋਲਾਖਰੁਵਕੀਸਹਾਇਹੁਤੇਮਗੀਏ
 ੧੧੯॥ ਗਵਨੇਦੁਚਾਕਬਿੰਤੁ॥ ਸਾਰਨਕੋਬਾਰਨਇਏਹੈਸੁ
 ਤੋਟੋਰਲੇਹਜਾਨਤੋਪਾਪੀਸਹਿਠਾਮਹੀਕੀਓਰਹੈ। ਕਾਹੇਦੇਤੁ
 ਮਤਿਸਬਮੰਤ੍ਰਨਮੈਨੀਚਮਤਅਜਸੁਰਪਤਿਤੇਕਜਾਰਾਮਚੰਦ੍ਰ
 ਰਹੈ। ਐਸੀਐਸੀਬਾਤਨਕੋਹਸਕੈਬਿਖਾਦਕਰੈਏਤੋਕਹੈਬਜ
 ਹੁਤੇਸੁਮਨਕੋਠਰਹੈ। ਬੋਲੋਬਿਹੁਪਾਛਰਾਜਾਆਛੀਬਾਤਐ
 ਸੀਬੁਰੀਤਉਸੁਨਲੀਜੈਰਾਜਾਮੰਤ੍ਰਕੋਨਿਚੋਰਹੈ॥੧੨੦॥ ਮੰਤ੍ਰ
 ਦੁਚਾਕਬਿੰਤੁਸੁਰਜਬਕਰੈਛਲੁਤੇਪੀਪਰੀਜਾਇਬਲੁਨਤ
 ਰਾਮਬੈਰਛਏਕੋਨਸੀਅਨੀਤਹੈ। ਰਾਜਨਕੀਰੀਤਰਨਮਾਭੈਅ
 ਰਮਾਰੈਮਰੈਹਾਰੈਪਰਲੋਕਜਾਇਜਸਜਬਜੀਤਹੈ। ਜਹਾਹੈ
 ਗੁਬਾਤਤਹਾਹੈਨਪੱਛਪਾਤਮੰਤ੍ਰਚੁਕਗਏਹਮਬਡੀਬਿਪਰੀਤ
 ਹੈ। ਰਹੀਓਨਿਚੀਤਸਦਾਨੀਤਚਲੇਜਯੋਜਬਨੈਕੁਨੀਤਛਾਤਾਕ
 ਕੋਨਪਰਤੀਤਿਹੈ॥੧੨੧॥ ਗਵਨੇਦੁਚਾਕਬਿੰਤੁ॥ ਸੁਨਰੇ
 ਗਵਚਏਕਵਾਰਹੈਨਗਸੇਲਦਕਹੋਤੋਉਪਾਰਮੇਰਸਿਧਪਾਰਡ
 ਰਦਯੋ। ਜੋਕਹੋਤੋਸੁਰਕੋਨਿਚੋਰਤੇਜਫੀਕੋਕਰੋਸਸਿਮੈਤੇਸੁਧਰ
 ਸੁਰਤੀਕੈਨਿਕਾਰਦਯੋ। ਦੇਵਨੋਕੇਮਾਰਤਾਤਕਾਲਕਰੋਹੰਤੁਮਾਦ
 ਸਿਵਕੋਰਹੈ। ਹਾਲਕਾਲਹੂੰਕੋਮਾਰਦਯੋ। ਮਨਮੈਮਹੋਦਰਕ

ਸੁਦਿਨਬੀਤੇਅਬਚੁਕੇਕਰਬਾਤਕਹੋਕਹੋਤੇਵਿਸਾਕਯੋ॥੧੨੩॥ ੧੪੭
 ਮੰਤ੍ਰੀਦਾਰਾਕਬਿੱਤੁ। ਹਨੁਮਾਨਆਯੋਤਿਨਹੋਰੀਸੋਜਰਾ ੧੪੮
 ਕਉਬਾਯੋਬੈਰੁਤਾਹੀਕੇਕਹੋਤੇਛੁਡਦੀਜੀਏ। ਬਾਲਸੁਤਯੋ
 ਡਾਕਪਾਉਨਉਠਾਯੋਕਹੁਤਿਨਸੋਨਖੀਸ਼ੋਗਜਾਹਮਸੋਨਖੀਸ਼ੀਏ
 ਬੁਝੇਤੇਨਸਾਚੁਕਪੈਤੇਸੁਦਨਰਕਰਹੈਕਹੋਜੋਜਬਾਰਬਤਮੇਸੇ
 ਮਾਨਲੀਜਿਏ। ਤੇਰੇਦੁਖਸੁਖਜੋਨਰਾਮਕੋਨਖੀਯੋਛੋਨਦੇਉ
 ਹਮਕਹੀਜੋਉਜਾਨੀਏਸੁਕੀਜਿਏ॥੧੨੩॥ ਵੇਹਰਾ।
 ਸੁਨਰਾਵਨਜੀਅਮੇਜਰੈਕੀਨੋਤਿਹਰੀਕਰਾਮਤੁਨਕੋਅਰਨ
 ਰਕੇਦੇਖਤਏਕਬਿਚਾਰਾ॥੧੨੪॥ ਰਾਵਨਦਾਰਾਸੋਰਾ।
 ਏਮੰਤ੍ਰੀਕਿਹਕਾਮਪੁਰੁਕੋਹਿਤੁਸਮਝੈਨਹੀ। ਅਬਮਾਯਕੋਰ
 ਮਰਚਮਾਰੇਸੀਤਹਿਛੋਲੇ॥੧੨੫॥ ਸੁਭਾ ॥ ਸੁਭਉ
 ਯਹਿਬਾਤਸੁਨੀਇੰਦ੍ਰਜਮਛੋਕਪਤਿ। ਭੁਲੀਭੁਈਕੁਸਗਤਮ
 ਕੁਨਮਾਨੈਸੀਸਦਸਾ॥੧੨੬॥ ਕਬਿੱਤੁ। ਤੀਸਲੀਨੀਸਾਬ
 ਧਯੋਹਾਬਪਯਾਬਕਯੋਨਾਬਬਡੀਬਾਰਲੋਸੁਮਤੁਕਵੁਕਯੋ
 ਹੈਏਤੇਸਬਬੁਢੇਕਛੁਬਾਵਰੀਸੀਕਹੈਬਾਤਜਾਨਤਹੋਇਸਹੀ
 ਕੇਜੀਮੇਰਾਮਪਯੋਹੈ। ਰਾਨੀਦੁਖਪਾਯੋਕਯੋਜੀਮੇਕਾਲਾਯੋ
 ਪਾਛੋਕਹੀਭੁਲੀਕੀਨੀਤੁਮਤੇਤੋਇੰਦ੍ਰਕਯੋਹੈ। ਬੋਰੋਹਯੋਸਾ
 ਬਕੋਨਬਾਤਕੋਬੁਢੇਮਨਾਉਰਾਮਗੁਨਗਾਉਰਾਛੁਭਈਪਤਿਮਸ
 ਏ॥੧੨੭॥ ਵੇਹਰਾ। ਅਬਆਰੈਛਲਕਰੋਗੋਸੀਤਏ
 ਫਿਗਜਾਇ। ਕਬਾਸੁਆਗੋਹੋਇਗੀਸੀਤਸੁਨਹਮਸਲਾ
 ਏ॥੧੨੮॥ ਚੋਰਾ। ਬਹੁਤਾਪਦਾਪਾਇਪਾਨਤਜਤ
 ਪੈਜਲਕੀ। ਤਿਨਟੀਕਰੈਯਹਾਇਯਾਹੀਤੇਜੀਵਤਬਰੇ॥੧੨੯॥
 ॥ਇਤਿਸ੍ਰੀਰਾਮਗੀਤੇਮੰਤ੍ਰੀਉਪਦੇਸਨਵੇਮੇਅੰਕਾ੮॥
 ੧੩॥ ਵੇਹਰਾ। ਤਬਰਾਵਨਮਨਮੇਕਹੈਕਰੇਏਕਾਸਬ

੧੪੮ ॥ ਕਾਮਾ ਅਯਾ ਕੇ ਪਰਪਰ ਕੈ ਰਚੇ ਲਛਮ ਨ ਰਾਮਾ ॥ ੧ ॥ ਸੋਰਠ
 ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਤੁਰਤ ਬਿਨਾ ਸਦਿ ਖਰਾਉ ਮਾਥੇ ਜੁਗਲਾ ॥ ਸਿਖ
 ਤੋਰੋ ਅਸਤ ਬੁਝ ਜਹੈ ਦਸ ਕੰਧ ਕੋ ॥ ੨ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਏਮਾ ਯਾ
 ਕਾਲੋ ਜਨ ਜਨਤ ਮੂਰੁ ਮਤਿ ॥ ਜਮੇ ਸੀਵਰ ਕੇ ਜਾਲ ਪਕੇ ਮੀਨ
 ਲੋਕੇ ਕਰੇ ॥ ੩ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਉਤਰਵਿ ਕੁਲ ਉਦੇਤ ਰਜਨੀ ਚ
 ਰਤ ਮਹਰਨ ਕੇ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਦੀਪ ਜਮੇ ਜੋਤਿ ਤਰਾਵਨ ਮੇਲੇ ਗੋ ॥ ੪
 ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਜੀਅ ਮੇ ਬਿਚਾਰਿ ਜੈ ਸੀ ਜਾਇ ਬਨ ਕਰੀ ਤੈ ਸੀ
 ਜਹਾ ਸੀ ਅਬੈ ਸੀ ਚਲੇ ਤਹਾ ਹੀ ਕੋ ਪਾਇ ਕੇ ॥ ਤੀਯ ਣੀ ਨੀ ਸਿ
 ਰਾਮਾ ਨੇ ਰੁੰਦ ਪੈ ਅਨਿਗਧ ਸੋ ਕਾਲ ਹਸੇ ॥ ਅਜ ਕਾਲ ਲੇਤੋ
 ਉਠਾਇ ਕੇ ॥ ਕਹੂੰ ਚਕਸ ਬਦ ਕਰ ਲਭੁ ਯੋ ਰਾਮ ਕਵਿ ਹਲ ਚ
 ਲ ਮੇਲੇ ਭੇਰੀ ਵੰਦੁ ਭੀ ਬਜਾਇ ਕੇ ॥ ਭਾਜੇ ਜਾਇ ਰਾਵਨ ਤਿਹ
 ਰੇਤੁ ਰਮਹਾਰਾਜ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੂਸੇ ਕਾਹੂ ਕਹੀ ਮੇ ਸੀ ਜਾਇ ਕੇ ॥ ੫
 ਕਬਿਤੁ ॥ ਐਸੀ ਸੁਨ ਬਾਤ ਸੁਭ ਫੁਲ ਗਏ ਗਾਤ ਕਪਿਰ
 ਮਸੂ ਸਭ ਰੇ ਭੁਝੀ ਅਬ ਕੈ ਸੀ ਕਰਹੈ ॥ ਆਇ ਲਛਮ ਨ ਮੁਸ
 ਕਾਇ ਕਹੈ ਪਾਇ ਗਹਿ ਕੋ ਨ ਦੁਚਿਤਾਈ ਨਾ ਬੁਕਹੈ ਨਾ ਹੀ ਮ
 ਨ ॥ ਏਹੋ ਗੋਸ਼ਿਕਾ ਤਲਿ ਕਾ ਪਤਿ ਭਾਗੇ ਮੇ ਰੇਤੁ ਰਮੇ ਕੇਤੁ ਰਦੈ ਕੋ
 ਤੁ ਕੈ ਸੀ ਭਾਤੁ ਰਹੈ ॥ ਵਾਂਕੇ ਬਿਨ ਮਾਰੇ ਹੋ ਤੇ ਸੀ ਯਕੋ ਨ ਲੇਹੈ ਅ
 ਭਾਗੇ ॥ ਅਰਿਤਾ ਕੀ ਤੋ ਨ ਪੀਲ ਚ ਫਲ ਰਹੈ ॥ ੬ ॥ ਲਛਮ ਨੇ
 ਕਾ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕਹੀ ਲਛਮ ਨ ਸੁਨ ਸੁਭ ਮੁਕਤ ਮਨ ਮੇ ਸੀ ਮੇ
 ਬਾਤ ਨ ਤੇ ਮੇ ਸੇ ਅਨੁਸਰਹੈ ॥ ਅਜੇ ਜੀਤਿ ਭੀ ਠਜਾ ਕੋ ਪੀਲੇ ਸੋ ਲ
 ਵਿਰਾਥੇ ਤਹਾ ਤੇ ਪਸੀਟ ਨ ਏਕ ਆਰਥੁ ਰਹੈ ॥ ਅਰਜੇ ਕਹੈ ਤੇ ਚ
 ਚਿਰ ਪੇਰ ਗਾਥ ਪ੍ਰਭੁ ਜੋ ਲੋਤੁ ਮਾਏ ਤੋ ਲੋਠ ਰਤੇ ਨ ਰਹੈ ॥ ਮੇਰੇ
 ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਛੀਰ ਨੀਰ ਕੇ ਬਿਬੇ ॥ ਕਪਿਭੀਰ ਕੀ ਬਹੀਰ ਕੇ ਸਮਾ
 ਕੋ ਨਿਕਰਹੈ ॥ ੭ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰੇ ਵਾਚਾ ਕਬਿਤੁ ॥ ਤੈ ਤੇ ਬਾਤ

ਕਹੀ ਤੇ ਰੋਪੈ ਰਖਤੋ ਸਹੀ ਠਉ ਸੁਰਨ ਕੇ ਲਰ ਬੇਕੀ ਅਰੰਭ ਤਬ
 ਏਕੋ ਏਕੋ ਨ ਭਰਾਵਨ ਕੇ ਮਾਸ ਨ ਉਢਾਉ ਗੀਧ ਜੇ ਗਨੀ ਧਿਸਾ
 ਰਪੇਤ ਗੀਧ ਨ ਆਪਾਤੁ ਹੈ ਜੋ ਲੋਦ ਸਮੁੰਡ ਨ ਕੇ ਸੁੰਡ ਨ ਬਿਖੇਰੇ
 ਪਰਬੀ ਸੇਭੁ ਜੰਦੰਡ ਨ ਤੇ ਲੋਦੁ ਨ ਦੁਰਾਤ ਹੈ ਜੋ ਲੋਦੁ ਸੁਨ ਬੀਰ ਮੇਰੇ
 ਬਾਨ ਠਹਰਾਤੁ ਨ ਹੀ ਤੋ ਲੋਰ ਪੁਬੀਰ ਨ ਕੋਲੋ ਚਨ ਸਿਰਾਤੁ ਹੈ।
 ੮॥ ਕਥਿੰਤੁ। ਜੋ ਤੋਭਾ ਜਨ ਇਤੋ ਨ ਧਰੇ ਆਗੇ
 ਪਾਇ ਅੰਗ ਕਪਿ ਮਨੇ ਕਰਤ ਬਾਗੇ ਅਨੁਸਰੇ ਹਾਂ ਦੇਖਿ ਯੇ
 ਨਾ ਬਿਚਾਰ ਲਯਾਵੈ ਸੀਯ ਮੇਰੇ ਦਿਗਤਾ ਹੀ ਪਰੀਤ ਕੇ ਮਾਠੇ
 ਹੀ ਪਰੀ ਮਰੇ ਹੈ ਜੋ ਲੋਦ ਨ ਆਇ ਸਮੁਹਾਇ ਦੰਦ ਭੀ ਬਜਾਇ
 ਜੋ ਸੀਭਾ ਤਲ ਰੋਮੇ ਸੋਰੇ ਸੀਭਾ ਤਲ ਰੋਮੇ ਭੋਕੇ ਨੀਕੇ ਮਾਰ ਪਾਛੇ
 ਜਦੋ ਬਿਭੀਖ ਨ ਕੇਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਜਾਨ ਕੀ ਕੀਮਤ ਹਾਰ ਕਰੇ ਹੈ। ੯॥
 ਲਛਮੀ ਨੇ ਦਰਾ ਕਥਿੰਤੁ। ਬੋਲੋ ਲਛਮੀ ਨ ਯਹਿ ਕੋ ਨ ਰੀਕ
 ਮਾਰੇ ਰਨ ਬਾਤ ਕੇ ਕਹੇ ਤੇ ਨ ਬੋਲੇ ਪੈ ਮੇਰੇ ਮਾਹੁ ਗੇ ਸਾਤੋ ਲੋਕ
 ਰਦੈ ਪਤੋ ਪਤੁ ਮਫਟ ਜਾਇ ਗੀਪਤਾ ਲਤ ਬਸੇ ਸੇ ਸੇ ਰਿਸਾਹੁ ਕੇ
 ਮੇਸੇ ਕੋਉ ਚੰਦ ਹਰੁ ਮਨੇ ਮੇਨ ਰਚੇ ਤੁਮ ਭ੍ਰਿਕੁ ਦੀਚ ਦਾਇਰ ਨ ਜਾ
 ਸੇ ਸਮਾਹੁ ਗੇ ਭਾਜੇ ਕੋਨ ਮਾਰਤੋ ਹੈ ਮੇ ਕੋਨ ਪਚਾਰਤੋ ਹੈ ਜਾਨਤ
 ਹੋਯਾ ਕੋ ਗੁਜਾਹੁ ਕਦੇ ਜਾਹੁ ਗੇ ॥੧੦॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਵੇਯੋ ਕ
 ਤਵਿਚਾਰ ਇਤਉ ਪਜਤ ਜੁਪਤ ਫੰਗਾ ਉਤਰਾਵਨ ਸਿਯ ਦਿਗ
 ਗਯੇ ਲੇ ਅਪਨੀ ਤੀਯ ਸਿਗਾ ॥੧੧॥ ਮੰਦੇ ਦਰੀਉ ਦਾਚਾ ਸੇ
 ਰਠਾ॥ ਪਿਯਾਜਿਯ ਅਜਹੁ ਵਿਚਾਰ ਮਮਸੀ ਅਮੀਗਨ ਭੇ
 ਦਨ ਹਿਯਾਇ ਜੇਵਰੀ ਨਿਕਾਰਾ ਪਸੀਭੁ ਪਕਛੁ ਸੇਖ ਕਰਾ ॥੧੨॥
 ॥ ਨਾਵਨ ਦਾਚਾ ਕਥਿੰਤੁ॥ ਜੋ ਸੇਕ ਸਿਕਾਰ ਲੇ ਲੇਹ ਜੋ
 ਬਿਬੇ ਕਮੇ ਹਜੈ ਸੇ ਦਿਨ ਦੀਪਤਿ ਕੇ ਆਗੇ ਤਮ ਜਾਂ ਮਨੀ ਯਨ ਕਸੂ
 ਤਾ ਕੀ ਦੇਹ ਦਾ ਮਨੀ ਦਮਕ ਆਗੇ ਤੁੰਡੇ ਲਾਗੇ ਮੇ ਸੀਕਰੇ ਬਦਤ

੧੫੦
੧੦

ਕੀਕਾਮਨੀ। ਮਿਹੁਮਦਕੀਕਮਕਪੁਰਬਾਸਤੇਰੋਤਨਚੇਅਸੇ
 ਚਬੇਲੀਦੁਤੇਪੈਨਬਾਸਭਾਮਨੀ। ਜੈਸੀਸੀਅਚਿਰਤੇਬੁਕੇਰਾ
 ਏਮਾਰੋਤਕੀਸੇਈਤੀਨਲੇਕਛੁਟੈਸੋਰਤਕੀਗਾਮਨੀ॥੧੩॥
 ਕਬਿੰਤੁ। ਤੁਜੇਗਾਰਬਾਤਸੁਨਬਾਵਰੀਸਦਚੀਨਬਿਜਲ
 ਕੀਕੇਅੰਗਨਤੇਮੋਰੋਘਟਗਾਤਹੈ॥ ਜੈਲੋਸਸਿਪੁਰਨਪੁਰਾਸ
 ਜੋਤਨਪਾਦੀਦਿਸਤੋਲੋਨਾਇਤੁਮਸੀਤਰੋਯਾਇਤਰਾਤਹੈ॥
 ਜੈਸੇਕੂਜਥੇਤਕੀਹੁਲਾਬਮਾਲਦੇਖੇਬਨਬਾਸਬਿਨਾਅਕ
 ਫਲਫੁਲੇਨਸਮਾਤਹੈ॥ ਤੈਸੇਤੇਰੇਜੀਯਰੂਪਕੇਅਡੰਬਰਹੈ
 ਰਾਗੀਪੈਨਕੀਬਰਪਟੈਬਰਬਰਾਬਰਬਕਾਤਹੈ॥੧੪॥ ਮਦਿ
 ਵੇਦਗੀਓਵਾਚਾਕਬਿੰਤੁ। ਮੈਸੇਰੂਪਭੁਯੋਤੋਕਹਾਏਗਾ
 ਯੋਪਾਨਨਾਬਮਾਗੇਤੇਨਾਇਹਾਬਮੇਲਹੂੰਨਪਾਈਏ॥ ਮੈ
 ਸੇਚਿਤ੍ਰਪੁਤਰੀਬਨਾਇਕਾਹੁੰਦੀਨੀਹਾਬਤਾਕੇਦੇਖਮੁਢਾ
 ਨਚਿਤ੍ਰਕੋਚਲਾਈਏ॥ ਰੇਵਾਸਰਸ੍ਵਤੀਗੀਗਾਗੇਮਤੀਜੋਜਮੁਨਾ
 ਥੇਨਾਇਕੇਤਰੀਗਨਮੇਪਾਪਕੋਗਵਾਈਏ॥ ਕਿਧੋਆਪਬੁਝਜੋ
 ਮੈਕੋਲੋਸਮੰਝਯੋਪਯਕਾਦੂਕੋਤੇਢੇਟਲੈਕੋਰੁਖਚਦਜਾਈਏ॥
 ੧੫॥ ਰਾਵਨੇਵਚਾਸੋਰਠਾ॥ ਯਾਹਿਬਕਬਾਦਨਨਾਭਿੰ
 ਡਤਬਚਨਨਿਸੰਕਮਮਾ॥ ਜਓਬਿਧਨਉਨਹਾਰਅਹਮੁਖਗ
 ਨਦੁਇਕਹਤਾ॥੧੬॥ ਮਦਿਵਗੀਓਵਾਚਾਵੇਹਠਾ॥ ਸੁਨ
 ਰਾਜਤੇਸੋਕਹੋਜੋਪਜੀਮਨਮਾਹਿ॥ ਤਜੇਕਪਟਸੁਖਪਾਈ
 ਏਭਜੇਗਾਮਦੁਖਜਾਹਿ॥੧੭॥ ਕਬਿੰਤੁ। ਯਨਪੁਰਹੁਤ
 ਸੇਈਫਲਮੇਸਪੁਤਸੇਈਲਾਖਕਾਮਛਾਡਕੇਜੁਕਰੈਏਕਕਾ
 ਮਕਾ॥ ਪੀਡਿਤਪਬੀਨਸੇਈਪੇਮਜਲਮੀਨਸੇਈਐਰਪੇਕ
 ਵੈਆਪਕਹੈਹਰਿਨਾਮ॥ ਲਾਜਕੇਜਹਾਜਸੇਈਆਜਕਦਿ
 ਰਾਜਜੋਈਲੋਕਾਸਿਰਫ ਜੋਸੇਈਕੋਚੁਭਰੇਹਾਮਕਾ॥ ਰਾਮਕ

ਜਦ੍ਰੁਸ

ਵਿਰਾਜਸੇਈ ਰਾਜਕੋਸਮਜਸੇਈ ਮਹਾਰਾਜਸੇਈ ਜੇਈ ॥ ੧੫ ॥
 ਜੈਗਾਜਾਰਾਮਕੋ ॥ ੧੮ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਸੁਨੀਏ ਪਰਾਨਗੁਸੀ
 ਏਭਗਤਿਗਾਨ ਸੁਤੇਬਡੇਈ ਜਾਨ ਅਭਮਾਨ ਪਛਾਰੀ
 ਏ ॥ ਜੇਈਹੈ ਸੁਜਾਨਾ ਜਿਨਜਾਨ ਜੋਭਗਵਾਨ ਪਭੁਛਭੁਕੈ ॥
 ਸਾਧਨਕੋਸਾਧੁ ਅੰਕਭਰੀਏ ॥ ਐਸੀਜਬਹੋਇਤਬਜੀਤਤੁਲੈ
 ਜਯੈਗੋਇ ਅੰਰਜਨਹੋਇਤੋਏਕਕਾਮਕਰੀਏ ॥ ਜੋਲੋਜਗ
 ਜੀਜੈਤੋਲੋਭਲੋਜਸੁਲੀਜੈਦਾਨਦੀਜੈਮਾਨਦੀਜੈਹਸਦੀਜੈ
 ਪਾਇਪਰੀਏ ॥ ੧੯ ॥ ਸਦੈਯਾ ॥ ਜਾਨਕੀਦੈਅਧਨਾ
 ਲੋਰਾਮਹਿਜਾਮਹਿਤੋਨਰਤੀਸੁਖਛੀਜੈ ॥ ਦੇਸਬਸਿਨਹਿ
 ਲੋਕਸੈਦੁਖਜੀਨਪਸੈਪਿਯਯੋਜਗਜੀਸੈ ॥ ਜੋਧਹਿਬ
 ਤਰਚੈਤੋਭਲੀਨਭਚੈਤੋਭਲੀਬਿਨਤੀਸੁਨਲੀਜੈ ॥ ਬ੍ਰਿਚਕ
 ਮਨਨੇਹਨਹੀਤਬਰਚਕਹੂੰਪਰਪ੍ਰਿਭੁਨਕੀਜੈ ॥ ੨੦ ॥ ਰਵ
 ਨੇਵਾਚੁਾਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਕਾਈਸਰਬਰਕਰੇਤਬਲੈਸਰ
 ਬੈਨਾਲਗਤਚਟਕਸੀਦੇਖਿਏਬਹੁਰਕਰੇਜਲਸੈ ॥ ੨੧ ॥
 ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਉਚੇਕਹਟੇਰਟੇਰਪਰਪਚਨਸੈਘੋਰਘੋਰਹੁ
 ਜੋਸਾਵਧਾਨਏਕਛਲਕੋਕਰੋਹੋ ॥ ਰਾਮਲੋਛਸਨਕੋਬਨਇ
 ਮਾਥੇਲਾਇਮਨਕਯੋਸਿਵਐਸੋਧਾਨਹੋਹੁਨਧਰੋਹੋ ॥ ਉ
 ਤਲਮੁਕਟਕੀਚਟਕਦੀਨੀਰੀਦਨਮੇਨੈਕਹੂੰਨਰੀਝਕਹੂੰ
 ਇਨਪਰੋਹੋ ॥ ਲੋਛਮੋਨਤਉਬਿਪਰੀਤਬਡੀਮੋਕੋਹੋਇ
 ਰਾਵਨਤੋਹੋਤੁਤਾਤੁਤਨਫਰੋਹੋ ॥ ੨੨ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥
 ਛੋਟੀਛੋਟੀਜਟਾਮੁੰਡਮੋਤੀਮਾਲਕੀਝੰਡਕਹੂੰਕਹੂੰਛਿਟਕੀਝ
 ਨਇਲੋਹੁਕੀਕਨੀ ॥ ਤਿਹੀਛਿਨਛਬਿਕੇਤਰੀਗਬਡੇਰਾਮਕੀ
 ਮਨੇਨੀਲਮਦਿਪਰਫਟਮਦਿਸੀਠਨੀ ॥ ਕਿਧੈਨੀਲਕਮਦ
 ਮੇਅਮਲਬਿਗਾਜਮਾਨਲਾਲਨਕੀਪਾਂਤਿਕਾਮਕਰੀਗਰ

੧੫੨
੧੦੧

ਏਖਨੀ॥ ਏਤਅਪਰਾਧਪਰਨੈਕਰੀਸੁਪਾਇਪਰਤੋਤੀਨਲੇ
ਕਮਾਹਿਬਾਤਯਾਹੀਕੀਬਨੀ॥ ੨੩॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਏ
ਰਨਬਿਸਾਲਮਾਨੈਰੂਹੈਭਿੰਗਮਾਲਕਹੈਰਾਵਨਕਰਾਲ
ਆਜਨਾਨਕੀਹਰਤਹੈ॥ ਜਾਕੀਛਬਛੁਟੇਦੁਤਿਦਾਮਨੀਸ
ਕੋਧਜਾਤਤਾਕੀਰੂਪਜੇਤਮੈਪਤਿਗੋਸੇਜਰਤਹੈ॥ ਗੋਤਮ
ਕੋਸੁਪਆਨਆਜਹੀਜਰਾਵੈਮੋਹਿਦੇਹਹੂਕੇਗਏਮਨਸ
ਰਜਧਰਤਹੈ॥ ਰਾਮਕਵਿਯਾਤੇਕਛਪਾਪਨਕੋਲੇਖੇਜ
ਤੇਪਾਪਯੋਕਹਤਏਸੇਪਾਪੀਤੇਰੁਰਤਹੈ॥ ੨੪॥ ਕ
ਬਿੱਤੁ॥ ਮੇਸੀਛਾਤਕੀਨੇਛਲੁਕੇਵਲਪ੍ਰਚਬਲਗਮ
ਨਸੀਭਾਰੇਪਲਜੁਖਹੀਕੀਹਾਨਿਏਜੈਸੇਏਕਰੇਗਮੇਤਿਦੇ
ਬਸੀਨਪਾਤੋਜੇਗਮਾਰੈਲਰੇਸ਼ੋਗਨਮੈਕਕੀਤਬਕਾਨਹੈ॥
ਰਾਮਕਵਿਜਦਪਿਜਾਨਕੀਪਤਿਆਏਪਰਤਉਮਨਪਾ
ਪਨਕੀਮਿਟੈਨਕੁਬਾਨਹੈ॥ ਜੈਸੇਤੀਨਲੇਕਨਕੋਜਾਤਤਮ
ਉਦੈਲੇਰਕੋਨਹਾਨਸੁਰਕੀਉਲੁਕੋਜਨਜਾਨਹੈ॥ ੨੫॥
ਕਬਿੱਤੁ॥ ਦੰਦਗੀਬਜਾਇਫੋਲਤਾਲਕਰਨਾਇਬ
ਤੋਉਧਾਮਮਚਾਇਛਲਕੀਨੇਡੀਮਡਾਮਕੇ॥ ਬਾਰਨਬਨਾ
ਇਆਗੋਕੋਤਸੁਰਲਾਇਖੁਖਧੂਰਲਪਟਾਇਮਾਨੇਜੀਤੇ
ਰਵਧਾਮਕੇ॥ ਧੁਜਾਫਹਰਾਇਛੜਰੋਰਸੁਦੁਹਾਇਬਾਗੇ
ਰਨਬਨਾਇਯੋਚਲਾਏਦਾਮਚਾਮਕੇ॥ ਰੋਇਬਿਕਰਾਲਪਿ
ਗਕਾਲਕਹਾਲਾਈਫੀਲਜਾਨਕੀਜੁਮੇਸੇਹਾਲਦੇਖੇਤੁਬ
ਰਾਮਕੇ॥ ੨੬॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਰਾਮਹੋਸੁਲਛਮਸੇਸਿਧ
ਏਵੇਵਧਾਮਮੇਰੀਏਸਰਨਅਬਹੈਨਆਸਆਨਕੀ॥ ਤਾਂਤੇ
ਚੋਲੇਸੀਗਹੈਅਨੰਗਤੇਬਚਾਇਲੀਜੈਫੀਗਜਮੇਸਮੁਖੀਮ
ਤਾਰੁਬਾਤਮਾਨਕੀ॥ ਤਾਹੀਛਿਨਦੇਖਛਿਨੈਨਰਹੇਸੀ

ਵਬਿਫੁਟਰਲੀਛਾਤੀਜੇਮੇਸਰੀਚਪਾਤਭਾਨਕੀ॥ ਰੇਈਬਿ॥ ੧੫੩
 ਕਰਾਲਧਿਗਕਾਲਕਹਾਯਾਈਫੀਲਕੋਨਏਰਾਮਚੰਦ੍ਰਕੋਨ॥ ੧੫੪
 ਏਜਾਨਕੀ॥ ੨੧॥ ਸੀਤਉਦਾਚੁ॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਹਾਇਹਾਇ
 ਰਾਮਲਛਮਨਜਗਨਾਥਪੁਤ੍ਰਹਾਇਕੰਤਪੁਰਨਅਨੰਦਹੇਕ
 ਹਾਵਤੇ॥ ਆਨਦਾਰੇਨਾਰਦਬਿਰੰਚਸਿਵੈਸਸਸਿਬੇਦਤਮ
 ਕੋਨਿਤਨੇਤਕਰਗਾਵਤੇ॥ ਸਿੰਧਸੁਰਗਜਾਗਰਾਗਲੇਕਲੇ
 ਕਨਕੇਮੇਰੇਆਗੇਨਾਥਤੇਰੀਪਨਹੀਉਠਵਤੇ॥ ਭੂਪਦੇਸਦੇ
 ਸਨਕੇਬਾਲਕਨਰੇਸਨਕੇਸਭਾਮੇਪਵੇਸਕਰਬੈਠਨੇਪਾਦ
 ਤੇ॥ ੨੨॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਰਾਮਪ੍ਰਾਨਨਾਥਕਾਮਕੇਲਏਕ
 ਸਾਥਤੁਮਮੇਰੇਈਅਧਰਕੇਸੁਧਾਅਘਾਇਪੀਵਤੇ॥ ਤੁਕੇ
 ਪਾਛੇਮੇਹੁਕੋਪਿਵਾਇਕੋਪਿਯੁਖਪਾਨਦੇਉਤਨਭੇਦਹੁਨਪੇ
 ਮਤੇਰੀਸੀਵਤੇ॥ ਅੰਰਜਕਦਚਕਹੇਤੇਰੇਈਅੰਮ੍ਰਿਤਸਾਚੇ
 ਤਤੇਪਾਨਕਰਕੇਜਿਦਾਇਕੋਨਜੀਵਤੇ॥ ਆਜਬੈਰੀਕਲ
 ਸੀਯਾਇਕੋਦਿਖਵੇਤ੍ਰਾਸਾਸਹੀਜੁਰਾਮਕੀਸੁਦੇਖੇਕਟੀ
 ਗੀਵਤੇ॥ ੨੩॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਬੈਠਪਰਜੀਕਭਰਅਕਿਮ
 ਸੋਕਹੀਬਾਤਸੀਤਾਮੇਨੂੰਪਾਨਹੁਕੇਪਾਨਮੇਬਸਾਈਹੈ॥ ਸੁਤੇ
 ਮੇਰੇਭਲੇਈਮਨਾਵਤੁਹੇਜਾਨੀਅਬਤਾਤੇਬਨਲਜਾਇਪਰ
 ਤੀਤਿਉਪਜਾਈਹੈ॥ ਕਪਟਕੀਥਾਤੇਭਈਨਿਪਟਪ੍ਰਗਟੀਯ
 ਜੀਅਮੇਜੁਹੇਤੀਸੀਗਕਦੇਨਲਾਈਹੈ॥ ਗਵਰੀਤੇਮੈਸੀਰ
 ਤਿਬਾਤਕਰੋਬਾਵਗੀਸੀਕਹੋਬਲਜਾਉਪਾਛੇਕੋਨਕੋਜਿਵਦੀ
 ਹੈ॥ ੨੪॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਨੀਲਨਲਅੰਗਦਤੇਆਏਈਅ
 ਨਿਵਘਨਕਾਨੂੰਨਿਵਾਰੇਤੁਮਕੋਨਭਾਤਿਲਰੇਹੈ॥ ਕਿਧੇਮੇ
 ਬਿਰਹਤੇਪੈਰਖਪੁਰਾਨੇਸਭਾਕਿਧੋਲੀਕਪਤੀਕੇਕੁਪੇਚਮਾਝ
 ਪਰੇਹੈ॥ ਕਿਧੇਹਨੂੰਮਾਨਜਾਇਕਹੇਮੇਰੇਲਟੇਅੰਗਤਿਨ

੧੫੪
੧੫੫

ਸੋ ਅਲਿਗਨ ਤੇ ਦੇਤ ਪਿਯਰੇ ਹੋ ॥ ਏ ਕਬਾਰਨਾ ਬਾਅਜ
ਨਕੀ ਅਨਾਬਕਰੀ ਕਾਹੀ ਨਭ ਬੁਧੀ ਰਬ ਡੇ ਦੇ ਉਬਰੇ ਹੋ ॥
੩੧॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਧੰਰਖਾਤਿ ਹਾਰੇਤ ਬਜਾਨਤੀ ਹੋ ਮਹਾ
ਜਮੇਹਿ ਪਰਛਾਡ ਕੇ ਅਕੇਲੇ ਬਨ ਆਵਤੇ ॥ ਦੂਜੇ ਸੁਪਨ
ਖਾਬਨ ਆਇ ਕੈ ਰਿਸ਼ਾਇ ਰਹੀ ਸਹੀ ਬਲਜਾਨਤੀ ਹੋ ਬਤ
ਨਲਗਾਵਤੇ ॥ ਕਹਾਂ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਭਾਗ ਪਰੀਨਾ ਰੀਰਾ ਮਚੰਦ੍ਰ
ਸੀਲ ਹੋ ਮੁਦੇਖ ਲੋਗ ਮਾਨੇ ਭਗਾਵਤੇ ॥ ਰਨਹੀ ਮੇਸਿਰ
ਜੋ ਹੋ ਭੀ ਕਹੇ ਮੇਰੀ ਸੋਹ ਸੋਹਿ ਛਾਡ ਕੇ ਸੇਸੁ ਰੇਲ ਕਜਾਨ ਪ
ਵਤੇ ॥ ੩੨॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਤੁਮੇਰਾ ਪੁਨਾਬੁ ਸੁਰਨਾ ਬਬੁ ਮੇ
ਰੀ ਗਾਬ ਰਹੀ ਸੀ ਅਛਾਡ ਸਿਰਾ ਮੇਸੇ ਕੈਨ ਭਾਖ ਬੀ ਸੋ ਲੋਕ
ਜੋ ਰਫੇ ਜਗਾਇ ਤਨ ਛਾਡ ਕੇ ਰੋਲੇ ਪਤਿਥਤ ਮੇਰੇ ਜੈ ਸੋ ਤੇ ਸੋ
ਰਾਖ ਬੀ ॥ ਸੀਲ ਤੇ ਸਿਧਾ ਕੇਤ ਬੁਸਿਰਨ ਸਿਧਾ ਰੀ ਜਬਤ ਉ
ਛੁਟੇ ਅਜਹੂ ਛੁਟੇ ਯੇ ਪਟਲਾਖ ਬੀ ॥ ਜੈ ਸੀ ਅਦਹੁ ਤੀ ਤੇ
ਅਤਿ ਨਨਿਬਾ ਹੀ ਰਾਮ ਤਉ ਪਰਗਵਨ ਕੀ ਅਪਦਾ ਮੇਨਾਖ
ਬੀ ॥ ੩੩॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਅਰੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਪਿਗ ਪੋਰਖ ਪੁ
ਨਤੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇਤ ਬਗਾਉ ਤੇ ਜਗਾਇ ਰਿਹੈ ॥ ਕਿਧੋ ਸਿ
ਧੁ ਬੁਝੇ ਕਿਧੋ ਬੁਝੇ ॥ ਕਿਧੋ ਅਪੁ ਕਿਧੋ ਕਾਹੁ ਅਪਦਾ ਤੇ
ਬੇਰ ਬਲਖਾਯੇ ॥ ਦੇਖੋ ਮਿਲ ਬਾਨ ਰਾਮ ਨਿਤ ਏ ਕਮਰਿਕ
ਰਮਾ ਭੁਕੇ ਬਜਾਇ ਰਾਮ ਰਨ ਮੇ ਪਠਾਯੇ ॥ ਲੋਹ ਅਚਲਾ
ਕੰਨ ਜਾਇ ਮਰੈ ॥ ਆਗੈ ਅੰਰ ਕਾਲ ਕੇ ਬਟ ਯਲੇ ਗਕਾ ਕੇ ਕਾਮ
ਆਯੇ ॥ ੩੪॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਗਵਨ ਕੇ ਮਾਰ ਕੈਨ ਲਜਾ
ਰਾਮ ਮੇਰੇ ਫੈਲਾਵ ਮਨ ਚੋਰ ਲੈ ਕੈਲਾਗੇ ਨ ਸੁਹਾਵਨੇ ॥ ਕੇਸ
ਕੇ ਫੇਰ ਮੇਨਾ ਵੀ ਦੁਖ ਪਾਇ ਨ ਕੀਤਾ ਹੀ ਛਿਨ ਨੇਨ ਕੀਜਾ ਕਿ
ਯੇ ਨ ਬਛਾਵਨੇ ॥ ਅਹੁਤੀ ਮੇਸਦੇ ॥

ਸੋਤੋ ਸਰੁ ਹੀ ਕਉ ਲਾਯੋ ਨ ਮਿਲਾਏ ॥ ਦੇਖੋ ਮਾਝ ਪਾਵੇ ॥
 ਮਨੋ ਰਬ ਕੀ ਨਾਉ ਬੁਝੀ ਗਾਮ ਕਉ ॥ ਐਸੀ ਅਲਾਹੀ ਦੁਖ
 ਵਨੇ ॥ ੩੫ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਏਕ ਮਕਰ ਪਤਿ ਬਤਤੇ
 ਰੋਡ ਰੋਡਾ ਰੀਗਾਮ ਤਨ ਦੇਖੋ ਕੈਸੇ ॥ ਗਾ ਕੋ ਦਿਪਾਈਏ ॥
 ਮਾਝੀ ਨ ਦੇਹ ਪੈ ਠੋਬਾ ਰਬਾ ਰਪਾ ॥ ਸਰ ਕੇ ਚੁਕੇ ਪਾਛੇ ॥
 ਧਰਮੁ ਪਾਈਏ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਸਿਰਕ ਮਲਣੀ ॥ ਅੰਕ ਪਰ ਜਿਕਰਾਖ
 ਤਾਹੀ ਸੋਲ ਗਾਇਯਾ ਨ ਪਾਨ ਲਾਭਾਈਏ ॥ ਬਿਰਹ ਬਿ
 ਰਸਾ ਪਦੇ ਹਨੇ ਹੋਡੀ ਬਾਧ ਗੁਣੀ ॥ ਬਨਾਇ ਜਾਇ ਰਾਮ ਸ
 ਮਿਲਾਈਏ ॥ ੩੬ ॥ ਐਰੋਏ ਏਰਿ ਪਾਨ ਹੋਰਿ ਗੇਵਰੇ ॥
 ਜਾਨ ਛੁਟਤ ਪਮਾਨ ਮਰਦੇ ਵਡੇ ਛਾਈਏ ॥ ਯਹੈ ਏਕ ਰਾ
 ਵਨ ਕੋ ਭਯੋਰਿ ਪਕਾਰ ਮੋਰਾ ਅਕਸਾ ਕੋ ਲੋਗ ਰਾਮ ਸਿੰਗ
 ਗਾਈਏ ॥ ਜੋਤੋ ਕਛੁ ਛੁਲੈ ਤੋ ਕੁੰਬ ਸਮੇਤ ਵਸ ਕਪਿ
 ਨ ਬੇਰੇਈ ਮੇਯਾ ਕੋ ਛੁਪਾਈਏ ॥ ਬਾਤ ਹੋਰਿ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਯੋਰ
 ਏਕ ਹੋਜਾਨ ਕੀ ਤੋ ਮੇਰੀ ਦੇਹ ਪਾਸਾ ਬਾਪਨ ਬਚਾਈਏ
 ॥ ੩੭ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਯਹੈ ਜੀਛਾਰ ਕਹੈ ਜਨ ਕੀ ਪੁਕਾਰ
 ਮੇਰੇ ਹਾਥ ਵਡੁ ਭਾਗੀ ਆਜ ਰਾਮੀ ਲਪਟਾਹਿਗੇ ॥ ਅੰਗ
 ਤੇ ਅਭਾਗ ਮੇਰੇ ਸੁਭੈ ਅਗਾ ਅਸੁਜ ਰਾਮ ਚੰਦ ਅੰਗ ਕੋ ਸ
 ਦਾਈ ਪਛਤਾਹਿਗੇ ॥ ਦੇਵਨ ਬਿਛੋਰੇ ਤੇ ਮਾਯਾ ਕੇ ਬਨਾ
 ਏ ਮਰਸੀ ਯਕੋ ਛੁਟੇ ਤੇ ਤੀਨੋ ਏਕ ਰਜਾ ਹੁਗੇ ॥ ਬਿਲੇਤ ਬਲੇ
 ਪਰੈ ਕੈਸੇ ਕੈ ਤਜੇ ਕਾ ਅੰਕਰਾ ਮੈ ਸੇਰਾ ਵਨ ਕੇ ਹਾਥ ਨ ਸਮ
 ਹਿਗੇ ॥ ੩੮ ॥ ਦੇਵ ਉਟਚਾ ਬੋਲੁ ॥ ਰਹੀ ਪੈ ਤੇ ਸੀਰੀ
 ਅਨੰਗ ਕੋ ਪਸੀਨਾ ਤਿਹ ਪਰਖ ਨ ਤਪੈ ਤੀਨੋ ਕੋ ਕੇਦਰੈ ॥
 ਲੀਕ ਪਤਿ ਰੰਚਕ ਪਾਵਨ ਤੇ ਛੁਕੀ ਦੇਹ ਛੁਟ ਜਾਤ ਤਬ ਰਾ
 ਮ ਕੋ ਪਕੇ ਸਹੈ ॥ ੩੯ ॥ ਏਕ ਮਕਰ ਪਤਿ ਬਤਤੇ ॥ ਅੰਕ ਪਰ ਜਿਕਰਾਖ

ਰਾਮਚੰਦਬਾਨਅਬਯਾਹੀਕਿਸਿਰੋਗਹੈ॥ਕੇਹਰਕੇਅਰੇ
 ਜੇਕੁਰੰਗਤੈਸੇਰਾਵਨਪੇਜੋਲੋਜੀਵਤੋਲੋਏਪੁਕਰਬਤ
 ਕੋਕਹੈ॥੩੮॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਸੀਤਾਬਡੀਅਜਾਨਸਬੈ
 ਦੇਵਮਿਲਯੋਕਹੈ॥ਅਬਲੋਜਾਤੇਪਾਨਜੋਹਮਬੀਚਨਾ
 ਵਤੇ॥੪੦॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਹਮਨਹਿਸਕੈਸੀਭਾਰਗਵ
 ਨਕੇਛੁਲਬਲਪਬਲਾ॥ਸੀਤਾਹਜਕੁਮਾਰਰਾਮਪੇਮ
 ਜੀਵਤਬਚੈ॥੪੧॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਸੁਨਸੀਯਬਚਨਪ
 ਤੀਤਸਮਝਾਵਤਸਬਦੇਵਤਾ॥ਯਹਗਵਨਕੀਰੀਤਿਛੁ
 ਲਕੀਨੋਅਰਕਬੋਗੋ॥੪੨॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਪੋਰਖਰਾ
 ਅਠੰਗਕੰਨਕੀਟਗਵਨਕੁਮਤਿਪਸੈਸੋਗੁਰੁਰੁਜੀਗ
 ਕੋਪਕਰਤੁਲਜਾਮਰੈ॥੪੩॥ ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ਸੀਤਚੋ
 ਬਚਨਸੇਵਗਏਲੋਕਲੋਕਦੇਵਾਇਕੋਅਸੋਕਬਨਸੋ
 ਕਕੀਨਿਵਾਰਕੈ॥ਜਾਨਕੀਕੋਆਪਦਾਕੋਪੁਜਾਐਸੇਭ
 ਗੋਜੈਸੇਗੀਗਕਉਨਾਇਤਾਕੋਪਾਪਜਾਇਭਾਰਕੈ॥ਸੀਸ
 ਤੋਗਏਅਕਸਰਾਵਨਨਿਰਾਸਏਕੈਚਿਪਜੇਰੁਖਛੁਖਨਕੋ
 ਮੁੰਡਮਾਠਮਾਠਕੈ॥ਰਾਮਕਵਿਚਾਰਚਰੇਬਾਰਨਕੋਚਲੇਕੈ
 ਜਿਜੈਸੋਰਾਮਬਿਮੁਖਚਲੇਪੈਜਨਮੁਹਾਰਕੈ॥੪੪॥ ਰਾ
 ਵਨੋਵਾਰਾ॥ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ਅਯੋਗਦਲਿਕਪਤਿਪਾਇਦੁਖ
 ਪਾਪਮਤਿਆਪਨੋਸੋਕੀਨੋਅਤਿਬੈਯੋਮੁਰਝਾਇਕੈ॥ਮਨੋ
 ਕੀਏਸਬੈਲੋਗਜੀਯਮੇਬਢਾਯੋਸੋਗਲਾਤਾਤਨਹਾਥਸਿ
 ਲਾਗਯੋਹੋਉਪਾਇਕੈ॥ਕਾਲਪੁਰਜੇਈਦਸਾਲਸੇਵੈਆ
 ਗੋਲੋਕਪਲਦੇਬੋਰਾਮਬੈਰਾਮੇਸੋਕੀਚਿਹੋਬਜਾਇਕੈ॥ਕੈ
 ਸੀਦੈਦਈਠਕੁਗਈਦੈਪੈਨਈਜਾਨਕੀਨਲਹੀਗਈਗਾਥੀ
 ਵਨਬਚਾਇਕੈ॥੪੫॥ ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ਚੌਰਮੁਖਦੋਰੋ

ਬਾਕਪੜੈਜਿਨਏਕੈਆਕਦੁਰਦੁਰਸ੍ਰਾਂਕਜਹਆਯੋਕੈਨ
ਕਾਜਕੋਏਖਜੇਬਾਕਪਤਿਕਯੋਲਿਕਪਤਿਮੁੜਮਤਿਜ
ਨਤਹੈਜੀਮੈਸੁਰਪਤਿਕੇਸਮਾਜਕੋਠੋਕੋਜਿਨਬੀਨਸੁਸ
ਨਰਦਪਬੀਨਅਰਜੀਨਰੁਰਤੇਗੋਇਦੁਰਾਹਤੇਨਲਾਜ
ਰਾਟਰਾਟਦੇਵਨਸੇਕਪੈਦਵਾਨਆਜਜਾਨਕੀਬਚਨਅ
ਲਲਾਗੇਲਿਕਰਾਜਕੋ॥੪੬॥ ਸੀਤਉਦਾਚੁਕਬਿੰਤੁ
॥ਰਾਵਨਕੀਐਸੀਗਾਤਿਸੀਤਾਆਪਨੀਬਿਪਤਕਹੀ
ਸਬਾਤਿਜਟੀਐਸਰਮਾਬੁਲਾਇਕੋਏਖੋਇਨਪਾਪੀਮੈਸੋ
ਕੈਸੋਛਲਕੀਨੋਨਦੇਵਬਾਨੀਹੋਤੀਪਾਨਦੇਤਹੋਉਡਾਇ
ਕੋਬੋਲੀਦੋਉਯਾਂਕੇਪਰਪਚੋਕੋਨਅਤਿਰਾਨੀਆਗੇਉ
ਕਰੈਗੋਤੋਸੋਕਯੋਸਮਸ੍ਰਾਇਕੋਸਾਵਧਾਨਹੁਜੇਯਾਕੀ
ਬਾਤਨਪਤੀਜੋਜਿਨਰਾਮਆਜਕਾਲਯਾਹਿਰਾਤਪਚ
ਇਕੋ॥੪੭॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ਆਯੋਰਾਮਨਿਕਟਬਿਕਟਕਿ
ਲਕਾਰੇਕਪਿਸਬੈਰੰਗਰੰਗਭੀਰਧੁਜਾਫਹਰਾਤੁਹੀਸੀਖ
ਨਕੀਘੋਰਸੁਨਮੇਰਪਿਕਨਚਤਹੈਮਾਨੇਮੇਘਸੋਫੁਤੋਰ
ਚਨਸਿਰਾਤੁਹੀਸੁਰਨਾਸੁਰੈਅਪਾਰਫੁਲੇਦੁਮਲਤਾਡਾ
ਮਾਨਫੁਲਫੁਲਗਿਰਪੇਮੈਸੋਚੁਚਾਤਹੈਬਾਜੀਹਿਨਨਾਤੁ
ਰੇਹਾਬੀਸੁਨਨਾਤੁਸੀਯਰਾਵਨਸੇਪਪਨਕੇਐਸੇਘਰ
ਤਹੈ॥੪੮॥ ਤਿਜਟੀਸੁਸਰਮਾਵਾਚੁਕਬਿੰਤੁ॥
ਰਾਵਨਕੋਮਾਰਪਾਛੇਰਾਜੁਦੈਬਿਭੀਖਨਕੋਮਹਾਰਾਜਰ
ਮਤਬਤੇਗੀਦਿਗਆਇਹੈਦੂਰਹੁਤੇਤੇਗੀਓਰਦੇਖਮੁਸ
ਕਾਇਤੇਰੋਬਿਰਹਜੁਬਜਾਰਧਾਇਹੀਏਸੋਲਗਾਇਹੈ
ਕਹੈਸਰਮਾਤਿਜਟੀਪਜਾਗੀਸੀਘਤੇਹੀਘਟੀਦਾਸੀਕਹਿ
ਆਪਨੀਜੋਹਮੈਨਬਚਾਇਹੈਬਾਨਕੇਵਿਡਹਥਲੀਕੇ

੧੫੮ ॥ ਭੰਡੁ ਭੰਡੁ ਤੇ ਤੇ ਕੋਊ ਕਾਪੁ ਭੁਖੀ ਮਾਰਹੇ ਮੇਫਾ ਰਖਾਇਹੈ ॥ ੪੮ ॥
 ਸੀਤ ਉਦਾਚਾ ਕਥਿਤੁ ॥ ਨੈਕੁ ਸੀਸ ਖੀਸੁਨੇ ਘਰ ਬਾ
 ਭੁਖੇ ਪਾਨ ਨ ਸਮਾਨ ਰਘੁ ਬੀਰ ਸੇਮਿ ਲਾਇਹੈ ॥ ਅੰਗੁ ਮੇ
 ਨ ਪੁਤ ਨੀਕੇ ਪਹਿਚਾਨਤ ਹੈ ਸੰਗੁ ਨੀਤਿ ਹਾਰੀ ਸੇਵਾ ਤਾਹੁ ਪੇ
 ਕਗਾਇਹੈ ॥ ਜਾਨ ਕੀਤੁ ਹਨੂ ਮਾਨ ਕੇ ਰੋਸੇ ਭੂਲੇ ਜਿਨ ਵਹੈ
 ਫਾਫਾਇਹੈ ਰੋਹ ਪਾਨ ਕਹਾ ਪਾਇਹੈ ॥ ਬੀਰ ਰਸ ਮਾਤੇ ਪੈਹੈ
 ਲੋਹੁ ਸੋਚੁ ਚਾਤੇ ਪੈਹੈ ਕਹਾ ਭਯੋਤਾ ਹਿਤੇ ਰੇ ਪਾਇਨ ਲੁਠਾਇਹੈ
 ॥ ੫੦ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਦਿਨ ਪਾਇ ਪਰੈ ਕਪਕੇ ਦਲਜੀ
 ਤ ਫਿਰੇ ਕੋਊ ਆਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਸਿਰ ਦੇ ਸਿਵ ਕੇ ਕਵ
 ਰਾਮ ਨਿਸੰਕਪੈ ਲੋਕ ਦਹਾਵੈ ॥ ਜੀਵਤ ਜਾਇ ਸੁਨੇ ਜਬ ਸ
 ਸੁਸੁਪੁ ਭਬੁ ਧੁਕਹਿ ਮੇਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਸੀਰ ਪੁਬੀਰ ਕੇ ਪਾਇ
 ਹੋਗਹਿ ਸੇਵਿਨ ਮੇਹਿ ਕੋਹ ਕਬ ਆਵੈ ॥ ੫੧ ॥ ਸਵੈਯਾ
 ॥ ਜਾਦਿਨ ਆਨ ਮੇਦੇ ਰਿਸੁੰਦਾਰੀ ਦੀਨ ਹੈ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾ
 ਆਇ ਪਰੈ ॥ ਮੁਕਤਾ ਖਿਸਮਾਗਤੇ ਤੁਟ ਪਰੈ ਦੇਊ ਨੈਨ ਕੇ ਨੀਰ
 ਸੇਭੁ ਮਿਭਰੈ ॥ ਤਬ ਹੋਹੀ ਬੁਲਾਇ ਸੀਬੋ ਧਕਿਰੇ ਕੋਊ ਤੇਹਿਗ
 ਹੋਤ ਬਸੀ ਅਮਰੈ ॥ ਇਹ ਭਾਤ ਮਨੋਰਥ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜਟੀ ਸੁਖਿਨਾ
 ਰਘੁ ਬੀਰ ਹਕੰਨ ਕਰੈ ॥ ੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੁਖ ਸਾਗਰ
 ਕਮੋਰਸ ਕੇ ਸੀਸ ਪਰਮ ਕੀਸੀਵਾ ॥ ਦੇਵਨਾਗਨ ਵਬ ਧੁਲੇ
 ਪੁਨ ਆਯੋ ਦਸਗੀਵਾ ॥ ੫੩ ॥ ਰਾਵਨੇ ਦਾਚਾ ਮੋਰਠਾ ॥
 ਤੂ ਸਿਯਾਨਿ ਪਟਕੇ ਰਮੇ ਫਲ ਬਲ ਬਹੁ ਭੋਯੋ ॥ ਨੈਕੁ ਨੀ
 ਰਖ ਮਮ ਚਿਰ ਜਲਤ ਅਗਸੀਤ ਲਕਰਹਾ ॥ ੪੪ ॥ ਕਥਿ
 ਤੁ ॥ ਦਿਨ ਹੀਤੇ ਵੇਰਾ ਤੁਲੇ ਚਾਲੇ ਕਸਤੂਰੀ ਪਾਰ
 ਹੋਇ ਪਹਾ ਰਥੇ ਰਸਾਹੀ ॥ ਮੇਰੇ ਕੋ ਪਖਿਨਾ ॥ ਸਭੁ ਕੀ
 ਪਿਤੈ ॥ ਰਾਹੁ ਪੈਤੈ ਜੇ ਰਾਹੁ ॥ ਰਥੇ ਧੀਸੀ

ਹੇਰੇਜੇਤੁ ਕਪੇਛਾ ਤੇਰੇ ਪਾਤਿ ਨਾਤੁ ਰਾਮ ਜੀ ਬੇਕੀ ਹੋ ਜਾਨ ਬਾਤੁ
 ਥਾਹ ਸੀ। ਬੋਲੀ ਜੀ ਯਸ ਸੇ ਕਉ ਕਪੇਦ ਸਕੀ ਪਾਪ ਆਜ
 ਹੀ ਪਰੀ ਹੋ ਮੁੰਡ ਮਰ ਬੇਕੀ ਹੋ ਜੀ॥ ੫੫॥ ਕਬਿੰਤੁ।
 ਜੋ ਕਹੋਤੁ ਮੁੰਡਾ ਟਲਾਖੇ ਤੇਰੇ ਪਾਇ ਤੁਛੋਤੁ ਹੀ ਪਰਵਾਹੇ ਹ
 ਥੇਹ ਮੈ ਉਡਾਇ ਦੋ। ਅੰਬ ਜੋ ਕਹੋਤੁ ਤੇਰੇ ਪੈ ਕੈ ਸੇਵੇ ਗਾਏ ਬ
 ਨ ਜੋ ਕਹੋਤੁ ਰੇਰੇ ਪੈ ਕੈ ਪਲਕਾ ਭਾਇ ਦੋ। ਜੋ ਕਹੋ ਮਦੇ
 ਰੀ ਸਮੇਤੁ ਰਨ ਵਾਸਤੇ ਉਦਾਸ ਪੈ ਕੈ ਜੋ ਕਹੋਤੁ ਆਜ ਏਕ ਦੇਕ ਹ
 ਟੁਟਾਇ ਦੋ। ਐਸੀ ਕਰ ਬੀਰ ਰਾਪੁ ਬੀਰਤ ਜ ਕਯੋ ਸੀਸ
 ਜਾਹਿ ਜਾਹਿ ਕਹੋਤੁ ਅਬ ਹੀ ਜਗਾਇ ਦੋ॥ ੫੬॥ ਸੀ
 ਤੁਛਿ ਦਾਚੁ। ਕਬਿੰਤੁ। ਐਸੇ ਦੁਖ ਦੇਤੁ ਹੋਇ ਪਾਪਿ ਹੀ ਕੋ
 ਹੋਤੁ ਹੈ ਪੈਤੁ ਭੀ ਸਿਯ ਦੇ ਸਰਾਪ ਪਾਪੀ ਨ ਜਰਾ ਯੋ ਹੈ। ਸਾਜ ਦ
 ਲਾਏ ਮੇਰੇ ਪਾਨ ਨਾ ਬਯਾ ਹੀ ਪਰਤਾਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਖੇਲ ਮੇ ਪੈ ਜ
 ਤੁਨ ਮਿਟਾਯੋ ਹੈ। ਸੋਈ ਤੀਯ ਕੰਨ ਕਾ ਮਰਾਮ ਕਵਿ ਸਾਚੀ ਕਹੋ
 ਪਾਤਿ ਕੋ ਮਿਟਾਇ ਜਸ ਆਪ ਨੇ ਚਲਾਯੋ ਹੈ। ਰਵਿ ਕਉ ਦੋਤੁ ਅ
 ਕੈ ਦੇਖ ਕੈ ਖਦੋ ਤਤੁਨ ਅੰਧ ਦਸ ਕੀ ਪਮਨ ਕੰਨ ਕੇ ਲੁਭਾਯੋ ਹੈ
 ॥ ੫੭॥ ਕਬਿੰਤੁ। ਪਾਪ ਕੋ ਮਨੋਰ ਬਰੇ ਪਾਪੀ ਮਨ ਹੀ
 ਮੈ ਭੁਲੇ ਉਪਰ ਕਹੋਤੁ ਲੋਕ ਬਾਵਰੇ ਕਹੋਤੁ ਹੈ। ਭਿਜ ਟੀਝੇ ਦੇ
 ਖਜਾਹਿ ਬਾਪ ਜੋ ਤੋ ਕੇ ਦੇਖ ਨ ਹੀ ਜਾਤੇ ਮੇਰੇ ਪਾਨ ਨੇ ਕੁਰੇ ਖਨ
 ਗਹਤੁ ਹੈ। ਰਾਮ ਭੁਜਵੰਤੁ ਪਰੇ ਐਸੇ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕਰ ਕੇ ਟਕ ਬ
 ਹਉ ਪੁਲਕਾਹੇ ਕੇ ਦਹੋਤੁ ਹੈ। ਜਾਹਿ ਦਸ ਕੀ ਪਬੀਲੇ ਵਨ ਸੇ
 ਅੰਧ ਕਹੂੰ ਪਾਰੇ ਪੁੰਜ ਬੀਜ ਠੀਕੇ ਹਾਥ ਮੇਰੇ ਹੋਤੁ ਹੈ॥ ੫੮॥
 ਰਵਨੇ ਦਾਚੁ। ਕਬਿੰਤੁ। ਐਸੀ ਸੁਨ ਗਯੋ ਲੋਕ ਨੇ ਭੁ
 ਨਿਸੀ ਕਜੈ ਸੇਰੰਫ ਮੀਨ ਬਿਨ ਨੀਰ ਅਕੁਲਾਤੁ ਹੈ। ਰਾ
 ਆਯੋ ਦਇ ਜੀਤਾ ਕੀ ਕਹੂੰ। ਛਾਬਿ ਮੇਰੇ ਪਛੁਤਾਇ

੧੫੮
 ੧੦੧

੧੬੦

੧੫

ਭਗ

ਉਤਪਤਿ ਹੈ। ਕਰੋ ਏਕਵੰਤ ਛਲੁ ਦੇਖੋ ਤੇ ਸੀਯ ਕੋ ਬਲੁ ਕੈ ਸੇ
 ਨ ਮਿਲੈ ਗੀ ਸੋ ਸੋ ਐਸੇ ਇਤਹ ਤਹੈ। ਕੀਚਧਨੁ ਦੇ ਕੈ ਮਨਚ
 ਹਤਹੈ ਬੰਚਕ ਜੋ ਐਸੇ ਪਰਪਚਿਨਤੇ ਰਚਨ ਲਜਾਤਹੈ॥੫੯॥
 ॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਮਨਮੋਕਿਯੋ ਕਲਾਪੁ ਰਾਮੁ ਚੰਦ ਬਨੋ ਆ
 ਪੁਲੀਨੇ ਗਥ ਰਾਪ ਮਥੇ ਮੁਕਟ ਬਨਾਇ ਕੋ। ਪੀਰੇ ਪਟਕਟ
 ਸਮੇਲ ਪੇਟ ਕੋ ਨਿਖੰਗ ਕਸ ਅੰਗ ਅੰਗ ਸੁੰਦਰ ਅਨੰਗ ਕੋ
 ਲਜਾਇ ਕੋ। ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਥੇ ਕਾਟ ਬਾਂਡੁ ਆਪੋ ਆਪ ਕਰਧਾ
 ਚਪਾਚਲੀਨੇ ਕਰ ਲੇਹੁ ਸੋਭਿ ਜਾਇ ਕੋ। ਚਲੋ ਸੀਯ ਤੀਰ
 ਪੁਬੀਰ ਬਨ ਮਾਯਾ ਬਲ ਬੇਖ ਕੋ ਪਤਾ ਪੁਪਾ ਪਰਸੋਨ
 ਆਇ ਕੋ॥੬੦॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਧਯੋ ਚੰਦ ਬਾਰਨ ਬਿਦਰ
 ਨ ਸੀਯੋ ਕੋ ਸਤ ਪਤਤ ਉਧਾਰਨ ਕੋ ਰੂਪ ਤਨ ਪਾਰ ਕੋ। ਸੇ
 ਵੰਕ ਸਿਖਾਏ ਰਾਮ ਚੰਦ ਆਏ ਜੀਤ ਬਨ ਮੁਰੂਲ ਕਾਏ ਹਾ
 ਬੰਬੈ ਗੀਨਿ ਜਮਾਰ ਕੋ। ਭੇਰੀ ਫੋਲ ਪਟਹ ਨਿਜਾਨ ਸੋ ਸੁਹਾਏ
 ਬੀਰ ਦੰਦ ਭੀ ਬਜਾਏ ਲੋਕ ਰੀਸਤ ਨਿਹਾਰ ਕੋ। ਰਾਵਨ ਕਹ
 ਤ ਬਾਮੀ ਹੈਨ ਮਨ ਕਾ ਮੀ ਅਬ ਜਾਨਤ ਹੋ ਜਾਨ ਕੀ ਲਖੇ ਤੇ ਛੁ
 ਤੇ ਜਾਰ ਕੋ॥੬੧॥ ਪੁਰਿ ਦਾਸੀ ਲੋਗਨ ਉਦਾਰੁ। ਕਬਿੱਤੁ
 ॥ ਕੇਉ ਕ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਸਰੂਪ ਭਏ ਰੂਪ ਲੀਨ ਮਨੋ ਮਨਹ
 ਰੇ ਰੂਪ ਐਸੇ ਰਯੋ ਹੋਰ ਕੋ। ਏਕ ਕਰਧ ਜਨ ਭਏ ਮੋਢ ਕੇ ਪਸ
 ਨੋ ਜੋ ਗਏ ਕਲੋਰ ਕਹੈ ਹਮ ਦੇਖੈ ਕਹੂ ਫੇਰ ਕੋ। ਏਕ ਕਹੈ ਤੁਲ
 ਕੀਨੀ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਮ ਚੰਦ ਰਾਵਨ ਸੇ ਪਾਪੀਤੁ ਮਮਾ ਕੋ ਘੋਰ
 ਘੋਰ ਕੋ। ਏਕ ਕਹੈ ਰਾਜ ਕਰੇ ਲੋਕ ਕੋ ਨਿਸ਼ਿਕ ਆਜ ਬਗ
 ਰ ਬਜਾਰ ਸਬ ਕਹੈ ਟੇਰ ਟੇਰ ਕੋ॥੬੨॥ ਰਾਵਨੇ ਦਾਰੁ॥
 ਕਬਿੱਤੁ॥ ਜੋ ਜੋ ਕੋ ਲਾਗੇ ਮਨ ਤੇ ਸੋ ਤਾ ਕੋ ਪੁਕਾਰੇ
 ਨ ਪੂਰਨ ਅਨੰਤ ਰਾਮ ਦੇਖੈ ਸਿਰਤਾ ਜਤੇ। ਰਾਵਨ ਕਹਤ ਜੇ

ਵੇਪਾਵਤ ਸੁਰੂਪ ਨ ਖਤੇ ਤੇ ਬਡ ਭਾਗੀ ਵੇਰ ਕੀ ਨੇ ਤੇ ਹੀ ਕਾਜ ਤੇ ॥ ੬੩ ॥
 ਹੁਣੇ ਕਨਲਾ ਗਯੋ ਸਤ ਤੇ ਛੁਡਾਉ ਸੀਯ ਜੇ ਖੇਰ ਗਰਾਜ ਸੁਪਾਛੇ ॥ ੬੪ ॥
 ਨੀ ਸੁਰ ਰਾਜ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਸੋ ਕ ਬਨ ਰਾ ਪੰਜ ਸੀਲ ਤੇ ਹੀ ਛਿਨ
 ਐਸੀ ਮਨ ਆਈ ਮਨੋਰੁਪ ਜੋ ਪੈਲਾ ਜਤੇ ॥ ੬੫ ॥ ਕਥਿਤੁ ॥
 ॥ ਗਵਨ ਕਹਤ ਬਾਮੀ ਜੀ ਸੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਕਾ ਮੀ ਪਹਲੇ ਸੀ ਆਸੇ
 ਤੈ ਸੇ ਕੋ ਨ ਉਮਹੰਤ ਪੈ ॥ ਕਹਾ ਗੁਪਤ ਗੀ ਮਤ ਰਾਮੇ ਅਨੁਸਰੀ ਜਾਤੇ
 ਪਰੀ ਪਰੀ ਲਾਜ ਸੀਲ ਚੀਲ ਕੇ ਗੰਗਤ ਪੈ ॥ ਅੰਗ ਮੇਰੇ ਜੀ ਅਤੇ ਪੁ
 ਚੰਡੇ ਪਛੀ ਨਹੇ ਤਜਾਇ ਬੁਧ ਮੰਡੁ ਨ ਅਖੰਡੁ ਲਵਹਤ ਪੈ ॥ ਸੋ ਜ
 ਨੈ ਪਾਪੀ ਦੇਹ ਰਚੀ ਹੈ ਫਿ ਪਾਕੀ ਜਾਕੇ ਐਸੀ ਇਕ ਜਾਨ ਕੀ ਸੋ ਪਰੇ
 ਰਹਤ ਪੈ ॥ ੬੬ ॥ ਕਥਿਤੁ ॥ ਤੁਧੁ ਪੈ ਨਤ ਜੀ ਅਸ ਕਾ ਹੇਤੇ ਜੁ
 ਪਰ ਜਗਯੋ ਸੀਯ ਪਾਸ ਹਾਥ ਮੁੰਡ ਲਟਕਾਇ ਕੇ ॥ ਗਵਨ ਕੇ ਮੇ
 ਨਾ ਰੇ ਨਾ ਰੇ ਮੇ ਉਤਾਰੇ ਦੇਖੀ ਬਿਭਾ ਅਬ ਭਾਰੇ ਦੇ ਤੇ ਕੇ ਵਿਖਾਇ
 ॥ ਜਾਨ ਕੀ ਕੇ ਅੰਗ ਕਛੁ ਤੇ ਹੀ ਛਿਨ ਐਸੇ ਭਏ ਜਾਤੇ ਕਛੁ ਬੋਲੀ ਨ
 ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ ਰਜਾਇ ਕੇ ॥ ਕਾਮ ਕੀ ਕੁਛਾਰ ਤੇ ਪਛਾ ਰਖਾਇ ਪਰੀ ਕਹੀ
 ਹਾਕ ਕਹੀ ਬਾਰ ਕਹੀ ਕੁਖ ਨਾਗਿ ਰਾਇ ਕੇ ॥ ੬੭ ॥ ਦਿਜਟੀ ਉਦਰੁ
 ॥ ਕਥਿਤੁ ॥ ਉਗਰੇ ਤੁਧੁ ਜੋ ਕਲਪ ਰਿਸੇ ਪਟ ਜੋ ਕਪਟ ਕੋ
 ਜਾਨੇ ਜੇ ਸੇ ਨਟ ਕੀ ਦੇਖਾਇ ਬੋ ॥ ਦੂਜੇ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਕਯੋ ਜਾਨ ਕੀ
 ਜਾਨੀ ਭਈ ਯਹੋ ਏਕ ਓਕ ਪਤਿ ਰੂਪ ਕੇ ਬਨਾਇ ਬੋ ॥ ਤੋ ਚੋਰਾ ਪੈ
 ਟ ਬੋ ਕੋ ਦੇ ਕੇ ਪੈ ਨਟ ਰੇ ਮਨ ਕੇ ਸੇ ਜੇ ਸੇ ਪਾਨ ਬਿਨ ਦੇਹ ਕੇ ਰਲਾਇ
 ਬੋ ॥ ਜੋ ਜੋ ਮੇਰੇ ਪਾਇ ਤੇ ਤੇ ਠਗ ਕੇ ਸੇ ਪਰੇ ਪਾਇ ਤੇ ਲੋ ਆਇ
 ॥ ਦਿਜਟੀ ਕੋ ਬਾਨੇ ਪੈ ਸਿਖਾਇ ਬੋ ॥ ੬੮ ॥ ਗਵਨੇ ਦਾ ਰਾ ਕਥਿ
 ਤੁ ॥ ॥ ਤਾ ਹੀ ਛਿਨ ਛੁਯੇ ਲੇ ਪਲਿ ਕਪਟ ਜੋ ਸੁਸੇ ਕਚਿ ਪਾਇ
 ਨ ਕੇ ਪਤੇ ਖਿਸਾਇ ਭੁਮਿ ਪਾਰੇ ॥ ਯਾ ਹੀ ਪਰ ਪਚੇ ਮੇਰੇ ਰਕਨ
 ਪਾਯੋ ਸੁਖ ਕੰਦ ਨ ਭੋ ॥ ਜਾਨ ਕੀ ਨ ਛੇਦੀ ਪੈ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਜੋ ਲੋ ਜ

੬੨ ਇਸਾਚੇਉ ਨਜੀਤੋਂ ਰਨਰਾਮਚੰਦਤੋਂ ਲੋਮੋਕੇਵੁਭੀਸਦਈਅ
 ੪੯ ਧਿਕਾਰਹੈਅਜੀਤੋਂ ਸੁਰਰਾਜਤੀਨਲੋਕਕੋਸਮਤਰੁਮੇਰੋਮ
 ਅਜਪਾਤਪਾਤਰੁਰਹਾਹੈ॥੬੩॥ ਵੇਰਤਾ ਵਿਹਬਿਧਿ
 ਰਾਵਨਾਇਤਲਟੇਮੀਚਨਿਪਟਨਿਜਕਾਰਾਉਇਜਟੀਸਰ
 ਮਾਸਹਤਸੁਨਹੁਸੀਯਕੀਬਾਤ॥੬੪॥ ਸੇਕਾ ਕਰਮ
 ਭੇਖਨੀਸੀਸਟਿਹੀਸਿਸਟਤੋਮਹੀਟਿਹੀ॥ਰਮਸਕਲਸੁ
 ਰਈਸਤਕੀਤੀਯਐਸੀਦੁਖੀ॥੬੫॥ ਸੀਭੋਵਚਾਕਥਿ
 ੬ ਸੀਤਾਪਛੁਤਾਇਮੁਰਬਾਇਦੁਖਪਾਇਯਭਿਰੁਹੈਹਾਇ
 ੪ ਹਾਇਸੀਲਲਾਜਧਨਗਯੋਹੋ॥ਕੰਟਕਬਨਾਥੇਖਰਮਹ
 ੬ ਕਐਯੋਪਾਪੀਮੇਰੋਮਨਧੁਆਕਸੋਧੋਲਹਫੁਯੋਹੋਸੀਨ
 ਆਜਤ੍ਰਿਜਟੀਤੁਰਤਿਮੇਸੋਕਹੈਤੋਰੋਅਜਹੀਸਿਕਹੈਕਲਿ
 ਕੰਝੀਨਬੁਯੋਹੋ॥ਦੇਖੇਦੇਖੇਯਹੀਮੇਰੋਮਨਕਦਿਹਾਈਮਈ
 ਫੁੱਪਾਪੀਸੋਤੋਪਾਪੀਮਿਲਬੇਕੋਭਯੋਹੋ॥੭੦॥ ਕਥਿਤੁ
 ਹਾਬਿਰਚਹਾਸੁਰੇਸਚੰਡਕਥਾਨੇਸਸੇਸਕਦਿਨੇਸਦੇਹਾ
 ਬਲਗਤਗਿਲਾਨਕੀ॥ਬੋਰੋਅਪਰਾਧਇਕੀਨੇਦੁਖਦੀਸੇ
 ਮਹੀਬੇਖਦੇਖਤੁਲੀਤਉਹੈਤੋਅੰਤਾਜਨਕੀ॥ਚਰਮੇਲਪਦੁ
 ਤੋਰੋਪ੍ਰਾਨਦੇਉਡਾਉਅਜਜੋਗਸਾਧਯੋਹੋਤੋਰੋਸਰਤੀਅਚਨ
 ਕੀ॥ਰਾਮਭੋਗਭੁਲਰਹੀਲੋਗਨਮੇਠਲੀਸਫਰਾਅਕਦਿਮੇ
 ਗਇਰੋਇਥਹੈਜਾਨਕੀ॥੭੧॥ ਕਥਿਤੁ ਪਹਿਲੇਤੋਰਾ
 ਮਹੀਤੇਕੋਟਕਪਟਜਾਤੇਅਬਰੋਕਪਟਹੀਮੇਅਪਾਇਜਤੁ
 ਠੀਯੁਟਪਿਨਮੇਰੋਅਪਰਾਧਮੇਰੋਪ੍ਰਲਾਥਤੀਮੇਰੋਅੰਗਨੇ
 ੬ ਰਿਸਤੁਹੀ॥ਦੇਹਕਹੀਪਾਇਫਲੇਪਾਇਕਹੈਨੈਲਲੋਨੈਸਦੇਰ
 ਮੇਰੋਮੇਹੁਆਇਲਪਟਹੈ॥ਪ੍ਰਾਨਨਉਡਾਭੁਮਾਹੈਤੇਨ
 ਫਟਜਾਇਯਾਹੀਮੇਸਮਾਇਸੀਯਐਸੀਦੁਸ਼ਿਗਾਠਹੀ॥੭੨॥

੨॥ ਗੁਣਿਤੁ॥ ਅਰੇਮੇਰੇਪਾਨਮੇਰੇਕਹੇਤੇਉਡਾਤਨਹੀਅ ॥੧੬॥
 ਪਨੇਕਤੁਰਤਰਾਮਹੀਤੇਪਾਈਚਾਸਦਾਕੇਸੀਗਈਮੋਹਿਹੋ ॥੧੭॥
 ਤੀਕਵਾਤਕਲਗਮਜੁਪੈਜਾਹਮੇਰੇਦੁਖਅਤਿਗਾਈਚਿ ॥੧੮॥
 ਅਚਾਨਹੋਇਤਹਕੈਸੇਰਯੇਭਾਵਤਹੈਨਿਪਟਨਿਲਾਜ ॥੧੯॥
 ਤਰੋਕੋਕੋਬਤਈਚਾਕਿਧੰਮੇਰੇਪਾਨਸਥਤੁਮਸੇਕਯੇਯੋ ॥੨੦॥
 ਕੇਸੀਰੁਖੇਧਾਸੇਦੇਹਫੇਗੁਜਿਨਜਾਇਚਿ॥੨੧॥ ਕ ॥
 ਬਿੰਤੁ ਪਾਨਕਹੈਬਾਤਸਨਜਾਨਕੀਪੁਬੀਨਹਮਤਿਮੇਰ ॥੨੨॥
 ਘੁਬੰਜੁਮੇਨਜਰੇਨਰਹੰਤਹੈਲੋਗਯੋਕਹਤਸੀਤਾਬਿਰ ॥੨੩॥
 ਹਿਤੇਗੀਧੈਰੀਉਨਹੀਸੋਰਾਮਹਿਗਏਸੇਕੈਕਹੰਤਹੈ ॥੨੪॥
 ਤਹੇਕਹਤਹੈਕਾਹੇਤੋਲਸਈਸੁਰੇਜਤੇਮੇਰੇਪਾਨਮੇਰੀਦੇਹ ॥੨੫॥
 ਕੋਬਥਹੈ ॥ਤਉਜੋਲੋਤੁਕੋਰਪੁਨਾਇਕਨਹੈਟਕੋਤੋਲੋਤੇ ॥੨੬॥
 ਗਬੰਹਮਲਖਕਸਹੰਤਹੈ॥੨੭॥ ਤਿਜਟੀਓਦਾਚੁ॥
 ਕਬਿੰਤੁ॥ ਮੇਸੇਰੁਯੋਸਮਾਧਨਪਾਨਸਿਬਯੋਗਜਾਨਤਿਜ ॥੨੮॥
 ਯਕਕੋਸਧਾਨਕਹੈਕੋਧਰੰਤਹੈ ॥ਕਾਲਪਰੇਨਰੋਰਘੁਬੀ ॥੨੯॥
 ਰਕੋਲੋਗੀਕੋਨਤੁਰੇਏਕਫਲਹੀਮੇਫਲਸੀਮਰੰਤਹੈ॥੩੦॥
 ਤੋਕੋਕੀਘਾਤੇਤੁਰਲਾਗਏਈਰਹਤਪਜਾਗੀਮੇਰੇਯਾਤੇਗ ॥੩੧॥
 ਵਨਤੋਮਤੇਰੁਰੰਤਹੈ ॥ਜਿਲੋਭਮੇਰਾਪਤਨਦੇਤਨਸਰਾਧ ॥੩੨॥
 ਕੋਤੋਲਾਪਮੇਲਲੀਲੀਆਪੈਕੋਧਰੰਤਹੈ॥੩੩॥ ਕਬਿੰਤੁ ॥
 ਤੇਰਪਦਰਜਕੇਪੁਤਾਪਤੇਪੁਤਾਪਹਮਜਾਨੇਰਘੁਬੀਗੁ ॥੩੪॥
 ਕੋਤੋਲਕਿਸਾਸਹੈ ॥ਤੀਰਥਕੇਥਾਸੀਜੈਸੇਜਾਤਨਸੇਕਹੈਤੁਮ ॥੩੫॥
 ਜਾਨਤੋਮਕੋਰਯੋਹਮਤੇਪੁਕਾਸਥੈ ॥ਰਾਮਦੀਪਜੋਤਿਮੇਪਤ ॥੩੬॥
 ਕੋਕੇਵਨਸੇਪਰੀਨੈਕਲਹੈਪੁਨਪਲਹੀਮੇਸਾਸਹੈ ॥ਦੇਖ ॥੩੭॥
 ਤਮੇਸੇਸੇਪਸੀਮੇਪਰਾਸੇਲੁਟਗੀਧਨਮਹੈਸੇਪਾਸੇ ॥੩੮॥
 ਸੋਸਾਸਹੈ॥੩੯॥ ਸੀਤਓਦਾਚੁ॥ਕਬਿੰਤੁ॥ ਹਿਮਿ

ਤੁਕਟੀਆਛੇਸਿਸਰਬਸਿਤਪਛੇਰੀਖਮਕੇਲਾਗੇਕਯੋਕੇ
 ਨਨਾਉਜੁਡੀਏ॥ ਉਤਰੀਹੋਦਖਕੇਸਮੰਦਮੇਸੀਨਉਚਫਲ
 ਭਤਕਿਨਚੇਹੋਇਹਾਸੀਕੁਦਬੁਡੀਏ॥ ਨੈਕਤੁਰਪਾਏਹਰਖਾਏ
 ਸੀਚਿਮਰੇਕੈਸੇਜੈਸੇਬਾਉਚਲੇਅਨਚਲੇਦਸਾਗੁਡੀਏ॥ ਤਿਨ
 ਟੀਹਮਾਰੇਦੇਸਮੇਸੇਉਤਪਤਨਹੀਰਾਮਰਾਜਸੁਨੇਤੇਲਗਾਇਪ
 ਖਉਡੀਏ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਨਗਰਅਯੁਧਯਾਸਭਸੁਖੀਜ
 ਹਚਮਰੇਗਜਾ॥ ਰਘੁਪਤਿਚਰਨਪੂਰਾ॥ ਤੇਪਾਰਘਰਇੰਮ
 ਜਾ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਰਾਜਨੀਤਤੇਸੇਕਹੋਸੁਨਤਿਜਟੀਦੈਕ
 ਨਾ॥ ਬਿਨਦਰਸਨਰਘੁਨਾਥਕੋਬਿਧਿਨਕਰੇਜਲਪਨਾ॥੧੩॥
 ਦੋਹਰਾ॥ ਰਘੁਪਤਿਬਿਨਸਭਏਕਸੇਛੁੜਚਮਗਸਿਰ
 ਹਿ॥ ਭੂਖਨਭੋਨਬੁੰਡਾਰਤੇਹਯਗਯਸੁਖਘਰਮਾਹਿ॥੧੪॥
 ਕਬਿਤੁ॥ ਚਿਤ੍ਰਭੂਮੇਲਿਖੇਨਬਾਚਿਤ੍ਰਚਿਤ੍ਰਕਾਰਤੀਯਪ
 ਯਤੇਵਿਛੋਰਕੈਨਲਿਕਕੈਸੇਹਾਲਹੈ॥ ਮਾਨਸਕੀਕਹਾਸਹਾਰ
 ਬਿਲਾਕਪੇਤਮੇਰਚਕਵਾਰਕੋਰਬਿਨਨਾਰਿਨਮਰਾਲਹੈ॥
 ਸਦਾਮਤਿਗਯਾਨਮੇਕਿਬੇਦਕਪੁਰਾਨਮੇਕਿਧਾਨਦਨਮਾ
 ਮੇਸੁਮੇਸੇਏਕਢਾਲਹੈ॥ ਦਾਰਦਕੇਛਲਕੇਕਪਟਕੇਸਦਾਈ
 ਕਾਲਪਤਿਬਤਿ॥ ਪੁੰਨਜਗਅੰਨਕੇਸੁਕਾਲਹੈ॥੧੫॥
 ਦੋਹਰਾ॥ ਨਹਿਦਿਜਪੇਖੀਬਾਪਿਯੇਬਾਦਬ੍ਰਹਮਕੇਕਾਜ
 ਸ੍ਵਪਨਾਬਿਦੇਸਨਜਾਈਏਹਮਾਬਿਨਹਮਰੇਰਾਜ॥੧੬॥
 ਜੇਅਬਕੋਰਘੁਪਤਿਮਿਲੈਵਹੈਪੇਮਟਹਿਸਜਾਤੇਤ੍ਰਿਜਟੀਤੁ
 ਸਿਰਲੇਦਿਖਗਉਟਹਿਗਜਾ॥੧੭॥ ਸੋਠਾ॥ ਅੰਰਕੋ
 ਕਰੀਤਰਘੁਬਰਚਰਨਪਤਾਪਤੇ॥ ਕਰੀਅਹਸਤਪਤੀਤਸ
 ਜਾਨੀਪਾਨਸਮਾ॥੧੮॥ ਛਪੜਾ॥ ਕਟਕਨਿਬੁਕੈਦ
 ਏਉਧਤਖਜੁਰਤਰਾ॥ ਪਰਪਰਮੇਦੋਹਸਰਬਚਕਪੁ

ਪੰਨਾ ੧॥ ਕੁਟਿਲਤਰਨਭਾਮਭੰਗਜਟਲਬਟਭਸਮਮੁਕਰਮੁ ॥੬॥
 ਖਾ॥ ਬਿਨਾਬਿਜਲਧੁਨਿਕਵਲਅਵਰਕੀਪਤਨਪਾਇਦੁਖ
 ਅਕਲਿਕਰਾਮਸਭਾਬਿਨਾਸਿਸਿਅਰਦਰਦਾਬਿਨਪਜਾਪਸੁ
 ਪੁਰਸੀਰਕੁਪਲਿਪਟਭੁਮਰਚਿਤਚੇਰਰਘੁਪਤਿਸੁਜਾਸੁ
 ੮੫॥ ਦੇਹਰਾ॥ ਇਹਬਿਧਿਸਿੰਘਤਿਜਟੀਮਿਲੀਤਜੋ
 ਸੋਕਅਗਯਾਨਾਤੁਬਜਨਕੀਪਸਿਨਮੁਖਕਰਤਰਾਮਸੋਧ
 ਨਾ॥੮੬॥ ਫੁਪਯਾ॥ ਅਮਲਕਮਲਜਲਨੈਨਬੈਠਲ
 ਧੁਰਧੁਜਿਸ੍ਰਿਦਰਿਰਤਨਜਤਕੁਤੁਲਕਪੇਲਫੁਲਕਲਾਸ
 ਲਕਨਬਗਾਕਚਿਸਿਵਾਰਪਰਟਲਤਸਰੇਜਸਚਵਰਾ
 ਨਨਦਰਿ॥ ਪੀਤਬਸਨਦੁਤਦਸਨਗਸਨਅਰਿਬਸਨਾ
 ਧਪੁਰਾ॥ ਕਹਿਸੁਕਦਿਰਾਮਘੁਬੀਸਮਇਅਦਨਦਹਨਸੇ
 ਵਤਚਰਨਾਸੁਖਕਰਨਭਰਨਪੇਖਨਲਿਪੁਨਖਮਪਤਿਰਘੁ
 ਪਤਿਦੁਖਚਰਨ॥੮੭॥ ਦੇਹਰਾ॥ ਦੁਖਸੁਖਕੀਬਤੈਸੀ
 ਜਾਨੀਸੀਰਘੁਬੀਰਾਖੁਨਸਾਨੇਨਹਿਰਹਿਸਕੇਬੈਲੇਕਪਾਸੁ
 ਧੀਰਾ॥੮੮॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਅਬਤਜਸਕੁਚਵਿਚਾਰਘੋਰੇ
 ਲਿਕਨਿਸ਼ਿਕਹੁਇ॥ ਰਾਵਨਲਿਪਟਗਵਾਰਪੁਰਨਸੋਪੁਰੇਕ
 ਰੈ॥੮੯॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਫੂਲੇਅਗਿਨਮਾਤਹਨੁਮਾਨਅੰਗ
 ਦਸੁਭਟਾਚਲੀਯੁਪਕੀਬਤਸੁਨਹੁਸੁਨਵਹਰਾਮਕਦਿ
 ੯੦॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਰਘੁਪਤਿਕੇਗੁਨਗਾਮਸੁਨੋਯੋਬਿਕੀ
 ਧਪੀਲਕਾਤਉਜਥਾਮਤਿਰਾਮਬਰਨਤਸਿਤਪਤਾਪਤੈ॥
 ੯੧॥ ਦੇਹਰਾ॥ ਸੁਨੈਸੁਨਵੈਮਨਧਰੈਰਘੁਪਤਿਚਰ
 ਤਅਨਤਾਤਕੇਮੁਕਤਿਸਦਾਕਹੈਬਰੇਬਰੇਮੁਹਿਕੀਤਾ॥੯੨॥
 ॥ ਇਤਿਸੀਰਾਮਗੀਤੇਰਾਵਨਪਾਪਚੁਨਾਮਦਸਮੇ
 ਅੰਕ॥੧॥੯੩॥ ਦੇਹਰਾ॥ ਰਾਮਕਥਦਵਿਜ

ਬਾ ਮਾਤਿ ਬਰਨਤ ਜਗ ਅਨੁਸਾਰੁ ਜੀਖ ਗਉਡ ਫਿਰਾ
 ਕਰਿ ਰਤ ਪਰਤਨ ਅੰਬਰ ਪਾਵੁ ॥ ੧ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ਰਾਮ
 ਤਗਾਤਿ ਬਿਨੁ ਅਤਿ ਕਾਨਿ ਨਿਗਮ ਬਤਾਵਤ ਨੇਤਾ ॥ ੨ ॥
 ਬਲ ਤੇਰਾ ਵਨ ਛਲੋ ਮੀਰ ਉਗਾ ਹੀ ਦੇਤਾ ॥ ੩ ॥ ਸੋਰਠ
 ਤਬ ਲਗਾ ਸਾਧਨੁ ਪੁਰਿ ਜਬ ਲਗਾ ਪਰਸਨ ਪੈ ਮੇਰੇ
 ਕੇਤ ਮਭਾ ਜੈ ਦੂਰ ਬਿਨ ਦੀ ਪਬਤ ਨ ਕਰੈ ॥ ੪ ॥ ਸੋਰਠ
 ਏਕ ਸਰਨ ਬਾਤਿ ਹੋਇ ਜਪਤ ਪਨੇ ਮਸ ਬੈਰ ਹੋ ॥ ਪੁਰਬ
 ਨਰਿ ਨ ਹਿੰਦੋਇ ਕੋ ਪਤਿ ਬਤ ਸਰਾ ਹੀਏ ॥ ੫ ॥ ਸੋਰਠ
 ਇਤਨੇ ਕਰਹਿ ਉਪਾਇ ਸਭ ਫੇਕਰ ਇਕ ਪੈ ਮਾ ਬਿਨਾ
 ਸੁਨਹੁ ਮਨ ਲਾਇ ਸੁਕਾਵਿ ਗਾਮ ਬਿਨ ਤੀ ਕਰੈ ॥ ੬ ॥ ਕਾਭਿ
 ॥ ਤੀਰਥ ਕਰੈ ਅਨੇਕ ਸਦਾ ਮਿਲ ਮੀਨ ਭੋਕ ਅਰਕ ਛੁ
 ਅਨੇਕ ਚਾਰੇ ਜੁਗ ਗਾਇ ਹੈ ॥ ਪੰਨਹੂੰ ਸੋ ਪੇਟ ਭੁੰਗ ਸੇਵਤ ਭੁੰ
 ਗ ਅੰਕੁਰੰ ਗਤਿ ਨ ਖਾਤ ਬਨੀ ਮੈ ਘਰ ਛਾਏ ਹੈ ॥ ਚਾਤਿ
 ਬਿਨ ਹੀ ਸਾਥੀ ਪੁਰ ਮੁਢ ਮੇਢੇ ਹਾਥੀ ਧਮਲ ਹੀ ਬਿਲਾ ਲਥ
 ਜਨ ਮਗਾਵਾਏ ਹੈ ॥ ਨਚਨਾ ਚਮੇਰ ਜੋ ਬਿਬਾਦ ਘਨ ਘੋਰ
 ਜੋ ਉਡਾਇ ਪੈ ਮਹੀਨ ਰਘੁ ਨਾਥ ਕਹੂੰ ਪਾਇ ਹੈ ॥ ੭ ॥
 ਰਠਾ ॥ ਰਾਵਨ ਅਤਿ ਮਾਤਿ ਹੀਨ ਸਮਝੈ ਪੈ ਚਰਨ ਨ ਭਰੈ
 ਸੁਨ ਅਤਿ ਭਗਤ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕੰਭ ਕਰਨ ਬਧ ਕਾਨਏ ॥ ੮ ॥
 ਛਪਯਾ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਨ ਪੀਰ ਸੁਭਟ ਕਪਿ ਭੀਰ ਬਿਕਾ
 ਮਾਤਿ ॥ ਕਿਲੁ ਕਿਲਾਇ ਉਛਲੀਤ ਪੁੰਛ ਪਟਕਤ ਚੰਚਲਾ
 ਰੀਠਿ ਜੋਰ ਸਬ ਧਰਤ ਅਸੁਰਤ ਬਰਹਤ ਦੂਰ ਦਾਇ ॥ ਰਾਮ
 ਪਗਟਤ ਪਰਭਾਤ ਜਾਤਤ ਮਨਿ ਰਖ ਬਦਨ ਛੁਬਿ ਰਾਘੁ ਪ
 ਪੁਖ ਪਕਟਿ ਗਮ ॥ ਹਿਨਿ ਰਖਤ ਪੀਰ ਭੁਜਾਇ ਮਹਿ ਮਿਕ
 ਕਰੈ ਨ ਭਿਕਾਇ ॥ ਜਗ ਜਿਘਾ ਬਿਦਤ ਨ ਲੁਕਿ ਕਰਿ ॥ ੯ ॥

੬੮
੫੧

ਤੂੰ। ॥ ਐਸੀ ਭਾਤ ਰਹੇ ਜਹਾਂ ਗਾਝੇ ਰਨ ਖੰਭ ਤਹਾਂ ਕਹੈ ਰਖੁ
ਬੀਰ ਸੋ ਹਿ ਵਡੇ ਉਪਹਾਸ ਹੈ। ਉਪਾਪਤਿ ਤਾਰ ਕਉ ਪਾਸੈ ਉਪਦੇ
ਸੈਯਾ ਕੋ ਸੇਨ ਉਪਦੇ ਸੇਯਾ ਤੇ ਹਸ ਸੋ ਉਦਾਸ ਹੈ। ਬੋਲੈ ਹਸਿ
ਮਾਨ ਰਾਮ ਰੂਪ ਯਾ ਕੇ ਵਡੇ ਬੈਰੀ ਯਾ ਹੀ ਤੇ ਨਦੀ ਨੇ ਉਰ ਦੇ ਖਸੇ ਨ
ਬਿਸਾਸੁ ਹੈ। ਸਿਪਤਿ ਬਿਲਾਸ ਸਿਵ ਦੀ ਨੇ ਪੁਰੁਤ ਲੋਕੀ ਨੇ
ਸੋ ਤੇ ਵਾਹੀ ਮਤ੍ਰਿਕੇ ਕਟਾਛ ਕੋ ਪਕਾਸ ਹੈ। ੧੩॥ ਹਨੁ ਅੰ
ਦੇ ਵਾਚਾ ਕਬਿੰਤੁ। ਅੰਗ ਦਪਦਨ ਪੁਤ ਦੇ ਉਦੇ ਰਾਮ ਰੂ
ਤ ਹਸ ਕੋ ਬਿਭੀ ਖਨ ਸੋ ਕਯੋ ਕਤੇ ਰੂਰੇ ਗੋ। ਰਾਵਨ ਕੋ ਮਚਰ
ਪੁਬੀਰ ਕੇ ਪਤਾ ਪਤੁ ਮਜਾ ਇਲਿਕ ਹੈ ਨਿਸਿਕ ਵਡੇ ਰਾਜ ਕਰੇ
ਗੋ। ਤੋ ਕੋ ਰਾਜ ਦੇ ਤਹ ਮਦੀ ਚਨ ਵਿਗਾ ਕਯੋ ਕਾਜ ਜਾਨਤ ਹੈ
ਮੇਛਾ ਰੂਤੇ ਗਨ ਮੇ ਪਰੇ ਗੋ। ਭਾਈ ਕੀ ਬਭੁਤ ਪਾਇ ਰਾਮ ਚੰਦ
ਕੋ ਰਿਝਾਇ ਕਹੈ ਤੇ ਹਮਾਰੇ ਆਗੇ ਕਹਾ ਕਹਾਂ ਪਰੇ ਗੋ। ੧੪
॥ ਬਿਭੀ ਖਨੇ ਵਾਚਾ ਕਬਿੰਤੁ। ਸੁਧੇ ਵਖ ਦੇ ਤੇ ਹੋ ਕ੍ਰਿਪ
ਨਕਾ ਵਲੇ ਤੇ ਹੋ ਜਾਨਤ ਹੈ ਰਾਜ ਪਾਇ ਰਾਜ ਕੋ ਕਮਾਇ ਹੈ
ਏਕ ਰਾਮ ਰੇ ਮਪਰ ਕੋਟ ਰਾਜ ਦੇ ਲੁਟਾਇ ਜਹਾ ਪਗ ਪੂਰਤ
ਹਮਾ ਬੁਝੀ ਲੁਟਾਇ ਹੈ। ਆਪਨੇ ਈਲੋ ਚਨ ਕਮ ਲੋਕ ਵਿ
ਨਾ ਕਰ ਦੇ ਉਪਰੁਤਾ ਹੀ ਗੈਲ ਪਾਮ ਪਧਰਾਇ ਹੈ। ਲੋਕ ਛਿ
ਰਕਾਇ ਚਰਕੇ ਦਕ ਸੋ ਹਨੁ ਮਾਨਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਤੁ ਮੇ ਕੋਟ ਬਿਸ
ਨਖਵਾਇ ਹੈ। ੧੫॥ ਵੇਹਰਾ। ਏਇਤ ਸਬ ਧਮਿਨ
ਮਨ ਹਰਖ ਵੰਤੁ ਸਬ ਗਾਤਾ ਸਿਖ ਸਬ ਦਸੁ ਨਰੰ ਕਜਿ ਮਸੁ
ਨਹੁ ਲੋਕ ਕੀ ਬਾਡਾ। ੧੬॥ ਰਾਵਨੇ ਵਾਚਾ ਸੋਰਠਾ।
ਸੁਨਹੁ ਮਹੇ ਵਰ ਬਾਤ ਤੂੰ ਮਤ੍ਰੀ ਰਾਵਨ ਕਹੈ। ਵੇਖ ਰਾਮ ਕੀ ਪ
ਤਾ ਆਯ ਗਯੋ ਜਾਨੈ ਨਹੀ। ੧੭॥ ਮਤ੍ਰੀ ਚੰਦਾ ਚਾਸੇ
ਰਠਾ। ਯਹੋ ਬਡੀ ਬਿਪਰੀਤੁ ਮਰ ਮੇ ਜਾਨਤ ਨਹੀ। ਸ

ਦਾ ਬੁਨਕੀ ਗੀਤਿ ਬਹੁਤ ਕਰੈ ਬੋਰੈ ਕਰੈ ॥ ੧੮ ॥ ਕਬਿੰਤੁ ॥ ੧੬੮
 ਰਾਮਚੰਦਰੇ ਜਬ ਪੀਰ ਜਨਰ ਯੇਤੁ ਬਹੁ ਮਿਰਗ ਮਗ ਕਿ ਬੁਭ
 ਈਭੁ ਗੀਨ ਉਕੀ ॥ ਸੁਰ ਛਪੇ ਜਿਧੁ ਜਾ ਬੀਚ ਕੀ ਨੇਪੈ ਸਮੁੰਦ ਕੀ ਚਨ
 ਰਸੇ ਪੈ ਗਏ ਅਰਿ ਧੋਨ ਅਸ ਅਉਕੀ ॥ ਸਿਖ ਨ ਕੇ ਬਾਜ ਤਬ ਹਰ
 ਭਈ ਛੁਤੀ ਟੁਕ ਕੁਮਾਰੀ ਤੇ ਦੇਹ ਮਾਨ ਲੀਨੀ ਮਾਨੇ ਪਾਉਕੀ ॥ ਏ
 ਤੇ ਪਰ ਬੁਝੁ ਤੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਮਹਾ ਗਜ ਜੰਮੈ ਕਲਰਾਵਰੈ ਕੇ ਬ
 ਵਰੈ ਸੁਭਾਉਕੀ ॥ ੧੯ ॥ ਔਰ ਸੁਨੇ ਬਾਤ ਕੀਨੇ ਮਾਨੁ ਖਕੇ
 ਗਾਤ ਕਪਿ ਧੀਰ ਚੰਦਰਾ ਜਬੇ ਖਸਬ ਕੇ ਬ ਨਾਇਕੈ ॥ ਸਬ
 ਹੀ ਕੋ ਦੇ ਕ ਮਾਨ ਬਾਨ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰ ਰਾਉ ਸੋ ਬਢਾਇ ਰਾਪ
 ਹਾ ਬਨ ਚਢਾਇਕੈ ॥ ਦੁੰਢੁਤੀ ਬਜਾਇ ਬੈਰ ਪ੍ਰਗਟੈ ਜਨਾਇ
 ਮਲਿਕਾ ਕੇ ਨਿਸਿਕ ਫਿਰਾ ਡੋਲੇ ਦਲੁ ਆਇਕੈ ॥ ਸੁਰ ਨ ਬੁਝ
 ਇਕੁ ਭੁਕਰੈ ਜਗਾਇ ਰਾਜਾ ਬਾਤ ਬੀਤ ਗਏ ਤੇ ਰਹੇ ਗੋਪ
 ਤਾਇਕੈ ॥ ੨੦ ॥ ਰਾਵਨੇ ਦਾਰਾ ਕਬਿੰਤੁ ॥ ਬਾਧ ਬਾਧ
 ਗਾਤੀ ਪੰਛ ਪਤੀ ਜੇ ਸਿਗਾਤੀ ਮੇਰੇ ਤਾਤੀ ਬਾਨੀ ਬੋਲ ਬੋਲ
 ਯੇਹੋ ਸੁਨਾਇਕੈ ॥ ਮਾਨ ਸਕੀ ਜਾ ਰੀਝ ਛਾਤੀ ਪਾਈ ਬੈਠੇ
 ਪਰ ਮਨ ਕੀ ਸੁਰ ਤੀਬਾਤੀ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ਆਇਕੈ ॥ ਸਿਵ ਕੀ ਰਿ
 ਪਤੀ ਕਰੇ ਜਮ ਕੀ ਜਿਮਾਤੀ ਸਭ ਜੇਗ ਨੀ ਬਿਲ ਬਿਲਾਤੀ
 ਪਠਉ ਅਪਾਇਕੈ ॥ ਪਾਤੀ ਲਿਖੀ ਦੇਤ ਨ ਕੋ ਨਾਤੀ ਕਮਲਾਸ
 ਨ ਕੋਰਾਤੀ ਕਰ ਅੰਧੇ ਛਾਤੀ ਕੋ ਪਉਪ ਜਾਇਕੈ ॥ ੨੧ ॥ ਸੋ
 ਰਠਾ ॥ ਰਾਜ ਮੰਦਿ ਪਰ ਬੈਠ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਸੋ ਬੁਝੁ ਤ ਪ੍ਰਗਟਾ ਬੀਸ
 ਰੁਜਾ ਅਮੋਰ ਮਲਖ ਨ ਪਰ ਪਾਹੁਨੇ ॥ ੨੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਬੋਲ ਮੋਹੇ ਦਰਸੈ ਕਯੋ ਬਹੁ ਲਿਕ ਕੇ ਰਾਇ ॥ ਰਾਮਚੰਦਰ
 ਹਕਰ ਹੋ ਕਹੁ ਮੇਸੋ ਸਤੁ ਗਾਇ ॥ ੨੩ ॥ ਮੰਤ੍ਰਿ ਦਾਰਾ ॥
 ਸੋਰਠਾ ॥ ਸੁਨ ਰਾਜਾ ਮਮਈ ਸਤ ਬਜੇ ਰਬਿ ਨਤੀ ਕਰੈ ॥ ਰ

ੴ ਕੁੰਤਕਾਨਹਿਜਗਾਇਕਹੈਆਖੋਘਰਭੱਫਤਕੋਭਲੇਈਮ
 ਨਈਏ॥੩੩॥ ਕਬਿੰਤਾ॥ ਮੇਘਨਵਜਾਇਫਲ
 ਲਾਖਕਬਜਾਇਰਯੋਤੋਤੋਕੁੰਤਕਾਨੁਬਡੇਈਸੁਖ
 ਪਾਯੋਹੈ॥ਹਾਬਲਕੇਸੁੰਤਤੇਤੋਗੋਡੁਫਰਫਾਇਰਹੇਮਾਨੇ
 ਉਚਾਪੁਰਲੀਭਤਸੇਸਦਾਯੋਹੈ॥ਬੋਲੀਤਬਨਰਿਯਾਕੇ
 ਏਕਹੈਉਪਾਇਕਯੋਜੈਸੀਭਾਤਰੁਦੁਆਨਆਪਨਜਗ
 ਯੋਹੈ॥ਕਾਨਮੇਗਨੇਸਕੇਪਠਾਇਪਛੇਕੋਟਗਨੇਲੋਚਨਮੁ
 ਦੇਈਰਹੇਉਤਰਸੁਨਯੋਹੈ॥੩੩॥ ਕਬਿੰਤਾ॥ ਸੈ
 ਈਕਮਕੀਨੰਗਜਸੁੰਨਬੁਲਾਇਕੋਬਜਾਇਫਲਦੇਵ
 ਭੀਸੇਕਾਨਮੇਪਠਾਏਹੈ॥ਅੰਗਸੁਬਸੁਰਨਸੇਕਯੋਹੈਪ
 ਦਰੁਲਗਾਨਹੁਲਾਗੇਕੋਸੇਜੈਸੇਪਛੀਗਿਰਫਾਏਹੈ॥
 ਪਕਿਚਾਰਪਚਲੇਤੋਸਮਸੁਨਪਰੀਕਾਭਏਗਤਗਏ
 ਧੋਪੇਠਮੇਪਚਾਏਹੈ॥ਤਕੇਪਛੇਗਾਨਕੋਕਮਾਰਉਂਤਕਾਨ
 ਯੋਜਾਨਤੁਹੋਦੇਤਦੁਖਰਾਵਨਜੁਆਏਹੈ॥੩੪॥ ਸਵੈ
 ॥ਸਵੈਤੋਪਟਕਾਨਜਾਚਲਲੀਕਪਤੀਪਹੁਚੋਤਿਹੋ
 ਹੈ॥ਕਯੋਹੋਜਗਾਵਤਮੇਹੀਜਾਨਕੀਸੇਜਗਾਥੈਸਮਸਾਵ
 ਬੋਹੈ॥ਸੋਭਗਤੀਨਹਿਕਯੋਸੁਨਨਥਾਬਿਨਚਪੁਨਬਭੁ
 ਨਹਿਕਯੋ॥ਰਾਮਹੀਕਯੋਨਬਨੇਕਪਟੀਜੋਬਨਮੇਤਉਡੀਲ
 ਸੀਲਕੋਦੈਹੈ॥੩੫॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਤਾਹਿਕੋਹੇਤੁਲਿਯੋ
 ਪਿਕੋਦਲੁਰਾਮਬਡੇਸੁਨਬੈਰਬਦਾਯੋ॥ਦੋਗਬਿਭੀਖਨ
 ਈਮੇਕਯੋਇਕਬਾਨਰਾਇਕੋਗਾਉਜਗਾਯੋ॥ਅੰਗਵ
 ਬਿਪਰੀਤਸੁਨੇਤੁਮਤੇਨਹੁਯੋਤੁਮਕੋਰੁਪਾਯੋ॥ਧਾਹੀ
 ਬੋਗਚਲੇਪਰਕੋਦਖਮਹਿਜੁਹੇਸਭੁਤੇਹਿਸੁਨਾਯੋ॥੩੬॥
 ਸਵੈਯਾ॥ ਅੰਗਸਭੁਤੁਮਜਾਨਤੁਹੋਖਰਦੁਖਨਦੈਸੀ

ਭਰਪਛਾਹੇ। ਸੁਪਨਖਾਪਤਹੀਨਕਰੀਮੁਨਿਮਾਰਮਗੀ ॥ ੧੯ ॥
 ਰਦਿਯੇਦੁਖਭਰੇ। ਅਛਕੁਮਾਰਕੇਸੀਗਖਪੇਭਟਰਛੁਸੇ ॥ ੨੦ ॥
 ਟਨਕੇਟਸੀਘਰੇ। ਕ੍ਰੋਧਬਫਾਇਲਵਾਇਲੇਬੀਗਹਿਲਿਕਪ
 ਤੀਗਫਲਿਕਪਥਰੇ ॥ ੨੧ ॥ ਕ੍ਰਿਛਕਨੇਵਚੁ। ਸਦੈਯਾ
 ॥ ਜੇਰਸੁਭਾਸੁਭੇਲਵਡੇਭਟਸੁਸੁਤਰਾਜਕੀਗੀਤਪੁ
 ਰਾਨੀ। ਜੇਬਲਪੈਤੁਉਕੀਚਲਿਯੋਜਿਹਮਾਰਗੋਹੋਇਅ
 ਨਜਨਪਾਨੀ। ਬਾਤਸੁਨੇਸੁਭੇਲਉਠੇਧਨਹੋਘਟਕਨ
 ਵਡੇਸੁਰਗਯਾਨੀ। ਰਾਵਨਬੇਲਉਠੇਜੇਸਮਝੀਹਮਜਾਨ
 ਰੇਤੁਹਿਦੇਹਬੁਢਾਨੀ ॥ ੨੨ ॥ ਕਬਿੰਤੁ। ਬੇਲਯੇਕੁੰਭ
 ਭਾਨਅਬਲਿਕਕੇਅਵਾਸਏਤੋਲਾਗਤਉਦਾਸਮੋਹਿਕੇਸੇ
 ਸੁਹਾਵਨੇ। ਜੇਈਜੇਈਠੋਗਨਿਤਕਮਕੋਗਰਬਜਾਤਤੇਈ
 ਤੇਈਠੋਗਅਬਲਾਗੇਭਰਪਾਵਨੇ। ਚੋਪਖਾਅਹਾਰੀਚਿੰਤ
 ਰਸਾਰੀਚੋਕਰਾਗੀਭਾਗੀਮਾਨੋਕੋਓਬਸੋਨਹੀਅਬਏਬਸ
 ਵਨੇ। ਕੋਨਸੀਅਬਾਤਜਾਕੇਏਤੋਉਤਪਾਤਰਾਤਰਾਤਬਿਨ
 ਆਏਦੇਰਦੀਪਕਜਗਾਵਨੇ ॥ ੨੩ ॥ ਰਾਵਨੇਦਾਦਾਥ
 ਬਿੰਤੁ। ਬਾਤਸੁਨਜਕੇਅੰਗਅੰਗਰਿਸਭਕੇਸੇਮੋਹਿ
 ਵੇਡੇਪੈਭਰੇਸੇਤੋਸੇਅੰਸੇਬਿਲਲਾਤਹੈ। ਲੋਹਕੀਨਆਚ
 ਲਾਗੀਬਨਕੀਨਬਿਸੈਪਾਗੀਨੀਦਅਬਜਾਗੀਕਿਧ
 ਤਾਂਤੇਭਭਗਤਹੈ। ਏਕਹਾਕਬਾਦਰਪਲਾਤਜੇਸੇਸੁਕੇਪ
 ਬਾਤਕੇਚਲੇਤੇਭਾਤਕੋਨਉਤਪਾਤਹੈ। ਬਾਦਹੀਉਠਯੋਅ
 ਤੈਸੋਫਲਪਯੋਅਬਕਹਯਾਕੇਸੇਇਬੇਕੇਧਾਮਕੋਨਜਾਤ
 ਹੈ ॥ ੨੪ ॥ ਕਬਿੰਤੁ। ਵਡੇਈਸਹਾਈਜਾਨਕਰਤੇ
 ਭਾਈਹਮਸੁਤੇਬਾਤਪਾਈਮਾਨੋਗਮਹੀਸੇਪ੍ਰੀਤਕੀਆ
 ਵਿਕੈਲਰਾਈਗਘੁਰਾਈਹੈਮਚਾਈਨਬਤਬਯੋਸੁਨਾਈ

੧੨ ਕੰਤੁਕਾਨਹਿਜਗਾਇਕਹੈਆਖੈਪਰਭੱਛਕੋਭਲੇਈਮ
 ਨਈਏ॥੩੨॥ ਕਬਿੱਤ॥ ਮੇਘਨਵਜਾਇਫੋਲ
 ਲਾਖਕਬਜਾਇਰਯੋਤੋਤੋਕੰਤੁਕਾਨੁਬਤੋਈਸੁਖ
 ਪਾਯੋਹੈ॥ਹਾਬਨਕੇਸੁੰਤੋਤੋਗੋਡਲੋਚਢਾਇਰਹੇਮਨੇ
 ਚਿਰਾਪਰਲੀਤੁਤਸੋਸਦਾਯੋਹੈ॥ਬੋਲੀਤਬਨਰਿਯਾਕੋ
 ਏਕਹੈਉਪਾਇਕਯੋਜੈਸੀਠਾਤਰੁਦਆਨਆਪਨਜਗ
 ਯੋਹੈ॥ਕਾਨਮੇਕਾਨੇਸਕਪਠਾਇਪਾਛੇਕੋਟਗਨੇਲਚਨਮੁ
 ਦੇਈਰਹੇਉਤਰਸੁਨਯੋਹੈ॥੩੩॥ ਕਬਿੱਤ॥ ਸੈ
 ਈਕਮਕੀਨੰਗਜਬੁੰਨਬੁਲਾਇਕੀਬਜਾਇਫੋਲਦੇ
 ਭੀਸੇਕਾਨਮੇਪਠਾਏਹੈ॥ਐਸਸਬਸੁਰਨਸੇਕਯੋਹੈਪ
 ਦਰਲਗਾਨਾਹੁਲਾਗੇਕੋਸੇਜੈਸੇਪੰਛੀਗਿਰਫਾਏਹੈ॥
 ਪਕਿਚਾਰਪਚਲੇਰੋਸਮਸੁਨਪਰੀਕਾਭਏਗਤਗਏਕਿ
 ਧੋਪੇਟਮੇਪਚਏਹੈ॥ਤਕੇਪਛੇਗਾਨਕੇਕਮਾਰਭੁੰਨਕਾਨਕ
 ਯੋਜਾਨਤਹੋਦੇਤਦੁਖਰਾਵਨਜੁਆਏਹੈ॥੩੪॥ ਸਵੈਯਾ
 ॥ਸੋਦਤੋਪਟਕਾਨਜਾਚਲਲੀਕਪਤੀਪਹੁਚੋਠਿਹੋ
 ਠੈ॥ਕੋਹੋਜਗਾਦਤਮੇਹੀਜਾਨਕੀਸੋਜਗਾਥੈਸਮਸਾਦਤ
 ਬੋਹੈ॥ਸੋਭਗਤੀਨਹਿਕੋਸੁਨਨਾਥਬਿਨਚਘੁਨਬਤਜੈ
 ਨਹਿਕੋਰੋ॥ਰਾਮਹੀਕੋਨਬਨੈਕਪਟੀਜੋਬਨਮੇਤਉਡੀਲਾ
 ਸੀਲਕੋਦੋਹੈ॥੩੫॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਤਾਹਿਕੋਹੋਤੁਲਿਯੋਕ
 ਪਿਕੋਦਲੁਰਾਮਬਤੋਸੁਨਬੈਰਬਦਾਯੋਦੋਗਬਿਭੀਖਲ
 ਈਮੇਕਾਇਕਬਾਨਰਾਇਕੋਗਾਉਜਗਾਯੋ॥ਐਰਵਡੀ
 ਬਿਪਰੀਤਸੁਨੇਤੁਮਤੇਨਹੁਯੋਤੁਮਕੋਡਰਪਾਯੋ॥ਧਾਹੀਤੋ
 ਬੋਗਚਲੇਪਰਕੋਦੁਖਮੋਹਿਜੁਹੇਸਤੋਤੋਹਿਸੁਨਾਯੋ॥੩੬॥
 ਸਵੈਯਾ॥ ਐਰਸਭੈਤੁਮਜਾਨਤੋਹੋਖਰਦੁਖਨਦੈਜੀ

ਭਰਪਛਾਰੇ ਸੁਪਨਾ ਪਤਹੀ ਨਕਰੀ ਮੁਨਿ ਮਚਮਰੀ ॥ ੧੯ ॥
 ਰਦਿਯੇ ਦੁਖ ਭਾਰੇ ਅਛਰੁ ਮਾਰਕੇ ਸੀਗਖ ਪੇਡਟਰਛੁ ਸੋ
 ਟਨਕੇ ਟਸੀਧਾਰੇ ॥ ਵੇਧ ਬਦਾਇਲ ਦਾਇਲੇ ਬੀਰਹਿ ਭਿਕਪ
 ਤੀਗਵਲਿਕਪ ਬਚੇ ॥ ੨੦ ॥ ਵੰਡਕਾਨੇ ਵਚੁ ॥ ਸਦੈ ਯਾ
 ॥ ਜੇਰਸੁਤਾ ਸੁਤੁ ਬਲਵਡੇ ਭਟ ਬੁਝਤ ਰਾਜਕੀਰੀਤਪੁ
 ਰਨੀ ॥ ਜੇਬਲਾਏ ਤੁਝਿ ਕੀਰਲਿਯੋ ਨਿਹਮਾਰਗਹੋਇਅ
 ਨਜਨਪਾਨੀ ॥ ਬਾਤਸੁਨੇ ਸੁਭ ਬੇਲਉਠੇ ਧਨਹੋ ਘਟਕਮ
 ਵਡੇ ਸੁਰਗਯਾਨੀ ॥ ਰਾਵਨ ਬੇਲਉਠੇ ਸਮਸ੍ਰੀਹਮਜਾਨਤ
 ਰੇਤੁਹਿ ਦੇਹ ਬੁਢਾਨੀ ॥ ੨੧ ॥ ਕਬਿੰਤੁ ॥ ਬੇਲਯੋਕੁਭ
 ਭਾਨਅਬਲਿਕਕੇ ਅਵਾਸਏ ਤੇਲਾਗਤਉਦਾਸਮੋਹਿਕੇਸੇ
 ਸੁਹਾਵਨੇ ॥ ਜੇਈਜੇਈਠੋਹਨਿਤਕਾਮਕੇਗਰਬਜਾਤਤੇਈ
 ਤੇਈਠੋਰਾਅਬਲਾਗੇਡਰਪਾਵਨੇ ॥ ਰੋਪਖਾਅਹਾਰੀਚਿਤੁ
 ਰਸਾਰੀਚੋਕਰਾਰੀਭੁਗੀਮਾਨਕੋਓਬਸਜੇਨਹੀਅਬਏਬਸ
 ਵਨੇ ॥ ਕੰਨਸੀਅਬਾਤਜਾਕੇਏਤਉਤਪਾਤਭੁਤਰਾਤਥਿਨ
 ਆਏਦੇਰਦੀਪਕਜਗਾਵਨੇ ॥ ੨੨ ॥ ਰਾਵਨਦਾਦਾਕ
 ਬਿੰਤੁ ॥ ਬਾਤਸੁਨਜਦੋਅੰਗਅੰਗਰਿਸਭਕੇਸੇਹਿ
 ਵਡੇਭੇਭਰੇਸੇਤੋਸੇਅੰਸੇਬਿਲਲਾਤਹੈ ॥ ਲੋਹਕੀਨਆਚ
 ਲਾਗੀਬਨਕੀਨਬਿਸੈਟਪਾਗੀਨੀਦਅਬਜਾਰੀਕਿਧੋ
 ਤਾਂਤੇਭਭਗਤਹੈ ॥ ਏਕਹਾਕਬਾਦਰਪਲਾਤਜੇਸੇਸੁਕੇਪਤ
 ਬਾਤਕੇਚਲੇਤੇਭਾਤਕੰਨਉਤਪਾਤਹੈ ॥ ਬਾਦਹੀਉਰਾਯੋਅ
 ਤੇਜੋਫਲਪਯੋਅਬਕਹੋਯਾਕੇਸੇਇਬੇਕੇਧਾਮਕੇਨਜਾਤ
 ਹੈ ॥ ੨੩ ॥ ਕਬਿੰਤੁ ॥ ਵਡੇਈਸਹਾਈਜਾਨਕਰਤੇ
 ਭਾਈਹਮਸੁਤੇਬਾਤਪਾਈਮਾਨੇਹਾਮਹੀਸੇਪੀਤਕੀਆ
 ਵਿਕੈਲਰਾਈਗੁਰਾਈਹੈਮਚਾਈਜਬਤਬਯੋਸੁਨਾਈ

ਪੁਨਾਇਕਜਗਦੀਸਇਹਇਧਿਰਹਤੁ ਨਾਮੁ ॥ ੨੪ ॥
 ॥ ਛਪਯਾ ॥ ਮ੍ਰਿਗਕੀਰਨਮ੍ਰਿਗਛੁਟਾ ਕਪਿ-
 ਧਨੀਲਮਇਦਸਸਰਤਰਤੁਨੀਰਕਕੁੰਨਰੀਸੋਪ-
 ਡਿਗਨਾ ਚਰਨਕਮਲਹਨੁਮਨਪਾਨਣਦੁਉਉਟ-
 ਾਕਹਤਬਾਤਤੁਵਅਨੁਜਸੁਨਤਮੁਜਕਤੁਤਤਾਮ੍ਰਿ-
 ਦਲਬਚਨਰਚਨਾਸੁਰੀਵਪ੍ਰਤਿਅਤਿਪ੍ਰਚਿਦਾਨਮਤ-
 ਾਰਾਜਾਧਿਰਾਜਲਿਕਾਸਪਤਿਜੇਈਜਾਤਸਕਦੰਚਹਿਛਿ-
 ਮੂਤਾ ॥ ੨੫ ॥ ਛਪਯਾ ॥ ਕਪਿਪ੍ਰਚਿਤੁਵੇਮੰਡਿਤੁ
 ਨਮਰੁਣਦੁਤਿਪ੍ਰਗਟਮੰਡਿਰਨਕਪੈਕਤੁਨੈਨਛੁ-
 ਤਾਪਵਨਪ੍ਰਤ੍ਰਧਤਨਿਵਾਇਅਗਲੁਚਖਤਾ ॥
 ਸੀਯਆਗੈਧਗੰਮਏਰਾਉਤੁਵਮਾਰਗਾਪਿਦਸਨੰਧਥੁ-
 ਧਬਿਨਲਛਮਨਚਵਰਹਾਬਉਪਰਕਵੈਕਵੈਰਾਮਾਨੁ-
 ਰਮਨਜੁਧਮਨਛੁਵਤਚਰਨਜਗਮਗਦਵੈ ॥
 ਰਵਨੇਵਚੁਕਬਿਤੁ ॥ ਰਾਮਕੀਰੋਜਨਕੁਤਬਿਨਾਨੁ-
 ਧਕੋਪਲਾਤਮੇਰੈਸੁਰਜਤੁਪੇਘਗੀਕਮੇਦੁਵੈਰੈ ॥ ਏਕ-
 ਨਕੋਧਲਾਇਏਕਨਕਦੈਉਠਾਇਏਕਕਵੈਰਹੀਮ-
 ਰੋਗਰੋਰਖਾਇਰੈ ॥ ਏਕੋਏਕਰਾਕਸੀਪੁਰੰਨਕੁਲਾਇਕ-
 ਯੋਆਧੀਗਤੁਏਤੇਸਭੈਯੀਸੋਇਜਾਇਏ ॥ ਜਾਇਕਾ-
 ਮਕੋਉਠਾਇਲਾਇਮੇਰੇਦਿਗਭੈਰਭਏਕਤਨੈਸਾਨ-
 ਚਿਬੁਜਾਇਰੈ ॥ ੨੬ ॥ ਬਿਭੀਖਨੇਵਦੁਖਏਤੁ ॥
 ਤੈਹੀਲੋਬਿਭੀਖਨਕਹੀਰੈਬਾਤੁਥਜੇਕਵੈਤੁਰੈਗਤ-
 ਨਬਸਾਵਧਾਨਹੋਇਬੋਬੋਲੋਬਾਲਪੁਤ੍ਰਪ੍ਰਥਮਪੁਰ-
 ਤਸੁਨਮੇਥੀਚੋਕੀਪਾਇਕੋਪਸਾਹਪਾਇਸਿਧਰ ਰਾਵਨਕੋ-
 ਆਵਤਲੋਤੁਮੇਨਜਰੀਹੋਵੈਹੋਵੈਕਲੋਜਣਕੋਪੋਰਾਵ

ਗੋਇਬੋ ਪਾਤਰਨ ਬਾਤ ਦੇ ਤੇ ਸਾਖਾ ਮਿਗਾਤਾ ਨੇ ਨਾਰਾਇਣ
 ਬੈਰਾਨ ਕੇ ਰਾਮ ਮੁਖ ਜੋਇਓ ॥੨੮॥ ਕਥਿਤੁ ॥ ਸੁਦਛਪੇ
 ਪਛਮ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਸਸਿ ਪ੍ਰਚੀਦਿ ਸਚ ਕੁਟਾ ਕਥਿਓ ਰੋਕੇਰ
 ਸੁਖ ਪਾਏ ਪੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ਨਿਛੁਲੀ ਕੰਜ ਮੂਦੇ ਭੋਗ ਬੁਧੇ ਬੀਚ ਪ੍ਰਤ
 ਨਾ ਬੁਝੇ ਮਾਨੇ ਕਲ ਕੁਟਾਏ ਪੈ ॥ ਆਪੀ ਲਤ ਬੀਤੀ ਸਬ
 ਸੇਏ ਜੀਅ ਜਾਨਾਨ ਰਾਖ ਸੀ ਪ੍ਰਭੀ ਨੀ ਪ੍ਰਭ ਉਸੇ ਜਾਏ
 ਪੈ ॥ ਬੀਜੁ ਗੀਮੀ ਫੁਰੀ ਤਤੁ ਬੁਰੀ ਹਾ ਬਛੁਰੀ ਲੇਹੁ ਰੀ ਫੀਠ ਜੁਰੀ
 ਦੇਖ ਅਗਵ ਲਯਾਏ ਪੈ ॥੨੯॥ ਅਗਵੇਟਾ ਕਥਿਤੁ
 ਵਾਮੋ ਲੋਨ ਜਾਨ ਦੀ ਨੀ ਬਾਟੀ ਮੇਖ ਗੀ ਕੀ ਲੋ ਬਾਟਾ ਰੋਕੇ
 ਬਲੀ ਅਗਵ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪੈ ॥ ਵੇਰ ਜਾਇ ਹਾ ਬਗਾਏ ਮੇਸੇ ਸੁਪੇ
 ਬਾਟ ਕਹੇ ਲਯੋ ਰਾਹੇ ਲੋਕੇ ਮੇਸੇ ਕੋਨ ਤੇ ਤੇ ਹੀਨ ਪੈ ॥ ਕਛੁ ਨ
 ਬਸਾਇ ਭਾਜ ਜੇ ਬੈਕੋ ਬਿਲਾ ਬਿਲਾਇ ਕੇ ਸੇ ਜੇ ਸੇ ਸਿੰਘ ਮੇਰੇ
 ਚਰਨੀ ਕੋਚੀਨ ਪੈ ॥ ਕੀਨੇ ਫੁਲੇ ਸੇ ਗਸਬ ਜਾਗੇ ਮੇਲੇ ਭੋਰੇ ਕੋਰ
 ਕਾਵੁਈ ਸੁਨੇਤਾ ਵਨ ਮਲੀਨ ਪੈ ॥੩੦॥ ਕਥਿਤੁ ॥ ਭਈ ਪ੍ਰ
 ਤਤੁ ਲੋਨ ਲਾਜ ਤਰਘੁ ਨਾ ਬਮੁਖ ਭਾਜੇ ਤਮ ਮੇਲੇ ਗਰਦ
 ਨ ਪ੍ਰਤਪਕੇ ॥ ਮੇਲੇ ਚੰਦ ਕਾ ਕੇ ਮੇਸੇ ਸੀਤਾ ਉਮਿਲ ਨ ਹਾਰ ਛੁ
 ਰੇ ਉਗਮਾਲ ਮੇਨ ਬਾਨ ਰਾਮ ਰਾਪਕੇ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਪ੍ਰਜ
 ਕਿੰਨ ਕੇ ਪਾਏ ਛਾਏ ਕੇ ਸੇ ਜੇ ਸੇ ਆਏ ਸੁਖ ਜਾਨ ਕੀ ਮਿਲਾ ਪਕੇ
 ਚੰਦ ਪਕੇ ਠੀਕੇ ਕਪਤੀ ਹੁਤੇ ਨੀਕੇ ਤਾ ਕੇ ਲਏ ਮੇਨ ਆਉਨੇ
 ਕਮੇ ਘਨਾ ਦਬਾ ਪਕੇ ॥੩੧॥ ਕਥਿਤੁ ॥ ਰਘੁ ਪਤਿਜੁ ਕੇ
 ਦਲ ਕੀ ਪ੍ਰਬਲ ਦੇਖੀ ਰੋਪ ਫੋਟੇ ਦੁਖ ਜੀਅ ਪੈਨ ਮੁਖ ਤੇ ਜਨਾਈ
 ਏ ॥ ਤੀਨ ਕੋਟ ਰਾਖ ਸਖ ਪਾਏ ਜੇ ਪਠਾਏ ਹਮ ਜੈ ਸੇ ਮੇਲ ਪਚੇਤ
 ਬਾਗ ਮੇਉ ਡਾਈਏ ॥ ਬੋਲੇ ਮੇਘ ਨਦਰ ਹੀ ਗਿਜਾਇ ਛੋਕੇ ਦ
 ਲ ਮਾਰੇ ਫਟੇ ॥

੧੦੪
੧੮

ਸੀਚੁਰਾਈਸੀਅਨੀਤਕੀ ਬੁਝੇਵਖਵਾਈਯਾਹਿਪੀਏ
ਪਠਾਈਯਾਕੀਨੀਦਉਚਟਾਈਸੁਤੇਵਡੀਬਿਪਗੀਤਕੀ॥ਸਿ
ਵਕੀਦੁਰਾਈਮੇਨਕਹੀਹੈਬਨਾਈਜਹਾਐਸੇਜੁਰੇਭਾਈਤਹ
ਬੁਡੀਬਤਜੀਤਕੀ॥੪੧॥ ਕੁਭਕਨੇਵਾਹਾ॥ਕਬਿੰਤੁ॥
ਐਸੇਜਬਬੇਲਜੇਕੋਪਕੋਸਸੇਬਦਾਈਚਿਪਸੇਈਗਯੇਨ
ਸਕੋਬਿਬੇਕਨਿਹਾਕੁਤੇ॥ਬੇਲਐਕੁਭਕਨਕੋਨਚਿਵਮਾਸੁ
ਚੇਸਭੁਨਕੋਨਕਾਠਬਜਲਮਰਜਾਹਿਮੇਰੋਟਕਤੇ॥ਐਸੀ
ਸੁਨਸਬੈਲੋਕਪਾਲਨਕੇਬੁਝੇਵਖਤੇਹੀ॥ਨਿਕੇਸੇਜੇਸੇਰਿ
ਈਰਿਟਕਤੇ॥ਰਾਮਸੇਜੇਲਰੇਤੇਤੇਵੇਵਨਕੇਦੀਦਬਰੇਨ
ਕੁਰਮਭਾਜੇਦੇਵਰਾਜੇਲੋਕਲੋਕਤੇ॥੪੨॥ ਕਬਿੰਤੁ॥
ਨੀਦਤੇਭੁਯੋਨਿਰਾਸਦੇਖੇਭੁਟਾਸਪਾਸਗਾਗਰਪਚਾ
ਸਸੇਪਖਾਰਮੁਖਹੋਸਯਹੈ॥ਖੇਬੇਕੋਮੀਗਯੇਜੇਤੇਪਾਯੇਹਾ
ਵਲਿਕਮਾਹਿਤਹੁਨਅਘਾਯੋਮਧੁਪਨਰਸਮਸੇਹੈ॥
ਸੁਪੇਨਮਾਹੋਜਿਬਰਮਾਸਕੇਪਹਾਰਘਰਭੁਪਭਰੇਅਸਨ
ਤੀਯਸੇਜਗਥਸੇਹੈ॥ਪਾਛੇਬੇਲਯੋਮਹਾਰਾਜਕਾਹੋਲੋਬਿਖ
ਧਕਰੇਗਾਮਾਨਕੁਭਕਨਚਾਵਨਮੇਧਸੇਹੈ॥੪੩॥
ਕਬਿੰਤੁ॥ ਕਹਤੇਸੀਘਰੋਕਹੇਸਿਧਬੇਰਾਹੇਅਰਜੋਕਹੇ
ਨਰੁਮੇਦਿਬਾਰੇਕਏਕਹੀ॥ਗੀਭੁਕਪਿਭੁਕਿਮੁੰਡਨਉਤ
ਰੋਕਹੇਕਏਉਸਾਰੇਪੇਨਹਾਰੇਰਹੇਕਹੀ॥ਅਪਨੇਵੇਪੇਤ
ਖਨਤੇਰਹੁੰਮਹਾਰਾਜਕਾਲਕੋਪਛੋਰੇਸਭੁਕਸਾਚੀਜੇਕ
ਹੀ॥ਨੇਕਜੇਸਿਭੁਚੇਤਾਰੇਤੇਰਹੀ॥ਪਾਰੇਅਰਜਾਹੀਕੋਪਚ
ਰੇਤਾਹਿਮਾਰੇਛੇਕਏਕਹੀ॥੪੪॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ॥ਤੋਲੋ
ਦੁਰਿਤੁਈਜੋਛੋਨੀਦਨਜਗਈਮੇਰੀਸੁਨੇਲੋਕਰਾਈਬਾਈ
ਸੋਕਨਨਿਹਾਰੀਏ॥ਬਿਨਾਈਸਹਈਭੁਜਵਾਹੀਏ॥

ਬੇਲ

ਬਕੋਹੈ ਰਘੁ ਰਾਈ ਤਕੋ ਨ ਕੋ ਦਿ ਚਾਈ ਏ। ਰਾਸੁ ਚਿ ਠੇ ਰਾਵਨ ੧੭੫
 ਬਛੇਈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਜੇ ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ ਕੁੰਭ ਕਾਨ ਪੋਰਖ ਨ ਹਾਰੀ ੧੮੦
 ਏ। ਛਤੁਪ ਨ ਛਤੋ ਤੀ ਛਤੁ ਨ ਮੇਛੋ ਤਲਾਗੇ ਤੇਰੀ ਏ ਨ ਛਤੁ
 ਪੈਪਰ ਤੁਨ ਦਿਗਾਰੀ ਏ। ੪੫॥ ਕਬਿਤੁ। ਕੁੰਭ ਕਾਨ ਗ
 ਜੇਰ ਨ ਮਾਭੁ ਭਾਤ ਭਾਤ ਬਜੇ ਸਾਧੇ ਸਿੰਘ ਸੁਰਲਾਜੇ ਦੇਵ ਬ੍ਰਹਮ
 ਭੁਕੇ। ਦਰਕੇ ਪਹਾਰ ਦਿਗ ਪਾਲ ਸਰਕੇ ਸਰੇਖ ਮਾਨੇ ਪੁਜ
 ਬੀਜੁ ਰੀਧੀ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੇ। ਹੀਏ ਕਾਪਿਤ ਰਕੇ ਫਰਕੇ ਨੇਨ
 ਦਾਹਨੇ ਉਗਾਹਨੇ ਚਦੇ ਜੈ ਜਮ ਮਾਨੇ ਪਾਨ ਦੇ ਭੁਕੇ। ਜੁਧ ਕੇਸ
 ਮੁਦ੍ਰਿਗਿ ਰਮਿਦੁ ਬਿਲੋਦੈ ਮਾਨੇ ਦੇਖਤੁ ਪੈਰ ਜਸੁ ਰਾਮ ਏਖ
 ਭੁਖੰ ਭੁਕੇ। ੪੬॥ ਕਬਿਤੁ। ਬੋਲੋ ਕੁੰਭ ਕਾਨ ਕਾਪਿ ਪੁਜ
 ਕਾਹੇ ਕਾਪਤ ਹੋਤੁ ਮਸੇਲ ਰੇਤੇ ਬਡੀ ਲਾਜ ਮਰਜਾਈ ਏ। ਅ
 ਰੰਭੁ ਲਪਾਪੀ ਤੁੰਬਿ ਭੀਖ ਨ ਰਾਇ ਜਿਨ ਭੀਰ ਪਰੇ ਛਾਡੁ ਸਿ
 ਗ ਪਾਨ ਨ ਬਚਾਈ ਏ। ਲੱਛਮ ਨ ਤੁਹੀ ਪੱਛਮ ਨ ਹੋਹਿ ਗਾਸ
 ਨਹੀ ਬਲ ਕੋ ਬਿਲਾਸ ਪੈਤੋ ਔਰ ਨ ਜਨਾਈ ਏ। ਸਿਵ ਕੀ ਦੁ
 ਹਾਈ ਕਮੇ ਮਰਤੋਹ ਬਿਨਾ ਹੀ ਆਈ ਕੋਹੈ ਰਘੁ ਰਾਈ ਭਾਈ
 ਤਾਹੀ ਕੋ ਬਤਾਈ ਏ। ੪੭॥ ਕਬਿਤੁ। ਜੈ ਲੋਰਨ ਸੁਰਮ
 ਨ ਪਯੋ ਕੋਊ ਔਰ ਤੋਲੋ ਭੁਲੇ ਅਨੁਹਤੋ ਕੰਢੁ ਕਰ ਪੁਰਾਈ
 ਹੈ। ਮੋਕੇ ਦੇਵ ਜਾਨਤ ਹੈ ਜਨੇ ਕਿਨ ਜਾਨੇ ਮੁਢਤੁ ਮਸੇਲ ਰੇਤੇ
 ਰੀਕੋ ਨ ਜੀਵਤੁ ਏ। ਜੈ ਸੇਬ ਰੇ ਮੇਘ ਬਿਨ ਬਾਰ ਪੋਕੇ ਪਾ
 ਇਸ ਲਪੀਛੇ ਛੋਟੀ ਗਾਗਰੀ ਸੇ ਪਾਸ ਨ ਬੁਝਾਈ ਹੈ। ਅਸੇ
 ਰਜੈ ਸੇਕੇ ਹਟੀ ਪਛਾਰ ਪੁਜ ਭੰਜ ਰਕੇ ਪਛੇ ਲੱਛਮ ਛੋਕੇ ਤੋ
 ਹਨ ਚਛਾਈ ਹੈ। ੪੮॥ ਕਬਿਤੁ। ਏਕ ਕਾਪਿ ਭੁਜੇ ਜਾਇ
 ਲਾਗੇ ਹਨੂੰ ਮਾਨ ਪੀਰੇ ਕਮਾਨ ਲਾਗੇ ਰਘੁ ਨਾਥ ਕੇ ਚਰਨ ਕੇ
 ਏਕ ਕੋ ਜਨ ਤੁਹੈ ਏ। ਦਿਨ ਬੁਝੈ ਦਿਨੇ ਤੇਈ ਆਏ ਚਲੇ ਪਾ

੧੭੬
੧੮੫

ਜਮਕੋਭਰਨਕੋ। ਏਕਕੋਯਕੋਨੈਕੁ ਵੇਦਾਏਫਟੇਜਤਮ
ਜਕੋਸੁਰਕੋਨਇਨਸੋਲਰਨਕੋ। ਏਕਕੋਯਮਲਛਮ
ਸੀਤਾਜੀਤਜੀਹੈਮਾਰੇਜਾਹੈਤੁਮਹੀਜੋਆਏਹੋਮਰਨਕੋ। ੪
॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਦਾਦਾ। ਕਬਿੰਤੁ। ਰਾਮਮੁਸਕਨੇਵੈਖਰੇ
ਉਕਪਿਰਨੇਕਪਿਛਛਮਨਬੋਲਬੋਲੇਆਪਨੇਸੁਭਾਇਸੋ
ਤਹੀਸਮੇਹਨੁਮਾਨਆਇਕੋਨਿਵਾਯੋਮਾਥਨਬੋਜਕਹੈਤੇ
ਰੇਏਕਹੀਉਪਾਇਸੋ। ਅੰਗਦਾਅਨੰਤਬਲਨੀਲਨਲਤਜ
ਮਦੰਤਸਬੈਕੋਪਤਰੇਮਾਰਬੋਕੋਚਤਚਾਇਸੋ। ਤੁਲੋਨੀਨਾ
ਇਆਇਗਦਾਕੋਉਠਾਇਉਚੇਕੁੰਭਕਨਬੋਲਯੋਗੁਰਗਾ
ਰਘੁਗਾਇਸੋ। ੫॥ ਕੁੰਭਕੋਨੇਦਾਦਾ। ਕਬਿੰਤੁ।
ਤਰਕਾਨਠਾਲਰਿਖਬਾਮਨਪਰਸਰਾਮਸੇਤਨਸਮੁੰਦਕੋ
ਛੁੰਦਬੀਸਹੀਨਮੇ। ਲੋਕਅੰਮਰੀਚਨਹੀਬਾਲੀਕਪਿਨੀ
ਨਹੀਤ੍ਰਿਸੁਰਾਸੁਬਾਹੁਖਰਦੁਖਨਮਲੀਨਮੇ। ਛੁੰਦਕੋਪਿਰ
ਕਨਹੀਇੰਦੁਸੁਤਕਕਨਹੀਸੁਪਨਖਾਨਕਨਹੀਕੀਨੇਚੇ
ਦੀਨਮੇ। ਕੁੰਭਕਨਨਾਮਕਹਾਪੰਯੈਮੇਤੇਜਨਰਾਮਏਜੁਤੁ
ਮਥੇਹੈਨਤੇਰਹਿਨਤੀਨਮੇ। ੫੧॥ ਵੇਹਰਾ। ਜੇਰਘੁ
ਤਿਚਰਨਨਬਮੁਖਰੇਮੇਸੇਗਰਬਾਗਾਨਿਨਅਪਰਾਧ
ਸਮਝਹੀਪੁਰੁਸਮਾਝੈਰਾਰ। ੫੨॥ ਹਨੁਮਾਨੇਦਾਦਾ
ਰਾ। ਰਬੋਬੋਲਯੋਹਨੁਮਾਨਕਰਗਿਨਤੀਸਾਚੀਕਹੀ
ਇਨਤੇਕਿਯੋਸਜਾਨਹੈਸਹੁਨਹੈਸੋਹੁਨੇ। ੫੩॥ ਕੁੰ
ਭੁਨੇਦਾਦਾ। ਕਬਿੰਤੁ। ਗਦਾਗਹਿਧਾਯੋਕਪਿਮੰਡਲਭ
ਯੋਤਿਨਜੇਸੇਚਲੇਵਉਪੁੰਜਬਾਦਰਉਠਾਏਹੈ। ਏਕਹੀਚ
ਟਜਮਦੁਤਨਕੇਭਰੇਪੇਟਜੀਵਤਲਪੇਟਸਬਜੇਲਕੈਚਲੇ
ਹੈ। ਵਡੇਵਡੇਸੁਰਨਕੇਵਡੇਈਲਗਾਏਹਾਥਵੇਖਰਘੁਨ

ਲਕੀਸੁ ਮੁਸਕਾਏ ਹੈ॥ ਏਕ ਦਬਿਰ ਹੇਗ ਹੇਗ ਮਪਾਇ ਏਕ ਨਾਮ ॥੧੦॥
 ਨੇਕ ਨ ਕੇ ਪ੍ਰਨ ਕੁੰਡ ਨ ਲੈ ਸਿਧਾਏ ਹੈ॥੫੪॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਬਹੁਰੇ
 ਰਿਸੁ ਲਏ ਕੇ ਪਯੋ ਹੈ ਲਿਹੁ ਕੁੰਡ ਕਿਯਾ ਕੀ ਦੇਖ ਸੁਰਤ ਪਿਨੀ
 ਗੀਸੁ ਗਏ ਹੈ॥ ਭੁਕੇ ਤੇਜ ਦੇਖ ਦੇਰੇ ਗਹਿਕੇ ਮਜੇ ਨ ਰਾਮ ਦੋਰ ਤਿ
 ਨ ਤਾ ਕਾ ਪਿਗਾ ਜੋ ਕਰ ਲਏ ਹੈ॥ ਤੁਹੀ ਛੁਨ ਗਾ ਮਰਿ ਦਬਾ ਲਏ
 ਮਾਨੁ ਪਤੰਛ ਕੇ ਸੇਗ ਰੂਪ ਤੰਛ ਕੇ ਪਠਾਏ ਹੈ॥ ਛਾਗ ਨ ਨਦੀ
 ਟੁਕ ਟੁਕ ਮਾਰ ਕੀ ਨ ਜੈ ਸੇਦੀ ਪਕੇ ਪਤਾ ਪਏ ਕਟੁ ਕਹੀ ਬੁਝਾਏ ਹੈ॥
 ੫੫॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਤੀਸਰੇ ਉਠਾਇ ਕੋ ਫਿਰਾਇ ਮੁਗ ਦਰਪ
 ਯੋ ਅਯੋ ਨ ਲੀਲਾ ਫਿਰਾ ਬੋਲ ਰੁਪਾਏ ਹੈ॥ ਫੂਤ ਕਾਰੀ ਸੋ ਪਕੇ
 ਤੁਤ ਸੇਰਿ ਰਾਏ ਅਸਿ ਬੀਸ ਕੇ ਸਪੁਤ ਮਾਨੇ ਦਰ ਦਉ ਰਾਏ ਹੈ॥ ਫੇਰੇ
 ਏਕ ਮਇਨ ਸੋ ਮਚੇ ਚਿਤੁ ਰਾਇਨ ਸੋ ਕੀਨੇ ਬਧੁ ਪਾਇਨ ਸੋ ਰਾਮ
 ਕੇਰ ਲਾਏ ਹੈ॥ ਫੇਰੇ ਨੂੰ ਮਾਨਾ ਏਹਾ ਬਸੇ ਛੁਤਾਇ ਲੀਨੇ ਤਰੇ ਮ
 ਰ ਬੋਕੋ ਪਿਐ ਰਹੀ ਬੁਲਾਏ ਹੈ॥੫੬॥ ਅਗਿ ਦੇਵਾਚਾ ਕਬਿ
 ਤੁ॥ ਅੰਗ ਦਸੁ ਜਾਨਕ ਯੋ ਕਹਾ ਪਾਵੈ ਜਾਨ ਅਬੋ ਪਿਰਖ ਪ੍ਰਮ
 ਨ ਦੇਖੋ ਮਾਰ ਮਾਝਾਏ ਹੈ॥ ਨੀਲ ਨਲ ਲਾਗੇ ਭੁਜ ਹਨੁ ਮਾਨ ਤੇਰੇ
 ਦੁਜ ਬਲ ਸੁਤ ਬਹੁਰੇ ਗਿਰਾਇ ਭੂਮ ਦਯੋ ਹੈ॥ ਕਿਉ ਮਾਰੇ ਬਾਲਕ
 ਉਚੈ ਬਲ ਕਾਨਤ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਨ ਕਾਢੈ ਕੋਉ ਗਾਮ ਬਿਨੁ ਭਯੋ ਹੈ॥ ਸੁਣੇ
 ਫਿਲ ਕਹੀ ਚਦ ਬੈਠੇ ਗਿਰਾਭੀ ਮਾਨੇ ਵਹੈ ਸੋਇ ਗਯੇ ਜੈ ਸੇਬਾ
 ਦੁਖ ਭਯੋ ਹੈ॥੫੭॥ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰੇਵਾਚਾ ਕਬਿਤੁ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ
 ਜਾਨੀ ਕੀ ਪ੍ਰਮਾਣੁ ਨ ਗਜਾਨੀ ਯਾ ਕੇਨੈ ਕਹੂੰ ਸੀਭਾ ਹੇ ਕਬ ਵਡੀ ਬਿ
 ਪਰਿਭੀ॥ ਮਾਵ ਬੋਕੋ ਸਮੇਹ ਮਪਾਏ ਹੈ ਗਿਰਾਯੇ ਰਿਪੁ ਅਸੇ
 ਨ ਮਾਯੋ ਤੋਹ ਮਹੀ॥ ਤਿਕੀ॥ ਏਕ ਬਾਨ ਤਾਨ ਕੇ ਲਗਾਏ ਹੀਯੇ
 ਤਾ ਤਕ ਲਏ ਦੇਖ ਤਾ ਲਜਾਇ ਕਹੀ ਬਾਤ ਜੀਤ ਕੀ॥ ਸੁ ਸਰੋਕ ਪਲ
 ਤੇ ਨਿਧ ਦੇ ਫੇਰੇ ਲਕਮਾਹਿ ਮੇ ਸੇਰੇ ਹਮਾਰੇ॥ ਖੈ ਨਾਨਾ ਪੰਨੀ

੧੭੮
੫੮

ਨਿਰੀਤਕੀ॥੫੯॥ ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ॥ਹਾਹਕਾਰਭੁਜੋਭਾਗਵ
ਨਕੋਗਯੋਸਭੁਪਾਛੇਹਨੁਮਾਨਲੇਪਹਾਰਜੋਇਭੁਯੋਹੈ॥ਹਾਲੁ
ਲਾਪੀਨਸਿਭਲਰਹੀਕਾਹੁਮੈਮੈਪਲੇਕਲੋਕੋਬੁਲਾਬੋਭੁ
ਯੋਹੈ॥ਏਕਸੀਗਾਰਲੇਏਕਆਪਸੋਮੇਲੇਕਪਏਕਗਿਰੇਪਤੁ
ਜੈਸਿਭੁਏਸੁਖਪਾਯੋਹੈ॥ਉਚੇਨਕੁਹੇਰਹੇਦੇਵਨਜੋਟੇਰਟੇਰਬੇਰ
ਬੇਕਲਫੁਮਨਬੋਲਯੋਸੁਨਾਯੋਹੈ॥੫੯॥ ਫੁਪਯ॥ ਰਜ
ਦੁਸੈਕਸਭੁਅਮਰਲੇਕਰਹੀਓਦ੍ਰਿਸ਼ਾਸਨਾਪਭੁਦਿਨਮਟਿ
ਜਗਤਜਹਨੈਕਟਰਿਰਹੁਕਮਲਾਸਨਾ॥ਬਿਗਤਿਧਨਲੋਚਨ
ਪਸਾਰਤ੍ਰਿਪੁਰਾਗਿਨਿਹਾਰਹਾ॥ਉਡਗਨਬਰਨਸਮੀਰਪੀਰਸਿ
ਨਤਜਹੁਸਿਭਾਰਹਾ॥ਸੁਰਲੇਕਆਜਮੰਗਲਕਰਹੁਕੁੰਭਕਨ
ਬਧਪਲਉਡੁਗਾ॥ਰਪੁਪਤਿਪ੍ਰਚੰਡੁਜਦੰਡਲਗਪਰਸਖੰ
ਸਰਪਰਲੁਠਗਾ॥੬੦॥ ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ॥ਪਕੋਜਬਗਾਤੁ
ਡਿਫੁਡੇਈਅਪਾਤਮਾਨੋਪਕੋਬਜਪਤਿਫਿਗਾਏਰਪੁਰਾ
ਇਹੈ॥ਕਯੋਮੁਸਕਾਹਿਯਹਿਵਡੇਈਅਕਇਮੋਨੋਯਕੋਮੁਸ
ਗੀਧਮਾਸੁਬੀਸਤੀਸਖਾਇਹੈ॥ਬੋਲੋਹਨੁਮਾਨਰਾਮਜਨ
ਈਨਜਤਕਹਾਂਹਾਥਕਹਾਂਪਾਇਯਕੋਕਹਾਲਾਗੋਪਾਇਹੈ॥
ਦੁਪੁਰਕੇਅੰਤਏਕਭੀਮਬਲਵੰਤਪ੍ਰੈਹੈਸੋਤੋਯਾਕੀਕੋਪਰੀਮੇ
ਬੁਡੁਬੁਡੁਨਾਇਹੈ॥੬੧॥ ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ਵਡੀਜੀਤਭਈ
ਰੋਨਹਰਖੇਸੁਦੇਵਗਨਬਰਖੇਸੁਮਨਸੁਰਪਰਖੇਲਰਨਕੇ॥
ਕਰਕੇਪ੍ਰਚੰਡਕਪਿਖਰਕੇਨਲਿਕਫੁਟਸਰਕੇਨਿਸਿਕਿਜੋਰਮ
ਮਕੇਰਨਕੇ॥ਕਹੀਕਪਿਰਜਆਪਆਪਨੇਸਮਾਜਰਪੁਰ
ਜਕਾਜਕੋਰਦੁਖਮੇਟੇਸ਼ਿਹਰਨਕੇ॥ਬਾਨੇਬਜੇਹਨੁਮਾਨਅੰਗਦ
ਜਾਨੇਰੋਜਾਨੇਨਿਜਕਨੇਦਿਨਫੁਟਨਕੇ॥੬੨॥ ਰ
ਦਿਨਦੁਹਾ॥ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ਰਾਵਨਨਿਃ ਫਿਡਾਨੇਤੋਪਫਰੇਕ

ਹਰੇਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਸਿਧਾਰੇ, ਜੋ ਦੁਖ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਕੇ ਸਿਰ ਤੇ ਰੁਝੇ ॥ ੧੭੮ ॥
 ਸੁਰਜੇ ਹਮਾਰੇ ਤੇ ਉਨੀ ਕਨ ਸੀਤਾਰੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਲ ਫੇਕੇ, ਦਈ ॥ ੧੭੯ ॥
 ਕੇ ਸਟਾਰੇ ਹਨ ਮਾਨਤ ਬਜਾਰੇ ਪਥਰ ਪਾਠੇ ਆਰਨ ਲਗਾਈ ॥
 ਨਖਨੇ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਕੇ ਜਾਇ ਮਾਰੈ ਕੋਊ ਕਾਮ ਕੇ ਸਟਾਰੇ ਬੁਝੀ ਤਾਹੀ ॥
 ਦਿਨ ਭਲੇ ਬਿਦਾ ਦੇਊ ਮਨ ਸੋ ਕਰੇ ॥ ੧੮੦ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ਯਾ
 ਹੀ ਗਫਲੀ ਕਰੇ ਨਿਸਿ ਕਰੈ ਨ ਦੇਖੇ ਦੇਵਾ ਆਇ ਸੋ ਕੇ ਮਾਨ ਮਾਥੇ ॥
 ਮਿਸਿਰ ਨ ਵਤੇ, ਸਾਤ ਪੈਰ ਬਾਹਗ ਬਿਛੋਨਾ ਬਿਨ ਠਾਡੇ ਰਹੈ ਨ ॥
 ਰੇਨ ਜਾਰੇ ਆਪਨੇ ਜੁਹਾਰ ਪਹੁੰਚਾਤੇ, ਜਾਹੀ ਕੇ ਬੁਝਾਵਤੇ ਸੁਆ ॥ ੧੮੧ ॥
 ਵਤੇ ਸੁਸੀਕ ਮਨ ਮੇਰੇ ਬਿਨ ਕਹੇ ਦਿਗ ਬੈਠਨੇ ਨ ਪਾਵਤੇ, ਤਾਂ ॥
 ਗਫ ਕੇ ਤੋਰੀ ਛਬਾਨ ਰਲ ਪੇਟ ਤੋਰੈ ਸੁਰਾ ਦਿਨ ਏਕ ਸੇ ਨ ਪਾਏ ॥
 ਨ ਭਾਵਤੇ ॥ ੧੮੨ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ਕੈਤੇ ਸੁਰਲੇ ਕਰੇ ਮੈਰੇ ਕਰੇ ਕ ॥
 ਰਾਖੇ ਦੇਵ ਗਜ ਕੇ ਸਮਾਜ ਆਰਕ ਹਾਲੇ ਬਖਸੀਏ, ਕੰਚਨ ॥
 ਦੇਸ ਮਨ ਚੰਦਨ ਕਾਹੂ ਕੇ ਰੁਮੈ ਰੇ ਤਾਸ ਸਹੀ ਦੇਸ ਦੇਸ ਨ ਮੈ ਮਾ ॥
 ਏ ਸੋਈ ਮੇਰੇ ਜੀਅ ਤਾਨਿ ਸਿਕ ਪੈਲੀ ਗੁਰ ਗੀਛ ਬੀਚਲੀ ਕਪਸੇ ॥
 ਰਾਮ ਆਗੇ ਕਹਾ ਜਾਨੀਏ, ਜਾਨ ਕੀ ਕੋ ਕੋ ਪਹੈ ਕਿਭਾ ਗਹੀ ਕੋਲੇ ॥
 ਪੈਕ ਮੈ ਕੋ ਸਿਵ ਲੋਕ ਹੈ ਸੁਕੈ ਸੇ ਪਾਹਿਰਾਨੀਏ ॥ ੧੮੩ ॥ ਏ ਰਾ ॥
 ਮਾਥਿ ਮੁਖ ਤਿਹ ਬੁਗੀ ਮਾਤਿ ਪਹਲੇ ਹੀ ਹਰ ਲੇਤਾ, ਬੁਰੇ ਹੋਤ ਸ ॥
 ਮਝੇ ਨਹੀ ਭਲੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤਾ ॥ ੧੮੪ ॥ ਸੋਹਣਾ ॥ ਜੇਜਗ ॥
 ਨਿੰਦ ਕਲੇਗ ਰਾਵਨ ਰਾਮ ਨ ਸਮਝੀ, ਯਾਹਿਰ ਸਤਿ ਨ ਹਿਸ ॥
 ਯੋਗ ਆਰਕ ਹੈ ਰਸ ਹਾਨਿ ਹੈ ॥ ੧੮੫ ॥ ਸੋਹਣਾ ॥ ਮੇਘ ॥
 ਨਾਂਦਿ ਮਬ ਜਾਇ ਰਨ ਛਿਤ ਜੁਸ ਮਰਾਇ ਹੈ, ਸਿਰ ਮੇਰੈ ਉਤ ॥
 ਰਾਇ ਆਗੇ ਕਬਾ ਸੁਹੈ ਇਗੀ ॥ ੧੮੬ ॥ ਇਹਿ ਸੁਹਿ ਰਾਮ ॥
 ਤੇਭੀ ਭੁਕਰਨ ਬਧ; ਏਕ ਦਸੋ ਅਕਾ ॥ ੧੮੭ ॥ ੧੮੮ ॥
 ਰਾਵਨੇ ਦੁਹਾ ਸੋਹਣਾ ॥ ॥ ਰਾਵਨੇ ਕੋ ਪਪਵਿਸ ਨਹ ॥

ਗਨਾਪਿਤ੍ਰਪਰਸਿਯੋ ਪਟਕਬੀਸਭੁਜਦੰਡਮੇਘਨਾਦਿ
ਬੋਲੋਨਿਕਹਾ ॥੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਅਬਕਹੁਕੋਨਦਹਾਉ
ਕੁੰਭਕਾਨਜੁਝੇਪਗਾਹਾਮਉਤਾਕੋਚਾਉਇੰਦ੍ਰਜੀਤਕੋਜੀ
ਵਤੇ ॥੨॥ ਕਾਬਿੰਤੁ ॥ ਕੁੰਭਕਾਨਮਾਰੇਸੁਰਬਹੁਤੇਪ
ਛਾਰੇਅਬਜਾਨਤਹਮਾਰੇਪਛਪੈਨਰੁਵਦਾਹੋਨਾਹਾਰੇਸਬ
ਕਾਖਸਨਟਾਰੇਝੰਡਬਾਦਰਕੇਭਾਗੇਸੁਖਭਾਰੇਦੁਖਪਰੇਪੈ
ਸਗਾਹਨੇ ॥ ਸਿਕਾਬਿਨਲਿਕਕੋਕਿਗੁਰੇਹੂੰਬਿਦਾਰੇਤੇਹੋਕ
ਇਕਜੇਮੇਉਤੇਹਿਘਰਮੇਉਗਾਹਨੇ ॥ ਸੁਨੇਪੁਤਮੀਤਭਾ
ਤਭਾਤਬਿਪਗੀਤਿਰਾਮਚੰਦਕੀਅਨੀਤਤੇਨਿਚੀਤਮਨਨ
ਧਨੇ ॥੩॥ ਕਾਬਿੰਤੁ ॥ ਆਜਰਾਜਧਾਨੀਕੀਬਿਕਾਨੀਪੈ
ਹਿਬਿਭੂਤਿਸੁਨਪੁਤਮੇਘਨਾਦਤੈਨਲੈਕੁਜੀਅਅਨੀਪੈ ॥ ਕੁੰਭ
ਕਾਨਜੁਝੇਦਿਨਤਬਾਹੀਤੇਬੁਝੇਮੋਰਆਗੇਕੇਬਨਉਕੀਨਬ
ਤਕਹੁਜਾਨੀਪੈ ॥ ਯਹੈਹਮਜਾਨੀਤਉਜਾਨਕੀਬਿਗਾਨੀਹੋਤ
ਐਸੀਬੋਲੀਬਾਨੀਮਾਨੇਬੀਜੁਰੀਤਰਾਨੀਪੈ ॥ ਜਾਕੋਹਰਿਆ
ਰਹੀਭੋਗਕੀਕਹਾਨੀਸੁਨਭਈਸੀਯਰਾਨੀਮੇਰੀਅਉਸੀਯਰ
ਨੀਪੈ ॥੪॥ ਮੇਘਨਾਦਵਾਚਾ ॥ ਕਾਬਿੰਤੁ ॥ ਬੋਲੋਮੇਘ
ਦਰਾਜਾਕਾਹੋਕੋਬਿਖਾਧਕਰੈਕਹਾਭਯੋਜੋਪੈਰਨਕੁੰਭਕਾਨ
ਹਾਕੋਪੈ ॥ ਰਾਮਚੰਦਕੀਨੇਛਲੁਹੋਰਨਪੁਜਾਯੋਬਲੁਗਾਮੇ
ਦਲਭਾਜਗਾਹਿਏਕਲੇਪਛਾਕੋਪੈ ॥ ਭੁਮੇਸੇਜਭਈਤਬਾਨੀ
ਦਆਇਗਈਹੋਪੈਦੋਸਕੋਨਦੀਜੈਉਨਪਯੋਸੁਖਭਾਰੇਪੈ ॥
ਕੇਸੀਅਬਹਾਸੀਕੋਨਕਾਜਰਹੇਬਾਸਰਨਉਘਕੀਉਸਾਸ
ਮੇਛਸੀਮੇਛਮਾਕੋਪੈ ॥੫॥ ਕਾਬਿੰਤੁ ॥ ਦੀਜੈਮੋਹਿ
ਪਾਨਭਾਹਾਅਬਕਉਪਵੈਜਾਨਜੁਧਕੋਨਿਦਾਨਕੋਨਮੇਰੀਬ
ਭਾਉ ॥ ॥ ॥ ਦੁਤੇਜਾਨਤਕਿਜੀਮੇਸਿਕਾਨਤਹੋਜੀਤਭੇਰ

ਜੇ ਮੇਸੀਤਾ ਕੀ ਪਤਿਬੁਰੀ ਹੈ। ਬੈਰਨ ਕੇ ਮਾਰ ਬੇ ਕੋ ਮੇਸੀਖ ੧੮੧
 ਗਧਾਰ ਜੇਸੀ ਪਾਪ ਨ ਕੇ ਕਾਟ ਬੇ ਕੋ ਕਾਸੀ ਸਿਟੁ ਪੁਰੀ ਹੈ। ਸੀਜੇ ੧੮੧
 ਤੋਲੋ ਰਾਜ ਕੀ ਜੇਰ ਦੋ ਕੋ ਨ ਪੀਠ ਦੀ ਜੈ ਲੋਕ ਪੁਰੋ ਲੋਕ ਖਬੇ
 ਸੀ ਬਾਤ ਜੁਰੀ ਹੈ। ੬੫) ਗਾਵਨੇ ਦਾ ਸਾਧੈ ਯਾ। ਪੇਮ ਸੇ
 ਨੇਨ ਦਹੈ ਜਸ ਗਾਵਤ ਨਾ ਚਤ ਸੁਦਰ ਲੇ ਸਭ ਅਗਿਆ। ਕੋਰ
 ਨ ਮੇਗਾ ਹਿਖ ਗਾਭ ਲੀ ਬਿਪਿ ਲੋਹੁ ਸੇ ਪਾਉ ਭਏ ਅਗੀ ਗਾ
 ਦੇਉ ਪੁਤ ਜਨੇ ਜਨ ਨੀ ਜਗਾ ਅੰਗ ਸਭੇ ਸੁਤ ਕੀਟ ਪਤੰਗੀ। ਜ
 ਗੋਰ ਕਰ ਕਰ ਜਗ ਕੋ ਜੀਵਨ ਸੇ ਨ ਹੋਤ ਹੈ ਗੋਰ ਗੋਰੀ ਗਾ ੭੭
 ਸਾਧੈ ਯਾ। ਆਨ ਪਗੀ ਇਹ ਭਾਤ ਕੀ ਗਾਢਾ ਯੋਰ ਨ ਮੇਸੁ
 ਕੋ ਨ ਹਿਕੋਈ। ਸਾਵਨ ਕੇ ਜਿਸ ਤੇ ਨ ਭਈ ਸੁਨ ਪੁਤ ਸਭੇ ਅਬ
 ਰੇਤ ਹੈ ਸੇਈ। ਮਾਨਸ ਆਇਲ ਗੋਰਾ ਦੁਲਿਕ ਹਿਦੇ ਵਨ ਕੀ
 ਨ ਚਲਾਵਤ ਕੋਈ। ਬੀਚ ਮਦੇ ਦਰ ਬੇ ਲਓ ਈ ਮੁਖ ਦੀ ਲਈ
 ਨ ਤੇ ਆਤਿ ਰੋਈ। ੮੫) ਗਮੈ ਦਕੀਰ ਦਾ ਕਾਇਤੁ। ਸਿ
 ਯੇਸਹਾ ਇਕੋ ਸਭੇ ਸੁਰ ਪਾਇਕ ਹੈ ਨ ਰਦ ਸੇਗਾ ਇਕੋ ਲਾ
 ਖ ਭਾਤ ਮਨੀ। ਕੀਰਨ ਕੋ ਦੇਸੋ ਨ ਸੁਪਨੇ ਬਿਦੇਸ ਹੋ ਸੁਰੇਸ
 ਲਿਕੋ ਸਜੀਤ ਬੇ ਕੀ ਕਨ ਅਨੀਹੀ। ਪੁਤ ਮੇਘ ਨਾਵ ਹੋ ਸੁਗਾਜ
 ਕੇ ਸੁਫਾਵੇ ਕਨ ਜੀ ਅਮੇਟਿ ਖਦ ਹੋ ਨ ਕੇਹੁ ਪਤਿਛਨੀ ਹੀ। ਜੋ
 ਸੀ ਯਕ ਬਹੁੰ ਰੁਗਾਵੇ ਨ ਕੰਤੋਂ ਅੰਜ ਸਬ ਥਾਤ ਕੀ ਬਿਸਤ
 ਲੀ ਬਨੀਹੀ। ਗਾਵਨੇ ਦਾ ਸਾਧੈ ਯਾ। ਕੋਨ ਸਮੇ
 ਬਾਤ ਨ ਕੋਰ ਨਗਾ ਮਦ ਹੈ ਪਕੇ ਪਟਗੀ। ਗਾਮ ਕੋਰਾ ਬ
 ਦਿਸ ਕੀ ਧਰ ਤੇ ਯਹਿ ਬਾਤ ਸੁਕਾਹੇ ਤੇਜਾ ਨੀ। ਅੰਗ ਕਦਾ
 ਖਨੇ ਇਹ ਭਾਤ ਤੇ ਅਜ ਬੈਨ ਕਹੁ ਕੋਨ ਸੀ ਹਨੀ। ਦੇਹ ਫੁਟੇ
 ਸੀ ਯਛੁ ਹੀ ਚਲ ਹੈ ਜਗ ਮੇਸੁਗ ਚਾਰ ਕਹਨੀ। ੧੦੫) ਗ
 ਨੇ ਦੁਹੁ ਸੇਰਨਾ। ਜੇਸ ਹੋ ਸੁਤ ਪਭਾਨੁ ਕੇ ਪਪਾਟ ਰਦ

੧੮੧

ਮੁਕਰਾ

ਨਿਕ
ਕਿਉ

ਕਵੇ

੧੬੨
੧੫

੧੬੩

੬੩
੬੪

ਨਕਿਯੋ। ਦਏ ਪੁਤ ਕੋ ਪਾਨ ਇਵ ਜੀਤ ਜੀਤ ਬਨੈ॥੧੧॥
ਇਵ ਜੀਤਿ ਵਾਹੁ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਗਾਮ ਭੇਨ ਭਰੇ ਦੋਰ ਅਰੁ ਗਇ
ਪਰੇ ਸਬ ਮੇਘਾ ਦਰ ਫੇਰ ਬਲੇ ਹਜੂਰੇ ਪੇਖਿਯੋ॥ ਸ੍ਰੀ ੬੩ ਸ੍ਰੀ
ਭੋਤੁ ਭੋਤੁ ਨ ਯੇਹ ਬਿਅਰੁ ਟੂਟ ਪਰੇ ਤੇ ਕਹਾ ਲੋਲੁ ਖਲੇ
ਖਿਯੋ॥ ਬਾਨ ਮੁਖ ਪਰੇ ਲੋਕ ਮਾਨ ਕਰ ਕਰੇ ਪੈਨ ਗਾਮੇ ਅਨੁਸ
ਰੇ ਪੁਰੁ ਮੇਭਲੇ ਬਿਸੇਖਿਯੋ॥ ਖਾਲੀ ਕੀਨੇ ਤਰ ਕਸ ਭਰੇ ਭਰੇ
ਭਰ ਲਭੇ ਲਭੇ ਪੈਟ ਮਗੇ ਮਰੇ ਦੇਖਿਯੋ॥੧੨॥ ਕਾਬਿਤੁ॥
ਬਡੇ ਈਬਨੇ ਤਸੁ ਰਸ ਬੈਪ ਖਰੈ ਤਜੈ ਤਦ ਰਠੋ ਰਠੋ ਨ ਕੇਵਲੇ
ਫੀਲਹੈ॥ ਜੁਪਕ ਅਤੇ ਲਸਾ ਮਿਕਾਗੀ ਅਮੇਲ ਗੋਲ ਤੇ ਨਿਕ
ਲਾਏ ਤੇ ਕੀ ਮਲ ਲੀਲਹੈ॥ ਬਲ ਕੋ ਬਲ ਉਲਿਕਾ ਉਕੇ ਨਦ
ਪਰੇ ਜੀਤ ਨ ਕੋਚ ਉਕੁੰਦ ਪਿਸੁ ਸੀਲਹੈ॥ ਰਾਮ ਕਵਿਅਾਜਕ
ਲਾਟ ਨ ਕੋਏ ਗਾਨ ਕੋ ਕੋ ਪਰੁ ਕੀਫੀਲ ਪਰ ਲੋਕ ਕੀ ਨਫੀਲਹੈ॥
੧੩॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਮਘਾਵਾਜਿ ਤਕੇ ਸਭ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇਯ ਸੇ
ਨ ਮੇਹ ਬਿਅਰੁ ਯਾਰੇ॥ ਆਇ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਪਰੀ ਕਹਿਕੈ
ਹਭਾਤ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਸਮਝੇ ਨ ਪਰੇ ਗਹਿ ਬੰਦ
ਕੋਟ ਨ ਕੋਟ ਸਿਧਾਰੇ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਕੋਪ ਨ ਚਿਪਰਹੀ ਫਿਰ ਅੰਤ ਕਦੀ
ਤਕੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ॥੧੪॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਮਚੇ ਜੁਧ ਦਿਲੇ ਨ
ਹੀ ਅੰਗ ਮਾਰੁ ਬਜੇ॥ ਮਾਯਾ ਰਬਰ ਰੂਹੀ ਨ ਮੇਘਾ ਦਬੇ ਲੇਤ ਬ
ਹਿ॥੧੫॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ਤੋਕੇ ਜਿਹ ਧਨੁ ਖਪਿ ਨ ਕੀਕੇ ਮਹ
ਬਲ ਸਾਕੇ ਬਲ ਦੇਖ ਭਿਉ ਪਤਿ ਕੀਨੇ ਸੋਲੇ॥ ਤਾਰ ਕੋ ਕੋਮਾ
ਭਲੀ ਬਲ ਸੇ ਪਛਾਣੇ ਜਿਨ ਜਾ ਕੇ ਭਲੀ ਭਤ ਧਨੁ ਮਾਨ ਖਾਯੋ
ਨਾਏ॥ ਆਪ ਭੇਜਾ ਕੇ ਸਭ ਸੇਵ ਕਰੈ ਗਏ ਕਪਿ ਜਾ ਕੇ ਭਰੁ ਸਿੰਧ
ਨ ਸੁਸਨ ਮੇ ਪੈਨ ਏ॥ ਮੇਘਾ ਦਰ ਬੁਕ ਭਰ ਕਕ ਯੇ ਸਭ ਬੀ
ਕਰੇ ਕਰੇ ਸੀਤਾ ਪਤਿ ਰਾਮ ਦਿਲੇ ਨੈ॥੧੬॥ ਰਾਮ ਕੀ ਕੀ

ਵਾਹੁ ਕਬਿਤੁ ॥ ਬੋਲੇ ਸਬ ਸੁਰ ਅਸੇ ਕਰਨ ਬੁਝੈ ਕੋਉ ਅ ॥ ੧੮੩ ॥
 ਰੇ ਮੇਘ ਨਦਾ ਅਜ ਮੇਸੇ ਇਤਰਾਤ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਜੇਠ ਮਾਸ ਕੀ ਦੁ
 ਪਹਿਰੀ ਮੇਜ ਰੈ ਪਾਇ ਸੁ ਭਜ ਬਤ ਮੇ ਕੋਉ ਅਸੇ ਬਿਰਾਤ ਹੈ ॥
 ਪਾਛੇ ਲਛਮ ਨ ਆਗੇ ਅੰਗ ਦਸੇ ਕਾ ਪਿਰਾਉ ਨੀਲ ਨਲ ਪਾ
 ਇ ਪੁਰ ਅੰਜਨੀ ਕੋਤਾਤ ਹੈ ॥ ਬੀਰ ਰਾਖੁ ਰਾਇ ਤਾ ਕੀ ਬਾਲਿ ਜ
 ਰਾਮ ਕਾ ਦਿਜਾਹੀ ਕੋਨ ਸੁਝੈ ਤਾ ਕੇ ਅਜ ਕਾਲ ਪਾਤ ਹੈ ॥ ੧੮੪ ॥ ਇ
 ਵਜੀਤੋ ਵਾਹੁ ਕਬਿਤੁ ॥ ਸੁਨ ਰੇ ਸੁਖੀ ਵਹੀ ਠੀਰੇ ਕੋ ਨਿਹਾਰ ਰੇ
 ਜਾਪੈ ਨਦਾ ਖਸੇ ਤੇ ਕੋਨ ਭਾਤੁ ਰਹੈ ॥ ਨਲ ਮੇ ਤੋ ਬਲ ਕਾ ਬਿ
 ਸੁਕਾ ਬੁਝੈ ਤੋ ਨੀਲ ਸੋ ਲਗੇ ਰੇ ਟੀਕੋ ਨੀਲ ਸੋ ਨ ਕਰੈ ॥ ਹਨੁ ਅ
 ਏ ਸੋ ਕੋ ਕੋਨ ਸੋਹਾ ਮਨ ਜਾਮਨ ਸੁਨ ਅੰਗ ਦੋ ਕਪਾਨ ਹੋ ਨਹ ਰਹੈ
 ਜੋ ਭਠ ਹਰਾਇ ਮੇ ਕੀ ਮਾਰ ਤੇ ਨ ਭਾਜ ਜਾਇ ਤੋ ਲੋਕ ਛੁਲਰਹੈ ਤੇ
 ਮਠੁ ਸੋਲਹੈ ॥ ੧੮੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੋਕ ਕੈ ਬਰਖ ਤੁਝ ਯੋ
 ਨ ਬੁਝੈ ਇਕ ਪਾਰਾ ਉਚ ਨੀਚ ਕਾ ਇਰ ਸੁਭਟ ਸਭ ਕੀ ਨੇ ਇਕ ਸਾਰ
 ॥ ੧੮੬ ॥ ਸੋਹਰਾ ॥ ਕਛੂ ਨਹੀ ਸਿਭਾ ਰਕਿਤੇ ਸੁਰ ਕਟ ਧਰ ਪਰੇ
 ॥ ਜੋ ਦਾਵੇ ਪਰ ਜਾਰ ਟਕਤੁ ਪਟਕਤ ਬਾਸੁ ਤਿਨਾ ॥ ੧੮੭ ॥ ਕਬਿ
 ਤੁ ॥ ਜਾਹੀ ਕੋ ਪਚਾਰੈ ਤਾਹੀ ਪਲਹੀ ਮੇ ਮਾਰੈ ਅਜ ਭਲੀ ਭਾਤ
 ਸੁਭਹੀ ਕੇ ਬਲ ਪਰਖਤ ਹੈ ॥ ਕਹੀ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਮੇਘ ਨਦਾ ਮੇਘ ਨ
 ਕਰ ਪਾਛੇ ਬਾਨ ਬੀਰ ਖਰੀ ਵਹੀ ਬਰਖਤ ਹੈ ॥ ਜਾਨੁ ਰੇ ਅਜ ਰਨ ਰਹੈ
 ਗੋਨ ਕੋਉ ਕਾਪਿਲ ਛਮ ਨੈ ਕਹੂੰ ਨ ਕੋਉ ਹਰਖਤ ਹੈ ॥ ਹੋ ਕੋ ਹੋ ਸਿੰਦਰ
 ਕ ਸੁਯਾ ਕੀ ਚਿਟ ਪੈ ਕੈ ਬੀਰ ਸਬਹੀ ਕੋ ਪੁਨ ਮੇ ਨੇ ਕਾਲ ਰੂਝਤ ਹੈ ॥
 ੧੮੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਕਾਪਿਲ ਰਹੈ ਤਹਿ ਤਹਿ ਦਿਓ
 ਭਜਾਇ ॥ ਤੇ ਮਿਲ ਸੀ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਸੋ ਬੋਲਤ ਗਹਿ ਗਹਿ ਪਾਇ ॥ ੧੮੯ ॥
 ਹਨੁ ਮੇ ਨੇ ਵਾਹੁ ਕਬਿਤੁ ॥ ਮੇਘ ਨਦਾ ਕੋ ਪਯੋ ਕਣਨ ਬ
 ਮੇਸੇ ਮੇਲੈ ਗਲ ਜ ਕੇ ਬਲ ਆਗੇ ਸੁ ਰੇ ਕੋਨ ਸੋ ਸਗਾ ਬਨੇ

ਲੋਕ ਅਨੰਤ ਪਉਚੀ ਲੇ ਮਨ ਕਾ ਪਿਰਾਉ ਅਜ ਪੁਨ ਕੀ ਨੇ ਸੁਖ
 ਬੰਦਗੀ ਨਿਬਾਹਨੇ ਏਥੇ ਪਰਗਟ ਨ ਸੋ ਸੀਲ ਤੁ ਮਰਾਖਤ ਹੋਛੋਹ
 ਨਤ ਨਾਇ ਅਜਹੂ ਜੈ ਨੈਕ ਦਯੇ। ਕੀ ਜੈ ਨਵਿਲਾਉ ਚਲਦੇਖੇ
 ੮ ਸਪਾਉਰ ਨਲੇ ਹੁਏ ਤਲਾਉ ਮੈਂ ਰਲਾਉ ਕਛੁ ਨ ਧਨੇ॥੩॥ ਰ
 ਮਚੰਦੁ ਦਿਵਾਚਾ ਕਾ ਬਿੱਤੁ॥ ਹਨੂ ਮਾਨਹੂੰ ਕੀ ਚਿਰਦੇਖ ਮੁਸਕਾ
 ਨੇ ਰਾਮ ਜਾਇ ਸੁਪਛੇ ਹੁ ਸਭ ਬਾਨਰ ਦੁਖ ਚੇਹੈ ਬੋਲਤ ਕਪੇਲ
 ਤੇਛੁ ਬਿਕੇਤ ਰੰਗਾ ਹੁੰਨੀ ਤਿਰਛੁ ਹੋ ਕੰਜ ਨੈ ਨਰੁ ਹੋਛੁ ਗੁਰਾਰੇਹੈ ਬੋ
 ਲੋਲਛੁ ਮਨਏ ਧਨੁ ਖਲੀ ਜੈ ਬਾਨਲੀ ਜੈ ਇਨ੍ਹੂੰ ਕੋਦੀ ਜੈ ਹਮ
 ਪਸੀ ਬਿਚਾਰੇਹੈ॥ ਰਾਸੀ ਹਾਸਟ ਰਤੋ ਜੀ ਤੇਰਨ ਹਾਰਤੋਂ ਇ
 ੧੧ ਨੀਤ ਜੀਤ ਸਬੈ ਮੋਹ ਮਾਰ ਰੂਹੇਹੈ॥੪॥ ਲਛੁ ਮਨੇ ਦੁਖ
 ਕਾ ਬਿੱਤੁ॥ ਕਧੇ ਕਉਰਾਯੇ ਭਾਰ ਕਰਤ ਰਹੇ ਦਿਚਾਰ ਕਹੋ ਪੰਕ
 ਨ ਸੇਬ ਭਾਈ ਜੁਤ ਨਾਇਹੋ॥ ਬਾਨ ਨ ਸੋ ਕਹੋ ਹੋ ਬਨਾਇ ਭੰਡ ਮੰਤ
 ੧੨ ਕਾਟ ਬੈਰਨ ਕੇ ਸੇਵੁ ਤੇ ਮੇਨੀ ਕੇ ਕੈਲਾਇਹੋ॥ ਸੁਨੇ ਰਘੁ ਬੀਰਨ
 ਭੀਰ ਕੇ ਪਰੇਤੇ ਅਜ ਕਾ ਮਜੋਨ ਆਇਹੋ ਤੇ ਕੋਨ ਕਾ ਮਾਇਹੋ
 ਦੀ ਜੈ ਮੋਹ ਪਾਨ ਕਹਾ ਕਉ ਪਾਵੈ ਜਾਨ ਮੇਘ ਨ ਦਕੋ ਤੇ ਮੇਘ ਕਰ
 ਨ ਜੋ ਉਡਾਇਹੋ॥੨੫॥ ਰਮਚੰਦੁ ਦਿਵਾਚਾ ਕਾ ਬਿੱਤੁ॥ ॥
 ਹਸੇ ਰਘੁ ਬੀਰ ਕਰਨ ਸੋ ਰਸ ਭਰੇ ਨੈਨ ਲਛੁ ਮਨ ਬਾਨ ਸੋ ਕਮ
 ਨ ਜਬ ਤਾਨਹੈ॥ ਹਨੂ ਮਾਨ ਕਾਹੇ ਕੋਗੁ ਮਨ ਰਹੇ ਰਾਵਨ ਮੇਭਾਗੈ
 ਭੋਰੇ ਸੋ ਮੋਹ ਜੀ ਸੋਗਾ ਹਿਅਨਹੈ॥ ਪੀਠ ਠੋਕ ਡੀਠ ਭਰਦੇਖੇ ਮੁਖ
 ਯੋ ਬੀਰ ਅੇ ਸੋ ਜੁਪ ਕੀ ਜੈ ਜੈ ਸੀ ਸਦ ਚਲ ਬਾਨਹੈ॥ ਬਾਛੇ ਅਜ
 ਲਾਦ ਰਾਮ ਕੀ ਨੇ ਸਿਖ ਨ ਦਕ ਯੋ ਕਨਕ ਸੁਵਾਦ ਮੇਘ ਨ ਦਾ ਅਜ
 ੧੩ ਜਾਨਹੈ॥੨੬॥ ਕਾ ਬਿੱਤੁ॥ ਉਮਰੇ ਅਨੇ ਕਕਾ ਪਿਏ ਕਨ ਤੇਏ
 ੧੪ ਕਰ ਪਲਛੁ ਮਨ ਸੁਕੇਰ ਹੁ ਚਿਰ ਘੋਰ ਘੋਰ ਕੈ॥ ਆਗੇ ਭਏ ਹਨੂ
 ਮਾਨ ਪਾਛੇ ਨੀਲ ਜਾਮਵਾਨ ਓਕ ਕੇ ਨਿਸਿਕ ਸੂਰਮਾਰੇਹੈ ਲੋਧੇ

ਕੋ॥ ਮੇਸੇ ਬਾਨ ਚਲੇ ਜੈਸੇ ਸਾਵਨ ਕੇ ਮੇਹ ਭਲੇ ਮਾਰੂ ਕੇ ਸੁਜਾਇ ॥੨੪॥
 ਰਾਮ ਰਵ ਕੈ ਟੇਰੇ ॥ ਗੀਧਨ ਕੇ ਮਾਸ ਵੇਰੇ ਵਨ ਕੇ ਸਮੇ ॥੧੬॥
 ਨਾਵ ਗਯੋ ਦਤ ਪਾਸ ਮੇਸੇ ਜੁ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥੨੦॥ ਕਾਬਿਤੁ ॥
 ਪਈ ਲੋਹ ਮਾਰ ਸੁਬਾ ਆਪ ਆਪ ਮੇਸੁ ਮਾਰ ਕਹਿ ਤਰਵ ਕਲਸੇ ॥
 ਹਾਥ ਤਰਵ ਤਹੈ ॥ ਕਹੁ ਮਧੁ ਗਈ ਕਹੁ ਗਿਰੇ ਕਟ ਮਾਥੀ ਕਹੁ ॥੨੧॥
 ਥੀ ਬਾਧੇ ਗਿਨਤੀ ਕੇ ਮਾਸ ਨ ਭਰੰਤ ਹੋ ॥ ਏਕ ਟੇਰ ਬਾਧ ਕੈ ਕਟਾਰ ॥
 ਨ ਸੋ ਲਏ ਪਾਇ ਏਕ ਸੁਰ ਆਇ ਬਿਨ ਮਾਥੇ ਥੀ ਪਰੰਤ ਹੋ ॥ ਜੁਝੇ ॥
 ਏਕ ਬਾਰ ਦੇਉ ਕਾਹੇ ਤੇ ਨ ਪਛੇ ਕੋਊ ਤੋ ਤੇ ਦੇਉ ਏਕ ਆਪ ਛੋਰੇ ॥
 ਰਤ ਹੋ ॥੨੨॥ ਮੇਘ ਨ ਦੇਵਾਚੁ ॥ ਕਾਬਿਤੁ ॥ ਮੇਘ ਨ ਦੇਰਿ ॥
 ਸਾਈ ਮੰਤ੍ਰ ਪਦ ਕੈ ਚਲਾਈ ਬਾਨ ਹੀ ਮੇ ਨਾਗ ਠਾਸ ਵਡੀ ਦੁਖ ॥
 ਦਾਇਨੀ ॥ ਜਰੇ ਤੇਜ ਆਗੇ ਰਾਮ ਲੋਗ ਨ ਕੇ ਤੇਜ ਪਾਇ ਜੈਸੇ ਪੁਤ੍ਰ ਜੈ ॥
 ਸੋ ਜਨੁ ਸਫ ਹੀ ਕੋ ਆਇਨੀ ॥ ਪਾਰਹਥਿ ਆਰੇ ਪੈ ਸੁਰ ਮਹਾ ਭਰੇ ॥
 ਰੈ ਪੈ ਨੈਕ ਨ ਸਿਭ ਰੇ ਪਾਨ ਸਭ ਕੇ ਉਡਾਇਨੀ ॥ ਕਾਹੇ ਕੀ ਲਗਾਈ ॥
 ਨ ਕਥਾਈ ਚੁਕਾਈ ਜੈਸੇ ਪਰ ਮਾਰਤੁ ਰਤ ਹੋ ਪਲ ਮੇਰ ਸਾਇਨੀ ॥
 ੨੩॥ ਚਕਈ ਚਿਟਾਚੁ ਦਿਹਗਾ ॥ ਪਹਿਲੇ ਸੀਰਧੁ ਬੀਰ ॥
 ਜੀਕਿ ਅਹ ਦੀਓ ਸਾਪੁ ॥ ਅਬ ਨਿਸ਼ਕੋਰ ਕਈ ਹਸੀਤ ਜਮ ਨ ਥਿ ॥
 ਰਹ ਬਿਛਾਪੁ ॥੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਪੁ ਦਿਯੋ ਜਿਨ ਮੇ ਪਤਿ ॥
 ਕੋ ਸੋਈ ਰਾਮ ਪਛੇ ਦੁਖ ਸੋ ਰਨ ਮੇ ॥ ਲਧੁ ਬੀਰ ਸਮੀਰ ਕੇ ਪੁਤ ॥
 ਸਮੇਤੁ ਰਹੇ ਛਪਿ ਕੈ ਕਾਪਿ ਕੇ ਗਨ ਮੇ ॥ ਅਬ ਜੀਤੁ ਏਈ ਮਘ ਦਾਨਿ ॥
 ਤਕੀ ਕਹਿ ਕੇ ਹਰਖੀ ਅਤ ਹੀ ਮਨ ਮੇ ॥ ਚਕਈ ਨਿਸਬਾ ਕੁਲ ॥
 ਹੀ ਚਿਤ ਮੇਤ ਉਨ ਚਉਰੀ ਹਸ ਕੈ ਬਨ ਮੇ ॥੨੫॥ ਰਵਨ ਦੁ ॥
 ਤੇਵਾਚੁ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਵਨ ਸੋ ਕਹੀ ਦੁਤ ਨ ਜਾਇ ਨਿਚੀਤ ॥
 ਭਏ ਰਨ ਮੇ ਹਮ ਜੀਤੇ ॥ ਰਾਮ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਕਾਪਿ ਮੰਡ ॥ ਭੂਮਿ ਪੁ ॥
 ਰੇਜਨ ਚਿਨ ਚੀਤੇ ॥ ਨਾਗ ਕੀ ਠਾਸਿ ਪਰੇ ਇਹ ਭੂਤ ਨ ਸ੍ਵਾਸਤੁ ॥

੧੨੬
੧੫੧

ਉਕਸੇਨਕਹੀਤੇ॥ ਲੈਸਿਯਕੋਰਿਖਰਦੁਜਾਇਜੁਮੋਹਿਭਜੈ
ਅਜਹੂੰਅਬਹੀਤੇ॥੩੨॥ ਸਖੀਸਰਮਉਵਾਚੁਸਦੈਯਾ॥
ਸੀਅਸੋਬਤਕਹੀਸਰਮਚਨਦੇਖਸਭੈਭੁਟਜੁਝਪਰੇ॥ਤਿ
ਨਦੇਖਕੈਸੀਭਿਘੁਬੀਰਭਰੇਦਿਗਸੀਚਕੀਏਦੁਖਪੁੰਜਹਰੇ॥ਕ
ਹੀਰੂਬਸੁਜਾਨਕੀਪਾਇਨਲਾਗਤਲਾਜਗਹੋਇਯਤੁਤਖਰੇ॥
ਹੁਮਉਤਰਫੇਰਨਦੇਤਹੋਮੋਹਿਭੁਮੇਅਥਿਜੇਅਪਿਰਾਧਕਰੇ॥੩੩॥
ਸੀਤਉਵਾਚੁਸਦੈਯਾ॥ ਜਬਬਜਹਸਮੇਰੀਖਮੰਡਲ
ਹੋਤਬਮੋਹਿਅਸੀਸਦਈਕਹਕੈ॥ਰਘੁਬੀਰਸੁਹਾਗਾਨਿਹੋਹੁਸ
ਦਭੁਜਸੋਭੁਜਹਾਬਨਸੋਗਾਹਿਕੈ॥ਤਿਨਹੂੰਕੀਕਹੀਅਬਝੁਠੀਭ
ਈਅਰਬੇਦਕੀਬਾਤਗਈਬਹਕੈ॥ਸਖੀਅੰਰਕੀਕੋਨਫਹੈਇਹ
ਅੰਸਰਪਾਨਨਜਾਤਰਹੇਸਹਕੈ॥੩੪॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਬਨਕੋਰ
ਲਤੇਕਹੀਜੇਬਾਤਿਆਤੇਈਜਾਨਤਹੋਚਿਤਮੇਨਰਹੀ॥ਬਸਕੈਬ
ਨਮੇਪੁਨਤੋਸੀਗਜਾਨਕੀਰਾਜਸਮਾਜਕਰੋਪਰਹੀ॥ਸੋਈਸੀ
ਰਘੁਨਾਥਤਿਹਾਗੀਏਬਾਤਗਫੀਜਿਯਮੇਸਚਕੋਟਰਹੀ॥ਤਿ
ਝੁਠਭਈਮੇਰੇਪਾਨਪਤੀਸਿਯਪਾਪਨਿਕੀਸਭਹੋਸਰਹੀ॥੩੫॥
ਸਦੈਯਾ॥ ਅਜਹੂੰਅਪਿਰਾਧਨਜਾਨਕੀਕੀਭੁਜਬਮ
ਫੁਰੇਮਿਲਲੋਚਨਸੋ॥ਅੰਰਗਾਉਰੂਸੈਸੁਭਸੋਨਸਭੈਨਮੋਰਨ
ਜਿਯੋਇਨਸੋਚਨਸੋ॥ਅਜਹੂੰਨਹਿਦੇਖਤਹੋਭਰਮੈਨਪਹੈਫਿਤ
ਕੋਨਸੀਕੋਚਨਸੋ॥ਕਹੋਬੁਭਮਰੋਕਹੋਜਾਇਜੋਰੀਹਿਮਬੀਚਗ
ਰੋਮਨਪੋਚਨਸੋ॥੩੬॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਐਸੋਸੁਖਮਾਨਤੇਨਮ
ਨਕੋਤਾਨਤੇਨਰਤੀਭੁਰਭੂਤਤੇਨਮਦਿਰਨਬਨਤੇ॥ਸਾਸਕੇਸਨੇ
ਹਤੇਨਬਨੀਠਨੀਵੇਹਤੇਨਕੰਚਨਕੇਮੇਹਤੇਨਕਠੁੰਸਖੀਜਨਤੇ॥
ਜੈਸੋਸੁਖਮੇਰੇਜੀਅਹੋਹਿਮੇਰੇਪਾਨਨਾਥਨੈਕਜੋਕਫਾਛਕੋਰਪ
ਫੇਠਰਨਤੇ॥ਨੈਨਮੇਸਰਮਸਮੋਇਸਰਮਫੇਨਾਤੋਜਾਨਕੀ

ਬਿਲਬਿਲਾਇਗੇਇਰੇਇਮਨਤੇ॥੩੭॥ ਵੇਹਵਾ॥ ਰਮ
 ਚਰਨਤਰਲਛਮਨਸੀਯਦੇਖੇਬਿਨਚੈਨ॥ਹਿਸੇਫੁੱਤਾਸੁ
 ਅਨਢਰਤਬੋਲਤਤਸਿਬੈਨ॥੩੮॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਛੁਜੀਮੋਨ
 ਰਘੁਰਾਜਕਹਿਲੱਛਮਨਕਾਹੇਤੁਠੇ॥ਛੁਲੀਨਿਬਾਹੀਲਾਜ
 ਰਘੁਕੁਲਤੇਲਘੁਕੁਲਕਿਸੇ॥੩੯॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਅਛੇਪੁ
 ਨਬਲੇਤੁਕੇਬੀਰਬੀਰਲਛਮਨਪਾਨਨਾਥ॥ਸੋਸਾਜਬੋਲ
 ਤੁਨਲੈਫੁੱਤਾ॥ਜਾਨਤਹੋਮੇਰੇਅਪਿਰਾਧਨਤੇਰੁਕਹੇਬੁਝੇਬਿਨ
 ਜੈਸੇਪੈਕਰਤਮੇਸੀਪੈਕਹੂੰ॥ਬੂਤਮੇਰੇਚਰਨਨਕੋਸੇਵਕਹੈਰੇਸ
 ਪੁਤਨੈਕਬੋਲਪਾਨਮੇਰੇਜਾਤਕਹੂਤੇਕਹੂੰ॥ਕਾਸੇਕਹੋਬਾਤਦਿਨ
 ਹੀਰੇਮੋਹਿਤਈਗਤਕੈਅਨਾਥਗਏਨਭੁਲੇਕਲੇਕਮੈਕਹੂੰ॥੪੦॥
 ਸੋਰਠਾ॥ ਬੰਦੇਜੀਯਉਤਪਾਤਰਾਮਚੰਦਲਖਮਨਬਕੇ॥
 ਤਬਜਾਨਕੀਜਗਮਾਤਪ੍ਰਾਨਸੋਬਿਨਤੀਕਰੈ॥੪੧॥ ਸਵੈ
 ਯਾ॥ ਪਾਨਸੁਜਾਨਅਜਾਨਪੈਨਤਜਮਾਨਕਹੈਸੁਨਬਾਲ
 ਜਮਾਤੀ॥ਮਾਗਤਹੋਇਕਬਾਤਫੀਕਰਜੇਰਵਛੇਦਖਮੈਕਿਲ
 ਲਾਤੀ॥ਜੋਲਗਯੋਨਚਲੈਜਗਮੋਸਿਯਜੀਵਤਹੋਬਿਨਰਾਮ
 ਸਿਗਾਤੀ॥ਤੋਲਗਏਹੋਕੇਯੋਤਜਰੇਜੈਸੇਕਾਂਚਰੀਪੰਨਗੋਕਿਤਜ
 ਠੀ॥੪੨॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਕਾਹੇਕੇਵਤਕਿਯੋਹਨਮਤਿਦਈਜਿ
 ਨਗਵਨਕੇਪੁਰਿਦੈ॥ਅਰੁਕਾਹੇਕੋਸਿਧਾਹਿਬਾਪਾਦਿਯੋਦੁਖਲੈ
 ਜਸਬਾਦਹੀਕੋਨਸੀਗੋ॥ਕਾਪਮੰਡਲਬੀਰਸਮੇਤਸਭੈਮੋਹਿਛੁ
 ਤਕੈਕੋਨਗਏਪਰਕੈ॥ਤੁਮਅੰਤਨਬਾਤਨਿਬਾਹਸਕੀਸੁਕਹੁ
 ਗਏਆਪਕਹੂੰਕਹੀਠੋ॥੪੩॥ ਵੇਹਵਾ॥ ਰੇਸਿਧ,ਕੋਜਿਸ
 ਬਾਤਸੁਨਅਬਪੀਯਬਿਨਗਤਿਕੋਨ॥ਕੋਲੈਬੁਝਸਾਧਿਮੈਕੈ
 ਉਤੁਮਿਲਨਤੁਪੈਨ॥੪੪॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਅੰਸੋਬਿਲਾਇ
 ਕਰਕਟਕਾਟਖਾਇਨਬਿਵਨਤੇਉਤਯੋਜਾਇਆਸੁ॥

ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਇ ਕਰੈ ਹਾਇ ਹਾਇ ਹਾਇ ਰਘੁ ਰਾਇ ਨੂਮ ਅੰ
 ਸੀ ਕਰਛੁ ਡੀ ਅਨਭਾਵਤੀ ਮਨ ਕੇ ਮਨੋਰਥ ਜੇ ਦੁਤੇ ਤੇ ਬਿਲ
 ਨੇ ਸਭੁ ਸਰਮਾ ਸਰਮ ਕਰਕਾ ਪੂਨ ਸੁਨਾਵਤੀ ਏਹ ਸੇਕਹਤੁ
 ਹਮ ਮਾਗੇ ਫਲ ਦੇਤ ਬਿਧ ਜਾਨ ਕੀਤੇ ਆਜ ਮੀਰ ਮਾਗੇ ਹੁੰਨ ਪ
 ਵਤੀ ॥ ੪੫ ॥ ਸਰਮਾਇ ਨਹੀ ਫਿਰਾ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੇਵ
 ਤਜ ਨਕੀ ਕੇ ਸਰਮਾ ਸੁ ਅਸੇ ਕਬ ਨੀ ਮਾਹਿ ਜਾਇ ਧਰੀ ॥ ਤਿਜ
 ਟੀਤ ਹਿ ਆਇ ਸੀ ਬੇਧਾ ਕਿਯੋ ਸਿਸ ਪਾਨ ਤਜੈ ਜਿਨ ਦੇ ਕਧ ਮੀ
 ਸੁਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੁਤ ਸੁਨ ਤੇ ਤਿਨ ਗਵਨ ਕੀ ਜਰਹੀ ਸੁਜਗੀ ॥
 ਅਲਜ ਬੁਕ ਜੁਥ ਨਾ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੇਵਤ ਸਿੰਘ ਨਿਹੈ ਕਬਹੂੰ ਪਕਰ
 ॥ ੪੬ ॥ ਨਾਰੋ ਵੇਦਾਚੁ ਕਬਿੰਤੁ ॥ ਸੁਜੇ ਸੁਰ ਰਾਜ ਆਜਹ
 ਰੇ ਰਘੁ ਰਾਜ ਰਨ ਪਾਨ ਲੇ ਸਿਧਾ ਰੇ ਚਿਟ ਗਹੀ ਹੋ ਸੁ ਮੇਰ ਕੀ ॥ ਰਾ
 ਮ ਕਵਿਏ ਕਸੀ ਮਹੇ ਸਾ ਬਿਨ ਧਕ ਧਕੀ ਮਿਏ ਨ ਬਿਰੀਚ ਕੀ ਨ ਬ
 ਰਨ ਭਬੈ ਰਕੀ ਏਕੁ ਲੋਕ ਨ ਕੇ ਦੇਵੇ ਅਸੇ ਭਾਜੇ ਜਾਤ ਜਮੇ ਬਧੂ
 ਰਨ ਮੇ ਪਾਤ ਬਾਤ ਦੇਖ ਕੈ ਭੁਟੇ ਰਕੀ ॥ ਨਾਰਦ ਕਯੋ ਪੁਕਾਰ ਨਾ ਗ
 ਫ ਸਬਾ ਧਰਾਰੇ ਸੁਨਤ ਹੀ ਗਰਭੁ ਗਭੁਰ ਸੇਵਰੇ ਰਕੀ ॥ ੪੭ ॥
 ਗਰਭੁ ਵੇਦਾਚੁ ਸੇਰਠਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਗਰਭੁ ਪਚੈ ਚਰਨੁ
 ਸੁਸੰਗਰਿ ਸਾਤੁ ਮਨ ॥ ਗਵਨ ਕੇ ਭੁਜਵੰਤੁ ਰਾਮ ਰਾਜਾਇ ਸਤੇ ਹ
 ॥ ੪੮ ॥ ਕਬਿੰਤੁ ॥ ਪਛਨ ਕੀ ਬਚਿ ਸੋਢਿ ਭਾਏ ਗਿਰ ਲੱਛ
 ਲੱਛ ਮਾਨੇ ਤੱਛ ਭੱਛ ਕੇ ਪਤੱਛ ਕਾਲ ਆਯੋ ਪੈ ॥ ਬਾਸਨ ਤੇ ਅ
 ਕੇ ਸਲਾਖ ਕਗਏ ਪੈ ਬਹਿਰਾ ਮਚੈ ਦਜੁ ਕੇ ਸਿਰ ਨਾਇਕੈ ਸੁਨ
 ਯੋ ਪੈ ॥ ਸੁਰ ਨਕੀ ਕੀ ਨਗਾ ਤਿਚੈ ਦਹਿ ਭੁਵਨ ਪਤਿ ਨੈਨ ਨਕੀ ਸੀ
 ਨਨ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਰਖ ਸੇਧੈ ॥ ਰਾਮ ਹੀ ਕੀ ਚਿਕਨ ਕੇ ਜੀਏ ਪੈ ਕ
 ਰੋ ਰਨ ਪੈ ਚੋਰ ਨਕੀ ਚਿਕਨ ਕੇ ਏਕੈ ਨ ਜਿਵਾਯੋ ਪੈ ॥ ੪੯ ॥ ਮੇਧ
 ਨਾ ਦੇਵਾਚੁ ਕਬਿੰਤੁ ॥ ਸਬੈ ਫਿਰ ਗਾਜੇ ਸਬ ਹੀ ਤੇ ਸੀਖ ਬਾ

ਜੇਚੁਨਬਾਤਕੋਬਿਰਾਜੇਪ੍ਰਾਨਜਾਨਕੀਕੀਦੇਹਮੇ॥ਗਰੁਸਿ
 ਧਰੇਸੁਰੇਲਗਮਿਟੇਸੋਗਸਭਮੇਘਨਾਵਗਏਦਬਿਮਿਲ
 ਰਹੇਖੇਹਮੇ॥ਸੁਨਤਹੀਗਵਨਕੇਛਪੇਸੁਖਤੇਹੀਛਿਨਕੀਸੇਜੇ
 ਸੇਧੁਰਿਛਪੈਸਾਵਨਕੇਮੇਹਮੇ॥ਬਾਦੇਦੁਖਭਾਰੀਨਾਗਪਸ
 ਭਈਨਾਥੀਪਈਕੋਨਬਾਤਪ੍ਰਾਗੀਹਮਾਸਿਵਕੇਸਨੇਹਮੇ॥ਪ
 ॥ਗਵਨੇਵਚੁਕਾਬਿੰਤੁ॥ ਮਨਮੇਬਿਚਾਯੋਪਾਪਮਿ
 ਲਬੈਠੇਬੇਟਾਬਾਪਮਾਯਾਕੀਬਨਾਇਸੀਯਮਾਰੇਦਿਖਗਇਕੋ
 ਸੇਈਕਾਮਕੀਨੇਮੇਸੀਰਚੀਹੈਨਸਚੀਰੰਭਾਉਰਬਸੀਦੇਖਹੀ
 ਮੁਖਨਜਾਇਕੋ॥ਰਾਮਪ੍ਰਾਨਨਾਬਰੇਇਕਹੈਮੁਖਬਾਨੀਤਹਾ
 ਆਨੀਗਹਿਕੇਸਜਾਜੁਰੀਅਨੀਆਇਕੋ॥ਰਾਮੇਦਿਖਗ
 ਇਮਾਬੇਕਾਯੋਹੈਬਨਾਇਹਾਇਹਾਇਕਰਗਮਾਛਿਤਪਰੇਮੁਖ
 ਭਾਇਕੋ॥੫੧॥ਬਿਭੀਖਨੇਵਚੁਕਾਬਿੰਤੁ॥ ਕੋਊਕਾਪਯੋ
 ਸੁਖੀਲਛਮਨਮਹਾਦੁਖੀਰੋਰੋਰਅੰਗੀਕੀਅੰਗੀਭਈਬਾਤ
 ਹੈ॥ਧਾਇਕੋਬਿਭੀਖਨਸੁਨਾਇਕਹੀਸਭਹੀਕੋਹਾਇਹਾਇ
 ਮਚੰਦਗਾਤਕੁਸਗਾਤਹੈ॥ਨਾਥਮੇਘਨਾਵਹੀਕੀਮਾਯਕੋਬਿ
 ਲਾਸਜੇਸੇਨਾਗਪਾਸਪਰੀਤੇਸੇਸਹੈਏਕਘਾਤਹੈ॥ਜੋਏਹ
 ਪਾਪੀਦੇਹਹੋਮਨਕਰਨਪਦੈਹਾਬਾਦੈਭੁਲੀਨਹੀਵਡਉਤ
 ਪਾਤਹੈ॥੫੨॥ ਮੇਘਨਾਵੇਵਚੁਕਾਸਦੈਯਾ॥ ਚੰਦ੍ਰਹਾਰ
 ਲਉਤਰਭਿਛੁਹਾਰਛਜਗਮਹਾਅਨੁਰਾਗਜੇ॥ਅਪਨਮਾ
 ਸਕੇਖੰਡਨਕਾਟਹੁਤਾਸੂਨ੍ਹਮੇਸੇਈਹੋਮਨਲਾਥਜੇਦੋਰਪਯੋ
 ਹਨੀਮਾਨਤਹਾਵਹਿਚੋਕਪਯੋਜਨਸੇਵਤਜਾਕੇਜੇ॥ਹੋਮਨ
 ਨਾਦਿਯੋਤਿਭੁਕੋਹਬਾਗਹੋਰਨਕੋਊਰਭਾਗਜੇ॥੫੩॥
 ਲਛਮੇਨੇਵਚੁਕਾਬਿੰਤੁ॥ ਪਾਛੇਲਛਮਨਕਹੀਮੇਘਨਾਵ
 ਮਹਾਪਾਪੀ॥ਜੋਪਨਾਪੀਅਬਕਹਾਂਜਨਪਾਈਏ॥

ਸੁਨਜਬਪਾਵੈ॥ ਹਾਠੀਓਕਬਹੁਰਅਬਜੀਤੈ॥ ਜਾਨਹਿਹਮ ੧੯੧
 ਜੋਮਸਿਰਬੀਰੈ॥ ੧॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਬੀਰਸਾਲਤੇਕਲੁ
 ਦਮਬਘੋਰਤਹੈਆਇ॥ ਮੇਘਨਦੋਬਿਨਯੋਭੁਏਜੋਕੇਹਰ
 ਬਿਨਪਾਇ॥ ੨॥ ਚੋਪਈ॥ ਜਾਨਤਹੁੰਦੁਆਜਾਫਿਰਸੈ
 ਪੈ॥ ਜਾਇਗਾਮਕੋਮਥੇ ਨਜੈਪੈ॥ ਆਜਾਬਿਭੀਖਨਕਾਜਾ
 ਈ॥ ਬਿਨੀਲਿਕਜਾਕੀਠਕੁਰਾਈ॥ ਫੂਲਜੇਟਿਰੈਗੋਇਜਨਬੀ
 ਤੇ॥ ਰਾਮਚੰਦਅਬਹੋਇਨਿਰੀਤੈ॥ ਰਵਨਜੀਤਤਬਿਲਮਨੋ
 ਥਲਬਿਧਜਾਨੈਸਭਕੋਈ॥ ਜਾਭੁਈਕਰੁਰਾਈਹਸਈ॥ ਸੋ
 ਰਸਦਾਕਲਮੁਖਬਸਈ॥ ਅਬਮੋਕੋਮਦੋਰਗਿਰਹਈ॥
 ਬਚਨਕੋਠੇਰਬਜਸਮਕਹਈ॥ ਮੇਜੁਕਹੀਤਬਕੋਨਹਿਮਾਨ
 ਜੁਝੇਦੇਨਹਾਯੋਪਾਨੀ॥ ਸਭੈਕਠਨਈਬਹੁਬਿਧਿਭਈ॥
 ਰਾਜਹਿਭੂਲਸਭੈਸੁਧਿਗਈ॥ ੩॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਜਿ
 ਤਦੇਖੋਤਿਤਹੀਦੁਖੀਸੁਖਸੋਯੋਰਣਮਾਹਿ॥ ਜੋਜਹਾਨਬੂਝ
 ਸਭੈਭੂਝਉਛਰਮਜਾਹਿ॥ ੪॥ ਚੋਪਈ॥ ਅਬਏਬ
 ਚਨਪ੍ਰਗਟਜਗਭੁਏ॥ ਏਸੀਤਾਸਤਤੇਮਠਗਏ॥ ਬਿਨਅਪ
 ਰਾਧਸੀਯਹਰਾਅਕੀ॥ ਤਾਤੇਹਯੋਨਦੇਵਪੁਨੀ॥ ਹਮਭੁਏ
 ਮੇਘਨਦਬਿਨਮੇਸੋ॥ ਬਿਨਪੁਨਜੋਰਕੋਰਗਨਜੈਸੋ॥ ਜੈਸੋ
 ਅਧਲਭੁਟਬਿਨਹੋਈ॥ ਜੋਬਿਨਲੋਨਨਬਨੈਰਸੋਈ॥ ਏ
 ਅਤਿਪ੍ਰਬਲਨਿਬਲਹਮਭੁਏ॥ ਸੁਖਲੈਅਬਬਿਧਾਦੁਖ
 ਏ॥ ਪਹਲੇਦੇਹਨਛੁਟੀਹਮਾਗੀ॥ ਤਾਤੇਪੁਤ੍ਰਸੋਕਭਯੋਭਾਗੀ॥
 ਉਤ੍ਰੇਚਦੈਗਧੀਮਨਤਕੇ॥ ਮਨਬਰਕਮਪੋਰਬਸਭੁਥਾਕੇ॥
 ੫॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਪੁਤ੍ਰਜਨਮਸਮਸੁਖਨਹੀਮਰਨਸਮਾਨ
 ਸੀਤਾਪੁ॥ ਅਸੁਮੇਧਸਮਫਲਨਹੀਬਹਮਭੁਭਸੋਪਪੁ॥
 ੬॥ ਚੋਪਈ॥ ਯਹਿਸਬਬਾਤਚਿਤਮੈਗਾਖੀ॥ ਪਗਟ

੧੯੨ ਸਭਾ ਮੇਰਿ ਸਭਰ ਭਾਖੀ ॥ ਪਹਰ ਕਵਰ ਦਿਰਭੀ ਬਜਾਈ ॥ ਸੈਨਾਰ
 ਤੁਰੰਗ ਨੀ ਬਜਾਈ ॥ ਬਾਰਨ ਮੋਤੁ ਪੁਜਾਫੁ ਹਰਾਈ ॥ ਮਨੁ ਸੁਖ
 ਉਡੇ ਗਿਰਾਈ ॥ ਅਸਲ ਅਸੀਲ ਰਕਤ ਚਿਤ ਪੈਰੇ ॥ ਚਲਾਹਿ
 ਚਲਾਹੁ ਨ ਤੇ ਬੋਰੇ ॥ ਰਬ ਪਿਕਤ ਮਿਲਾਇਹ ਬਿਪ ਜੋਰੀ ॥ ਰਦਿ
 ਰਬ ਸਮਨ ਹੁਪੁ ਜੈ ਕਰੇਗੀ ॥ ਪਾਇਕ ਚਲੇ ਪਰਮ ਚਿਰਗਾ ਦੇ ॥ ਰ
 ਨ ਸੁਨ ਕਰ ਤੋਰੇ ਮਸਭਰਾਂ ਦੇ ॥ ਉਡੀ ਪੂਰਿ ਰਦਿ ਬੀਰ ਸਮਾਜ
 ਨਗਦਨ ਕੋ ਕੋਪ ਭਗਨਾ ॥ ਪੂਮ ਸੁਨ ਕ੍ਰਿਕ ਸਜ ਗਭਰਾਈ ॥ ਜਨ
 ਚਿਮ ਰਿਤੁ ਨ ਭੁਤੇ ਹਿਮ ਪਰਾਈ ॥ ੧ ॥ ਏਹ ਗਾ ॥ ਵਾਦ ਸੁਰ ਨ ਸਮ
 ਨ ਮੁਖ ਹੁੰਦਾ ਇਕਾਦਸ ਡੀਰ ॥ ਗਮਲ ਖਨ ਸਨ ਮੁਖ ਚਲੇ ਦਈਓ
 ਕਤਿ ਨ ਪੀਠਾ ॥ ੮ ॥ ਰੋਪਈ ॥ ਲਈਰ ਦਾਇਕ ਮਾਨ ਸਬਦ ਕਰ
 ॥ ਬਾਨ ਸਦਾ ਰਫੇ ਕਤਾ ਮੁਖ ਪਰਾ ॥ ਸਤੁ ਮੁਖ ਕੀ ਭੁਕੀ ਚਕੁਰਨਾ ॥
 ਬ੍ਰਹਮਾ ਦਿਕ ਭੈ ਕਰਹ ਸੀ ਪੁਰਨ ॥ ਅਰਤਿ ਸੁਲਤੀ ਸਰ ਬ੍ਰਜ ਸਮਾ
 ਜਾ ਕੇਲ ਗਤ ਮਰਹ ਕੋਟਕ ਜਮ ॥ ਰੋਬੇਰੇ ਦ੍ਰਹਾ ਸਚ ਮਕਾਈ ॥ ਜਾ ਕੇ
 ਤੇਜ ਭਰੇ ਸੁਰਗਾਈ ॥ ਪਰ ਏਵਾਂ ਸਿਜ ਗਤ ਕੋਟ ਸੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਭਰ ਸਿ
 ਵਲੋ ਕਨ ਸਾਸੈ ॥ ਛੁਠੇ ਛੁਗੀ ਭੁਗੀ ਭਾਤ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਨਿਰਖਨ
 ਗਪਤਿ ਲਾਜੈ ॥ ਸਤ ਏਸਿ ਪਰਸੁ ਸਰ ਸਬ ਨਾਈ ॥ ਬਨ ਬਿਸਤਰਿ
 ਨ ਸਭੇ ਬਰਾਈ ॥ ਬਨੀ ਆਠ ਏ ਬਰਛੀ ਆਛੀ ॥ ਜਨ ਜੋਗ ਲੋਹੁ ਕੀ
 ਕਛੀ ॥ ਗੋਟ ਨ ਲੇਹਾ ਬਕਲ ਮਲਈ ॥ ਸੋਮ ਨ ਕੋ ਸੋ ਗੋਲਾ ਚਲਾ
 ਈ ॥ ਦਸ ਏ ਗਦਾ ਦਸੋ ਦਿਸ ਏਰੇ ॥ ਕਰ ਪਹਾ ਅਰ ਕੋਟ ਨਿਥੇਰੇ ॥
 ਗੁਰਜ ਗਜਾ ਰਏ ਗਿਰ ਸਮਾਹੀ ॥ ਭੂਠੇ ਪੀਸ ਦਿਚ ਚੈ ਜਾਂਹੀ
 ਆਗਮ ਮਤਿ ਬਾਹੁ ਸੋਰੇ ॥ ਪਛ ਛਾਠੇ ਸੁਰਨ ਰਾਹਿ ਮੋਰੀ ॥
 ਸਿਖ ਸਬਦ ਤੇਰੇ ਸੁਹਾਯੇ ॥ ਬਨ ਭਮੋਨ ਪਲੇ ਪਨ ਆਯੇ ॥
 ਚਟਕ ਚਕੁਰੇ ਦਏ ਚਲਾਯੇ ॥ ਰਦਿ ਰਿਪ ਹਮਾ ਦੇਨ ਪਯੇ
 ਜੀਓ ਪਪਿ ਦਏ ਗਹੀ ॥ ਮਾਨ

ਗੁਣੇਲਸੇਲਏਧਾਰੈ॥ ਰਿਪੁਚਿਰਈਦਿਨਲਖਕਮਾਰੈ॥ ੧੯੩
 ਵਥਾਨਸਤ੍ਰਹੇਬਿਰਾਜੈ॥ ਸਤ੍ਰਹਨੈਸੁਈਬਰੈਜੁਭਾਜੈ॥ ਭੁਰਬੀ
 ਦੂਕਅਠਾਰਹੇਛੋਡੈ॥ ਇਤਨੇਓਦੀਪਹੇਹਿਤਬਚਿਓ॥ ੯੪
 ਵੇਹਗਾ॥ ਏਨੇਜੋਉਨੀਸਦੈਅਰਜਮਧਰਕਰਬੀਸਾ॥ ਸਭੇ
 ਸਫਲਰਪੁਨਥਬਿਨਬਰਦੀਨੇਸਿਵਈਸਾ॥ ੧੦॥ ਚੋਪਈ
 ॥ ਭੁਯੋਸਵਾਰਠਿਕਕੋਗਈ॥ ਪਚਿਸਬਦਚਹੁੰਓਬਬਰ
 ਈ॥ ਰਣਮਾਰੁਇਹਬਿਧਿਮਨਧਰਈ॥ ਕਾਇਰੋਹੈਸੋਈ
 ਲਰਮਰਈ॥ ਇਤਰਾਵਨਠਿਕਾਰਜਧਾਨੀ॥ ਰਫੀਮਹਲਮ
 ਦੇਦਰਿਰਾਨੀ॥ ਫਿਗਸੁਰਬਧੁਜੁਥਮਿਲਠਾਵੀ॥ ਮਨਦਫੀ
 ਗਸਿਧੁਮਥੁਕਾਵੀ॥ ਪਤਿਕੋਦਖਰਖਨਹਕਰਈ॥ ਸੀਰਪੁ
 ਬੀਰਤੇਜਤੇਰਈ॥ ਰਾਜਕਰਤਬਹੁਤੇਸੁਖਪ੍ਰਾਯੋ॥ ਅਬਥਿਧ
 ਅਨਕੁਫੇਰਬਨਾਯੋ॥ ਕੰਤਅਜਾਨਗਾਰਧੁਨਿਰਬਾਏ॥ ਸੀਕ
 ਪੁਪਤਿਤੇਜਤਿਓਰਾਏ॥ ਜਯੋਪਤਿਗਬਹੁਤੇਬਲੁਕਰਈ॥ ਦੀਪ
 ਨਰੁਸਮੋਹਿਸੋਈਮਰਹੀ॥ ੧੧॥ ਵੇਹਗਾ॥ ਜਯੋਮਿਰਾ
 ਗਜਸਿੰਘਨਰੁਦਨਬਡੇਬਡੇਨਹਿਹੋਇ॥ ਚਿਤਲਿਖਯੋਕੇਹ
 ਗਨਿਰਖਭਾਜਤਲਜਤਨਕੋਇ॥ ੧੨॥ ਚੋਪਈ॥ ਗਰ
 ਜਤਨਦੀਵੁਰਤੇਆਵੈ॥ ਮਿਲੈਸਿਧੁਕੋਟਿਰਕੋਪਵੈ॥ ਜਯੋਰ
 ਲਪਦਨਰੁਖਕੋਤੋਰੈ॥ ਬਲੀਹੋਇਨਸੁਮੇਗਧਿਟੋਰੈ॥ ਜਯੋਦੀ
 ਪਕਅਤਿਜੋਤਪ੍ਰਕਾਸੀ॥ ਤਤਨਨਿਰਖਪ੍ਰਭੁਰਉਦਾਸੀ॥ ਜਯੋ
 ਵਿਛਿਬਨਾਥਤੇਛੁਟੈ॥ ਬੰਨਹਲਗੀਸੋਈਫਿਰਤੁਦੈ॥ ਇਹ
 ਬਿਧਿਮਨਮੋਗਟੀਵੇਰਾਏ॥ ਸਖਿਨਈਚਏਕੈਨਓਰਾਏ॥
 ਚਲੇਕੰਤਨਕੋਸਮੁਹਾਈ॥ ਬਾਧਮੁਖੁਬਹੁਭਾਤੁਬੁਰਈ॥
 ਠੀਕਪਤਿਰਣਮੇਉਰਰਈ॥ ਲਛਮਨਕੋਜਨਮੇਤੇਡਲਈ॥
 ॥ ਮਓਅਜਬੰਸਸਮਬਾਨਾ॥ ਮੇਘਨਾਦਸੀਗਫਵੈਧਾਨਾ॥

੧੧੩
੧੧੪

੧੧੩) ਦੇਹਰਾ) ॥ ਬ੍ਰਹਮਾਮੰਤ੍ਰਪਦਸੰਗਥੀਗਾਫਨਕਰ
ਮਕਾਇਕਾਲਜਲਦਮੇਬੀਜਗੀਜਨਪ੍ਰਗਟੀਤੇਆਇ॥੧
੧੪) ਚੋਪਈ) ਕ੍ਰੋਧਉਮੱਧਸੇਵਈਚਲਾਈ॥ ਪਦਲੇਕਮ
ਲਾਸਨਤੇਪਾਈ॥ ਸਟਲਸਦਾਨਿਰਟਲਨਾਹੋਈ॥ ਚੋਦ
ਧਿਤੁਵਨਬਚੈਨਹਿਕੋਈ॥ ਤੇਜਪੁੰਜਆਵਤਲਹਲਹੀਮੇਸੇ
ਕੁਮਾਨਬੀਚਗੀਗਾਈ॥ ਵਿੰਡਗਹਰਯੋਨਛਡੀਫੀਲੀ॥ ਗ
ਰੁਕਿਤੁਤਸਾਪਨਿਜਨਲੀਲੀ॥ ਪ੍ਰਕਗਸਿਧੁਮੇਦਈਚਲਾ
ਸੋਟਿਰਾਵਨਕੇਕਰਆਈ॥ ਬਿਸਮੇਤਯੋਲੋਕਕੋਰਾਈ॥ ੩
ਕਿਲਛਮਨਤਿਨਬਹੁਰਚਲਾਈ॥ ਟਿਰਹਨਵਤਵੈਸੇਈਰੋ
॥ ਗਾਹਿਸਪੁਵਮੇਗਹਰੇਬੋਕੀ॥ ਸੋਟਿਰਗਈਦੁਸਟਕੇਹਾਬ
ਕੁਯੋਸੁਖੋਪਲੋਕਕੇਨਬਾ॥ ੧੫) ਦੇਹਰਾ) ਸੇਬਚਛੀਲੇ
ਲੋਕਪਤਿਚਲੈਬ੍ਰਹਮਪੁਰਧਾਇ॥ ਚਤੁਰਾਨਨਕੇਮਾਰਕੇਬ
ਹੁਰਲੋਰੋਗੇਆਇ॥ ੧੬) ਚੋਪਈ) ਬ੍ਰਹਮਲੋਕਮੇਕ
ਲੋਕਪਤਿ॥ ਕਸਲਾਸਨਕਾਯੋਕਿਤਤੇਅਤਿ॥ ਕ੍ਰੋਧਗੀਰਦੇ
ਦੁਖਪਯੋ॥ ਅਪਨੇਸਿੰਘਾਸਨਬੈਠਾਯੋ॥ ਮਹਾਰਾਜਹਮਕਵੁ
ਨਬਿਥਾਯੋ॥ ਕਿੰਨਕਾਜਆਪਨਪਗਧਾਯੋ॥ ਹਮਪਦਬੇ
ਦਦੇਹਫਲਤੋਯੀ॥ ਅਬਨਹਿਪਦਕੋਰੋਜੋਮੇਹੀ॥ ਜਮੇਜਮੇਤੁਮ
ਰਖੇਵੈਰੋ॥ ਤੇਤੋਮਰਨਹੋਤਹੈਮੋਰੋ॥ ਕੁਮੇਰੇਕੁਲਮਾਰਿਕਿ
ਰੋ॥ ਤੇਤੋਮੋਹਿਪਤਿਸਟਗਾਯੋ॥ ਪਤਿਜੰਮਾਨਚਪੈਨਹਿਤੋਤੇ
ਤੇਸੁਰਅਸੁਰਡਰੈਨਹਿਮੋਤੇ॥ ਜੋਤੁਮਕਰੋਕਰੋਅਬਸੇਈ॥ ਬ
ਕਿਰੁਵਤੇਜੋਕੁਛਹੋਈ॥ ੧੭) ਦੇਹਰਾ) ਕਯੋਲੋਕਪ
ਤਿਦੈਤੋਸਕਗੀਵਤੀਤੁਮਬਾਤਾ॥ ਅਜਹੀਚੋਤਾਨਿਨਕਰੋਰਿ
ਨਏਕਸੇਨਜਾਤਾ॥ ੧੮) ਚੋਪਈ) ਕਯੋਲੋਕਮਾਤਿਮੇ
ਤੋਰੀ॥ ਵੀਨੀਕਪਟਸੇਹੁਥੀਮੇਹੀ॥ ਬਾਰਪਚਾਸਕਰਯੋਹ

ਨਿਗਹਰੈਦਾ
੩

ਕਾਰੋ॥ ਬਿਨੁ ਲਛਮਨ ਫਿਰਾਈ ਮਾਰੇ॥ ਜਿਹ ਲਛਮਨ
 ਭੁਭੁਟ ਬਿਨਿ ਬੇਕੋ॥ ਅਬਹਿ ਆਨ ਉਕਾਗ ਫਪੇਕੋ॥ ਚੌਥੇ
 ਕੋ ਸੁਯਹਿ ਗਤਿ ਮੇਰੀ॥ ਤਾ ਪਰਸਟਲਨ ਬਰਛੀ ਤੇਰੀ॥ ਅਨ
 ਮੇਰੀ ਬਿਰਚ ਸੁਖ ਪਯੋ॥ ਮੁਖ ਠੀਕੈ ਕੈ ਸੋ ਕਬ ਫਾਯੋ॥ ਯਹਿ
 ਰੋ ਸੁਗਮ ਬਤ ਹੋ ਗਈ॥ ਮਰਹੁ ਲਛਮਨ ਕਹਹੁ ਉਪਾਈ॥
 ਰਬਨ ਰਵਕੋ ਸਿਮਰਨ ਕਕੋ॥ ਨਾਕਦ ਸੀਸ ਆਨ ਪਕਾਧ
 ਰਬਹੀ ਤਾਰੁ ਸੇਵ ਰੁਠਾਗੀ॥ ਅਬਹੀ ਛੀਠ ਰਨ ਸੋ ਲਾਗੀ॥
 ੧੯॥ ਨਰਦੇਵਾ ਚੁਦੇਹਰਾ॥ ਪੁਨਰ ਦਨ ਕਦੇ ਖਜੈ ਰੁਪ
 ਗਵੇ ਮਨ ਮਾਹਿ॥ ਚਿਤ ਮੇਰ ਯੋਦਿ ਰਚ ਕੈ ਅਜਕ ਸਕੁ ਸੀਸ
 ਦਿ॥ ੨੦॥ ਚੌਪਈ॥ ਆਇ ਸਦੇਹ ਕਰੇ ਅਬਸੀਈ॥ ਅ
 ਰਜ ਕੋ ਜੋ ਸੁਖ ਹੋਈ॥ ਯਹਿ ਦਤਾ ਸੁਭਨ ਗਤ ਭਿਖਾਈ॥ ਏ
 ਪਤਿ ਰਖਨ ਹਾਰਹ ਮਾਗੀ॥ ਜੋਤੁ ਮਯਾ ਕੋ ਠਲੇ ਨਕਰਹੀ॥ ਤੋਤੁ
 ਮਪਨ ਤੇ ਨਹਿ ਡਰਹੀ॥ ਛਾਡ ਬਿਲਿ ਬਾਹਿ ਆਇ ਸਦੀਜੈ॥
 ਭੰਕਾ ਪਤਿ ਕੋ ਕਾਰਜ ਕੀਜੈ॥ ਯਹਿ ਜਸੁ ਤਤਾ ਅਜਕ ਹਿਪੈ
 ਰਵਨ ਮਹਾਰਾਜ ਪਰਾਮਾਦੈ॥ ਜਾ ਕੀ ਸਭਾ ਸਕਲ ਸੁਰਰਾ
 ਜੀ॥ ਸੁਰਹਾਰ ਬੈਠਨਾ ਉਕੇ ਕਰਈ॥ ਪੁਦਰ ਬੁਝਾਹੈ ਪਦਨ
 ਯਈ॥ ਆਪਨ ਰੋਹੈ ਫੁਲ ਸੁਰਗਾਈ॥ ਛੁਪਨ ਕੋਟ ਮੇਘ ਸ
 ਰਈ॥ ਪਾਵਕ ਪਗਏ ਪਕੇ ਕਰਈ॥ ੨੧॥ ਏਹਰਾ॥ ਏ
 ਪਦਤੋਹੇ ਆਪਤੁ ਮਾਦਰ ਦੇਵ ਕਿਹ ਮਾਭਿ॥ ਸੁਰ ਪੁਰਿ ਸ
 ਰਿਕਾਭ ਪੁਰਿ ਬਸਤ ਬਹਕੀ ਛਾਹਾ॥ ੨੨॥ ਚੌਪਈ॥
 ਦਿਨ ਛੁਰਦ ਮਾਧਰਈ॥ ਛੁਰੀ ਤਬ ਰਵੇ ਗਦਿ ਤਰਈ॥
 ਦਿਸਾ ਲੈ ਕਾਭ ਬਿਗਜੈ॥ ਜੈਵੰਦ ਭੀ ਨੀਗਨਿ ਧਿਗਜੈ॥
 ਅਠਕੀ ਨਕੀ ਚੁਗਈ॥ ਤਾਵੇ ਹੋਤ ਲਰੇਰ ਪੁਰਾਈ॥ ਯ
 ਭੈ ਪੁਨਿ ਮਹੀਰ ਤਿਨ ਮਾਕੋ॥ ਛੇਰਤਾ ਲਕ ਪਥਾ ਬਸਿਯ

੧੯੫
 ੧੯

੧੯੬
144

ਕੋਯੋ ਖਰਦੁਖਨਖਿਨਮਾਹਿਖਪਾਏ ॥ ਸਿਉਪਾਟਲਿਕਾ
ਅਏ ॥ ਭੁੰਭਕਰਨਰਨਮਾਹਿਪਛਾਰੇ ॥ ਤਾਪਛੇਮਪਸ
ਤਮਾਰੇ ॥ ਪਵਨਪੁਤਬਲਵਿਤਪਬਲਅਭਿਗਤਿਹਛੇ
ਜਤਨਨਲਿਕਾਪਤਿ ॥ ਸੋਈਮਹਾਗਜਤਾਤਪਰਆ
ਹੋਕਬਜੋਤਸਭਤੋਹਿਸੁਨਾਯੋ ॥ ੨੩ ॥ ਗਵਨੇਦਾ
ਹਰਾ ॥ ਯਾਹਿਬਿਨਤੀਨਰਵਕਰੀਲਿਕਾਪਤਹਿਸੁ
ਇ ॥ ਤਬਰਾਵਨਬਿਪਿਸੇਕਯੋਕਰਿਏਕੋਨਉਪਾਇ
॥ ॥ ਬ੍ਰਹਮੇਵਾਚਾਰੋਪਈ ॥ ਤਬਬਲੋਬਯ
ਨਰਦਾ ॥ ਕਹੇਬਾਤਸੁਤਬੁਧਿਬਿਸਾਰਦਾ ॥ ਜਬਲਗਹ
ਨਰਨਮਾਹੀ ॥ ਤਬਲਗਸਫਲਸੇਹਬੀਨਾਹੀ ॥ ਪਦ
ਤਜਬਅਨਤਸਿਧਾਰੇ ॥ ਤਬਬਰਛੀਲਛਮਨਕੋਮਾ
ਅਬਤੁਮਜਾਹਿਤੁਰਤਹੀਤਹਾ ॥ ਰਾਮਚੰਦਹਨੁਵਤਹੈ
॥ ਹਨੁਪਕਰਲੇਅਨਤਸਿਧਾਰਹਾ ॥ ਤਬਬਰਛੀਲਛਮ
ਰਛਾਰਹਾ ॥ ਮਹਾਗਜਤੁਮਖੇਦਨਕਰਹੁ ॥ ਲਛਮਨਪ
ਜਾਇਤੁਮੁਹਰਹੁ ॥ ਕਰੇਮਨੋਰਬਜੇਮਨੋਹਈ ॥ ਚਲਤ
ਬੀਗਹੈਨਕੋਈ ॥ ਅਬਜੇਬੀਜੁਯਾਹਿਕੋਉਰਹਈ ॥
ਪੁਰਜਾਇਜਾਤੁਨਾਸਹਈ ॥ ੨੪ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ਨਰ
ਲਿਕੇਸਸੋਬ੍ਰਮਾਕਹੀਪੁਕਾਰਾ ॥ ਹਨੁਮਨਕੋਤੁਮਗਹੈ
ਮਨਕੋਮਾਰਾ ॥ ੨੫ ॥ ਚੋਪਈ ॥ ਇਹਬਿਧਿਰਤੁਰ
ਜਬਤਾਖੀ ॥ ਬੀਚੁਦੀਯੋਹਰਿਹਰਿਕੋਸਾਖੀ ॥ ਬਿਦ
ਬੋਪਗਲਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾਕੇਜਿਸਮੇਜਿਯਆਯੋ ॥ ਰ
ਲਤਕਹੇਪੁਨਬੈਨਾ ॥ ਲਛਮਨਮਰੈਤੋਹਿਕਛੁਛੈਨਾ
ਸੇਹਬੀਤਪਛਾਰੇ ॥ ਲਛਮਨਬੈਤੋਹਿਫਿਮਰੈ
ਦਹੇਦੁਹਮ ॥ ॥ ਅਰੁਨੁਛੀਲਰਾਵਨੇ ॥

ਚਵਸਿਆ
੨੭

ਪਤਿਇਹਬਿਧਿਗਰਬਸੋ ਕਮਲਾਸਨਜਿਯਮੇਤਬ ੧੯
 ਨੋਰੋਗੀਚਪੈਤਿਦੇਖਨਲਾਗੋ ਸੋਯੋਬਕੈਜਗਤਗੁਰ ੧੯
 ਗੋਤਾਕੇਸੀਗਨਾਰਦਕਰਦਯੋ ਕਮਕਮਕਰਗਦਨ
 ਬਗਯੋ ॥ ੨੧ ॥ ਨਾਰਦੇਵਾਚੁਚੋਪਈ ॥ ਨਾਰਦਚਲੋ
 ਲਿਬਨਕੀਨਾਧਰਕਪੋਰਘੁਪਤਿਜਸੁਬੀਨਾ ਹਨੂਮ
 ਕੇਦਰਸਦਿਖਯੋ ਲਿਕਪਤਿਇਤਰਨਮੇਯਾਯੋ ਉਤਰ
 ਮਾਨਬਹੁਤਸੁਖਕੀਨੋ ਨਾਰਦਮਿਲੇਮਹਾਰਸਭੀਨੋ ਬ
 ਪੁਨਾਮਪ੍ਰਕਰਮਾਦੀਨੀ ਪੁਰੁਕੇਜਾਨਦਭਈਕੀਸੀਸਾ
 ਹੋਲਿਕਦੁਤਵੈਆਯੋ ਰਾਜਸਭਮੇਦਰਸਨਪਾਯੋ ਭ
 ਆਜਨਿਹਰੇਰਿਖਬਰਾ ਆਗਸਾਦੇਹੁਆਨਦੇਉਬਲਦੁਰ
 ਪਕਰਬਾਹਿਨਾਰਦਲੇਚਲੋ ਹਨੂਮਾਨਤਾਕੇਰਸਦਲ
 ਨਾਰਦਹਰਿਮਾਯਾਬਿਸਤਰੀ ਲੈਗਯੋ ਦੂਰਸਮਸ਼੍ਰਣੁਪ
 ॥ ੨੨ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ਰਘੁਪਤਿਕਥਾਬਿਲਿਖਸੇਸਭ
 ਭੁਈਰਿਖਿਤਾਹਿ ਕਪਿਕੁਲਮਦਿਭੁਰਪੇਮਮਨਿਸੁਭੈਕਰ
 ਮਬਗਾਹਿ ॥ ੨੩ ॥ ਚੋਪਈ ॥ ਹਨੂਮਾਨਯਹਿਭੇਦਨਪ
 ਸੋਬਹਮਾਕੀਆਗਸਤੇਆਯੋ ਜੋਕਪਿਪਤਿਯਹਿਮਾਯ
 ਨਾਨੈ ਨਾਰਦਸਾਰਦਕਛੁਨਮਾਨੈ ਬਾਤਰਜਾਅਟਕੇਵੈਦ
 ਭਾਰੀ ਸਮਸ਼੍ਰਣਪਰੀਪਰੀਦੈਲਾਗੀ ਹਨੂਨਰਾਮਹਿ
 ਭੰਭੇਪਰੀ ਆਇਬਾਤਨਾਰਦਸੋਪਰੀ ਪਾਇਭਗਤਕੋਭ
 ਗਤਸੁਫਲੈ ਪੁਰੁਕੇਭਜਨਤੁਰਤਹੀਭੁਲੈ ਵਡੇਰਾਮਤੇਰਾ
 ਸਨੇਹੀ ਆਪਨਭਜਹਿਦਿਨਾਦਹਿਦੇਹੀ ਇਹਬਿਧਿਕੁ
 ਮਾਨਨਹਿਭੁਲੋ ਚਲੇਨਬਸਰਿਖਿਮਾਸਭੁਲੋ ਇਤ
 ਨੇਖੇਖੋਲਿਕਪਤਿ ਹਨੂਮਾਨਰਨਨੀਬਿਸਦਮਭਿਸੁ
 ਗਦਨੇਵਾਚੁਦੇਹਰਾ ॥ ਤਬਭੁਲੋਬਿਧਿਚੋਕਯ

੧੯੮
੧੯੮

ਸੋਈ ਨਾਰਦਕੀਨਾ ਅਥਰਨ ਮਰੇ ਲਛਮਨ ਹਿਜੇ ਜਨਾ
 ਪੁਰਿਤੀਨਾ ॥੩੧॥ ਚੋਪਈ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਤਮਕ ਸੇਹ
 ਥੀਸਾ ਪੀ ਕੋਧ ਭੀ ਠਲਛਮਨ ਉਰਬਾ ਪੀ ਭੇਜ ਪੁੰ
 ਭੀਛਨ ਲਾਹਿਲਈ ਜੋ ਨਗਵੇ ਪਾਰਾ ਪੈਬੀ ਧੂਮ ਭੇ
 ਰੂਜ ਨਨਭ ਪ੍ਰਗਟਾਨੇ ॥ ਲੋਗਨ ਪੁਏ ਕਾਲ ਕੇ ਮਾਨੇ ॥
 ਜਨ ਜੁਰ ਕੋਟ ਬੀਜੁ ਗੀਚਲੀ ॥ ਸੇਨਾ ਸਗਲ ਤੇਜ ਤੇਖਲ
 ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਕਪਿਬ ਦੁਰਨ ਲਰੇ ॥ ਮਾਨੇ ਬਾਨ ਕਰੇ ਰਕਪੇ
 ਛੇਦ ਕੇ ਲਛਮਨ ਉਹਦਿ ਸਗਈ ॥ ਸੁਰ ਪੁਰ ਮਾਹਿ
 ਪਈ ਭਈ ॥ ਭਾਰੇ ਸਭਨ ਕੁਲਾਹਲ ਭਈ ॥ ਭਈ ਭਈ
 ਲਛਮਨ ਧਰਪਕੇ ॥ ਜੋਧ ਰੁਲਛਮਨ ਆਜਨ ਪਰਈ
 ਤੋਗਟਨ ਹਮ ਬਿਨ ਨਭ ਕਰਈ ॥੩੨॥ ਦੇਹਰਾ ॥
 ਅਬ ਪੁਰਨ ਅਪਰਾਧ ਤੇ ਹਿਸਕਰ ਹੋਰ ਪੁਥੀਕਾ ॥ ਸਿਖ
 ਬਿਰਹਾਰ ਬੁਝਾਇ ਹੋਮੇ ਦੇਵ ਗਿਰਿ ਗਨੀਰਾ ॥੩੩॥ ਚੋ
 ਪਈ ॥ ਤਤਛਿਨ ਨਾਰਦ ਗਯੇ ਲੁਕਾਈ ॥ ਹਨੂ ਮਾਨਠਾ
 ਪ੍ਰੀਖਾਈ ॥ ਆਯੇ ਦੋਰ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਰਹੇ ਛਾਤੁ ਸਭ ਜੀ
 ਵਨ ਆਸਾ ॥ ਬਧੋ ਬਿਭੀਖਨ ਬਿਲਪਤ ਬੈਨ ਨਾ ਕਾਪਿ
 ਤਿਜਲ ਮਾਗਤ ਹੋ ਸੈਨ ਨਾ ॥ ਹਨੂ ਮਾਨ ਕਪਿਕਟ ਕਨਿਹਾਰੇ
 ਮਾਨੇ ਗਧ ਪਾਬਰ ਕਰਾਯੇ ॥ ਭੁਯੇ ਨੀਲ ਨੀਲੇ ਅਤਿ ਚੰਦ
 ਅਪਿਯਰੇ ਮੁਖ ਅਗਦ ਪਰਲੋਟਨ ॥ ਆਕਾਪਿਨ ਕੀਕੋ ਨ
 ਲਾਵੈ ॥ ਫੁਰਹੇ ਰਾਮ ਹਿਨ ਹਿਪਾਵੈ ॥ ਸਭਨ ਛਾਤੁ ਹੋ ਗਯੇ
 ਕਛਿਨਾ ॥ ਇਨ ਸਬ ਹਨ ਕੇ ਯਹੋ ਕਾਉਦਿਨ ॥ ਜੋਛਿਨ ਠਹਰ
 ਪੁਪਤਿਨ ਨਿਰੋਰਾ ॥ ਛਾਤੁ ਪੁਨਜ ਮਪੁਰਾ ਸਿਧੀ ॥੩੪॥
 ਹਨੂ ਮਾਨੇ ਚੁਦੇਹਰਾ ॥ ਛਲਕਰਨ ਰਦਯੋ ਛਲਿ
 ਬਾਉਕਰ ਮਾਕੀਰਾਉ ॥ ਰਾਮ ਰਨਾਇ ਸਹੈ ਨਾਮ ॥ ਬਹਮ

ਪੁਰਿਕੋਜਾਂਉ॥੩੫॥ ਚੌਪਈ॥ ਲਛਮਨਰਾਜੁ ੧੯੯
 ਮਾਰਨਹੀਰਨਾ॥ਕੋਯੋਜੀਵੈਹਨੂੰਮਾਨਏਕਛਿਨਾ॥ਕਯੋ 199
 ਬਿਭੀਖਨਤਬਾਸਿਰਨਾਈ॥ਸਬਕੋਬਲਮਤਯਾਹਿਮਰ
 ਜਈ॥ਸੁਨਕਪਿਪਤਿਆਤਿਨਿਸਾਅੰਧਸਾਰੀ॥ਅਬਾਬਿ
 ਨਤੀਸੁਨਲੇਹੁਹਮਾਰੀ॥ਏਦੀਪਕਰਮਦੇਖਾਹਿਏਉ॥ਸ
 ਮਰਗਏਕਿਜੀਵਤਕੋਉ॥ਆਗੋਕਿਯੋਬਿਭੀਖਨਰਾਈ
 ਮਛੇਹਨੁਵਤਦੀਪਜਗਈ॥ਦੇਖਤਜਾਮਦੰਤੁਛਿਰਾਮ
 ਏ॥ਆਤਿਸੁਛਮਾਤਿਨਬਚਨਸੁਨਾਏ॥ਦੇਖਾਬਿਭੀਖਨ
 ਯੋਬਿਲਖਮੁਖਾ॥ਪਯੋਆਨਸਭਕੋਇਕਠੇਦੁਖਾ॥ਹਾਬ
 ਠਾਇਯਹੈਤਿਨਪੁਛੀ॥ਮੁਖਛਾਇਆਜਸਭਨਕੀਛੁਛੀ
 ੩੬॥ ਜਾਮਦੰਤੁਦਰਾਦੋਹਰਾ॥ ਸੁਨਹੁਬਿਭੀਖ
 ਨਲਿਕਪਤਿਸੁਖਦੇਬੋਗਸੁਨਾਇ॥ਹਨੂੰਮਾਨਜੀਵਤਬਖ
 ਮਿਯੋਤਿਨਧਾਇ॥੩੭॥ ਚੌਪਈ॥ ਸੁਨਤਬਿਭੀ
 ਖਨਗੇਇਸੁਨਾਯੋ॥ਜੀਵਤਜਾਮਦੰਤਹੀਪਯੋ॥ਤਿਨਹੀਕ
 ਬਜਸਮਥੈਨਾ॥ਤਕੋਦੇਖਸਿਰਾਠਨਨੈਨਾ॥ਸੀਯੁਖ
 ਕੀਕੁਸਲਨਬੁਝੀ॥ਬਹੁਰੇਲਛਮਨਦੇਹਨਸੁਝੀ॥ਕਪਿ
 ਾਤਿਅੰਗਦਸਭੀਭੁਲਾਨੇ॥ਸਭਤੇਅਧਿਕਹਨੂੰਤਮਜਾਨੇ॥
 ਜਨਲਨੀਲਹਿਨੇਹਜਨਾਯੋ॥ਰਾਮਸਹਿਤਦਲਸਭਬਿਸ
 ਯੋ॥ਕੇਤੁਮਗਏਭਭਰਰਨਮਾਰੀ॥ਬੂਰਤੇਸੁਧਿਨਰਹ
 ਨਮਾਰੀ॥ਹਮਹਿਰੈਮਿਕੋਬਹੁਰਭਰੇਸੋ॥ਸੇਵਕਕਹ
 ਮਜਕਹਿਰੇਸੋ॥ਅਬਕਰਬੋਗਸਿਧੋਧਰਮਾਰੋ॥ਹਨੂੰਮਾ
 ਨਹੇਤਸਿਭਰੋ॥੩੮॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਜਾਮਦੰਤੁਬੋਲੈਤਬ
 ਹਸੁਨਹੁਬਿਭੀਖਨਬਾਤ॥ਤਕੋਜੀਵਤਸਭਜਿਯੋਮਰੈਸ
 ਮਰਜਾਤੁ॥੩੯॥ ਚੌਪਈ॥ ਜੋਹਨੂੰਮਾਨਪਾਨਨਾਹਿਪ

ਰੇ। ਜੋਰਨਗਿਰੇ ਤਸੁ ਭਖਰੇ। ਜੇਹਨੁ ਮਾਨਜੁ ਪਗਧਾਰੇ
 ਜੇਜੀਯਤ ਤੇਉ ਬਿਧਿ ਮਾਰੇ। ਤਬ ਹਬਿ ਭੀਖਨ ਬਚਨ ਸੁਨੇ।
 ਏ। ਸ੍ਰੀਹਨੁ ਮਾਨਤਾ ਹਿਦਰ ਸਾਏ। ਸ੍ਰੀਰਘੁ ਪਾਤਿ ਲਛਮ
 ਨਦਿਗ ਪਾਰੇ। ਏਸ ਬੋਧੋ ਰਗ ਮਪਗ ਪਾਰੇ। ਮਿਲ ਰਘੁ ਬ
 ਰਬ ਹੁਤ ਹੀਰੋਏ। ਲਛਮ ਨ ਅਜ ਸਬੈ ਸੁਖ ਖੋਏ। ਲਗੇ
 ਸੇਹ ਬੀਖਨ ਉਭਨੇ। ਛੁਟੇ ਹਾਥ ਤੇ ਭਏ ਬਿਰਨੇ। ਅਬ ਲ
 ਛਮ ਨ ਬਿਨ ਛਿਨ ਕੋ ਜੀਓ। ਤਾ ਬਿਨ ਪੁਰੇ ਨੀਰ ਨ ਪੀਓ
 ॥ ਅਬ ਹੋ ਪਗਟ ਤਜਤ ਹੋ ਪਾਨਾ। ਬਹੁ ਮਲੇ ਕਮ ਗਬੀਰ ਪ
 ਯਾਨਾ ॥੪੦॥ ਵੇਹਰਾ। ਕੋਨ ਸੀ ਬੋਧੈ ਕਾਹਿ ਤਬ ਸਬ ਰੋ
 ਤ ਬਿਲ ਲਾਠਾ। ਜੇ ਅਧ ਜੀਵਤ ਸਬਦ ਸੁਨ ਤੇਉ ਆਵੁਤ ਜ
 ਤਾ ॥੪੧॥ ਚੋਪਈ। ਛੁਟੀ ਮੂਰਛਾ ਸਭ ਉਠ ਧਾਏ। ਜੀ
 ਤਰਾ ਮਚੰਦ ਦਿਗ ਆਏ। ਲਛਮ ਨ ਦੇਖ ਸਬੈ ਬਿਲੁ ਖਾਨੇ।
 ਪਾਨ ਆਪਨੇ ਸਿਗਲ ਜਾਨੇ। ਰੋਟ ਤਨੇ ਨ ਲਲ ਛਰ ਰਹਈ
 ॥ ਤਬ ਰਘੁ ਸ਼ੀਰ ਬੀਰ ਸੋ ਕਹਿਈ। ਤੁਮਰ ਨ ਧੀਰ ਮਹਾਰ
 ਗਾਢੇ। ਗਏ ਛਾਡੁ ਇਹ ਅਦ ਸਰਠਾਢੇ। ਅਬ ਤਮ ਸਭ ਮੇਪ
 ਗਟ ਜਨਾਯੋ। ਬਨ ਫਲ ਖਾਤ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਪਾਯੋ। ਮੋ ਬਿਨ ਤੇ
 ਜਨ ਪਿਯਤ ਨ ਪਾਸੀ। ਰਹੀ ਮੀਤ ਸੁਨ ਪੀਤਿ ਕਹਾਨੀ। ਗੁਪਤ
 ਸੋਚ ਜੋ ਮਨ ਮੇ ਰਹਈ। ਰੋਟ ਰਾਮ ਸੁਤੇ ਸੋ ਕਹਈ ॥੪੨॥
 ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੁਹਾ। ਸਵੈਯਾ। ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਜਿਯੋ ਸੋਚ ਨਹੀ ਸੁਸ
 ਕਿਚ ਨਹੀ ਪਿਤ ਦੇਹ ਗਏਈ। ਵੇਸਤ ਜੋ ਲਿਯੋ ਤੇ ਸੁਤ ਪ
 ਨ ਕੇ ਕਈ ਕੀਨ ਗਾਨੀ ਠਕੁਰਈ। ਜੇ ਸੀਭ ਛੁਦਿ ਨ ਰੈਨ ਬਸੈ
 ਸੁਨ ਬੀਰ ਬਿਭੀਖਨ ਕੀ ਦੁਰਿਤਾਈ। ਪਾਨ ਨਿਸੀਕਤ ਜੇਤੁ
 ਜੇਹ ਮਰੀ ਕਭਏ ਇਨ ਲੋਕ ਨ ਪਾਈ ॥੪੩॥ ਵੇਹਰਾ।
 ਲਛਮ ਨ ਨਿਪਟ ਅਨੀਤਿ ਕਰ ਗਏ ਛਾਵਰ ਨ ਮੋਹਿ ॥੪੪॥

ਰਾਪੁ ਨਾ ਬਾਨਾ ਬਸੋ ਜੋ ਭਾਵਤ ਹੈ ਤੋਹਿ ॥੪੪॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ੨੦
 ਜਾਨਤ ਹੋ ਮਨ ਮੇ ਸੁਨ ਬੀਰ ਨ ਤੋ ਬਿਨ ਬਾਨ ਰਏ ਕਲ ਰੋ ॥ ਭੁ
 ਜ ਹੋ ਰਾਪੁ ਕੇ ਕਲ ਕੇ ਦੁਖ ਹੈ ਮਰ ਹੋਤ ਬਸੇ ਦੁਖ ਸੀਯ ਮਰੇ ॥
 ਨਹਿ ਬੁਝਿ ਕਹੀ ਕਬਹੂੰ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਸੁ ਰਹਿ ਤੇ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਰੂਏ
 ਜਿਨ ਦੇ ਹਰ ਜੈ ਜ ਬਲੈ ਜ ਬਲੈ ਨ ਬਿਭੀ ਖਿਨ ਜਾਇ ਕੋ ਰਜੁ
 ਹੈ ॥੪੫॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਛਾਡੋ ਨਿਜ ਦੇਸ ਕੀਯੋ ਤਾਪ ਸੀਕਿ
 ਭੇਜ ਦੇਖ ਰਾਵਨ ਨ ਰੇਸ ਅਤਿ ਰਾਖ ਸਕੇ ਡੀਲ ਹੈ ॥ ਅਗਦ
 ਨਦੀ ਸੈ ਸੁਖੀ ਘਾਇਨ ਤੇ ਘਨੇ ਦੁਖੀ ਮੁਖ ਨ ਕੇ ਅਗੇ ਲਾਗੇ
 ਲੋਹੁ ਨ ਕੇ ਸ਼ੂਲ ਹੈ ॥ ਭਾਈ ਅਬਲ ਛਮਨ ਹੋਤ ਹੈ ਸਹਾਈ ਕਹ
 ਕਹਾ ਜੀਅ ਆਈ ਮੇਰੇ ਜਾਤ ਸੁਖ ਸੀਲ ਹੈ ॥ ਰਵੈ ਰਾਪੁ ਰਇ
 ਹਾਇ ਹਾਇ ਨਉ ਪਾਇ ਔਰ ਤੋ ਬਿਨ ਸਹਾਇ ਕੋ ਨ ਆਜਨ ਲ
 ਨੀਲ ਹੈ ॥੪੬॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਪਾਛਲੀ ਤੇ ਐਸੀ ਰੀਤ ਤੇ ਸ
 ਕੀਨੀ ਮੇਰੇ ਮੀਤ ਪੀਤ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜੈ ਸੇ ਹੈ ਨ ਸ ਸਿਕੋ ਕਕੇ ॥
 ਪਹਿਲੇ ਖਵਾਇ ਠਲ ਸੇ ਜੋ ਕੋ ਵਿਛਾਇ ਦਲ ਤਾਪ ਰਸੋ ਦਾਇ
 ਮੋਹਿ ਪਛੇ ਜਾਤੇ ਓਕ ਕੇ ॥ ਕਿਧੋ ਨੀ ਅਪਰੀ ਬਾਤ ਹਮ ਹੈ ਬਿਮ
 ਤਰੁ ਤੇ ਐਸੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਤ ਬਦਾਵਤ ਹੈ ਸੇ ਕੋ ਤੇ ਅਜ ਹੂੰ ਜਾ
 ਮੇ ਸੇ ਐਸੇ ਅਨੁਰਾਗੇ ਬੀਰ ਮੋਹਿ ਛਾਡਾ ਗੇ ਲਾਗੇ ਜਾਨ ਸੁਰ
 ਲੋਕ ਕੇ ॥੪੭॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਦਸ ਰਬਜੁ ਕੀ ਦੇਹ ਤਾਗੇ ਤੇ
 ਨ ਤਾਗੀ ਤੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਰਿਤ ਰਾਖੇ ਪੈ ਨ ਰਾਖੇ ਹੈ ਜਨ ਕੇ ਮੇ ॥ ਪ
 ਛੇ ਬਨ ਆਏ ਬਨ ਫਲ ਤੇ ਖਵਾਏ ਖਾਇ ਤੀ ਪੀ ਭਿਭਾਈ ਕੇ
 ਉਠੇ ਰਤ ਤਨ ਕੇ ਮੇ ॥ ਜਾਨ ਕੀ ਹਰਨ ਤੇ ਮਰਨ ਨ ਦਿਰਾ ਵੇ ਤੇ ਤੇ
 ਮੇਰੇ ਜੀਅ ਕਾ ਜਰਾ ਖੇ ਬਾਨ ਤੇ ਪਨ ਕੇ ਮੇ ॥ ਅਨੁਰਾਗੇ ਸ
 ਨਿਰਬੀਸ ਹੋਤ ਲਛਮਨ ਸੈ ਹਬੀ ਕਿਲਾਗੇ ਸਾਬਛੇ ਤੇ ਤੇ
 ਨ ਕੇ ਮੇ ॥੪੮॥ ਸਦੈਯਾ ॥ ਰਵਿਤੇ ਮਨ ਆਇ ਦਲੀ

੨ ਪਹੁੰਤੇ ਵਪੁ ਤੇ ਅਜ ਤੇ ਕਿਨ ਬੀ ਸਗਾਯੋ ਛੈ ॥ ਹੈ ਨ ਕਲਿ ਕ ਸਭੇ
 ਪਿਤੁ ਸੋ ਜਸ ਸੋ ਅਰਜੀਤ ਹੁਤੀ ਜਗਜੈ ॥ ਅਬ ਮੇਰੇ ਕਲਿ ਕ
 ਦੋਸਿ ਰਵੇ ਖਹੁ ਨ ਰੰਗਈ ਅਰਬੀ ਰਚ ਲਯੋ ਦੈ ॥ ਬਾਢੀ ਖਿ
 ਸੀ ਤਿਹੁ ਲੋਕ ਪਸੀ ਧੁਨੁ ਸੀ ਸ ਅਹੋਰ ਪੁਬੀਰ ਕਹੈ ॥ ੪੯ ॥
 ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਧ ਕਹਾਰ ਪੁਨਾ ਬਕਹਾ ਪਿਤੁ ਬੈਨ ਨ ਤੇ
 ਕਉ ਠਧਾਵੈ ॥ ਰਾਵਨ ਸਿਧ ਹਰੈ ਸੁਕਹਾ ਕਪਿ ਰਾਜ ਸਮਾ
 ਲਿਯੇ ਸੰਗ ਆਵੈ ॥ ਸਿੰਧੁ ਪਟੈ ਰਪੁ ਬੀਰ ਲਟੈ ਅਬ ਕਨਘ
 ਟੈ ਮਨ ਯੈ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਜੋ ਜਿਯ ਮੇ ਸੁਪਨੇ ਹੁਨ ਸੁਤ ਸੁਤ ਸਬੈ
 ਬਿਧਿ ਰੇਖ ਬਨਾਵੈ ॥ ੫੦ ॥ ਸੋਫਠਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਅਤਿ
 ਦੁਖ ਪਾਇ ਕੋ ਰੋਟ ਤਕੈ ਪਕਲੁ ਠਤਾ ॥ ਤਾਪ ਛੇਰ ਪੁਰਾਇ ਹਨੂੰ
 ਮਾਨ ਸੋ ਰਿਸੁ ਭਯੋ ॥ ੫੧ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਸੀਤਾਰ ਹੋਰਾ ਜ
 ਬੋਭ ਲੀਬੁਰੀ ਕਉ ਕਹੈ ਜੀ ਅਸੇ ਆਨ ਗਹੈ ਰਿਪੁ ਨੈਕ ਨ
 ਖਿਸਾਇ ਗੋ ॥ ਸੁਨਹੇ ਸਮੀਰ ਸੁਤ ਪੀਰ ਸਹੀ ਜਾਤ ਨਹੀ ਜਹਾ
 ਰਬੀਰੁ ਰਪੁ ਬੀਰਤ ਹਾਜਾਇ ਗੋ ॥ ਏਕ ਛਿਨ ਬਿਨ ਲਛਮ
 ਨ ਪਾਯੋ ਪਾਨ ਰਿਨਾ ਬਿਨਾ ਦੀਸੇ ਹਾਮ ਚੰਦ ਕੈ ਸੇਕੈ ਸਿਰਾਇ ਗੋ
 ॥ ਤਾਤੇ ਮੇਰੀ ਸਭ ਹੀ ਸੋਗ ਮਹਾਮ ਕਹਿਉ ਭਾਵਨ ਤਿਹਾਰੇ ਕਿ
 ਹਲੇ ਖੋਨਿ ਜਕਾਇ ਗੋ ॥ ੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਨ ਜੁ
 ਕਪਿ ਮੰਤ੍ਰ ਲਕਾ ਭੂਮਾਰ ਪਰੇ ਰਨ ਕਾਮਨ ਆਵੈ ॥ ਹੋ ਬਲਵੰ
 ਤ ਬਡੋ ਹਨੁ ਟੰਤ ਗਯੋ ਭਜ ਕੈ ਨਿਜ ਪਾਨ ਬਚਾਵੈ ॥ ਜਾਂ ਬਿਨਾ
 ਜਦੁ ਖੀਇ ਯਥਾ ਤੁਸੁਰਾ ਮਕਹਾਂ ਭਰਖੇ ਅਬ ਪਾਵੈ ॥ ਬੀਰ ਬਿ
 ਨਾ ਅਬ ਬੀਰ ਕੇ ਪਾਨ ਕੋ ਰਪੁ ਬੀਰ ਹਿਅਨ ਮਿਲਾਵੈ ॥
 ੫੩ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕੇਕਈ ਕੋ ਪੁਤ ਲਛਮ ਨ ਜੁ ਕੋ ਛਾਡੁ
 ਤੇਗੀ ਜੋ ਪਵਨ ਪੁਤ ਕੈ ਸੇ ਮੁਖ ਮੋਰਤੋ ॥ ਸੈਹ ਬੀ ਕੋ ਪਾਉ ਓ
 ਕਹਾਉ ਕੋ ਨ ਕੋਨ ਦੇਤੋ ਰਵਨ ਕੇ ਦਲ ਮੇ ਸਮੁੰਦ ਬਿਸਧ ਰੋਤੋ

ਏਕਹੀਸਰਾਸਨਵੇਜੋਰਪਾਕਸਾਸਨਕੋਆਸਨਗਿਭਾਇਕਮ ॥ ੨ ॥
 ਲਾਸਨਤੇਜੋਰਤੇ ॥ ਗਾਰਤੇਗਰਬਦਸਕੰਧਰਕੋਸਬੈਅਜ ॥
 ਏਕੋਜੋਰਬਤਾਕੀਗੀਵਜਾਇਤੇਰਤੇ ॥ ੫੪ ॥ ਸਵੈਯਾ
 ॥ ਨਾਰਿਗਈਅਰਬੀਗਗਿਭੋਰਨੋਮਨਤੇਸਬਭੁਤ
 ਨਿਹਾਯੋ ॥ ਗਾਵਨਕੇਦ੍ਰਿਸ਼ਾਨਨਤੇਕਾਪਮਿਭੁਲਭੁਮਿਪ
 ਯੋਨਸਿਭਾਯੋ ॥ ਏਕਹੁਤੇਹਨੁਮਾਨਬਲੀਤਿਨਹੈਜੈਯਮੇ
 ਇਹਭਾਤਿਵਿਚਾਯੋ ॥ ਆਸਰਹੀਗਰਬਾਸਨਰਾਮਸਰ
 ਸਨਭਰਕੋਆਸਨਮਾਯੋ ॥ ੫੫ ॥ ਹਨੁਸਾਨੇਵਚਾਦੋਹ
 ਰਾ ॥ ਹਨੁਜਾਨਅਪਰਾਧਨਿਜਸਨਮੁਖਕਰਤਨਡੀਰ
 ਭਰਬਭੁਜਾਬਲਸ੍ਵਦਨਸੁਨਮਨਰਿਸਮਾਰਤਨੀਠਾ ॥ ੫੬ ॥
 ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਮਨਮੇਹਨੁਰਿਸਾਇਬਦਨਨਾਇਠਾਫੋਰ
 ਯੋ ॥ ਪੁਰੁਸੋਕਹਾਬਸਾਇਠੀਠਭਯੋਬਿਨਤੀਕਰੈ ॥ ੫੭ ॥
 ਕਾਬਿੰਤਾ ॥ ਕਾਰੋਕੋਕਰਤੋਰਸਮੇਵਕਨਦੇਤੋਦੇਸਠੋਕਤੇਜੁ
 ਪੀਰਨੈਕੁਕੋਨਭੁਤਹਾਰਤੇ ॥ ਬੇਦਲਛਮਨਜੁਕੀਦੇਹਕ
 ਨਹੋਨਦੇਤੋਨੈਕੁਤਮਕਾਦੂਭੈਕੋਸਿਧੁਨਉਤਾਰਤੇ ॥ ਅਬਲੋ
 ਤੋਸੀਤਜੁਕੋਸਿਗਲੋਕੋਮਹਾਰਾਜਭਲੀਭਾਤਬੈਰਿਰਬਪ
 ਰਹੀਪਧਾਰਤੇ ॥ ਗਾਰਤੇਗਰਬਦਸਕੰਧਰਕੋਸਬੈਅਜਜੈ
 ਸੋਠਿਕਜਾਗੀਤੈਸੇਰਾਵਨਕੋਮਾਰਤੇ ॥ ੫੮ ॥ ਕਾਬਿੰਤਾ ॥
 ਸਬੈਰਹੋਬੈਠਲਿਕਏਕੋਲਈਪੈਠਲਿਕਮੂਲਤੇਉਪਾਗਸਿ
 ਧੁਧਾਰਮੇਬਹਾਇਯੋ ॥ ਰਾਖਸਨਮਾਗਕਿਲਕਾਰਸਭੁਕ
 ਪਛਾਗਛਿਨਹੀਮੇਚੰਦਮੁਖੀਜਾਨਕੀਕੋਲਾਇਯੋ ॥ ਚੇ
 ਤੋਛਛਜੁਗਨਮੇਲਛਮਨਜੁਝੇਰਨਸੁਧਾਰਸਾਨਕਹੋ
 ਸਭੁਕੋਜਿਵਾਇਯੋ ॥ ਕਾਰੋਕੋਕਮਾਨਬਾਨਭੁਰਤੇਹਮਹਾ
 ਜਦੀਜੈਨੈਕੁਆਇਸਤੋਰਾਵਨਗੋਗਾਇਯੋ ॥ ੫੯ ॥

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਦੁਆਇਹਰਾ॥ ਹਨੂਮਾਨਏਸਾਫਸਬਜਿਤ
 ਕਹੀਤੈਬਾਰਾ॥ ਰਨਗਵਨਫੁਲੋਏਫਿਰੈਕਰਲਛਮਨਕੋਪ
 ਨਾ॥੬੦॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਚਲੀਕਥਾਬਿਪਰੀਤਦੇਸਦੇਸਪੁ
 ਰਿਪੁਰਿਨਗਗਾਰਨਗਵਨਕੀਜੀਤਰਾਮਚੰਦ੍ਰਦੁਆਰੇਪ੍ਰਗਟ
 ੬੧॥ ਹਨੂਮਾਨੇਦੁਆਸਦੈਯਾ॥ ਧ੍ਰੋਗਈਏਕਅਦ
 ਨਕਹੀਪੁਤ੍ਰਕੋਬਲਕੋਕਨਿਕਨਲਹੈ॥ ਰਵਨਮੀਰਕੇਹਾ
 ਥਪਕੇਗਿਨਤੀਪਲਪੁਨਲਿਯੇਨਿਬਹੈ॥ ਨੀਚਬਿਪੁਤ੍ਰ
 ਕਜੇਸਸਿਲੀਲਾਦਿਵਾਕਰਕੋਪੁਨਜਾਇਐ॥ ਤਿਕਹਿ
 ਬੈਠਸਠਾਮਹਿਰਾਪਵਰਾਹੁਕਹੂੰਦਿਨਨਾਹਕਹੈ॥੬੨
 ॥ ਚੋਪਈ॥ ਰਾਵਨਗਹੁਗਮਿਓਲਛਮਨਸਾਸਿ
 ਰੋਯੇਗਹਨਅਬਹਜੁਓਠੇਹਸਿ॥ ਨਾਬਸੀਕੋਰਨਮਨੀ
 ਆਨੇ॥ ਲਛਮਨਕੋਜੀਵਤਹੀਜੋਨਾ॥ ਸੁਧਾਸਮਾਨਹਨੂ
 ਕੇਬੈਨਾ॥ ਤਉਬੀਰਬਿਨਫੂਟਯਿਨੀਨਾ॥ ਜੋਹਮਅਬਜੀਤ
 ਲਿਕਪਾਤਿ॥ ਬਿਨਲਛਮਨਕਿਹਕਾਜਰਾਜਪਾਤਿ॥ ਦ੍ਰੋਪਕ
 ਵਸੁਖਨਿਧਿਕੋਪਾਏ॥ ਹਨੂਮਾਨਤਹਿਕਹਤਸੁਨਾਏ॥ ਜਾਇ
 ਭੁਤਕੋਅਰਿਨਲਿਹਾਰੈ॥ ਮੰਨਦੁਖਪਾਇਨਹਿਯੋਪਜਾਰੈ॥
 ਉਨਛਮਨਸੋਮਿਲਨਸੁਹਾਈ॥ ਖਾਨਪਾਨਨਹਿਸਭਾਬਸ
 ਈ॥ ਹਰਿਗੁਰਬਿਪਹੇਤਨਹਿਦੀਨੀ॥ ਬਲਛਮਨਕਰਾਇ
 ਨਹੁਤੇਈਨੀ॥ ਜਾਨਿਧਿਕੋਨਸਫਾਰੈਕੋਈ॥ ਸੋਬਿਭੂਤਿਬੈ
 ਰੀਕੋਰੋਈ॥ ਤਾਤੇਲਛਮਨਬਿਨਅਬਮਓ॥ ਕਿਹਾਬਿਧਿ
 ਨਗਵਓਰਮੁਖਕਰਹੂੰ॥੬੩॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਦੁਆਚਾਇਹ
 ਵਾਸ॥ ਮੇਰੇਪਾਛੇਪਵਨਸੁਤਜੋਜੀਦੀਸਿਯਨਾਰਿ॥ ਤੋਲੇ
 ਪੁਰਾਈਓਲਿਕਪਾਤਿਕੋਮਾਰਾ॥੬੪॥ ਹਨੂਮਾ
 ਚੋਪਈ॥ ਤਬਹਨੁਦਤਭਰਲੀਨੇਨੇਨਾ॥ ਪ

ਰਸਪਾਉਬੋਲਯੋਮੁਖਬੈਨਾ ਜੋਕੁਛਾਗਯਾਦੇਹਸੁਕ
 ਉਂ। ਕੋਰੋਜਾਇਨ੍ਹਾ। ਸੋਲਰਉਂ। ਪ੍ਰਾਨਆਨਲਛਮਸੁ
 ਨਮੋਲੋ। ਜੋਲਰਮਰੋਤੋਜੀਪਰਖੇਲੋ। ਤਬੋਲੋਰਪੁ
 ਤਿਸੁਖਦਾਈ। ਜੋਹੋਕੋਰਕਰਹੁਕਾਪਿਧਾਈ। ਬੈਦਰ
 ਲੋਕਾਗਦਰਹਈ। ਨਾਮਸੁਖੇਨਤਾਹਿਕੋਕਹਈ। ਪਦਿ
 ਆਜਪਨਤਰਦੀਜੋ। ਤਕਹੁਅਬਹਿਅਨਸੁਖਲੋ।
 ॥ ਜੋਦਹੁਕਹੈਸੁਕਰਹੁਉਪਾਈ। ਸੰਤਬਚਨਤਾਕੋਲੋ
 ਹਈ। ਹਨੁਮਾਨਛਿਨਹੀਮੇਕੀਨੋ। ਆਨਸੁਖੇਨਸੋਢੋ
 ਦੀਨੋ। ੬੫॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਹਨੁਮਾਨਕੇਪਾਨਏਰਪੁ
 ਜੁਕੇਪਾਇ। ਕੈਲੁਟ੍ਹਾਪਗਤਰਮਰੋਕੈਅਬਦੇਹਜਿਥਾ
 ਇ॥ ੬੬॥ ਚੋਪਈ॥ ਤਾਦਿਗਕਪਿਕੋਉਨਲ
 ਯੋ। ਪਕਰਪਾਉਰਪੁਬੀਰਜਗਾਯੋ। ਉਠਤਸੁਖੇਨ
 ਵਤਕੀਨੋ। ਸੀਰਪੁਬੀਰਚਿਦਮਾਰੀਨੋ। ਪਕਰਛ
 ਲਛਮਨਦਰਸਾਏ। ਅਗਾਅਗਕੇਪਾਉਦਿਖਾਏ।
 ਧਨੁਧਨਗੀਦਸੁਖੇਨਸੁਨਾਏ। ਬੂਟੀਕਠਿਨਕਹਾਏ
 ਪਾਏ। ਪਹੁਚੈਨਹੀਗਯਾਤਹਜਾਈ। ਬੀਚਬੀ
 ਏਦਿਨਗਈ। ਮਨਤੇਬੇਗਕਠਿਨਕੋਉਧਾਏ। ਸੁਰ
 ਭਗਸੋਉਨਆਏ। ਕੋਲਛਮਨਜੀਦੈਰਪੁਰਾਈ।
 ਹਿਬੂਟੀਤਹਿਕੋਉਨਜਾਈ। ਤਾਮੈਦਸਦਬਹੁਤਕ
 ਰੇ। ਪ੍ਰੇਤਪਿਸਾਰਭੂਤਮਤਦਾਹੇ॥ ੬੭॥ ਬੈਦੋਦਹੁ
 ਦੋਹਰਾ॥ ਲਛਮਨਦੇਖਤਾਦਿਗਭਰਤਗਮਦੇਖੁ
 ਧਾਈ। ਨੀਚੇਨੈਨਸੁਖੇਨਕਰੋਬੋਲਤਮਨਪਛਤਾ
 ੬੮॥ ਚੋਪਈ॥ ਤਿਨਕੋਕਰਮਕਾਲਜੋਬੈ
 ਮਸਮਿਦਤਾਮੈਪੁਨਪਚੈ। ਤਾਤੇਸਬੈਨਨਈਜਾ

॥ ६ ॥ ਮੇਰੇ ਬਚਨ ਸਤੁ ਕਰਮਾਨਹਾਨਾ ਉਗਾਉ ਪਰਮਾਨ ਬਤਾਉ
 ॥ ਬਿਦਾ ਕਰੋ ਤੋ ਸੀਸਾ ਨਿਦਾਉ ॥ ਉਤਰ ਖੰਡ ਦੋ ਲਾਗਿ ਰਕਹ
 ਈ ॥ ਬਸੈ ਨ ਦੇਵਰਾਖ ਸੈਰ ਰਈ ॥ ਸਾਠ ਲਾਖ ਜੋਜਨ ਹੈ ਕੋਸ
 ॥ ਕੇਹਾ ਜਾਉ ਜਿਯਾ ਹੈ ਨ ਭਰੇ ਸਾ ॥ ਆਪੁ ਨ ਸੁਨਹੁ ਸਰੀ ਕੋਸ
 ਉ ॥ ਸੀਰ ਪੁਪਤਿ ਜੀਤੁ ਮਹਿ ਸੁਨਾਉ ॥ ਹੋ ਬਿਸ ਲਖ ਬ
 ਲੀ ਉਜਾਗੀ ॥ ਵੀਪ ਜੋਤ ਜੋਜਨ ਰੇਉ ਪਾਗੀ ॥ ਬਿਨ ਗਣਿ
 ਉਦੈ ਜਗੀਜੇ ਆਵੈ ॥ ਪਸਲ ਛਮਨ ਕੇ ਅੰਗ ਲਗਾਵੈ ॥ ਤ
 ਬਹੀ ਜਿਯੇ ਮੂਰਛਾ ਭਾਰੀ ॥ ਉਠ ਲਛਮਨ ਚਰਨ ਨ ਕੋਲ
 ਗੈ ॥ ਲਾਖ ਧਨ ਤਰਜੋ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥ ਤਾਂ ਬੁਧੀ ਬਿਨ ਤੇ
 ਜਿ ਆਵੈ ॥ ਆਨ ਬਿਧਾਤਾ ਜੋ ਉਪਚਰੈ ॥ ਜਾਇ ਨ ਸਕੈ
 ਸੀਗ ਸੋ ਜਹੈ ॥ ਜਿਯਾ ਨ ਉਪਾਇ ਕਹੈ ਮੇ ਸੋਈ ॥ ਤੁਮ
 ਈ ਸੁਰਤੁ ਮਤੇ ਸਭ ਹੋਈ ॥ ਬਾਤੈ ਕਰਤ ਨ ਬੀਤੀ ਪਈ ॥
 ਤਬ ਸੁਖੇ ਨ ਪੁਨ ਬਿਨ ਤੀਕਰੀ ॥ ਸੁਕੋ ਜੁ ਮੋਹਿ ਇਹ ਲੇ
 ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਹਨੁ ਮਾਨਰਾ ਮਦਰ ਸਾਯੋ ॥ ਦਰਸਨ ਦੇਖ ਬ
 ਹਰ ਸੋ ਕਹੈ ॥ ਯਾਹਿ ਮਨ ਕਰੈ ਠਪਵਨੈ ਗਹੈ ॥ ਆਰਭੈ ਸ
 ਜਾ ਕੋ ਆਵੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਮਹਾਰਾਜ ਪਠਾਵੈ ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਜੀਕ
 ਸੁਖੇ ਨ ਸੁਵਾਯੋ ॥ ਹਨੁ ਮਾਨਛਿਨ ਮੇ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥ ਕਾਪਿ ਮ
 ਯਾ ਸੁਖੇ ਨ ਭਰਮਾਯੋ ॥ ਸੋਇ ਰਯੋ ਜਨ ਸੁਪਨੇ ਆਯੋ ॥
 ੬੮ ॥ ਵੇਹਗਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੁਧੀ ਸੁਭੁ ਲੇਹਨੁ ਮਾ
 ਨ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਬਿਨ ਤੀਕਰੀ ਸਭ ਸੋ ਪਗਟ ਸੁਨ
 ਈ ॥ ੭ ॥ ਹਨੁ ਮਾਨੇ ਦਾਹਾ ਚੋਪਈ ॥ ਬੈਦ ਕਹੀ
 ਸਭ ਸੋ ਕਹੀ ॥ ਰਾਮ ਆਸਲ ਛਮਨ ਲੈ ਰਹੀ ॥ ਰਾਮ ਟਹ
 ਲ ਆਯੋ ਸਭ ਕੋ ਉ ॥ ਯਾ ਤੇ ਪਰੈ ਟਹਲ ਨਹਿ ਹੋਉ ॥ ਜੋ
 ਸੁਰਨ ਨਿਕਸਨ ਪਾਵੈ ॥ ਨੀਵਿ ਪਾਰ ਕੋ ਨ ਲੇ ਆਵੈ ॥

ਪਨੇਅਪਨੇਬਲਉਚਰਉ॥ ਰਾਮਕਾਮਕਹੁਢੀਲਨਕਰਉ॥ ੧੦॥
 ਪ੍ਰਭੁਕੇਕਾਜਨਸੇਵਕਆਵੈ॥ ਲੋਕਹਸੀਪਰਲੋਕਹਸਾਵੈ॥
 ਸੀਤਾਕੀਚਿਤਾਕੋਕਰਈ॥ ਅਬਤੋਆਜਸੁਲਛਮਨਮਰਈ॥
 ਤਤੇਤਜਹੁਬਿਲਿਬਅਹੋਕਪਿ॥ ਅਵਧਨਿਕਟਿਕਟਿਕ
 ਸਹੁਚਲਹੁਪਾਪਿ॥ ਪ੍ਰਭੁਕਾਜਨਸੇਵਕਜੈਰੈ॥ ਤਬਲਛ
 ਮਨਕੋਗਮਨਪੈਰੈ॥ ੧੧॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਤਤੇਪਗਟਕਹੋ
 ਸਬੈਲਾਜਸਭਚਮਨਖੋਇ॥ ਤਾਪਰਮਿਭਿਵਿਚਾਰਿਐਰ
 ਮਕਰੈਸੁਹੋਇ॥ ੧੨॥ ਸਭਕਪੇਵਾਚਾਰੋਪਈ॥
 ਤਬਉਠਨਲਰਘੁਪਤਹਿਸੁਨਾਵੈ॥ ਤੀਨਗਤਿਬਿਨਉਰੇ
 ਨਾਵੈ॥ ੧੩॥ ਇੰਦੁਕਬਿੰਦੁਇਰਾਤਬਤਈ॥ ਮਾਰ
 ਗਕੀਕਠਿਨਈਜਨਾਈ॥ ਤਬਕਪਿਪਤਿਸੁਗੰਦਿਸੁਨ
 ਵੈ॥ ਏਕਗਤਬਸਸੇਵਕਲਜਾਵੈ॥ ਨੀਲਕਹੀਅਬਘਟ
 ਨਹੀਹੋਈ॥ ਯਾਤੇਬੇਗਲਿਆਵੈਕੋਈ॥ ਅੰਗਦਉਠਜੇ
 ਭੁਭਕਬਲਰੋਲੋ॥ ਪ੍ਰਿਥਵੇਚਰਘੁਪਤਿਸੇਬੋਲੋ॥ ਚ
 ਰਪਾਰਿਜਮਾਰੋਪਉ॥ ਕਾਲਵਪਹਰੇਲੇਪਹੁਚਾਉ॥
 ਸਭਕੇਬਚਨਰਾਮਜਿਯਪਾਰੇ॥ ਮੂਰਛਪਰੇਨਬਹੁਰਸੀ
 ਭਾਰੇ॥ ਕਪਿਮਡਿਲਜੇਬਚਨਉਚਾਰੇ॥ ਰਘੁਪਤਿਹਿਰੈਬ
 ਨਜਨਮਾਰੇ॥ ੧੪॥ ਕਵਉਦੁਚਾਰੋਹਰਾ॥ ਪ੍ਰਾਨ
 ਨਕੇਪਲਟੇਬੁਧੀਪ੍ਰਾਨਬਚਤਹੋਵੋਇ॥ ਸੋਰਘੁਪਤਿਜ
 ਨੈਲੀਕਤੇਪੀਰਜਹੋਇ॥ ੧੫॥ ਰੋਪਈ॥ ਪੀਅਹਿ
 ਬਧਰਜੇਗਨਕਿਲਕਹੀ॥ ਜੰਬੂਕਗੀਧਮਾਸਲੇਜਾਹੀ॥
 ਤਾਪਰਗਮਜਿਐਕਿਹਲੇਖੇ॥ ਸਭਮਨਕੋਇਹਬਿਧਿ
 ਦੁਖਦੇਖੇ॥ ਲਛਮਨਾਸਜਾਮਦੈਬਾਕੀ॥ ਭੋਰਹੋਤਸਿਰ
 ਲੇਤਪਿਨਾਕੀ॥ ਫਹੀਸੁਖੇਨਤੋਨਦੁਖਹਰਈ॥ ਬਹੁਤਪੀਰ

ਕਪਿਭੁਲਕਹਿਕਰਈ। ਕਪਿਭਨਸਹਤਰਾਮਬਿਲਾਹੀ।
 ਦੇਖਹਨੁਤਨਕਰੀਵਡਾਈ। ਤੂੰਅਵਤਾਰਹੁੰਦਕੋਆਹੀ। ਹਮ
 ਜਨੋਜਬਲੀਕਾਦਾਹੀ। ਸਿਧੁਠਾਧਿਸਿਯਕੋਸੁਖਈਨੋ।
 ਤੇਰੇਬਲਹਮਤਬਹੀਚੀਨੋ। ਜਬਜਬਬਿਪਤਿਪਰੇਹਮ
 ਆਈ। ਤਬਤਬਹਨੁਮਾਨਤੇਜਾਈ। ਪਵਨਪੁਤੇਤੇਸੋਜਗ
 ਕਹਈ। ਰਾਮਸੁਤੇਤੇਹੀਤੇਗਹਿਈ। ਸਭਕੇਬਲਮੇਤੁਮਹੀ
 ਜਾਨੇ। ਤੁਮਬਿਨਲਛਮਨਹੋਤਬਿਗਾਨੇ। ਅਬਹੋਕਹੋਕ
 ਨਸੋਜਾਈ। ਬਾਤਨਿਦਾਨਹਨੁਲੋਆਈ। ੭੫॥ ਰਾਮ
 ਚੰਦਉਵਾਰਾਕਬਿੰਤੁ। ਸੁਰਜਅਕਾਸਪਿਤਾਸੁਰਪੁਰ
 ਬਾਸਕੀਨੋਕੋਨਕੀਸਰਨਜਾਉਤਾਕੋਤੁਬਤਾਇਦੈ। ਭਰਤ
 ਬਿਦੇਸਦੇਸਆਨਪਰੇਸਿੰਧੁਪਾਰਮਾਸ਼ੁਪਾਰਬੁਭਤਹੋਲ
 ਉਪਹਚਾਇਦੈ। ਚੇਰੀਗਈਨਾਰਿਬੀਰਪਛੋਰਨਪ੍ਰਾਨ
 ਭਾਕਹੋਰਪੁਗਾਇਹਾਇਐਸੇਠਿਰਦਾਇਦੈ। ਤੇਰੇਈਭਰੇਸੇ
 ਤਾਤੇਤੇਸੋਕਹੋਬਾਰਬਾਰਬੀਰਹਨੁਵਤਬਲਵੰਤਬੀਰਜਾ
 ਇਦੈ। ੭੬॥ ਕਬਿੰਤੁ। ਤੇਸਮਾਨਨਾਹਿਕੋਉਅੰਰ
 ਵਸੁਗੀਵਦੇਉਆਨਨਸਕਤਸੋਉਕਹੋਸਗਮਾਇਦੈ।
 ਲਾਇਕਹੋਆਜਨੁਸਹਾਇਕਰਬੰਕੀਬਾਰਨਭੋਵਈਮੇ
 ਰੇਰਬਬੈਠੇਐਸੇਪਾਇਦੈ। ਹਾਯੇਏਕਪਤਿਸੋਹੋਬਲੀ
 ਜਤਹਬਸੋਹੋਰਿਕਰਪੁਨਾਬਕੀਤੁਬਤਲਬਹਾਇਦੈ।
 ਹੋਭਪੇਕਸੁਤਹਨੁਮਾਨਪੁਰਹੁਤਸੁਨਅੰਜਨੀਕੋਪੁਤਸੋ
 ਪੁਤਬੀਰਜਾਇਦੈ। ੭੭॥ ਕਬਿੰਤੁ। ਕਹਾਭਯੋਜੋਪੇ
 ਖਰਦੁਖਨਬਨਾਇਮਾਰੇਕਹਾਭਯੋਜੀਤਕਾਪ੍ਰਿਸਿੰਧੁਸੇਬੀ
 ਧਾਏਹੈ। ਕਹਾਭਯੋਜੋਪੇਭੁਭਕਨਕੋਨਿਦਾਨਮਾਰਮੇਘ
 ਨਾਵਕੋਪਛਾਰਸੁਰਮਾਕਹਾਏਹੈ। ਜੈਸੇਜੋਗਜਗਤਪਤੀ

ਰਬ ਕਰੇ ਅਨੇ ਕਜ ਪਪੇ ਮਕੇ ਭਜਨ ਹੀ ਨ ਕਾਂ ਕੇ ਕਾਮਾ ਏ ਏ ॥ ੧੮੮ ॥
 ਤੈ ਸੇ ਬਿਨ ਲਛਮਨ ਲਛਮਨ ਪਕੇ ਦੁਖ ਪਛਿ ਬਿਨ ਜੋ ਸੇ ਪ
 ਛੀ ਅੇ ਸੇ ਦੁਖ ਪਏ ਹੈ ॥ ੧੮੯ ॥ ਸਵੈ ਯਾ ॥ ਦੇਖ ਯੁਨੀ ਯ
 ਕੋ ਨ ਸਮੇ ਅਬ ਤੇ ਬਲ ਕੀ ਬਛਿ ਯਾ ਸੁ ਤੇ ਏ ਹੀ ਸੇ ਲਗ ਬੀ
 ਰਨ ਸੁ ਰਉ ਦੇ ਤੋ ਲੋ ਲਾਇ ਸਜੀ ਵਨ ਪਾਨ ਸਨੇ ਹੀ ॥ ਬੀਰ ਪ
 ਕੋ ਜਸ ਸੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਜਿਯਾ ਏ ਉਠੈ ਮਿਲ ਬਾਟ ਨ ਲੇ ਹੀ ॥ ਏ
 ਤਿ ਹੁਲੇ ਕਕੀ ਪਰਿ ਕੀ ਭੀਰ ਪਰਿ ਸੁ ਸਹੀ ਕਪੂ ਬੀਰ ਕੀ ਦੇ ਹੀ
 ॥ ੧੯੦ ॥ ਸਵੈ ਯਾ ॥ ਜੋ ਛਿਤ ਚਿਗ ਨਿਹਾਰ ਤੇ ਹੇ ਸੇ ਈ ਸਾ ਸੁਲ
 ਗੀ ਬਹੁ ਤੇ ਸਰ ਮੇ ਹੈ ॥ ਸੀਯਨ ਰਾਖ ਸਕੀ ਬਨ ਮੇ ਯਾ ਹਿਰਾਜ ਵ
 ਭੋ ਕਿਹ ਭਾਤ ਕੀ ਮੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਨ ਭਉਰ ਕਰੇ ਏ ਗੋ ਤੇ ਗਵੇ ਜਾਨ ਕਪੂ
 ਤਵ ਤੇ ਦੁਖ ਦੇ ਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਰਹੇ ਅਧ ਬੀਰ ਹੀ ਡੀਰ ਸੁ ਮੇ ਸੇ ਪਕੇ
 ਦੁਖ ਦੁਖ ਉ ਹੈ ਹੈ ॥ ੧੯੧ ॥ ਚੋਪਈ ॥ ਦੁਹਾ ਬਨ ਮੇ ਬਦਨ
 ਰਹੇ ਧਰਾ ਜੁਗ ਲੂ ਮਲ ਜਨ ਚਾਂ ਵਰ ਯੋ ਪਰਾ ॥ ਲੋਚਨ ਮੁਦੇ ਨ ਏ
 ਛੁਰ ਤੇ ਕੇ ਏ ॥ ਜਨ ਜਲ ਚਰਨੁ ਗਸਰ ਵਰ ਸੇ ਏ ॥ ਸਿਥਲ ਭਾਲ
 ਬ੍ਰਿਕੁ ਟਿਕੁ ਮਲਾਨੀ ॥ ਜਿਨ ਟਿਕ ਕਾ ਮਕਾਮ ਨ ਤਾਨੀ ॥ ਕੁਟਿਲਾ
 ਲਕ ਸੁਪੀ ਹੈ ਗਈ ॥ ਜਨ ਸਾ ਪਾਨਿ ਰੋਗ ਨ ਸੀ ਭਈ ॥ ਅਗ ਅ
 ਗ ਸ੍ਰਿ ਮੈ ਜਲ ਕਨ ਪਰੇ ॥ ਰਘੁ ਪਾਤਿ ਗਿਰਾ ਰਸ ਰਨ ਜਨ ਝਰੇ ॥ ਜੁ
 ਗਲ ਯਾ ਬਿਥਲ ਤਾ ਅਮਿਤ ਕੇ ॥ ਮਨ ਹੁਕਮ ਲਲਟੇ ਹੀ ਮਰਿਤੁ
 ਕੇ ॥ ਛੁਛੇ ਅਧਰਨ ਬਿਨ ਮਧੇ ਮੇ ਸੇ ॥ ਬਿਨ ਹੀ ਪਕੇ ਬੀਬ ਫਲ
 ਜੋ ਸੇ ॥ ਜੁਗ ਲਨ ਪਸਿ ਕੋਚਨ ਮੀਰੇ ॥ ਜਨ ਕਦ ਨੀ ਬਿਨ ਹੀ ਜਲ
 ਸੀਰੇ ॥ ੧੯੨ ॥ ਹਨੂ ਮਨੇ ਵਚੁ ਦਿਹ ਰਾ ॥ ਕਪਿ ਕੁਲ ਏ
 ਯੋ ਪਦ ਨ ਸੁਤ ਕਹੁ ਮੇ ਬਲ ਨ ਹੀ ॥ ਅਰੁ ਰਘੁ ਪਾਤਿ ਕੀ ਦਸ ਸੇ
 ਦਨ ਕਰੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ੧੯੩ ॥ ਚੋਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁ ਪਾਤਿ ਬ
 ਲ ਮਨੇ ॥ ਧਾਕੋ ॥ ਹੁਠ ਕੈ ਸੁਭਾ ਮਾਹਿ ਕਿਲ ਕਾ ਵੇ ॥ ਅਭੁਲੇ

ਹੀਸਭਨਤੇਬਕੀਅਮਿਟੀਨਰਾਮਚੰਦਪਕਧਕੀਅਬਜੇਸਥ
 ਕੀਅਗਯਾਪਉਸੀਰਪੁਬਕੇਸੀਸਨਿਦਉਜਗੀਦੁਰ
 ਤੁਮਸਭੈਬਖੋਨੇਅਜਪਤਪਰਾਮਕੋਜਾਨੇਜੈਕਛੁਪੋਰਖ
 ਹੋਇਸੁਕਰੈਲਛਮਨਪਾਨਜਾਨਤੇਡਰੈਬਕੇਕਯਾਅਬਕ
 ਰੇਸੁਜਾਈਜਿਸੇਭਜੇਰਾਮਦੁਚਿਤਾਈਲਛਮਨਉਠੈਬਹੁਰ
 ਟਿਰਕਰੈਬੁਝਹਨੁਮਾਨਪ੍ਰਨੇਕਧਰੈਨਤੇਲਛਮਨਸਿਗ
 ਸਿਧਾਉਜਮਕੇਮਾਰਸਿਗਲੇਆਉਦੇਰਹਨੁਚਰਨਨਸਿ
 ਧਰਈਮੇਜੀਦਤਪ੍ਰਭੁਕਿਸੇਦ੍ਰਿਗਭਰਈ॥੮੨॥ ਕਥਿਤਾ
 ਜੋਕਹੋਰੋਜਹਤੇਨਿਕਾਸਮੇਦੇਵਦੋਨਮਿਲਤਿਹੋਰਪਹਕੈਏ
 ਕਥੋਬਿਲੈਇਲੋਮੋਜੋਕਹੋਰੋਜਾਇਦੇਵਲੋਕੋਕੋਸਭੈਦੇਵਸੁਪੇ
 ਦੇਹਿਦੇਹਿਨਹੀਦੇਹਪਤਖੋਇਲੋਕਯੋਰਹੀਬਾਟਸੁਰਪੁਕੇ
 ਕਪਟੋਕਪੋਰਖਜਨਾਉਕੋਰੋਭਿਖਰੀਹੋਇਲੋਕੋਕੋਰੋਤੇਸ
 ਤੁਪਤਾਲਚਾਲਮੇਲੇਰਾਮਜੋਕਹੋਤੇਸੁਧਾਕੇਸੁਧਾਕਗਨਿਚੋ
 ਇਲੋਕੋ॥੮੩॥ ਚੋਪਈਜੋਗਿਰਕਯੋਸੁਖੇਨਸੁਭਯੋ
 ਸੋਗਿਰਤੇਨੈਨਕੇਆਗੋਵਡੀਰਤਤਾਤੇਨਹਿਧਉਪਾਕੀਪ
 ਉਮੇਲੇਹੀਆਉਲਛਮਨਕੀਚਿਤਾਮਤਕਛੁਸਾਗਹਪਾਨ
 ਨਥਜਿਨਡਰਹੈਚਲੇਅਬਹਿਜੇਆਗਯਾਪਉਤੇਉਪਤਹ
 ਬਿਏਹੀਧਉਸ੍ਵਾਸਭਕੋਪੀਰਜਨਿਯਾਯੋਉਪਰੇਨੈਨ
 ਕਮਲਰਵਿਪਾਯੋਜਾਹਨੁਮਾਤਿਕਲਨਕੀਜੈਪਾਨਦਾਲ
 ਛਮਨਕੋਦੀਜੈਤੁਮਹਿਚਲਦਾਈਸੁਧਥਤਨਾਨਗਰਾਯੋ
 ਕੋਸਥਜਾਮਾਤਨਾਲਛਮਨਮਾਤਸੁਮਿਥਾਠਈਭਾਈਭਰਥ
 ਬਹੁਦੁਖਸਹਈ॥੮੪॥ ਵੇਹਰਾਇਤਤੇਜਾਤਪਬੀਨ
 ਕਪਿਉਨਹਿਮਿਲਹੁਜਿਨਜਾਇਆਵਤਪਰਾਦਸੁਨਾਈਅਤ
 ਲਛਮਨਜਿਯਨਉਪਾਇ॥੮੫॥ ਚੋਪਈਮਿਲਤਿਨ

ਕੀਰਸਲਤਹਿਲੀਜੋ ਤਬਾਦਨਕੋਇਤਮਨਕੀਜੋ ॥ ੧ ॥
 ਹਿਸੁਨਹਨੁਪਦਨਦੈਗਯੋ ॥ ਰਾਮਚਰਨਪਰਮਾਥੋਨਯੋ ॥
 ਕਪੀਰਮੁਖਭੁਭੋਗਪੁਪਤਿ ॥ ਮੋਚਰਨਨਮੋਸਦਹੈਮਤਿ ॥ ੨ ॥
 ਬਹੁਗੁਰੀਦਾਸਿਖਦਈ ॥ ਧਨੁਮਾਨਤੇਤੇਨਹਿਨਈ ॥
 ਸਭਸੋਰਾਮਗਾਮਕਹਿਲਈ ॥ ਉਭੈਹਨੁਨਦਿਖਾਈਦਈ ॥
 ਨਭੁਸੋਮਿਲੇਜਾਇਹਨਦੀ ॥ ਵਡੇਦੁਸੁਰਨਕੋਹਤਾਯੋ ॥
 ਮਾਰਗਮੋਥਿਪਨਪਸਰੈ ॥ ਏਕਚਪੇਟਭੋਭੀਡਰੈ ॥ ਪਾਨ
 ਤਜੇਜਕੋਕਪਿਡਾਏ ॥ ਜੈਸੇਧਰਮਪਪਕੋਕਾਏ ॥ ੩ ॥ ਏ
 ਰਾ ॥ ਬਿਛੁਯੋਹਨੁਮਤਿਰਾਮਸੇਸੀਲਛਮਨਕੋਹਤਾਯੋ ॥
 ਮੁਕਰਮਲੀਨਮਹਿਮੁਖਨਦਿਖਾਈਦੇਤਾ ॥ ੪ ॥ ਚੋਪਈ ॥
 ਏਕਮੁਹੁਰਤਮੇਉਤਾਯੋ ॥ ਤਪਰਬਤਪਰਪਉਟਿਕਯੋ ॥
 ਤਿਹਬੁਟੀਕੋਸੋਪਨਲਾਗਯੋ ॥ ਸਭਏਕੈਸਭੁਸੋਮਨੁਰਾਗਯੋ ॥
 ਕੋਨਤੋਜਕੋਕਲੇਜਾਯੋ ॥ ਤਾਸੇਜੋਲਛਮਨਗਦਿਪਾਯੋ ॥ ਤੁਝ
 ਖਿਸਾਇਉਤਰਕਹਕੋ ॥ ਰਾਪੁਪਤਿਕੋਪਅਗਨਿਤੇਜੋਰਾ ॥ ਭੂ
 ਏਕਹਿਸੀਗਕੋਉਨਾਹੀ ॥ ਉਤਰੇਚਫੈਗਟੀਮਨਮਾਹੀ ॥ ਅਟਕ
 ਜੇਜੀਅਮੋਵਡੋਕਲੇਖੋ ॥ ਇਤਹਕਸੁਪਨਸੁਮਿਤ੍ਰਾਦੇਖਯੋ ॥ ਕ
 ਲਭੁਜਗਰਯੋਲਪਟਾਈ ॥ ਬਾਅਗਿਸਭਗਯੋਚਬਾਈ ॥
 ਜਾਗਤਕੋਸਲਾਪੇਧਾਈ ॥ ਸੁਪਨਕਯੋਇਹਭਾਤਸੁਨਾਈ ॥
 ੫ ॥ ਕੋਸਲਾਉਵਾਰਾਏਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤਨੈਨਜਲਭਰ
 ਲਯੋਕੋਸਲਾਦੁਖਪਾਇ ॥ ਉਠਬੈਠੀਪਰਸੀਕਤਜਭਰਬਖ
 ਸਿਸਟਬੁਲਾਇ ॥ ੬ ॥ ਚੋਪਈ ॥ ਤਿਨਸੋਸੁਪਨਸੁਨਾ
 ਇਕਯੋਤਿਨਾ ॥ ਇਹਬਿਧਿਦੇਖਯੋਸੁਪਨਅਬਹਾਇਨਾ ॥ ੭ ॥
 ਤਬਗਿਖਕਯੋਵਿਚਾਰਸੁਨਾਯੋ ॥ ਬੰਗੀਭੂਬੁਕੀਸੁਪਨਇਨ
 ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਮਲਖਨਹੁਜੋਤਸਭਾਤਾ ॥ ਚੈਯਹਿਸੁਪਨਦੇਖ

੧੨ ਦਾਤਾ ਤਬਲਗਹੇ ਮਜਗਜ ਪਕਰਈ ॥ ਬੇਦਮੰਤ੍ਰ ਬਿਧਿਸੇ
 ਉਚਰਈ ॥ ਭਰਬਧਨਖਸਰਲੇਰਖਵੇਰੇ ॥ ਬਿਘਨਕਰੈਤ
 ਹੀਤੁਮਮਾਰੇ ॥ ਇਹਬਿਧਿਕਥਾ ਅਯੁਧਯਾਤੁਈ ॥ ਹਨੂਮ
 ਨਮੋਰੈਮਾਤਿਠਈ ॥ ਲੇਪਰਬਤਅਬਚਲੈਉਤਾਈ ॥ ਜਗਦੇ
 ਖਲੈਪੈਰਪੁਰਾਈ ॥ ਮੇਰਕੋਨਜੀਜਗਹਿਕਰਈ ॥ ਸੁਗੁਰਿ
 ਰਤੇਲਛਮਨਨਹਿਮਰਈ ॥ ੧੧ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ਲੇਉਪਰ
 ਗਿਰਕਘਕੋਪਵਨਖੁਤਪਰਚੰਡਾ ॥ ਨਿਸਰਅਯੁਧਯਾਚੇਰ
 ਲੋਗਰਬਕਿਯੋਭੁਜਦੰਡਾ ॥ ੮੨ ॥ ਭਰਬਵਾਚੁਚੈਪਈ
 ॥ ਨੈਨਨਧਿਆਨਭਰਬਨਭਲਾਯੋ ॥ ਯਹਿਕੋਉਬਿਘਨ
 ਕਰਨਕੋਆਯੋ ॥ ਜਿਨਨਿਸਮਾਤੁਸੀਹਮਾਰੀ ॥ ਜਾਕੇਕਾਜ
 ਕਰੀਰਖਵਾਹੀ ॥ ਸੋਯਹਿਜਗਬਿਘਨਕੋਆਯੋ ॥ ਤਾਨਬਾ
 ਨਕਰਕੋਪਚਲਾਯੋ ॥ ਲਗਯੋਗਲਮੇਉਤਦੇਟੂਯੋ ॥ ਹਨੂਮਾ
 ਨਬਾਦਜਯੋਤੂਯੋ ॥ ਰਾਮਰਾਮਮੁਖਤੇਉਚਰਈ ॥ ਲਛਮਨਪੁ
 ਨਜਾਨਤੇਡਰਈ ॥ ਗਏਸਗਲਤਥੇਫਿਗਦੰਡੀ ॥ ਜਾਗੋਸਭੇ
 ਪਗੀਪੁਰਿਰੋਹੀ ॥ ਚਰਨਨਸਭੇਜਤਹੀਲਗੇ ॥ ਰਾਮਨਮੁਸੁ
 ਜਾਗੇ ॥ ਬੁਝੀਭੁਸਲਕੋਨਤ੍ਰੀਆਹੀ ॥ ਕਤਕੋਉਤੁਅਬਕਤਕੋਜ
 ਹੀ ॥ ੮੩ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ਰਾਮਨਾਮਤੈਮੁਖਕਯੋਤੋਹਮਛਡ
 ਭੁਭੇਰੀ ॥ ਬਿਨੁਯਾਭੁਜਨਬਚੈਨਹੀ ॥ ਸਿਵਸੁਰਪਤਿਜੋਹੀ ॥
 ੮੪ ॥ ਹਨੂਮਾਨੇਵਾਚੈਧਰੀ ॥ ਸੁਨਹੁਭਰਬਤੁਮਸੋਸ
 ਭੁਕੋ ॥ ਘਉਸੁਮਚਜਿਯਤੋਜੋਕੋ ॥ ਨਾਮਹਨੂਸਭਜਗਤਉ
 ਚਰੈ ॥ ਅਪਨੋਜਾਨਰਾਮਹਿਤਕਰੈ ॥ ਸੋਰਪੁਪਤਿਓਕਾਪਰਧ
 ਯੋ ॥ ਮਿਲਸੁਗਵਿਸਮੁਦ੍ਰਿਪਠਯੋ ॥ ਤਹਜੁਧਮੇਸੋਕਛੁਭ
 ਯੋ ॥ ਕੁੰਭਕਰਨਜਮਪੁਰਕੋਗਯੋ ॥ ਮੇਘਨਾਦਤਾਤੇਪੁਨਮਾ
 ਯੋ ॥ ਰਾਵਨਕੋਪਕਿਯੋਤਿਨਭਯੋ ॥ ਤਾਹਿਕਛੁਨਿਸਦਿਨਕ

ਹਿਸੂਝੋ ਲਗੀ ਸੇਹ ਬੀਲਛਮਨਜੁਝੋ ਅਗਬਿਸਾਰਕ ॥੨॥
 ਬਜੈ ਕਰੋ ਉਦੇਹੋਤ ਸੁਰਜਤੇਰੁਗੋ ਤਲਛਮਨਹਿਤਗਿਰ
 ਗਹਿਲਜਾਯੋ ਸੋਲਛਮਨਤਮ ਸੁਰਗਪਠਾਯੋ ॥੨੫॥
 ਵੇਹਰਾ ਸੁਰਉਦੈਤੇਯੋਰੁਗੋਨਲਿਕਹੋਜਾਉ ਉਦੈ
 ਹੋਤਲਛਮਨਮਰੈਤਾਤੇਬਹੁਤਤਰਾਉ ॥੨੬॥ ਰੋਪਈ
 ਬਿਨਗਿਰਗਏਨਲਛਮਨਜੀਵੈ ਤਾਬਿਨੁਰਾਮਨਪਾਨੀ
 ਪੀਵੈ ਉਤਰਪੁਬੀਰਬਿਨਾਛਿਤਭਈ ਮੇਰੇਮੁਏਕਰਾਧੈਰ
 ਈ ਭਰਤਕੁਮਾਬਾਤਹੈਐਸੀ ਕਰਹੁਅਬੈਅਦੈਸਿਯਜੈ
 ਸੀ ਲਛਮਨਬਾਤਸੁਨਤਸਭਰੇਏ ਕੋਸਲਜਾਕੇਸਭਸੁਖ
 ਖੋਏ ਬਚਨਸੁਨਤਸੁਮਿਧਾਈ ਲਛਮਨਕੀਅਤਿਕਰ
 ਵਡਾਈ ਹੋਤੋਆਜਸੁਪੁਤੀਭਈ ਲਛਮਨਵੇਹਰਾਮਹਿਤ
 ਗਈ ਪੁਰੁਕੋਹਿਤਜੇਸੇਵਕਮਰੈ ਤਾਕੀਮਾਤਸੇਕਨਹਿਕਰ
 ਸੁਰਭਏਕੀਯਹੈਵਡਾਈ ਪੁਰੁਦੇਖਤਰਨਛਮਿਸੁਹਾਈ
 ਰਨਮੇਪੀਠਜੁਪੁਰੁਕੋਏਈ ਤਾਕੇਮਾਸਗੀਧਨਹਿਭੇਈ
 ਹਨੂਮਾਨਯੋਕਹੀਓਜਾਈ ਰਾਪੁਪਤਿਜਿਯੇਸਦਾਸੁਖਦਈ
 ਲਛਮਨਕੋਕਛਸੇਕਨਕੀਜਹਾ ਰਾਵਨਜੀਤਵਡੇਜਸੁਲੀ
 ਜਹਾ ਰਨਮੇਬਾਤਹੋਤਹੈਵੇਉ ਕੋਜੀਤੈਕੋਹਾਰੈਕੋਉ ਜੀਤੇਪ
 ਵੇਰਾਜਵਡਾਈ ਸਨਮੁਖਜੁਝਦੇਵਪੁਰਿਜਾਈ ਤਾਤੇਮੋਹਿ
 ਸੇਕਨਹਿਅਵੈ ਰਾਪੁਪਤਿਜੀਐਸੇਕਹਿਬਿਸਰਾਵੈ ਕੋਸਲਜਾ
 ਰਛਿਤਧਰੋਸੇਈ ਲਛਮਨਪੁਤਪੁਤਕਰੋਰਈ ਸੁਨਹਨੁਮ
 ਨਵਿਸਰਜੈਨਜਾਈ ਬੋਲਤਨੈਨਜਲਨਰਹਾਈ ਮੇਰੀਕ
 ਹੀਰਾਮਸੋਕਹੀਅਹੁ ਲਛਮਨਬਿਜੀਅਰਨਹਰਹੀਅਹੁ
 ਫਿਰਾਵਹੁਤਬੋਏਨੋਭਾਈ ਜੁਝੇਰਾਗੋਗੁਨੀਵਡਾਈ ਕਹੀਓ
 ਕਪਿਪਰਨਪੀਠਨਦੀਜੋ ਜੁਝਕਾਮਾ ਲੋਨਜੋਕੀਜੋ ॥੨੭॥

੨੧੪
੧੧

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿਧਸੇਲਛਮਨਜੇਮਿਲੇ^{ਭੋ} ਅਵਹੁਇਹਦੇ
 ਸਾਬੀਰਤਿਯਾਬਿਨਬਨਭੁਲੇਕੀਜੋਗੋਰਖਭੋਸਾ॥੮੮॥
 ਚੋਪਈ॥ ਤਬਬਸਿਸਟਭੁਲਕਾਗਹਿਕਾਢੇ॥ ਐਖਧ
 ਬਭੁਹਨਮਾਤਿਕਿਯੋਭਾਢੇ॥ ਕਹੀਅਹੁਕਪਿਆਸੀਸਰਪੁ
 ਬਰਸਨਾ॥ ਬਹੁਦੁਖਪਾਯੋਕਬਪੈਵਰਸਨਾ॥ ਰਾਵਨਕੋਸਿਵੇ
 ਕਪਠਾਵਹੁ॥ ਸੀਤਾਸਹਤਬੇਰਾਪਰਆਵਹੁ॥ ਅਰਜਿਵਾਇਥ
 ਛਮਨਕੋਲੀਜੋ॥ ਅਰਜਿਵਾਇਥਛਮਨਕੋਲੀਜੋ॥ ਆਇਅ
 ਪਨੋਰਸਕਰੀਜੋ॥ ਭਰਬਜਾਇਚਰਨਨਤਬਲਗੋਜੋ॥ ਤੁਮਰੇ
 ਦਸਨਹੀਦੁਖਭਯੋਜੋ॥ ਬਿਨੁਜਾਨੇਅਪਿਰਾਧਨਿਵਰਹੁਸ
 ਇਹਨੁਰਪੁਬੀਗਨਿਹਾਰਹੁ॥ ਰਪੁਪਤਿਕੋਪਾਢੁਗਨਕਹੀਓ
 ਹਮਪਰਕ੍ਰਿਪਕਰਤਤੁਮਰਹੀਓ॥ ਕਹੀਓਭੁਰਤਮਹਾਦੁਖਪ
 ਯੋ॥ ਚੋਲਛਮਨਜੇਕਮਨਆਯੋ॥ ਅਬਰਾਵਨਕੋਮਾਰਗਿ
 ਰਾਵਹੁ॥ ਲਛਮਨਜਿਆਇਸੀਅਲੇਆਵਹੁ॥ ਮਰਤਚਕੋਰ
 ਨੈਨਬਿਨਦੇਖੇ॥ ਬਿਨਸਸਿਚੀਝਰਾਮਾਕਿਹਲੇਖੇ॥ ਚਰਨਕਮ
 ਲਜਬਰਾਮਦਿਖਾਵੈ॥ ਤਾਂਦਿਨਾਭੁੰਗਭੁੰਗਬਸੁਖਪਾਵੈ॥ ਜਲਦ
 ਅਗਦੇਖੇਜਾਹੀਦਿਨਾ॥ ਚਾਕੁਰਭਰਬਜੀਯੋਤਾਹੀਛਿਨਾ॥ ਜਰ
 ਰਾਮੰਗਤਬਹੀਸਿਧਰਾਊ॥ ਜਬਰਬਪੁਰਿਮਾਹਿਬਿਲਠਾਊ॥
 ਬਧੀਜਟਾਸਿਰਤਬਹੁਸੁਧਾਰੋ॥ ਰਪੁਪਤਿਚਰਨਪੁਰਜਬਝਰੋ
 ਉਪਗਹਿਭੁਲੇਤਬਹਿਦਿਗਕੋਨੇ॥ ਪ੍ਰਭੁਚਰਨਨਕੋਕੋਰੀਵਿਛੋ
 ਅਗਸਨੇਹਭੁਲੇਤਬਲਾਊ॥ ਜਬਸਨੇਹਚਰਨਨਕੋਪਾਊ॥ ਭ
 ਰਬਕਮਲਛੁਲੇਕਿਹਲੇਖੇ॥ ਕਮਲਬੰਸੁਰਪੁਪਤਿਬਿਤੁਰੇਖੇ
 ਅਰਦੇਖਤੁਹੰਦਸਾਹਮਾਰੀ॥ ਤੁਮਹੋਚਤੁਰਕੋਯੋਬਿਸਥਾਰੀ॥
 ਹਨੁਮਨਤਨਪੁਲਕਤਭੁਯੋ॥ ਅਪਨੇਪ੍ਰੇਮਭੂਲਸਭਗਯੋ॥ ਸੋਚ
 ਰਯੋਮਨਮਾਹਿਦਿਚਾਰੋ॥ ਰਪੁਪਤਿਭਰਬਹਨਾਇਸਿਭਾਵੈ॥

ਉਤਰਬਕੇਬਲਕੰਦੇਖੋ। ਬਹੁਰਜਾਇਰਪੁਪਤਿਕੋਪੇਖੋ। ੧੭੪
 ਨੰਮਾਨਤਬਕਯੋਸੁਨਈ। ਅਬਰੋਮੇਪੈਉਏਨਜਈ। ਯਹ
 ਭਿਰਲੇਪਹੁਦਹੁਤਾ। ਜੁਥੇਲਛਮਨਲਿਕਾਜਹਾ। ਜੋਗਏਉ
 ਦੇਜਾਇਉਪਹਾਸਾ। ਚੁਛਾਤੁਲਛਮਨਕੀਆਸਾ। ਜੋਏਕੋ
 ਪਕਰੇਹਪੁਰਾਈ। ਭਰਤਮੁੰਡਸਤੁਚਦੈਬੁਰਾਈ। ਬਚਨਕੇਕ
 ਈਰਾਮਲਿਖੋਬਨਾ। ਕਪਿਹਤਭਰਤਸਿਘਫੇਲਛਮਨ। ਭੁਛ
 ਸਿਟਮਨਮੇਧਰਈ। ਹਮਸੇਵਕਸਤੁਭਾਤਨਭਰਹੀ। ਇਹ
 ਬਿਪਿਭਰਬਹੁੰਡਰਪਯੋ। ਭਰਬਗਾਤੁਜਨਤੀਰਲਗਯੋ।
 ੧੭੫॥ ਵੇਹਰਾ। ਮੁੰਡਹਮਾਰੇਦੇਤਹੇਲਛਮਨਕਉਤਪਤਾ।
 ਏਕਬਾਲਛਾਗੋਹਨੀਕਾਇਰਜੋਬਿਲਲਾਤਾ। ੧੦੦॥ ਚੋਪ
 ਈ। ਭਰਬਕਹੈਕਪਿਤੈਬਲਹਾਯੋ। ਅਬਤੁਪੈਰਖਦੇਖ
 ਹਮਾਯੋ। ਗਿਰਸਮੇਤਚਫਗਹਿਮੇਬਾਨਹਿ। ਦੇਉਚਲਾਇ
 ਬਹੁਰਤੁਜਾਨਹਿ। ਬਹੁਰਮੇਹਿਜਿਨਦੇਹਬੁਰਈ। ਮੇਰੇਬਚਨ
 ਸਾਰਕਪਿਰਾਈ। ਜਿਤੀਦੂਰਤੇਲਿਖਯੋਹੇਗਿਰਾ। ਤਿਤੀਦੂਰਲੀ
 ਕਪਾਛੇਫਿਰਾ। ਅਬਕਪਿਚਯੋਕਮਾਨਚਫਾਈ। ਫਿਕਕਪਿ
 ਕੇਜਿਯਮੇਸੀਆਈ। ਕਹੂੰਜਾਇਜੋਪਰੋਅਕੇਲਾਤਬਰਪੁ
 ਪਤਿਸੋਮਿਲਨਦਹੇਲਾ। ਫਿਰਕੇਤਬਹਿਬਤਵੈਮੇਹੀ। ਭੁ
 ਰਬਭੁਜਾਨੀਕੇਟਕਵੇਹੀ। ਉਤਰਬਾਨਤੇਪਾਇਨਪਕੋ। ਉਤਰ
 ਗਰਬਜੇਭੋਹਨਭਯੋ। ੧੦੧॥ ਹਨੁਮਾਨੇਵਾਚਾਦੇਹਰਾ।
 ਰਾਮਚਰਨਬਲਮਨਪਯੋਤਾਪਰਸਭੈਸੀਦੇਸਾ। ਪਲਹੀਮੇਛ
 ਲਹੈਗਯੋਭਯੋਪਵਨਕੇਭੇਜਾ। ੧੦੨॥ ਚੋਪਈ। ਚਿਤੁਰ
 ਚੋਪਲਿਕਕੇਯੋਯੋ। ਭੁਰਨਭਯੋਰਾਮਦਿਗਯੋਯੋ। ਦੇਖੋਸਤੁ
 ਨਹਨੁਵਡਭਾਗੀ। ਰਾਮਗੀਤਉਤਹੀਕੋਲਾਫੀ। ਗਿਰਸਮੇਤ
 ਹਮਾਨਨਿਹਾਯੋ। ਰਪੁਪਤਿਸੁਖਪਯੋਜਿਯਭਯੋ। ਜਾਇ

੨੧੬
੨੧੬

ਨਬਿਛੁਰੇਮੀਤਮਿਲਾਈ। ਤਾਂਦਿਨਕੋਸੁਖਸੁਰਪੁਰਨਹੀ। ਹ
ਨੁਮਾਨਾਏਕੁਸਰਤਾ। ਲਯੋਯੋਜਗੀਰਾਮਸੁਖਦਤਾ। ਗ
ਦੋਟਾਰਲਬੇਗਉਛਾਯੋ। ਓਦਤਬੁਟੀਬਿਲਮਨਲਯੋ। ਲ
ਹੁਬੇਗਲਛਮਨਕੋਜਯਾਛਾ। ਅਪਨੇਮਨਕੋਦੁਖਬਿਸਰਾਵਹ
ਸਾਧੁਸਾਧੁਹਨੁਮਾਨਹਿਕੀਨੇ। ਰਪੁਪਤਿਬੇਲਬਹੁਰਸੁਖ
ਦੀਨੇ। ੧੦੩॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਦਫ਼ਾਦੇਹਰਾ। ਬੇਦਰਾਯ
ਫਤਾਰਦਸਰੁਵਇਕਾਦਸਜਨ। ਦਵਸਰਾਨਸਮਾਨਨਹਿਤੇ
ਸੋਭੁੰਹਨੁਮਾਨ। ੧੦੪॥ ਚੋਪਈ। ਦੋਰਹਨੁਤਬਪਾਇ
ਨਲਾਗੇ। ਰਪੁਪਤਿਸੁਖਦੇਦੁਖਲੈਭਾਗੇ। ਭੁਜਭੁਰਲ
ਟਕਿਲਿਲਾਟਹਿਭੁਮੇ। ਭੁਏਹਰਖਹਰਾਵਰਭੁਮੇ। ਕੰਠ
ਲਗਾਇਰਹੇਹਨੁਮਾਨਹਿ। ਸੋਸੁਖਸੀਰਪੁਪਤਿਹੀਜਨ
ਭੁਰਬਸਿੰਦੇਸਸੁਨਤਸੁਖਪਾਯੋ। ਹਨੁਮਾਨਕੋਬਲਦਰਸਾਯ
ਤਬਸਿੰਜੀਵਨਤੋਰਮੰਗਾਈ। ਪੀਸਤਤਾਹਿਅਪੁਰਪੁਰਾਈ
ਤਿਹਬਾਸਨਤੇਅਗਸਰਸਾਨੇ। ਲਛਮਨਕਛੁਜੀਵਤਸੇ
ਜਾਨੇ। ਹੀਏਘਾਉਕੋਜਬਹਿਲਗਾਈ। ਲਛਮਨਸਦਾਸਨ
ਲਈਜੀਭਾਈ। ਰਾਕਤਬਾਉਜਗੀਜਬਸੁਕੀ। ਰਾਮਰਾਮਲ
ਲਛਮਨਕਯੋਭੁਕੀ। ਉਠਤੋਫੇਧਕਰਬਾਨਸੀਭਾਯੋ। ਰ
ਪੁਪਤਿਸੋਕਦੁਰਕਰਭਾਯੋ। ਭੁਜਭੁਰਫੇਕੰਠਸੋਲਾਈ। ਪ
ਤੀਕੋਮੇਲਰਯੋਛਾਈ। ਲਛਮਨਘਾਉਪੀਰਸਭਖੇਵਹ
ਮੇਰੇਹੀਏਪਛਘਪਰਸੇਵਹ। ਤੁਮਅਤਿਸੁਰਕੀਮੁਖ
ਬਾਨੀ। ਘਾਉਪੀਰਤੁਮਨੈਕਜਾਨੀ। ਤਬਲਛਮਨਰਪੁ
ਪਤਿਸੋਕਹੈ। ਘਾਉਪੀਰਮੋਕੋਨਹਿਦਹੈ। ਕੇਬਲਘਾਉਮ
ਹਿਉਨਲੂਜਹਾ। ਇਹਬਿਧਿਪੀਰਸੁਤੁਮਹੀਜਾਨਹਾ। ਯਹਿ
ਉਪਕਛਹਨੁਕੋਆਹੀ। ਮਲਹੁਪਸਾਰਬਾਹਿਤੁਮਤਹੀ।

੧੦੫॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰੇਵਾਚਾਸਦੈਯਾ॥ ਕੋਲਗੁਰੋਬਕੋਲ ੨੧੭
 ਨਮਾਨਦੁਡੇਹਸਕੋਉਪਕਾਰਕਰੇ॥ ਗੁਰੁਲਿਕਜਗਾਇਦਈਸਿ ੧੧੮
 ਯਕੀਸੁਪਿਸੀਚਕੀਏਸੁਖਪੁਜਹੇ॥ ਬਦਲੇਹਮਏਕੋਪੁ
 ਨਦਏਤਹਿਤੈਦਿਨਹੀ॥ ਬਿਰਾਮੋਬਿਰੇ॥ ਸੁਨਪੈਨਕੋਪੁਤਹਿ
 ਈਹਮਹੈਇਯਾਜਨਨੈਨਜਹੇਤਖਰੇ॥ ੧੦੬॥ ਹਨੂਮ
 ਨੇਵਚਾਸਦੈਯਾ॥ ਸ੍ਰੀਰਘੁਬੀਰਕਾਇਤਨੀਬਲਜ
 ਉਕਹਾਹਮਕਾਮਕਰੇ॥ ਹਮਤੇਕਪਿਹੈਫਲਫਲਨਸੋਚਫਰੁਖ
 ਨਤੁਖਨਪੇਟਭਰੇ॥ ਭੁਜਮੇਭੁਜਲੇਤੁਮਤਾਪਰਨੈਕਕਰੀਕਰਨ
 ਮੁਸਕਾਇਫਰੇ॥ ਤੇਈਦੈਗਏਲਾਖਕਰੇਰਨਕੇਜੇਈਮੇਸੇਗ
 ਰੀਬਕਰੇਪੁਰੇ॥ ਤੁਮਹਮਸੋਕਰੀਅਹਉਪਕਾਰਾਦਾਸਜਾ
 ਨਲੀਜੀਅਹਸੇਭਾਗਾ॥ ਤਾਸੇਰਾਮਬਹੁਰਫਿਕਕੈ॥ ਹਨੂ
 ਮਨਪਾਨਨਮੇਰਹੈ॥ ਜੋਫਿਰਾਅਬਹਿਕਾਤਹੇਤੇਹੀ॥ ਤੇਲਜ
 ਉਪਜਤਹੈਮੇਹੀ॥ ਜੋਸੈਸਾਕੀਤਹੈਮੀਤਾ॥ ਸੋਉਕਾਤਵਤੀਥਿ
 ਪਰੀਤਾ॥ ੧੦੭॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰੇਵਾਚਾਦੋਹਰਾ॥ ਬਿਪਤਿ
 ਪਰਨਦੁਖਸਹਨਕੋਪਹਲੇਕਰਤਵਿਚਾਰਾ॥ ਤਿਹਪਛੇਉਪਕ
 ਰਕੋਚਾਹਿਤਪ੍ਰਤਿਉਪਕਾਰਾ॥ ੧੦੮॥ ਚੋਪਈ॥ ਤੇਤੇਤੁਮ
 ਹਿਬਿਪਤਿਮਤਿਹੋਇ॥ ਹਮਤੁਮਰਹੈਸੁਖੀਅਬੋਦੈ॥ ਇਹ
 ਬਿਧਿਲਛਮਨਫੇਗਜਿਫਾਏ॥ ਸ੍ਰੀਰਘੁਪਤਿਸੁਹਤੇਸੁਖਪਾ
 ਏ॥ ਜੋਯਹਿਕਥਾਸੁਨੈਮਨਲਾਈ॥ ਤਿਹਬਿਛੁਕੇਮਿਲਹੈ
 ਫਿਰਭਾਈ॥ ਸ੍ਰੀਰਘੁਬੀਰਭੁਗਤਿਦ੍ਰਿਹੋਈ॥ ਸੁਤਜੁਫੜੀ
 ਕੋਬਿਰਹਨਸੇਈ॥ ਅਸੁਮੇਧਕੀਨੇਫਲਭੁਏ॥ ਸੋਫਲਹੋਇ
 ਰਾਮਗੁਨਕੈ॥ ਤੀਰਥਕੋਟਕਰੈਸੋਬਾਗਾ॥ ਸੋਫਲਹੋਇਅੰ
 ਨਿਸਤਾਰਾ॥ ਜੋਰਚਿਸੋਕੋਈਕਹੈਕਹਾਵੈ॥ ਜਨਨੀਜਨਨਰਬੁ
 ਰਨਹੀਅਵੈ॥ ਰਘੁਵਰਕਥਪੁਨੀਤਸਦਈ॥ ਸੇਫਕਹਿਕੇ

ਰਾਮਸੁਨਾਈ॥ ਕਵਿਉਦਾਚੁਬਦੇਹਰਾ॥ ਰਾਵਨਕੋਅ
 ਤਿਕੋਪਕਰਮਾਰਹਿਗੋਰਪੁਰਾਇ॥ ਬਸਾਸੁਆਗੇਹੋਇਗੀ
 ਸੰਤਸੁਨਹੁਮਨਲਾਇ॥੧੧੧॥ ਇਤਿਸੀਰਾਮਗੀਤੋਲ
 ਫਮਨਜਾਇਬੋਲਮਾਧਿਯੋਦਸੋਅੰਕ॥੧੩॥੧੧੪੨॥
 ॥ਰਾਵਨੇਦਾਚੁਚੋਪਈ॥ ਲਫਮਨਜਿਸਤਭੁਸੇਸੁ
 ਬਰਚੀ॥ ਫੁਲੀਮਨਹੁਰਾਮਸੁਖਬੁਝੀ॥ ਰਾਵਨਸੁਨਰਾਮਾਦੁ
 ਖਖਯੋ॥ ਭੁਸੇਪਾਤਇਕਦੁਤਬੁਲਾਇ॥ ਤਸੇਕਹੀਬਾਤ
 ਸਮਝਾਈ॥ ਰੁਰਤਸਿਧਾਨਰਾਹਪੁਰਾਈ॥ ਸੋਹੋਕਹੋਸੁਜਾ
 ਇਸੁਨਾਵਹਾ॥ ਪੁਨਜੇਕਹੈਰਾਮਸੁਨਾਵਹਾ॥ ਭਿਗੁਪਤਿਮ
 ਤਪਰਸਤੁਮਪਯੋ॥ ਤਾਲਗਹੋਲਿਕੇਸਪਠਾਯੋ॥ ਤੁਬਦਲੇਨ
 ਜਿਯੋਕੋਰਾਹੈ॥ ਸੋਊਲਿਕਪਤਿਬੋਲਨਿਬਯੋ॥ ਕਰਪਰਨਾਮੁ
 ਚਲੇਤਬਧਈ॥ ਰਾਪੁਪਤਿਚਰਨਨਿਹਾਏਜਾਈ॥ ਕਰਦੰਤੁ
 ਤਪਰਕਰਮਾਰੀਨੀ॥ ਅਪਨੀਵਿਸਟਸਟਲਸਭਕੀਨੀ॥
 ੧॥ ਰਾਵਨਦੁਤੇਦਚੁਦੇਹਰਾ॥ ਲੋਹਤਾਫੁਰਾਫੇਰੁਯੋਰਾ
 ਨਨਗੀਲਗਾਇ॥ ਜੇਓਕਾਪਤਿਹੀਕਹੀਤੇਸਭਕਹੀਸੁਨਾ
 ਇ॥੨॥ ਰਾਮਚੰਦਉਦਾਚੁਸੋਰਾ॥ ਰੇਲਿਕਾਪਤਿਦੁ
 ਤਨਿਕਟਬੈਠਸਮਝਾਇਕਹਾ॥ ਜੁਝੈਜਿਤਪੁਰਹੂਤਓਕਾਪਤਿ
 ਕਹਿਕਰਤਹੈ॥੩॥ ਦੂਤੇਦਚੁਕਬਿਤੁ॥ ਸੋਨੇਕੀਅਟ
 ਗੀਪੇਛਸੋਲਗਾਇਜਾਗੀਇਨਭਾਗੀਦੁਖਦੀਨੇਲਿਕਲੇਗਪ
 ਛੁਤਾਇਹੈ॥ ਮੁਲਤੇਉਪਚੀਇਨਹਮਗੀਅਸੋਕਬਾਗੀਐਸ
 ਕਣਡਾਗੀਫਲਫਲਹੈਨਪਾਤਹੈ॥ ਲਫਮਨਜੁਕੀਦੇਹਿਇ
 ਗੀਵਿਬਾਗੀਐਰਸੈਨਾਹੂਉਤਾਗੀਸਿਧਦਾਤਨਚਬਤਹੈ॥ ਬੈ
 ਠਬੈਠਮੀਤਨਮੇਭੀਤਕੀਪਛੀਤਨਮੇਚੀਤਚੀਤਹਨੀਮਨ
 ਕਾਟਕਾਟਖਾਤਹੈ॥੪॥ ਪਾਰਿਹਾ॥ ਰਾਨਤਦੁਤੇਕੇਬ

ਬਨਚਤੁਰਚਿਤਮੇਹਸੇ। ਬਲਤੇਸਬੈਉਪਇਐਤਬਕੀਸਿ ੨੧੬
 ਯੋਨਾਹਿਦੈਹੋਭੇਟਕਰਾਪਾਨਕੋਲੀਸਿਯੋ॥੫॥ ਫਪਯ
 ॥ਤਿਹਅਵਸਰਬਰਾਮਕਨਸੁਰਾਜਪਠਯੋ॥ਸਰੁ
 ਤਅਤਿਨਾਮਪੁਜਿਮਇਸਤਤਸੁਹਾਯੋ॥ਤ੍ਰਿਬਿਧਿਤਪਦੁਖ
 ਹਰਚਰਨਰਪੁਪਤਿਗਚਗਜੀ॥ਨੀਲਕਮਲਜਨਸਰਦਮੇ
 ਤਬਦਰਛਾਬਿਰੰਜੀ॥ਫਹਿਰੰਤਪੁਜਾਹਨਵੰਤਕਪਿਥਿਲਾਕਿ
 ਲਾਇਪੁਨਿਉਛਲੋ॥ਪਸਕਤਹਿਯੋਬ੍ਰਿਗਸਿਤਮੁਖਤਬਸੁ
 ਦੁਤਲਿਕਚਲੋ॥੬॥ ਚੋਪਈ॥ ਜਤਹਿਲੋਹਤਛੁਸਿਰ
 ਨਾਯੋ॥ਲਿਕਪਾਤਿਨੀਕੇਸਮਝਯੋ॥ਚਾਪਫੇਰਾਜਾਟਿਰਬੋਲੋ
 ਬਲਮਨਮਾਹਿਨਿਪਟਿਕਬੋਲੋ॥ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਸਕੋਨਬਿ
 ਰਾਜੋ॥ਜਾਕੀਪੁਨਿਸਾਵਨਘਨਲਾਜੋ॥ਜਕੇਦੇਖਮਹਾਕੁਘਾ
 ਵੈ॥ਜਨਨਭਪੁਮੁਕੋਤਦਰਸਵੈ॥ਭੁਜਦੰਡਜਨਬਜਪਮਾਨਾ
 ਚਮਕਨਿਰਖਬੀਜੁਗੀਸਮਾਨ॥ਤਬਬੋਲੋਮੰਤ੍ਰਿਸਿਰਨਾਈ
 ॥ਯਹਿਹਨੁਮਾਨਕਪਿਨਕੋਰਾਈ॥ਜਾਕੇਚਰਤਸਭੈਤੁਮਜਨਪੁ
 ਲਿਕਬਾਗਅਰਸਮੁੰਦਪਛਾਨਹੁ॥ਲਛਮਨਪਾਨਾਨਜਿਸ
 ਨੇਸੋਈਰਪੁਪਤਿਪੁਜਪਠਿਕੀਨੋ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਯਹਿ
 ਸੁਨਹਾਵਨਲਿਕਪਾਤਿਯੋਸਮੁੰਦਸਮਾਨ॥ਹਪੁਪਤਿਪੁਰਨ
 ਸਾਸਿਨਿਰਖਲਹਰਸਾਸਅਨੁਮਾਨ॥੮॥ ਸੋਹਰਾ॥ ਕਹੁ
 ਰਿਸਕਛੁਮਨਦੀਨਚਲੋਜਗਮਦਿਵਰੀ॥ਅਨਜਤਨਜਤੋ
 ਜੋਉਤਰਤਪੁਨੀਸਸੀ॥੯॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਰਾਨੀਸੁਨਮੇ
 ਸੀਦੀਨਜਾਨੀਜੈਸੀਰਈਰਨਮੇਘਨਾਦਿਅਦਿਸਤੁਜੁਝੇਮ
 ਤਾਵਨੇ॥ਐਸੇਭਹਿਗਏਜੈਸੇਡਾਰਪਾਤਹੀਨਰੁਖਸਤੈਅੰਗ
 ਸਭਹੀਕੋਲਾਗਤਭਾਵਨੇ॥ਤੇਰੇਜੀਅਐਸੀਜੁਮੇਰਾਮੇਅਨੁ
 ਸਰੋਸੀਜਲੈਕੇਸੀਸਕਰੇਪਗਪੁਰਿਕੇਵਿਛਾਵਨੇ॥ਦੇਖਕੈ

ਮਾਤਰੇ ਏਨੇ ਜਨ ਨਿਤ ਰਹਿਓ ਐਸੇ ਭਾਜ ਜੈ ਤੈ ਪਾਨ ਪਰੈ ਗੋਬਰ
 ਵਨੇ ॥ ੧੩ ॥ ਚੋਖਈ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਜਿਯੋ ਕੋਧ ਬਢਾਯੋ
 ਮਨੁ ਹਰਿ ਸਥਾਨ ਮੇਘ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਚਲੇ ਚਮਕ ਕਰੋ ਸਮੁ
 ਹਈ ॥ ਗਵਿਧੁ ਦਸਦ ਸਬਦ ਨ ਬਨਾਈ ॥ ਅਨੁ ਨਿਦਾਨ ਕਰ
 ਰਨ ਮਾਧੀ ॥ ਕੋਰ ਪੁਪਤਿ ਕੋਰ ਵਨ ਨਾਹੀ ॥ ੧੧ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥
 ਚਕਤ ਭੁਏ ਸੁਰਨਾ ਅਸੁਰ ਬਕਤ ਭੁਏ ਗਵਿਗੀਨਾ ॥ ਛਕ
 ਭੁਏ ਰਨ ਭੂਮਿ ਭਟ ਸਿਕਤ ਭੁਏ ਤਿਨੈ ਨਾ ॥ ੧੩ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥
 ਦਸ ਚਿਤਾ ਮਨ ਮਾਹਿ ਦਸੇ ਚਿਰ ਦਸ ਮੁਖ ਕੀਏ ॥ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਸੁ
 ਮੁਖ ਨਾਹਿ ਜੇਰ ਪੁਪਤਿ ਚਰਨ ਨ ਬਿਮੁਖਾ ॥ ੧੩ ॥ ਕਬਿਤੁ
 ॥ ਏਕ ਸੀ ਅਚਿਰ ਦੁਜੇ ਦੇਵ ਨ ਕੋ ਸੋਰ ਸੁਨਤੀ ਸੋਰੇ ਤਿਨੈ ਨਾ
 ਕੋ ਬਰਕੋਹੁ ਮਾਨੈ ॥ ਚੋਖੇ ਚਿਤੁ ਸੋਹ ਨੁ ਮਾਨਿ ਨਿਹਾਵਤੀ
 ਪਾਰ ਚਿਤਿ ਭੀਖ ਨ ਕੋ ਦੇਖਿ ਸਮਾਨੈ ॥ ਛੋਰ ਭਰੇ ਛੋਰੇ ਹੋਰੁ
 ਰਨ ਪਚਾਰਤ ਹੈ ਸਾਤੁ ਏਸੁ ਕੋ ਪਰਾਮਰਿ ਦਸੋ ਨਿਦਾਨੈ ॥ ਏਕ
 ਗੋ ਅਨੀਤ ਨੀਤ ਬਕੀ ਕਹੈ ਜੀਤ ਜੀਤ ਦਸੋ ਮੁਖ ਦਸੇ ਚਿਰ ਕੀਏ
 ਸਦਾ ਧਾਨੈ ॥ ੧੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਮ ਕੀ ਚਿਤੁ ਬਨ ਚਲੇ
 ਚਲਾਵਨ ਕੇ ਬਹੁ ਤੇ ਭਟ ਪਾਏ ॥ ਏਰ ਸੋਨਾਹਿ ਨਾ ਧਿਕ ਗੀਏ
 ਰਾਮਾਨ ਕੋ ਨਹਿ ਹਾਥ ਉਠਾਏ ॥ ਜੋਗਲ ਰੋਜ ਨ ਕੇ ਅਸਦਾ ਗਿਰੇ
 ਗਜ ਭੰਡ ਨ ਪਾਨ ਬਥਾਏ ॥ ਮਾਨੁ ਕਾਮ ਨਿਕੇਲੁ ਚਪਾਇ ਲਗਾਇ
 ਗੀਏ ਬਹੁ ਤੇ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥ ੧੫ ॥ ਕੂਕੁਖਾ ॥ ਬਢੇ ਜੋਧ ਪੁਖ
 ਲਪਰੰਤੁ ਪੁਲਚਰ ਬਨੁ ਰਹਿ ਲਕਾਰੇ ॥ ਮੁਗਦਰ ਮੁਸਲ ਗੁਲ
 ਗੋਟ ਨ ਗੋਲਾ ਅਨੁ ਤੇਲ ਸਿਫਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕਾਮ ਨਿਸ਼ੂਲ ਸੈਹ ਬੀ
 ਸਨ ਮੁਖ ਸਤ ਪਚਾਰੇ ॥ ਤਨ ਮੁਖ ਢਾਲ ਕਰ ਲੋਕ ਪਮਨਾ ਅਭਿ
 ਲੋਕੋ ਜਾਇ ਰਾਏ ॥ ਏਕ ਭੁਏ ਕਸਪ ਰਤ ਸੁਭਟ ਕਟਿ ਰੁਧਾ ਮੀਗ
 ਛਾਇ ਪਾਵੈ ॥ ਮਾਨੁ ਮਨ ਅਨੁਗਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਨਿਜ ਪੁਰੋਕ

ਪ੍ਰਸਿਦ

ਮਾਜ
ਏ
ਨੇ

ਰਸਾਵੈ ਜੁ ਝੇਏ ਕਸੂ ਗਇਨ ਭਾਤਨ ਬਾਨ ਅਗਿ ਸਭ ਛੇਦੋ ॥ ਮ ੨੧
 ਨਹੁ ਪਾਨ ਲਗਾਇ ਪੰਖ ਓਡਿ ਨਿਮਿ ਮਿਡਲ ਭੇਦੋ ॥ ਇਕਨੁ
 ਰੇਤ ਰੰਦਾਰ ਧਰ ਲਗਾਹੀ ਯੀਏ ਮਾਧਿਯੋ ॥ ਜਨ ਜਮ ਚੀਤ ਪਾਸੇ
 ਖਾਏ ਫਿਗਿ ਰੋਲੇ ਰੂਚਾਏ ॥ ਇਕ ਜਮ ਧਰ ਲਗਾਹੀ ਜੁ ਝੇਟਿ
 ਨ ਨਿਕਾਸਨ ਪਾਈ ॥ ਜਨ ਜਮ ਦਾ ਵਕਤਿ ਓਰ ਗਢ ਗਹਿ ਯਾਹਿ
 ਉਪਮਾ ਜਿਯਾਈ ॥ ਬਰਛੀ ਨਿਕ ਸਵਸਾਰੁ ਧਰ ਭਰ ਛਬਿਤ
 ਰੰਗ ਅਤਿ ਛੂਟੇ ॥ ਰਸ ਸੁਰਤਾ ਸੀਰੇ ਸੁਭਟਨ ਕੇ ਜਨ ਜਮ ਅਭਿਰੁ
 ਏ ॥ ਕਟੇ ਕਵਚ ਜੁ ਝੇਰਨ ਸਨ ਮੁਖ ਬਹੁ ਰਨ ਨੈਕ ਸੀਭਰੇ ॥ ਚਢੇ ਬ
 ਜਾਇ ਨਿਸਾਨ ਸੁਰਗ ਕੇ ਜਨ ਕਲਿ ਕਲਿ ਜਤਾਰੇ ॥ ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਲ
 ਕਟੇਰ ਛਾਡਿ ਤਭਟ ਗਵੇ ਬਾਨ ਅਤਿ ਗਵੇ ॥ ਮਾਨ ਹੁਕਮੁ ਟਪਿ ਡਬ
 ਸਕ ਕੇ ਭਏ ਸਹ ਸਟਨ ਢਾਢੇ ॥ ਬਾਨ ਬਬਦਨ ਰਹਿ ਰੋਲੇ ਪਟਨੇ
 ਛਬ ਕੇ ਉਰਤ ਅਲੂਲੇ ॥ ਰਾਪੁ ਪਤਿਗਵਿ ਪਤਾ ਪਰਨ ਸਰਵ ਰਾਸ
 ਹੁਕਮ ਲਕੁਲ ਢੂਲੇ ॥ ਮੁਖ ਪਰੰਗ ਦਿਤ ਰੋਪ ਯਥਾ ਸੇਲ ਪਕਰੁ ॥ ੬
 ਗਹਿ ਮੇਲੇ ॥ ਕਰ ਕੂਚ ਕਵਚ ਰੁਧਰ ਲਪਟਨੇ ਜਨ ਹੋਲੀ ਸੀਖੇ ਢੇ
 ਅਕਿਲ ਕਿਲਾਇ ਕਲੀ ਕਰਤਾ ਈਦੈ ਦੈ ਰਮ ਬਜਾਵੈ ॥ ਭੈਰਵ ਛੂਤ
 ਪਿਸਾਚ ਪੇਤਗਨ ਰੁਧਰ ਸਮੁਦ ਅਨਾਵੈ ॥ ਗੀਧ ਮਵਸਾ ਅਕਸ
 ਉਤਤ ਲੇ ਮਾਸ ਮਹਾ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰਾਨ ਸਿੰਗਾਲ ਕਾ ਕਾ ਬ੍ਰਿਦਨ ਕੇ
 ਮਾਸ ਸੁਭ ਛਜਨਾਯੋ ॥ ਇਕ ਭਾਜਤ ਦੁਮ ਗਲ ਕਚ ਅਟਕੇ ਡਰ
 ਤਨ ਓਤ ਮੁਖ ਮੇਰੇ ॥ ਛਾਡੁ ਪਾਨ ਦਨ ਦੈ ਹਮ ਕਉ ਕਢ ਸੜਕੇ ਭੇਰੇ
 ਚਲਤ ਬਾਨ ਸਨ ਮੁਖ ਅਵਤ ਕਾ ਪਿਛਲ ਤੇਜ ਭੈ ਬਚਾਏ ॥ ਜੈ ਸੇਮ
 ਰਾਜੇ ਗਸਾਧ ਕਉ ਪਪਨ ਪਰਸਨ ਪਾਏ ॥ ਮਰ ਬਾਧੁ ਕਰ ਕੁਸਮ
 ਮਲ ਲੈ ਰੇ ਰਤ ਅਤਿ ਅਨੁਗਾਹੀ ॥ ਮਾਨ ਹੁਸਮ ਰਸੁ ਧੀ ਬਰ ਰਚੈ ਸੁ
 ਭਰ ਬਰਤ ਬਡੁ ਰਾਹੀ ॥ ਸ੍ਰਾਮਿ ਕਰ ਜੀਲ ਛਤ ਸੂਰਮਾ ਜਸਾਏ
 ਸਿਹ ਬਾਏ ॥ ਮਾਨੁ ਨਿਰਖ ਸੂਰ ਬਾਧੁ ਗੀਤ ਲੇਤ ਸੀਸ ਕੇ

੨੨੨
ਸ੍ਰ

ਸਿੰਘਨਾਵ ਬੇਲੋਤ ਬਰਾਵਨ ਸਾਖਾ ਮਿਗ ਸੁਕਰਨੇ ਜੈ ਸੇਖਰ
 ਰਾਜ ਤੇ ਗਿਰਪਤਿ ਰਮਕ ਸਪਛੁ ਰਾਨੇ ॥੧੬॥ ਰਵਨੇ ਵਚੁ
 ॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਨੂਰਿ ਨ ਪਾਤਿ ਕੈ ਤੋਰ ਸੁਰਾਸਨ ਬਾਮਨ ਜੀ ਤਕੈ
 ਲਗਾਏ ਹੋ ॥ ਸੁਪਨਾ ਖਰਦੁ ਖਨ ਸੇ ਲਗਾ ਮਰਮਰੀ ਰਪੁ ਸਿਧੁ
 ਏਹੋ ॥ ਕਾਲ ਕੇ ਅਕਿ ਸਿਕ ਪਰੋ ਜਿਨ ਕੋ ਸਮਝੈ ਬਿਨ ਆਇਖ
 ਏਹੋ ॥ ਛਾਡੁ ਹੋ ਰਪੁ ਬੀਰ ਪਧਾਰੁ ਸੁੰਦਰ ਹੋ ਅਰ ਬੈਸੁ ਏਹੋ ॥
 ੧੭॥ ਅਗਦੇ ਵਚੁ ॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਅਗਦ ਬੀਰ ਕੋ ਯੋਗਿਕ
 ਯਾਰ ਸੁਨੇ ਜਬ ਰਵਨ ਬੈਲਾ ਸੀਲੇ ॥ ਰੇਵ ਸਕੰਧ ਸਿਧਾ ਸਿਰਾਥੇ
 ਨਹੁ ਭਾਜਿ ਯੋ ਪਦ ਜਰ ਸੀਲੇ ॥ ਜੇ ਤੁਹਿ ਛਾਡੁ ਗਏ ਰਨ ਮੇ ਸਿ
 ਦ ਜਾਂਹਿ ਤੇ ਅਜਦ ਸੇ ਮੁਖ ਪੀਲੇ ॥ ਤੂਰ ਪੁਨ ਬਹਿ ਛਾਡੁ ਤਹੈ ਪ
 ਰੋ ਤੇ ਹਿਨ ਛਾਡੁ ਤਰਾਮ ਹਰੀਲੇ ॥੧੮॥ ਰਵਨੇ ਵਚੁ ॥ ਸਦੈ ਯਾ
 ॥ ਬਨ ਰਨੀਰ ਸੁਰਵਨ ਹੋ ਅਰ ਤਹਿ ਭਲੇ ਕਰ ਰਾਮ ਪਛੁ
 ਨੇ ॥ ਸਿਧੁ ਸਮੇਤ ਉਠਾਇ ਹਿਮਾਚਲ ਤੇ ਲਕਿਯੋ ਜਿਨ ਠੇ ਦਤੇ ਨ
 ਨੇ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਛਾਈ ਗਿਰਧਾ ਤੁਝੈ ਝਰਨਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇ ਬਹਾਨੇ
 ਦੇ ਭੁਜ ਦੰਡ ਨ ਤੇ ਤਨ ਬਾਕੁ ਭਲੇ ਹੂਬੈ ॥ ਅਜਹੀ ਗਿਰਮਾਨੇ ॥
 ੧੯॥ ਹਨੁ ਮਨੇ ਵਚੁ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਨੁ ਮਾਨ ਬਿਨ ਤੀ ਕਰੇ
 ਖਰਮ ਕੀ ਭਿਰਾ ॥ ਰਨ ਰਾਵਨ ਕੈ ਸੇ ਬਚੈ ਬੇਲਤ ਬਚਨ ਕੋ ਰੋ ਰਾਮ
 ॥੨੦॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਰਾਮ ਕੀ ਛੁਰ ਬਾਨ ਅਬਿਜ ਹੋ ਰਵਨ ਕੇ ਹਿ
 ਮਾਰ ਤੇ ॥ ਤਹਿ ਸਿਧ ਸੈ ਦਿਨ ਰੋਨ ਸਦਾ ਪੁਨ ਸਿਧ ਜਿਧ ਮਾ
 ਹਿਮ ਹਾਰ ਤੇ ॥ ਪੁਨ ਮੇ ਮਹਿ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਬੈ ਗੁਨ ਯੋ ਮਨ ਮਾਹ
 ਬਿਰਾ ਰ ਤੇ ॥ ਤੁਤੇ ਆਪ ਨਹੀ ਗਹਿ ਆਪ ਨੇ ਹਾਥ ਨਹੀ ਦਹਿ ਕੋ
 ਸਿਧ ਰ ਤੇ ॥੨੧॥ ਰਵਨੇ ਵਚੁ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਰਵਨ ਅ
 ਤਿ ਕੋ ਪਕਰੇ ਵਨ ਸੋ ਕਹਿ ਏਹਾ ॥ ਜੋ ਹੋ ਕਹੈ ਸੁਕਰਹੁ ਅਬ ਮਾਰ
 ਸੁਭ ਨਨ ਪੇਰਾ ॥੨੨॥ ਸਦੈ ਯਾ ॥ ਰੇਜ ਮਾ ਅਜਿ ਬਿਨਾ ਹੋ

੧
ਵੈਦਾ
੨
ਗੋ
੩
ਮਤ
੪
ਮਤ
੫
ਮਤ
੬
ਮਤ
੭
ਮਤ
੮
ਮਤ
੯
ਮਤ
੧੦
ਮਤ
੧੧
ਮਤ
੧੨
ਮਤ
੧੩
ਮਤ
੧੪
ਮਤ
੧੫
ਮਤ
੧੬
ਮਤ
੧੭
ਮਤ
੧੮
ਮਤ
੧੯
ਮਤ
੨੦
ਮਤ
੨੧
ਮਤ
੨੨
ਮਤ
੨੩
ਮਤ
੨੪
ਮਤ
੨੫
ਮਤ
੨੬
ਮਤ
੨੭
ਮਤ
੨੮
ਮਤ
੨੯
ਮਤ
੩੦
ਮਤ

ਪਉਠਰਪੇਟਹਿਭੁਖਾਜਿਤੀਮਨਮੇ॥ ਗੁਹਿਮੁਛਨਮਾਛਸਿਸਦ
 ਤਈਸਿਦਜੀਪਹਿਰੇਰੁਰਿਸੋਤਨਮੇ॥ ਕਮਲਾਸਨਾਸਤਜੇ
 ਜਗਕੀਰੁਚਿਐਰਕੀਬੀਜਬੁਯੋਮਨਮੇ॥ ਤਬਕਾਹੇਕੀਹੋਸਰ
 ਪੈਰੁਮਹੇਜਿਯਰਾਵਨਕੋਪਕਰੇਰਨਮੇ॥ ੨੪॥ ਸਵੈਯਾ
 ਜੀਬੁਕਗਿਸੁਨਸੋਕਹੈਰਾਵਨਮੇ॥ ਬੀਤੀਸੁਨਲੇਹੁਰੇਭੰਝੂਐਪ
 ਸੇਅਜਲੋਸਿਯਕੇਹਿਤਭੁਮਿਅਕਸੁਭਲੇਮੰਤਰਯੋ॥ ਜੂਝ
 ਮਰੇਰਨਮੇ॥ ਸੁਨਮੀਤਨਿਚੀਤਰੈਮੇਰੇਈਮਾਸਾਪਯੋਰਾਮਕ
 ਚਿਨਿਸਿਕਉਡੋਪੈਪਸੀਟਤਲਿਕਕੀਚਿਨਜੋਯੋ॥ ੨੫॥
 ਚੋਪਈ॥ ਸਬਦੇਖਤਚਿਤਰੋਪਲਗਾਈ॥ ਰਾਵਨਰਾਮਨਿਦ
 ਨਲਗਾਈ॥ ਸੁਰਮੁਨਿਚਫਬਿਦਾਨਜੁਰਦੇਖੈ॥ ਰਾਵਨਛੀਠਬ
 ਚਾਇਨਮੇਖੈ॥ ਅਧਸਮੁਦਰੁਦਅਨੁਗਾਗੀ॥ ਛੁਟੀਸਮਾਪਾਇ
 ਸਟਿਰਨਲੋਗੀ॥ ਚਢੀਮਹਿਲਮਦੋਦਾਰਿਗਾਨੀ॥ ਮੁਖਛੁਬ
 ਰਪੁਪਤਿਤੇਜਬਿਕਾਨੀ॥ ਬਾਤਬਨਇਕਯੋਮਨਮੇਹੈ॥ ਸੁਰ
 ਗਨਦਪੁਸੀਗਸਭੁਸੇਹੈ॥ ਗੋਰਿਦੇਹਿਤਸੁਥਰੀਸਥੀ॥ ਰਹੀ
 ਚਿਤਸੀਲਿਖੀਦਿਗਾਗੀ॥ ਜਦਪਿਦਿਪਾਹਿਪੁੰਜਮਠਿਮੇਤੀ॥
 ਸਾਸਮੇਮਾਨਹੁਰਦਿਜੋਤੀ॥ ਜਨਕਸੁਤਾਤਿਜਟੀਸਿਗਸੇ
 ॥ ਚਫਬਿਦਾਨਦੇਖੈਮਨਮੇਹੈ॥ ਸਬਦਾਚਿਤੇਮਨਮੇਯੋਕੀ॥ ਰ
 ਵਨਮਰੈਸਬੈਦਖਬਹੈ॥ ੨੬॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਦੁਹਾਦੋਹਰਾ॥
 ਰਪੁਪਤਿਰਾਵਨਸੋਕਯੋਸੁਤਰਸੁਚੇਤਸੰਭਾਰਾ॥ ਸਿਦਸਮੇ
 ਤਸਭਸਰਮਾਮੇਪਰਾਜੁਹਕਾਰਾ॥ ੨੭॥ ਕਬਿਦਾ॥
 ਸੁਨਲੋਲਿਫੇਟਓਟਕਾਹੂਕੀਨਛੁਡੋਰੋਹਿਸਾਝਕੇਉਰੇਲੋਆ
 ਜਮਾਰਹੀਗਿਗਾਇਓ॥ ਕਾਹੋਕੋਚਵਾਉਕਰੇਰਾਮਕੋਚਲਾਉ
 ਹੈਮੁੰਡਕਾਟਕੈਕਬੀਧਨਭਮੇਉਡਾਇਓ॥ ਬਨਲੋਕਮਲੋਬੋਸੁ
 ਧਾਰਕੋਪਿਨਾਕਪਾਨਕੋਹਕਾਰਾ॥ ਉਕਰਪਛੇਤੇਯਾਇਓ॥

੨੨੩

ਇਸ
ਤਰ

੨੨੪ ਮੇਜੀਆਮੇਮੋਤੀਆਕੇਬਿਗਹਿਕੀਅਗਪੈਸੁਤੋਤੀਆਕੇਨ
 ਨਨਕੇਨੀਰਸੇਬੁਝਾਇਹੈ॥੨੮॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਚੈਬਿਲ
 ਖੀਮਨਮਾਹਿਮਦੇਦਰਿਦੈਗਈਹੈਮੁਖਕੀਛੁਬਿਠੀਕੀ॥
 ਯੋਜਬਪੈਜਕਰੀਰਪੁਨੰਦਨਤੋਪਤਿਕੀਪਤਿਏਕਰਤੀਕੀ॥
 ਜੈਜੁਵਤੀਸਭਸਿਗਹਤੀਤਿਨਯੋਸਮਝੀਜੈਸੇਭੀਰਸਤੀਕੀ
 ਭੈਨਭੁਤੁਰਤੋਯੈਉਚਟੀਜੈਸੇਜੋਗਜੁਟੀਮਤਿਹੋਤਜਤੀਕੀ
 ੨੯॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਕੋਪਕਿਯੇਦਸਸੀਸਨਕੋਜਬਰਾਮ
 ਕਮਾਨਕੋਬਾਨਕਸੈਗੋ॥ ਲੀਕਮੇਆਇਨਿਸਿਕਬਿਭੀਖਨ
 ਮੋਹਿਨਿਹਾਰਨਿਹਾਰਹਸੈਗੋ॥ ਭਾਛਿਨਔਰਵਡੀਬਿਪਰੀ
 ਤਿਸੁਮੋਕਹੁਆਨਨਕਲਗਸੈਗੋ॥ ਮੇਰੇਈਜੀਵਤਕਲਸ
 ਖੀਇਨਭੈਨਨਮੋਕੀਏਔਰਬਸੈਗੋ॥੩੦॥ ਸਦੈਯਾ॥
 ਹੋਦੁਨਦੀਰਪੁਨਾਬਸਮੁੰਦਬਹਾਉਨਹੀਪਿਯਕੋਜਿਯਕੋ॥
 ਭਗਲੋਚਨਬਾਹਿਬਗਨਿਹਾਰਤੋਚਨਜੋਉਮਡੈਪਯਕੋ
 ਮਰਪੁਬੀਰਉਦੈਸਸਿਪੂਰਨਪੈਦੁਖਹੈਸਰਸੀਗੁਹਿਮੋਹਿਯਕੋ
 ਪੁਨਮੋਹਿਕਰੈਚਕਈਇਹਸਾਸੁਚਕੋਰਬਪੂਕਰਹੈਸਿਯਕੋ
 ੩੧॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਭਾਪਤਿਹੈਗਦਕੀਧਰਨੀਕਰਨੀਪੀ
 ਯਕੀਪ੍ਰਗਟੀਪਛੁਤਾਨੇ॥ ਭੂਟਤਚੈਨਭੁਮੰਡਲਤੇਹਿਪ੍ਰਸੂਬਕੁ
 ਬੈਲਸੁਨੇਡਰਪਾਨੇ॥ ਅਜਿਨਹਾਰਤੀਬੈਲਾਜੀਗਚਉਤਾਰਹੁ
 ਸੇਭਕੋਰਸਬਬਾਨੇ॥ ਕਾਹੇਤੇਅਜਸਭੈਹਮਲੇਗਭਲੀਬਿਪਿ
 ਕਲਕੇਹਾਥਥਿਕਨੇ॥੩੨॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਰਵਨਸਮਝੈਥੈ
 ਅਬਰਪੁਪਤਿਛੁਡੈਨਹੀ॥ ਰੂਪਚੁਚੈਹੈਨੈਨਚਪੈਚੋਰਜੋਬ
 ਲਧਰੈ॥੩੩॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਰਵਨਕੋਪਕਿਯੇਗਰਜ
 ਤਬਦੇਵਅਦੇਵਕਿਯੇਡਰਪੈਹੈ॥ ਆਜਪੁਛੈਦਿਨਜੋਯੋ
 ਕੋਕਰਚਾਪਚਫਾਇਤਨਾਇਕੋਭੈਹੈ॥ ਧਾਨਸਮੁਹਚਲੇ

ਇਹ ਭਾਤਿ ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜਿਯਮੈ ਹੈ ॥ ਲਛਕਤ २੩੫
 ਛਕ ਜੋ ਨ ਲਗੇ ਰਾਖੁ ਰਾਜ ਕਿਧੋ ਖੁਗ ਰਾਜ ਕੇ ਸੋ ਹੈ ॥ ੩੪ ॥
 ॥ ਰਾਮ ਚੰਦੋ ਦਾ ਚਾਕ ਬਿੰਤੁ ॥ ਮਾਰੂ ਕੋ ਬਜਾਇ ਏਕ
 ਬੇਰਿ ਹੀ ਰਿਸਾਇ ਪਰੇ ਵਡੇ ਵਡੇ ਸੁਰਜੇ ਵੈ ਹੁਤੇ ਏਕ ਜੋ ਰਕੇ
 ॥ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਲੋਨ ਖਾਇ ਕੋ ਨ ਮੁਖ ਫੇਰੈ ਆਜ ਭੋਨ ਭੋਟ
 ਆਇ ਭਏ ਪਾਨਤ ਮਭੋਰ ਕੇ ॥ ਦੇਖ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਕਹੀ ਬੀ
 ਰ ਸੋ ਬੁਲਾਇ ਹਸ ਬੀਰ ਚਰ ਆਵਤ ਹੋਲੀ ਕਾ ਪਤਿ ਰੇ
 ਰਕੇ ॥ ਰਾਮ ਕਵਿ ਏਕ ਰਾਮ ਬਾਨ ਕੋ ਪਤਾ ਪੰਦੇ ਖਰੋ ਗੁਜਿ
 ਬਿਲਾਨੇ ਸੁਰਗ ਵਨ ਕੀ ਚਿਰ ਕੇ ॥ ੩੫ ॥ ਕਾਪ ਉਦਰਾ
 ਕ ਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਆਜ ਰਾਖੁ ਗਇ ਨੁਕੋ ਪਾਇ ਨ ਕੋ ਪਾਇ ਬ
 ਲੁ ਪਾਇ ਰੋਪ ਪਾਇ ਨ ਸੇ ਦਲ ਕੋ ਪਰੇ ਰਹੈ ॥ ਕਾਟ ਵਸ ਸੀ
 ਸਤੁ ਜਬੀ ਸਈ ਸਸੀ ਸਪਰ ਰਾਮ ਜਸ ਦਸੇ ਦਿਸ ਸੋ ਗੁਨੇ
 ਵਖੋ ਰਹੈ ॥ ਆਜ ਹੀ ਜਨ ਕਜਾ ਕੋ ਸਭੇ ਬਿਸਰਾਇ ਦੁਖ
 ਸੀਰ ਲੋਲਾਇ ਰਾਖੁ ਨਾ ਬਖਸ਼ਹੇ ਰਹੈ ॥ ਕਹੈ ਕਾਪਿ ਟੇਰ
 ਟੇਰ ਲੋਕ ਗਾਢ ਘੇਰ ਘੇਰ ਰਾਮ ਕੀ ਦੁਹਾਈ ਰਾਮ ਕੀ ਦੁ
 ਹਾਈ ਫੇਰਹੈ ॥ ੩੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੀਰ ਪੁਬੀਰ ਕੇ
 ਬੀਰਤ ਬੈਸ ਭਦਾਤ ਨ ਪੀਸ ਕੈ ਰੋਪ ਭਰੇ ॥ ਚਲੈ ਚਿਰ ਤੇ ਲੋਕ
 ਲਪੇਟ ਲਈ ਰਨ ਰਾਵਨ ਤੇ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਰਹੇ ॥ ਕਾਟ ਰਾਮ ਪਰ
 ਗਵਿਜੋ ਭੁਤ ਹਰਨ ਮੈ ਸਤੁ ਕੇਤ ਨ ਰੋਮ ਖਰੇ ॥ ਜਨ ਕੰਚਨ ਕੋ
 ਗਾਢ ਏਕ ਹੁਤੇ ਕਾਪਿ ਕੋਟ ਨ ਕੋਟ ਨ ਕੋਟ ਖਰੇ ॥ ੩੭ ॥ ਸ
 ਵੈਯਾ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋਟ ਸੋ ਦੇਹ ਗਈ ਮਿਲ ਜੋ ਮਿਲ ਜਾ
 ਤੁ ਸਵਾਪੇ ਯਪਾਨੀ ॥ ਠਾਂਧ ਪਰਿ ਕਿਲਕ ਰਸ ਬੈਗਾਢ ਏ
 ਕ ਕੇ ਭੀਰ ਸੀਕਨ ਆਨੀ ॥ ਅੰਗੁਲੀ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਰਾ
 ਕਹੈ ॥ ॥ ਜਿਸ ਮੈ ਜੁਲੁ ਭਾਨੀ ॥ ਜੋ ਰਕੇ ਸਾਧਕ ॥

ਨਅਰਾਧਕਜੋਜਗਛਾਡਭਏਨਭਵਸਾਨੀ॥੩੮॥ ਸਵੈ
ਯਾ॥ ਚੈਜਹਿਰੱਛਕਰਾਛਸਕੋਟਨਵੰਡਨਮੁਡਿਕਿਯੇਇਕੋ
ਰੈ॥ ਹੋਪਭਰੇਚਹੁਓਰਕਹੈਕਹੁਏਕਹਿਰਾਵਨਜੋਅਬਖੈਰੈ॥
ਗਵਭਰੇਪਚਦੇਚਹੁਓਨਤੇਕਪਿਭੁਕਬੁਲਾਵਤਐਰੈ॥ਅਮ
ਨਹੁਲਿਕਜਹਾਜਹੁਟੋਜਲਗਾਸਚਹੁਦਿਸਤੇਜਨਦੈਰੈ॥
੩੯॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਗਵਨਕੇਰਾਖਸਕਿਸਾਵਨਕੇਮੇਘ
ਕਹੈਆਵਨਕੋਪਵੈਪਲਹੀਮੇਲੋਟਪੋਟਹੈ॥ਦੈਦੇਮਹਿਦ
ਲਕਰਲੈਲੈਕਰਵਾਰਨਾਗੀਕਾਲਕੀਸੀਜੀਭਕੀਨੇਸਥੈ
ਭੁਪਚੋਟਹੈ॥ਤੇਤੇਰਘੁਬੀਰਕਛੁਐਸੀਭਾਤਮਾਰੇਪਰਲੋਕ
ਹੀਸਭਾਰੇਕਹੈਕਾਕੀਹਮਓਟਹੈ॥ਕਾਲਤੇਨਿਛੋਟਕੀਨੋਕੋ
ਟਕਉਪਾਇਪੀਛੇਢਾਏਕਚੋਟਜੇਵੈਕੋਟਨਕੋਕੋਟਹੈ॥੪੦॥
ਦੋਹਰਾ॥ ਅਜਬਕੁਵੰਡਕਰਬਾਮਲੈਖੈਦੋਸੀਰਘੁਸ
ਬਾ॥ਦਛਨਕਰਸੇਤਬਕਯੋਰਿਸਭਰਬਾਮੇਹਾਬਾ॥੪੧॥
ਕਬਿੱਤੁ॥ ਦੁੱਛਨਸੋਬੈਲੋਬਾਮਜਬਹੀਚਢਾਈਗਮ
ਰਨਮੇਕਮਾਨਕਿਪੁਭਾਜੇਕਹੀਕੇਕਹੀ॥ਜਨਨਸੁਦਾਨਬਾਰਭੁ
ਖਨਪਹਿਰਤਬਾਗੇਹਤੇਕੀਨੇਅਬਮੇਕੋਛਾਡੇਕਹੀ॥੪੨॥
ਜੇਤਾਸੇਕਲਾਗਯੋਹੋਤੇਨਡਰਤਭਾਜੇਛੁਝਤੇਹੋਮਾਰੇਕੋਉ
ਇਤਾਰੇਲੈਕਹੀ॥ਕਹੋਏਕਵਾਰਹੀਉਤਾਰੇਦਸਸੀਸਜੋਕਹੋ
ਤੇਸਹਸਰਸੋਉਤਾਰੇਏਕਏਕਹੀ॥੪੩॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮ
ਕਮਾਨਤੇਬਾਨਛੁਟੇਛੁਟਗਵਨਘਾਟਹਰਾਵਲਚੁਸੀ॥ਲੋਹੁਕ
ਛੀਟਪਹੀਟਿਰਗਾਮਹਿਮਾਨਹੁਘਾਟਕੀਦੇਤਜਸੁਸੀ॥ਅੰ
ਗੁਲੀਉਪਮਾਕਵਿਗਮਕਹੈ॥ਜੀਅਮੇਉਪਜੀਜੁਕਛੁ
ਸੀ॥ਮਾਨਹੁਨੀਲਸਿਲਾਗਿਰਉਪਟੈਲਚਲੀ॥ਬਚੈਟਬ
ਪੁਸੀ॥੪੪॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਸੁਰਨਕੋਮਾਰਧੁਰਾਰਿਕੋਰ

ਵਰਨਸੋਕੋਟਿਕਕਿਗੁਰਨਲਿਗੁਰਨਕੇਸੁੰਡਹੈ॥ ਵਡੀਏਅ
 ਨੀਤਕਹੁੰਨੀਤਕੀਨਬਾਤਬਿਪਗੀਤਿਹੋਨਹਾਰਜਹਾਤੁ
 ਰੰਡਮੁੰਡਹੈ॥ ਕਹੁੰਰਬਤੁਟੈਕਹੁੰਜਿਗਹਿਕਹੁੰਚਟੁਟੈਟੁਟੈ
 ਧੇਟਬਾਜੀਕਹੁੰਕਗੀਬਿਨਸੁੰਡਹੈ॥ ਗਾਵਨਕਹਤੁਮਨੇਸਾ
 ਵਨਕੋਮੇਹਪਕਯੋਰੋਰੋਰਲਿਕਾਪਰਸੇਦਤਕੇਕੁੰਡਹੈ॥
 ੪੪॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਗਾਵਨਏਕਉਪਾਰਵਡੋਗਿਰਗੰਮ
 ਕੋਤਾਕਚਲਾਇਦਯੋਹੈ॥ ਸੋਹਨੁਮਾਨਲਯੋਗਹਿਬੀਚ
 ਸੁਗੋਦਕਿਯੋਸਿਸਖਲੁਭਯੋਹੈ॥ ਲੇਦਹਿਹਾਬਨਬੀਚ
 ਕਿਯੋਚਕਚਰਸੁਧੁਰਹਿਮੇਮਿਲਯੋਹੈ॥ ਸੋਧਨਹੀਨਮੇਨੇ
 ਰਬਜੋਉਰਬੀਚਹਿਬੀਚਬਿਲਾਇਗੋਯੋਹੈ॥ ੪੫॥
 ਸਦੈਯਾ॥ ਗਾਵਨਐਗਕਿਓਬਲੁਏਕੁਤਕੋਹਨੁਮ
 ਨਤਨਾਇਕੋਕੁੰਡਹੈ॥ ਤੈਸੇਹੀਅੰਗਦਤਾਹਿਤਕੋਦੋਉਸੁਰ
 ਵਡੇਅਗਆਪਾਨਿਗੋਹੈ॥ ਦੋਗਰਬੀਚਮਿਲੇਬਲੇਸੇ
 ਨਭਪੈਲੂਕੇਸੁਪਰੇਧਰਸੋਹੈ॥ ਬਾਲਬਹਿਰਮਜੇਓ
 ਧਵਕੁੰਡਨੀਚਭਏਚਲਕੋਉਪਰੋਹੈ॥ ੪੬॥ ਸਦੈਯਾ
 ॥ ਗਾਵਨਦੋਰਚਲੋਤਬਪਾਇਨਘਾਇਨਸੋਰਿਸਕੇਰ
 ਰਤੇ॥ ਤਿਧਾਇਗਤੇਨਲਨੀਲਸੁਗੀਵਗਏਦਬਿਐਗਮ
 ਹਾਤੁਰਤੇ॥ ਭੁਜਮੇਰਕੋਸੁਟਿਕੋਗਦਕੋਸੋਉਬਾਟਮੇਰੁ
 ਟਗਏਫਰਤੇ॥ ਮਨਯੋਉਪਨੀਉਪਨਾਚਟਿਯਜਨਭਾਜਰ
 ਏਦਿਜਕੇਕਰਤੇ॥ ੪੭॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਧਾਇਰੇਸੁਭ
 ਗਾਵਨਉਪਰਹੈਸੁਭਕੇਮਨਕੋਧਜਹਯੋ॥ ਰਬੰਤੋਰਧੁਜਭੁ
 ਜਦਾਂਤਨਚੋਬਸੁਗੀਵਹਿਜਾਇਸੁਗੀਵਲਗੋਯੋ॥ ਰਿਸ
 ਸੋਕਿਲਕਾਰਮਹਾਜਨੀਚਰਘੋਰਨਕੋਜਬਹੀਉਮਕੋ
 ਆਕਾਪਯੋਸਟਕੋਜਨਬੀਚਣਜਾਰਕੋਸਿਘਛੁਟੋਸਭੁ

੨੨੯
 ੧੬੬

ਗੁਰਗੋ॥੪੮॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਤੇਸੁਭਬਾਨਚਲਾਇਖ
 ਜੋਜਿਨਬਾਨਨਤੇਸੁਰਗਜਤਗੋ॥ਛਲਸੇਬਲਸੇਸੇਈ
 ਦੇਣਸੇਰਪੁਬੀਰਬਿਨਾਛਿਤਮਾਹਿਰਹੀ॥ਸਰਕਦਨਕੇ
 ਭੁਏਗਮਾਹਿਯੋਜਨਭੁਤਕੀਈਚਏਨਲਗੋ॥ਗਜਰਜ
 ਸੁਖੀਤਬਲੋਬਨਮੇਜਬਲੋਮਿਗਰਾਜਨੂਕੋਕਜਗੋ॥੪੯
 ॥ ਗਮਚੰਦਉਵਾਚੁ॥ਕਬਿੰਤੁ॥ ਅਰੇਲਿਕਨਾਥਮੇ
 ਰੇਹਾਬਨਰੇਆਜਕਟਤੇਰੇਦਸਮਾਥੇਰਨਭੂਮਿਮੇਸੁਯਾਹਿ
 ਗੋ॥ਛਕੁਕਟਿਜੈਹੋਬਾਕੀਡੋਹਿਸਮਝੈਹੋਛਲਲਾਗਸੋਹੋ
 ਅਨੀ॥ਤਕੋਸੁਅਸੇਪਛੁਤਾਹਿਗੋ॥ਤਾਤੇਪਛੇਮੇਗੀਰ
 ਦੇਖਦਾਤਕਾਦਕਾਦਹਾਹਾਛਾਛੇਛਾਛੇਰਾਮਾਮੇਸੇਬਿਲਾ
 ਹਿਗੋ॥ਜਾਨਕੀਚੁਗਾਇਬੇਕੇਲਿਕਚਦਾਇਬੇਕੇਸੀਕੇਜ
 ਕੋਕੋਧਤਬਹੀਲੋਸੀਅਗਾਹਿਗੋ॥੫੦॥ ਗਵਨੇਵਾਚੁ॥
 ਸਵੈਯਾ॥ ਕੋਪਕੇਉਤਰਦੇਤੁਭਯੋਰਨਮੇਯਾਹਿਬਾਤਸੁ
 ਨੀਸਬਹੀ॥ਬਿਨਏਕਕੇਏਕਭੁਏਅਬਹੀ॥ਸਿਯਤੇਟਨਕੀ
 ਜਿਯਹੋਸਰਹੀ॥ਕੈਡੇਰਾਮਹਮਾਰਸਿਗਾਮਕੋਜੀਤਕੈਨੇ
 ਮਕਥਾਤਬਹੋਇਸਹੀ॥ਅਬਆਜਚਲੇਜਗਮੇਯਾਹਿ
 ਬਾਡਕਿਰਾਵਨਨਾਹਿਕਿਰਾਮਨਹੀ॥੫੧॥ ਕਬਿੰਤੁ॥
 ਕੋਪਆਰਿਜੁਰੇਨਦੁਪੁਕੇਮੁਹਮੁਰੇਹੈਨਸੁਰਨਮੇਵੇਰੇਰਾ
 ਮਰਾਵਨਮਹਾਬਲੀ॥ਜੈਸਕਛਪਾਉਲੋਕਰਾਉਕੋਲਗ
 ਏਰਾਮਤੇਸੇਸਾਹਿਬੇਕੋਦੋਹਿਵਾਹੀਕੀਰਚੀਭਲੀ॥ਬੀਰਰਸ
 ਮਾਤੇਸਬਤਾਤੇਨੈਨਰਾਤੇਰਾਤੇਲੋਹੁਤਰੇਗਾਤਉਪਮਾਨਮ
 ਨਤੇਟਲੀ॥ਰਾਮਲਛਮੁਨਅੰਗਰੀਗਜਮਨਾਤਰੰਗਏ
 ਚੂਪਚਝਿਨਮੇਸਰਸੁਤੀ॥ਦੈਚਲੀ॥੫੨॥ ਕਬਿੰਤੁ॥
 ਰੀਝਰੀਝਲਏਦੋਉਠੋਵੇ॥ਤਰੇਵਹੇਰੁਖਨਜੋਖਰੇਆ

ਛੇਬੀਰਗਸਦਰੇਹੈ॥੫੩॥ ਇਨਸੋਭਰੇਲੋਹੁੜਨਾਜੇਸੁਰੇ
 ਤਉਤੇਨਆਹਿਰੇਲਰਬੇਕੋਕਰਕਰੇਹੈ॥ ਭੁਵੇਦੇਵਹਰੇਨ
 ਤੇਪੁਹਪਪਰੇਰਾਵਨਕੇਪਾਨਆਨਗਰੇਈਮੇਸਰੇਹੈ॥ ਭੁਵ
 ਭਰਹਰੇਵਤੇਦੈਨਬੀਚਅਗੇਬਿਹਰੇਕਯੋਸਦਾਹਮਗਮੇ
 ਅਨੁਸਰੇਹੈ॥੫੩॥ ਰਾਵਨੇਦਾਚੁਸਦੈਯਾ॥ ਜੇਸ
 ਨਕਾਦਿਕਪੋਨਅਰਾਧਕਜੋਗਜੁਟੀਅਖਿਆਰਤੇਲਾਗੀ
 ॥੫੪॥ ਯਸਪਰੇਨਧਸੈਤਹਿਗਮਸੁਤੇਕਹਿਮੇਜਗਮੇਅਨੁਕ
 ਗੀ॥ ਲੰਕਪਤੀਰਨਮਾਹਿਕਹੈਤਿਨਕੋਅਰੇਰਾਧਦਾਵਦੁ
 ਆਗੀ॥ ਅੰਕਭਰੇਮੁਕਿਆਉਲਰੇਕਹੁਗਾਵਨਤੇਅਬਕੇਦ
 ਰਭਾਗੀ॥੫੪॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਕੋਧਕੀਡੀਠਿਚਿਤੇਨਭਰਿ
 ਰਸੁਦੇਵਨਸੋਕਯੋਗਾਵਨਯੋ॥ ਧਿਗਮੇਰੇਈਜੀਵਤਥਾਮ
 ਉਪਰਫੁਲਾਦਿਯੋਬਰਖਾਇਸੁਕੋ॥ ਅਬਯੋਰਿਸਾਅਵਤੁ
 ਮਨਮੇਨਿਰਮੁਲਕਰੇਤਬਜਾਨਹੁਜੋ॥ ਅਤਿਫੁਲਕੀਪੀਰ
 ਭਈਤਨਕੋਰਪੁਬੀਰਕੇਤੀਰਸਹੇਸੁਖੋ॥੫੫॥
 ਕਬਿਤੁ॥ ਜੇਈਜੇਰਲਾਏਬਾਨਤੇਤੇਰੇਹਨੁਮਾਸਪਾਨ
 ਨਬਰਾਮਓਰਜਾਨਹੁਨਦਏਹੈ॥ ਤਬਹੀਬਿਲਾਨੇਕਹੁਚ
 ਲਤਨਜਾਨੇਜੇਸੇਦਾਰਿਦੀਮਨੋਰਬਬਿਲਾਇਬੀਚਗਏਹੈ
 ਤਾਕੇਪਾਛੇਅਗਿਦਸੁਗੀਦਜਾਮਵਤਨਲਛੀਲਾਛੁਤਰਨਮੇ
 ਨਿਸਿਕਭੁਏਹੈ॥ ਸੋਹਬੀਤਿਸੁਲਤਾਕੇਫੁਲਨਜੀਤੇਰਡਾਰ
 ਰਾਵਨਕੇਚੱਕਤੇਲਨੈਕਚੱਕਭੁਏਹੈ॥੫੬॥ ਕਬਿਤੁ॥
 ਤਾਕੇਪਾਛੇਲਛਮਨਪੈਠਕੋਨਿਸਿਕਰਨਕਾਦਕੋਕੀਕਪਾਲ
 ਆਧੋਆਧਕਕਯੋਹੈ॥ ਮੁੰਡਬਿਨਕਕੋਤਹਸੈਦਤਕੋਭੰਡ
 ਜਹਾਬੁਡਗਯੋਅਗਭੰਡਵੀਸਤਉਪੁਕਯੋਹੈ॥ ਠਾਹੀਛਿਨ
 ਐਸੀਛਿਵਿਆਈਜੀਅਰਾਮਕਾਦਿਮਨੋਸਿਵਰੁਪਸੰਤੁ

॥ ਕਿ ਮਨ ਹੋ ਕੇ ਪੈ। ਸੰਦਨ ਗੁਲਾ ਲਟੂਲਾ। ਲਸੇ ਬਜਾ
 ॥ ਇ ਗਾਲ ਪੁਜ ਪੁਜ ਦੇਵ ਬਹੁ ਜੁਥ ਪਾਇ ਪਾ ਕੀ ਹੈ। ॥ ੫੦ ॥
 ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਤੀ ਰਸ ਗਾ ਸਨ ਤੇ ਜਬ ਬਜ
 ॥ ਛੁਟੇ ਨ ਰਿਜਾ ਭਸੀ ਭਾ ਕੇ। ਬੁੰਦਨ ਜਮੇ ਬਰਖੇ ਚਹੁ ਚਿਰ
 ॥ ਕਹੈ ਭੁਭੁਗਾਇ ਦਸੋ ਦਿਸ ਮਾ ਕੇ। ਹਾ ਬਨ ਤੇ ਹਥਿਆਰ
 ॥ ਰਗਏ ਛੁਟ ਮਾ ਬਨ ਤੇ ਮੁਕਟੇ ਭਯੋ ਨ ਜਾ ਕੇ। ਵਾਸ ਰਬੀ
 ॥ ਤਬ ਰਾਵਨ ਕੀ ਗਤਿ ਤੋਰ ਬੀ। ਬਿਰਬੀ ਕਿਰਭਾ ਕੇ। ॥ ੫੧ ॥
 ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਉਤਪਾਤ ਵੇਡੇ ਦੁਖ ਮੇ ਹਿ ਗਯੇ
 ॥ ਗਢ ਕੋਟ ਕਿਗੁਰੇ। ਦੇਖ ਮਹਾਰਨ ਦੇਵ ਕਹੈ ਸਠ ਪੂਰਨ ਸੇ
 ॥ ਕਿਯੋ ਚਾਹਿ ਤਪੁਰੇ। ਠੰਡ ਹੀ ਠੰਡ ਭੁਭੁਕੇ ਸੇ। ਲੁਕੇ ਸੇ ਕਾਲ ਕੇ
 ॥ ਟੁਕੇ ਸੇ ਬਾਂਦਰ ਭੁਭੁਕੇ। ਪੈ ਸਭ ਕੇ ਮੁਖ ਗਾਮ ਹਿ ਰਾਮ ਕਿ ਮਾ
 ॥ ਮਾਰ ਕਹੈ ਭਨ ਸੁਰੇ। ॥ ੫੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਪਤੀ ਕੇ
 ॥ ਗਾਜਤ ਹੀ ਸੁਜਹਾ ਕੇਤ ਹਾ ਅਰਿਯੋਂ ਦਬਟੇ। ਜੈ ਸੇ ਸਿੰਘ ਰੇ
 ॥ ਸੋਰ ਸੁਨੇ ਉਨ ਮੱਤ ਕਰੀ ਭਯੋ ਸੇ ਮਦ ਸੁਕਲਟੇ। ਰਪੁ ਨਾ ਥੇ
 ॥ ਕੋਪਨ ਚਿਪਰ ਹੀ ਸੁਦ ਸੇ ਸਿਰ ਰਾਵਨ ਕੇ ਬਪਟੇ। ਕਰਹੈ ਤਰ
 ॥ ਵਾਗ ਕਿਰੀ ਗਕੀ ਧਾਰ ਮੇ ਪਾਪਨ ਕੇ ਜਨ ਪਾਪ ਕਟੇ। ॥ ੫੩ ॥
 ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਕਟੇ ਦਸ ਸ੍ਰੀ ਸਤ ਉਰਨੇ।
 ॥ ਰਪੁ ਬੀਰ ਹਿੰਦੁ ਫਤ ਭਲੇ। ਨਾਇ ਪਰੈ ਜਿਹ ਚਿਰ ਬਲੇ
 ॥ ਛਿਤ ਆਗੇ ਤੇ ਮਾਰੇ ਹੇ ਮਾਰ ਸੁਬੇਲੇ। ਜੇਰ ਬਕਿ ਜਰਤੁ ਰਪ
 ॥ ਗੇਤਿ ਨ ਕੇ ਭੁਜ ਬੀਸਨ ਸੇ ਬਕ ਬੇਲੇ। ਜਮੇ ਪਰ ਮੇ ਨਿਸਕੇ
 ॥ ਨਿਸਾ ਚੁਰਭਾ ਜਨ ਕੇਤ ਮੇਟ ਕਟੇਲੇ। ॥ ੫੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥
 ॥ ਤੇ ਦਸ ਸ੍ਰੀ ਸਪਰੇ ਛਿਤ ਮੇ ਜਨ ਦਦ ਸਸੁਰ ਪੁਲੇ। ਰਿਨ
 ॥ ਕੇ। ਨਉ ਠਾਇ ਸਕੇ ਜਮ ਕੇ ਗਨ ਆਇ ਸੁਸਾ ਹਿ ਸਹੈ ਬਕਾ
 ॥ ਵਿ। ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਯਕੀ ਚਿਰ ਸੁਬੀ ਸਹੈ ਚਨ ਰਾਹਿਰ ਹੀ ਉ

[illegible]

੧੩੩ ੴ ਜਨਮੁ ਰਤਿ ਵੰਤ ਪਤਾ ਪਚਹੀ ਵਿਸਫੈਲ ਰਹੇ ਅਬ
 ਲੋਪ ਹੋਮੋ ॥ ਰਨ ਰਾਵਨ ਜੁ ਧੁਪ ਕੋ ਪਲ ਮੇ ਮਿਵ ਲੋਕ ਧਸੇ
 ਸੁਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ॥ ਤਬ ਰਾਮ ਕੇ ਉਪਰ ਦੇਵਨ ਕੇ ਮਨੋ ਫੁਲ ਕੇ
 ਫੁਲ ਪਰੇ ਘਨੇ ਸੋ ॥ ੬੭ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਥ ਕੇ
 ਪਾਇ ਪਤਾ ਪਤੇ ਪਾਇ ਕੋ ਰਾਵਨ ਜੀਤੀ ਪੈਲੀ ਕਾ ॥ ਸੋ ਸਰਮ
 ਇਕੋ ਯੋ ਬਖਸੀ ਜਸ ਦੇ ਰਉ ਦਾ ਗਲਿ ਮੇ ਕਰ ਟੈ ਕਾ ॥ ਜਾਇ
 ਬਿਭੀ ਖਨ ਰਾਜ ਕਰੇ ਸੁ ਬਜਾਇ ਕੋ ਰਾਘਵ ਕੋ ਜਸ ਡੰਕਾ ॥
 ਜੋ ਬਿਧਿ ਲੋਕ ਉਬੈ ਰਕਹੈ ਸੋ ਉਰਾ ਮਕੇ ਕੋ ਪਰ ਹੋਨ ਹਿ ਬੈਰ
 ੬੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੁਲ ਗਏ ਰਾਮ ਬੀਰ ਮਹਾਲ ਪੁਬੀ
 ਰ ਮਿਲੇ ਕਪਿ ਜੁ ਬਸ ਬੈ ॥ ਉਤ ਜਾਨ ਕੀ ਫੁਲ ਗਈ ਚਿਤ ਮੇ
 ॥ ਤਿਨ ਟੀ ਸੇ ਕਹੈ ਉਤ ਜਾ ਉਕ ਬੈ ॥ ਕਛੁ ਮੈ ਸੀਭਈ ਸਭ ਹੀ
 ਕੀ ਦਸਾ ਬਰਨੈ ਤਬ ਰਾਮ ਕੋ ਹੋਇ ਜਬੈ ॥ ਇਹ ਬੀਰ ਮਾਇਦ
 ਰਿਥੀ ਅਪਦਾ ਕਛੁ ਬੇਰੀ ਸੀ ਪੈ ਸੁਨ ਲੇਹਾ ਅਬੈ ॥ ੬੯ ॥
 ਕਬਿੰਤੁ ॥ ਭੋਨ ਤੋ ਨਿਕਸਾ ਆਇ ਰੋਵੈ ਬਿਲ ਲਾਯ ਹਾਯ
 ਹਾਯ ਲਿਕ ਰਾਇ ਪਾਇ ਪਾਇ ਨ ਪਰੰਤੈ ॥ ਰਹੀ ਨ ਸਿਭਾ ਰਕ
 ਦੂਹਾਰ ਕਹੀ ਬਾਰਾ ਅਜ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਆਪਦਾ ਕੇ ਪੁਜਨ ਭਰ
 ਤਹੈ ॥ ਪਰੇ ਨਸਾਰੇ ਕਸਾਰੇ ਰਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਉਤਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਰਨ ਕੇ
 ਲੇਲੇ ਰੂਠ ਉਪਰ ਧਰੰਤਹੈ ॥ ਨਾ ਕੇ ਰੂਰ ਚੋਕ ਚੋਕ ਪਰੈ ਚਤੁਰ
 ਨਸੇ ਸੋਈ ਚੋਕ ਚੋਕ ਰਾਨੀ ਗੀਟੀ ਤੇ ਰੰਤਹੈ ॥ ੭੦ ॥ ਕ
 ਬਿੰਤੁ ॥ ਦੇਵਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਦਸ ਕੀ ਧਰ ਕੀ ਭੇਟੀ ਜੀਤ ਬੀਤ
 ਜੇਲ ਪੇਟੀ ਤੇ ਤੋਤ ਬੈ ਨਿਕਸੰਤਹੈ ॥ ਰਾਮ ਕਵਿਓ ਕਾ ਕਯ
 ਫੁਰ ਭਰੇ ਸਾਗਰ ਤੇ ਏਈ ਬੜਵਾਨ ਲਕੀਲ ਪਟੈਲ ਸਤਹੈ
 ॥ ਸਾਸ ਸਮੇ ਜੇਤ ਪੀਯਗਾਇ ਪਾਇ ਪਾਇ ਅਇ ਮਾਨੋ ਗਵਿ
 ਰਵਨ ਮੇ ਕਿਰਨੇ ਪਸੰਤਹੈ ॥ ਮਾਨੋ ਉਤ ਪਾਤ ਵਿਨ ਸੁਕੇ ਜ

ਲਜਾਤਮੁਖੀਲਿਕਪਾਤਿਮੇਪਬੀਜੁਗੀਸੀਲਸਕਤਏ॥੧॥ ੨੩
 ੧॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ਕਿਧੋਪਤਿਜਾਨਾਛਿਤਛਾਡੇਹੋਨਏਕਛਿ
 ਪ੍ਰੇਮਬਸੰਦੈਗਏਹੋਤਾਤੇਨਸਿਭਾਏਹੈ॥ਚੀਨੁਟਕਾਰੇਬਖੋਲੇ
 ਕੇਪਨਾਰੇਕਿਧੋਨਾਜਾਰੇਨਾਜਾਰੇਮਾਥਾਨਕਾਟੀਉਤਾਰੇਏ॥ਜੀ
 ਸੇਰਾਮਚੰਦਬਨਸੀਤਾਸੋਕਿਧੋਛੁਲੁਤੇਸੇਪਰਪਚਿਕੋਉਗਾਟ
 ਰੇਬਿਚਾਰੇਏ॥ਕਿਧੋਸਿਵਉਪਰਚਦਾਏਹੈਬਹੁਮੁਕਤੀਰਨਜੁ
 ਰਤਜੋਰਹੀਗਾਬਹਾਰੇਏ॥੨॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ਏਕਕਹੈਗੇਇ
 ਹਾਬਾਸੁਨਸੋਇਕਹੈਕੇਸੇਸੁਖਹੋਇਏਕਕਾਪਜੇਈਕਰਤਹੈ
 ॥ਏਕਕਹੈਤੀਅਭਲੇਤਾਬਹੋਲਗਾਇਸੀਅਹਨੁਮਾਨਦੇਖਏ
 ਕਜੀਅਤੇਡਰਤਹੈ॥ਪਰੀਧਮਸੁਮਏਕਪੁਮਪੁਮਪਰੀਧਮ
 ਦੁਖਕੋਨਮੁਦਸਭਕੋਹੁਨਤਰਤਹੈ॥ਜੇਹੀਮਿਗਨੀਨੀਤਈਭਾ
 ਗੀਦੁਖਦੈਨੈਏਤੀਸੇਅਟਕਗਿਧਪਛੇਈਪਰਤਹੈ॥੩॥
 ਵੇਹਰਾ॥ ਸਭਤੇਦੁਖੀਮੰਦੋਦਗੀਰਗੀਚਰਨਲਪਟਾਇ॥ਸਤੁ
 ਭਾਤਉਪਮਾਭਈਸੋਅਬਕਹੋਸੁਨਾਇ॥੪॥ ਕਵਿਉਦੁ
 ਰਾ॥ਕਬਿੱਤੁ॥ ਕਿਧੋਅਪਕੀਰਤਪ੍ਰਗਟਭਈਰਾਵਨਤੇਕਿ
 ਧੋਤਿਹੁਲੇਗਨਕੀਅਪਦਾਈਆਈਹੈ॥ਕਿਧੋਸੀਅਆਸਦੇ
 ਹਛੁਟੇਤੇਦੁਦਾਸਭਈਲੇਗਈਮੁਕਤਿਪਾਛੇਮੀਚਨਿਜਕਾਈ
 ਹੈ॥ਕਿਧੋਫਕੁਗਈਲਿਕਾਈਤੇਬਿਦਾਈਹੋਤਾਕਿਧੋਗੀਪਜੇਕ
 ਨੀਨਜੋਗਨੀਪਰਈਹੈ॥ਦੇਖੋਰਪੁਰਈਜਬਨੀਕੋਠਹਿਠਾਈ
 ਯਹਿਅਇਕੋਮੰਦੋਦਗੀਚਰਨਨਿਜਕਾਈਹੈ॥੫॥ ਕ
 ਬਿੱਤੁ॥ ਕੈਤੋਇਨਪਾਇਨਕੇਦੇਵਲੇਕਲੇਕਲੇਅਇਸਿ
 ਜਕਾਇਭੇਟਭੇਟਦੈਨਿਹੋਰਤੇ॥ਅਠੇਲੋਕਪਲਨਕੀਸਦਾਈ
 ਮੁਕਟਮਾਲੇਟਬੋਕਰਤਪੀਨਤਾਸੇਤੀਠਜੋਰਤੇ॥ਜੱਛਰਛ
 ਕਿੰਨਰਭੁਜੰਗਦੁਲਚੰਦਨਸੋਪੁਜਤੇਹੈਸਾਝਲੈਵਡੇਈਭੇਰ

ਭੋਰਤੇ। ਰਾਮਕਵਿਰਾਮਡਰਾਜਤਿਨਪਾਇਨਕੋਲਾਜਨ
 ਮਹੋਰਮਨਜੀਬਕਕਵੇਰਤੇ॥੧੬॥ ਮੰਦੇਰਗੀਵਚਾਕ
 ਬਿੰਤੁ। ਜਾਦਿਨਤੇਮਾਨੀਸੀਯਤਾਦਿਨਤੇਪਾਥੇਪੀਯ
 ਪਛਕੈਹਸਾਰੇਹੁਦਾਹਨੇਨਭਏਏ॥੧੭॥ ਵਿਨੋਦਿਨਭੁਈਯਾਨ
 ਨੈਕਹੁਨਬਫੀਕਨਮਾਨਹੁਸਿਭੁਭਤਾਤਤਤਸੁਖਭਏਏ॥
 ਤਬਹੀਤੇਖੀਸੁਤਹੋਹਾਬਅਨਾਬਭਈਜਬਹੀਤੇਪਨਨਾਬ
 ਅੰਸੇਸੇਇਗਏਏ॥ ਨੈਕਨਸਿਭਾਰਤਹੋਏਕੈਬਾਰਹਾਰਹੋ
 ਨਾਬਮਾਜਲੇਲੇਗੀਧਗੀਧਗੀਧਗਏਏ॥੧੮॥ ਕਵਿ
 ਉਦਚੁਸਦੈਯਾ॥ ਜੇਅਤਿਮਾਨਕਰੈਗਵਕੋਕੋਉਤੇਗਵਕੋ
 ਚਨਕੋਕਬਏਈ॥ ਬੇਦਕਰੈਪਰਖੁਗਜਾਬੀਸਕਸਿਧੁਬਸ
 ਇਸਕੈਨਹਿਕੋਈ॥ ਜੀਵਤਕੋਨਕਹੈਮਰਕੈਸੁਰਗਜਾਹਿ
 ਜੀਤਤਕੋਨਸੇਭੋਈ॥ ਸੋਸਭਰਾਵਨਕੋਦਈਈਸਇਤੇਪਰ
 ਰਾਮਾਕਿਸੇਰਯੋਸੇਈ॥੧੯॥ ਸੁਗੀਵਉਦਚੁਸਦੈਯਾ
 ਸਤੋਲਗਾਅਨਸੁਗੀਵਕਯੋਤੁਮਖੇਦਤੋਜੋਰਨਮੋਇਹ
 ਹਾਯੋ॥ ਰਾਘਵਬਨਤੇਮੁੰਡਕਟੇਧਰਹੈਸਭਸਾਰਸਨੇਹਤੁ
 ਕੋ॥ ਧਮਸੇਨੀਤਚਲੇਮਿਠਕੇਜਨਰਾਮਕੀਓਰਦੁਹੀਪਰ
 ਧਾਯੋ॥ ਸੀਰਪੁਬੀਰਮੰਦੇਰਹਿਹੈਧਾਹਿਯੋਕਹਿਕੈਛਪਰਸ
 ਪੁਕਯੋ॥੨੦॥ ਸਦੈਯਾ॥ ਹੈਮਘਟਾਜਿਤਕੀਜਨਨ
 ਮਘਟਾਨਵਕੀਤਨਯਾਪਰਪਾਨੀ॥ ਰਜਤਹੀਸਭਕੋਸਿਰਨਾ
 ਬਇਹੋਦਸਕੀਧਰਕੀਪਟਰਾਨੀ॥ ਸੀਰਪੁਬੀਰਸੁਪਾਇਨ
 ਭਾਗਤਦੈਕਰਜੋਰਮਾਥਿਲਲਾਨੀ॥ ਰਾਵਨਕੋਦਖਯੋਤ
 ਰਫੇਜਸਮੀਨਮਰੇਬਿਨਸੀਰਤਪਾਨੀ॥੨੧॥ ਸਦੈਯਾ
 ਮਨਾਇਰਹੋਰਪੁਨਾਬਦੇਉਦਿਗਨੀਰਭਰੇਕਰੁਨਾਰਸਤੇ
 ਮਨਲਨੀਲਹਨੁਪੁਬੀਰਸੁਅੰਗਦਮੋਨਭੁਜੀਰਠਕੇਹਸ

ਤੇ। ਰਸਪਾਚਭਏਗਪੁਬੀਰਕੈਨੈਨਨਮੇਕਫੁਕਾਰਨਤੇਬਸ
 ਤੇ। ਸੋਈਸੀਤਸੁਨੇਮਨਲਾਇਅਬੈਉਰਟੋਜੋਨਰਾਪਵਕੇਸ
 ਸਤੋ॥੮੧॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਤਿਹਾਅਵਸਰਬੁਅਦਿਸਿਵਸ
 ਭਰਬਚਏਅਕਸਾ। ਸੋਯਹਿਸਭਜਗਹੇਪੁਗਟਜਹਪੁਕੁਪੈ
 ਹਰਸਾ॥੮੨॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਛੁਜੋਕਪਪਸੈਦਿਸੁਮੁਕਤੀ
 ਨੈਨਨਭਰੇ। ਚਰਨਾਅਗਬਿਸਮਾਦੁਮਲਾਇਠਸੋਪਚੋਭੇ
 ॥੮੩॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਸਿਵਲਛਮਨਸੁਰੇਸਮਿਲਦਸਕ
 ਧਰਪਿਤਾਤੇ। ਮੀਦੋਦਰਿਦੁਖਭੇਸਜੀਰਸਤੋਕਾਰਨਗੇ
 ੮੪॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਜੇਈਨੈਨਦੇਖਸਿਵਲਾਜਕੇਜਹਜ
 ਭਏ। ਜੇਈਲਛਮਨਦੇਖਕੋਪਉਛਰਤਹੈ। ਜੇਈਇਵਰ
 ਨੁਕੇਨਿਸੁਨਸੁਨਗੀਝਜਾਤਏਕਪਤਿਤਾਤਦੇਖਸੋਚਕੋਧ
 ਤਹੈ। ਜੇਈਨੈਨਦੇਖਕੋਮੀਦੋਦਰਿਬਿਪਤਿਕਲਹੈਕ੍ਰਿਪਲੁ
 ਕਰਨਕੇਰਸਮੇਢਗਤਹੈ। ਤੇਈਨੈਨਰਾਮਕੇਬਚਯਕਾਠ
 ਪਾਮਕੇਵੈਰਾਮਕਾਵਿਕਾਮਨਕੋਪੁਰਨਕਰਤਹੈ॥੮੫॥
 ਕਬਿਤੁ॥ ਸੋਕਭਰਬੁਬੀਰਪੁਬੀਰਗਤਿਹੁਏਕਪਤਿਨੈਕ
 ਭਜੇਦੇਨਹਾਰੇਕਹੀਮੁਕੰਤਿਕੇ। ਬੋਲੈਤਬਦਸਰਬਨਿਦਨ
 ਅਨੰਦਮਨਭੁਮਤਿਕਟਯਾਦੋਬਦਯਾਹੋਸੁਮਤਿਕੇ। ਅਬ
 ਹੀਨਿਰਾਸਭਈਜੋਗਨਉਦਾਸਭਈਏਕਾਸ। ਨੌਰੁਪਾਇਪ
 ਇਰਪੁਪਤਿਕੇ। ਆਇਸੋਜੋਦੇਤੁਜੋਰਪਾਪੀਯਸਿਗਮਰੇਰੇਗੀ
 ਧੈਕੋਪਾਨੀਭਰੇਠਾਭਰਭਗਤਕੇ॥੮੬॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਸੀਰ
 ਪੁਬੀਰਹਿਭੁਲਗਈਸਭਸੋਟਪਕੋਦੁਗਉਨਸੁਗੀ। ਸੁਜਯਕੇ
 ਤਹਾਗਹਿਚੋੜਾਇਖੇਸਭਦੇਵਨਜੋਪਲਕੀਨਪਰੀ। ਅਉ
 ਕੇਸਦਿਨੇਸਕੇਉਪਰਭੋਹਸਦਾਰਹੀਤਬਫੋਪਭਰੀ। ਨਅ
 ਖੰਡਲਠੇਗਿਨਤੀਬਿਨਤੀ। ਸੁਕਰੋਕਪਿਮਭੁਲਬੀਰਖਗੀ।

॥੮੭॥ ਬਾਬਿਤੁ ॥ ॥ਜਾਕੀਦੇਹਫੁਟੇਬੂਟੇਦੁਤਕਰੇਮੇਰੀ
 ਜੀਤਸੁਨਕੈਪਤੀਤਕੋਉਦੇਵਨਕਰੰਤਹੈ॥ਕਹੈਸੁਰਰਾਜਹੈ॥
 ਅਜਤੇਸੁਨਾਵੇਜਿਨਜੋਜੀਅਤਹੈਇਤੇਤੇਉਲਟੇਪਰੰਤਹੈ॥
 ਜਨੈਕਪਲਾਸਨਜੋਰਾਮਗਰਵਾਸਨਹੈਤਉਸਿਵਕਾਨ
 ਨਮੇਅਨਨਧਰੰਤਹੈ॥ਕਹੀਰਘਬੀਰਯਹਿਤਕੀਤੀਯਦੇ
 ਖੋਕਪਏਤੇਪਰਕਾਲਤੇਤੇਕੋਉਨਰੰਤਹੈ॥੮੮॥ ਗ
 ਮਥੀਦੇਵਾਚੁ॥ਸਵੈਯਾ॥ ॥ਸੁੰਦਰਦਰਕਰੇਪਤਿਕੋਵ
 ਤੁਭਾਗਨਮੇਤੁੰਦਰੀਵਰੁਭਾਗੀ॥ਸਿੰਗਜਰੇਜਿਨਨੀਤਿਨ
 ਹੀਸੁਨਲੇਬਰਕੋਬਿਪਤਾਅਬਭਾਗੀ॥ਸਾਰਕੋਤੋਯਹਿਬ
 ਤਅਬੈਜਗਜੋਲਗਮੋਹਿਭਜੇਅਨੁਗਾਗੀ॥ਤੋਲਗਸਿੰਗ
 ਬਿਭੀਖਨਕੇਕਰਗਾਜਇਹਾਗਦਰੈਪਟੋਗਾਗੀ॥੮੯॥
 ॥ਸਵੈਯਾ॥ ਜੇਕਛੁਅੰਕਲਿਖੇਬਿਧਨਤੇਈਹੋਤਹੈ
 ਸੁੰਦਰਿਸੋਕਾਨਿਵਾਰੇ॥ਮੇਰੇਕਛੁਅਪਰਾਧਨਹੀਅਰਹੈ॥
 ਪਰਾਧਤੇਆਪਵਿਚਾਰੇ॥ਬਾਰੰਦੁਤੀਨਕਮੇਪਰਏਕਪ
 ਰਵਨਬੈਰਬਿਸਾਰਸਿਭਾਰੇ॥ਆਨਮਿਲੇਸਿਯਕੇਮਲਦੇ
 ਪਤਿਕੀਰਤਿਰਾਜਲੇਲਿਕਸਿਧਾਰੇ॥੯੦॥ ਸਵੈਯਾ॥
 ਸੋਨਕਰੀਤਿਨਯੋਸਮਝੀਕਯੋਰਾਮਕੇਬੈਰੁਤੀਨਰੋਰੀ॥ਸੇ
 ਸੇਦੇਵਨਜੀਤਤਹੈਸਿਵਕੇਬਲੁਏਬੁਕਾਰਨਆਇਲੋਰੀ॥
 ਸੁਨਭਾਮਨਿਆਪਨੀਬਾਤਹੈਆਪਨਹੀਕਯਤੇਅਬਲਾਜ
 ਮਰੀ॥ਨਾਤੇਫੁੰਦਸੇਲਾਖਸਮੁੰਦਕਰੇਰੋਤੋਤੋਕੀਕੋਗਮਰੇਧ
 ਰੀ॥੯੧॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਹੈਬਿਨਤੀਰਘੁਨੰਦਨਜੁਅਪਰ
 ਪਛਮੇਸਭਰਵਨਕੇ॥ਜਬਸੀਯਹੀਤਬਹੀਬਿਗਰੀਤੁਮ
 ਹੋਬਿਗਰੀਨਭੁਲਾਵਨਕੇ॥ਜੇਈਪਾਪਦਵਾਗਨਮਾਹਿਜਰੇ
 ਤਿਨਕੋਤੁਮਹੋਪਨਸਾਵਨਕੇ॥ਦੁਖਸਿੰਧੁਮੇਬੂਡੁਫਹੇਹਮ

ਸੇਤੁਮਸੇਪੁਰੁਪਾਰਲਘਾਵਨਕੇ॥੮੨॥ ਕਬਿੱਤੁ॥
 ਜਹੀਦਿਨਚੇਰੀਸੀਯੋਬੇਰੀਸੀਸਭਨਜਾਗੀਤਾਕੇਪਾਛੇ॥
 ਹੁਸੈਭਾਇਪਰਜਾਗੀਏ॥ਆਯੋਹਨੁਮਾਨਲਿਕਜਾਕੇਨਿ
 ਸੀਕਜਾਗੀਪਾਇਰੋਪਅੰਗਦਭਸਮਕਰਭਾਰੀਏ॥ਜਾਨਕੀ
 ਬਚਨਉਲਕਾਨਿਪਟਜਾਗੀਐਗਕਿਯੋਨਸਹਾਇਸਿਵਯੋ
 ਸੁਰਸਮਾਰੀਏ॥ਰਾਮਬਲਕਟਡਾਰੀਪਾਇਨਕੀਬਲਿਹ
 ਈਤਾਪਰਕਹਤਹੋਜਰੀ॥ਦੇਉਘਾਰੀਏ॥੮੩॥ ਸਵੈਸ
 ॥ਤੇਨਤੇਕੋਉਨਬੋਲਸਕੈਪਰਯੋਹੁਗਯੋਸਭਕੋਫੁਮ
 ਤੇ॥ਸੁਬਿਭੀਖਨਸੇਖਗਆਨਮਿਲਯੋਤਜਲਿਕਪਤੀਬਿਖ
 ਕੇਵੁਮਤੇ॥ਸਿਯਦੀਪਸੋਪੀਤਿਪਤੰਗਕਰੋਪਾਤਿਪਾਨਬਚੇ
 ਤਬਕੰਨਮਤੇ॥ਪਯਕੇਸਭਜਾਨਤਹੋਪਭਜੁਅਬਰਾਵਨਕੀ
 ਗਤਿਹੋਤੁਮਤੇ॥੮੪॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਜੋਸਿਯੋਚੇਰੀਗਈ
 ਤੇਕਹਾਅਰਬੈਰਾਕਿਓਤੋਕਾਬਿਗਯੋਹੋ॥ਮੇਜੁਕਹੀਉਨ
 ਏਕੋਕਰੀਤੋਕਹਾਭਯੋਲੈਕਰਵਾਰਲਕੋਹੋ॥ਯਾਰਨਮੇਮੇ
 ਰੈਨੈਨਤੇਪਲਪਾਛੇਕੋਪਾਉਨਨੈਕੁਟਕੋਹੋ॥ਧੀਨਸਭੇਅ
 ਗਰਾਵਨਕੇਜਨਮੋਪਗਤੇਮੁਖਫੇਰਧਕੋਹੋ॥੮੫॥ ਕ
 ਬਿੱਤੁ॥ ਰਾਮਕੀਰਜਾਇਪਾਇਹਨੁਮਾਨਕੀਸਹਾਇਓ
 ਪਸੋਚਿਤਾਬੁਲਾਇਗਾਵਨਕੀਦੇਹਕੋ॥ਤਾਪਰਲੇਧਰੀਫੂਕ
 ਦੀਨੀਤੇਹੀਘਰੀਅਜਹੁਲੋਭਲੀਕਰੀਦੇਵਦੇਖੇਭਰਗੋਹ
 ਕੀ॥ਅੰਸੀਪਰਜਗੀਅਜਹੁਲੋਹੈਸੁਹਗੀਮਾਨਪਗਦੇਜਾਵ
 ਤਹੈਸੀਤਾਕੇਸਨੇਹਕੋ॥ਪਰੋਕੋਟਮੇਹਤਊਜਰੇਲੇਹਾਦੇਹਕੀ
 ਏਹੀਏਕੇਹੁਲਾਸਤੇਨਮਿਲੀਜਾਏਖੋਹਕੋ॥੮੬॥ ਦੋਹ
 ਰਾ॥ ਤਬਲਛਮਨਹਨੁਮਾਨਰਾਮਰਜਾਇਸਪਾਇਕੋ
 ॥ਕੀਨੋਰਬਕਪਲਾਨਜੁਭਾਨਾਨਿਭਨਏਮੈ॥੮੭॥

੮੩
੮੬

ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ ਆਇਸਿਰਨਾਇਕਯੋਚਲੋਸੀਯ
ਮਾਇਧਾਇਦੇਖੋਰਾਮਪਾਇਸਤਭਾਇਨਿਰਮਲਸੋ॥
ਹੋਰੁਲਿਕਰਾਇਰਨਜੁਝੋਅਰਗਾਇਨਸਦੰਦਭੀਬਜ
ਇਰਪੁਗਾਇਜੀਤੋਬਲਸੋ॥ ਕਹੀਨਬਨਾਇਰਹੋਲੋ
ਰਨਲਗਾਇਇਤਿਸਭੁਸੇਕਹਤਅਜਛੂਟੇਕਲਕਲ
ਸੋ॥ ਲੇਚਲੋਲਵਾਇਕਵਿਰਾਮਬਲਜਾਇਛੁਬਿਰਹੀ
ਛਿਤਛਾਇਨਖਚੰਦ੍ਰਕਾਕੀਛਲਸੋ॥ ੯੯॥ ਸਵੈਯ
॥ ਮੋਰਚਲੋਆਲਿਕੇਅਹਿਜਾਨਚਕੋਰਚਲੋ
ਖਜਾਨਸਸੀ॥ ਵਿਗਦੇਖਸੋਰੇਜਨਤੇਸੁਖਰੇਮਧਿਪੁ
ਟਲਿਸੀਯਕੇਸੀਗਧਸੀ॥ ਸੁਨਪਾਇਨਨੁਪਰਕੀਧ
ਨਿਸੋਮਿਲਹੀਸਚਲੋਜਿਯਮੇਜੁਬਸੀ॥ ਅਜਹੀਜਿਯ
ਲਖਸੀਕੋਚਨਸੋਤਉਦਮਨਿਕੋਰਦਪਾਂਤਹਸੀ॥ ੯੯
॥ ਸਵੈਯਾ॥ ॥ ਜੋਕਹਿਕੋਰਪੁਬੀਰਚਿਤੈਮੁਹਿਤੈ
ਬਨਮੇਮਿਗਕਾਜਪਠਾਏ॥ ਔਗਇਤੇਪਰੇਖਮਿਟਾਇ
ਕੈਭੀਖਦਈਤੋਇਤੇਦੁਖਪਾਏ॥ ਤੋਜਮਕੋਹਰੋਕੋਹਨੁਮਾ
ਨਏਪਨਕੁਰੰਗਸਿਧਾਹੈਬਨਾਏ॥ ਜਾਨਤੋਕਛੁਪੈਬਿਪ
ਗੀਤਿਜੋਸੋਹਿਬੁਝਾਵਨਆਪਨਾਏ॥ ੧੦੦॥ ॥
ਸਵੈਯਾ॥ ਤੇਸਤਤੇਸਤਜੋਜਨਾਸਿਧੁਹੋਛਾਧਿਪਕੋ
ਪੁਰਿਠੋਕਜਗਾਯੋ॥ ਤੇਸਤਤੇਸਸਿਸੁਰਟਿਰੈਨਹੁਸੇਸਧ
ਗੀਛਿਤਖੇਦਨਪਾਯੋ॥ ਤੇਸਤਤੇਰਨਕੋਪਦਢੇਸੁਨਜਨ
ਕੀਰਾਵਨਮਾਰਗਿਰਯੋ॥ ਤੇਹਿਤੋਬੋਲਤਹੈਦਸਪੈਨੁਸੁਰ
ਸਰਬੀਲੀਪਬਾਰਧਆਯੋ॥ ੧੦੧॥ ॥ ਕਬਿੱਤੁ॥
ਤੇਰੇਬਿਛੁਰੇਤੇਔਗਬਿਛੁਰੀਹੀਸਤਤਿਯਰਾਵਨਕੇਮਾ
ਰਤਹੀਸਾਤੋਫੁਰਿਅਵਾਣੀ॥ ਲਾਜਰਾਖੀਨੈਨਪੁਬੀਨਤਾ

ਬੇਨਨੇ ਮੇਰੀ ਵਕਰ ਸਕ ਚੁਓ ਦਰਤ ਬਸਾਈਏ ॥ ਸੋਭਾ ॥
 ਗਾ ਅੰਗ ਬ੍ਰਹਮ ਭੀਰਤ ਅਖੰਡ ਆਜ ਭੁਜ ਦੰਤ ਨ ਮੇ
 ਸੁਰਤ ਬਸਾਈਏ ॥ ਜੋ ਤੁਕ ਹੈ ਮੇਰੇ ਰੋਗ ਹਾਰ ਘੁਬੀਰ
 ਮਨ ਤਾਕੀ ਓਹ ਨੈਨ ਭਰ ਦੇਖ ਨੇਨ ਪਾਈਏ ॥ ੧੦੨ ॥
 ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਦ ਪਿਯੋਹ ਨੁਮਾਨ ਕਹੀ ਤਉ ਸਿਧ ਜਿਧ
 ਕੋਨ ਮਿਟੇ ਖਟਕੋ ॥ ਜਬ ਹੀ ਕਛੁ ਰਾਵਨ ਕੀਰਣ ਹੈ ਤਬ ਹੀ
 ਮਨ ਮਨ ਕਹੈ ਚਟਕੋ ॥ ਬਨ ਕੰਟਕ ਕੁੰਜ ਬਿਹਾਰ ਨ ਮੇਤਯੋ
 ਜਾਨ ਕੀਪਾਨ ਮਹੀ ਪਟਕੋ ॥ ਕਵਿ ਰਾਮ ਚਲੇ ਠਠ ਕੈ ਸੁਕੁ ਚੈ
 ਭੋਭੀਤ ਨ ਆਜ ਬਟਾਨ ਟਕੋ ॥ ੧੦੩ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥
 ਦੂਰ ਰੇ ਗਾਮ ਦਿਵਾ ਕਰ ਦੇਖ ਭਏ ਸਿਧ ਕੇ ਦਿਗ ਕਿਜ ਹ ਸੋ
 ਹੈ ॥ ਸੁਆਮਿ ਪਟਾ ਅੰਗ ਅੰਗ ਨ ਸੋ ਕਿਯੇ ਚਾੜਿ ਕਮੋ ਗਮ
 ਲਲ ਚੈ ॥ ਨੈਨ ਸੋਰੇ ਜਾਨਿਹਾ ਰੁਹੀ ਰੇਈ ॥ ਭੋਗ ਕਿਉ ਓ
 ਨ ਮਤ ਪਸੈ ॥ ਪੂਛਨ ਤਾ ਮੁਖ ਚੈ ਬਿਲੋਕ ਚਕੋ ਗਕਿਯੋ
 ਚਿਤ ਕੇ ਚਪ ਲੋਹੇ ॥ ੧੦੪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਨ ਕੀ
 ਗਨਿਹਾਰ ਤਹੀ ਰਘੁਬੀਰ ਥੇ ਨੈਨ ਭਏ ਸਰ ਸੋਹੇ ॥ ਔਰ
 ਜਿਤੇ ਭਟ ਹੈ ਸੁਭ ਕੇ ਦਿਗ ਸੀਲ ਗਹੇ ਕਿਯੇ ਭੁਮਿ ਪਸੈ
 ॥ ਕੈ ਪ੍ਰਗਟੀ ਮਨ ਬਾਸ ਕਕੀ ਕਿਯੋ ਕੰਜ ਪਰੇ ਛੋਤ ਮੇ ਬਿਗ
 ਸੋਹੇ ॥ ਅੰਤੁ ਲੀਓ ਪਾਮਾ ਕਵਿ ਰਾਮ ਨਿਛੁ ਮਨੇ ਜਲ ਮਾ
 ਹਿਲੇ ਗੋਹੇ ॥ ੧੦੫ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੀ
 ਮੁਸਕਾਇ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ਲੋਗ ਨ ਸੋ ਸਿਧ ਸੋ ॥ ਜਬ ਲੋਨ ਹਿ
 ਅਗ ਪਵੇ ਸਕ ਰੇਤ ਬਲੋਨ ਗਿਲਾਨਿ ਮਿਟੈ ਜਿਯੋ ਸੋ ॥
 ਧਰ ਸੀ ਸਲਾਈ ਸੁਕਰੋ ਅਬ ਹੀ ਧਿਰ ਨਾਇਕ ਯੋ ਅਪਨੇ
 ਪਿਯੋ ਸੋ ॥ ਅਬ ਔਰ ਕੀ ਕੋਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੈ ਜਬ ਗਾਮ ਸੇ ਅ
 ਨਕ ਹੈ ਤਿਯੋ ਸੋ ॥ ੧੦੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਬ ਹੋ ਕਰੋ ਪਵੇ

ਸਰਾਮਰਜਾਇਸੁਪਾਇਕੈ। ਸਾਖਿਸਮੀਰਦਿਨੇਸਪਤਿਏ
 ਤਿਆਤਿਪੁਰੇਸਦਾ॥੧੦੭॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਹਨੁਮਾਨਤ
 ਬਯੋਕਹੀਜਾਨਤਹੈਕਿਹਹੇਤੁ। ਕੰਚਨਦੇਹਸਿਯਾਹੁਤ
 ਕੰਦਨਸੀਕਰਲੇਤੁ॥੧੦੮॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਹਾਥਨਜੇ
 ਰਕਹੀਸਿਯਸੁਤਬਪਾਵਕਕੇਸਿਰਨਾਇਕੈਮੇਸੀ। ਜੋ
 ਰਪੁਬੀਰਬਿਨਾਜਿਯਮੇਸੁਪਨੇਹੁਮੇਮੂਫਤਕਾਰਹੈਬੈਸੀ
 ਤੇਮੇਰੇਅੰਗਨਜਾਗਪਿਤਾਤੁਹਿਰਾਮਕੀਸੋਹਰੇਕਾਨਦੈ
 ਸੀ। ਜੋਪਤਿਪਾਇਨਸੀਗਤਿਹੈਤੋਸਰੋਜਸੀਰਾਖਸਰੋਵ
 ਰਜੈਸੀ॥੧੦੯॥ ਵੇਹਰਾ॥ ਸਿਵਬਿਰਚਦੇਖਤ
 ਸਬੈਸੁਰਗਨਅਰਸੁਰਗਇ॥ ਅਗਨਿਲਪਟਮੇਲਪਟ
 ਸੀਗਈਸੀਅਲਪਟਾਇ॥੧੧੦॥ ਸਵੈਯਾ॥
 ਯਦਪਿਆਨਕਹੀਨਭਮੇਸੁਰਨਾਥਫਨੀਪਤਿਬੇਦਮ
 ਈ। ਤਿਹੁਲੋਗਨਮੇਜੁਰਮਾਓਉਮਾਸੇਈਜਾਨਕੀਹੈਨ
 ਹਿਬਾਤੁਨਈ॥ ਅਰੁਆਪਨਜਾਨਤਹੈਹਿਯਕੀਤਉਥਾ
 ਤਕਛੁਸਮਈਨਗਈ॥ ਕਪਿਠੀਰਖਰੀਰਪੁਬੀਰਫਉ
 ਸਿਯਅਗਮੇਅਗਮਿਲਾਇਦਈ॥੧੧੧॥ ॥
 ਸਵੈਯਾ॥ ਰਾਮਰਜਾਇਸੁਤੇਪਹਿਲੇਗਿਰਕੰਚਨਤੇ
 ਜਨਰਾਸਲਈ॥ ਪਾਰਿਆਇਕੈਲਿਕਰਚੀਹੁਚਿਸੀਤਿ
 ਲੋਗਨਤੇਤਿਨਭਾਤਨਈ॥ ਭਬਦੇਖਪ੍ਰਸਿਨਭਏਰਪੁਬੀਰ
 ਸੁਰੀਸ਼ਕੈਰਹਿਸੁਮੇਖਦਈ॥ ਜਨਰਾਪਵਰਾਵਨਚੇਰਸ
 ਨਰਤੇਚਾਸਨੀਸੀਸੀਯਤਾਇਲਈ॥੧੧੨॥ ਸਵੈ
 ਯਾ॥ ॥ ਸੀਯਹੁਤਾਸਨਮਾਹਿਪਵੇਸਕਿਉਜਬਰਾਮਰਜਾ
 ਇਸਪਈ॥ ਜਾਨਤਹੈਇਹਕਾਰਨਕੋਨਭਲੀਉਪਮਾਕ
 ਵਿਰਾਮਬਨਈ॥ ਜਾਨਕੀਤੇਬਿਛੁਰੇਇਹਰਾਗਨਿਸੀ

ਜਨ ਤੇ ਜਨ ਬਾਹਰ ਆਈ ਰਾਵਨ ਮਾਰ ਫਿਰ ਦਿਓ ॥
 ਅਬੋ ਤੋ ਪਗ ਫੈਕ ਰਹੇ ਤੁਥਿ ਦਾਈ ॥ ੧੧੩ ॥ ਜਦੋਂ
 ॥ ਜਾਨ ਕੀ ਸੀਲ ਕੇ ਤੇ ਜਤੇ ਤੇ ਜਤੇ ਉਤ ਪਾਵ ਕੋ ਕਮ
 ਸਪੀਰੋ ॥ ਪਾਇਨ ਲਾਗ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਹੋ ਜਗ ਮਾਤ ਪਿ
 ਰਾ ਪੁਬੀਰੋ ॥ ਮੇ ਪਰਾ ਅਜ ਕਰੇ ਤੁਮ ਕੋ ਪਕ ਪੁਰ ਪਰ
 ਰ ਮੀਰ ਤੇ ਸੀਰੋ ॥ ਜਾਨ ਭੁਲੇ ਗਸਿਆ ਦਿ ਕਲੇ ਤੁਮ ਅ
 ਕੋ ਨ ਪਰੀਦੁ ਖੁਰੀਰੋ ॥ ੧੧੪ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਅਰ
 ਤੇ ॥ ਕਸ ਆਈ ਆਗੇ ਜੇ ਤੇ ਸਦਾਈ ਰੀ ਸ਼ੇਰ ਪੁਰਾਈ
 ਮਭਾਈ ਬਿਨ ਖੇਦ ਸੋ ॥ ਮਨੇ ਪਾਨ ਦਾਇਨੀ ਗਵਈ ਮ
 ਨਾਈ ॥ ਅਜ ਕੀ ਯੋ ਰਾਜ ਤੀਨ ਲੋਕ ਪਾਯੋ ਰਿਪੁ ਛੇਦ ਸੋ
 ਨ ਨਾਚਿਤ ਰਾਇਨ ਸੇਈ ਸੇਈ ਸੁਭਾਇਨ ਸੋ ਗਮ ਚੰਦ ਪਾ
 ਇਨ ਸੋ ਲਾਗੀ ਏ ਕਰੇ ਦੋਸੀ ॥ ਮਿਲੇ ਮੀਤ ਮੀਤ ਜੋ ਧਨੀ
 ਸੇ ਦੋਨੀ ਤੇ ਸੇ ਰਾਮੇ ਮਿਲੀ ਸੀਤ ਜੇ ਸੇ ਗੀਤ ਮਿਲੀ ਬੈ
 ਦੋਸੀ ॥ ੧੧੫ ॥ ਵੇਰਾ ॥ ਜਬ ਨਾਗਾਇਨ ਲੋਛ ਤਬ
 ਰਿਸਿ ਰੁਕਮਨਿ ਹੋਇ ॥ ਜਬ ਰਾਪੁ ਪਤਿ ਤਬ ਜਾਨ ਕੀਨ ਏ
 ਨ ਉਪਜਤ ਦੋਇ ॥ ੧੧੬ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਯਬ ਜੋ ਗਸਿ
 ਰਨ ਇਤ ਬਲ ਛਮਨ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ ॥ ਦਈ ਲੋਕ ਰਾਪੁ ਰ
 ਇ ਰਾਵਨ ਕੋ ਧਨੁ ਲੀਜੀਯੈ ॥ ੧੧੭ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦੋ ਵਾਚੁ ॥
 ਸੋਰਠਾ ॥ ਜੋ ਰਿਪੁ ਜੀਤੋ ਜਾਇ ॥ ਫਕ ਯਾਵੈ ਜ ਸੁਬਦੋ
 ॥ ਤਬ ਕੀ ਜੀਏ ਸਹਾਇ ਤਾ ਕੋ ਕਛੁ ਨ ਲੀਜੀਏ ॥ ੧੧੮ ॥
 ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕਪਿਗਨ ਸਿੰਗ ਲਵਾਇ ਚਲੇ ॥ ਬਿਤੀ
 ਖਨ ਪਾਇਤਰਾ ॥ ਜਸ ਵੀਦ ਭੀ ਬਜਾਇ ਲਛਮਨ ਸੀਤ
 ਸਹਤ ਚਲੇ ॥ ੧੧੯ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਜੈ ਸੇਵਾ ਸਕੀਰਤ ਜੋ
 ਮੁਸਦਿ ॥ ਪੀਤ ਰਿਤ ਜੈ ਸੇ ਗਤਿ ਕਾਮ ਕਵਿਰਾਮ ਨਿਪਤ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਰਬ ਬਾਨੀ ਮਹਾ ਹੋਵੇ ਸੇਭ ਕਰਾ ॥ ਗਾਓ
 ਦਰਾ ਵੀਜੀ ਮਨਿ ਸੇਖਨਾ ਕੋਸੇ ॥ ਜੋਸੇ ॥ ਲੋਚਾਨਿ
 ਬਬਾ ॥ ਤੇਸੇ ਆਜ ਮਿਲੀ ਜਾਨ ਕੀਜੁ ॥ ਆਪਨੇ ਸੁਹਾਗ ਸੇ
 ॥ ਬੈਠ ਕੇ ਬਿਵਨ ਗੀਰਵਾਨ ਚਲੇ ਸੀਯਰਾਮ ਜੇ ਸੇ ਕਰਤਾਰ
 ਮਿਲੈ ਤਾਕੁ ਚਲੇ ਗਾਗਸੇ ॥ ੧੨੦ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥
 ਲੇਖਿ ਪੁਜੀਤ ਕਰੀ ਗੀਤ ਸੁਰਨ ਕੀ ਜਾਨ ਕੀ ਲੇਖਿ ਗਾ
 ਨੇ ਪੁਨ ਸੇਲਵਾਇ ਕੋ ॥ ਸੀਐ ਸੇਭ ਹਤ ਦੇਖ ਆਯੋ ਵਾਰਿ
 ਰਜਹਾ ਛਮਨਾਇ ਵੀਤ ਮਾਛੇ ਪੈਰਿ ਸਾਇ ਕੋ ॥ ॥
 ਨਗਫਾਸ ਪਰੀਇਹਾ ਹਨੁ ਵੀਤ ਗਿਕੇ ਮੇਰੇ ਬੀਰ ਮੇਰੇ ਦਿ
 ਹੋ ਜਿਵਾਇ ਕੋ ॥ ਇਹਾ ਕਹੁ ਮਾਥੇ ਦਸ ਕਾਟੇ ਲੰਕਾਇ ਕੇ
 ਕਹੀ ਰਪੁਰਾਇ ਬਾਤ ਨੈਨੁ ਸਰਮਾਇ ਕੋ ॥ ੧੨੧ ॥ ਕਹਿ
 ਤੁ ॥ ਸਿੰਗ ਸੀਯ ਬੀਰ ਐਸ ਮੀਰ ਸੁਤ ਅੰਗ ਦਸੁਰੀ ॥
 ਪਟਿਤ ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਹੁਲਾਸ ਕੀ ॥ ਸੇਵਾ ਕੇਤਤੀ ਖਨ ਇਭੀ
 ਖਨ ਸੇਨ ਲਨੀਲ ਪਲਹੀ ਮੇਕ ਰੋਜੇ ਰਮੁਜਰਾਮ ਸੁਸਕੀ
 ਸਰੇਬ ਵਭਾਗੀ ॥ ਨੁਰਾਗੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਨ ਕੇਚਰਾਇਨ ਸੇਬਾ
 ਤਕ ਹੇ ਸੁਭ ਕੇ ਬਿਲਾਸ ਕੀ ॥ ਚਲੇ ਉਪਰੋਧ ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਲਰ
 ਆਨੰਦ ਕੀ ਐਧ ਆਇ ਗਈ ਐਧ ਗਈ ਬਨ ਕਾ ਸਕੀ ॥
 ੧੨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੁਰਤੇ ਦੇਖ ਬਸਿਸਟ ਕਹੀ ਨਤ ਮੰ
 ਫੁਲਰਾਮ ਅਖੰਡ ਲਾਏ ॥ ਲੋਗ ਸਭੇ ਮਿਲਿਯੋ ਨਿਰਦੇ
 ਸ ਸਿਸਾਵਿ ਗਪੁ ॥ ਜੋਕੁ ਰਲਗਾਏ ॥ ਆਪਨਹੀ ਮਨ ਭਵ
 ਨ ਸੇ ਮਨੋ ਸਾਵਨ ਗਾਇਕ ਮੇਰ ਜਿਯਾਏ ॥ ਰਾਪਦਰਾਮ ਸਿ
 ਯਾ ਪਤਿ ਸੀ ਪਤਿ ਸੇ ਸੁਕ ਕੇ ਮੁਖ ਕੰਜ ਸੁਹਾਏ ॥ ੧੩ ॥
 ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਮ ਬਸਿਸਟ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰੇ ਮਿਲ ਬੈਠਦ
 ਲੀਰੁ ਸੇ ਪਗਧੋਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਬਿਪਰੀਤਿ ਕਬਾ ਸੁ

ਗਿਆਨ

੮-੯
੧੦-੧੧

੨੬ ੨੭

੭੦-੭੧

੧੪੨-੧੪੩

ਹਨੂਮਨਾਟਕ

ਕ੍ਰਿਤਕਵਿਹਰਦੇਗਮਜੀਕੀ

ਸਿਮਤਸੀਨਨਕਸਾਹੀ੪੧੪

ਸਬਦੁਰਮਾਇਸਲਕਹੀਗਮਤੇ
ਸਤਫਾਈਮੇਬਹਤਮਮਅਹਮਦਯੇ